

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 JANUÁR 5

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455—10. — Postacsekksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITEZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL

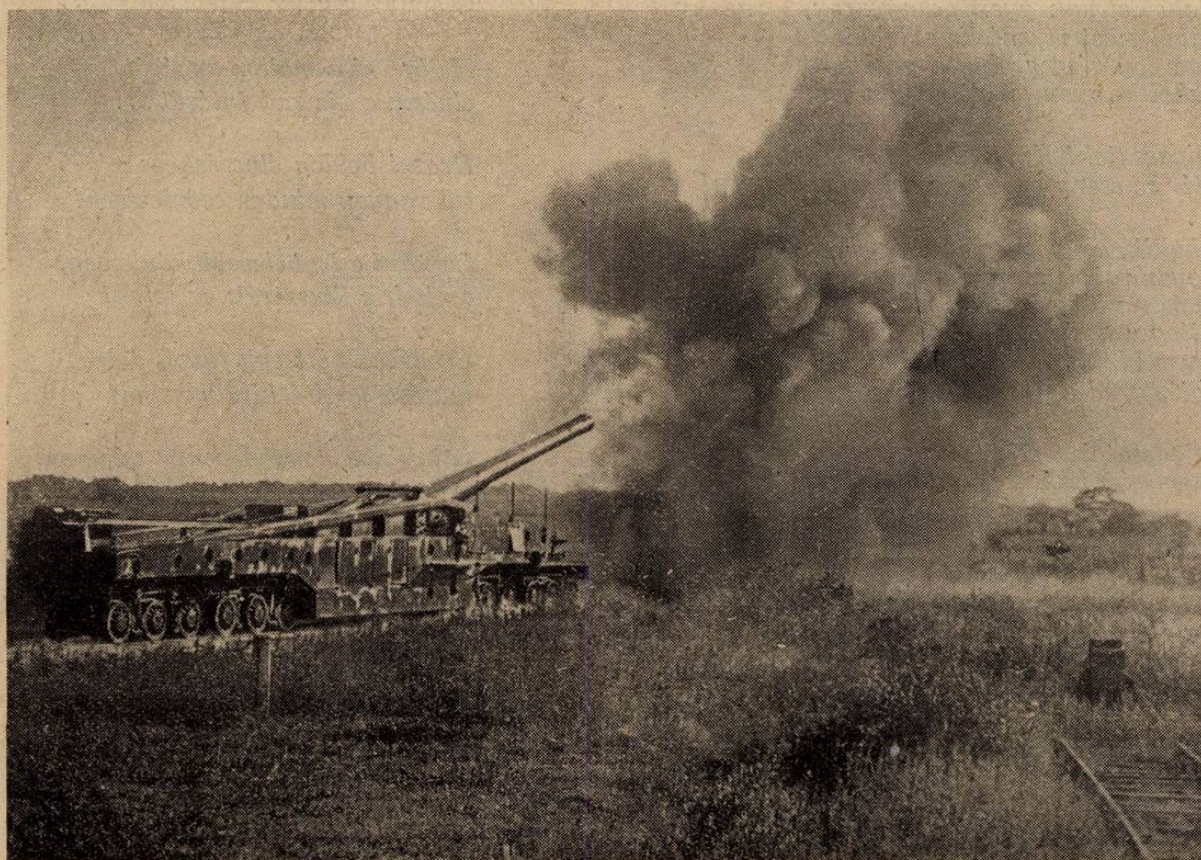
Ujesztendő küszöbén

Irta: vitéz Gömbös Gyula m. kir. honvédelmi miniszter.

Néhány év óta, látszólag minden magyar ujesztendő egyforma. Az a sok csapás, mely az elmúlt évek során országunkat érte, fáradt közönybe kényszerítette a nemzet javarészét. A kishitűek, — akik mindig és mindenütt többségben vannak, — közönyösen nézik az évek mulását. Nem sajnálják a muló esztendőt, mely hitük szerint semmit sem hozott és nem várnak semmit az új esztendőtől, mely — előre meg vannak róla győződve — megint csak nem fog hozni semmit. Nem veszik észre, vagy nem akarják észrevenni, hogy minden muló esztendő fokozatosan kevesebbet visz el, és — ha kevéssel is — de *többet* hoz.

A pesszimistáknak pedig nincsen igazuk s különösen nincsen és nem is lehet igazuk akkor, amikor egyéneknek és a nemzeteknek is optimistákra van szükségük. Ki hinne abban az emberben, aki önmagában sem hisz, ki becsülné azt, aki nem becsüli önmagát?

Nem vagyok, nem is akarok a fenntartás nélküli optimizmus hirdetője lenni. Teljes tudatában vagyok a ránk váró sok és nagy nehézségeknek, de nem hunyhatom be a szemem s nem felejtettem el azokat az akadályokat sem, amelyekkel *sikeresen* küzdött meg ez a nemzet az elmúlt tíz esztendő alatt.

A világbéke és a leszerelés jegyében. A legújabb amerikai vonatágyú, melynek kalibere körülbelül harminc centiméter, hétmázsás lövedékét negyven kilométer távolságra lövi ki. Képünk a tüzelés pillanatát mutatja.

Tíz évvel ezelőtt még agonizáló államroncs voltunk, ma rendes, szilárd állami keretek között él az ország, melynek tíz évvel előtt még az elmúlását lesték. Ma ismét egyenrangú tényező hazánk a Duna-medencében és csak rajtunk mulik, hogy ismét azt a szerepet töltsse be, amelyre természeti és történelmi adottságai predesztinálják.

Tisztán látom és velem együtt közéletünk minden felelős tényezője tisztán látja azt a súlyos gazdasági válságot, amely ma még erre az országra ránehezedik. De biztos vagyok abban, hogy a kormány céltudatos intézkedései, s a nemzet megfeszített munkája ezt a súlyos nehézséget is elhárítja a nemzet feje felől. Egy nemzet, amelynek életképességét és államalkotó erejét ezer esztendő megmaladó mult dicséri, nem bukhat meg bajokon.

Ez az ezeréves mult és a nemzet megfeszített munkája, amelynek évek óta szemlélője minden tárgyilagosan gondolkozó magyar ember, föltétlen biztosítékai a jobb magyar jövőnek.

Egyetértés, munka és békesség — ez a kormány s vele a nemzet programja is. Ezeknek a tényezőknek köszönhetjük az elmúlt évek eredményeit és csak ezek a tényezők biztosíthatják számunkra a jövő sikereit is.

Tudjuk mindannyian, hogy országunk többre van hivatva, mint arra a szerepre, amelyre ma a világhelyzet kényszeríti, de éppen olyan jól tudjuk azt is, hogy ezt a jobb jövőt, csak egyetértő, megfeszített munkával lehet kiküzdeni. A megkezdett nemzetépítő munkát tehát lankadatlanul folytatni kell. Ebben a munkában minden magyar állampolgárnak tehetsége javával kell résztvennie, mert csak így leszünk évről-évre közelebb a mindnyájunk által sóvárgott, boldogabb magyar jövőhöz.

Elődeink régi magyar szokás szerint: borral, buzával és békességgel kívántak egymásnak boldog új esztendőt. Tartsuk meg ezt a szép szokást mi is. Az első kettőt megadja az áldott magyar föld és a dolgozó magyar kezek becsületes munkája s rajtunk a harmadik — a legfontosabb: a békesség — sem fog mulni.

Soraimat azzal zárom, amivel kezdtem: a muló esztendők csak látszólag egyformák. Ha az elkövetkezendő esztendők, a mult évek folytatásaképen, mindig kevesebbet visznek el tőlünk és többet hoznak, ha a sors kegyéhez a nemzet további kitartó munkája is hozzájárul, bizton nézhetünk mindannyian a magyar jövő elé, a magyar élet elé, amely — és ezt hittel hiszem, — örökös lesz ebben az országban.

A korcsmajáró magyarokhoz

*Hallgassatok, figyeljétek fel néha,
vidám fiúk a korcsma mámorában!*

*Hát nem halljátok, hogy zúg, kavarog
körülöttünk egy szörnyű hangzavar?
Valahol sirnak gyerek-magyarok,
valahol most muskátlis ablakot
becsuz egy részeg, durva puskatús,
valahol hosszan sikolt most a jaj.*

*Hallgassatok! Kurjantás se szóljon,
pohár se csengjen, hej, most csönd legyen!*

*Idehallik, hogy völgyön, hegyeken
magyar rabok csapatja vánszorog.
Koppan a léptük és szünetlenül
csattog a korbács hajlott hátukon —
ki nem bírja: az hörögve kidül
és ottmarad a golgotás uton...*

*Hallgassatok, ne huzzon a cigány,
hiszen nem hallom így a hangokat...*

*Nem hallom, hogy a börtönajtó nyekken
valahol, komor pincebolt alatt.
Nem hallom, hogy a puska zára csattan
a halálbogár a csöben meglapul,
nem hallom jaj, hogy eldörren a sortűz
s valaki nyögve, holtan földrehull...*

*Hallgassatok, figyeljétek fel néha
s tudom: keserű méreg lesz a bor,
ha meghalljátok, hogy az éjszakában
hányan halódnak mindig valahol...*

Hallgassatok, figyeljétek fel néha!

Falura vágyom:

*öntözgetni kis kertecskémet,
meglesni titkát: mikor ébred?*

*Ha elköszön az égi Vendég,
csodálni csodás naplementét...*

*Hallgatni a malom zugását,
elnézni a víz vad futását...*

*Érezni boldog élvezésben:
tul vagyok minden csörtetésen!*

*Lapozni a legbölcsebb könyvben,
amit ír s illusztrál: az Isten!*

*Csodásabb ott egy fűszál dolga,
mintha hódító király volna!*

*Színházba hogyha vonna vágyam:
ott a hangyaboly a gyepágyban!*

*S ha kedvem film hiányát érzi:
hanyattfekve felhőket nézni!*

*Nem lázasodni, nem sietni,
a nagy vágyakat sutba vetni!*

*Kis vágyakat elérni, sorba,
ugy fordulni új gyermekkorba...*

*S ha tetszik Istennek izenni:
akácok között elpihenni!*

GYULA DIÁK

AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

A testőrség karácsonya. A Főméltóság Asszony kiosztja az ajándékokat.

A hágai jóvátételi konferencia kilátásai

Mire ezek a sorok olvasóink elé kerülnek, Hágában már együtt ülnek az európai kormányok kiküldöttei s megkezdik a „második hágai konferencia” tanácskozásait. Magyarország képviselőit — mint megírtuk — maga Bethlen István gróf miniszterelnök utazott Hágába s vele együtt Walkó külügyminiszter, Wekerle pénzügyminiszter és Korányi Frigyes báró, aki a párisi értekezleten Magyarországot képviselte. A második hágai konferencia programján ott szerepel a „keleti jóvátételek” kérdése is és Magyarországnak ma nincs fontosabb politikai problémája, mint az, hogy mi történik Hágában és miképpen intézik el Hágában a nagyhatalmak Magyarország jóvátételi kérdését.

Néhány hét előtt, amikor először nyilvánosságra került, hogy a kisantant milyen jóvátételi követeléseket támasztott Magyarországgal szemben és köztudomású lett, hogy Franciaország mily erősen támogatja a kisantant igényeit, jogos lett urrá Magyarországon. Attól kellett tartani, hogy a kisantant követelései, ha azokat sikerül elfogadni, Magyarországot romlásba döntik, gazdaságilag és politikailag.

De konkrétan, jövőjébe vetett reményeit hosszú távon nem misztifik. Azóta azonban sokat javult a helyzet. Először is: Olaszország határozottan pártunkra állott, amelyik jelent, hogy az antant-nagyhatalmak már nem lehetnek fel egységesen velünk szemben és a nagyhatalmak tanácskozásain nemcsak a kisantantnak, hanem nekünk is van valakink, aki mellettünk szót emel. Észrevehetővé vált az is, hogy Németország se nagy rokonszenvel látja a kisantant mozgólódásait. Egy számottevő német diplomata nyilatkozata szerint eredetileg, — amikor Magyarország visszautasította Párisban a jóvátételi követeléseket, — az volt a terv, hogy az összes Hágában érdekelt hatalmak egyöntetű fellépésével kényszerítik Magyarországot engedékenységre. Ezt a tervet utóbb elejtették s ha Hágában újra felvetnék, csalódás fogja érni a kisantant patrónusait, mert Németország ilyen lépéshez semmiesetre sem fog hozzájárulni.

A francia lapok cikkeiből úgy látszik, mintha Franciaország is belátta volna már, hogy a kisantantnak Magyarországgal szemben támasztott követeléseit nem lehet

a magyar népre rákényszeríteni. Franciaország saját érdeke azt kívánja, hogy a német jóvátételi fizetések kérdésében az első hágai konferencián létrejött egyezmény mielőbb végleg tető alá jusson s Németország az egyezményt, melyben 36 éven át évi 2500 millió aranymárka fizetésére kötelezte magát, mielőbb ratifikálja. Franciaország pénzt akar látni s ezért igyekszik mindent elhárítani, ami az egyezmény végleges megkötését megghiúsíthatja vagy elodázhathatja s ami a második — eredetileg csupán a részletkérdések megbeszélésére szánt hágai konferencia tanácskozásainak sima lefolyását veszélyeztetheti.

A kisantant követelései és a keleti jóvátétel ügye pedig a hágai konferencia tanácskozásaiba gyújtó anyagot vihet be és összetűzésekre adhat alkalmat, nagyon valószínű, hogy Franciaország maga is arra fog törekedni, hogy a keleti jóvátétel kérdését a német jóvátétel ügyétől elválasszák és későbbi időpontra halasszák. Természetesen a kisantant már előre hevesen tiltakozik az elhalasztás gondolata ellen is. Jól tudják kedvelt szomszédaink, hogy ha a keleti jóvátételi kérdésnek reájuk kedvező elintézését most, a hágai konferencián nem tudják keresztül erőszakolni, a közeljövőben aligha lesz alkalmuk ezt a kérdést újra felvetni és a maguk kedve szerint dölőre vinni.

Az sem bizonyos, hogy sikerülni fog-e Hágában a német jóvátétel kérdését végleg rendezni. Németországban gazdasági pangás lett urrá, a néhány évig tartó jólét véget ért. A szociálista kormány pazarlásai megrendítették az államháztartást és az állam pénztára üres. Németország lakossága egyre hevesebben tiltakozik az ellen, hogy kormánya a tervbevetett óriási jóvátételi kötelezettséget 36 évre magára vállalja. Azonkívül a német diplomácia ügyes sakkhuzást tett az utóbbi napokban, mely a hágai egyezményt egészen felboríthatja. Németország ugyanis a jóvátétel kérdésében külön megállapodásra lépett az Egyesült-Államokkal. Az Egyesült-Államok jóvátételi részeseiségét tehát ki kell kapcsolni a hágai egyezményből, ami az egész egyezmény átalakítását vonja maga után. Lehet tehát, hogy az e tárgyban meginduló tanácskozásokon végképpen összevesznek és a második hágai konferencia eredménytelenül fog szétoszlani.

A vitézek naptára

Ismételten felhívtuk már a vitézek figyelmét, hogy a Vitézek és Gazdák Lapjának kiadásában megjelent a vitézek 1930. évi naptára.

Naptárra minden háztartásban szükség van s mi azért adjuk ki évről-évre naptárunkat, hogy olyan naptárt adjunk olvasóink kezébe, mely azokat a tudnivalókat tartalmazza, amelyekre a vitézeknek s a magyar gazdaközönségnek szüksége van s olyan dolgokról nyújt tájékoztatást, amelyek a vitézeket és a gazdákat egyaránt érdeklik.

Megtalálja diszes kiállítású naptárunkban a vitéz s a gazda mindazt, amit tudni óhajt, talál szórakoztató ol-

vasmányokat bőven, de nem talál benne egyetlen szót sem azokból a lélekromboló, alacsony színvonalú írásokból, mellyel a ponyvairodalom az országot üzleti célból elárasztja. A Vitézek és Gazdák 1930. évi naptárában a magyar írók legjobbjainak novelláit, ismeretterjesztő cikkeit találja az olvasó, mezőgazdasági és katonai rovatot elsőrendű szakemberek állították össze.

A naptár ára 1 P 20 fillér, (portó 12 fillér). Ára a múlt számunkhoz mellékelt csekklap felhasználásával is beküldhető s a naptárt az összeg beérkezése után azonnal postára tesszük.

India függetlenségi mozgalma

Anglia hatalmának és jólétének legszilárdabb alapja eddig India volt. Anglia dominiumai: Kanada, Ausztrália, Fokföld lassanként külön alkotmányt szereztek maguknak, mindinkább a maguk külön gazdasági és politikai életét kezák élni és egyre jobban lazulnak azok a kötelékek, melyek őket az anyaországhoz fűzik. Kinában is elvesztette Anglia előjogait és nagy érdekeltiségeit, pedig Anglia jövődelmének egyharmadrészét tette ki a kínai kereskedelem. És, amint előrelátható volt, végül India is az önállóság és az elszakadás útjára lépett.

India önállósági törekvéseit a felszaporodott és európai iskolákat járt intelligencia fűti és vezeti. A nyugtalanságot Anglia előző kormányai azzal akarták lecsillapítani és levezetni, hogy meg akarták adni Indiának a dominium jelleget és a dominiumok alkotmányát. Ezt a cél szolgálta volna az az alkotmányjogi kongresszus, melyet Londonba összehívtak. Ugy látszik azonban, hogy India megnövekedett igényeit ilyen módon már aligha lehet kielégíteni. Mac-Donald és pártja mielőtt uralomra került volna, állandóan kárhóztatta a konzervatív kormány Indiában folytatott erőskezü politikáját. Most azután India azt kívánja, hogy a Mac-Donald kormánya váltsa valóra az ellenzék padjairól hangoztatott elveit s adja meg Indiának az önrendelkezés lehetőségét.

Az indiai Lahoerban vasárnap kezdődött a nagy pándiai kongresszus, melyen 30.000 kiküldött arról tanácskozik, hogy milyen álláspontot foglaljon el India az Anglia által ajánlott alkotmánytervezettel szemben. A kongresszuson maga Gandhi, a nagy hidu népvezér, elnököl. Közvetlenül a kongresszus előtt merényletet követte el Irwin indiai alkirály vonata ellen. A kongresszuson a megnyitás után azonnal kifejezésre jutott, hogy India teljes függetlenséget és szabadságot követel. Maga Gandhi az angol birodalomtól való teljes elszakadást hangoztatja és meg akar szakítani minden kapcsolatot a brit birodalommal. A kongresszus mérsékelt elemei ugyan meg akarnak elégedni a dominiumokhoz hasonló alkotmánnyal, ezek azonban a kongresszuson — egyelőre legalább — kisebbségben vannak. Érezhetővé vált a kongresszus tanácskozásán, az a befolyás is, melyet India alsó rétegeire az alattomban üzött és Moszkvából kiinduló bolsevik bujtogatást gyakorolt.

Anglia aligha fogja tűrni, hogy legértékesebb gyarmata elszakadjon, ami végzetes csapást jelentene Angliára nézve. A Mac-Donald kormány tehát nehéz elhatározás elé került: vagy feladja az életbevágó angol érdekeket, melyek Indiához fűződnek vagy pedig azok megvédésére erőszakos eszközökhöz, esetleg fegyverhez nyul — persze pacifista elveinek „fenntartásával”.

A franciák Csehországot nem tartják életképes államnak

Georges Roux a „Republique” című lap hasábjain hosszabb cikkben kifejti, hogy Csehország mesterséges alakulat, amelyet rögtönözve teremtettek meg. Nemcsak a régi történelmi Csehországot támasztották fel, hanem olyan területeket is csatoltak hozzá — Morvaországot és a Magyarország birtokában volt Kárpátok vidékét — amelynek soha azelőtt nem tartoztak hozzá. A lefolyt 10 év alatt — folytatja a lap — a csehek nagy erőfeszítést tettek az ország egységének kiépítésére. Igyekeztek

azonban nem járhatott sikerrel, mert hiányzik a földrajzi egység. A Kárpátok vidéke földrajzilag a Duna-medencéhez tartozik és az itt élő tótok nehezen melegeznek össze a csehekkel, míg a magyarok és a rutének egyáltalában nem békülnek meg a helyzettel. Háborus veszély esetén a németek, osztrákok és magyarok közé beékelt Csehország nem sok támogatást nyújthat. Franciaországnak. Többet nem lehet tőle várni, minthogy semleges marad.

Állást kereső vitéz.

Állásnélküli vitéz, Erdélyből kicserélt politikai fogoly, aki évekig a Váci-utcában volt mint kereskedősegéd, könyvelésben is jártas, bármilyen állást elvállalna, bármikori belépéssel. Szíves értesítést kér vitéz Serregdi Viktor Rákosliget, VI. utca 39.

Állást keres.

33 éves rokkant vitéz keres azonnali elhelyezést. A könyvelés minden ágában jártas, folyószámlavezetőnek, vagy bármily más adminisztrációs munkakörben megfelelne, jó kézirása van. Négy nyelven beszél, ír, olvas. Vállalna raktárnoki állást is. Cim:

vitéz Faragó László (I. Horthy Miklós-ut 42. III. 24.).

Állást kereső vitéz.

Vitéz Kovács József ny. csendőrtörzsőrmester Fót, postási vagy irodaaltiszt, vagy ehhez hasonló állást keres.

Vitézi temető Budapesten.

Budapest székesfőváros tanácsa az Országos Vitézi Szék kérésére az elhunyt budapesti vitézek részére külön temetőt jelölt ki és a teljesen vagyon-talan vitézek részére, akiknek nincs olyan hátramaradott hozzátartozójuk, aki a temetési költségeket fedezni tudná, ingyen temetést biztosított. Erről a nagyjelentőségű, öröndetes eseményről a székesfőváros tanácsának 56.862/II. 1929. X. sz. határozata szól, amelynek szövegét alább közöljük:

Az Országos Vitézi Szék kérelme a X. ker. új köztemetőben a vitézi temető céljaira megfelelő terület átengedése ügyében.

Határozat:

A tanács az Országos Vitézi Széknek a tan. X. ügyosztály által is pártolt kérelmére a X. ker. új köztemetőnek 10. és 20. számú sirtábláit az Országos Vitézi Szék budapesti Székkapitányságának állományába tartozó elhunyt vitézek részére temetési helyül kijelöli és átengedi. Ha az idők folyamán ennek a két sirtáblának betemetése után a Vitézi Rendnek még további területekre is szüksége lesz, a tanács a Rend indokolt kérelmére a szükséges újabb sirtáblákat is rendelkezésére fogja bocsájtani.

Ezekbe a sirtáblákba csak azokat lehet temetni, kik az 1914—18. évi világháborúban szerzett érdemeikért vitézi címet nyertek, kik haláluk előtt állandóan Budapesten laktak s így a Vitézi Rend budapesti székkapitányságának állományába tartoztak, akiknek igényjogosultságát a Vitézi Rend igazolta.

Mínt hogy a tanács a vitézek méltó végtisztességét minden esetre biztosítani kívánja, felkéri az Országos Vitézi Széket, hogy akkor, ha az elhunyt vitéz vagyon-talan és olyan hátramaradottja sincs, aki az őt megillető eltemetéről gondoskodni tudna, forduljon ingyen temetést biztosító utalványért az illetékes ker. előljáróshoz és az előljáróshoz nyert utalványt az igényjogosultság igazolásával együtt nyújtsa be minden egyes esetben a dunabalti köztemetők igazgatóságához.

A tanács utasítja a dunabalti köztemetők igazgatóságát, hogy ilyen esetekben az elhunyt vitézeket az 1928. évi november hó 22-én kelt 32.409—1929. X. számú határozatban körülírt temetésben részesítse.

A 10-es számú sirtábla a Vitézi Rendnek csak azok előkelő tagjai temethetők, akiknek a sírjára vagy hátramaradottjaik, vagy maga a Rend két éven belül méltó síremléket állít

és erre vonatkozóan jogérvényes kötelezvényt adnak a dunabalti köztemetők igazgatóságának.

A tanács utasítja a dunabalti köztemetők igazgatóságát, hogy ezt a rendelkezést a temetők nyilvántartó könyveibe jegyezze fel és az átengedett sirtáblákban a betemetéseket úgy irányítsa, ahogy azt az Országos Vitézi Szék óhajtja.

Erről a tanács a tan. X. ügyosztályt, a dunabalti tan. II. ügyosztályt és dunabalti köztemetők igazgatóságát és az Országos Vitézi Széket értesíti.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának az 1929. évi október hó 24. napján tartott üléséből.

Dr. Buzáth sk., h. polgármester.

Pestvármegye északi részeinek vitézeihez!

Vármegyém összes vitézeinek és családtagjainak boldog és kellemes újévet kívánok. Székkapitány.

Vitézi bál.

A vitézi bál iránt főváros-, sőt országsszerte megindult érdeklődés közepette a báltredezőség által felkért méltóságok és előkelőségek mind-mind elfogadták a háziasszonyi és védői tisztet.

A hölgyek pompás setélyi ruhái mellett kedves anakronizmussal vegyülnek majd a csillogó attilák, ünnepélyes frakkok abba a tarka képbe, amelyet a vitézi bál méltó keretként a magyar hőskor leventéi, apródjai, bajnokai és vitézei középkori öltözékeikben alkotni fognak.

Az 1930 február 8-án, pontosan 22 órakor kezdődő vitézi bál jegyárai: személyjegy 10 P, táncosjegy 5 P, nyolcszemélyes páholy 100 P, I. sor 15 P, II. sor 13 P, erkélyülés I. sor 12 P, II. sor 11 P. Felülfizetéseket és adományokat, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogad a bálnökség.

Báliroda: Budapest, IV. Váci-utca 62., földszint 7. (Újváros háza.) Távbessző: Aut. 835—77.

Műsoros táncest Kispesten.

A kistéti járás vitézei január 4-én este fővárosi művészek és a honvédek zenekar közreműködésével a kistéti ipartestületi vendéglő (Fő-utca 20.) összes termeiben jóléti alapjuk javára, a Kormányzó ur öföméltsága tizéves kormányzóságának ünneplésével műsoros táncestélyt rendeznek. Belépőjegyek ára: családjegy 3 személyre 5 pengő, személyjegy 2 pengő, táncosjegy 1 pengő. Jegyek kaphatók az estély napján a pénztárnál 20—22 óráig. A táncestély kezdete 21 óra-

kor. Felülfizetéseket, adományokat a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség. A műsor a következő:

1. Nyitány. Előadja a m. kir. Folyamórség zenekara. Vezényel ifj. Fricsay Richárd katonai főkarmester.
2. Ünnepi beszéd: nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó ur öföméltsága, a Vitézek Főkapitányának 10 éves kormányzási évfordulójára. Tartja: vitéz Válya Gyula dr. polgármester.
3. Ária és dalok. Előadja vitéz Benkőné, szentgericzei Jakab Irén operaénekesnő, a Városi Színház tagja. Zongorán kíséri Laurisin Miklós zongoraművész, a Zeneakadémia tanára.
4. Ária és dalok. Előadja Laurisin Lajos, a m. kir. Operaház tagja. Zongorán kíséri Laurisin Miklós zongoraművész, a Zeneakadémia tanára.
5. Szavaltat: vitéz Garamszeghy Gécy Sándor, a Nemzeti Színház tagja.
6. Magyar dalok. Előadja Cselényi József, a Nemzeti Színház tagja, cigányzenekisérettel.
7. Himnusz. Előadja a m. kir. Folyamórség zenekara. Vezényel ifj. Fricsay Richárd katonai főkarmester.
8. Üdvözlő beszédet mond vitéz Szücs János dr., m. kir. kormánytanácsos, a vitézi járás hadnagya.

Műsor után tánc, melyhez a zenét felváltva a katona- és cigányzenekar szolgáltatja. Záróra reggel 6 órakor. Részletes műsor az estély napján a pénztárnál kapható.

Budapest II. ker. vitézeinek karácsonyi ünnepe.

A II. ker. legénységi vitézei folyó hó 20-án tartották jólsikerült karácsonyi ünnepélyüket a Budai Vigadóban, mely alkalommal megjelent előkelőségeknek és vendégeknek szíves megjelenésükért és közreműködésükért ezuton fejezzük ki hálánkat és köszönetünket. Különösen köszönjük dr. Szomjas aligazgató urnak és Fehér Xavér járási hadnagy urnaknak, hogy oly kedves megértéssel tették lehetővé azt, hogy minden gyermek ajándéka mellé egy-egy betétet ellátott takarékkönyvecskét is mellékelhettünk. Hálás köszönettel a II. ker. legénységi vitézei.

Baranyai vitézekhez!

Felszólítom mindazon vitézeket, kik a folyó hó 15-én megtartott vármegyei vitézi ülésen nem jelentek meg s távolmaradásukat a járási vitézi hadnagy urral sem közölték eddig, e sorok tudomásulvétele után azonnal küldjék el igazoló jelentésüket a járási vitézi hadnagy urnak. 960—msz 1929. Székkapitány.

Járási vitézi őrmesteri felmentés és megbízás.

A 2. sz. vitézi Törzsszék Törzskapitánya vitéz Benke Ferenc (i. sz. 1372) dorogi vitézi őrmestert vitézi őrmesteri tisztsége alól felmentette s vitéz Jeney Lajost (i. sz. 7020) a dorogi vitézi őrmesteri teendőkkel bízta meg.

Pest vármegye Déli Részének járási vitézi hadnagyaihoz és összes vitézeihez!

Az új esztendő alkalmából úgy a magam, mint beosztott funkcionáriusaim nevében ezúton kívánok a járási vitézi hadnagy uraknak, valamint vitézi őrmestereknek és összes megyebeli vitézeimnek és családtagjaiknak boldog új esztendőt. (979. vm. vsz. 1929. szá.) Székkapitány.

Győr-Moson-Pozsony k. e. e. vármegyék vitézeihez!

1930. évi január hónapban vitézi értekezleteket tartok, még pedig:

1. Január 19-én, vasárnap, délelőtt 10 órai kezdettel Győrött, a vármegye háza nagytermében, az összes győrmegyei vitézekkel.

2. Január 26-án, vasárnap, délelőtt, 9 óra 30 perckori kezdettel Magyaróvárott, a gazdasági akadémia épületében, az összes moson- és pozsonymegyei vitézekkel.

A megjelenés kötelező, esetleges elmaradás igazolandó.

Az értekezletek után egyszerű társasbéd lesz, melyen a részvétel nem kötelező, de kívánatos.

A társasbédén való részvételt a győrmegyei vitézek január 15-ig a székkapitányságnak, a moson- és pozsonymegyei vitézek pedig január 22-ig vitéz dr. Biró Gyula járási vitézi hadnagy, gazdasági akadémiai tanárnak (Magyaróvár, Gazdasági Akadémia) jelentsék be.

Ugy a vitézi értekezletre, mint az ezt követő társasbédre a megye területén tartózkodó más állományhoz tartozó vitézeket is szívesen látjuk. Székkapitány.

Bajtársi összejövétel Nagykanizsán.

A nagykanizsai járás vitézeinek bajtársi összejövetele január 5 helyett január 12-én lesz a Polgári Egyletben. Székkapitány.

Pécs szab. kir. város és Baranya vármegyei vitézek értekezlete.

Az őszi gazdasági munkálatok befejezése után Baranya vármegye Vitézi Széke a szokásos évi vármegyei vitézi ülést folyó hó 15-én Pécsen, a kath. legényegylet nagytermében fél 10 órai kezdettel vitéz Igmándy-Hegyessy Géza m. kir. testőrezredes, vitézi törzskapitány elnöklelte alatt tartotta meg.

A magyar nemzeti ima elmondása után vitéz Pallay Rezső székkapitány úgy a Vitézi Szék tagjai, valamint az összes vitéz bajtársak nevében a törzskapitányt keresetlen szavakkal üdvözölte. Rámutatott a mai áldatlan helyzetre, mely hatványozott mérték-

ben súlyos feladatokat hárít a Vitézi Rendre és annak tagjaira. Annak a hő óhajnak adott kifejezést, hogy a Vitézi Rend súlyos és alkotó munkájában a törzskapitány továbbra is szeretettel és lelkesedéssel vezesse és irányítsa a Vitéz Rend ügyeit a magyar nemzet örömére és boldogulására.

Üdvözölte egyben a megjelent vendégeket, különösen dr. Krisztics Sándor ny. egyetemi tanárt, aki szíves volt egy előadás megtartását vállalni.

A székkapitány ezután rövid beszámolóval mondott. A vármegye állományában összesen 419 vitéz van, eközött 104 tisztt és 8 tiszti várományos, 269 legénységi és 19 legénységi várományos. Nyilvántartott hősi halált halt 19 és meghalt vitéz 7 van.

A vármegyében rendelkezésre áll 4028 kh. és 1474 négyszögöl terület, mely vitézi jelleggel bír. Eközött van 982 kh. 1555 négyszögöl saját alapításu, 344 kh. 1296 négyszögöl önként felajánlott, 1161 kh. 213 négyszögöl vagyonváltságos, 1508 kh. 1610 négyszögöl megváltásos és végül 31 kh. haszonbérleti föld. Említett területeken összesen 175 vitéz gazdálkodik s így a vármegyében 41.8 százaléka a vitézeknek telekkel van ellátva.

A székkapitány rámutatott azután a világjelenségeknek mutatkozó agrárkriszisa s különösen kidomborította a termények értékesítését. Szóvá tette a hitelkérdést, a gabonaközraktárak, ill. gabonatárházak felállítását, a „Dunai Agrárblokk”-nak nevezhető tömörülést és Amerika mint legveszedelmesebb vetélytárs bevonását egy nemzeti terményértékesítő keretbe.

Felemlítette, hogy a vármegyében 21 vitéz foglal helyet úgy a vármegyei, mint Pécs szab. kir. város törvényhatóságában mint bizottsági tag. Végül a vármegye alispánjának, Fischer Béla örméltóságának köszönetet mondott, hogy egy alapítvány létesítésével lehetővé tette ismét, hogy egy várományos vitéz a Vitézi Rend önkényi gazd. iskolát látogathatja.

A székkapitány beszámolója után dr. Krisztics Sándor egyetemi tanár emelkedett szólásra. Megdöbbenő adatokkal illusztrálva tartotta előadását a központi hatalmak által fizetendő jóvátételről. Érintette előadásában a minket legaktuálisabban érintő kérdést s gyönyörűen fejtegette azt, hogy mit jelent részünkre a rángerőszakolt jóvátétel. A magas színvonalu és hazafias lelkesítő előadást viharos taps fogadta.

Tízperces szünet után a törzskapitány a vitézek által már türelmetlenül várt előadását tartotta meg. Lelkesítő szavakkal intette a vitézeket, hogy a jelenlegi viszonyok hatása alatt ne fellelkeszenek meg hazafiui és vitézi kötelességeikről. Az országban uralkodó nehéz gazdasági viszonyok nemcsak nálunk, hanem minden más országban is fennállanak. Ne várjunk a kormányzástól segítséget, mert nem a kormányzásban van a hiba. Hangsúlyozta, hogy bármilyen súlyos és vál-

ságos a vitéznek a helyzete, tartson ki helyén és a falu népe előtt állandóan jó példával járjon elől. Említette a Vitézi Rend további feladatát, a földszerzést és érintette a vármegyei Vitézi Szék feladatát, a vitézek megerősödését, a vitézek megyei gazdasági bizottságának alakítását.

A törzskapitány előadása után vitéz Balogh Gábor, a Vitézi Rend p. ü. osztály vezetője tartott rövid összefoglaló előadást az összes aktuális pénzkérdésekről. Felolvasta azokat, akik járadékkal, kamatokkal tartoznak, ill. hátralékban vannak.

Végül vitéz Pallay székkapitány indítványára leirhatatlan lelkesedéssel mellett 400 egybegyűlt baranyai vitéz a Kormányzó ur öfömméltóságának táviratilag hódolatát fejezte ki.

A vármegyei vitézi ülés a törzskapitány ur életetésével fél 1 órakor ért véget. Székkapitány.

A debreceni vitézek karácsonyi ünnepe.

A debreceni vitézek, úgy mint az elmúlt évben, az idén is összefogtak, hogy azokkal, akiket a sors közülök földi javakkal nem áldott meg, tudásuk, hogy többi bajtársaik gondolnak rájuk és legalább a szeretet ünnepét ohajtanak számukra gondtalanná és meleggé tenni.

Gyűjtés indult meg, melynek eredményeképpen tíz, a legszegényebb sorsban levő legénységi vitéz családjának ruházati cikkeket és — részben a december 6-i vitézi estély jövedelméből juttatott, részben gyűjtés által létrehozott — 30—30 pengőt juttattak. A szétosztást számos megjelent vitéz bajtárs jelenlétében vitéz Lépés Győző járási hadnagy rövid beszéd kíséretében végezte és a megjelentek azon biztos érzettől áthatva távoztak, hogy a tiszti és legénységi vitézek közötti együttérzés a szeretet jegyében ismét nagymértékben erősödött. Különös köszönet illeti meg vitéz Temesváry Gerő és vitéz Porubszky Andor százados és vitéz dr. Kovács Elemér törvényszéki bíró urakat, kik a gyűjtés és adakozás terén különösen elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki.

Baranya vármegye vitézeihez!

Felhivom a vármegye állományába tartozó vitézek figyelmét, hogy bármilyen befizetéseket eszközölnek az Országos Vitézi Széknek (járadék, üzemi kölcsöntörlesztés, kamat, Vitézek és Gazdák Lapja előfizetés, stb.) úgy a befizetés megtörténtét a csekk-szelvény csatolása mellett a várm. Vitézi Széknek minden egyes alkalommal írásban jelentsék. Aki a befizetést személyesen jelenti, az hozza magával a csekk-szelvényt és mutassa be.

Ez azért szükséges feltétlenül, hogy a várm. Vitézi Szék a megfelelő nyilvántartásban a befizetést keresztül vezethesse és az ellenőrzést gyakorolhassa. 684/msz—1929. Székkapitány.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
6 Hétfő	Vizkereszt	Vizkereszt	A hét elején a nap 7 óra 47 perckor kel és 16 óra 24 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 45 perckor kel és 16 óra 31 perckor nyugszik.
7 Kedd	Lucián vt.	Attila	
8 Szerda	Szever ap.	Szörény	
9 Csütörtök	Julián vt.	Marcel	
10 Péntek	Vilmos pk. †	Melánia	
11 Szombat	Higin p. vt.	Ágota	
12 Vasárnap	E. I. Sz. Cs.	E. I. Ernő	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Január 2. 1370. Nagy Lajos aacheni alapítványa. Nagy Lajos e napon oklevelet bocsátott ki, amelyben alapítványt létesít egy Aachenben építendő templomra. A templom Szent István és Szent László magyar királyok emlékére rendeltetett és két magyar káplán állandósítását kívánta.

Január 3. 1710. Ocskay kivégzése. A harminc éves Ocskay dandárparancsnok átpártolt a labancokhoz. Jávorka Ádám 1710 január elsején harminc emberével Ocskón megtámadta, megsebesítve elfogta és Érsekújvárra szállította. A haditörvényszék Ocskayt karóbauszára ítélte, de Ocskay Sándor könyörgésére fővételre enyhítette az ítéletet, melyet még az nap végre is hajtottak.

Január 6. 1704. Tokaj megvétele. Rákóczi maga vezette október óta Tokaj várának ostromát. Ágyuk hiányában a fagy beálltaig nem értek sikert. Január hatodikán azonban Rákóczi heves ostrom után elfoglalta a várat.

Három tiszti arany vitézségi érem odaitélése.

A Mária Terézia-rend káptalanja december 20-án tartott ülésén a tiszti vitézségi aranyéremmel tüntette ki Zsiros István tüzérezredest, Andrássy Géza v. b. t. t., szolgálton kívüli lovassági ezredest és vitéz Mihályt Jenő őrnagyot.

Vezéresperesi kinevezés.

A kormányzó vitéz Várady Géza pápai prelátust, ny. tábori főpapot, vezéresperesi címmel tüntette ki, amely címmel a tábornoki rang jár.

Házasság.

Giczei vitéz Diószeghy Gbor dr., a m. kir. Kúria bírása és felesége sz. kézdiszéki dálnoki Teleki Mária leánya, Mária és Telegdi Róth Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszteri tanácsos házasságot kötöttek.

Meghívó.

A m. kir. testőrségek altiszti kara és ennek kebelében lévő Bessenyei Kör 1930. január hó 4-én (szombaton) 21 órai kezdettel tartja szokásos évi táncestélyét a budai Vigadó összes termeiben, melyre a vitéz bajtársakat és családtagjaikat tisztelettel meghívja a rendezőség.

Jövendővárás

A szokásos újévi, ünnepi köszöntők kora mintha leáldozott volna. Vajjon van-e rugalmas toll és agyvelő, amely még mindig ki tudja gondolni, le tudja írni a régi jó békevilág szokásos hozsannált és rózsaszínű ködbe burkolt szövegeit? Nyugodt lélekkel ez el sem képzelhető ma, amikor Magyarország népe tizenötöszázötödös, kálváriás küzdelmében, a harc minden nemében megpróbáltatott és még mindig új, tehát az eddigieknél is nehezebb küzdelmeknek néz elébe. Nem sok jobb jött a rossz után s ha a vérpatakok folyása elapadt, bőven omlott a verejték és könny a háboru befejezése után is. Ma a gazdasági küzdelem lövészárokharcát vívjuk, de hogy ez hova vezet, arra megbízható jók nem akad.

Jöttek az évek ezerkilencszáztizenöt óta s mi mindig reménykedve néztünk a jövőbe. Reménykedtünk abban, hogy befejezzük a háborút dicsőséggel, megvédve, ami a miénk, aztán reménykedtünk abban, hogy megmenthessük, ami menthető, a becsületünket és elvitathatatlan jogainkat, később pedig, a nagy összeomlás után a feltámadásba, az újjáépítésbe vetettük hitünket.

Ma, 1930 beköszöntőjén vajjon mit remélhetünk? Vajjon vége már a mi megpróbáltatásunknak? Ez az esztendő a világ történetében a hágai jóvátételi konferencia és a londoni leszerelési konferencia jegyében indul. Tehát elmondhatjuk, a politikai cél: a háboru likvidálása és a leszerelés kérdése. A szembevetődi játék farkasai báránybőrben és kegyes bégetéssel hessegetik el egy új háboru lehetőségét. Mi azonban, talán mert aki sokat vesztett és csalódott, az a legsötétebben, legjózanabbul lát, nem hiszünk ennek a békés bégetésnek. A likvidálásból új, nagy vérontás lesz, mert ez az események logikája s a lefegyverzési tanácskozások neveltségességbe fulladnak az általános fegyverkezés zörejében.

Szerbia most legutóbb, Lengyelországban, a Bismarck-műveknél rendelt nagymennyiségű hadianyagot, de Csehszlovákia összes hadianyaggyárai is lázas erőfeszítéssel dolgoznak, természetesen a leszerelés, a béke érdekében. Oroszország megmutatta, hogy mit jelent a Kellogg-paktum a valóságban, de a kisantant sem fog szégyenkezni, ha háborúra érettnék látja az időt.

Közkézen forgó adatok bizonyítják, hogy a kisantant államok minden pénze és erőforrása a háborut táplálja. Belső elégedetlenség, merényletek, összeküvések, az ujonnan bekebelezett népek legélesebb önvédelmi harca jellemzi Közép-Európa helyzetét. Kinek hígújunk, a szónokoknak, vagy a tényeknek?

Nekünk tehát végül is nem marad más hátra, mint a tanácskozás, a türelem, a kérvényezés útjáról az egyetlen célra vezető útra, az akarat, a nyílt küzdelem útjára való lépés. A magyar, ha a maga határát védi, ha a maga jószágáért küzd, sokszoros számú ellenséggel bír.

Lehet, hogy ez a harmincas esztendő még nem hozza meg a kivezető utat a nyomorból. Lehet, hogy még tovább nyúlik türelmünk fonala, de bizonyosan elérkezik az a nap, amikor minden próbálkozásnak befellegzett és csak egy marad hátra, a nyílt küzdelem.

Addig pedig fogat-összeszorítva kell előre néznünk. Nem szabad senkit más okolnunk a szenvedésért, mint gyöttrőnket, akik a trianoni guzzsal halálra kötöttek. Nem szabad egymást marcangolnunk, nem szabad erőnket feleslegesen fogyasztanunk, csak izmot feszíteni, kardot köszörülni, feltámadást, felszabadulást várni.

Csodálatos törvénye az erőnek, hogy a mérleg helyrebillenését éppen azok készítik elő és idézik fel, akiknek eddig a javára billent. Mert a tulmohóság, a kapzsiság elbizakodottsága lehetetlenné tette az utódállamok poli-

tikai és gazdasági megszilárdulását. Ennek következménye az elégedetlenség felhalmozott robbanóanyaga, amelyet ők felénk irányoznak egy esetleges erőszakos akció előkészítésében és kirobbantásában. Ez az explózió azonban az ő gyenge épületüket fogja légbe röptetni s nekünk hozza meg az új ország felépítésének lehetőségét.

Reánk rosszabb nem köszönthet, mint az eddigi évek számtalan torturája. Ha tehát új évet köszöntünk, természetesen, hogy minden nappal egy boldogabb kor felé közeledünk. Hogy ma, holnap, vagy holnapután? Ez csak türelem kérdése. Minél később, annál bizonyosabb, hogy a trianoni tákolmányokat megőrli a történelem vaslogikája. Megőrli, mint a szű, nem lesz hatalom, amely őket újra, a mai alakjukban helyreállítsa. vitéz F. J.

Két új hid Budapestén.

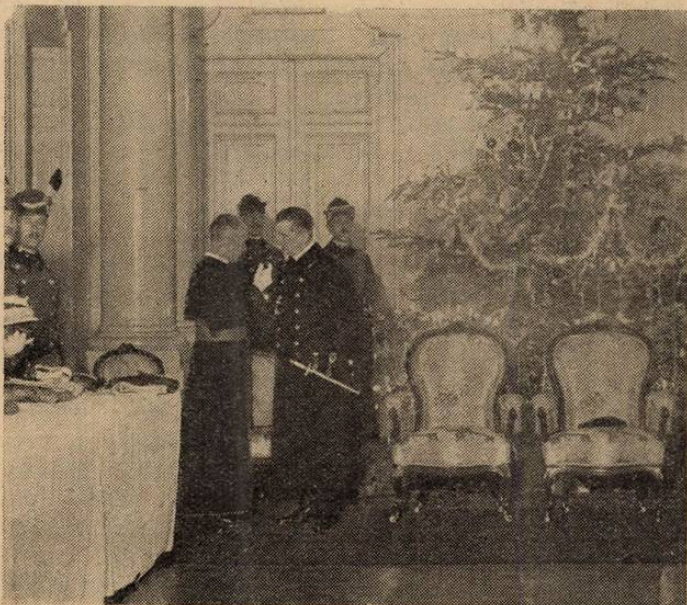
A régóta tervbevett két budapesti hid építését a legközelebbi jövőben egyszerre kezdik meg. Az egyik a Boráros-térnél épül, a másik Óbudát fogja összekötni a pesti parttal. A pénzügyi fedezet problémáját amerikai dollárkölcsönnel sikerült megoldani. A két hid megépítése összesen körülbelül 60 millió pengőbe fog kerülni. A kereskedelemügyi minisztérium a vasszerkezeti anyagokat már meg is rendelte és az állami gépgyárban a munkát meg is kezdték. A tél folyamán elkészülnek az összes vasszerkezeti munkák, a kora tavasszal pedig megkezdődnek a föld feltöltési munkálatok. A hid építési munkálatoknak a kiadása számottevően csökkeneni fogja a munkanélküliséget.

MENCZER

gallértisztítása vezet.
Saját tűzem. Telefon.
Külön vidéki osztály

Honvédelem Zsebnaptár az 1930. évre.

Szombathy Kálmán szerkesztésében a legkiválóbb katonai íróink közreműködésével most jelent meg e rendkívül népszerű könyv XI. kiadása. Tartalmazza az összes tudnivalókat, amelyek a honvédség tagjai számára egy szolgálatuk ellátásánál, mint magánéletükben feltétlenül szükségesek. Ára utánvétellel 4 pengő. Megrendelhető a Honvédelem Zsebnaptár szerkesztőségénél, VIII, Főherceg Sándor-utca 5. szám.

A testőrség karácsonya. A Kormányzó Ur Öföméltósága Folba János tábori esperessel beszélget.

Tuka állampolgársága.

A pozsonyi tartományi főnökség — mint a Prágai Magyar Hírlap írja — felhívta a pozsonyi kerületi bíróságot, hogy hallgassák ki a fogságban levő Tuka Béla volt képviselőt arra nézve, hogy 1904 és 1907 között nem szerzett-e Budapesten, vagy pedig 1907 és 1914 között Pécsen illetőséget? Tuka ugyanis ebben az időben Budapesten rendőrfogalmazó, majd később Pécsen jogakadémiai tanár volt. A tartományi főnökség ezzel a kihallgatással Tukáról kiakarja sütni, hogy magyar állampolgár s ezzel gyengíteni akarja a felvidéki tót lakosság osztatlan nagy rokonszenvét Tuka iránt s azt a nagy részvétet, mellyel a Felvidék lakossága az érte szenvedő Tuka iránt viseltetik. Tukát ugyan a pozsonyi bíróság Masaryk és Benes parancsára 15 évre ítélte el — be van bizonyítva, hogy a törvényszék elnökét az ítélethozatás előtti éjszakán autón vitték ki Masaryk villájába — azonban azzal a csehek is tisztában vannak, hogy Tukát előbb-utóbb a közvélemény nyomása alatt szabadon kell engedni. Erre készülnek — úgy látszik — a most megindult illetőség-nyomozással s Tukát szabadonbocsátása után azonnal át akarják tenni a határon.

A budapesti rádió műsora.

Január 5-től 11-ig.

Vasárnap. 9: Hírek, kozmetika; 10: ref. Istentisztelet, prédikál dr. Ravasz László püspök; 11: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd; 3.30: mezőgazdasági előadás: „A borkezelésnél szükséges tisztaságról”; 4: Rádió Szabadegyetem (1. felolvasás: „Férfikarok megszervezése és begyakorlása”; 2. a Törekvés-dalárda énekszámai); 5.15: Cselényi József, a Nemzeti Színház művésze magyar nótákat énekel; 6.20: színműelőadás a Studióból: „A kék róka”; 8: zongora-hegedű szonáták, előadja Dohnányi Ernő dr. és Thoman Mária; 9: A m. kir. 1. honvéderő gyalogezred zenekarának hangversenye, utána szalonzenekari hangverseny és cigányzene.

Hétfő. 9.30: hírek; 10: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból; 11.15: evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból; 3.30: meseóra; 4.15: felolvasás: „Nagy emberek árnyékában” jellemző epizódok Jókai, Gyulay Pál és Munkácsi Mihály életéből; 5: másfélóra könnyű zene; 6.30: Hoor Tempis Erzsébet hangversenye; 7: kabaréelőadás a Studióban; 8.30: a berlini rádióállomás műsorának közvetítése a közép-európai műsorterem során, szimfonikus hangverseny, utána sporteredmények és cigányzene.

Kedd. 3.30: meseóra; 5: gramofonhangverseny, művészlemez; 6: Lukinich Imre dr. egyetemi tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.35: francia nyelvoktatás; 7.10: cigányzene; 8.15: felolvasás: „Természettani furcsaságok”; 8.30: zenekari hangverseny, közreműködnek: Bodó Erzsébet és Kálmán Oszkár, az Operaház tagjai; 10: Margarethe Bach német előadói estje; utána Bachmann-jazz.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.15: Halász Gyula előadása: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”; 5: zenekari hangverseny; 6.10: olasz nyelvoktatás; 6.45: rádióamatörpósta; 7.30: az Országos Pósta zene és Kultúregyesület hangversenye; 8.45: Odry Árpád előadói estje; 9.45: Magyar Imre cigányzenekarának hangversenye.

Csütörtök. 3.30: asszonyok tanácsadója; 4: Rádió Szabadegyetem (1. Szent-István Juliska régi magyar dalokat ad elő, 2. felolvasás: „A borsodi Bükkhegységéről”); 5.10: mezőgazdasági felolvasás: „Az állatok teletetése”; 5.40: szalonzenekari hangverseny; 6.40: gyorsírási tanfolyam; 7.05: angol nyelvoktatás; 7.25: az Operaház előadása: „Mozart „Cosi fan tutte”, bemutatóelőadás; 10.30: cigányzene.

Péntek. 4: felolvasás a magyar népmesékről; 5.10: felolvasás: „A karácsonyi alap a belső tökélepképződés szolgálatában”; 5.45: cigányzene; 7: Surányi Miklós novellái; 7.25: népszerű gramofonlemez; 8.30: Kerpely Jenő gordonkahangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében; 10.30: zenekari hangverseny.

Szombat. 4: novellák; 5: statisztikai előadás: „A kereső nő szociális helyzete”; 5.30: zongoránégyes: előadják Fleischner Antal, Zsolt Nándor, Hollós Zoltán és Csuka Béla; 6.30: mit üzen a rádió; 7.30: operett előadás a Studióban: „Rip van Winkle”; utána cigányzene.

A baromfitenyésztő- és fajnemesítő-szövetkezet ügye

Irta: vitéz Párdy Imre.

A szövetkezet megalakulását sürgető jelentkezés várakozáson felüli. E sok személyes és írásbeli jelentkezés, napos csibe, keltetőgépek, takarmány, baromfitenyésztési segédeszközök igénylése, különféle ideák felvonultatása, a szakkérdésekre tanácskérések özöne... stb. arra kényszerítene, hogy e sorok keretén belül — mert mindenkinek külön-külön nem írhatok — a lehetőséghez mértén egész röviden tájékoztatást nyújtsak s hogy a beállítandó napos csibék első, második évi előirányzott jövedelmét is nagy vonásokban a legrealisabb számításaim alapján ismertessem. Teszem ezt részben azért, hogy a kételkedőknek, a kimondottan csak gabonatermeléssel foglalkozó gazdálkodóinknak csak külföldi példákra is hivatkozva bebizonyítsam, hogy ő nekik nincs igazuk, amikor még mai viszonyaink mellett is a baromfitenyésztést, gyümölcstermelést lenézve, makacsul, konyk ragaszkodnak elődeik foglalkozásához, a magtermeléshez és csak a magtermelés értékesítéséből akarnak boldogulni; termeljünk gabonát sokat, de a termelt gabonának nagy részét gazdaságunkban etessük is fel, az értékesítésnek ez a módja a leggazdaságosabb.

A gabonatermelésnél ma a szakszerűen kezelt, vezetett intenzív baromfitenyésztés feltétlenül gazdaságosabb. Konzervatív gazdálkodóinknak, földbirtokosainak melegen ajánlom legalább is 3—5—10 hold földön folyttassanak intenzív haszonbaromfitenyésztést. Aki 10 holdon, 10 hold gyümölcsösben intenzív haszonbaromfitenyésztést folytat, hatványozottan nagyobb az évi jövedelme a közvetlen mellette — de bárhol levő 100—150 holdas gabonatermelésnél. E gazdálkodóink, földbirtokosaink ezáltal sok-sok állás, jövedelem, munkanélküli magyar testvérünket, saját gyermekeiket, családtagjait biztos megélhetéshez juttatják s ugyanakkor jövedelmüket hatványozottan emelnék, súlyos nagy terheiket, adósságaikat rövidebb idő alatt, kevesebb gondnal, bajjal kifizetnék, az országos tömegtermelést, export lehetőségünket lényegesen elősegítenék.

Teszem részben azért, hogy a túl vérmes reményekkel, talán naiv optimizmussal kezdeni akaróknak, akik az agyon reklámozott fajbaromfitenyésztők s tenyészetek hatása alatt a fellegekben járó irreális, hogy úgy mondjam, valótlan számításait, a kilátásba helyezett nagy jövedelmet kellően, talán a valóságnál is jobban leértékeljem, hogy ne gondolja azt senki, hogy a baromfitenyésztésből munka, fáradság, egyszerűet nélkül már az első évben önzlik feneketlen zsebébe az arany; nem! Ezt nem az elkedvetlenítés miatt, hanem kimondottan azért mondom, hogy mindenki, aki baromfitenyésztéshez akar kezdeni — bár minél többen volnánk! — először papírt, ceruzát vegyen s számoljon! Számoljon adott helyzetével, családi körülményeivel — esetleg családtagjaira számíthat-e? vagy fizetett alkalmazottat kell tartania? — számoljon a szakismeretek hiányával, gyakorlatlanságával, az emberek rosszhiszeműségével (sajnos ezt ki kell mondanom!) évi 280—300 darab tojó tyukokról ne is álmodozzon! a különféle csapásokkal, külső káros körülményekkel stb. Ezek figyelembe vétele mellett kellő óvatossággal induljon, ne hogy bárki is megkárosodjon, esetleg rossz uton elindulva anyagilag tönkremenjen s ezért aztán részéről, hozzátartozói részéről az ódium reám, jóhiszemű önzetlen tevékenységemre háruljon.

Ne gondolja tehát senki azt, hogy most a megalaki-

tandó szövetkezettől évi 300 darab tojást tojó tyukjai lesznek s hogy ezektől a tenyésztési idő alatt — januártól május végéig egyedenként 60—80 darab 0.80—1—1.50 pengős tenyésztőtojásokat ad el s azután az összes állatait darabonként 20—30—40 pengőért adja el s így fantasztikus bevétele lesz... Nem! Bajtársaim, aki erre számít, aki erre a bevételre épít, az kártyavárat épít s rendkívül csalódni fog. Csalódik azért, mert országos fajnemesítési akciónk sikere esetén már az első évben megszűnik a nagy árdifferencia tenyésztőtojás és fogyasztási tojás között, azért, mert egy évi hitelre annyi napos csibét, illetve tojást tudunk forgalomba hozni, amennyi a kereslet lesz. Nem fog tehát senki tenyésztőtojást, napos csibét a mai árak mellett készpénzen vásárolni. Így tehát az elképzelt, fantasztikus bevétel feltétlenül elmarad s a realisra esik le, erre a számításra, amit én elgondolok s melyet országos érdekből máról-holnapra kívánatosnak tartok.

A mai helyzet nem állandó jellegű, átmeneti konjunktúráis jelenség, melyet közérdekből istápolunk, nem szabad, viszont önmagától meg nem szűnik, nem szűnik meg mindaddig, amíg a fajnemesítés, a haszonállatok elterjedése országos méreteket nem ölt.

Sokan ezt az alapszámítást tartották szemelőtt a napos csibék árának visszaszolgáltatásánál s ezt a kvótát igen magasnak találták. A fent ismertetett számítások mellett — 0.80—1—1.50 pengős tenyésztőtojás ár — igazuk is volna, azonban a megalakítandó szövetkezet e magas árakat az 500.000 darab napos csibe kiosztásával egyszerre megszünteti, ily óriási mennyiséget az első évben még talán elhelyezni sem tudunk, tehát több lesz a csirke, mint az igényelés; a második évben még több, aminek természetes folyománya lesz, hogy a visszafizetendő kvóta napi ára a fogyasztási tojás ár 12—14—16 fillér lesz. Ez pedig, ha figyelembe vesszük azt, hogy a kiosztásra kerülő napos csibék dadabja mire azokat elgionolásunk szerint autóinkon (nem postán s vasuton szállítjuk!) a tenyésztő kezeihez juttatjuk 1.40—1.50, sőt 1.60 pengő is lesz. A szövetkezet nem itt, a visszafizetési kvótánál keresi s találja meg a számítását, hanem a 2—3 év alatt megszaporodott haszonállatok nagymennyiségű tojás és hustermelésében, amikor tehát a mai 60—80—100 darabot tojó tyukok helyett 130—150—160 darab tojást kapunk egyedenként, mint prima, márkázott export árut, ami aztán úgy mennyiségileg, mint minőségileg is évről-évre a tenyészetek és a tenyész egyedek javulásával fokozatosan emelkedik egy maximális nivóig, a holland, a dán, márka áruig. — Szálljon le tehát irreális számítá-

Igy készül a halasi csipke.

sainál mindenki a napi fogyasztási árakra s azt fogadja el jövedelme kulcsául.

A hasznát illetőleg nem elég csak a tojáshozam külböbzetére számítani, be kell rendezkedni a hustermelesre, a 10—12 hetes rántani való csirkék, a 7—9—10 hónapos hizott jércék, kappanok eladására, mint az intenzív baromfitenyésztés egyik jövedelmére. E három baromfitermék a tyuktenyésztés — a viziszárnyasoknál még a máj, zsír, toll is főjövedelem — komoly, állandó jövedelme; a tyuktoll már csak mint másod-, harmadrendű jövedelmi forrás; mindezeket a mai felfogásunk s kényelmes életbeosztásunk mellett elérni nem tudjuk.

A baromfitenyésztéssel foglalkozni akaróknak korán kelő, szorgalmas, tanulékony, kitartó, állatait nagyon szerető, tisztaságkedvelő, pedáns, mozgékony embernek, a legpompásabban beidegzett, beállított melegsívvel működő gépezetnek kell lenni. A napi foglalkozás csekély eltéréssel majdnem ugyanaz. Kényelmes, feledékeny, csak személyzetére támaszkodó, állatai iránt csekély érdeklődést tanúsító gazda ne fogjon hozzá addig, amíg e nem éppen hizelgő tulajonságait le nem vetkőzte. Ha valahol, úgy e téren szóról-szóra igaz közmondásaink: „gazda szeme hizlalja a jószágot!”

Voltak, akik kifejezésre juttatták, hogy e szövetkezet megalapításával kizsákmányol bennünket az idegen tőke. Bajtársam, ez kizárt dolog! Azért kapcsolódik bele az állam, hogy ha egyáltalán feltételezhető volna a szövetkezet vezetőségéről ilyen irányú tendencia, ami teljesen kizárt dolog, — hogy ezt ne engedje. Ezen exportcég nekünk csak gazdasági előnyöket nyújthat azáltal, hogy készpénzt ad és hogy a velünk kitermelt jó árut a világgiazi árakon készpénzzel fizeti. A mi szövetkezeti körzeteinkben megszűnne tehát a mai állapot; a tojás és baromfihiénák nem uzsorázhatnák ki a termelőket; tegyük fel, hogy a szövetkezet a mai tojáshiénáknál kevesebbet akar fizetni a tojás darabjáért, akkor egyszerűen a tojáskereskedőnek és nem a szövetkezeti vezetőnek adják el a termelők a tojást. — Mondom, ez lehetetlen! Mert a szövetkezet központi vezetősége ezt nem engedi meg, éppen ezért akarom, hogy vitézek legyenek a körzet-vezetők.

A 100 darab napos csibével kezdőnek első évi hozama:

1930 november hó 1-re lesz a 100 napos csibéből 30 drb tojó à 12 pengő (a napi ár ugyan magasabb!)	= 360.—
30 drb kakas, illetve kappan à 5 P, eladva	= 150.—
20 drb saját háztartásban elfogyasztva, átlag ár 3 pengő	= 60.—
20 darab elpusztult	—

Összesen: 570.—

E 100 drb csirkére 1930 márc. 1-től nov 1-ig kiadás, takarmány	240.—
Kerítés, ol, etető, itató házilag előállítva a 30 darab tojó részére	250.—
Készkiadás tehát P	490.—

mely összeg levonva az 570 pengőből, marad 80 pengő, mit mint értéket, a jövő év tavaszán visszafizetendő csibe árához hozzászámítunk.

1930 november 1-től 1931 november 1-ig a 30 drb tojó évi átlagos 140 drb tojást számítva, tojik összesen 4200 drb tojást, melyből 2460 drb téli és koratavaszi tojás. E tojásból kikeltett 1000 darabot, a kikelt csibéből felnevel 700 darabot.

A 700 drb-ból a jövő tenyésztési évre meg-hagy 200 drb jércét, értékelve à 10 P-vel	= 2000.—
300 drb rántani való csirkét márciusban elad, részben háztartásában elfogyaszt à 2.50	= 750.—
180 darab hizott kappant elad, részben háztartásában elfogyaszt à 5 P	= 900.—
20 drb tenyészakast a 200 drb jércéhez elcse-rél, beértékelve à 12 pengővel	= 240.—
A fennmaradt 1460 drb téli-tavaszi tojást el-adja, részben háztartásában elhasználja à 14 fillér	= 204.40
1000 drb nyári és őszi tojást elad, részben ház-tartásában elhasználja à 10 fillér	= 100.—
740 darabot augusztusban kikeltet, felnevel belőle 600 drb-ot, mit részben saját célra, részben karácsonyi rántani való csirkének elad à 2.50 pengő	= 1500.—
Összesen:	5694.40

Bruttó évi bevételünk 1930 nov. 1-től 1931 nov. 1-ig tehát 5694 pengő 40 fillér.

Ebből ugyanezen idő alatt kiadás:

100 drb napos csibe vételárának visszafizetése à 8 drb tojás = 800 drb tojás darabja 14 f	= 112.—
30 drb tyuk egész évi takarmánya à 9 pengő	= 270.—
1000 drb téli, koratavaszi tojás ára, amit ki-keltettünk à 14 fillér	= 140.—
200 drb jérce takarmánya kis csibe korától 1931 márc. 1-től nov. 1-ig à 4 pengő	= 800.—
300 drb koratavaszi rántani való csirke takar-karmánya, fütése à 1 pengő	= 300.—
180 drb hizott kappan takarmánya az eladásig (6—8 hónapon át) à P 3.50	= 630.—
20 drb tenyészakas takarmánya à 4 pengő	= 80.—
740 rb tojás ára, mit augusztusban kikeltet-tünk à 10 fillér	= 74.—
600 drb rántani való késő őszi, téli csirke ta-karmánya, karácsonyi szezonra hizlalva à 1 pengő	= 600.—
Ezért történt újabb beruházások, kerítések, olak, csibenevelőház, keltetőgép, nevelőanya, egyéb baromfitenyésztési segédeszközökre be-fektetett tőke évi kamata, törlesztése	400.—
Egy állandó napszámos évi bére, kit esetleg a családtag vagy háztartási alkalmazott is helyettesíthet	800.—
A tenyésztés érdekében történt posta, vasut-költség, állatorvos, kisebb-nagyobb kiadások	200.—
Összesen:	4406.—

Kiadásunk tehát 1930 november 1-től 1931 novem-ber 1-ig 4406 pengő.

Ez évben marad tiszta bevételünk 1288 pengő 40 f, melyhez az első évben fennmaradt 80 pengőt még hozzá kell adnunk = 1368 pengő 40 fillér.

A 100 csibét igénylő kezdőtenyésztő tehát 1931. nov. 1-re a fenti számítás mellett — megjegyzem, hogy e számadatok, helyiség, időjárás, takarmányárak, tüzelő-anyagának ingadozása, értékesítési differenciák szerint pró és kontra változhatnak, éppen ezért ez nem fix ösz-szeg, hanem a mai napi árak melletti előirányzott jöve-delem — 1368 pengő 40 fillért keresett 600—800 négy-szögöl területén, de ez az összeg csak intenzív baromfi-tenyésztés mellett érhető el, mely a tenyészállatok foko-zatos szaporítása folyton egyenes arányában növekedik. Hogy élni tudjunk s hogy szegénységünkben boldogul-hassunk: exportálnunk kell, exportálni sokat, mint Dá-nia, Hollandia, ezt pedig csak az intenzív termeléssel szövetkezeti alapon tudjuk elérni.

Pásztorlegenda*

Elbeszélés.

Irt: szalai Szalay László.

Beszélgetünk... a pusztáról, meg a nagy költőről, Petőfiről. Gábor atya meg én. Künn borulatos, hűvös éjszaka van. Az ablak alatt százados olajfa nyög, sóhajt, ahogy a szél fésüli, tépi. Ez a város tele van olajfával a törökvilág óta, amikor Izsák bég megalapította.

Kivül leskelődik a sötét, benn barátságos szoba, meleg szőnyegek, öreg butorok. Szentképek a falon. Maga a nyugalom, ahol beszélgetünk. Gábor atya hetvenöt esztendő terhét hordozza. Ő itt az esperes plébános.

— Legyen hát meg a kívánsága, csak arra kérem, írja meg úgy, ahogy elmondom, nehogy keserűség legyen a bérem. Mikor ide jöttem, negyvenöt éve, ezernyolcszáznegyvenkettőben, még igen sok koros ember élt itt, aki ösmerte Petőfit. Kikérdeztem őket. Valamennyien áhitatos, nagy-nagy szeretet hangján emlékeztek róla. Az egyik a szabadszállási országuton kocsi-jára vette... a másik a cserénynél puha subát tett feje alá... fáradt volt... lepihent... s a pásztorok hosszú botjaikra támaszkodva őrizték... Máskor a csárdában lábujjhegyen jártak... mert ő verset irt... és tudták, hogy nekik írja és felolvassa, ha elkészül...

— És fel is olvasta... és dermedezve, könnyezve ismert önmagára, földjére, nyájára, hazájára az istenadta nép...

— Hájog hullott le szemükről... meglátták az *aranykalásszal ékes rónaságot*, ahol pedig tapogatózó vakságban éltek. Megismerték az *Alföld* szépségét, — aztán „*Talpra magyar!*” — megtanulták féltani a hazát...

— Tanítómesterük, nem! apostoluk volt!... Itt járt közöttük, figyelmeztette őket emberi voltukra, megmagyarázta nekik az ég csillagainak és a mezők virágainak ékességét. Megnyitotta füleiket a pacsirták és a fülemülék dicshimnuszainak hallására. Eléjük tárta a leánya szemérmes szépségét, jóságát, szelidségét... Megnemesítette az ő vak, vad szerelmük tövises bokrárt.

— Uram! Többet tett ő magyar nép lelkének fel-emelésére, mint amennyit önök csak elképzelni mernek! Látja, a magyar nép ennek a legszelesebb és legbiztosabb tudatában van. Rákóczi és Kossuth neve mellett ő, a nagy költő, ennek a népnek harmadik vezérlő csillaga.

— A nép hálás, mint a gyermek. Tud ragaszkodva szeretni, ha a hálára és szeretetre alkalma nyílik. A nagy költő rajongott a népért, egybeolvadt vele, leszállt hozzá és az felemelkedett vele. Hol teregette, mint a pásztor a nyáját, hol meg az élen járva, vezette. Ugy járt közöttük mint a lelkük lelke, mint a fennlobogó zászló... mint a magvető, aki igazságot és szeretetet, a reményt és bátorságot hinti. Csoda-e hát, hogy mikor meghalt, — nem! csak eltűnt! — hogy amikor elragadta a mennybéli tüzes szekér, a nép, melynek Kossuth és ő volt mindene, nem tudott elvesztében megnyugodni, nem tudta elviselni árvaságának nyomorúságát, hanem évtizedeken át makacs szomorúsággal hirdette, hogy ő él és csak elbujdosott, mert üldözik, de vissza fog még jönni!...

— Legendás lón a halála s legendás lón a születése is. Pásztorok legendája...

S ennek a legendának nem szabad elmulni!... ennek a legendának kísérnie kell a nagy költő nevét, hírét

* Mutatvány a szerző „A pusztá balladája” című most megjelent, színes képekkel díszített, értékes művéből, mely kiadóhivatalunk útján is megrendelhető.

és dicsőségét, mindenkoron és mindenhova, mert ez a legenda a magyar néplelek nagyszerű poézise...

Fuj a szél, hordja a havat a Tolvajos felől.

Alkonyodik... távolságok szürkülő köde lappangva közeledik.

Először a messziről kéklő dombokat nyeli el. Aztán a közelebbi erdőket, tanyákat. Végre csak itt, ahol állunk, a kecskeméti országot mentén, a magános *orgoványi csárda* birkózik szürke árjával.

Ezernyolcszázhuszonkettőt irnak... december harmincegyedikét... Szilveszter...

Az öesztendő bucsuztatására innét is, onnét is pásztorok népek érkeznek szórványosan a csárdába.

Öles juhászok, a Zubornyák-dinasztiából... hegyes pásztorsüveggel... Cifrán kivarrott, sarkot verő, sárga bárányszubákban... Villogó szemű, hetyke csikósok... rövid bőrbekecsbe... sarkantus csizmába... vállon átvett karikás ostorral... A Gáspárok, Fáriak közül... a szentmihályi ménes téli szállásáról...

Aztán a télen-nyáron szabadban háló, rekedt, rideg marhapásztorok... Rőfiek, Lefántiak, Meskók, — a különböző baromfiszállásról...

Köszöntik egymást illendőséggel... lekezelnek... Aztán abban sorrendben, ahogy érkeznek, végigülik a kecskelábu asztalt... Bort forraltatnak... beszélgetnek... isznak...

Idegen rajtuk kívül csak egy van a szállásban... Egy tömzsi kis ember... Olyan urféle...

Busul álltában, hátát a banyakemencének vetve... Egyszer csak az egyik öreg pásztor, — megszánta vagy mi, — odafordul hozzá:

— Hallja az ur!... Ha meg nem sértem, tartson velünk!... Beszélgetünk, oszt forralt bort iszunk... Igyék velünk, majd megenyhül a szíve! Mert amondó vagyok, hogy bánata van...

Az erre előjön, megköszöni a barátságot és elfogadja. Helyet szorítanak neki.

— Osztán kinek tiszteljük, öcsém uram?...

— Petrovics István az én nevem...

— Isten éltesse!...

— Osztán honnét hova?... Azt is mondja már meg...

— Megmondom én... Félegyházáról igyekeztünk Kiskőrösre, de itt megrekedtünk...

— Még hogy...! A fuvásokba?

— Nem bizony... Hanem a feleségem itt, az orgoványi csárdában lebabázott...

A vén juhász hátrakapta a fejét, oszt fölhörrent:

— No, ne mondja, öcsém!

A többiek is sajnálkozni kezdtek:

— Még hogy ilyet!

— Bizony...

Nagyot hallgattak az esetre... Ki tudná, ki mit gondolt... De ettől kezdve melegen nézték Petrovicsot...

Egyszer csak az öreg juhász magához inti a bojtárját és a fülébe sugott...

Elszaladt a bojtár, de kisvártatva előkerült — egy báránnyal...

— Petrovics öcsém! Hol van az ujszülött?

— A konyhán tul, az első szobában.

— Vezessen csak...

Petrovics fölállt.

— Megálljatok, mondta egy másik öreg, — én is megyek!... Adjatok egy tiszta poharat...

Elébe tették. Fölvette. A másik kezébe meg egy üveg forró, cukros bort fogott.

— Mehetünk!...

— Ohó!... Hát csikós egy se megy?... Csak csupa juhász?

— Gyühet, ha akar!

Az egyik sarkantyus legény fölpattant...

— No még egy gulyás!... Hadd legyen minden fajtaból!

Eindultak. Elöl a báránycsászár...

Kopogtak. Beléptek. Petrovicsné szorongva nézett. A gyermek ott feküdt mellette...

A borral az öreg megállt az ágy előtt. Hosszu szakálával, hófehér hajával olyan volt, akár a néhai édesapánk, Koppány...

Emelé a poharat nyugodt szertartással. Az üvegből szinig töltötte. Csak aztán szólalt meg:

— Áldás, békesség, jóakarát!... Vette az örömhirt a pásztorok népe, hogy eggyel többen lévén a kiskun-sági pusztán... Eljöttünk hát a kisdéd megtekintésére

és hogy köszöntsük a boldog édesanyát!... Adja a magyarak Istene, hogy nagyra nőjön, mint a jegenyenyárfa, — testileg-lelkileg, — hogy öröme és büszkesége legyen ne csak szüleinek, hanem ennek a pusztának, ennek a népnek is, ahol született!... Ez a pohár bor az édesanyáé... Kérjük, hogy üritse ki és kívánjuk, hogy válják egészségére!... Erősödjék tőle...

Petrovicsné fogta a poharat. Kiürítette. És mosolygott a könnyein át...

A másik vén juhász meg fogta a báránycsászár és fektette a kisdéd mellé:

— Nagy pásztor légy a népek között!...

A csikós lekanyarított a válláról a karikást... Az ágyra tette:

— Ostorod is legyen!...

Negyedik a szüre ujjából előkotorászta furulyáját. Melléje tette...

— Ehol a furulyám...

Aztán elköszöntek és kivonultak áldomást inni... Ittak, ittak, — de nem sok szavuk volt...

Megéreztek, hogy valami szörnyűséges nagy dologgal terhes ez a viharos, vajudó Szilvesztereste...

MEZŐGAZDASÁG

Védekezőszerek a növényi rovar-kártevők ellen

Harmadik rész.

A mezei pockot, könnyelven „mezei egeret“ szintén az eke után járó gyerekek veressük agyon. Gyérítsük a számát szántáskor. Ne az ösztökével akarjuk agyonverni. Igen, csak „akarjuk“, mert a legtöbb esetben nem sikerül. Férge állat az egér, egy-kettőre eltűnik szemünk elől s akkor igazán bottal üthetjük a nyomát. Készítsünk hajlékony nyírfaesszéből seprőszerű nyalábot, ezt adjuk a gyerek kezébe. Az ilyen hajlékony, szélesebb terület befogó szerszámmal biztosabb a halálos csapás. Ezt a pocok-irtást minden szántással kössük egybe. Ha kevés a pocok, annál jobb. De ezt a keveset se hagyjuk meg, mert a „kevésből lesz a sok“. Éveken át észrevétlenül és bántatlanul annyira elszaporodik a pocok, hogy egyszer csak mint valóságos elemi csapás jelentkezik. Ilyenkor a mérgezővel, vagy szénkénegezéssel nagy költséggel és fáradtsággal visszaszoríthatjuk ugyan, ámde az eddig tett nagy kárt helyrehozni nem lehet. A gazdák abban hibázzák el a dolgot, hogy akkor, amikor csak kevés pocok van, egyáltalán nem gondolnak az irtásra. Ez a kényelem, nem-bánomság azután alaposan megbosszulja magát.

Végül még egy fontos növényvédelmi teendőre kívánom kedves olvasóim figyelmét felhívni. Ez pedig a késői őszi vetés. Ne siessünk nagyon az őszi gabona, különösen pedig a buza vetésével. Tapasztalat szerint a korán elvetett őszi gabonát nagyon bántják a már említett különféle gabonalegyek. Lehetőleg októberben vessük a búzát, amikor a legyek már elrajzottak. Tudjuk, hogy ettől a gondolatától a legtöbb gazda huzódik. Pedig hiába minden ellenvetés. Ha a gabonalegyektől meg nem ritkított, megfelelő vetéssel akarjuk a tavaszt köszönteni, később kell vetnünk. Iparkodjunk egyéb mezei munkánkat úgy beszállítani, hogy mire elérkezik október eleje, teljes erővel mehessünk neki az őszi vetésnek. Tapasztalat szerint az október 5-ike utáni vetések a legbiztosabbak. Hallgassunk

a tapasztalat szavára, mert „a tapasztalat a legjobb mester“.

Ezzel befejeztük az aratás után végzendő főbb növényvédelmi teendők ismertetését. Tulajdonképpen nem is külön teendők ezek, mert a legtöbbjét az okszerű talajművelés is megköveteli. Kétszeresen hibás tehát az a gazda, aki nem végzi el ezeket az elemi munkákat.

Gyümölcsfák alatt termesszünk kapásnövényeket.

Valamennyi gyümölcsészeti szakkönyv azt írja elő, hogy a gyümölcsösben lehetőleg kapásnövényeket műveljünk, mert ezekkel meglesz a talaj alaposan munkálva, jól megporhanyitva, lazítva s így a levegő, a légköri csapadék és a napsugár melege nemcsak a kultivált kapásnövényeknek, hanem a gyümölcsfák gyökereinek is előnyére válik. Az állandóan lazán tartott felső talajréteg a talaj hajszálcsövességét megszakítja, a nedvesség elillanását meggátolja és így a gyümölcsfáknak több vízmennyiség áll rendelkezésére, noha ebből a kapásnövények is kiveszik részüket. További előnye a kapások művelésének az, hogy a gyümölcsfák körül elterjedt férgek, rovarok, ezek álcái, bábjai, petéi, tojásai, az állandó kapálás, sarabolás, töltögetés — szóval nagyon gyakori földbolygatás által — alaposan meggyérítettnek s így tőlük a gyümölcsfák kevesebbet szenvednek, annál is inkább, mert a mélyen meglazított talajba a tél fagya is mélyen behat s a szemcséi között levő kártékony állatokat, sőt a fertőzőgombákat is nagyrészt megsemmisíti.

Természetes, hogyha azt akarjuk, miszerint a kapásnövények jó termést adjanak és jövedelmet hozzanak, akkor azokat trágyázni is kell s ezzel a gyümölcsfa gyökereit is trágyázzuk, ennél fogva több gyümölcsünk is fog teremni s a fák életkora gyarapodni fog. Mindezt tudták már az öregek is s régi gyümölcsösben látunk a fák között kapásokat termesztetni, így borsót, babot, lencsét, lóbabot, csicseriborsót, burgonyát, különféle répákat, zöldségfélét, főzelékneműket s több és kivált a kerti vetemények termesztése fizet ki magát nagyon jól. (Dinnye, tök,

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 2. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAS

1930 JANUÁR 12

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacseksz. 35.785
ELŐFIZETTESI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYEZ SZÁM ÁRA 30 FILL.

Köszönet

Lapunk legutóbbi számában közzétük a székesfőváros tanácsának határozatát, amelyben a tanács a kőbányi új köztemetőben két sírtáblát jelöl ki vitézi temető részére. Ugyanebben a határozatban a tanács a teljesen vagyontalan és hátramaradottak nélkül elhunyt vitézek részére ingyen temetést biztosít.

Ezzel az örvendetes intézkedéssel mindenesetre egy lépéssel tovább értünk azon az uton, amely a Vitézi Rendnek úgy a közhatalóságok, mint a magánemberek részéről kívánatos, minél hathatósabb támogatása felé vezet. Tudjuk mindannyian, mennyi mindenre van e téren szükség és a most meghozott határozat azt a reményt kelti bennünk, hogy fokozatosan a többi kívánalmak is a beteljesedéshez fognak jutni.

Szinte szomorúan jelképes jelentőségű dolog az, hogy az első lépés és siker e téren a temetőnél kezdődik, de magyar vonás az, hogy temetni méltósággal és szívvél tudunk. Ez a legujabb határozat a székesfőváros tanácsának igen áldásos intézkedése, amikor azonban ezt megfelelő hálával és örömmel méltányoljuk, nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy éppen az ország fővárosa mivel tartozik a Vitézi Rendnek. Az ország minden kisebb-nagyobb rendű és rangú városa meghozta a maga jelentős áldozatát, amikor a Vitézi Rend részére ingyen telket adományozott. Tudjuk, hogy ebben egyik sem maradt a másik mögött, mert még a

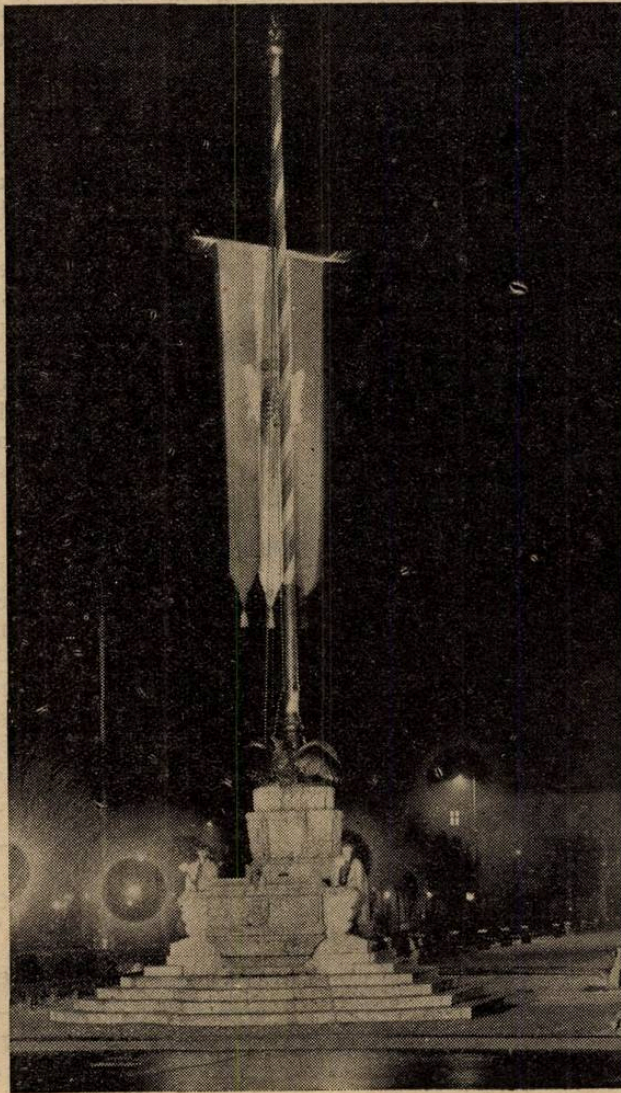
legkisebb területtel rendelkezők is lerótták a maguk adóját a haza megvédelmezőivel szemben. Akkor, amikor az állam a vitézi érmesek ügyét még mindig

nem rendezte, amikor a hadikölcsönökben annyi millió becsületes magyar vagyona veszett el, talán az egyetlen igazi hálacselekedet a Vitézi Renddel szemben tanúsított nobiles gesztus, amely arra mutat, hogy a társadalom megbecsüli a maga védelmezőit. A székesfőváros tehát, mint örömmel látjuk, tudatára ébredt annak, hogy nem maradhat el áldozatkészségben a kisebb városok mögött. Ha ez az első lépés, úgy hisszük, hogy ezt nyomon fogják a többi, régen sürgetett intézkedések követni, amelyekben a vitézek részére az állások betöltésénél, a hadi évek beszámításánál, a vitézi kertváros, vagy lakótelep telkének felajánlásánál hasonló szándék fogja a főváros intézőköreit vezetni, mint amely szándék mostani intézkedésénél vezette.

A magyar társadalomnak tisztában kell azzal lennie, hogy a mai nehéz viszonyok között különösen kötelessége, hogy a vitézek hóna alá nyulva, őket legalább a normális életszint megtartására segítse. Nem szabad vitéznek sem éheznie, sem rongyokban járnia akkor, amikor a nemzetnek bármikor újra szüksége lehet az erős karra, hősi vitézi önfel-

áldozásra! Ezzel a gondolattal köszönjük Budapest székesfőváros üdvös és méltánylandó ajándékát.

Vitéz F. J.

Virrasztó magyar diákok őrsege az újévbe forduló éjszakán, a félárbocon lengő, szabadságtéri országzászlónál.

A székesfővárosi vitézek farsangi táncestélye

Budapest székesfőváros vitézei vasárnap, január 5-én, este, a Szent Gellért-szálló márványcsarnokában és pálmakertjében fényesen sikerült farsangi táncestélyt rendeztek. Az estélyen 9 óra után megjelent csiktaploczai vitéz Lázár Domokos, ny. tábornok, Budapest székesfőváros vitézi székkapitánya, vitéz Szinay Béla tábornok, törzskapitány, vitéz Derényi Emil ny. tábornok s számos előkelőség.

Féltíz óra után kezdetét vette a tánc s a folyamórség vonószeneke

Vitézek, legények eleje...

kezdetű csárdást játszott. A minden tekintetben sikerült táncestély a legjobb hangulatban reggelig tartott. A rendezőség és annak elnöke: vitéz Regéczy János, derekas munkát végzett s az estély sikerének érdeme őket illeti.

A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: vitéz Mártonffy Gézané, vitéz Berényi Béláné, vitéz Lukács Mártonné, Török Károlyné, Nagy Ferencné, vitéz Halász Györgyné, Tichy V. Józsefné, vitéz Máriahegyi Jánosné, özv. Szabó Mihályné, vitéz Nagy Józsefné, vitéz Gira Ferencné, vitéz Rosta Mártonné, vitéz Kiss Ferencné, Lehörer Ferencné, vitéz Tófej Józsefné, vitéz Csonka Józsefné, Rieger Ödönné, vitéz Bugyi Antalné, özv. vitéz Zsábó Pálné, vitéz Kakó Lászlóné, Cser Sándorné, vitéz Bogya Jánosné, vitéz Figura Gyuláné, vitéz Jőrend Mihályné, Stoffer Antalné, vitéz Dobos Károlyné, vitéz Tamássy Andrásné, Faragó Sándorné, vitéz Orbán Mihályné, vitéz Belezna Emilné, vitéz Kenszthy Györgyné, dr. Erdey Imréné, Kajáthy Ferencné, Fekete Józsefné, vitéz Magyar Gyözőné, vitéz Hárs Károlyné, Bedy Józsefné, vitéz Illés Sándorné, vitéz Sebestyén Istvánné, vitéz Kalózy Józsefné, vitéz Karay Sándorné, vitéz Tóth Lászlóné, vitéz Hunfalvy Györgyné, vitéz Borsay Lajosné, vitéz Bihary Istvánné, vitéz Berta Jánosné, Zaupe Ferencné, Győry Gyuláné, vitéz Fehér Xavér Ferencné, Zaupe Lajosné, vitéz Tölgyessy Mátyásné, vitéz Bodor Aladárné, vitéz Kónya Istvánné, özv. Pizsmann Jánosné, özv. Friesz Györgyné, vitéz Felháry Jánosné, Nagy Istvánné, Kovaltés Károlyné, özv. Holatzek Viktorné, vi-

téz Baracs Mihályné, vitéz Szalay Sándorné, vitéz Kiss Béláné, vitéz Telepy Istvánné, Podoletz Istvánné, Perényi Józsefné, Gillik Andrásné, vitéz Cséby Miklósné, Balázs Józsefné, Burián Gyuláné, Földes Béláné, vitéz Ireghy Antalné, vitéz Fodor Árpádné, vitéz Köröskényi Ferencné, dr. Olinkievich Sándorné, vitéz Somody Józsefné, Horváth Bálintné, Maurer Tivadarné, vitéz Bihary Istvánné, özv. Dreikel Jánosné, Sajt Jánosné, Csintalan Jánosné, vitéz Vámos Gáspárné, Kovács Gyuláné, Sinkó Istvánné, Abendorferné Kiss Ilonka, Horváth Pálné, Tóth Mihályné, Ágoy Saáry Ákosné.

Leányok: Mártonffy Margit, Zamaróczy Irénke, Gergovits Juci, Kissbenedek Mária, Lehocz Irén, Pandur Erzsébet, László Mária, Csonka Julia, Csonka Ilona, Lakatos Dódi, Angyal Irma, Szajkó Rózsa, Szabó Ilonka, Magyar Juci, Szabó Anci, Pupos Ilonka, Körössi Ilonka, Klement Emma, Tóth Mária, Baranyay Zsófi, Orosz Lida, Faragó Ilus, Petz Irmuska, Tiriger Kató, Kathy Ilonka, Pécsy Piroška, Rougemant Loney, Csermák Anna, Szombathelyi Ilonka, Fekete Erzsike, Schmidt Ella, Tóth Annus, Bedy Magda, Gyenes Emma, Poschposchil Emma, Oth Sárka, Szilassy Mária, Horváth Vilma Tatatóvárosról, Horváth Ilonka, Soós Erzsébet, Komáromy Ilonka, Czimpe Irmuska, Bodor Lillyke, Matolcsy Edith, Pillinger Emmi, Deusch Nelli, Pizsmann Erzsébet és Margit, Johancsik Ilonka, Pillinger Mária, Bánfalvy Mancika, Kovács Margit és Ilonka, Nagy Olga, Pogány Babi, Holecsek Margit és Ella, Foltanek Matild, Baracs Margit és Ancy, Varga Erzsébet, Podoletz Olga, Nagy Katóka, Gilik Ilonka, Bózi Erzsébet, Kovács Margit, Kovács Hedvig, Kuszenda Erzsébet, Ures Paula és Jolán, Faragó Manci Dunapataj, Baranyay Lidi, Kiss Mariska, Tóth Mariska, Reibl Annus, Olinkievicz Luczy, Stevola Rózsi, Győry Gizella, Klein Ilonka, Dreiszker Ilonka, Sjat Jolán, Csintalan Mici és Mária, Birghardt Margit, Kovács Margit, Graf Lujza, Csátary Mária, Kalocsay Pintyőke Cegléről, Király Irén és Mariska, Golenczy Alice, Kasznár Teréz és Mária, Gergi Juci, Molnár Ancy, Lajgó Ilonka, Kajtár Irénke.

Jön

Magányos ut, november, éjszaka,
Koromsötét.
Valaki jön mögöttem,
Sulyosan jön:
Hallom lépteit döngő ütemét.
Eremben lassan hűlni kezd a vér, —
De nem sietek, már nem sietek,
Tudom, hogy ugys mindjárt utolér.

Lehajtom a fejem,
Ez már nem félelem,
Ez már az Amen halk mozdulata:
Az irgalmatlan léptü idegen
Hadd jöjjön hát. —
Oltson el minden kis-ablaknyi fényt,
Csalóka fényt, —
Tegye teljessé ezt az éjszakát.

Jön.
Nagy, mértföldnyelő léptekkel halad,
Most, itt, itt lesz a nagy találkozás,

Ahol megálltam,
E haldokló lámpavilág alatt.

Most. — Elment.
Elment, és szóba sem állott velem,
Csak megnézett a kalapja alól,
Akár az élet és a szerelem.

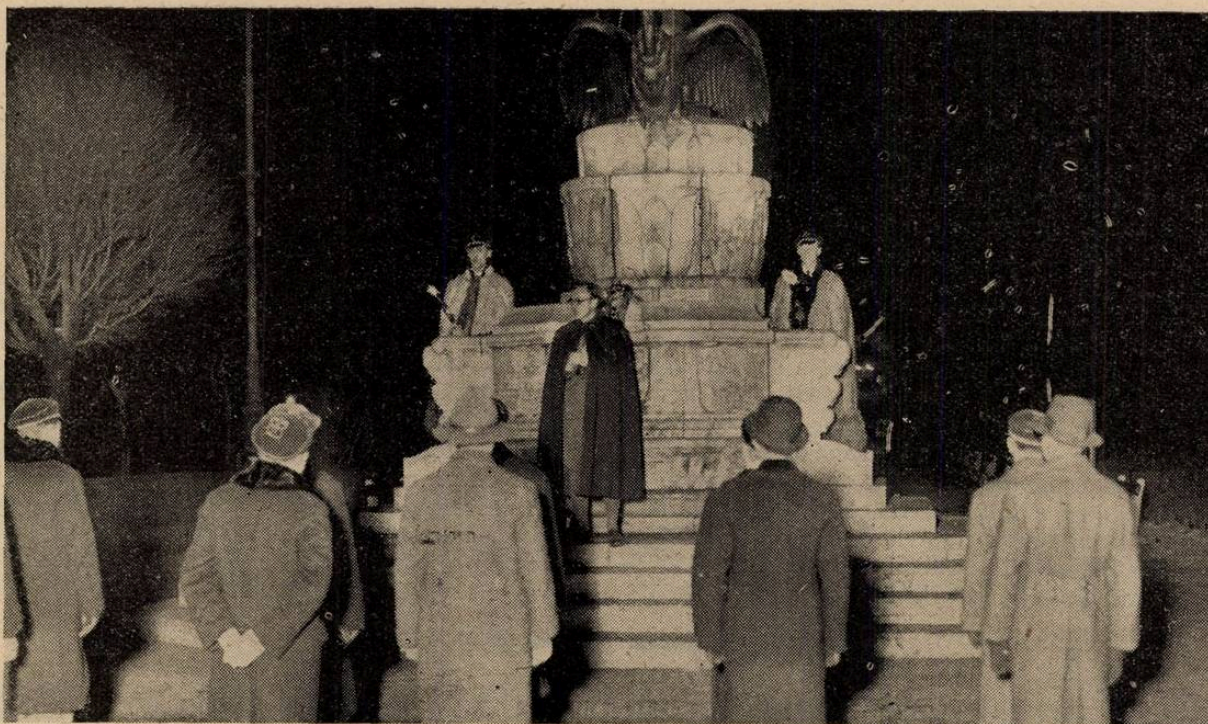
REMENYIK SANDOR.

Telefon

Ma megint csengett lelkem telefonja.
— Halló, ki az? — Halló, itt a Remény!
— Remény, te vagy? A hangod muzsikáját
szomjas szívvel be soká lestem én! —

— Halló!... halló!... — már megint nem felel!
Elszállt a hang, az ezüstös, csodás!
Visszateszem a kagylót s felsóhajtok:
nem engem hívott! Téves kapcsolás!

AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Az újév első percében a szabadságtéri országzászlónál a Turul-szövetség diszörsége fáklyákkal tiszteleg. A bajtársi szövetség vezére beszédet mond.

Magyarország nehéz küzdelme a hágai konferencián

— Megkezdődött a magyar jóvátétel tárgyalása —

Magyarországot megfosztották területének kétharmad részétől. Elvették természeti kincseinek túlnyomó részét, elszakítottak olyan területeket, amelyeken szinmagyar lakosság lakik egytömegben. Elvették pompás városaink egész sorát, melyek az ezeréves magyar multat s a magyar kultúra magas fokát képviselték. A behatolt oláh csapatok kifosztották a megmaradt magyar területeket is és most: — azt követelik tőlünk, hogy utolsó garasainkat „jóvátétel“ címén fizessük el a cseheknek, oláhoknak és szerbeknek. Természetes, hogy erre minden magyar ember, párt és osztálykülönbség nélkül egyetlen szóval felelhet csak s ez a szó: *nem!* Elvégre az örökös nyomorúságot, az örökös szegénységet még sem vállalhatjuk, csupán azért, mert a kisantant arra törekszik, hogy Magyarországot végleg megbénítsa és megerősödését lehetetlenné tegye. Az egész magyar nemzet egyöntetűen Bethlen István gróf miniszterelnök és a hágai konferencián a magyar érdekekért küzdő társai mögött áll, amikor a kisantant követelésével határozottan és kemény elszántsággal szembeszállnak. És az egész nemzet hajlandó vállalni azokat a következményeket, amelyek a kisantant jogtalan követelésének visszautasításából esetleg Magyarországra származnak.

Mert csodálatosképpen a nagyhatalmak nem igen akarják megérteni és méltányolni Magyarország tiltakozását. Pedig sem erkölcsi alapja, sem anyagi lehetősége nincs meg annak, hogy tőlünk „jóvátételnek“ nevezett hadisarcot követeljenek. Magyarországnak semmi része sem volt a háború felidézésében. Nem voltak hódító céljai, sőt — amint beigazolódott — Tisza volt az egyetlen, aki a háborút ellenezte. A hadisarcot is megvették már rajtunk százszorososan, amikor országunk kétharmadát elszakították. Az élet jogát pedig nem vehetik el tőlünk és nem szoríthatják össze a hurkot torkunk körül, mert ha negteszik, akkor senki sem veheti tőlünk

rossz néven, ha életünk megvédelmezésére minden eszöközt megragadunk.

A hágai jóvátételi konferencia mult pénteken vette kezdetét. A magyar kiküldötteket mindjárt az első napon kellemetlen meglepetés érte. A „keleti jóvátétellel“ foglalkozó bizottság elnökévé ugyanis a francia Loucheur választották meg, akit legkevésbé sem lehet Magyarországaratái közé számítani. Loucheur Clemenceau teremtményei közé tartozik, a háború előtt tönkrement építész volt, ma pedig egyike Franciaország leggazdagabb embereinek. Fajára nézve nem francia, de a tulzó sovíniszta szerepét játssza. Vagyont mint az elpusztított területek újraépítésének biztosa szerezte. Loucheur megválasztása miatt Mussolini, hir szerint, rosszalását fejezte ki a hágai olasz delegáció tagjainak. Loucheur csakhamar elárulta elfogultságát. A francia ujságírók előtt azt állította, hogy egy Habsburg főherceg is van az optánsok között s az optánsok igényei felett gunyolódva azt mondta, hogy azokat csak „csillagászati számokkal“ lehetne kifejezni.

A „keleti jóvátétel“ bizottsága első ülésén elhatározta, hogy Magyarország ügyét csak Ausztria és Bulgária jóvátételi kérdéseinek elintézése után veszi elő. A magyar delegáció tehát az osztrák és bolgár tárgyalásokból kellő tájékozódást merithet magatartására nézve. A tárgyalások már az osztrák jóvátétel tárgyalásánál elakadtak. Hetek óta minden hir és nyilatkozat úgy szölt, hogy a kisántant Ausztriától nem követel jóvátételt, Hágában pedig a kisántant kiküldöttei váratlanul komoly jóvátételi követelésekkel léptek fel Ausztria ellen. Csatlakozott hozzájuk Lengyelország is, melynek a Galiciában maradt osztrák állami javak fejében sulyos összegeket kellene Ausztriának fizetni s e tartozását akarja jóvátételi követelések támasztásával ellensúlyozni. A kisántant egyrészt azért követel jóvátételt Ausztriától, mert nem akar precedenst teremteni Magyarország javára. Ugyanis

ha Ausztriának elengedik a jóvátételt azon a címen, hogy nem tud fizetni, akkor ugyanezen a címen Magyarország-nak is el kell engedni. Másrészt a kisántánt Ausztria elleni váratlan követelőzésének oka az is, hogy a Schober-kormány érintkezést keresett és talált Olaszországgal és Mussolinivel, amit különösen Jugoszlávia néz rossz szemmel. Schober, magyar példára, kijelentette, hogy Ausztria jóvátételt fizetni nem tud és jóvátételi kötelezettség elvállalását az osztrák néppel meg sem lehetne értetni.

A bolgárok ügye a legsimább. Bulgária hajlandó jóvátételt fizetni, csak nem annyit, amennyit követelnek.

A magyar ügyet ma, amikor ezeket a sorokat írjuk, még a teljes bizonytalanság homálya fedi. Mire lapunk olvasóink kezébe kerül, már megindult a nyiltszínen is a csata Bethlen és a kisántánt képviselői között. Bethlen terjedelmes memorandumban tájékoztatta a konferencia résztvevőit a magyar álláspontról, kifejtette jogainkat és kimutatta, hogy fizetni képtelenek vagyunk. Tiltakozott az optáns ügynek a jóvátétel ügyével összekötése ellen és visszautasította azt a kívánságot, hogy a döntő-

biróság igénybevételéről lemondjunk. Tárgyalt a franciákkal és két ízben is tárgyalt Snowden angol pénzügy-miniszterrel, aki — ellenőrizhetetlen hírek szerint — a magyar jogi felfogás felé hajlik. Franciaország semmiképpen sem akarja, hogy pártfogoltja, a kisántánt, eredménytelenül távozzék Hágából. Megegyezést akar tehát létesíteni s ennek érdekében mérséklőleg igyekszik hatni a kisántántra. Magyarországgal szemben pedig a nagyhatalmakat akarja közös fellépésre bírni. Olasz részről közvetítő indítványokat vetettek fel, melyeknek pontos tartalma nem ismeretes. Híre jár egy olyan tervnek, hogy az összes keleti jóvátételeket közös pénztárba fizetnék be s az optánsokat is ebből elégítenék ki. Más hír szerint Magyarországnak kölcsönt ajánlanak az optánsok kielégítésére. Ezek azonban egyelőre csak találgatások.

A konferencia legfeljebb január 14-ig tarthat, mert közvetlen utána népszövetségi ülés, azután pedig a londoni leszerelési konferencia kezdődik. Megtörténhetik tehát, hogy a keleti jóvátétel kérdése ezen a konferencián nem nyer elintézését. Ez esetben a német jóvátétel ügyét külön intézik el, a kisántántra való tekintet nélkül.

A Kormányzó magyar négyesfogatot küldött az olasz trónörökösnek nászajándékkul

Umberto olasz trónörökös esküvőjét *Mária. José* belga hercegnővel szerdán tartották meg Rómában, páratlan fénnel és pompával. Az esküvőre az olasz fővárosba érkeztek a menyasszony szülei: *Albert* belga király és *Erzsébet* királyné, valamint a menyasszony fivére: *Károly* herceg. Az angol királyt a *yorki herceg* képviselte. Magyarországból megjelent az esküvőn *vitész József Ferenc* kir. herceg és neje, *Anna* kir. hercegné. Ott volt *Mária Jozefa* főhercegnő, néhai *Károly* király anyja is. Legfontosabb vendége volt azonban az esküvőnek *Boris* bolgár király, akit már régóta a legfiatalabb olasz királyleány, *Yolanda* hercegnő vőlegényjelöltjének tekintenek. A bolgár király megjelenése arra mutat, hogy az olasz-bolgár politikai viszonyban a franciák intrikája folytán utóbbi időben beállott feszültség elmúlt és a két ország között újra teljes a barátság. A nagyarányú ünnepségek közül, melyeket az esküvő alkalmából rendeztek, említést érdemel az Olaszország minden vidékéről Rómába érkezett küldöttségek hódoló felvonulása. Minden vidék küldöttsége a maga jellegzetes viseletében jelent meg s órák hosszat tartott a páratlan szépségű menet felvonulása a kvirináli palota előtt.

Az ifju párt elhalmozták nászajándékokkal. A legnagyobb feltűnést keltette azonban a nászajándékok sorában az az almásszürke arab telivéreből összeállított, magyaros jellegű *négyesfogat*, melyet *Horthy* Miklós kormányzó küldött nászajándékkul *Umberto* trónörökösnek és menyasszonyának. A bábolnai ménesből összeválogatott

pompás fogatot nagyon megcsodálták Róma utcáin. *Hóry* András kvirináli magyar követ *Pettkő-Szandtner* Tibor őrnaggyal együtt jelent meg a trónörökös előtt és a követ átnyújtotta *Umberto* trónörökösnek a Kormányzó megleghangu levelét, majd pedig a palota kertjében bemutatották az ajándékkul küldött négyesfogatot. Maga *Pettkő-Szandtner* őrnagy ült fel a homokfutó bakjára, mögötte zöldes, pirossal kivarrott magyar szűrben, árvalányhajos kalapal, két lovász ült. A lovakon sallangos magyar szerszám volt, amelyet a Savoya-ház cimere díszített. *Pettkő-Szandtner* őrnagy néhány bravuros fordulatot tett a fogattal a trónörökös előtt és végül teljes iramban hajtotta el előtte a négyest. *Umberto* trónörökös elragadtatással köszöntö meg a Kormányzó gavalléros ajándékát.

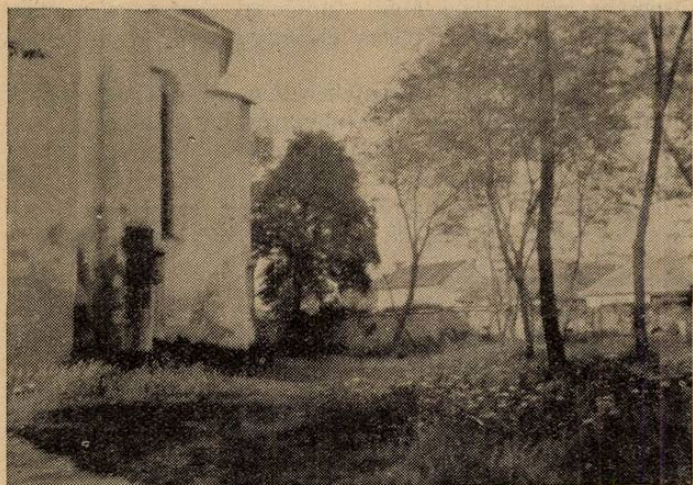
Az olasz trónörökös házasságát Mussolini újabb sikere gyanánt könyvelik el a nemzetközi politikai világban. Belgiumot eddig valósággal Franciaország politikai függvényének tekintették, mely engedelmesen követi a francia politika sokszor ugyancsak nem rokonszenves kanyargásait. Most pedig a belga királyi ház rokoni kapcsolatba lépett Olaszország uralkodóházával, noha Olaszország Franciaországnak legerősebb riválisa és legveszélyesebb ellenfele. Nagyon valószínű, hogy ez a házasság nyomot fog hagyni Belgium jövőbeli politikai magatartásában is. A házasság létrejövetele érdekében Mussolini sokat fáradozott és különösen a belga katolikus klérus ellenállását kellett legyőznie. De létrejött a Vatikánnal a béke s annak megkötése után ez az akadály is elhárult.

Mindenki rendelje meg a **Vitézek és Gazdák Naptárát**
Ára 1 pengő és 20 fillér és 12 fillér portóköltség.

A szikszóiak hőstette 1588-ban

Irta: vitéz Lácza Oszkár, orszgyül. műszaki főigazgató.

A magyar vitézségnek sok-sok gyöngyszeme rejtőzik nemzetünk élete történetének feledésbe menő, vagy már feledésbe ment eseményeiben. Ma, amidőn minden életértékünket ki kell tárnunk és fel kell használnunk létünkért folyó küzdelmünkben, ezeket a gyöngyszemeiket is, ha ráakadunk, ki kell hámozunk, le kell tisztítanunk a feledés porától, hogy nemes fényükből erőt és

Szikszó. A templom kertje a védelmi fallal.

reményt merítsen minden magyar. Nemrégiben akadtam egy ilyen gyöngyszemre, mely a nemzet életének legszomorubb időszakából maradt ránk, mely megérdemli hogy minél többen lássák és belőle tanuljanak.

Szikszó városának főterén áll öreg temploma, azt pedig, azon a vidéken szokatlan módon, egyszerű hevenyészett, régi fal veszi körül. Nem magas a fal, egészben vagy két méter, sem nem vastag: ügyes ember könnyen átvetheti magát rajta. A falban köröskörül apró nyílások. Ahogy ma a fejlődő város legszebb helyén ez a kerítésszerű körfal áll, az szépségeti szempontból nem igen emeli a város képét, de meg útját is állja a körülötte elterülő sétány kialakításának. Ugy vélte a szikszóiak nagyrésze, jó lenne a falat lebontani és eltüntetni. A templom azonban műemlék és így a törvény védelme alatt áll. A fal pedig a templom tartozéka, a lebontáshoz engedély kellett. A Műemlékek Országos Bizottsága engem küldött el Szikszóra, hogy állapítsam meg, hogy a fal lebontható, vagy fenntartandó-e?

A templomfal eredetét kutatva, a szikszói református egyház régi írásai között a következő feljegyzést találtam:

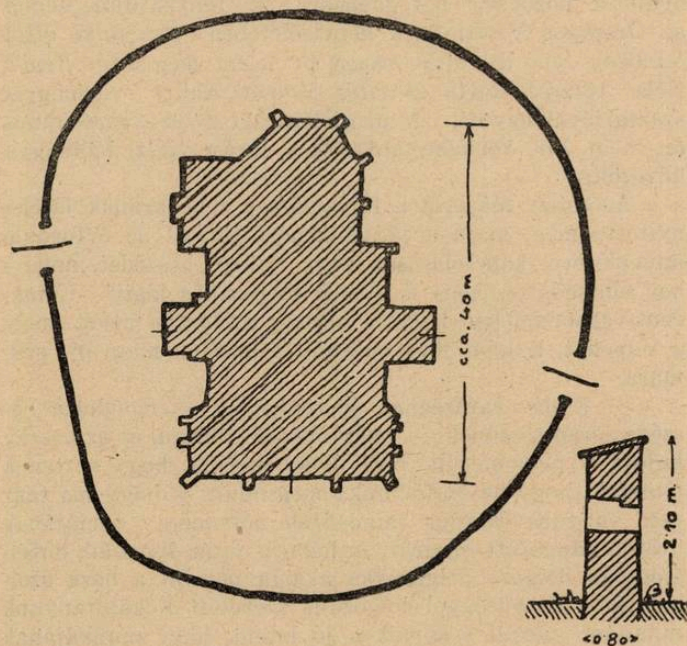
„1588. esztendőben újlag vészterhes felhők tornyosulának Szikszó felett, melyek pusztító villámokat rejtettek vala méhükben. A vihar közeledését megéreztek a község lakói, mivel idők utána még megújuló vész közelségét jelző mennydörgések előzték meg azt. Szikszó és határa a török hatlamába kerülven, Szimon budai pasának tartozott a város adót róni. Az országban szélteben uralkodó drágaság és szegénységnek miatta, midőn a város nem tudván a reá rótt obligációnak eleget tenni, követeket küldött az pasához, hogy várakozásra bírják. Az pasa várt-várt egyideig, míg végre türelmét veszíti vala, az székesfehérvári Kara Ali bég megparancsolá, hogy Fülek várába menve, hatezer lovas, ugyanannyi gyalogost gyűjtsön össze s az adósságban levő ezer da-

rab arany behajtására Szikszóra siessen. Együttal az felsőmagyarországi megyéket is járja be embereivel s gazdag zsákmánnyal megterhelten jőjön vissza. Kara bég az parancsszó előtt meghajolva, mondott esztendő október havában Rimaszombaton és Putnokon által Sajószentpéternél átkelt vala az Sajón és Szikszóhoz közeledett. Az véros polgárai jóleve a legrosszabbat sejtven, védelemről gondolkodának. Sietségben az templomot kőfállal és mély árokkal vevék körül, vélvén magukat s vagyonukat elszánt küzdelem árán az ellentől megmenhethni. De az nagy török haderővel szemben eltörpül vala az polgárok vitéz védekezése. Elpusztított az ellen mindent. A várost az templommal együtt felégette, a népet és minden vagyonát magával hurcolva igyekezett haza.

Zsákmányának a török azonban soká nem tudott örvendeni. Rüssel német vezér híret vette a garázdálkodásnak, felszólította Rákóczi Zsigmond egri kapitányt, (későbbi időkben erdélyi fejedelem), hogy az ellent közös erővel támadják meg.

Alsóvadásznál a németek rátámadtak az törökre, a küzdelem nehéz vala és már-már a német csapat ingadozni kezdett, amidőn Rákóczi ott termett ezerhétszáz emberrel, bevágott az janicsárok közé és javukra eldöntötte vala az ütközetet. Ezerháromszáz török elesett és az község határában eltemettetett.”

Szikszó város élete ily nevezetes eseményének, egy elszánt maroknyi nép vitézi tettének emléke fűződik tehát a templom régi falához. Nagy dolog volt ez esemény akkortájt. Hírét örömet adták egymásnak tovább magyar vitézeink a végeken, de tudomást szerzett róla

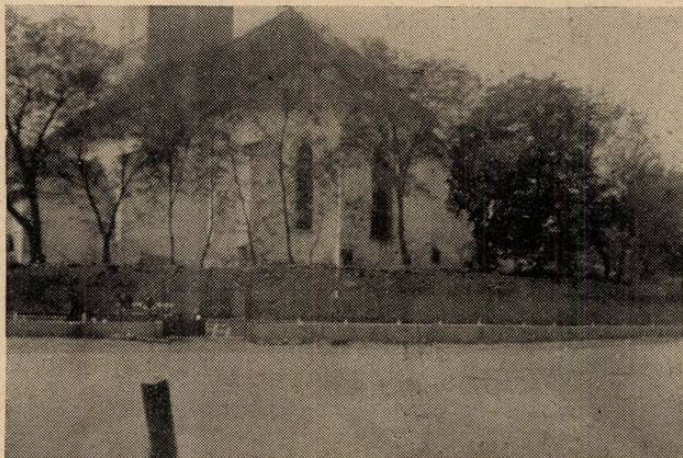

A szikszói templom és az azt körülvevő védelmi fal.

egész Európa is. Ma már csak a templom megsárgult írásai és a fal régi kövei szólnak róla. A templom poros, régi könyveit nem olvassa senki, ha még a fal is eltűnik, teljesen feledésbe megy e dicső tett emléke.

A fal, mely a magyar nép hősies önértzetességének, szabadon élni akarásának kifejezésre jutásából keletke-

zett, gyöngének bizonyult ugyan az ellenséges áradat tulerejével szemben, de az általa nyújtott védelemben

A szikszói templom és az azt körülfogó védelmi fal.

vívott harc további fejleményében mégis a magyar fegyverek diadalával végződött. A nemzet akkor a mai időnél még sokkal nehezebb idöket élt át, de az ily ellenállásoknak, mint amilyennek a védelmi fal ránk maradt tanuja, idővel megtörte az elnyomó zsarnok erejét és a felszabaduláshoz vezetett.

Nemzeti életünknek tartozunk azzal, hogy az ily emlékeket megőrizzük. Nagy multunk dicsőségéről mondanónk le, ha az ilyen emlékeket elpusztítjuk. Még ha a mai nemzedéktől nagy áldozatokat is kíván az ily emlék fenntartása, meg kell hozni ezeket az áldozatokat. Emléktáblával kell ellátni a falat, hogy mindenki ezen esemény rövid leírásából tudomást szerezzen a szikszóiaknak e bátor, férfias elszántsággal vívott, dacos ellentállásáról.

A szikszói lakosok emlékezetébe mélyen bevésődjék már gyermekkorában ez esemény és ha távol otthonuktól lelki szemeik előtt látják városukat, lássák a város szívében a templomot és körülötte a falat, mit apáik hősi elszántsággal építettek akkor, amidőn a török zsarnoknak megtagadták a kivetett hűbéradó fizetését.

A kisperesti vitézek ünnepe

A kisperesti vitézi járás vitézei szombaton este ünnepelték nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Öfömlétőségának, a vitézek Főkapitányának tizéves kormányzói évfordulóját. Ez alkalommal műsoros táncstélyt rendeztek az Ipartestület székházában, melyen Kisperest és Pestszentlőrinc polgársága szokatlanul nagyszámban vett részt. Az Ipartestület fényesen feldiszipített termében olyan nagyszámban és előkelő közönség jelent meg, hogy az még a melléktermekkel együtt is kicsinek bizonyult a közönség befogadására. E fényes ünnepségen az Országos Vitézi Szék képviselőjében ilencfalvi vitéz Sárkány Jenő ny. altábornagy ur jelent meg vitéz Benkő Béla törzsszéktartó és vitéz Molnár Endre vármegyei széktartóval együtt. A megjelenteket vitéz Szücs János dr., a m. kir. kormánytanácsos, a járási vitézi hadnagya üdvözölte.

Az estély műsorát a folyamórség zenekarának játéka nyitotta meg, majd a járáshadnagy tartott az évforduló ünnepsévével kapcsolatosan nagy ünnepi beszédet, amelyben elmondotta, hogy ő a cseh megszállás alatti Komárom várbörtönében hallotta először a Horthy nevet, mely a reményt, a jobb jövőt jelentette minden magyar számára.

— E név varázsának köszönhetjük — mondotta beszéde során a szónok —, hogy oly sok viharon át az ország hajója el nem merült. Neki köszönhetjük, hogy a romok eltűntek, hogy az építómunka megindult és hogy ma már nem vagyunk Európa mindenféle jött-ment nációjának dróton rángatott figurái. A háború vitéz katonáit önfeláldozóan dolgozó polgárokká akarja nevelni a haza szolgálatára. Mi hűséggel dolgozunk szeretett Főkapitányunk utasítása szerint s kérjük a jó Istent, hogy munkájának eredménye: Nagy Magyarországot létrejöhessen.

Az ünnepi közönség hatalmas éljenzésben tört ki a Kormányzó Ur nevének említésekor és ünnepelte őt nagy lelkesedéssel. Ezután folytatódott a műsor. Laurisin Lajos, az Operaház tagja adott elő nagy sikerrel áriákat és magyar dalokat. Vitéz Garamszeghy Gézy Sándor, a Nemzeti Színház tagja szavallatokkal és Cselényi József, a Nemzeti Színház tagja vidám magyar dalokkal gyönyörködtették a közönséget. Jakab Irén, a Városi Színház operaénekesnője a „Hugenották“-ból egy áriát, valamint

Hubertől magyar népdalváltozatokat énekelt meleg, bősónyos, csengő hangja, tökéletes énekkulturája, mint az előző években, most is zajos hatás váltott ki. Az énekszmokokat Laurisin Miklós zongoraművész kísérté tőle megszokott virtuozitással. A közönséget vitéz Homa Gyula dr. üdvözölte meleg szavakkal.

A műsort tánc követte, amelyet

Vitézek, legények, gyönyörű az élet tinéktek...

kezdeti vitézi csárdással a következő párok nyitottak meg:

vitéz dr. Szücs Jánosné vitéz Jászay Istvánnal,
Remsey Aranka vitéz Békassy Szabolcsal,
vitéz dr. Varju Alajosné vitéz Mándy Károllyal,
vitéz Hevesy Jánosné vitéz Somogyi Ferencel.

A vendégek reggelig mulattak a legjobb hangulatban. A bálon többek között megjelentek:

Asszonyok: Andrászi Ferencné, vitéz Ádám Árpádné, vitéz Botházy Istvánné, Blaha Gézané, Béles Károlyné, dr. vitéz Benedek Mihályné, Berger Jánosné, Berki Elemérné, vitéz Bajnóczy Elekné, Busz Mártonné, vitéz Benkő Béláné, vitéz Baldai Andorné, Bogdán Viktorné, Bugyi Istvánné, vitéz Bálintfalvi Bálintné, Baán Kálmánné, vitéz Bezeredy Árpádné, Cselényi Józsefné, Csepi Gyuláné, vitéz Csallóközy Jánosné, Csaszkiszi Gyuláné, vitéz Csepeli Jánosné, Chnizdil Róbertné, Dicsi Emilné, Diószegi Endréné, Darazsin Ferencné, vitéz Dobó Istvánné, vitéz Dunai Vilmosné, Dávid Pálné, Democs Dezsőné, Dobos Istvánné, Deák Józsefné, Érczhegyi Lászlóné, Érczhegyi Emilné, Ecker Vincéné, vitéz Epresei Jánosné, Frei Gáspárné, Fliegel Kelemenné, Fülöp Jánosné, Fürst Endréné, Forczek Ferencné, Füzi Kálmánné, Fábi Józsefné, vitéz Gáspár Gézané, vitéz Garamszeghy-Gézy Sándorné, vitéz Gál Gyuláné, Gyarmaty Kálmánné, Gyarmaty Sándorné, Greger Gyuláné, vitéz Gáspár Sándorné, Horváth Ferencné, Hollop Jánosné, vitéz Hevesi Jánosné, vitéz Homoródi Ferencné, Hálos Jánosné, Horváth Gyuláné, Józsa Józsefné, Jordán Gézané, Jankó Ernőné, vitéz Kaszás Jánosné, Kapornoki Kelemen Ferencné, Kabák Józsefné, Klemm Ferencné, vitéz Kápolnoki Kálmánné, vitéz Kerekes Lajosné, dr. vitéz Kincsesi Sándorné, Kerényi Károlyné, vitéz Kápolnoki Jánosné, vitéz Kocsárd Józsefné, özv. Király Józsefné, Kránil Halidné, vitéz Kapuvári Gusztávné, Laurisin Lajosné, Laurisin Miklósné, vitéz Li-

geti Józsefné, vitéz Langó Mihályné, Ladislai Ferencné, Mester Istvánné, vitéz Megyesi Istvánné, Magyar Józsefné, dr. Mericzai Aladárné, vitéz Mátéfi Zsigmondné, vitéz Molnár Jánosné, vitéz Mándi Károlyné, Müller Ferencné, vitéz Morvai Gyuláné, vitéz Mesterfalvi Nándorné, Nyisnyánszki Richárdné, vitéz Orosz Károlyné, vitéz Péterfi Andorné, vitéz Pálffy Zsigmondné, vitéz Palatkás Dezsőné, Papp Mihályné, dr. Potoczki Károlyné, vitéz Rákosfalvi Jánosné, dr. Resch Aurélné, Rauch Lajosné, vitéz Radnai Istvánné, Rádai Jánosné, Simon Béláné, vitéz Suhaj Györgyné, vitéz Somogyi Ferencné, vitéz Sági Ferencné, vitéz Sárvári Elekné, dr. vitéz Szücs Jánosné, Szokodi Andrásné, vitéz Szabó Mátyásné, vitéz Szarka Jánosné, Szabó Józsefné, Szücs Györgyné, Tomanovits Ferencné, Török Jánosné, dr. Turek Ferencné, Temesvári Béláné, Will Péterné, Verner Jánosné, Varga Károlyné, Varga Gyuláné, Zagrotzky Zoltánné, özv. Zwick Józsefné, Kozma Andrásné, dr. vitéz Varju Alajosné

Leányok: Andor Mária, Remsei Aranka, Tomanovits Mancsi, Irén, Teri, Boncz Margit, Kaszás Irma, Torma Klára, Tem Margareta és Cilike, Fabik Aranka, Dicsi Ili, Turányi Paula és Teruska, Krekó Mária, Remer Mária, Frei Mária és Margit, Frégl Aranka, Párisi Ilonka, Diószegi Laura és Márta, Theisz Klára és Eugénia, András Mariska, Komlósi Erzsébet, Kimjuán Mária, Fonódi Ila,

Majér Ida, Magyar Magdus, Hisz Ilona, Dunai Irma és Aranka, Simon Mária, Molnár Ilonka, Torma Boriska, Szokodi Lenke, Ruff Kató, Szolich Ica, Szilágyi Sári, Molnár Ilonka, Csányi Mancsi, Kronyák-nővérek, Drajkó Anna, Gyarmathy Ilona, Fülöp Ilonka, Nyisnyánszki Etus és Mirka, Szabó Ilus, Bogdán Erzsébet és Piroška, Szabó Sárika, Janosovits Terus és Kató, Bugyi Matild, Pakóczai Eszti, Szarvas Iluci, Sparing Mici és Gizi, Bodri Lidia, Szalai Rózsi, Schrein Mária, Forcek Mária, Győri Mária és Anna, Chizdil Hedvig és Klára, Boda Julia, Németh Judit, Moór Margit, Dávid Irma, Mester Pirike és Vilike, Radnai Terike, Ihász Kató, Gáspár Irén és Nusi, Kerényi Gitta, Nagy Gizella, Temesvári Margit, Mozsár Lulu, Kabók Rózsi, Suhai Rózsi, Walter Erzsi, Szücs Ilona, Horváth Erzsébet, Annus és Mária, Epressi Emmi, Wágner Teri, Ullmann Kató, Fábi Jutka, Berger Mária, Jordán Mária, Szabó Eszti, Hajmási Mária, Banga Juliska, Mária és Vilma, Torma-nővérek, Tóth Ilonka, Szücs Gizella, Papp Irénke és Mancika, Varga Mária, Fitos Kata, Jankó Jancsi, Nágel Mancsi, Sipos Győri Anna, Berki Janka, dr. Hantzkarl Erzsébet, dr. Pöschl Aranka, Horváth Aranka és Mancsi, Spiesz Rózsi, Ladislai Erzsike, Béres Erzsi és Ica, Dudor Tini, Schauschek Emma, Halasi Róza, Hauer Janka, Busz Angelia, Branicza Ilonka, kerekreti Babocsay Anna, Steinbach Rózsi, Pálózi Mária.

Kispest vitézei üdvözölték a Kormányzó Urat.

A kispesti járás vitézei január 4-én tartott ünnepélyükről a következő üdvözlő táviratot küldték a Kormányzó Urnak:

„Főméltóságu és nemzeti nagybányai vitéz Horthy Miklós urnak, Magyarország kormányzója, a Vitézek Főkapitányának.

A kispesti vitézi járás vitézei a polgári lakossággal együtt ma műsoros estén ünneplik Főméltóságu Kormányzó Urunk kormányzásának tizéves évfordulóját. Ezzel az alkalommal a jó Isten különös és bőséges áldását kérjük Főméltóságu Urunkra és családjára, egyben kérjük, hogy a legkegyelmesebben megengedni méltóztassék, hogy hűséges hódolatunkat a legalázatosabban jelenthessük szeretett Főkapitány Urunknak, azzal az óhajjal, hogy Főméltóságod Isten kegyelméből még sok-sok éven át vezérreljen bennünket, hűséges vitézeit, a régi Nagymagyarország határáig.

Vitéz Szücs János dr.,
a kispesti vitézi járás hadnagya.“

Köszönet.

A Vitézi Rend ügyvezető törzskapitánya mindazoknak, akik az újév alkalmából szerencsekívánataikkal felkeresték, őszinte köszönetet mond.

Dicséret.

Bihar vármegye testnevelési főfelügyelője vitéz dr. Törő István közs. orvos, szeregei leventefőoktatót és vitéz Szőke Imre sárrétudvari leventeoktatót, a testnevelés terén két és fél, illetve öt éven át kifejtett fáradhatatlan, odaadó, önzetlen és eredményteljes működéséért dicsérő elismerésben részesítette.

Megváltásos föld.

Nádudvar (Hajdu vármegye) község határában Soós Géza és neje, Lénárt Mária birtokából az Országos Földbirtokrendező Biróság 114. kat. holdat és 1495 négyszögölet váltott meg és azt az Országos Vitézi Széknek juttatta.

Mindazon vitézek, akik ezen területtől földet óhajtanak igényelni, kérvényüket a 6. számú Vitézi Törzsszéknek Debrecenbe sürgősen terjeszték be, ahol bővebb felvilágosítást is kaphatnak. 5200/II. 1929. OVSz.

Megítélt föld.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1929. évi december hó folyamán az Országos Vitézi Szék részére vitézi telkek céljaira juttatott:

Kopócsapáti (Szabolcs vm.) 96 aranykorona 9 fill. kat. tisztajövedelemnek megfelelő, később meghatározandó nagyságu vagyonszállásos területet;

Fertőbőzön (Sopron vm.) 50 kat. holdat;

Vasváron (Vas vm.) 92 kat. holdat;
Szabadbattyánon (Fejér vm.) 34 kat. holdat;
Nyírkáráson, (Szabolcs vm.) 80 kat. holdat;
Kislétán (Szabolcs vm.) 9 kat. holdat;
Zimányon (Somogy vm.) 7. kat. holdat;
Krasznokvajdán (Abauj-Torna vm.) 5 kat. holdat;
Horvátimlén (Moson vm.) 10 kat. hold és 751 négyszögölet és Szarvason (Békés vm.) később meghatározandó nagyságu területet.

Felhívás.

Csaholc (Szatmár vármegye) határában a Braun Nachmann-féle ingatlanból az OFB mintegy 350 kat. hold tanyás birtokot megváltott. Ezen ingatlan megfelelő számú és anyagi erővel rendelkező vitézek jelentkezése esetén vitézi telkek céljaira igényelhető.

Az ingatlan jöminőségű kötött talaj, tulnyomó részben szántóföld és csak egy aránylagos kis része kaszáló. Átlagos kataszteri tisztajövedelme 9 aranykorona kat. holdanként, mely alapon vételára átlagban 540 P. Ezen vételárhoz járul még az adókon kívül a nemrégiben épült Tur-csatorna ártéri adója is. Vasútállomása Jánkmajtis, mely a Braun-tanyától 10 km-re fekszik.

Felhívom az érdeklődő vitézek figyelmét, hogy amennyiben ezen in-

gatlamból való juttatásra igényt tartanak, tekintsék azt meg és igényléseiket — anyagi viszonyaik megfelelő igazolása mellett — *legkésőbb január hó 20-ig* akként terjesszék fel az Országos Vitézi Székhez, hogy a későbbben érkező, avagy kikötéseket tartalmazó kérvények figyelembe vehetők nem lesznek.

Bővebb felvilágosítást Szatmár vármegye Vitézi Széke (Mátészalka) ad. 9881/II. 1929. OVSz.

Vitézi bál!

A Vitézi Rend ezidei bálját folyó évi február hó 8-án este 22 órai kezdettel tartja a pesti Vigadó összes termeiben az eddigi szokásos fényes keretek között.

A bál fővédnökségét a Kormányzó Ur Öfömlétsége, a Főmlétságu aszszony, a kir. hercegnők, kir. hercegek, valamint közéletünk számos előkelőségei vállalták s megjelenésüket biztosították.

A bálelnökség a névre szóló meghívókat a közeli napokban küldi szét.

Jegyek a bálírodában válthatók a borítékos meghívó felmutatása mellett naponta délelőtt 10 és 1 óra közt, azonkívül február hó 6-án és 7-én még 16—20 óráig is, a bál napján azonban csak a Vigadóban 10—21 óráig.

Tisztek és vitézek meghívót elvileg nem kapnak, jegyeiket az előírtas igazolás mellett meghívó nélkül is megválthatják.

Bálíroda: IV. Váci-utca 62., fsz. 7. (Ujvárosháza.)

Táncosjegy-utalvány kizárólag nőtlen, fiatal táncos urak részére ugyan csak a bálírodában kapható; nemkülönben itt jegyezhetők elő éttermi asztalok is. Öltözet urak részére (katonai, társasági) egyenruha, nemzeti viselet vagy frakk.

Felülfizetéseket és adományokat a jótékony célra való tekintettel a bálelnökség köszönettel fogad.

A főmlétségek és fenségek fogadtatására való tekintettel este fél 10 órára való pontos megjelenést kér a bálelnökség.

Felkérem ezuttal Budapest székesfőváros Vitézi Székének tisztí vitézeit, hogy a bálnak úgy előkészítése, mint rendezése körül a köz és a bál sikerének érdekében ajánlják fel értékes segítségüket s rendezőül a székkapitányságnál levelezőlap vagy távbeszélő útján sürgősen sziveskedjenek jelentkezni.

Távbeszélőszám: aut. 835-77. Székkapitány.

Pestvármegye déli részeinek vitézeihez.

Értesitem vitézeimet, hogy a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kecskeméti mintagyümölcsének iskolájához 14 munkást vesz fel kiképzésre. Az iskola célja elméleti, de különösen gyakorlati kiképzés nyújtása a munkásoknak, akik a gyümölcstermelés, a helyes faápolás és védekezés

terén teljes szakképzettséget akarnak nyerni abból a célból, hogy a gyümölcsösben mint munkások, munkavezetők, esetleg kisebb házikertekben mint önálló kezelők alkalmazhatók legyenek. A növendékek a zöldségtermelés s általában a többi kertészeti munkákban is kiképzést nyernek. A gyümölcsösben és az ezzel összefüggő összes üzemekben az egész éven át felmerülő minden munkát végezni tartoznak, a kertészet vezetőjének utasítása szerint. Az iskola tartama két év és a tanrend szerint tavasszal, nyáron és ősszel a gyakorlati, míg a téli hónapokban az elméleti kiképzés folyik. Az iskolát sikerrel végzetek nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben) való elhelyezését a Kamara elősegíteni igyekszik. A növendékek részére lakást, fűtést, világítást, mosást, élelmezést és ágy-neműt az iskola ingyen nyújt s ezenkívül a növendékek havi 12 pengő zsebpénzt kapnak. Ez összegből négy pengőt visszatart és az iskola elvégzése után egy összegben fizeti ki a vezetőség. Felhívom vitézeimet, hogy akik felvételre pályáznak, az okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19. szám) irt kérvényeiket minél előbb, de legkésőbb 1930. évi január hó 25-ig a Vitézi Székkapitánysághoz nyújtsák be. A kérvényhez mellékelni kell: 1. Keresztlevelet, mely igazolja, hogy a folyamodó 17. életévét már betöltötte, de 24 évnél nem idősebb. 2. Hatósági igazolványt arról, hogy a folyamodó kizárólag földműveléssel, vagy kerti, esetleg szőlőműveléssel foglalkozik. 3. Orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó teljesen munkaképes, ép, erős testalkatu, jól lát és jól hall. 4. Erkölcsei bizonyítványt. 5. Nőtlenégi bizonyítványt. 6. Iskolai bizonyítványt arról, hogy az elemi iskola négy osztályát sikeresen elvégezte. Akiknek magasabb iskolai képzettségük és katonai szolgálatuk van, azok a felvételnél előnyben részesülnek. A felvett növendékek már 1930. évi március hó elsején tartoznak jelentkezni, amely alkalommal a mezőgazdasági munkások részére előírt munkakönyvet kötelesek a kertmunkás iskola vezetőjének átadni. Megjegyzem, hogy fenti állásra nemcsak felavatott vitézi várományosok, hanem fel nem avatott vitézi családtagok is pályázhatnak. 981/vm. vsz. 1929. szám. Székkapitány.

Vitézi temetés Sopronban.

Zajoli vitéz Schneider Elemér ny. m. kir. honvédszázados, a 3. oszt. vas-koronarend, a 3. oszt. kat. érdemkereszt — kardokkal —, a Károly csapattereszt, sebesültek érme két sávvá, az 1912/13. emlékérem, a 2. oszt. tisztí vöröskereszt jelvény és a Mária-kereszt tulajdonosa, szolgálatban szerzett tüdő- és mellhártyalobban december 17-én Sopronban elhunyt.

Ujból egy nemes vitéz bajtársunk

hagyott itt minket, ki a kötelességtudás mintaképe volt. A háboruban mint repülő kiváló tevékenységet fejtett ki és békében is nagy tudással és hazaszeretettel áldozta fel életét. Temetése nagy katonai pompával december hó 19-én folyt le a sopronbátfalvi m. kir. hősi temetőben. A temetésen résztvett a helyőrség teljes tisztikara vitéz Marschalkó Kornél vkt. ezredes, gyalogsági s állomásparancsnok vezetése alatt, valamint az összes vitézek vitéz Liskay Viktor székkapitány vezetésével. Az elhunyt vitézt vitéz Horkay tábóri lelkész temette, szép beszéd kíséretében méltatta az elhunyt érdemeit. Vitéz Kiss János ezredes az 5. honvédgyalogezred parancsnoka magasszárnyalású hazafias s megható beszéd keretében emelte ki vitéz bajtársunk úgy háborus, mint békebeli szolgálatainak érdemeit s a hallgatóság lelkére kötötte, hogy az elhunyt kedves bajtársunk kötelességtudása, szolgálata s kiváló teljesítményei mint követendő példa lebegjen mindig szemünk előtt. A számos koszoru között ott volt a soproni vitézek koszorúja is az elhunyt kedves bajtárs sirhantján.

Baromfitojások keltetése.

A legmodernebb amerikai rendszerű keltetőgéppel mindenfajta baromfi tojásának keltetését vállalja f. évi február 5-től a tenyésztő végéig az előjegyzés sorrendjében vitéz Láng Istvánné fajbaromfitenyésztetének keltetési állomásán, Székesfehérvárról, Felsőkirálysori kislakások II. épület, az alább felsorolt feltételek mellett:

Fehér, amerikai Leghorn napocsibe darabonként 80 fillér, Rhode Island Red 1 P, folyó évi május hó 20-tól 20 százalékos kedvezmény.

Fejérvármegye vitézei mindenkor 30 százalékos kedvezményben részesülnek. Székkapitány.

Budapest székesfőváros VIII. ker. legénységi vitézeihez.

A VIII. ker. hadnagy f. hó 11-én este 8 órakor bajtársi értekezletet tart vitéz Miskolczy Károly éttermében, VIII. Röck Szilárd-utca 10. Megjelenés kívánatos. Székkapitány.

Beiratkozás a takarékasztaltársaságba.

„Budapest székesfőváros Vitézi Takarékasztaltársasága“ vezetősége jelenti, hogy a beiratkozások minden héten csütörtökön este fél 8-tól 9-ig, vitéz Miskolczy éttermében, VIII. Röck Szilárd-utca 10. A vezetőség kéri a vitézeket, hogy a nemes cél érdekében alakult takaréktársaságot támogassák.

Pestmegye déli részeinek vitézeihez.

A Mindenható kifürkészhetetlen akarata folytán vitézi családunkból élete derekán magához szolitotta vitéz Antal Gyula ökécskei lakost, kedves vitézi bajtársunkat, kinek temetése múltévi december hó 31-én volt, melyen a járási hadnagy vezetésével 20

helybeli és környékbeli vitéz vett részt. A járási hadnagy a székkapitányság és a járás vitézei nevében a ravatalra koszorút helyezett, a sirnál pedig bucsubeszédet mondott. Az özvegynek a székkapitány úgy a maga, mint a megyebeli vitézek nevében írásban öszinte részvétét fejezte ki. 4/msz. 1930. Székkapitány.

Pestvármegye déli részeinek vitézeihez.

Értesitem vitézeimet, hogy a kecskeméti földmives iskola igazgatósága kecskeméti telepére egy olyan nős, gyermektelen vagy kiscsaládu és 40 évnél nem idősebb baromfikezelőt keres, kinek a baromfityénzéshez készsége, érzéke és kedve van s azzal előszeretettel foglalkozik. Amennyiben a keltetőgép kezeléséhez nem értene, úgy arra állami költségen ki lesz tanítva. Javadalmazás az első években: természetben és készpénzben annyi, amennyi egy kis család szérény, de tisztességes megélhetését biztosítja; ezenkívül lakás, fűtés és világítás. A későbbi években: procentuális fizetés, lakás fűtés, világítás és illetményföld. Felhívom vitézeimet, hogy akik ezen állást elnyerni óhajtják, a kecskeméti földmives iskola igazgatóságához (Kecskemét) címzett és sajátkezüleg irt kérvényeiket minél előbb, de legkésőbb 1930. évi február hó 1-ig a székkapitánysághoz (Kecskemét, városháza) küldjék be. A kérvényhez csatolni kell: 1. születési anyakönyvi kivonatot a folyamodóról; 2. legutolsó iskolai bizonyítványt; 3. községi előjáróság vagy munkaadó által kiállított igazolványt arról, hogy eddig mivel foglalkozott és munkakörében milyen eredménnyel működött. 982/vm. vsz. 1929. Székkapitány.

Állást kereső vitéz.

32 éves, ref. vallású, nős, egészséges vitéz elvállalna erdőőri, vadőri, munkafelügyelői, őrségi, vagy állami, városi, egyházi hivatalban vagy intézményben napibéres szolgálai állást, azonnal, bárhol is. Alázattal kérem vitézi előjáróim szíves pártfogását. Vitéz Végh András, Debrecen, Szondi-utca 3. szám.

Abauj-Torna vármegye vitézeihez.

Felhívom a vármegye mindazon vitézeit, akik néhai vitéz Csörgey Károly tábornok, volt törzskapitány ur síremlékére adományait beküldeni óhajtják, azt sürgősen küldjék be a vármegyei Vitézi Szék (Miskolc, Rudolf-laktanya) címére. Székkapitány.

Az orosházai járás vitézeihez!

Tudomására hozom a járás vitézeinek, hogy 1930. évi január 19-én délelőtt 9 óra 30 perc kezdettel, az orosházi községhez tartozó járási vitézi értekezletet tartok.

Ezen értekezleten a járás vitézei teljes számban megjelenni tartoznak. A járás állományába tartoznak mindazon vitézek, kik a járás területén laknak, vagy ha nem a járás területén laknak is, de ott vitézi telekkel rendelkeznek.

Öltözet: vitézi dísz s az ezzel nem rendelkezőknek egyéb ünnepi ruha.

Az orosházi járás értekezlet sorrendje: Járási és megyei ügyek megbeszélése, felmerült vitézi ügyekről tájékoztatás, személyi ügyek elintézése. Székkapitányi kihallgatás.

Székkapitány.

Komárom-Esztergom k. e. e. vm. vitézeihez.

Eltérőleg az 1929. évi 16. számú Vitézek és Gazdák Lapja ezirányú közleményétől, a kézzel festett vitézi

zászlót megrendelni óhajtok forduljanak egyenesen Baráth Lajos műfestőhöz Budapest, IV. Váci-u. 44. szám. Székkapitány.

Debrecen szab. kir. város vitézeihez.

Folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a Keresztény Nemzeti Liga helyiségében (József királyi herceg-utca 16.) vitézi értekezletet tartok, melyen minden, állományunkhoz tartozó debreceni vitéz megjelenni tartozik. Székkapitány.

Állást kereső vitéz.

Negyvenéves, nős, egy leánygyermekkel bíró, volt huszártiszt, állást keres, elvállal hivatalszolgai, portási, éjjeliőri, teher- vagy parádés kocsis vagy esetleg házfelügyelői állást 500—600 pengős óvadékkal. Vitéz Horváth Lajos Budapest, VIII, Magdolna-utca 30., földszint 4.

Állást kereső vitéz.

A gazdaság összes teendőiben jártas, pontos, rendet tartó, jó bizonyítványokkal rendelkező vitéz, aki jelenleg magtárosi teendőket lát el, kisebb gazdaságba elszegődne gazdának, de egyuttal dolgozna is szívesen. Elvállal magtáros, hajdu, hajtó- és tanító-kocsis, kezelő vagy hasonló állást. Harmincnégy éves, családos. Április 24-én állhat be. Cim a kiadóban 93015. szám alatt.

Állást kereső vitéz.

31 éves, gyermektelen, egészséges, erélyes, jómegjelenésű, volt csendőrmester 1930 február 1-i, vagy azonnal történő belépésre állást keres. Elvállal erdőőri, vadőri, kerülői, kulcsári teendőket malomban vagy gyárban könyvelői állást. Kérem vitéz bajtársaim támogatását. Cimem: vitéz Tóth Ferenc Sopron, Mező-utca 28.

Ha elrendelnék a népszavazást a megszállott területeken...

A legutóbb francia sovinszták lapja, az „Action Française”, mely évek óta előjár Magyarország szidalmazásában, legutóbb cikket irt Magyarországról és a „keleti jóvátétel” kérdéseiről. A cikket olvasva, azt kell hinnünk, hogy szüntelenül hangoztatott igazságaink lassanként oda is elhatolnak, ahol eddig legjobban elzárkóztak azok meghallgatása elől. Revíziós mozgalmunk erejét pedig nem kicsinylik már le a franciák sem.

Az „Action Française” a következőket írja a „Legyőzöttek táborában” cím alatt:

„Azt mondják, hogy Magyarországon feudális uralom van s hogy ezek a feudális urak az erdélyi optások perében személyes érdekeiket védik. Bulgáriában azonban paraszt-demokrácia áll fenn, amelyben a nagybirtok ismeretlen. És ime, a bolgárok nem kevésbé makacsak a magyaroknál. Különben Magyarországon, úgy látszik, maguk a szocialisták is megegyezésre léptek Bethlen kormányával arra nézve, hogy visszautasítsanak minden újabb jóvátételből származó pénzügyi megterhelést. A legszélső jobboldaltól a legszélső baloldaligaz a felfogás uralkodik, hogy a trianoni szerződés által szétdarabolt Magyarország már éppen eleget fizetett s hogy többet már nem fizethet, legfeljebb abban az esetben, ha revízió alá ve-

szik azt a szerződést, amely őt területileg megcsonkította.”

„A Magyar Revíziós Liga május óta igen szerencsés és sikeres kampányt folytat. Amint értesülünk, Budapest munkásnépe tömegesen csatlakozik a revíziós mozgalomhoz, a dorogi bányászok példájára. Ha Magyarországon népszavazást tartanának a trianoni szerződés fenntartását, avagy megváltoztatását illetőleg, akkor ez csaknem egyhangulag Trianon revízióját eredményezné. És vajjon Németországban nem ugyanez volna-e az eredmény Versaillesre vonatkozólag, jóllehet a békeszerződések revíziója újabb háborúra vezetne.”

„A legyőzött országok szocialistái nem akarnak kiszakadni a nemzeti közösségből s csatlakozván a nemzeti aspirációkhoz (amelyeket már csak egy hajszál választ el a reváns eszméjétől), kétségtelenül saját ügyüket vélük előmozdítani. Így a magyar szocialista vezérek azt mondják, hogy Trianon revíziója sokkal könnyebben elérhető volna, ha Magyarországon baloldali kormány uralkodnék. Jobboldalról erre azt felelik, hogy a győzők csupán azért favorizálják a demokratikus pártokat, mivel egy esetleges baloldali kormány sokkal lanyhábban kezelné a külpolitikai kérdéseket és csak tessék-lássék foglalkoznék Trianon revíziójával.”

H I R E K

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
13 Hétfő	B. Veronika	Vidor	A hét elején a nap 7 óra 44 perckor kel és 16 óra 33 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 40 perckor kel és 16 óra 41 perckor nyugszik.
14 Kedd	Hilár pk.	Bódog	
15 Szerda	Remete Pál	Lóránt	
16 Csütörtök	Marcel p. vt.	Gusztáv	
17 Péntek	Antal apát †	Antal	
18 Szombat	Piroska sz.	Piroska	
19 Vasárnap	E. 2 Margit	E. 2 Sára	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Január 13. 1847. József nádor halála. József nádor II. Lipót király fia ötvenkét évi nádori működése után, hetvenegy éves korában meghalt. Erdemeit az 1847—48. országgyűlés az 1848:I. t.-cikkben törvénybe iktatta.

Január 14. 1301. III. Endre halála. Az utolsó árpád-házi király tizenegy évi uralkodás után, Budán hunyt el, ahol a ferencesek János evangélistáról elnevezett templomában temették el.

Január 17. 1688. Munkács várának elfoglalása. Zrínyi Ilona hosszú ostrom után, tizenegyediken aláírta a kapituláció tizenhat pontját s tizenkettediken Caraffa a császári őrséggel bevonult a büszke várba.

Január 18. 1271. Szent Margit halála. IV. Béla király leánya, Margit hercegnő, domokosrendi apáca, a róla elnevezett szigeten, huszonkilencéves korában elhunyt.

„Horthy Miklós emlékbélyeg”-et ad ki a posta.

A posta Magyarország kormányzójának 10 éves kormányzói jubileuma alkalmából „Horthy Miklós-emlékbélyegsorozatot” ad ki. Ezek az emlékbélyegek március hó elsején jelennek meg és pedig a mostani rendes bélyegsorozat minden értékében. A posta nem engedi, hogy a Horthy-emlékbélyegekhez a spekulációnak még az árnyéka is hozzáférközzék, ezért a bélyegeket az ország összes postahivatalaiban minden felár nélkül helyezi el és márciustól az esztendő végéig forgalomban tartja. A Horthy-emlékbélyeg mintájának rajzát Helbing Ferenc grafikusművész, az Országos Iparművészeti Iskola igazgatója készítette. Nemes egyszerűséggel megtervezett munka, hatásos és művészi. Alakjában is új: a rendes levélbélyeg nagyságu, de hosszukás formájú lesz. A színes alaplól a bélyeg felső részén fehéren tűnik elő a Magyarország felirat. Középen van Horthy kormányzó mellképe, amely hajadonfővel, tengerészuniformisban ábrázolja az államfőt. A képet balról babérág övezi. A jobboldalon a bélyeg rajzával ellentétes irányban felülről lefelé haladó két sorban ez a felírás: „Horthy Miklós 1920—1930”. Kétségtelen, hogy a Horthy-emlékbélyegeket nemcsak az ország, hanem a nagyvilág összes bélyeggyűjtői örömmel fogadják. Horthy Miklós a második a világháború nagy vezérei közül, akinek arcvonásaival bélyeg készült. Az első, akit ily módon megörökítettek, Hindenburg volt.

Kitüntetett honvédtisztek.

A Kormányzó ur a következő kitüntetéseket adományozta: a II. osztályu magyar érdemkeresztet: Solarcz Hugó tábornoknak, a m. kir. honvédség fejlesztése körül, odaadó, hazafias buzgalommal kifejtett, az átlagos megszervezésre felülemelkedő, kiválóan eredményes és különösen igen hasznos szolgálataiért. A III. osztályu magyar érdemkeresztet: vitéz Jány Gusztáv vkszt. ezredesnek, tanári minőségben a tiszti továbbképzés terén, odaadó hazafias buzgalommal kifejtett, kiválóan eredményes és igen hasznos szolgálataiért, továbbá a IV. osztályu magyar érdemkeresztet: vitéz Misuray Félix alezredesnek, valamint vitéz Farkas Ferenc vkszt. őrnagynak, odaadó hazafias buzgalommal kifejtett, kiválóan eredményes és igen hasznos szolgálataikért és végül a dicsérő elismerés tudtuladását elrendelték: Polonyi Lajos századosnak, Mustos József századosnak, és ógyallai Pajor Lajos őrnagynak, hazafias buzgalommal kifejtett, kiváló és eredményes szolgálataikért.

Halálozás.

Vitéz Veress Bálint, Nagykálló község főjegyzője, harminchétéves korában, rövid szenvedés után elhunyt. A kitűnő községi vezetőférfiu temetése január másodikán folyt le az egész község lakosságának és a helybeli vitézek ószinte részvéte mellett.

Kinevezés.

Vitéz Kálazi Sándor máv. segédtitkár az ujévi előléptetések során titkárrá nevezték ki.

Hősi emlékmű Salgótarjánban.

A salgótarjáni evangélikus egyház vasárnap leplezte le hősi halottainak emléktábláját, amelyet a templom falában helyeztek el. Az ünnepélyen Zelenka Ottó dr. egyházfelügyelő, Csengődy Lajos lelkész és Bodor Sándor helyőrségi parancsnok mondott beszédet.

Választás.

Nagykőrös város képviselőtestülete, január hó 3-án tartott tisztújító közgyűlésén vitéz dr. Kiss Albertet aljegyzővé választotta.

A Bolyay-reáliskola hősi halottainak emléke.

A budapesti állami Bolyay-reáliskola méltó módon akarja megörökíteni hősi halottainak emlékét. A világháborúban elesett tanárainak és tanítványainak arcképét és életrajzát díszes albumba gyűjti össze, az intézet épületében pedig emlékművet állít. Az intézet igazgatósága felkér mindenkit, akinek a világháborúban hősi halált halt hozzátartozója az iskolának bármikor is tanára vagy tanulója volt, küldje be az illető arcképét s közölje a hősi halott nevét, születési évét, csapattestét, katonai rangját, hol esett el és mely időben volt az iskolának tanára vagy tanulója.

Elgázolt a vonat egy vitézt.

Békéscsabáról jelentik: vitéz Terenyei György, az Árvízmentesítő Társulat gyomai gátőre vasárnap hajnalban a gyomai állomás felé igyekezett a vasuti töltésen. Egy személyvonat elől kitérve, a sinek melletti ösvényre ment, amikor botjában megbotlott és a vonat kerekei alá került. A kerekek ballábát a bokacsont felett levágták. A kiáltásra figyelmes a pályáőr, aki a sebet bekötötte és a szerencsétlenül járt bajtársunkat a békéscsabai kórházba szállította.

Az Országos Testnevelési Tanács új tisztikarának kinevezése.

A közoktatásügyi miniszter az öt évi időtartamra megalakított Országos Testnevelési Tanács elnökévé *Karafiáth Jenő* országgyűlési képviselőt, társelnökévé pávai vitéz *Mátyás Sándor* vezérfőtanácsnokot, egyik al-elnökévé rumwerthi vitéz *Rapaich Richárd* vezértanácsnokot, a tanács tagjainak sorába pedig vitéz *Kalándy Imre* tábornokot és *Rády József* alezredest nevezte ki.

Felhívás tanári alkalmazásra való jelentkezésre.

Az 1930/31-ik tanév kezdetével, a m. kir. nevelő- és képzőintézetekben több tanári és nevelői hely fog felváltás folytán betöltésre kerülni. Kíváncsnak tartja a honvédelmi miniszter, hogy a megüresedő helyek, — ezen szolgálati beosztás sajátossága folytán, — arra minden tekintetben rátermett, lehetőleg önként jelentkező egyénekként töltsenek be. Az akadémikusoknak (növendékeknek) idegen nyelvekben való kiképzése érdekében idegen (elsősorban német és a környező államok) nyelvet bíró jelentkezők kíváncsnak. A tanári szolgálatra jelentkező haviutasok a K—5. jelzésű „Szervi határozványok és szolgálati utasítás a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia” című szolgálati könyv 28. §-a szerint szerkesztett kérvényeiket szolgálati uton legkésőbb 1930. évi február hó 1-ig terjesszék elő. A kérvényeket a vegyesdandár parancsnokságok gyűjtve közvetlenül Honvédelmi Minisztérium 9. osztálynak címezve, behatárolva véleményezve 1930 február hó 15-re terjesszék fel.

Az oroszországi magyar telepesek haza akarnak jönni.

Moszkvából érkezett hírek szerint az Oroszországban élő magyarok követni szándékoznak a német telepesek példáját és el akarják hagyni az országot. A világháború után az Oroszországban maradt magyar hadifoglyok egyrésze földet szerzett magának és már meg lehetőségre jómódra is tett szert. Az elmúlt hónapokban azonban a magyar hadifoglyok földjeit a kommunista kollektív gazdaságok részére elrekvirálták. Ezért határozták el a visszatérést a magyar telepesek.

Municiót szállítanak a csehek.

Az angol alsóházban a Kinába szóló állítólagos német municiószállítások ügyében interpellációt intéztek Hendersonhoz. Ez az interpelláció — mint kiderült — tévedésen alapul annyiban, hogy nem német, hanem cseh-szlovák municiószállítmányról van szó. Hasonló szállítmányok miatt már 1928-ban meginterpellálták Chamberlaint. A szállítások miatt akkoriban a prágai angol követ fel is szólalt. A Skoda-művek, amelyek 1916-ban, legnagyobb háborús teljesítményük idején, 36.000 munkást foglalkoztattak, ma 39.000 munkást foglalkoztatnak.

MENCZER

gallértisztítása vezet.
Saját üzem. Telefon.
Külön vidéki osztály

Kérelem vitéz bajtársaimhoz.

Melyik vitéz bajtársam kölcsönözne nekem három ezer pengőt kamatra, hogy családi házamat felépíthessem. Bővebb felvilágosítást: vitéz Tordai (Racsó) Béla, Ujpest, Tó-utca 40.

Társat keresek.

Jól bevezetett éttermemhez borméréssel és cukrásszattal kapcsolatban, társat keresek 1000—1500 pengő tökével. Levélbeni megkereséseket kérek: vitéz Szilágyi M. Zirc (Veszprém megye).

Lord Rothermere sötétnek látja Anglia gazdasági helyzetét.

A Daily Mail újévi számába lord Rothermere hatalmas cikket irt „Mi lesz 1930-ban?” címen. A lord szerint 1930 valószínűleg olyan eseményteljes és jelentős év lesz Anglia számára gazdasági szempontból, mint amilyen 1914 volt politikai szempontból. Az angol ipar rekonstrukciójára vár. Már nem bírja a ránehezedő nagy terheket. Az angol export harmadik helyre szorult Amerika és Franciaország mögött. Amerika, Németország és Franciaország adócsökkentést tervez, ezzel szemben Angliában 50 millió fonttal akarják emelni az adókat. A lord nagyon sötétnek látja Anglia gazdasági helyzetét. A kivezető utat gyors, gyökeres rendszerváltozásban látja s élesen hibáztatja a szociálista Macdonald kormány intézkedéseit.

Cseh „hősi halottak” 1919-ben.

Cseh részről most adták ki a kommunizmus alatti felvidéki „magyar betörés” veszteséglistáját. Az adatok szerint Csehszlovákia az akkori harcokban összesen 52 tisztet, 32 őrmestert, 212 egyéb altisztet és 722 közkatonát veszített; az utóbbiak közül 276 légionárius volt.

A budapesti rádió műsora.

Január 12—18-ig.

Vasárnap. 9: újsághírek, kozmetika, 10: református istentisztelet a Kálvin-téri templomból, 11: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd a Vár-plébánia templomból, 12.10: pontos időjelzés, utána katonazene, 3.30: a földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata, felolvasás: „Tartsunk rendet gazdaságunkban”, 4: Rádió-Szabadegyetem: (1. magyar dalok, előadja: Molnár Imre, 2. Imre József dr. felolvasása: „A látás”, 3. Kádár Lajos felolvasása: „A falusi kulturházak jelentősége”), 5.10: cigányzene, 6.50: sporteredmények, 6.15: vígjáték előadás a Studióban: „A farkas” 8.20: Nagy Margit, a m. kir. Operaház művésznőjének hangversenye, utána Fejes szalonzenekar.

Hétfő. 4.20: asszonyok tanácsadója, 5: tót-magyar nyelvoktatás, 5.30: Első Budapesti Citerakör hangversenye, 6.40: német nyelvoktatás, 7.30: a Filharmoniai Társaság hangversenye, utána cigányzene.

Kedd. 4: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek, 5: Kovásznay Erzsébet novellái, 5.30: a Mándits-szalonzenekar hangversenye, 6.50: francia nyelvoktatás, 7.30: Tarka-est: dalok, tréfák, egyfelvonásosok, 9.30: Szánthó Jenő hegedűművész hangversenye, 10.15: cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam, 4.10: Mező Ferenc dr. előadása: „A korcsolyázás első nyomai hazánkban”, 5: Bozay Margit felolvasása: „Asszonygondok”, 5.30: Margittay Margit magyar nőtáncos énekel, 6.30: olasz nyelvoktatás, 7.05: rádióamatőr-posta, 7.45: az angol zenéről felolvasást tart Patt Viktor, 8.15: a Nemzetközi Rádió Unió „nemzeti est” sorozatában angol-est, utána cigányzene.

Csütörtök. 4: Rádió-Szabadegyetem (1. Szentirmay-dalok, előadja: Jákó Béla cigánykísérettel, 2. dr. Szabó László egyet. tanár felolvasása: „Hogyan készül a közvélemény”), 5: a m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozatában dr. Buza Dezső felolvasása: „Az állati fertőző ragályos betegségek felismerésének jelentősége”, 5.25: operettrészletek, 6.25: gyorsírási tanfolyam, 6.55: angol nyelvoktatás, 7.25: a m. kir. Operaház előadása: „Sába királynője”, 10: Bachmann-jazz.

Péntek. 4.20: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek, 5: Dallos Sándor novellája: „Pillék”, 5.30: Fejes szalonzenekar, 6.45: dr. Hans Göttling németnyelvű előadása, 7.30: Jeanne Marie Darré zongorahangversenye, 9.30: a Magyar Külügyi Társaság előadássorozata, dr. Kovrig Béla angolnyelvű előadása: „Social Insurance in Hungary”, („A magyar társadalom-biztosítás”), utána gramofonhangverseny, 11: cigányzene.

Szombat. 4: Bányay János előadása: „Hargittai ásványvizek életéből”, 5: Kisfaludy-Társaság irodalmi délutánja, 6: Galli Curci gramofonlemez, 6.30: mit üzen a rádió? 7.30: hangverseny, közreműködnek: Kacsóh Magda, Palló Imre és Halmos János, 8.50: Karinthy Frigyes felolvasása, 8.50: a m. kir. 1. gy. ezred zenekarának hangversenye, 10: cigányzene.

Bodó Mózes megbottozzák

— Elbeszélés. —

Írta: Török Sándor.

Pálfalvát maga alá temette a hosszú, havasalatti tél. A két napig egyre hulladozó hó, mintha neszfogó puha vattába göngyölte volna a falut s déltájon elállott. Megjött a fagy. Estefelé a görgényi havasokból vásárnapozni bejött szénégetők már hozták a hirt, hogy a Nyárádon megállott a jég. Ha megállott, megállott. Jég feküdt meg az embereket is s a jég alatt dermedten lüktettek a szívek: mi lesz?

Mert egyéb hírek is jártak. Egy Parajdról ittrekedt szekeres mesélte, hogy Sófálván a csendörök felégették a Márton Jóskaék kapuját. Híres, nevezetes kapu volt a Márton Jóskaéké. Kopjás, ducos, faragványos székely kapu, az volt a bejárója tetejébe írva ékes betűkkel:

Vándor e kis kapu nem akar kizárni,

Csak azt mutatja merre kell bejárni.

Remek egy kapu volt, még Szovátról is eljártak megvinni a mását. Felégették. Márton Jóska — az öreg — meg agyabafőbe verték.

Ilyen világ volt s még cifrább.

Teltek a napok. A csikorgó hidegben, csendes éjszákán éhes toportyánok lopakodtak a falu felé s pusztították a jószágot. Kemenes Ferencet meg is marta egy csikasz, hogy már jó előre karácsonyfánakvalót nézett a Sójajtó-fenyves körül. Nem volt mit tenni. A fegyvereket rég beszédtek mindenkitől egy-egy nyugta ellenében s elvitték Vásárhelyre. Már akiét. A Vargányos Imre duplacsövű Lancastere a jegyzőnél maradt sok más egyéssel együtt.

A farkasok hát szabadon garázdálkodhattak. Ha összeállott négy-öt legény, hogy fejszével őrzik meg a maguk szegénységét, abból rögtön lázadást jelentett a jegyző s másnap már csendörök hajtották a fiukat a vásárhelyi országuton. A jegyző szolgabíró akart lenni s gyűjtögette a lázadásokat, mint más a levélbélyeget vagy a préselt virágot. Azelőtt pap volt. Kalugyer. Most mindenki minden lehetett. Volt zupásörmesterek lettek rendőrprefektusokká, egy mulatóhely tulajdonosa rövid ideig alispán volt Marostordában, aztán eltűnt az Ókirályságban és birtokot vásárolt. A fizetőpincérek tanárok lettek, a tanárok uradalmi intézők, az intézők főispánok. Ilyen világ volt.

Akkortájt jött meg az új segédjegyző is, ragyás fekete, kicsi emberke, az orra alatt párszál macskabajuszsal, igen büszke, rátartó. Azt mondta — állítólag első este, amint megjött — a csendörörmesternek, hogy most már aztán ő rendet teremt itt a faluban. Majd megmutatja, csak tessék csodálkozni.

Másnap reggelre mindjárt be is hozatott vagy négy legényt — hogy majd azokon megkezd a rendcsinálást — köztük Duhaj-Péterffy Áront is, aki egyébként már régen nem volt duhaj s a régi virtuosus erőket már csak arra használta, hogy a fogát szíjja, ha kellett s gyakran kellett.

Ott állottak hát akkor reggel négyen, a tanácssterem négy sarkában. Péterffy Áron az irodába vezető ajtó mellett állott egy nagy szekrény oldalánál. Vártak. Az örmester a kályha előtt ült s dobolt a bakkancsával a pléhen.

Az irodaajtó kinyílott s bependeredett a segédjegyző valami aktákkal. Ujdonatuj sötétkék ruhát viselt s a veres nyakkendőjében ujjbognyit tű villogott. Ledobta az aktákat a nagy tanácsasztalra s odaszólt a csendöröknek oláhlul:

— Na mi az? Hát itt vannak a jó madarak? Na majd mindjárt elővesszük őket.

Péterffy Áron sarkorfordult a hangra s rámeredt a különös figurára... Szent Isten...

— Csicsa! — kiáltott rá.

Az emberke ösztönszerűleg haptákba merevedett, aztán vörös lett... majd falfehér...

— Izé... — dadogta — izé... tiszthelyettes ur...

A csendörök bambán bámultak. Nem értettek az egészről semmit. A kis ember magához tért, szólt a csendöröknek s tessékelve intett Áronnak, hogy jöjjön be vele, az irodába.

Csicsa, — vagy ahogy most használta a nevet Ciceu — a nyolcvankettősknél, ahol Áron tiszthelyettes volt, egész a trombitássáig vitte.

A rövid tárgyalás eredménye az lett, hogy a vicenotárius ur felelősségére elbocsájtották a legényeket. Majd ő elintézi a többséggel a dolgot, hogy hát ezek becsületes, derék, megbízható emberek, majd ő elintézi csak az Istenért, nehogy valaki megtudja a trombitási multat.

Áron megígérte, hogy hallgatni fog.

Öreg Bede Mózes hát méltósággal legyintett bele a levegőbe, mikor először szóba vették előtte, hogy a segédjegyző szemet vetett volna a leányára. Julis... Julis meg ez az oláh cigányvakarék, na hiszen...

Keménykötésű, izmos, szép leány volt Bede Julis. Azt mondták róla, olyan esze van, mint az apjának, a vén Bedének, a pedig okosember tudja mindenki — hatszor viselt bíróságot — most is csak az oláhok tették le, hogy bejöttek. Taníttatta is a leányát Bede Mózes, Vásárhelyen a polgáristáknál, tudott az mindent, akár egy urikisaszony, de nem ártott meg neki, ahogy az apja mondta. Nem ártott meg, mert nyári vakációba, ha hazajött, lestedték róla az intézeti kék ruháját, le még a cipőjét is, úgy szaladgált a többi falubeli kisleányokkal egysorban. Sudár leánnyá nevelkedett, ember legyen, aki beköti a fejét.

De a dolgok egyre csak fonódtak-bogozódtak. Egy nap avval jött Toczuné — a falu szája — hogy a segédjegyző ur kosztot változtat. Már ezután nem akar a jegyző uréknál enni — vajjon nem adna neki Bedéné asszony kosztot.

— Tudja lelkem — fonta-vonogatta — nem rossz az, ha egy ilyen van a háznál. Nehezebben fogja a baj az embert. — Bedéné (óvatosságra szoktak a népek hamar) nem mondott se igent, se nemet.

— Majd megkérdem az uramat.

Toczuné vitte a hirt. Az ő tiszte nem változott az új világgal. Falu szája volt eddig is, az maradt most is, — se magyar, se szász, se oláh korcs vér — hamar átsimította magát, most a jegyzőéknél segített főzni, mosni, vasalni s más effélét.

Az öreg Bede aludt rá akkor egyet s másnap reggel, mikor Toczuné megint arra vette az útját, megizentette.

— Mi egyszerű emberek vagyunk s nem is tud a feleségem olyan ételeket csinálni, ami egy ilyen finom urnak való, szégyent vallani pedig nem akarunk, hát nem vállaljuk.

— Na hiszen — csattant fel az öregasszony, — én ne tudnék?

— No-nó — s megemelte Bede Mózes a mutatóját — nő-nó, főzni tudsz, az igaz, de a magasabb politikai tudományhoz rövidebb haj szükségeltetik.

Hát így feláldozta vén Bede Mózes az öregasszony büszkeségét, de meg is lett a foganatja. A finom ur nem ajánlkozott többet kosztra. Ráébredt ő maga is, hogy az tényleg lehetetlen.

(Folytatjuk.)

Osztrák tiszt magyar hadifogságban

— Hennek báró küraszir tiszt feljegyzései 1848–49-ből —

(Folytatás.)

A magyar sereg fogságába került fiatal küraszirkadét: báró Hennek sebe lassan gyógyult. A honvédsapatok a foglyot állandóan magukkal vitték. A nagysarlói kastélyban — melyet báró Hennek évtizedek mulva, mint ezredes, Hunyady Kálmán gróf vendégeként látott viszont — Pöltenberg vezérkara egyidőre megállapodott. Pöltenberg akkor a 7. honvédhadtest ideiglenes parancsnoka volt, míg a parancsnokságot névleg még mindig Gáspár tábornok viselte. A nagysarlói kastélyban Hennek báró számos magyar tisztet ismert meg, így Görgey fővezér fivérét, aki kapitány volt, továbbá Desseffy, Nagy Sándor, Damjanich, Klapka, Leiningen, Sambelly, Liptay, Lemé, Üchtritz báróval és másokkal. Többekkel mint Várhegyi, Bukowszky, Leuttner, Bakody és másokkal igen jó viszonyba került. A honvédsapatok csakhamar tovább vonultak nyugat felé, még pedig ugyanazon az utvonalon, amelyen még rövid idővel azelőtt báró Hennek ezrede győzelmi reménységekkel eltelve menetelt előre.

Az előnyomuló hadtest vonata, mely a sebesült báró Henneket is szállította, több mint ezer könnyű magyar parasztszekérből állott. A kocsik élelmiszerekkel, lőszerrel és zsákmányolt fegyverekkel voltak megrakva. Számos kocsin nők is ültek, mert a tiszteknek meg volt engedve, hogy családjukat is magukkal vigyék, nehogy azok az ellenség kezébe essenek. Számos tiszt élt is ezzel az engedéllyel.

Az előnyomulás iránya az ostromolt Komárom vára volt. A várat ugyan még mindig osztrák csapatok fogták körül, mégis akadt több magyar tiszt, közöttük Damjanich is, akiknek sikerült bejutni az ostromlott várba, hogy reményt és harcikedvet öntsön a vár védelmezőibe. A honvédsereg főhadiszállása Ács községbe került. Itt, Ácsban ismerkedett meg báró Hennek — mint feljegyzéseiben írja — egy Kamiensky Mátyás nevű lengyellel, aki utközben elbeszélte neki, hogy ő ölte meg Lichnowsky Félix herceget. A fogoly kadét azután a felmentett Komáromba került, melynek épületein nagyon is láthatók voltak a heves ostrom nyomai. A várban fogságba került osztrák csapatokat is látott, melyeknek viselkedése — mint írja — szégyenkezéssel töltötte el.

A fogoly sebe hamar gyógyult és a fiatal küraszirkadét igyekezett szabadságát visszaszerezni. Erre ösztönte — mint mondja — nevelése és az a hír is, hogy a foglyokat mindkét oldalon tuszoknak fogják tekinteni, ami esetleg súlyos következményeket jelenthetett volna rá nézve.

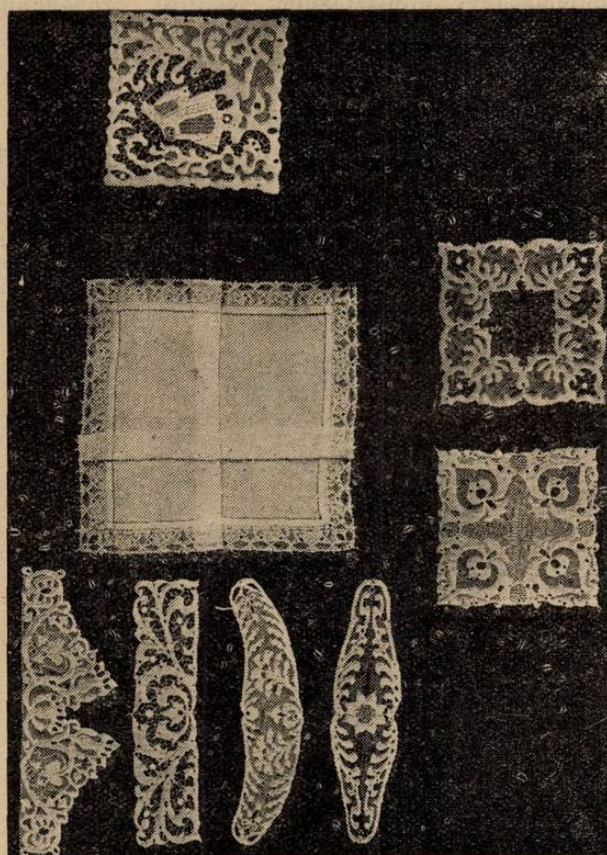
Párnapos komáromi tartózkodás után a 7. honvédhadtest parancsot kapott, hogy vonuljon be Győrbe. A győri bevonulás rendkívül fényes, ünnepélyes, lelkes és zajos volt. Még báró Henneket is, aki az egyik trénkocsin ült, megéljeneztek és virágokkal dobálták meg. Pöltenberg, akit azon a napon neveztek ki tábornokká és a 7. hadtest parancsnokává, fáklyásmenettel ünnepelték. Mint-hogy Pöltenberg gyengén beszélt magyarul, helyette Leuttner alezredes tartott gyújtó beszédet. Győrben egymást követték — tulságosan hosszú sorban — az ünnepségek. Majdnem mindennapra esett bál vagy táncmulatság és a táncrendeken — melyeket a fogoly kadét megörzött — csárdás, keringő, franciánégyes és mazurka váltakoztak. Ez a város lett a magyar hadsereg Capua-ja.

A jó bánásmód dacára báró Hennek helyzete egyre tarthatatlanabbá vált, melyhez hozzájárult az is, hogy

pénze elfogyott és kölcsönkérni pedig szégyelt. Kénytelen volt eladni zsebóráját. Arra gondolt, hogy francia leckét vagy pedig zeneórákat fog adni, ami természetesen nem volt kivihető. Azt a megoldást, hogy a vezérkari irodában munkát vállaljon, báró Hennek már-már elfogadta, midőn véletlenül összekerült a már fentebb említett Kamiensky nevű lengyellel, aki figyelmeztette, hogy ilyen lépéséért a háboru után kérdőre fogják vonni és nemcsak katonai pályafutása törhet ketté, hanem súlyosan meg is büntethetik. Végül is maga Pöltenberg adott neki pénzt és egy győri kanonok, kinek Tóth volt a neve, állandó vendégül hívta meg asztalához. Addig naponta a „Három bárány“ vendéglőben étkezett, ahol esténként a vezérkar tisztjei összegyülekeztek.

Közben bekövetkezett Budavár elfoglalása, ami újra nagy ünnepélyekre adott alkalmat. Hírek szálltak szájról-szájra, hogy Magyarország függetlenségét a külállamok elismerték, Ausztriában új forradalom tört ki stb. Ezeket a híreket mindenki elhitte. Ebben az időben a magyarok ügye a legjobban állt és amikor mindenki mámorosan várta a magyar győzelmet betetőző békekötést, akkor kezdtek suttogni, hogy Ausztria Oroszországhoz fordult segítségért és az oroszok már készülnek a háboruba beavatkozni. Május végén valóban már hiteles hírek jöttek arról, hogy az orosz csapatok elővédjei a Kárpátokban vannak és elérték a magyar határt. Ez a híradás példátlan izgalmat és felháborodást keltett. E perctől kezdve a polgári lakosságot, melyet addig igen simán kezeltek, kemény rendszabályok alá vetették és számos letartóztatás történt.

(Folytatjuk.)

A világhírű halasi csipke.

MEZŐGAZDASÁG

A baromfitenyésztésről

Irta: vitéz Párdy Imre.

A mesterséges keltetésről.

A mesterséges keltetésről elméletileg is, gyakorlatilag is már az ó-korban, az ó-kori művelt népek: egyiptomiak, phöníciaiak, görögök, rómaiak is foglalkoztak. Különböző eljárásokkal napsugarak, állati trágya, egyenletesen temperált fűtőtestek, kemencék melege által kisebb-nagyobb mértékben sikerült is fíradtságuk. Azonban kulturájuk elpusztulásával a baromfi mesterséges keltetése is feledésbe ment.

E tekintetben komolyabb lépéseket évszázadokon át nem tapasztalunk.

A természettudományi ágak, fizika, kémia fokozatos fejlődése ismét felvetette a baromfiak mesterséges keltetésének problémáját. A XVII. században indultak meg az első kísérletek a melegvízzel, légfűtéssel való keltetőgépek előállítására.

Amerika rohamos fejlődése, az amerikai fejlett ipar, mezőgazdaság tökéletesítette, teremtette meg a különféle keltetőgép típusokat. 50—100—500—1000—10.000 darab tojást befogadó hatalmas gépek ma már a legtökéletesebben működnek.

Az amerikai keltetőgépekkel parallel az európai fejlettebb ipari országok is foglalkoztak keltetőgépek előállításával. Mi magyarok e gépeket előbb lényeges tartózkodással fogadtuk. Kormányaink azonban felismerték a keltetőgépek óriási jelentőségét, vásárolták azokat s konzervatív népünknek eleinte díjtalanul is adták. Némely helyen a hozzáfűzött reményeknek megfelelően, a földművelésügyi minisztérium fokozott propagandája útján lassankint kezdett tér hódítani a keltetőgép. A gazdaságokban nagy előnye kézzel foghatónak bizonyult, földbirtokosaink, középbirtokosaink vásárolták.

Külföldi ügynökök reklámjaikkal elárasztották az országot, drága pénzen árusították gépeiket. Csodálatos, hiszen iparunk még mindig figyelmen kívül hagyta a

különböző jó és biztos megélhetést adó gépek előállítását, csak itt-ott hallunk kísérletekről. A háború azonban a kísérletezők kedvét is elvette s a csecsemőkorát élni akaró keltető gyártásunk valósággal szünetelt.

A háború után a tenyésztők ismét előszedték nyugat-lombahelyezett külföldi gyártmányu gépeiket, kereskedőink a háború folytán elszakított fonalakat újra felvették, nagyhangú propagandájuk mellett egyre-másra hozták be a drágábbnál drágább különféle típusu keltetőgépeket. (Folytatjuk.)

A világ mezőgazdasági termelése

A földművelésügyi minisztérium kiadásában igen érdekes könyv jelent meg, mely az összes államok mezőgazdasági termelését ismerteti és a szorosán vett földművelésen kívül az állattenyésztésre és gyümölcsstermelésre is kiterjed. Tartalmazza továbbá a felvett országok behozatalra és kivitelre kerülő mezőgazdasági áruinak értékét is. A nagy körültekintéssel összeállított adatgyűjtemény néhány érdekesebb magyarországi vonatkozású adatát alábbiakban adjuk.

A mai Magyarország lakossága 8,598.535 lélek. Az ország összes területe 93.005 négyzetkilométerre, vagyis 9,300.535 ha-ra terjed, melynek 60%-a szántóföld, 11.8 százaléka erdő, 10.9%-a legelő, 7.2%-a rét, 6.4%-a terméketlen terület, 2.3%-a szőlő, 1.1%-a kert, 0.3%-a nádas. Magyarország gabonatermésének mérlege az 1929. évre, figyelembe véve a valószínű készletet, az 1929. évi termést és az éviszükségletet, úgy alakul, hogy kiviteli feleslegként mutatkozik búzában 6.50, rozsából 2.80, árpában 0.70, zabból 0.15, tengeriben pedig 7.0 millió métermázsa. Nagy haladást mutat az utóbbi években Magyarországon a gyümölcsstermelés. Az egyes gyümölcsfajok közül legelterjedtebb a szilva, alma és barack termelése.

A külkereskedelmi forgalom 1928 július 1-től 1929 június 30-ig a főbb cikkekben 1000 pengőben kifejezve a következők szerint alakul:

Kivitel búzában 95.135, behozatal 9, kivitel búzaliszt és búzadarában 87.909, behozatal 0.0. — Kivitel rozs és kétszeresen 29.820, behozatal 5. — Kivitel rozsliszten 2950, behozatal 1. — Kivitel árpában 8509, behozatal 5. Kivitel zabban 2910, behozatal 4. Kivitel tengeriben 5989, behozatal 8212, behozatal nyers rozsából 91.900.

Gabonanemükből tehát kivitelünk sokszorosan meghaladta a behozatalt. Az ipari cikkek terén azonban általánosságban az arány fordított.

Az utolsó hat termelési évben a magyarországi cukortermelés így alakult: 1924/25. évben 1,003.258 mm., 1925/26. évben 1,662.934 mm., 1926/27. évben 1,750.872 mm., 1927/28. évben 1,867.000 mm., 1928/29. évben 2,200.660 mm., 1929/30. évben 2,334.250 mm. Eszerint cukortermelésünk állandó fejlődést mutat és az utolsó hat év alatt több mint megkétszereződött.

Magyarországnak igen fontos és belterjes művelési ága a szőlészet. Az ország összes szőlőterülete 215.807 há-ra terjed és 17 borvidékre oszlik. Az 1929. évi musttermés há-kint 9—14 hektoliter között mozog és összesen 2,500.000-től 3,000.000 hektoliterre becsülhető. A bortermésnek mintegy 70%-a fehérbor.

Magyarország állatállományában 1928-hoz viszonyítva az 1929. évben az alábbi eltolódások következtek be: a lóállomány 25.843 darabbal, a számarállomány 205 darabbal, az öszvérek száma 153 darabbal, a kecskék száma 6043 darabbal és a sertések száma 79.284 arabbal

Gergely-féle kis keltetőgép.

csökkent, míg a szarvasmarhaállomány 7707, a juhállomány pedig 6829 darabbal emelkedett. A szarvasmarhaállomány gyarapodásának oka a tejgazdaságok fokozatos fejlődése. Lóállományunk csökkenése a géperővel végzett gazdasági munkálatok és a gépjárművek fokozatos terjedésének eredménye.

Gyümölcskiviteli piac Szegeden.

A szegedi gyümölcskereskedők mozgalmat indítottak, hogy az Alföld déli részének ebben a legnagyobb városában gyümölcskiviteli piacot szervezzenek. A szegedi pályaudvar idei gyümölcs- és főzelékforgalma igazolja ennek a mozgalomnak megokoltságát. Szegeden ugyanis 602 vagon gyümölcsöt adtak fel ebben az időben, (amiből a legnagyobb rész alma volt) a főzelékforgalom szintén igen nagy volt.

Vásár és piac

Terménypiac. Két heti szilárdabb tőzsdeforgalmat valamivel csendesebb üzletmenet és gyengébb irányzat váltotta fel. A gyengülés azonban nem jelentős, mert búzájának csak 10 fillér, rozsnál 40—50 filléres az olcsóbbodás. Ugyancsak lanyhult a tengeri ára is 30—35 fillérrel. A többi cikknél nincs lényeges változás. A forgalom közepes nivón mozog, az olcsóbb áraknál szokásos jelenség a kínálat visszahúzódása most is észlelhető. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 23.40—23.80, felsőtiszai 23.05—23.30, egyéb 21.90—22.30, buza 78 kg-os tiszavidéki 23.70—24.00, felsőtiszai 23.25—23.50, egyéb 22.15—22.50, buza 79 kg-os tiszavidéki 24.00—24.45, felsőtiszai 23.55—23.75, egyéb 22.40—22.75, buza 80 kg-os tiszavidéki 24.30—24.60, felsőtiszai 23.60—23.80, egyéb 22.50—22.85, rozs pestvidéki és más származású 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendű 15.80—16.50, középminőségű 15.30—15.75, sörárpa felsőmagyarországi 19.50—21.50, egyéb 17.50—19.50, köles 12.00—13.50, zab elsőrendű 14.00—15.00, középminőségű 13.25—13.65, tengeri tiszántúli 12.70—13.00, egyéb 12.65—12.85—repcse 52.00—53.00, buza 9.75—9.90, lucerna magyar 130.00—150.00, lóhere nagyaránkás 72.00—78.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. A forgalom élénk. Jelentősebben olcsóbbodott a tojás ára. Árak: marhahús 2.00—3.40, borjúhús 2.80—5.60, juhús 1.00—2.40, sertéshús 2.00—3.80, zsirszalonna 1.68—1.90, hárj 1.90—2.10, zsir 1.90—2.10, csirke sütnivaló 2.00—3.20, lud és ruca 3.00—15.00, teatojás 0.14—0.17, főző és aprótojás 0.13—0.15, ponty élő 2.20—3.00, jegelt és nem élő 1.80—2.40, teljestej 0.36—0.40, tejfel 1.60—2.40, teavaj 4.40—4.60, tehéntúró 0.70—1.20, fehérkenyér 0.44—0.54, félbarna 0.40—0.44, barna 0.30—0.36, bab 0.50—1.00, borsó 0.60—1.20, lencse 0.80—1.60, vöröshagyma makói 0.10—0.14, fejeskáposzta 0.16—0.20, kelkáposzta 0.16—0.30, karfiol 0.80—1.40, rózsaburgonya 0.12—0.15, ellaburgonya 0.10—0.12, közönséges burgonya 0.06—0.08, savanyított káposzta 0.24—0.32, tisztított paraj 0.40—0.80, alma 0.30—1.60, körte 1.00—3.00, narancs 0.70—1.20, mandarin 0.60—1.40, gesztenye 0.50—0.80, nyul kifejtve kibelevve kg-ként 2.00—2.20, dió 1.30—2.20, vegyes zöldség 0.21—0.28 pengő.

Sertésvásár. (Ferenvárosi.) A vásár irányzata élénk volt. Felhajtás 749 darab, eladatlan 92 darab sertés. Árak: Ia uradalmi nehézsértés 1.47—1.50, közép 1.44—1.47, szedett közép 1.38—1.46, kivételesen 1.48, könnyű 1.36—1.44, silány 1.20—1.34, Ia öreg nehéz 1.40—1.42, szedett öreg IIa 1.34—1.38, angol sonkasüldő Ia 1.66—1.77, IIa 1.45—1.60, könnyű angol süldő 1.40—1.46, pengő kg-ként élősuliban, vágottsertés 1.76—1.90 pengő kg-ként.

MAGPIACI JELENTÉS

a Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.

Lucernamag. Az ünnepek miatt a forgalom csendes volt, ára nem változott. Lóheremagnál majd ugyanez a helyzet, külföldre való eladások csak elvétve fordultak elő. Baltacim. A kínálat a termelők részére némileg javult, irányzata szilárd. Takarmányrépamag. Ugy termelők, mint viszonteladók részéről élénk érdeklődés mutatkozik. — A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: lóhere 72—78, lucerna 130—155, fehérhere 130—160, nyulszapuka 55—65, baltacim 52—56, Viktória borsó 22—26, express borsó 20—24, tavaszi búkköny 25—28, lenmag 45—50, kendermag 32—34, napra-

forgó fehér 24—27, napraforgó vegyes 23.50—24.25, mák 120—125, vörös köles 12—13, fehér köles 20—23, vegyes köles 11.50—12.50, muharmag 20—22, fehér csillagfürt 13—14, mustár fehér 44—48 pengő.

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk.

Vitéz Tóth Ferenc. Közljük. Vitéz Köteles József dr. A kívánt példányt elküldöttük. — Vitéz Argay Zsigmond és vitéz Süldy József. A jókívánatokat köszönjük. — Vitéz Szabady Béla. A dalt sajnálatunkra nem közölhetjük. — Vitéz Valykó János: Érdeklődjék az okmány iránt Budapest székesfőváros vitézi székénél, Budapest, IV, Váci-u. 62. földsz. 7. Az igazolványt meg kellett kapnia. Forduljan a kerületi vitézi hadnagy urhoz. — Vitéz Csontos Józsefné. Versei lelkes, hazafias érzésről tanuskodnak. Mi azonban csak kiváló költők verseit közöljük, így legnagyobb sajnálatunkra nem adhatunk nekik teret. — Vitéz Kovács István. Bizony mindig jól meg kell gondolni, ha az ember valamit aláír, valamire kötelezi magát. Amit egyszer aláírtunk, azt viszont állani kell. Ez esetben megpróbálhatja az ügy storniózását, de kérdéses, hogy lesz-e ennek eredménye. Irjon a biztosító társaságnak s próbálja meg, hogy törlik-e a biztosítást. Mindenesetre értesíteni fogják arról, melyik az a mód, amelyik mellett kevesebbet veszít. Az egyházi adó fizetése mindenkire kötelező. Két pengő nem nagy összeg, nyugodtan megfizetheti. — Vitéz Tompa Lajos. Levélét átadtuk vitéz Párdy urnak. — Vitéz Gy. I. Válaszoltunk. Vitéz Bodnár Ferenc. A szobor-ügynököt nem küldötte ki a vitézi szék. Hogy az ügyet most már hogyan intézik el, ezt nem tudjuk, forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédhez, aki tanácsot fog adni ebben a jogi kérdésben. Mások óvatosabban kell eljárni, mondja meg a nemzetes asszonynak, hogy az ön távollétében semmit alá ne írjon, a nemzetes urak pedig csak akkor, ha meggyőződtek arról, hogy nem meglepetésről van szó és a kínált könyvre, tárgyra, vagy egyébre szükségük is van. Értesítse levélben az akciót, hogy a szoborra nincs szüksége. — Vitéz Tordai Béla. Közljük. — Vitéz Kovács Jenő. Első kérdés: Nem számíthat ingyenes telekre; második kérdés: nincs teendő; harmadik kérdés: utólag ezt nem adományozzák. — B. B. B. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Ha vitézi várományosban nincs annyi magyar egyenesség, hogy nevét is aláírja arra, amit ír, akkor nem méltó ahhoz, hogy várományos, vagy később vitéz legyen. — Vitéz Molnár Mihály. Kérje a székkapitány ur pártfogását is. — Vitéz Végh András. A naptárt elküldöttük, a hirdményt közöljük. — Vitéz Nemes Inre. Vitézek bankja, sajnos, ezidőszerezt nem nyitott. Egyes vármegyéknek van önségügyi egyletük. Méltóztassék érdeklődni a vármegyei vitézi székél, hogy van-e mód valami kölcsön felvételére, vagy valamely helybeli bank, takarékpénztár, illetve hitelszövetkezetnél. — Vitéz Sándor Ferenc.

A következő helyekre fordulhat felvilágosításért: 1. Felső teigazdasági és tejipari tanfolyam (Magyaróvár). Itt felvehetők okleveles gazdák, állatorvosok, mérnökök, esetleg már középiskolai végzettséggel bíró egyének. A tanfolyam kilenc hónapig tart. 2. M. kir. mezőgazdasági, tejipari szakiskola (Pusztlanc u. p. Káld, Vas megye) vaj- és sajtmestereket képez ki. Négy középiskolát és egy évi tejipari tanoncétvet igazoló, valamint földmívelőiskolát jelesen végzett ifjakat vesznek fel. A tanfolyam tartama egy év. 3. M. kir. tejmunkásképző iskola (Kisbér) előmunkások, főtehenesek és kisebb szövetkezetek részére átmenetileg vajmestereket képez ki. Tanfolyam tartama egy év. Ugyanitt három hónapos tejjellenőri tanfolyam is van. 4. M. kir. tejipari tanfolyam (Pest-erzsébet). Három heti tanfolyam. Tessék a megfelelőket kiválasztani és oda irni felvilágosításért. — Vitéz Nagy János. Sajnos, a dátumnak az oldalakra való nyomását illető kívánságának ezidőszerezt nem tehetünk eleget. A lapok rendszeresen eltérve, nem fognak az oldalak összekeveredni. — Vitéz Patai István. A tenyésznyulak ügyében érdeklődjék levélben Karácsonyi Gyula irodafőmesternél, Budapest, Hadiléváltár, I. ker. Bécsi-kapu-tér. — Vitéz Varga János. A képet közöltük, de a vers közlésére, sajnos, nem volt helyünk. — Vitéz Hegedüs Mihály. Egyházi adót mindenki köteles fizetni, de az összegget, ha egy évre szól, mi is magasnak találjuk. Érdeklődjék a községi előjáróságnál, hogy a maga jövedelme után mennyi egyházi adót kell fizetni és hasonló viszonyok között élő falubeli polgártársainál, hogy mennyit fizetnek. — N. N. Bokod. Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Vitéz Fonyó György. Közljük. — Vitéz Kovács István. Közljük. — Vitéz Kovács Ferenc. Válaszoltunk. — Vitéz Veszprémy Dezső. A képeket elküldöttük.

Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt még nem válaszolhattunk.

Kép a vitézi avatásról

E szép színes nyomat örökíti meg a Vitézi Avatás magasztos jelenetét. Ez az eredeti kép nemcsak minden felavatott vitéznek kedves és méltó emléke lesz, de minden vitéz lakásának díszül is szolgál.

A kép nagysága, szegély nélkül 46×62 centiméter.

A kép ára (a vitéz neve és avatási napja feltüntetésével, mely a megrendelésekor megadandó), aranynyomással 2.20 P. Postai kiküldésnél ajánlva, kemény karton borítékban, az összeg előzetes beküldése mellett, 3.— P. Utánvéttel 3.25 P.

Megrendelhető: dr. Keöpe Viktor, Budapest, I, Uri-utca 3. szám.

Kapható a hirdetés megszűnése után is.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a **Gazdák Biztosító Szövetkeze** Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkliše (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kővön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZÖK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

Sándor M. Ferenc „Ideal” paplangyár

IV, Kammermayer Károly-utca 1.
(Központi városháza)

Közintézmények szerződéses szállítója
A Vitézi Szék tagjainak 5% árengedmény.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít vitéz Siposs Sándor

Budapest,
Hajó-utca 12—14 (Belváros)
Telefon: Aut. 812—40.

Tenyésztőjás kapható.

Bő tojástermelés, valamint vérfelfrissítés céljából kiválóan alkalmas amerikai fehér leghorn, fajtisza tenyésztőjásokat darabonként 50 fillérért utánvéttel szállít: vitéz Fonyó György. Szőlősgyörk (Somogy megye).

Gyomorsavtúlfengés ellen

kittűnő sikert el használják a Cigelka „István” sóscarbonátum- jódos forrásvizet Cigelkai vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviseletünk budapesti címe a címkéken nyomat-sban szerepel.

Vezérképviselet: Budapest, V, Sas-utca 29 — Telefon: Automata 120—20.

FARSANG ALKALMÁBÓL

tisztelettel tudatjuk kedves közönségünkkel, hogy műhelyünk egyik speciális munkaágazata a bálí táncrendek, meghívók, rendezői jelvények stb. tervezése és készítése. A tavalyi legnagyobb bálók táncrendjeit mi készítettük, így a Jogászbálét, Evezősbálét stb. stb. — Igen eredeti, kedves és ötletes táncrendeket ajánlhatunk 1—2 pengős árakban. Rendelésnél pontosan közlendő: a bál vagy mulatság címe, kik rendezik, hány darab táncrend, jelvény kell, milyen árban kívánják és mik az esetleges kívánságok, mikorra kell. Ha időből telik, előzetes tervekkel szívesen szolgálunk.

Itt említjük meg, hogy a vitézi gyűrűk és a Ludovika gyűrűk készítését ez évben ismét megkezdettük és a rendelések feladhatók.

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

PENZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönöket évi 90/0-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4.

Telefon: Lágymányos 14—37

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda nyomdájában, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Kún Kornéi.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 JANUÁR 19

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacsekkasz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A medália

A régi jó időkben, mikor még gyermekek voltunk, nagyon megbámultuk öregapánk vagy valamilyen öreg rokonunk, ismerősünk mellén a Königsgrätzre, Bosznia-Hercegovinára vagy éppen még negyvennyolc-negyvenkilencre emlékeztető *medáliát*. Milyen büszkén hordták a mi öregeink nagy idők, nagy tettek emlékeit s ha valaki megkérdezte tőlük, mit jelent a medália, hol szerezték, bajuszpödörgetve vagy pipaszó mellett mondták el a nagy históriát. Bizony, bizony, hallottunk a hátultöltő puskáról vagy Majlandról, hallottunk Branyiskóról, no meg nem kevesebbet a híres Stolác váráról, Zwornikról s a bosnyák-hercegőc Bergengócia sötétemlékü kis hegyi falvairól. Magunk is jártunk arra egy emberöltővel később, de az már más volt.

Sohase felejtjük el a fehér kályha mellett, a csendes szobában, petróleumlámpa, gyertyafény mellett elhangzott meséket, amikor a derék Mollináryak úgy kapkodták a fejüket, mert jobbról-balról puffogott a golyó, a sziklák mögül és mennyi, de mennyi jó magyar fiu hagyta ott a fogát. Hát valljuk be, ez a mennyi, de mennyi nem volt éppen sok, nekünk mégis megborsódzott a hátunk s a kuckóban ragyogó szemmel hallgattam a szót, amikor a nagyanyám mesélte, hogyan fogta meg énekével, zongorával, szép szemével a fess Deym tábornokot, hogy elkésve a csatából, a nagyanyám fivére, aki közben a zord Görgey tábornok parancsait vitte, jót üssön a németen. Így volt. Szép volt hallani, elmerengni, lelkesedni rajta. De mi volt ez mind, mi volt a sok le-

Hága.

genda, obsitos rege ahhoz képest, amit mi láttunk, amerre mi jártunk, amit mi műveltünk! Nincs a világnak akkora könyve, amelybe azt a rengeteg hőstettet fel lehetne írni, amelyet ennek a szegény, megszorított magyar nemzetnek fiai, a „sybarita“ unokák elkövettek. Hiszen csak egyik vármegye érdemes székkapitánya próbálkozott meg azzal, hogy megírja, vitézeinek hőstetteit csokorba szedje, bizony már ez is hét-nyolcszáz oldalra rug, ha összevesszük a tizenkétezer vitézt, annak hőstettei számára legalább husz-harmincezer oldal kellene, de hol van még a többi három-négyszázezer embernek rengeteg hőstette, kalandja? Elég volna erre egy millió oldal?

A kései unokák, akikre öregeink csak úgy fitymálva néztek, mondhatjuk mindenképen kitettek magukért. Ez a tudat megnyugtató. Mert ha a vén Berzsenyi sybaritáknak nézte azokat, akik a szabadságharcot később megvitták, ha apáink bennünket mosolyogtak meg az ő virtuosos, párbajos világuk szemszögéből, hát bizony hinnünk kell abban, hogy a magyar vér nem fog elkorcsosulni egykönnyen, fiainkban, vagy unokáinkban. Marad itt még virtus egy új ezer esztendőre.

Most azonban mi is megkaptuk a mi medálián-

kat! Ami apáinknak volt: a sok különböző színű szalagos emlék, régi, nagy tettek hirdetője, azt már mi is odaaggathatjuk a mellünkre a többi kitüntetés mellé, vagy eltehetjük az üvegszekrénybe. A fiuk, unokák majd bámulni fogják, megkérdezik olykor, — mit jelent ez apám? Miért őrzöd ezt, öregapám? S mi, ha kedvünk tartja s időnk futja, ölbe vesszük s megsimogatjuk, ezért, meg azért, Uzsokért, Sabácért, Gorodokért, Bukarestért, Isonzóért, Lowcenért, Belgrádért, Ypernért vagy egyébért. Magunk se tudjuk, melyikért, annyi volt, — valamennyiért, fiam...

S a hó hull, künn a téli éjszakában. A gyermek figyel, gondolkozik, emlékezik. Egyszer ő is felnőtt és ha nem is az éremért, de az apái becsületéért ő is megadja az árát, amit mi megadtunk.

A most alapított és kiosztásra kerülő háborus emlékérem bizony jól megérdemelt medália. Nincsen magyar, aki meg ne érdemelte volna. Ezért hordja a legvitézebb és a legkevesebb hőstettel dicsekvő — egyforma büszkeséggel. Egy egész nemzet kitüntetése ez. Vajjon hány darab kerül ebből a magyar mellekre? Ahány darab, annyi kései magyar mondhatja el, hogy még nem fajult el az ősi magyar vér!

Vitéz F. J.

Éjfél lázak

Egy bús parázs-szem még reám hunyorgat,
éjjélre jár. A kandalló hideg...

Most valahol egy régi temetőben
korhadó fejfa roppan s megreped.

Valahol mostan a baglyok huhognak.
— Zsibbaszt a csönd, rossz lázak meggyötörnek,
a vérem lomhán akadozva fut
s hallom: valahol birkóznak a láncsal
lihegve, sirva kis magyar faluk...

Doberdón most a sirok felszakadnak,
sziklát görget egy zörgő, sárga kéz,
gurul a kő és billegve kilép
a föld alól egy szürke csont-vitéz.

(Horpadt sisakban repedt koponya,
rongyos köpeny a rozszant vállakon,
kezében szétlőtt, rozsdás, régi puská
és rajta csorba, összetört szurony.)

Éjjélidőben, bagolyhuhogáskor
a csont-vitéz Tirol felé kiált:

„Hahó... hahó! Őrség ott fenn a Grappán!

Ébredjete! Az óra már lejárt.

Hahó, hahó! Erdélyben jár a farkas,
halljátok-e? Erdélybe hív az út,
hahó, hahó! Gyilkosok fojtogatják
a fehérportás-sok magyar falut!“

S éjjélidőben, bagolyhuhogáskor,
lehengeríti a követ magáról

s fegyverbe lép az őrség fenn a Grappán.

Cihelődnek a megdermedt vitézek

— csillan a hold a katonák sisakján —
de ezek itt már mind nyugatra néznek.

És száll tovább az éjjéli kiáltás,
borzongatón, kísértetes sötétben:

„Hahó... hahó! Ott Flandria szögében
s Verdun alatt virrasztó magyarok!

Hahó, hahó, ébredjete! serényen:
a Balkán szennyje Szegedig csapott!“

És Flandriában, fagyos csatornák mellett
s Verdun alatt a holtak ébrednek.

Csont-vállra lendül a rongyos hátizsák
s keletre száll a riadó tovább:

„Hahó, hahó! Ébredj varsói őrség!

Hahó, hahó! Izent és hív a rög.

Kassát, Pozsonyt durván kerékbe törték
s dögmádár vijjog a Táttra fölött...“

S lengyel mezőkön, süppedt sir alatt
felébreszti a régi holtakat
a riadó. És egyre száll tovább...

Oláh síkságon csontváz-katonák
rázzák magukról a nehéz göröngyöt
s hol egykor lábuk diadallal döngött,
most nyikorogva zökken rendbe sorba
és megindulnak századokba folyva.

És száll a hahó az Avala hegyére

és száll az Adria vizére

s köröskörül, hol földet ér az ég
az alvó tábor mind fegyverbe lép
és a holdfényben marsolnak a lábak...

Siri vezényszó rándítja őket,

a szenteket, a szenvedőket,

hűséges, drága, magyar katonákat.

— Majd összefolynak, hosszú oszlopokba,
jönnek nagynémán, búsan, tántorogva,
innen is... onnan is... minden irányból...

mozog a föld a tenger katonától...

erdőn, mezőn, dombon és lankán,

főnt a csucson s a völgyekbe' lent,

billegve ballag a határ felé:

— szerelmes Isten! — száz csont-regiment...

Jönnek... átlépnek a magyar határon...

de most hirtelen a kakas rikolt

s eltűnnek mind... nyom nélkül, zajtalan...

— Hát nincs, hát nincs — csak éjszakája van
az élő és a halott magyarnak...?

Az ablakon besüt a sárga hold

— valahol nyögnek a magyar faluk,

valahol most egy fejfa megrepedt...

S a bús parázs-szem végkép kialudt...

GYULA DIÁK.

A hágai jóvátételi konferencia. A Binnenhof nagy üléstermében megjelent összes delegátusok. A baloldali asztal tulsó részén Marinkovics szerb delegátus mellett Wekerle pénzügyminiszter, Korányi, Walkó, gróf Bethlen István. Szemben a másik sorban balról a harmadik leveldi vitéz Kozma Miklós. Középen Schober kancellár. Jobboldalt Tardieu, Briand, Chéron, Loncheur.

Hosszadalmas egyezkedési kísérletek folynak a hágai konferencián

— A kisantantnak is fizetnie kellene, de nem akar —

A német jóvátétel ügye — ugylátszik — végleg elintéződik a hágai konferencián. Magyarország jóvátételi ügyét azonban, amint a hágai hírek mutatják, aligha oldják meg a hágai tanácskozáson. A magyar közönségnek a háboruban és a háboru utáni időkben szerzett politikai érettségét mutatja az a feszült figyelem, mellyel ma mindenki az ország a jövőjére oly nagy horderejű hágai tanácskozás híreit fogadja és boncolgatja. A jóvátétel körül folyó küzdelem híreit, melyek lapunk zártáig érkeztek, alább ismertetjük. Megtörténhetik azonban, hogy mire e sorok olvasóink elé kerülnek, jelentős változások állanak be. Ezért csak a kiszivárgott adatok felsorolására szorítkozunk.

A két hete tartó hágai tanácskozásnak van egy-két olyan eredménye, melyet Magyarország máris a maga javára könyvelhet el. Amikor Bethlen István gróf és társai utra keltek Hága felé, Magyarország a mellének szegzett súlyos követelések egész sorával állott szemben. A kisantant, melyet a franciák nyiltn támogatattak, azt követelte, hogy Magyarország mondjon le az optánsok követeléseiről, mondjon le minden olyan követeléséről, mely az utódállamokkal szemben fennáll és azonfelül fizessen 1943 után — amikor az 1924-ben elvállalt jelenlegi kötelezettsége lejár — további nagyszámú jóvátételt, még pedig legalább annyit, amennyit a kisantant-

nak a győző nagyhatalmakkal szemben fennálló háborus tartozása kitesz.

— Nem kívánhatják tőlünk, a győzőktől — hangoztatták gögösen a kisantant vezetői —, hogy még mi fizessünk!

A nagyhatalmak látszólag osztották ezt a felfogást. Arra az esetre pedig, ha Magyarország megtagadná ezeken a követeléseken a teljesítést, már is készen tartották ellenünk a kényszerítő eszközt, mely abból állott volna, hogy Magyarország jóvátételi ügyét az „állandó jóvátételi bizottság” elé utalják, melynek a trianoni békeszerződés értelmében jogában állt volna a magyar jóvátételt tetszése szerinti összegben megszabni. A békeszerződés mögött pedig a Népszövetség garanciája áll s a békeszerződés rendelkezéseinek nyílt megtagadása súlyos bonyodalmakat vont volna maga után, amelyeket Magyarország jelenlegi gazdasági viszonyai között nagy oka volt elkerülni.

De jöttek az olaszok s nyiltn a magyarok mellé állottak. Az ő állásfoglalásuk először is lehetetlenné tette a magyar jóvátétel ügyének az állandó jóvátételi bizottsághoz való utalását, mert ehhez Olaszországnak, mint ántantnagyhatalomnak, hozzájárulása is szükséges lett volna.

Mindjárt könnyebben lélegzettünk, mert megszűnt a

legfenyegetőbb veszély. Azután következett az olasz közvetítés, illetve: az olaszok megoldási terve. Ennek a tervnek magva egy közös pénztár felállítása. Az olaszok ugyanis azt javasolják, hogy a szembenálló felek, tehát Magyarország és a kisantant fizessék be a békeszerződésekből folyó, elvállalt, megállapított, vagy megítélt tartozásaikat egy közös kasszába. Magyarország tehát a jelenleg jóvátétel címén évente fizetett tíz millióját ezen túl ebben a pénztárba fizesse, valamint azokat az összegeket is, amelyeket háborúelőtti tartozások („adminisztratív tartozásoknak” azokat az adósságokat hívják, melyeket a monarchia kormányai csináltak s amelyekből a kvóta szerinti rész Magyarországot terheli) s egyéb ellene bíróilag megítélt követelések fejében kiegyenlíteni köteles.

Az optások kielégítése.

Viszont ebbe a közös pénztárba fizessen a kisantant is. Fizesse be mindenekelőtt a felszabadítási kölcsönt, melynek összege 1500 millió aranyfrank, és amelyből egyedül Csehországot 750 millió terheli. A felszabadítási kölcsönt a háboruban nyújtott segítség fejében követeli a nagyantant az utódállamoktól. Erről a felszabadítási követelésről a nagyantant tagjai: Olaszország, Franciaország és Anglia mondjanak le a pénztár javára. Fizesse be továbbá a pénztárba Románia az optásoknak járó kártérítési összeget, Csehország és Jugoszlávia az elkobzott magyar földbirtokok, az elvett állami javak és magánvagyon értékét. Bulgária és Ausztria is ebbe a pénztárba fizessék, amit rájuk kirónak. A pénztár tartalmából pedig elsősorban elégítsék ki a nyomorgó magyar optásokat, a megkárosított magánembereket, a rendelkezésre álló pénzösszeg arányában, a többi pedig jóvátételi célokat szolgáljon.

Látható, hogy az olasz terv nemcsak Magyarország fizetési kötelezettségeit tartja szem előtt, hanem sokkal nagyobb mértékben azt, amit a kisantantnak kell fizetnie. A magyar kiküldöttek rögtön hajlandónak mutatkoztak az olasz terv megvitatására. Ez érthető is. Hiszen amugy is valószínű volt, hogy fizetség nélkül nem mászunk ki a jóvátétel hinárijából, viszont ha az olaszok tervét sikerülne elfogadtatni, hozzájutnánk az optások és a megrabolt bányai és felvidéki birtokosok kártalanításához, egy csomó magyar ember hozzájutna régen elvesztettnek hitt vagyonához. Az optások kártalanítására a multévi bécsi tárgyalásokon Románia ígért ugyan 100 millió aranyfrankot, de amikor a magyar delegátusok biztosítékot kértek, hogy Románia az ígért összeget meg is fizeti, az oláhok felkeltek a tárgyalóasztaltól és elmentek. Nyilvánvaló, hogy Ro-

mániának eddig eszeágában sem volt fizetni és a politikai világban emlegetik Titulescu elszólását: „Lehet, hogy Magyarországtól nem tudunk jóvátételt bevasalni, de tőlünk se lát senki egy fillért se soha!”

A magyar kiküldöttek hajlandók voltak tárgyalni, sőt esetleg meg is egyezni az olasz terv alapján, csupán azt kötötték ki, hogy a döntőbírásgot az elkobzott magyar földbirtokok és egyéb javak tekintetében Magyarország ezentul is igénybe vehesse, mert a döntőbírásg ítéletei nemcsak a multa nézve bírnak jelentőséggel a magyar vagyonok védelme szempontjából, hanem a jövőre nézve is. A magyar delegáció további kívánságai — hir szerint — a biztosítékokra vonatkoznak, hogy a kisantant fizetési kötelezettségeinek eleget is fog tenni. Abból sem enged a magyar tárgyalócsoporth, hogy Magyarországra 1943 után több jóvátételt kiróni nem lehet.

A kisantant a megegyezés ellen.

Annál hevesebb ellenállást fejt ki az olasz terv ellen a kisantant. Arra Benesék és Titulescuék nem voltak elkészülve, hogy nekik is fizetni kelljen. Annál kellemetlenebb a helyzet rájuk nézve, mert pártfogójuk: Franciaország is hajlandóságot mutat arra, hogy a közös pénztár tervét bizonyos módosításokkal elfogadtassa. Az angolokra pedig — amint az angol sajtó cikkei mutatják — nagy hatással volt Bethlen miniszterelnöknek a Hágába gyűlt hírlapírók előtt elmondott beszéde, melyben Magyarország sorsát, elszenvedett veszteségeit ismertette. Az angol közvélemény csak most ébred teljes tudatára, hogy mi történt Magyarországgal és hogy egy olyan országtól követelnek újabb jóvátételt, melynek 72 százalékát elvették.

A nagyantant szeretne megszabadulni a „keleti jóvátétel” kérdésétől, tehát tárgyal, közvetít, rábeszél, preszionál. A kisantant pedig igyekszik kibujni a „megegyezés” alól. Nem alkuszunk — mondják — ha Magyarország nem mond le a döntőbíráskodásról. Ez az az ürügy, amit használnak. És változatlanul követelik, hogy a magyarok 1943 után is fizessenek jóvátételt, tudva, hogy Bethlen ezen a ponton otthon lekötötte magát s nem vállalhatja.

Igy áll a hágai tárgyalások ügye szerdán este, amikor lapunkat lezárjuk. A hágai hírek szűkszavúak, de amit mondanak, az nagyon kevés reménységet nyújt arra, hogy a tanácskozások megegyezéssel végződjenek. Ha pedig szétoszlának eredmény nélkül, nekünk az sem baj: — a magyar jóvátétel ügye arra a pontra kerül vissza, ahol az első hágai konferencia előtt volt s valószínűleg a kisantant se nagyon fogja ezentul bolygatni.

A német vezetőférfiak tárgyalása Hágában. Balról jobbra: Curtius külügyminiszter, Wirth miniszter, Pünder államtitkár, Müller kancellár, Schächt, a birodalmi bank elnöke, Moldenhauer pénzügyminiszter.

A Háborus Emlékérem adományozása

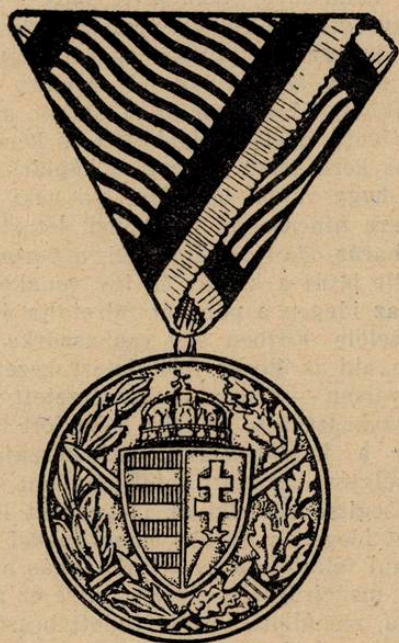
A Kormányzó mult év májusán a Hősök Emlékkövének leleplezése napján Háborus Emlékérmét alapított, amelynek már kiadott alapszabályaihoz most utmutatás jelent meg.

A Háborus Emlékérem a háborutviseltek és háboruban kitüntetettek részére a kitüntetések kiegészítő része, a többiek részére, akik háboruban voltak ugyan, de kitüntetést szerezni nem volt alkalmuk vagy a mögöttes országrészben tevékenykedtek a hadrakelt sereg javára, nyílt elismerése annak, hogy az elmult világháboruban ők is szereztek érdemeket az ország védelmében kiki akár férfi, akár nő, a maga ereje, tehetsége szerint azon a helyen, ahová őt a Haza állította.

A Háborus Emlékérem mindenki számára nyílt hitvallás, melyben az domborodik ki, hogy az Isten és Haza szolgálatában állott és áll. Az e hitet vallók óriási száma nagy erkölcsi erőt képvisel és így a bizalmat éleszti a Haza jobb jövőjében reménykedőkben.

A művészies és igen tetszetős kiállítású érem belső értékét jelzi, hogy azt Magyarország Kormányzója adományozza, aki maga is tulajdonosa az éremnek.

A „Háborus Emlékérem“ kétféle kiállításban készült: a) *kardokkal* és a vitézségi éremszalaghoz hasonló nemzetiszínű szalagon, azok számára, kik a világháboru alatt akár a harctereken, akár pedig a mögöttes országrészekben tényleges *katonai* szolgálatot teljesítettek. Ezek *zöld* színű kérvény-ürlapot terjesztenek fel,

b) *kardok nélkül*, nemzeti színű, de másféle szalagon azok számára, akik a háboru alatt, a forradalmakban és után nem mint katonák fegyverrel, hanem mástermészetű munkálkodással vagy áldozattal szolgálták hazánkat. Ilyenek:

1. akik az 1914—1918. évi háborus sebesültek, betegek és hadifoglyok érdekében kifejtett eredményes működésükért legfelsőbb kitüntetésben részesültek vagy tulajdonosai a régi, vagy az 1902-ben alapított vöröskereszt diszjelvénynek;

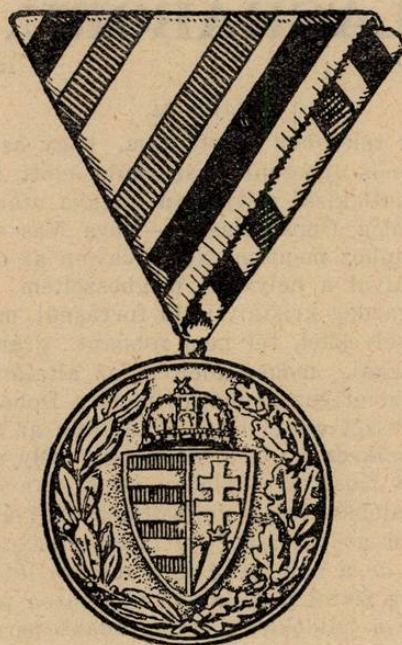
2. a hadiözvegyek,

a legidősebb fiuhadiárvák,

azon hozzátartozó, aki a háboru következtében családfenntartóját vagy közvetlen leszármazottját veszítette el;

3. azok a polgári egyének, akik az 1914—1918. évben a hadrakelt seregnél vagy mögöttes országban állami vagy ezzel egyenértékű szolgálatot teljesítettek és működésükkel a fegyveres erő érdekeit előmozdították (község, posta, távirda, hajózás, hadiipar stb.), végül mindazok, kik a háboru és az azt követő forradalmi idő alatt vagy után a haza iránti önfeláldozó hűségüknek adták tanujelét.

Ezek fehérszínű kérvényürlapon folyamodnak.

A Háborus Emlékéremre tehát a háborut átélt nemzedék tekintélyes része igényjogosult és éppen ez a nagy szám bizonyítéka annak, hogy a reánk kényszerített háboru nemi, korbeli, fajbeli és felekezeti különbség nélkül, egész népünk ellen irányult és ezért mindenkinek tehetsége, képessége és hivatása szerint ott, ahová állították, a Haza védelmét kellett szolgálnia.

A kérvényürlapok a vármegyei székkapitányságoknál már most, január hó végével pedig minden dohányárudában 10 fillérért kaphatók.

A kérvényeket a közszolgálati alkalmazottak előjáró hivatali főnökük útján, a többi igényjogosult pedig, amennyiben községben laknak, a községi, illetőleg a körjegyzőségeknél, városokban a polgármesternél, Budapesten a kerületi előjáróságnál nyújtják be. A benyújtáskor, ha szükséges, a személyazonosságot igazolni kell, továbbá igazolni kell azt is, hogy a folyamodó milyen címen és minek az alapján kéri a Háborus Emlékérmét. Ennek módjára nézve a kérvényürlapokon levő „Utasítás“ bőséges felvilágosítást nyújt. A tényleges szolgálatban álló katonai egyénekre vonatkozóan a honvédelmi miniszter külön intézkedett.

Az adományozás tényéről az illetékesek annakidején értesítést kapnak és az érem előállítás és kezelési költségének befizetése után az érmét kézhez kapják.

A Háborus Emlékéremért fizetendő összeg olyan alacsonyra van szabva, hogy azt minden igényjogosult könnyen megszerezheti.

Az éremért a tisztek és hasonló állásukak hat pengőt, legénységi és hasonló állományú egyének három pengőt, hadiözvegyek és hadiárvák, valamint azon hozzátartozó,

ki a háboru következtében családfenntartóját vagy közvetlen leszármazottját veszítette el, két pengőt fizetnek. Más igényjogosultak — beleértve a külföldi állampolgárokat is — 15 pengő lefizetése mellett kaphatják meg.

A gomblyukban viselhető kisebbitett jelvény későbbi időpontban szintén kapható lesz; ezt természetesen csak azok vásárolhatják, akiknek a Háborus Emlékérem már tulajdonukban van.

Az emlékérem költségeit a folyamodókra kell hárítani, mert az ország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy sok százezret kitevő emlékérem előállításí költséget a kincstár fedezze. A netalán visszamaradó összeg

pedig visszakerül a magyar nemzethez a Kormányzó által meghatározandó hazafias célokra.

A Háborus Emlékérem kérvényezése és odaitételese körüli eljárás a lehető legegyszerűbb, ugyanarra, hogy minden kérelmező hosszas utánjárás és terjedelmes igazolás nélkül hozzájuthat. Mindazok, akiknek kételyük van vagy felvilágosítást óhajtanak, forduljanak Budapestén az Országos Vitézi Szék „Háborus Emlékérem Irodá”-jához (I. Királyi Várpalota I. alagsor 24/a; Távbeszélő: Automata 603-38) vagy Budapest Székesfőváros Vitézi Székkapitányságához, vidéken pedig a legközelebbi vármegyei székkapitánysághoz.

A VILÁGHÁBORU, AMILYENNEK ÉN LÁTTAM...

(Folytatás.)

Irta: vitéz József kir. herceg.

Harmincadik közlemény.)

Május 24.

Miután telefonon megtudtam, hogy az arcvonalon semmi különös ujság sincs, szürkület előtt, egy az élnék lövegtűz miatt kissé nyugtalan éjszaka után 39-es kísérrömmel gyalog Oppacchiasella—Nova Vas—Boneti-n át a Doberdo-tóhoz mentem. Nova Vas-on az ottani tüzércsoport uraival a helyzetet megbeszéltem. A tónál, a rendkívül gazdag kristálytisza forrásnál, mely tele van srapnellhüvelyekkel, fel nem robbant gránátokkal és vasszilánkokkal, megsejmeltem az általános lövegtűz alatt álló szivattyus gépházat, mely a Doberdo-fennsíknek nagy részét vízzel látja el. Azután az állásba siettem, (déli szakasz 6., 7., 8. Biene-be), mely nagyon meglepett, mert most már valóban jól ki van építve. Itt a csapatok valóban óriási teljesítményeket értek el.

Mikoli-n az egészségügyi intézet kavernájába akak menni, de a bejáratától nem messze látom a papot, — egy vitéz fiatal pap, kit én különösen nagyrabecsülök, mert ő a haldoklókat a legvadabb pergőtűzben is, mint egy angyal látja el az utolsó szentséggel. Ott áll három hordágy között, a stóla rajta van és imádkozik. Három haldokló — életerős, virágzó ifju, — kik áhítattal várják a legszentebb viaticumot. Szegények nagy áhítattal megáldoznak és veszik fel az utolsó kenetet és csendesen átszenderülnek, mint mártírok a jobblétre, és én egyedül állok itt, a pappal. Kísérröm, vagy 50 lépésre tőlünk egy kövön ül, a legnehezebb gránátokból összeállított hősök emléke előtt. Éppen mikor el akarok menni, két egészségügyi katona egy súlyosan sebesültet haslövessel hoz; megismer szegény s kéri, hogy fogjam kezét, míg meggyónik. Így, kimondott kívánságára, mellette állottam, kezét fogva, míg meggyónt, szegény ártatlan gyermek! Nemsokára ő is még ott, a helyszínen, meghalt.

A csendes Vallone-ban a végtelen temető mentén megyek, hol a szegényes fakeresztek tizezrei állanak vad karsztvirágocskák illatozó csokraival körülvéve. Egyes srapnellek puffannak, különben csend van. Oly kimondhatatlanul szomorú csend...

Cadorna mindennap 2—3 jelentést ad ki, melyek a mi jelentéseinket akarják megcáfolni; amellet azonban a mi offenzívánk lassan bár, de állandóan halad.

Engem folyton gyötör a gondolat, hogy keleten egy csatának fel kell lobbannia, hogyha az orosz csak egy kicsit konyit a hadászathoz. Vajjon gondol-e Conrad ezen oly végzetes lehetőségre? — mely a háboru elvesztésének csiráit hordja méhében, úgy mint a németeknek marnei csatája?...!

Május 25.

Estig gyenge ellenséges lövegtűz. A Monte San Michele északi lejtőjén az én honvédjeim az előrekuszó

ellenséget elkergetik, mire heves kézigránátharc keletkezett. San Martino-nál robbantás által egy ellenséges aknafolyosót lecsiptünk. Erre gyalogsági, géppuska- és tüzérségi tűz indult meg; egynéhány ellenséges üteget tüzcsapásokkal elhallgattattunk. Különben csak nagyon csekély ellenséges tevékenység. A látkör homályos, rossz szul látni. Ma 16 könnyű és 14 nehéz ellenséges üteg tüzelt.

Egy olasz több katonánkat hipnotizálta, kiket csak a legnagyobb nehézségek között lehetett magukhoz téríteni; ő pedig nyomtalanul eltűnt.

Az erre vonatkozó szóbeli jelentés körülbeül így szólt:

Volčji Grad-on — Comen-től délre — egy káplár egy a legénység által kedvelt vendéglőben ült és evett, amikor egy tarkaruhás polgári egyén, egy ernyőtlen sapkával a fején, bejött, vacsorát rendelt magának és leült. Félnéknek látszott, minden sarkot megnézett és midőn bort ivott, nyelve feloldódott és kémkedésre nagyon gyanus kérdéseket intézett a káplárhoz, ki tükön ülve várta, hogy valaki bejöjjön, aki neki segíthessen, mert fegyvere nincsen az idegennek letartóztatásához. Ez borospoharát odanyújtotta neki, a boron valami fehér port vélt látni a káplár és így vonakodott belőle inni; mire az idegen a poharat félretolta és maga sem ivott már belőle. Közben egy csukaszürke egyenruhás baka jött be, aki az idegen felé sietett, kezét fogott vele és idegen nyelven — olaszul — beszélgetett vele. Ugyanakkor egy szakaszvezető és több baka jött be a vendéglőbe, akiket a káplár ismert, ezek hozzája ültek és ő halkan beszélgetve tudatott velük mindent és utasította őket, hogy segítsenek neki az idegeneket letartóztatni. Midőn a két idegen a mi hat emberünkkel állott szemben, szóltanul felállottak és a tarkaruhás a káplár karját és kezét megcirogatta egyszer, mire ez mintha megkövült volna, megállott, nem tudott beszélni és megmozdulni, erre az idegen a szakaszvezető kezét fogta meg, aki szintén azonnal kővé meredt. A két idegen a vendéglőt elhagyta s a két hipnotizált soká merevkőrosként, eszméletlen maradt, dermedt mozdulatlanságban. Midőn hosszú idő multával magukhoz tértek, nagy hajsza kezdődött a két idegen után, akik azonban nyomtalanul eltűntek volt.

A Segeti táborban azonban két nap óta egynéhányszor egy tüzértisztet láttak, aki utólagos bejelentés szerint nagyon gyanusan viselkedett. Ma én is mit sem sejtve találkoztam egy teljesen idegen kinézésű, szurós tekintetű tüzértiszttel, kinek kezében jegyzőkönyv volt. De midőn feléje mentem, hátat fordított nekem és el-sietett. Minden keresés hiábavaló maradt, pedig sokan látták, midőn hozzája léptem.

(Folytatjuk.)

VITÉZI ÉLET

A Kormányzó Úr köszönete a hódoló táviratokért.

A Kormányzó Ur Öfömlétsága, mint a Vitézek Főkapitánya, nagy örömmel méltóztatott tudomásul venni magas névnapja, nemkülönben az újév alkalmával a vitézi szervek és vitézek által küldött hódoló táviratokat. Kegyeskedett elrendelni, hogy őszinté köszönetét ezuttal tolmácsoljam.

Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza testőrezredes, ügyvezető vitézi törzskapitány.

Dicséret.

Bács-Bodrog vármegye testnevelési bizottságának elnöke vitéz Karsay Mátyás (860) bácsalmási lakos, leventeoktató, a levente-intézmény fejlesztése és különösen a leventék oktatása körül kifejtett hazafias buzgalmaért megdicsérte.

Nevezett vitéz a levente-lőtér felállítására és a lövészeti sport fejlesztéséért az illetékes hatóságok részéről ugyancsak dicsérő elismerésben részesült.

Dicséret.

Vitéz Nemesi József (4329) f. évi december hó 13-án kelt 1266/eln. I. 1929. sz. 2. honv. vegyesdandárparancsnoksági rendeletben dicsérő elismerésben részesült, mint az alosztály-tisztek helyettese és mint önálló szakasz- stb. parancsnok, az 1928-29. kiképzési év folyamán a kiképzés terén felmutatott eredményekért.

Budapest X. ker. vitézeihez.

A kerületi vitézi hadnagy folyó hó 25-én, szombaton este fél 7 órakor a X. Szent László-téri polgári leányiskolában hivatalos összejövetelt tart, mellyel kapcsolatban vitéz Németh Károly tábornok ur a gázharc és gázvédelemről előadást tart. Kíváncsok a vitézek teljes számban való megjelése. Székkapitány.

Járási vitézi őrmesterek felmentése és megbízása.

A 7. sz. vitézi törzsszék a következő járási vitézi őrmestereket felmentette Bács-Bodrog vármegye Vitézi Szék területén:

vitéz Epres Lipót v. tart. hadnagy a vaskuti járásban,

vitéz Kárácz Péter v. hiv. törzsőrmester a mélykúti járásban,

vitéz Solymosi András v. tart. őrmester a csávolyi járásban, ezzel egyidejűleg a járási vitézi őrmesteri teendőket Bács-Bodrog vármegye Vitézi Szék területén a következőket bízta meg:

vitéz Budai József v. tart. hadnagyot Mélykút községben,

vitéz Váraljay József v. tart. hadnagyot Csávoly községben.

Debreceni vitézekhez!

Felszólítom az állományunkhoz tartozó azon vitézeket, akik a folyó hó 12-iki vitézi értekezleten más elfoglaltságuk miatt nem lehettek jelen, hogy folyó hó 20-án délután hat órára a „Debreceni Vitézi Társaskör“ helyiségében (József kir. herceg-u. 16.) feltétlenül jelenjenek meg a szükséges tudnivalók átvétele végett, mert a vitézek beszerzésére vonatkozó rendelkezéseknek nem ismeretére mentséget nem fogadok el.

*

A Társaskör helyiségei minden nap délután öt órától nyolc óráig látogathatók.

*

A Járási Vitézi Hadnagy minden hétfőn és pénteken délután hat órától a Társaskör helyiségében lévő irodában hivatalos órákat tart.

Székkapitány.

Somogy vármegye vitézeihez!

Kálmáncsa község határában az OFB. általmegítelt 12 kh. 800 négyszögöl vagyonváltási vitézi telekre pályázatot hirdetek. Felhívom az alárendelt vitézeket a birtok megtekintésére s ha azt valaki átvenni óhajtja, eziránti jelentését hivatalomnak terjessze be. A birtok vagyonváltási terület. 7/1930. sz.

Székkapitány.

Komárom vármegye vitézeihez.

Az OFB Környe község határában 5 kat. hold 1498 négyszögöl vagyonváltásos földet juttatott az Országos Vitézi Széknek, melyről a bánhidai m. kir. csendőrség lemondott. A terület azonnal átvehető. Igénylések f. hó végéig a vármegyei Vitéz Székhez, Tatatóvárosra küldendők. Székkapitány.

A szarvasi járás vitézeihez!

Tudomására hozom a járás vitézeinek, hogy 1930. évi január hó 26-án, délelőtt 9 órai kezdettel, a szarvasi községhezán járási vitézi értekezletet tartok.

Ezen értekezleten a járás vitézei teljes számban megjelenni tartoznak. A járás állományába tartoznak mindazon vitézek, kik a járás területén laknak vagy ha nem a járás területén laknak is, de ott vitézi telekkel rendelkeznek.

Öltözet: vitézi disz s az ezzel nem rendelkezőknek egyéb ünneplő ruha.

A szarvasi járás értekezlet sorrendjé: Járási és megyei ügyek megbeszélése, felmerült vitézi ügyekről tájékoztatás, személyi ügyek elintézése. Székkapitányi kihallgatás.

Székkapitány.

Vitézek figyelmébe.

Az 1929. évi 51. számú december hó 22-én megjelent Vitézek és Gazdák Lapjában közzétett Vitézek figyelmébe című hirdetésben, mely szerint Vas megyében Győrújváros község határában 92 kat. hold megváltásos vitézi telek vehető át, a megváltási ára nem 6000 P, hanem körülbelül 60.000 P (hatvanezer pengő), 52 évi törlesztéssel, stb. 562/msz. 1929. sz. Székkapitány.

Vitézi értekezlet Debrecenben.

Folyó hó 12-én, Debrecen szab. kir. város vitézei a Keresztény Nemzeti Liga helyiségében vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, székkapitány elnöklésével értekezletet tartottak, mely a vitézek gazdasági helyzetének orvoslása és a vitézek megszervezése jegyében a következőképp folyt le:

Az elnök legelőször ismertette az OVSz.-nek a Vitézek Megyei Gazdasági Bizottsága megalakítására vonatkozó rendeletét, majd vázolta a vitézek mai nehéz gazdasági helyzetét, megalakította a mezőgazdasági, ipar és kereskedelmi, pénzügyi és jóléti albizottságokat s megjelölte azoknak a feladatait.

Azután vitéz Berényi István ny. ezredes olvasta fel az alakítandó vitézek Társaskörének alapszabályait, melynek előadása és a tisztikar megválasztása után a Társaskör, mint a „Debreceni Vitézek Társasköre“ megalakult.

Majd a Vitézi Énekkar mult évi működését ismertette vitéz Agárdy Lajos üv. alelnök, melynek keretében az elnöklő székkapitány jegyzőkönyvi köszönetet mondott Szűcs Gergely énektanár-karnagynak azért az önfeláldozó működéséért, melyet két év óta a „Debreceni Vitézi Énekkar“ érdekében kifejtett s mely lehetővé tette azt, hogy a kizárólag vitézekből összeállított dalárda a tavalyi országos dalosversenyen saját csoportjában 45 énekkar között az 1. helyezést érte el.

Ezután vitéz Kanabé Dezső cserkészparancsnok számolt be a „Nagy Sándor Vitézi Cserkész-csapat“ 1929. évi tevékenységéről és nyári táborozásáról s egyben felszólította a legújabb felavatott vitézeket, hogy cserkészköteles gyermekeinek beira-

A vitézek naptára

Ismételten felhívtuk már a vitézek figyelmét, hogy a Vitézek és Gazdák Lapjának kiadásában megjelent a vitézek 1930. évi naptára.

Naptárra minden háztartásban szükség van s mi azért adjuk ki évről-évre naptárunkat, hogy olyan naptárt adjunk olvasóink kezébe, mely azokat a tudnivalókat tartalmazza, amelyekre a vitézeknek s a magyar gazdaközönségnek szüksége van s olyan dolgokról nyújt tájékoztatást, amelyek a vitézeket és a gazdákat egyaránt érdeklik.

Megtalálja diszes kiállítású naptárunkban a vitéz s a gazda mindazt, amit tudni óhajt, talál szórakoztató ol-

vasmányokat bőven, de nem talál benne egyetlen szót sem azokból a lélekromboló, alacsony színvonalú írásokból, mellyel a ponyvairóadalom az országot üzleti célból elárasztja. A Vitézek és Gazdák 1930. évi naptárában a magyar írók legjobbjainak novelláit, ismeretterjesztő cikkeit találja az olvasó; mezőgazdasági és katonai rovatot elsőrendű szakemberek állították össze.

A naptár ára 1 P 20 fillér, (portó 12 fillér). Ára a mult számunkhoz mellékelt csekklap felhasználásával is beküldhető s a naptárt az összeg beérkezése után azonnal postára tesszük.

tásáról ne feledkezzenek el. A szék kapitány itt is méltatta a vezetőség működését s jegyzőkönyvi köszönetet mondott a parancsnokoknak.

Végül a Hadiérem vitézekre vonatkozó határozványainak ismertetése után vitéz Lépes Győző ezredes, járási vitézi hadnagy tette meg előterjesztéseit és felolvasta a vitézeket érintő rendeleteket és utasításokat.

Az értekezleten megjelent vitézek — kik a Keresztény Nemzeti Liga nagytermét zsufolásig megtöltötték — abban a biztos reményben és érzéssel távoztak a gyűlésről, hogy ha mindnyájan összefognak, úgy ké-

peselek lesznek egy ideális vitézi életet teremteni maguknak, amelynek folyamánaképp a nehéz gazdasági körülmények okozta bajaik is orvosolhatók lesznek.

Pest vármegye északi részeinek aszódi járása vitézeihez!

Értesitem a járás vitézeit, hogy Galgamácsa községben a Vitézi Örmesteri tisztséggel a 3. sz. Vitézi Törzsszék 18/tsz. 1930. sz. rendeletével vitéz Hegybányai Gábor galgamácsai lakost bízta meg.

Székkapitány.

Állást kereső vitéz.

Gazdaságba, szőlőkezelésre ajánlkozik 39 éves, nős vitéz 2 fiugyermekkel. A katonaságnál mint örmester szolgált. Cim: vitéz Császár András János-halma. Báró Orczy-utca 649. szám.

Állást kereső vitéz.

Uradalmi gépész és soffőr jó bizonyítvánnyal állást keres. Vállalja traktorok, gőzgépek szakszerű kezelését és javítását. Szerszámgépekkel dolgozik és bármi más a körbe vágó teendőt örömmel elvégez. Cim: vitéz Ádám Mihály gépész. Lászlótanya, up. Nagykálló.

Osztrák tiszt magyar hadifogságban

— Hennek báró küraszir tiszt feljegyzései 1848–49-ből —

(Folytatás.)

A gyanusnak látszó elemeket élesen megfigyelték s több súlyos statáriális ítéletet mondott ki a hadbíróság. Egyidejűleg nyugat felől újabb osztrák csapatok előnyomulását jelentették, melyeket az osztrák hadvezetőség Olaszországból rendelt a magyar harctérre. A két sereg járőrei ismételten egymásra akadtak és kisebb csatározások kezdődtek.

Ezekben a kritikus napokban jelent meg Görgey Artur fővezér Győrben. Nagyszabású szemlét tartott a csapatok felett és az érdemes harcosoknak mellére tűzte az ujonnan alapított kitüntetést, mely tallérnagyságu, ezüsből készült babérkoszoru volt, piros szalagon. A legénység között számottevő összegű pénzjutalmakat osztott szét. Pöltenberg felhívta Görgey figyelmét a hadifogoly kadétra is, elérte azt, hogy Görgey hozzájárult báró Hennek szabadonbocsátásához, azzal a feltétellel, hogy írásban becsületszavát adja arra, hogy Magyarország ellen többé harcolni nem fog. Hennek báró a kötelezvényt alá is írta, azzal nyugtatva meg magát, hogy majd az osztrák hadvezetőségtől az olasz frontra való beosztását fogja kérni. Győr ujonnan kinevezett főispánja: Gyapay Dénes ünnepélyes formások között állította ki báró Hennek részére az utlevelet, mely az emlékirat szerint a „magyar köztársaság címerével”: babérkoszoru, rajta huszárkard, volt diszitve. Üchtritz báró dandárparancsnok azt tanácsolta báró Henneknek, hogy déli irányban induljon el és Pápán, Vasváron, Körmenten keresztül utazzon Grácba. Indulás előtt összekerült egy másik sza-

badonbocsátott hadifogollyal, egy tábori lelkésszel, aki már hosszabb idő óta a magyar csapatok foglya volt, akinek szintén megengedték, hogy Ausztriába visszatérjen. Báró Hennek — mint írja — megindultan vett bucsut a „lázadóktól”. Sokan kérték, hogy vigyen levelet magával, mások pedig üzeneteket küldtek vele. Leginkább neheze esett — amint feljegyzéseiben mondja — bucsuja Pöltenberg tábornoktól, akit valóságos jötevőjének tekintett. Nem szégyenlem — írja feljegyzéseiben —, hogy könnyes szemmel váltam el tőle. Pöltenberg igazolványt állított ki a hazatérő fogoly részére, mely szerint becsületes harcban, küzdelem után esett fogságba és katonához méltóan viselkedett. Nagyon ellentétes érzésekkel indult a hazatérő fogoly utnak, május 31-én pedig Körment környékén már át is lépte az osztrák határt.

Ami ezután következett: az orosz seregek megjelenése a harctéren, a magyar ellenállás összeroppanása, végül a magyar csapatok fegyverletétele Világosnál, mindez eléggé ismeretes. Haynau, kinek pathologikus kegyetlenkedési ösztöne — írja báró Hennek — eléggé közismert, megkezdte a maga megtorló intézkedéseit. Tekintet nélkül a felkelés keletkezésének okaira, a politikai viszonyok zavarosságára, melyben „a tájékozatlan emberek eltévedhettek”, s nem gondolva arra, hogy magában Bécsben is fenekestül fordultak fel az állapotok, olyan visszataszító módon bántak el a magyar hadsereg vezetőivel, főként pedig azokkal, akik nem magyar származásúak voltak. (Folytatjuk.)

H I R E K

HETI NAPTÁR

Január	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelete és nyugta
20 Hétfő	Fáb. és Seb.	Fáb. Seb.	A hét elején a nap 7 óra 39 perckor kel és 16 óra 42 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 35 perckor kel és 16 óra 51 perckor nyugszik.
21 Kedd	Ágnes sz. vt.	Ágnes	
22 Szerda	Vince vt.	Artúr	
23 Csütörtök	P. R. imund	Zelma	
24 Péntek	Timót p. k.	Tádé	
25 Szombat	Pál fordulása	Pál fordulása	
26 Vasárnap	E. 3. Polikárp	E. 3. Vand.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Január 19. 1878. Szigligeti halála. Szigligeti Ede, a kitűnő drámaíró Budapesten, hatvannégy éves korában meghalt.

Január 22. 1504. Temesvári Pelbárt halála. A híres hitszónok és egyházi író 1435 körül született Temesvárott. Atyja László 1458-ban a krakói egyetemre küldötte, hol 1463-ban nyerte el a baccalaureatust. 30 éves korában a Ferenciek rendjébe lépett. 1483-ban Budán hittudományt tanított. Beszédei sok kiadásban jelentek meg latin nyelven, de eredetileg magyarul mondotta őket. Budán halt meg, a Keresztelő szent Jánosról elnevezett monostorban. A magyar katolikus egyház őt (május 17-én) a boldogok között ünnepli.

— **1700. Romhányi ütközet.** Rákóczi Ferenc utolsó ütközetét Romhányinál Sickingen ellenében elvesztette. Ez volt ötödik és utolsó veresége. A kurucok soraiban elesett Babocsay dandárparancsnok, három alezredes és három százötven közvitéz.

Halálozás.

Boryniai vitéz Karleusa Fülöp, ny. altábornagy, a volt biassói 24. honvédgyalogezred parancsnoka, a volt m. kir. 76. honvédgyalogdandár utolsó harctéri parancsnoka, január 10-én, életének hetvenegyedik évében, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetése e hó 12-én délután három órakor volt a Kerepesi-ut melletti temető halottasházából.

Halálozás.

Sanmartinói Zeiss Oszkár ny. ezredes, a II. o. katonai érdemkereszt, a II. és III. vaskoronarend, a Lipóterend stb. hadikitüntetések tulajdonosa, a volt szegedi 46. gyalogezred háborus parancsnoka, január 7-én Bécsben, 63 éves korában elhunyt.

Juliustól kezdve nem kell vizum Ausztriába és Németországba.

Az olaszok tudvalevőleg az Olaszországba utazó magyaroktól már közel egy év óta nem kívánnak vizumot. Most Magyarország megállapodást kötött Ausztriával és Németországgal is és július 1-től kezdve az osztrák és a német vizumra sem lesz többé szüksége a külföldre utazóknak.

Az angol külügyminiszter a békeszerződések revíziójáról.

Az angol képviselőházban Mander konzervatív képviselő interpellációt intézett Henderson külügyminiszterhez s azt kérdezte, hogy mi a kormány álláspontja azoknak a békeszerződéseknek ügyében, melyek *célszerűtleneknek vagy igazságtalanoknak* bizonyultak, vagy amelyeknek egyes pontjairól kiderült, hogy végrehajthatatlanok. Azt kérdezte interpellációja befejezéseül Mander képviselő, hogy az angol kormány a Népszövetség alapokmányának 19. §-át megfelelő alapnak tekinti-e arra, hogy *az ilyen békeszerződéseket revízió alá venni és megváltoztatni lehessen.* Henderson külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a békeszerződések revízióját és megváltoztatását a népszövetségi alapokmány rendelkezései szerint lehetségesnek tartja.

Házasság.

François Cesar pezsgőgyáros és felesége, született Knausz Fanny leányait: Micit és Nunust, eljegyezte vitéz Istvánffy Ede m. kir. százados és Jegg Géza dr., Budafok megyei város közigazgatási tanácsnoka.

Egyetemi századok bálja.

A budapesti 1. és 2. honvéd gyalogezredek egyetemi századai és karpaszományos iskoláinak tagjai 1930. évi február hó 12-én tartják hagyományos báljukat, ezuttal nem a Gellérten, hanem a pesti Vigadó összes termében. Felvilágosítást nyújt és a meghívók igényléseit lebonyolítja a bál rendezősége: IX, Üllői-ut 135. Telefon: József 440-65.

Szekszárd új polgármestere.

Szombaton tartotta Szekszárd város képviselőtestülete tisztújító közgyűlését, melyen polgármesterré újra a város eddigi érdemes és közszeretett álló polgármesterét, vitéz Vendel Istvánt választották meg.

Umberto olasz trónörökös az esküvői ünnepségen.

Olasz diákokat vertek meg Arad utcáin.

Botrányos inzultus színtere volt a napokban az aradi főutca. A déli korzón gyanútlanul sétált két idegen, sapkás diák, mikor váratlanul rájuk támadt egy nagy csoport oláh diák. A verekedés zajára összefutott a korzó népe. Kiderült, hogy a diákok azért ütik a két fiatalembert, mert sapkájukon piros-fehér-zöld színeket fedeztek fel. A verekedésnek végre a nagynehezen előkerült rendőrök vetettek véget, akik a rendőrségre vitték a megtámadott idegen fiatalembereket. Amerre a két összevert diák elvonult, az oláh publikum hangosan kiáltozott: „Le a magyarokkal!” A rendőrségen a támadó oláh diákok kijelentették, hogy a verekedést azért rögtönözték, mert nem tűrik, hogy magyar diákok sétáljanak egy román város utcáján. Az igazoló eljárás során azonban kiderült, hogy a megvert diákok nem is magyarok, hanem olaszok voltak és a sapkarózsára varrt trikolor nem piros-fehér-zöld, hanem zöld-fehér-piros színű volt.

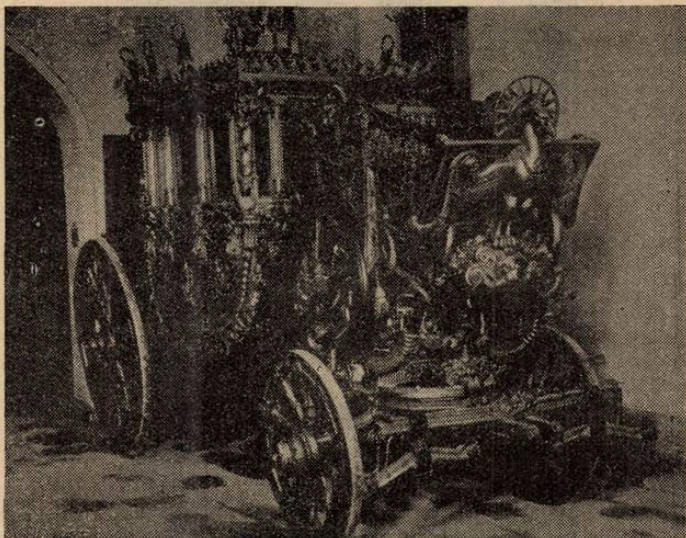
Az olasz lapok nagy megütközéssel írnak erről a jellemző esetről s megállapítják, hogy nagyon keserves lehet a dolga az oláhok által megszállt területen élő magyarságnak, ha az oláhok ennyire nem tudják türtöztetni gyűlölködésüket.

Az oláhok elárverezték József kir. herceg birtokát.

Pénteken kezdték meg Arad megyében azoknak az „állami javaknak” árverés útján való értékesítését, amelyeket a „földreform” alkalmával vett birtokba, magyarán mondva eltulajdonított az oláh állam. Az árverést vitéz József kir. herceg és Wenckheim gróf kisjenői birtokain kezdték meg. Árverés alá erdők, malmok, gazdasági felszerelések és gazdasági épületek kerültek.

Sok ezer magyar hadifogoly él még Oroszországban.

Néhány hét előtt mozgalom indult meg azoknak a hadifoglyoknak hazahozatala érdekében, akik még mindig Oroszországban vannak. A jószándéku megmozdulásnak csakhamar súlyos akadályba támadt: a szovjetkormány kijelentette, hogy magyar fogoly már nincs Oroszországban és az ottrekedt foglyok felkutatására küldendő bizottságot nem engedi be orosz területre. Most Kassáról az a hír érkezik, hogy Vaskó Mihály orosz hadifogoly, akit hozzátartozói már régen halottnak hittek, 15 évi hadifogság után hazakerült falujába. Állítása szerint még jó néhány ezer volt hadifogoly van kint Oroszországban, akiknek nagyrésze ólombányákban dolgozik és a legnehezebb életviszonyok között él.

Az olasz trónörökös pár esküvői diszhintója.

Találkozó.

A budapesti 41. honvédgyaloghadosztály elesett hősi bajtársai iránti kegyelet lerovására, valamint a hadosztálynak 1918 decemberében történt szerencsés hazatérése emlékére január 19-én a hadosztály tiszti, altiszti kara és legénysége összejövetelt rendez. Az összejövetel programja: Reggel 9 órakor gyülekezés Budapesten a Nádorlaktanyában (I., Vár); 11 órakor istentisztelet a helyőrségi Kapisztrán-templomban, majd 12 órakor rövid bajtársi összejövetel a Szentháromság és Uri-utca sarkán levő „Fehér galamb” vendéglőben. Este 8 órai kezdettel bajtársi vacsora a Pilseni étterem (Budapest V., Vigadó-tér 3.) különtermében. A jelentkezéseket január 16-áig közölgék a következő címre: „Vlt m. kir. 41. honvéd gyaloghadosztály, Budapest VIII., Baross-utca 59. szám. 82. számú postahivatal, fiókbérlet”.

Névváltoztatás.

A belügyminiszter vitéz Szentpéteri Béla mezőhegyesi születésű, pénzügyminisztériumi számtiszt családi nevét előterjesztett kérelme folytán „Szentpétery”-re változtatta.

A budapesti rádió műsora.

Január 19—25.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd; 11.15: unitárius Istentisztelet; 12.20: zenekari hangverseny, közreműködik: Goda Gizella operaénekesnő; 3.30: mezőgazdasági előadás: „A talajvizsgálatok hasznossága”; 4: Rádió Szabadegyetem (1. felolvasás: „Az énekkarok és a magyar népdal”, 2. magyar népdalok, előadja: Bárdoss Lajos népdal-vegyeskar együttese; 3: vitéz Párdy Imre felolvasása: „A baromfiudvar”); 5.15: Bodán Margit magyar nótadéklutánja, kíséri Magyar Imre cigányzenekara; 6.30: Mandits-szalonzenekar hangversenye; 7.25: sporteredmények, utána felolvasás a berlini asztalitenisz világbajnokságáról; 9.45: gramofonhangverseny, 11: cigányzene.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.45: gramofonhangverseny, művészelemek; 7: német nyelvoktatás; 7.30: cigányzene; 8.30: a bécsi rádióállomás műsorának közvetítése az európai műsorcsere-sorozatban, klasszikus bécsi operettek; 10.30: Bachmann-jazz.

Kedd. 3.30: mesedéklután; 5: a Krausz-Molnár-Vincze-hangversenye; 5.50: Lukinics Imre egyetemi tanár felolvasása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.25: francia nyelvoktatás; 6.55: rádióamatőr-posta; 7.25: az Operaház előadása: „Figaró házassága”; 10.30: cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.20: novellák; 5: előadás a magyar üveggyártásról; 5.30: szórakoztató zene; 6.30: olasz nyelvoktatás; 7: dr. Hans Göttling németnyelvű bucsu-előadása; 7.35: S. Gervay Erzsi operaénekesnő hangversenye; 8.15: „Emlékezés Kern Auréla”, felolvasa: Lajtha László, a dalokat előadja dr. Molnár Imre; 8.50: a Melles-vonóné-gyes hangversenye, utána cigányzene; 10.45: katonazene.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. Kárpáthy Sándor gordonkajátéka; 2: felolvasás: „A munka és a munkamegosztás”; 3: felolvasás: „Áldomás”, tanulmány); 5.10: mezőgazdasági felolvasás: „A gyümölcsfák tavaszi ápolása”; 5.30: cigányzene; 6.30: gyorsírási tanfolyam; 7.10: angol nyelvoktatás; 7.40: a Kisfaludy-Társaság szolnoki vándorgyűlésének megismétlése a Studióban, közreműködnek: Radó Antal, Horánszky Lajos, Komáromi János, Sajó Sándor és Kéky Lajos; 9: Hubay-est, zenekari hangverseny, közreműködnek: Földessy Arnold gordonkaművész, vezényel: Hubay Jenő; 10: Fejes-szalonzenekar hangversenye.

Péntek. 4: meseóra; 5.10: előadás: „A magyarok sorsa Amerikában”; 5.40: keringők és operettrészletek, zenekari hangverseny; 6.50: Porzolt Kálmán felolvasása: „A szinfalak titkai”; 7.25: az Operaház előadása: „A tenor”; 10: Magyar cigányzenekarának hangversenye.

Szombat. 4: Halász Gyula felolvasása: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”; 5.05: novellák; 5.30: Kalmár Tibor zenekarának hangversenye; 6.30: a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület zenekarának hangversenye; 7.40: vigjáték-előadás a Studióban: „Ezüstlakodalom”; 9.40: egy óra könnyű zene.

Bede Mózes megbottozzák

— Elbeszélés. —

Irta: Török Sándor.

(Folytatás.)

Pár nap eltelt s Toczuné megint csak bebottlott Bedékhez.

— Hej-haj — elhümmögetett egy kicsit a konyhán — csak nagy dolog az a szív biróné asszony... nagy dolog...

— Na — rápirított öreg Bedéné, takaros, tiszta vénasszony — tán valami szerelmi bánata van Toczuné?

— Hej nincsen énnekem, dehogy van, dehogy. Hajjaj... csak a lelkem Julisomat őrizze meg az Isten... a mi időnk már lejárt...

Hallgattak egy kicsit. Biróné asszony — így hívták még a falubeliek Bede Mózesnét az ura régi hivataloskodása után — pedzette már, hogy van valami a Toczuné begyibe, de nem bizgette. Majd kiköpi, ha nyomja. Nyomta. Ki is köpte.

— Hej lelkem biróné asszony, de csunya szája van olyik embernek... mi mindent össze nem beszélnek...

Várt egy kicsit. Nem kérdezték. Folytatta.

— Még erről az Isten báránykájáról is... nohát... hogy is veszik azt az ártatlan lelkemet a mocskos szájukba... a Julisról... hogy hát volna neki valakije... hogy amiatt nem is merészkedhetik, nem is bátorzkodhatik az a derék fiatalember, ez a segédjegyző ur...

Hümmögött még egy kicsit Toczuné, két nagy krokodil könnyet is kiengedett és azt mondta:

— Szegény Julis is, szegény Julis...

De már erre méregbejött az öregasszony.

— Hallja Toczuné ne sajnálkozzon itt a fülemben, mert úgy kiteremttem innen, hogy a lába sem éri a földet. Tudhassa, ha beszélnek is, hogy nem igaz. Tudhassa, mert ha valaki, hát maga ért a pletykához.

Toczuné elővette a sértődős képét.

— Jól van biróné asszonyom, jól van jól, elmegyek én magam is. Nem akartam és semmi rosszat, csak hát az ember az igazat megmondja s betörik a fejét. Nem baj no, elmegyek én nem zavarok én többet. Aggyon Isten.

Elment, de fulánkját ott hagyta s az belétörött az öregasszonyba. Másfelől is süttogtak puszogtak az emberek — Toczuné nyelve messze elért — s meg kellett tudni egy-kettőre Julisnak is.

Nevetett rajta.

— Sose bánja édesanyám lelkem, hadd beszéljenek.

Az öreg Bede is azt vallotta:

— Hagyni kell. Azért varju, hogy károgjon. Nem árt vele senkinek.

— Ennyiibe maradtak egyelőre, de a vénember megörontotta már a bajt s eléje készült. Nyárádszeredába izent Puskás Antalékhoz — a lány keresztapjához — hogy átmenne egy kicsit Julis hozzájuk. Eltér ott ugyanis nehéz már a kanál Puskásnének. Julis nem bánta, szívesen ment volna, de hát mikor az öregasszony protestált, melléje állott, ketten aztán levették a vénembert a lábáról.

— Kőszivű pogány nem restellenéd, a leányomat elvinni tőlem? — s más efféle, hát ellágyult az öreg. Jó na, várjunk még.

Csend lett egy időre. De nem sokáig. Mélyebb gyökerei voltak a dolognak. Egy napon Toczuné szerét ejtette, hogy beszéljen a leánnyal s kimondta kereken, hogy a segédjegyző ur majd elvész utánna s szeretne beszélni vele, ha találkozhatnak... Julis persze kitért okosan.

Nem szokott ő legényekkel járni, megszólhatnak érte, édesapja még tán meg is verné. „Na egy ideig megint jöttek a hírek összevissza. Toczuné eregette a fonalat itt is, ott is.

Mikor azt hitte, már eléggé megvetette az ágyat, előállott az üzenettel. Hogy a Ciceu segédjegyzőnek urnak, se éjjele, se nappala miatta, se nem eszik, se nem iszik, még igazán elemésztí magát a nagy bubánatban.

Most már jól látta Julis honnan fú a szél s gondolta elmetszi a fonalat, hát megmondta kereken.

— Nézze Toczuné, nekem több hirt ne hozzon érte-e? Jól tudhassa, én nem legényeskedem az anyámék háta megett, hát ne is sértsen ilyesmivel.

— Na na, ne olyan fennen lelkem, rubintom, sz'e érts a szóból, ez feleségül venne ugyanis... aztán mához esztendőre jegyzőné lehetsz, de még szolgabíróné is, ha jól megy. Már pedig megy, mert ez igen ügyes ember s úgy szereti a felsőbbbség, hogy az csuda. Nagy naccsága lehetsz Julis, csak az ujjadat kell kinyujtanod.

Bede Julis boltozatos homloka nekipirosodott.

— Hallja most aztán már elég volt. Hordja el magát innen, de rögtön.

Az öregasszony leforrázva hagyta ott s még aznap délután az irodában elmondott mindent Ciceunak. Sokáig puszogtak ott ketten a cigánytrombitással s Toczuné mikor eljött sustorgó leiket bogozott zsebkendőbe a tornácra.

Alig telt egy hét, elfogta az öreg Bedét az utcán Toczuné.

— Jó hogy elékapom bíró uram — a jegyzőné naccsága kéri szépen Julist, hogy hallotta milyen szép hímezni való virágokat tud elrajzolni, kéri, hogy menjen el hozzá vasárnap délután, rajzolni neki vaj' egyet. Megmondtam volna Julisnak magának, de neheztel rám a szentem s nem tudom miért, aztán nem is akarok a szemem elé kerülni.

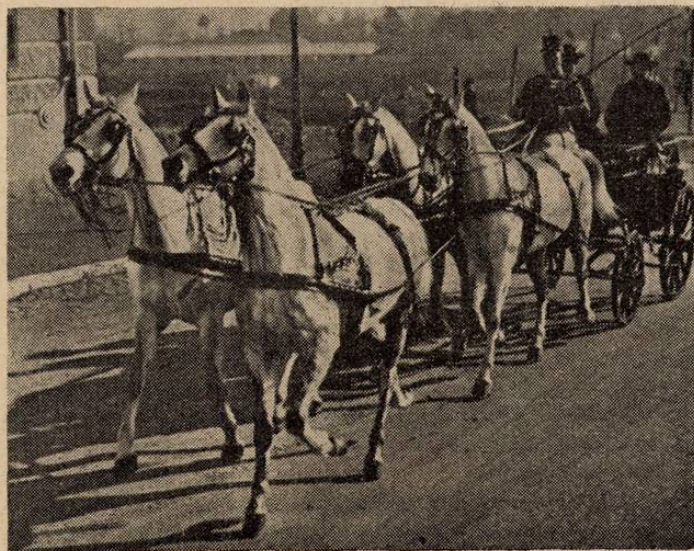
Bede Mózes meggondolkoztatta a dolog.

— Jól van — határozott — Julis elmegy vasárnap a jegyzőékhez s hétfőn átviszem Nyárádszeredára. Ott ül tavaszig. Csend. Amit mondtam, megmondtam.

Vasárnap délután elment Bede Julis a jegyzőékhez. Végigmegy a nagyudvaron, fel a tornácra, kopog, zárva van.

Az istálló felől bujt elő a jegyzőék idegen cselédje, felkiabált.

— Az iroda felől menjen.

Bábolnai négyes. A Kormányzó Ur ajándéka az olasz trónörökösnek.

— A lakásba hívtak — szólt vissza Julis.

A leány vállat vont.

— Ott vannak az irodába.

Julis tétovázott. Elment az épület tulsó felére az irodaajtóhoz. Kopogott.

— Szabad.

Belép. Ciceu segédjegyző terpeszkedik a bőrdíványon pöfékelve. Felugrik. Ki van kenve-fenve cudarul, még a szurokfelete haja is fénylik a zsirtól.

Julis megállott az ajtóban.

— Jónapot szép leány — vigyorgott a cigány — jöjjön beljebb, ne féljen semmit.

— Engem a jegyző ur felesége hivatott.

— Ugy? Még korán van. Talán még alusznak. Addig majd beszélgetünk egy kicsit.

Julis a kilincsre tette a kezét.

— Akkor majd eljövök később — s féllába már a küszöbön volt. Ciceu odaugrott villámgyorsan s mielőtt kiléphetett volna, visszarántotta. Ráfordította a kulcsot s zsebrevágta. Julis falféher lett.

— Mi ez?

Ciceu aprókat lihegett s végigtörölte verejtékező homlokát.

— Beszélgetni... izé... szeretnék... üljön le...

— Nem ide jöttem, eressen ki azonnal.

A cigány ragyás arcán pokoli röhej rezgett végig.

— Nem ide? Hát hová? Nem baj. Most itt vagy és eldiskurálunk, galambom. Kevés időnk van és rátérek az ügyre. Mért nem hallgatsz te a szép szóra he? Mit akarsz?

Julis szemei rávillantak.

— Eressen...

— Nem eresztelek, dehogy eresztelek, — a lányhoz ugrott s átkapta a derekát.

Bede Julis megfeszítette izmos, karcsu testét s egy rándítással kitepte magát a kis hörcsögember öleléséből. Az asztalhoz ugrott. Felkapta a nehéz petróleumlámpát. A cigány meglapult, mint a macska. Ugrani készült. A lány felemelte a lámpát. Egyszerre pattant fel a férfi és repült a lámpa. A segédjegyző megtántorodott és előreesett, a halántékát érte a lámpa talpa. A lány odaugrott a kapálózó emberhez és a zsebéhez nyult... a kulcs... a férfi rugott, karmolt és harapott, mint a veszett... itt... itt... meg van a kulcs... Julis falféheren tántorodott vissza... a férfi a kezébe harapott... még egy pillanat... az ajtóhoz rohant... elfordította a zárat... és ki... a levegőre...

Zugott a feje. Mi lesz? Okos lány volt abból a ravasz, de egyenes, bosszuálló, de tüdő határőrfajtából. Ha elmondja otthon, abból emberhalál lesz. Az apja leüti ezt a vadállatot. A törvénynél meg hiába keres igazságot ez ellen. Senkinek se szólt. Dugdosta, titkon pólyálgatta a megharapott kezét s hallgatott.

Ezen az éjszakán odabujt az anyja mellé, még nevelt is rajtuk az öregember reggel, hogy együtt találta őket. Sirt az öregasszony szaporán, mint a záporosó. Pakkolt a Julist bundába, nagykendőbe, kiskendőbe, téglát a lába alá kettőt is.

— Jaj Istenem, hogy hogy van szíve ennek az embernek, ó... ó... — dehát csak el kellett válni. Szereda nincs messze, Puskás Antalék jó emberek s tán fordul a dolgok rendje itt is.

A Bede porta hát egészen elcsendesedett. A két öreg tett-vett s várta a híreket Szeredáról. Julis főz, Julis olyan borogatást csinál Puskásné lábára, hogy az csuda, úgy kikergeti a rheumát, mintha ott sem lett volna, Julis muskáltit nevel a szobában, terítőt horgol a ládára, Julis így, Julis amugy... az Imre meg hazajön Vásárhelyről,

Puskás Imre, aztán vagy ki tudja... sose voltak egymás ellen, hátha... hátha... s már úgy látszott, hogy rendbejött minden.

A segédjegyző se dicsekedett a dologgal, de leste az alkalmat, hogy valahol beleköthessen a Bede familiába. Az alkalom nem jött, hát csinált. Hiszen olyan könnyű volt.

Egyszer szembejött rá a vén Bede. Az iroda előtt. Reggel volt. Korareggel. De nevezetes nap, igen nevezetes nap lett ebből a reggelből, amelyen szembetalálkoztak. Leszegett fejjel ment az öreg, kikerülve a kikerülendőket, azzal az óvatos járással, amit megszoktak a népek ebben az időben. Rászólt.

— Hé öreg. Hát a süveg mitől jó?

Megállott a vén Bede s megtámaszkodott a botján.

— Nekem szólt az ur?

— Neked, neked ebatta bitangja.

— Hm. — a bajusza felé nyult az öreg — nem volt személyes ismeretségem az urral, aztán meg öregebb is volnék úgy seccolom.

A vége az lett, hogy csendőrrel vitette be a község-házára s megmondta neki a tanácssteremben.

—Vagy izensz a leányodnak, hogy jöjjön, kérleljen meg szépen, akkor kieresztlek vagy huszonötöt veretek rád, vén akasztófárávaló. Megértetted?

— Igenis, hogy meg.

— Hát válassz.

A vén Bede körülnézett.

— Itt történik a botozás?

— Itt.

— Hát — mondta szinte derült nyugalommal — akkor kezdhethük. Ugyis rég nem volt botozás Pálfalván. Ugy emlékszem 48-ban volt utoljára. Hát annyit mentünk most visszafelé. Hetven-nyolcvan esztendő.

Ciceu tajtékozott. A csendőrök lekapták az öregembert s végigfektették a lócán. A cigányban felébredtek ősi sintérhóhérszökevényei s maga fogta két kézre a pálcát.

Bede Mózes hatszor bíráskodott viselt vén székely fekdűt a lócán s meg se mukkant. A cigányról szakadt a veríték. A csendőrök körben röhögtek.

Az öregember felkelt a lócáról s nem reszketett a keze, mikor a gunyáját megigazította. Csak az arca volt hamuszínű s a szeme sarkában bujkált valami tűz, hogy ahogy ránézett az egyik csendőrről az menten elejtette a lábához tett fegyvert. A nehéz csendőrpuska csörömpölve zuhant végig a padlón s Bede Mózes a segédjegyzőhöz fordult.

— Hát... egyéb büntetés nem jár?

Az rácsudálkozott.

— Stróf nem lesz? Pénzbírság?

— ... N... nem...

— Ugy? — szakadozott bugyellárisából egy összehajtogatott százas bankót piszkált elő. Kisímitotta szépen, megnyálazta a tenyerit, úgy huzigálta, vasalta egyenesre s kitette a tanácsasztal szélire a segédjegyző elébe. — Hát én azért mégis strófit fizetek az urnak, — mondta lassan. — Itt van-e, tessék.

Megfordult féltessel.

— Mert hogy, — magyarázta szeliden, — a tiszta tanulság miatt is megéri, — odapöccentett a mutatóujjával — fogja hát az ur a fáradságáért vagy 18 esztendeig ültem én itt ennél az asztalnál, de nem tudtam, hogy velem így is lehet. Hát csak jó, ha tudja az ember, hogy egy szalmaszálba is elbotolhat, igaz-e? Hát a tandíjat nem sajnálom. Adjon Isten jónapot.

A csendőrök eltátották a szájukat.

A segédjegyző bambán bámult utánna, aztán egy tétova mozdulattal a bankó után nyult, hirtelen lecsapott rá és a zsebébe gyűrte.

(Vége.)

MEZŐGAZDASÁG

A baromfitenyésztő és fajnemesítő szövetkezetéről

Vitéz Párdy Imre nemzeti ur őszinte lelkesedéssel és meggyőző erővel írott cikkére engedjek meg nekem, hogy pár szót megint szólhassak. Cikkirő bajtársam nagyon helyesen igyekszik meggyőzni mindenkit a haszonbaromfitenyésztés reális, hasznos voltáról. Igaza van! A baromfitenyésztés fejlesztése, okszerűvé tétele elsőrendű érdeke az egyénnek — vitéznek és nem vitéznek egyaránt —, mint érdeke a nemzetnek, de akik a baromfitenyésztéshez értenek, azzal gyakorlatilag foglalkoznak, azoknak kötelességük a kérdés gyakorlati részét nem ismerő, a sok reklámtól megtévesztett s felhőkben járó embereket a való élet rögzös útjára leszállítani.

Ebben egyetértünk teljesen! De ami a cikkben közölt számadatos számítást illeti, az egyszerűbb emberek kedvéért kénytelen vagyok ahhoz néhány észrevételt fűzni.

Bajtársam azt írja, hogy sokan a 0.80—1.00 pengős tenyésztőjásárat vették alapul, amikor a szövetkezet által tervbe vett naposcsibé kiosztásánál az ellenszolgáltatásul kért nyolc tenyésztőjást túlmagasnak tartják. Nézzünk csak a dolgok mélyére. Ma átlagban egy darab naposcsibé ára 0.90—1.00 pengő, legfeljebb 1.20 pengő, ha nem egy-két darabot, hanem tömegesen vásárolok. Hozzászámítva a szállítás költségeit, ami igen csekély, fogadjunk el átlag 1 pengős árat. Vajjon miért fog az a szövetkezetnek 1.40—1.50, sőt 1.60 pengőbe kerülni, mire a tenyésztőhöz jut? Ez az egyik, amit nem értek! Hisz ez 500.000 darab naposcsibénél kerek 250.000 pengő differencia; ennyit emésztene fel az adminisztrációs munka és a kamatmentesség kedvezménye?

A másik az, hogy én számításom alapjául 20 filléres tenyésztőjásárat veszek s ezt még jó pár évig meg fogom kapni, ha a szövetkezet akárhány millió naposcsibét hoz is forgalomba. Ezen az alapon én azért a naposcsibéért, amit ma 1 pengőért vehetek, 1.60 pengőt adok vissza akkor, amikor magamnak is a legégetőbb szükségem van a keltető tojásra.

De a baj még nem is itt van! Tenyésztő, aki eddig tömeges csibeneveléssel nem foglalkozott, se helye, se felszerelése, se gyakorlata hozzá, kap száz darab naposcsibét. Ismerve a hazai viszonyokat, 25—30% elhullást kell számítanom. Marad 70 darab. Ebből átlag 35—40 kakas, 35—30 darab jérce. Ebből még ki kell selejtezni legalább öt darabot, marad 25—30 darab tojó, aminek a hozamából kell március hóban és április első felében leadnom 800 darab, egyedenként tehát átlag 30 darab tojást vagyis csaknem az egész hozamot.

Amikor ezt az akciót meg akarjuk indítani, bele kell helyezkednünk az adott viszonyokba; nem elég itt a jóakarat, a lelkesedés, hanem, amint azt Párdy nemzeti ur írja, ceruzát kell a kézbe venni s csak azután szabad cselekedni.

Őszintén szólva, nekem is aggályom, hogy az idegen tőke alaposan ki fog használni bennünket minden itteni jóakarat, törekvés és kormányellenőrzés mellett is. A külföldi tőke illetően igénybevétele helyett sokkal helyesebb volna, ha ezt az egymillió pengőt a magyar kormány bocsátaná az egyeseknek adott „kot-kot”-kölcsonők helyett a szövetkezetnek rendelkezésére, ugyanugy, kamatmentesen, amint azt tíz évre az egyeseknek adta, akkor tényleg lehetne valami nagyszerű dolgot csinálni s tényleg a kül-

földi tőke helyett az ország jutna gazdasági előnyökhöz. Ugy tudom, az ideai állami költségvetésben is 1,800.000 pengő áll a földmivélsügyi minisztérium rendelkezésére a baromfitenyésztés fejlesztésére. Ha ez megvan, akkor tényleg lehetne 500.000 darab naposcsibét kiosztani kamatmentesen, úgy hogy aki kap csibét, az a jövő évre egy csibe helyett mondjuk három, esetleg négy friss, 80%-ban garantáltan termékeny fajtojást adna vissza a szövetkezetnek, mert ezt minden valószínűség szerint vissza is tudná fizetni mindenki.

A közölt költségvetés adatait, mert mindenkinek a saját viszonyai szerint változik s minden viszonyoknak megfelelően adni egy cikk keretében nem lehet, aláírom, csak az összeállítást világítom meg az egyszerűbb emberek kedvéért más oldalról. Nevezetesen a cikk — tőkebefektetés nélkül — két év alatt kimutat *1.368.40 pengő tiszta bevételt*. Kedves olvasó! Ne hogy azt hidd, mint ahogy a cikkirő sem akarja veled azt elhitetni, hogy te egy fillér befektetés nélkül két év alatt ennyit költöztél el, ha száz naposcsibét igényelsz! Tudniillik a mérleg a vagyonszaporulatot tiszta *készpénzbevételnek* tünteti fel. Pedig az nem készpénz, mert ha ezt eladod, hogy készpénzbevétellé legyen, ott vagy, ahol a mádi honpolgár. Az eset ugyanis a következő:

száz darab naposcsibével kezdünk, ebből	
20 darab elpusztul, bevétel	— P
30 darab kakas hizlalva, eladásra, à 5 P	150 P
20 darab saját háztartásban elfogyasztva à 3 pengő	60 P
készpénzbevétel	210 P
<i>Kiadás:</i>	
száz csibe takarmánya március 1-től november 1-ig	240 P
kerítés, ól, etető, itató 30 tojó részére, házilag előállítva	250 P
készpénzkiadás	490 P

tehát a készpénzkiadás több a készpénzbevételnél 280 pengővel. Ezen 280 pengő többkiadás eredménye a 30 tojó *vagyonszaporulat*, de ezt a 280 pengőt nekem tényleg ki kell adnom, be kell fektetnem, így a vagyonom szaporodott tehát 80 pengővel, ha elfogadom darabonként 12 pengőre értékelését a tojójércéknek, amit én kissé magasnak tartok.

A második év mérlege:

1930 november 1-től 1931 november 1-ig a 30 tojó évi 140 darab tojását számítva, tojik összesen 4200 darab tojást, amelyből 2460 darab téli és koratavaszi tojás. Itt kénytelen vagyok megjegyezni, hogy a 2460 darabból november—január hóra kell számítanom körülbelül 1200 darabot, február, március hóra 1200 darabot. A november—januári hozamot mint téli tojást kell értékesítenem. A keltetési időnyben kapott 1200 darab tojásból a szövetkezet kap 800 darabot, így én a legjobb esetben csak 400 darabot tudok keltetni. Tehát itt már alapvető baj van, ezért szeretném én magyar állami kölcsönrel keresztülvenni az akciót s akkor fele annyit kell visszafizetnem, mégis jól jár a szövetkezet, mert a vagyona egy év alatt megduplázódik s jól jár a kölcsönző is, mert fele áron kap anyagot s akkor tényleg kelthet ezer tojást.

De tegyük fel, hogy valami uton-módon mégis ki tudok keltetni március—április hóban 1000 tojást. Esetleg május elejére. Mert ha én december—január hóban kel-

tetek, amint feltehető, hogy cikkiró bajtársam akkor is akar keltetni, minden gyakorlati tenyésztő tudja, hogy a legjobb esetben 60% a kelési eredmény és ebből tenyészállatot nevelni nem lehet, mert a törzsek fajfenntartási működése ilyenkor stagnál. Az ekkor kelt csibék csak mint korai, rántani valók értékesíthetők, igaz, nagyon jó áron. Így tehát a bevétel oldala erősen változik, figyelembe véve még, hogy ezer tojásból alig lehet 650-nél több csibét tényleg felnevelni annak, aki most kezd intenzív tenyésztéssel foglalkozni.

Ennek dacára még tovább megyek. Elfogadom a cikkben foglalt bevételi tételeket, éppugy, mint a kiadást. Ekkor a mérleg így alakul:

bevétel	3694.40 P
kiadás	4406.— P
többkiadás	711.60 P
Ezzel szemben	
vagyonszaporulat	2000 P

De a 711.60 pengőt nekem készpénzben elő kell teremtenem, hogy a 2000 pengő vagyonszaporulatot elérhessem.

Igaz, hogy keresett a száz csibét igénylő gazda két év alatt 1370 pengőt, de ez nem mint a sorsán könnyítő készpénzbevétel mutatkozik, hanem a 990.60 pengő készpénztöbblettel szemben vagyonszaporulata lesz 2360 pengő, de csak akkor, ha a jércéi tényleg darabonként tíz, illetve 12 pengőt érnek, tehát kifogástalan darabok. Egyébként a valósan számított baromfitenyésztő a költségvetés készítésénél tudja, hogy neki a baromfitenyésztésből az első két évben számottevő bevételi többlete nincs. A harmadik év hozza meg az első eredményt, ami azután évről évre emelkedik. Ezért állapítja meg az állam is a baromfitenyésztő-kölcsön visszafizetését úgy, hogy az első évben semmit se kell törleszteni, a második évben keveset s a törlesztő százalék évről évre emelkedik.

Mindezt pedig nem azért irtam le ilyen megvilágításban, hogy bárkit is lebeszéljek a baromfitartásról. Sőt! Minden gazdának melegen ajánlom, hogy tartson baromfit, de ne számítson az aranyok özönére, ami befektetés és munka nélkül hull az ölébe, mert a baromfitenyésztés is nehéz, sok gondot és befektetést igénylő gazdasági ág, akinek megfelelő területe nincs hozzá, annak nem is kifizető dolog, viszont ahol terület van, halálos bűn azt ki nem használni! Mert jó területen az etetési költség lényegesen csökken, sőt az év három hónapjában jóformán nullára redukálódik, viszont a bevétel állandó marad. Például fás legelőket, gyümölcsösöket nagyszerűen lehet ilyen módon értékesíteni.

Ha költségvetést csinálunk, egy tojótyuk évi tiszta hasznát 2—3 pengőnél magasabbra nem vehetjük. Ez a haszon az, amire a legnagyobb valószínűség szerint számíthatunk s akkor nem ér bennünket csalódás, bár jó kifutó mellett és elsőrendű tojók tartásával egész tíz pengőig emelkedhetik a tiszta hozam.

Talán furcsán fog hangzani, de akkor is őszintén megmondom, hogy a ma dúló baromfiláz, amely 50%-ban teljesen indokolatlan s minden reális alapot nélkülöző lelkesedésen alapszik, veszedelmes, mert ennek igen nagy visszaesés, letargia, bukások özöne lesz a vége. A baromfi nagyüzemek rentabilitása — tudja mindenki — borotvaélen táncol, egyik-másik már, a konjunktúra dacára, beadta a kulcsot, mert nem az adott viszonyokkal számolt. Vitéz bajtársaim sokan saját bőrükön tapasztalták velem együtt a többtermelés áldását, amikor kiadták az illetékes tényezők a jelszót, hogy Magyarországon a magter-

melés menti meg a mezőgazdaságot a válságtól, termelünk — szakértők vezetése mellett saláta, meg Isten tudja, miféle magvakat s fizettük rá a súlyos összegeket s aki a ráfizetést nem bírta — pedig sokan nem bírták, — összeroppantak s ma súlyos adósságokkal terheltlen küzdelem az étellel. Pedig akkor a magtermelés világmegváltó eszméjétől volt hangos az ország épp úgy, mint ma a baromfitenyésztéstől. Mindkét gazdasági eszme jó, de csak ott, ahol erre a viszonyok alkalmasak! Ezt a megjegyzést Párdy Nemzetes Ur legutóbbi cikkemre adott rövid válaszában azon kitételére fűzött cikkem végére, hogy az általa propagált szövetkezeti eszmét legfőbb Vitézi Elöljáróink figyelemmel kísérik és támogatják. Elhiszem s mély tisztelettel Vitézi Elöljáróim iránt hozzáfűzöm, legjobb meggyőződésemmel, hogy ők, mint a cikkiró egész szívvel-leléssel a vitézek javát akarják, aminthogy a magtermelésnél sem akarta senki a vitézek kárát, de éppen a jóakarát kívánja, sőt követeli, hogy egy kérdést, amitől esetleg több száz ember egzisztenciája függ, gyakorlati — hogy úgy mondjam, a falusi gazda szemüvegén át is megvilágítsuk és éppen ezért bátor vagyok mély tisztelettel azt kérni, hogy a szövetkezetet valósítsuk meg, de ehhez kérjük a magyar állam kamatmentes kölcsönét, mert az angol kölcsön rendkívül előnyös voltára csak azt jegyzem meg: „Timeo Danaos et dona ferentes.“ *

vitéz Láng István.

* Félek a görögöktől, ha ajándékot hoznak is.

A helyes buzanemesítés.

A Magyar Közgazdasági Társaság ankétet rendezett a magyar buza problémájáról. A magyar mezőgazdaság rendkívül fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a buzaproblémát minden vonatkozásában megismerjük és hogy a buzatermelés a gazdátársadalom, a feldolgozóipar és a kereskedelem igényeinek minden tekintetben megfeleljen. Hankóczy Jenő, a gabona és lisztkísérleti állomás igazgatója hosszabb előadásban fejtette ki, hogy a gabonakísérleti állomás oly pontos eszközökkel dolgozik, hogy a buzafajták között az árnyalati minőségű eltéréseket is kimutatja. Sajnos, — mondotta — nálunk még pusztán „ránézéssel“ akarják sok esetben a buza belső értékét megállapítani, pedig a siker nyulóságát, vagy rugalmasságát csak pontos mérésekkel lehet meg tudni. Fontos, hogy a hazai nemesítőtelepek is ismerjék a buza rejtett minőségének a meghatározását célzó módszereket. Hankóczy szembeszállt azzal a felfogással, hogy nemesített buzát a kisbirtok nem tud termelni. Buzatermelésünket — mondotta beszéde során — minőségi irányban kell fokozni. A minőségi irány elhanyagolása és a tömegtermelés felkarolása buzatermelésünk halálát jelentené. Kiderült, hogy a mennyiségi buzák nem adnak nagyobb hasznot, mint a kitünő minőségű buzák. Azonban a bőtermőség és a kitünő minőség nem ellentétes tulajdonságok. A bőtermőséget könnyebb elérni, a minőség előállítására azonban idő kell. Végül helytelenítette, hogy nálunk a bőventermő képességet puha nyugati buzákkal kívánják elérni, pedig ez a minőség szempontjából mérhetetlen károkat okoz. Még helytelenebb az, hogy ezeket a nyugati buzákat már a keresztezést követő ötödik és hatodik évben elszaporítják: így ezek a buzafeleségek elfajzanak és a nyugati buzák rossz tulajdonságait mutatják. Ezáltal hitvány minőségű buzákat kapunk, amint az például Nagykanizsa vidékén történt.

Elmarad a szomszéd államok mezőgazdasági cikkekre tervezett vámemelése.

Mikor hire jött, hogy Genfben vámfegyverszüneti szerződést akarnak létesíteni, azaz meg akarják ígér-
tetni minden állammal, hogy egyelőre nem emelik to-
vább a vámokat, több ország fel akarta használni az
utolsó alkalmat, hogy a szerződés aláírása előtt gátat
emeljen különböző cikkek behozatala elé. Így Ausztria
a magyar buza és liszt, Csehország szintén a magyar
liszt ellen tervezett vámemelést. Legutóbbi hire jött,
hogy ezek az akciók abbamaradtak és úgy látszik, hogy
Genfben a múlt év októberében érvényben volt vámtar-
tarifákat fogják a vámfegyverszünet tartamára meg-
rögzíteni.

Hogyan raktározhatjuk el a szuperfoszfátot.

A szuperfoszfát elraktározásának legelső és legfonto-
sabb feltétele az, hogy a lehető legszárazabb helyen álljon.
A nedvesség nemcsak a beltartalomnak árt igen nagy mér-
tékben, de fizikai tulajdonságát is nagyon rontja, ameny-
nyiben az elkasásodik és összecsomósodik, aminek követ-
keztében kiszórása rendkívül nehézséget okoz. Száraz szín,
pajta, vagy kamra megfelel a célnak, amelynek akár fa,
akár cementpadlója van. Földre nem szabad a szuperfosz-
fátot kiönteni. A szuperfoszfát maró hatása a zsákokat
okvetlen tönkreteszti, különösen, ha sokáig benne maradt.
A zsákokból a szuperfoszfátot mielőbb ki kell önteni száraz
helyre, őszig jó vastagon szalmával letakarni, a zsákokat
pedig több lében kiöblögetve jól ki kell mosni, hátha még
meg lehet menteni, legalább törlőrongyoknak. A mosólevet
nem szabad elönteni, hanem el kell a kertben locsolni,
mert bár kevés, de valami foszforsav mindig van benne.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli
házakra, 20—35 éves törlesztéses köl-
csönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves köl-
csönöket évi 9%-os kamattal legelőnyösebben folyósít
vitéz **BARADLAI ORBÁN** Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-37

Vásár és piac

Terménypiac. Kisebbsméretű áringadozás után a termény-
cikkek áraiban csak jelentéktelen eltolódás mutatkozik. A buza
változatlan. Rozsban az export hiánya és a meglévő jelentős
készletek további 40—50 filléres áresést okoztak. Ezzel szem-
ben változatlanul jó az érdeklődés tengeri iránt, melynek ára
20—25 filléres javulást tud felmutatni. A forgalom csekély, a
kínálat tartózkodása változatlanul fennáll, azonban a kereslet
is kismérvű. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki
23.45—23.85, felsőtiszai 23.10—23.35, egyéb 22.25—22.45, buza
78 kg-os tiszavidéki 23.75—24.05, felsőtiszai 23.30—23.55,
egyéb 22.30—22.65, buza 79 kg-os tiszavidéki 24.05—24.50,
felsőtiszai 23.60—23.80, egyéb 22.55—22.90, buza 80 kg-os ti-
szavidéki 24.35—24.65, felsőtiszai 23.65—23.85, egyéb 22.65—
23.00, rozs pestvidéki és más származású 13.70—13.80, takar-
mányárpa Ia 15.80—16.50, középminőségű 15.30—15.75, sör-
árpa felsőmagyarországi 19.50—21.50, egyéb származású
17.50—19.50, köles 11.50—13.00, zab elsőrendű 14.00—15.00,
középminőségű 13.25—13.75, tengeri tiszántúli állomásokról
12.90—13.10, egyéb 12.85—12.95, repce 52.00—53.00, buzaorpa
9.70—9.85, lucerna 130.00—150.00, lóhere nagyaránkás 74.00—
80.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Vágómarhavásár. Az irányzat lanya volt, az árak 2—4
fillérrel estek. Felhajtás 496 darab nagymarha, eladatlan ma-
radt 189 darab. Árak: bika magyar Ia 80, tarka Ia 100—110,
IIa 86—98, IIIa 70—84, ökör magyar Ia 105—112, IIa 72—
104, IIIa 52—70, tarka Ia 102—112, IIa 76—100, IIIa 58—74,
tehén magyar Ia 68—84, IIIa 50—66, tarka Ia 94—108, kivé-
telesen 114, IIa 62—92, IIIa 48—60, bivaly magyar 42, növen-
dékmarha 64—86, kicsontoznivaló 30—38, rugott borjú 86 fillér
kg-ként élősúlyban.

MAGPIACI JELENTÉS

a Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti
jelentése:

Lucernamag. A belföldi kereslet némileg javult, ára nem
változott. Lóheremag. Külföldről ezidőszakra érdeklődés nem
mutatkozik, ólomzárolt áruban a belföldi kereslet javult.
Baltacim. A kínálat nem számottevő, ára nem változott.
Tavaszi búkköny. Irányzata szilárd, belföldön nagyobb tételek
kerültek eladásra. Takarmányrépamagban a gazdák részéről
nagyobb és nagyobb kereslet mutatkozik. A Magyar Magke-
reskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilón-
ként, nyersáruért, budapesti paritásban: lóhere 74—80, lucerna
130—150, fehérhere 130—170, nyulszapuka 55—65, baltacim
48—52, Viktória borsó 20—26, express borsó 20—24, tavaszi
búkköny 25—27, lenmag 47—52, kendermag 31—34, napra-
forgó fehér 24—26, napraforgó vegyes 23.75—24.26, mák
120—128, vörös köles 12—13.50, fehér köles 22—25, vegyes
köles 11.50—12.50, muharmag 20—22, fehér csillagfürt 13.50—
14.50, mustár fehér 44—48, repce 52—54 pengő.

Gyomorégésem végleg megszűnt

CIGELKA „István“ sóscarbonátumos Jódos vizét ittam.

Cigelkai vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk ha vezérképvisele-
tünk budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.

Vezérképviselet: Budapest, V., Sas-utca 20.

gallériaszűzása vezet.
Saját üzem. Telefon.
Külön vidéki osztály

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza
nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves
olvasóink szives türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem
válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket rövi-
den, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

vitéz Balogh Sándor. A kiszolgált altisztek részére rend-
szerezett „Igazolvány“-t az illető nem kaphatja meg, mert
(1912 december 16-tól, 1924 június 30-ig szolgált) hat havi
szolgálat hiányzik hozzá. Az átmeneti viszony nem számít
tényleges szolgálatnak. Az igazolvány kiadására vonatkozólag
nem az 1883, hanem az 1873-as törvény intézkedik. — vitéz
Szabó Ferenc. 1. Kérdés: Nem. 2. Kérdés: Erre vonatkozólag
az új közigazgatási törvény rendelkezik. A virilisták listájába
való felvételnél a vitézek adója kétszeresen számítható. Tehát
össze kell az adókönyvből állítani, hogy különböző adók cí-
mén mennyit fizet, ezt összeadni. Tegyük fel, hogy az összeg
135 pengőt tesz ki, ezt kétféleképp megszorozni, annyi mint 270
pengő. A virilisek kifüggesztett listáján megnézni, hogy az
utolsónak mennyi az adója. Ha annak adója 300 pengő, akkor
önt illeti meg a felvétel, ha 250 pengő, akkor felszólalhat. Akit
azonban pl. előjárónak választottak meg, az előjárói meg-
bízata lejártaival (amely rövidebb ideig tart, mint a képv-
selőtestületi tagság) nem lesz automatikusan közszégi képv-
selőtestületi tag, csak az új képviselőtestület összeállításánál.
3. Kérdezze meg a jegyzőt, mennyiért csinálja meg az adás-
vételi szerződést. Erre tudniillik törvényhatóságoként más
és más illetménytarifa van megállapítva. A közjegyző a leg-
drágább, az ügyvéd olcsóbb, a jegyző a legolcsóbban csinálja
meg. — vitéz Erdélyvári János. A háborús emlékérem meg-
szerzésére vonatkozólag lapunk mai számában részletes felvi-
lágosítást közlünk. Olvassa ezt el gondosan. — vitéz Szilágyi
Miklós. Közzétük. — Holló Mihály. Összegyűjtheti az okmá-
nyokat és megpróbálhatja kérvényét az illetékes helyen be-
adni, de előbb forduljon a vármegyei vitézi székhez kérdé-
sével. — vitéz Szirmay-Kalós Pál. Juniusban, az aratáskor csak
öt pengőt, egy félévi előfizetési díjat fizetett, a decemberi
befizetéssel most 1930 június végéig rendezve van előfizetése.
A Vitézi Évkönyvre vonatkozólag többször elővigyázatosságra
intettük olvasóinkat. Hogy a könyv mikor fog megjelenni, nem
tudjuk, mert nevezett akcióval semminemű kapcsolatban nem
állunk. A könyv kiadója Sényi Pál, Budapest, I, Verpeléti-ut
5. szám. — vitéz Uri Lajos. Közzétük. — vitéz Barcza Ferenc.
Kedvezmény nincs, de a legjobb volna talán felhozni a buda-
pesti klinikára előzetes megbeszélés után, ha a hely biztosítva
van. Ez mindenestre a legolcsóbb. Ajánlatos egy kisebb közös
szobában elhelyezni, ahol igen csekély az ellátási díj. — vitéz
Császár András. Közzétük. — vitéz Mogoróssy Sándor és Fe-

renc. Fásításhoz ingyen csemetét és esetleg kölcsönt is kapnak a földművelésügyi minisztériumtól. Mindenesetre forduljanak kérelmükkel az illetékes Mezőgazdasági Kamarához vagy a legközelebbi erdészeti hivatalhoz. — **vitéz Bodri Mihály.** Forduljanak az előjáróhoz vagy a fősztaligabírói hivatalhoz vagy a legközelebbi katonai parancsnoksághoz. — **Kállay Kornél.** Közhatalu mezőgazdasági cikkeket köszönettel fogadunk, de díjazást érte sajnos nem adhatunk. — **vitéz Fülöp István.** Mindig hangoztattuk, hogy úgy megrendeléseknél, mint biztosításoknál s hasonló kötelezettségek vállalásánál a legnagyobb óvatossággal járjanak el, előzetesen kérjenek tanácsot akár a járási vitézi hadnagy urtól, vagy mástól s addig semmit alá ne írjanak, amíg meg nem győződtek arról, hogy minden rendben van s az ügylet igényeiknek megfelel. Ebben az esetben is azt hisszük, késő a bánat. Mindenesetre forduljon sürgősen a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvéd urhoz. Ha az ügy a budapesti járásbíróhoz tartozik, akkor fordulhat **vitéz Kossuth Ferenc dr. ügyvéd urhoz:** Budapest, Tükör-utca 4. III. em. 1. — **vitéz Varju Kálmán.** Sorait **vitéz Kossuth ügyvéd** urnak adtuk át. — **vitéz Csordás Antal.** Sorait áttettük dr. Kossuth ügyvéd urhoz. — **Bakos Béla Endre.** A háborus emlékéremre vonatkozólag lapunk mai számában részletes felvilágosítást talál. — **vitéz Kovács István.** Frigyes királyi herceg, tábornagy ur öfensege címe: Magyaróvár, budapesti címe: I. Uri-utca 18. Udvari központi hivatala: VIII. Eszterházy-utca 24. Csekkel több számunkhoz mellékelünk. — **vitéz Lippói Zsigmond.** A honvédelmi minisztérium különböző élelmiszerpályázati ügyében forduljon a honvédelmi minisztériumhoz vagy a vegyesdandárparancsnokságokhoz felvilágosításért. Esetleg kérheti a székkapitány ur támogatását is. Ez mindenesetre nehéz dolog, aminek nagyon utána kell járni, nem lehet postán elintézni. — **vitéz Dudás Lajos.** A citrom levét kifacsarhatja és egy kis üvegbe öntheti, akkor nem romlik el. Kérdezősködjék a legközelebbi gyógyszerárban vagy drogériában, ahol fognak önnek jó körömtisztítószer ajánlani. A házadóra vonatkozólag az adóügyi jegyző ur pontos felvilágosítást fog adni. Luxusadó a lakóházat nem terheli, de házadót kell fizetni. A helypénzt a községi előjáróság állapítja meg. — **vitéz Maklár Béla.** A kitüntetések utólagosan kaphatja meg. Az aranyéremre vonatkozólag érdeklődhet a legközelebbi katonai parancsnokságnál, a honvédelmi minisztériumban vagy valamelyik Mária Terézia-vitéz bajtársnál vagy

ismerősnél. Kérni kérheti, folyamodványához csatolva összes el nem intézett kitüntetéseknek aktamásolatait. — **vitéz Kérdő Ferenc.** Nem hisszük, hogy felvennék, mindenesetre azonban kérdést kell intézni a tekintetbe jövő katonaiskolához. — **vitéz Horváth László.** Azt hisszük, az asztalos kártérítésre köteles. A szut ki lehet irtani, de a butor már semmiesetre lesz olyan tartós. A kiirtásra vonatkozólag valamelyik megbízható asztalost kell megkérdezni. Egyébként ajánljuk, hogy keresse fel a környéken lakó vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédet, aki tanácsot fog adni és esetleg az asztalossal tárgyalhat vagy a keresetet beadja. — **vitéz Gacsályi Sándor.** A kis-káté a vármegyei vitézi széknél kapható, ugyancsak ott intéz-kedhetnek az okmány kiadása felől. — **vitéz Ádám Mihály.** Díjtalanul közöltük. — **vitéz Kelemen Ferenc.** Ha a Földhitelezetnél a kedvezmény tárgyában el akar járni, ugys ügy-védre van szüksége a beadvány megszerkesztésénél, azért ajánljuk, hogy forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyvédhez. Ha nem tudja, ki az, kérdezze meg a járási vitézi őrmestert. — **vitéz Imrey Mihály.** A mai nehéz viszonyok között mást nem ajánlhatunk, minthogy igyekezzék bármilyen munkakalkulát megmagadni. Egyébként kérheti a székkapitány ur támogatását is. — **vitéz Hegedüs József dr.** Megértéssel és részvétellel olvastuk panaszát, amely a háboruban és fogságban eltelt idő elvesztéséről és hivatalában való hátraszorítottságáról szól. A felhozott példák sajnos a valóságot mutatják, ma mindenhez, a természetes emberi jogok és szerény egzisztencia kiküzdéséhez is közbenjáró kell. Ez pedig sajnos az érdemnél is hathatósabb támogató. Nem tudunk mást ajánlani, minthogy forduljon személyesen a Székkapitány urhoz, tárja fel neki a helyzetet és a továbbiakra vonatkozólag kérje az ő tanácsát és jóindulatu támogatását. — **vitéz Horváth Ferenc.** A háborus emlékéremre vonatkozólag olvassa el a lapunkban megjelent tudnivalókat. Az elvesztett vitézégi éremigazolvány pótlását kérje a vármegyei népgondozó kirendeltségtől a vármegyei házában. Ha ott nem találják meg iratait, ugy a Hadtörténelmi levéltártól: Budapest, I. Bécsikapu-tér. A szolgálati ügyére vonatkozólag kérjen tanácsot és támogatást a Székkapitány urtól. — **vitéz Lakatos Pál.** Amit az ember egyszer elvállalt, azt pontosan teljesíteni kell. Így a kamatokat is fizetni. A buza ára egyelőre sajnos igen alacsony és nincs is kilátás arra, hogy jobban emelkedjék, mint amely árat február—márciusban elér.

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojásáhozama, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös iszlendi)

F-hér Wyandotte

Amerikai fehér Leghorn

Óriás pekingi kacs

törzseiből tenyésztőjások, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan el 3 díj mellett megnyerte az 1929 évi tenyésztál-kiallítás-on a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

JEROUSCHÉK K. Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készít:

Tüzzz máncos jelvényeket, emléket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.

Telefon: Teréz 204-37

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisz (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megírandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely

Budapest, I. Döbrentei-utca 2. szám.

Szépen, olcsón és gyorsan fest. tisztít

vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajós-utca 12—14 (Belváros)
Telefon: Aut. 812 40.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a Gazdák Biztosító Szövetkeze Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvári IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovazky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 4. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 JANUÁR 26

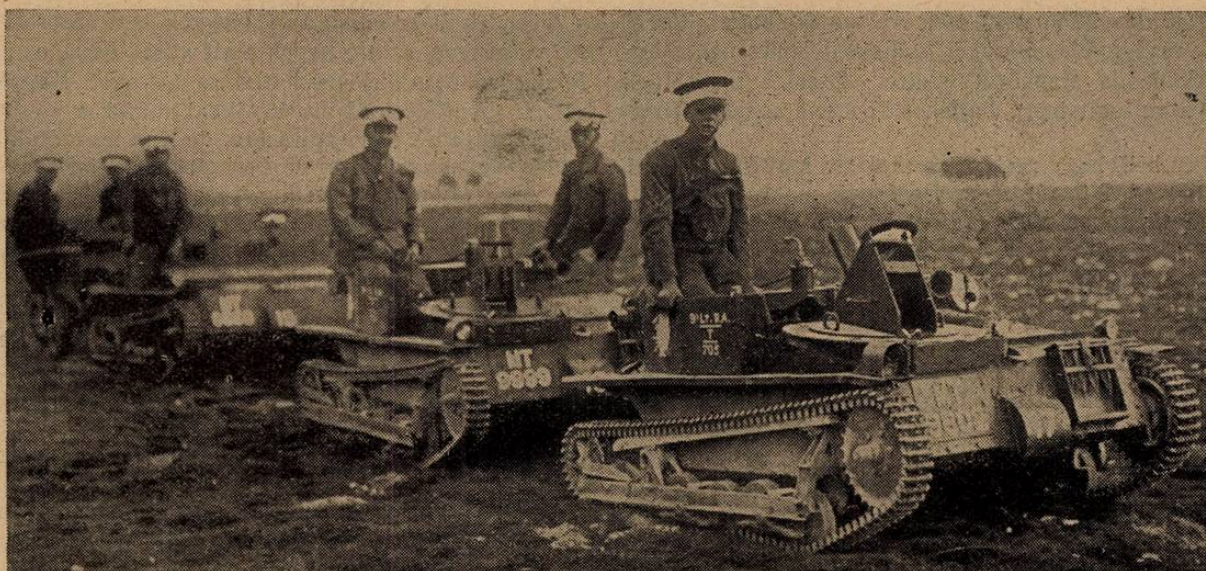
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacseksz. 35.785
ELŐFIZETESI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Európa szegénylegénye

Nehéz az éhezővel megértetni, hogy a boldogságához csak egy cifra szűr hiányzik. Bizonyos, hogy nekünk sem volt egyéb gondunk, minthogy a háborus kérdéseket likvidáljuk, olymódon, hogy annak tetejébe, amit tőlünk kedves szomszédaink elvittek, még bizonyos adminisztrációs költségek fejében 1943-tól 1966-ig évi tizenhárom és fél millió aranykoronát fizessünk. Mert hát a békesség a fontos. Snowden, a nyers angol külügyminiszter a kisantantot ahhoz a rablóhoz hasonlította, aki az utastól elvesz két aranyórát s egyet nagynehezen hajlandó visszaadni. Mi azonban ehhez hozzátesszük, hogy ez a szemérmetlen utonálló még a maga utiszámláját és rezsiköltségét is behajtja a kirabolt áldozaton. Mert a józan eszű ember azt kérdezheti, vajjon mi fizetni valónk lehet nekünk azok után, hogy az ingünket is elvitték? Az 1924-es jóvátételi megállapodás értelmében már elfogadtuk, hogy 1943-ig, tehát husz éven át évi tíz millió aranykoronát fizetünk, abban a reményben, hogy ezzel szemben megkapjuk a szanálási kölcsönt és több jóvátételt tőlünk nem fognak követelni. Ez az évi tíz millió aranykorona 11.6 millió pengő, husz év alatt 232 millió pengő. Ehhez járult most az 1943 után fizetendő likvidációs költség, huszonhárom esztendőn át

15.66 millió pengő, összesen 311.5 millió aranykorona, vagyis körülbelül 360 millió pengő. 1924-től 1966-ig tehát ki kell fizetnünk összesen 511.5 millió aranykoronát, vagyis 592 millió pengőt. Hogy ezzel szemben a szegény optások követelésük tizenhárom százalékát megkapják s az egyéb jogosultak is visszakapnak valamit, az bizony csekély ellenszolgáltatás. Maradna az egyetlen vívmány: szuverenitásunk visszanyerése. Hát bizony szép, hogy miután országunk kétharmadát elrabolták, magyar testvéreinket birtokukból kifosztották, miután oláh bocskorosok 1919-ben elvittek innen minden mozgathatót, most majd hatszáz millió pengő kifizetése árán visszanyerjük a pénzügyi önállóságunkat. Ezzel aztán azt csinálhatunk, amit akarunk.

Ha tisztán akarunk látni, ezt nem szabad elhallgatnunk. Bethlen István gróf és a magyar bizottság bizonyosan nem tehetett mást, minthogy elfogadja azt, amire a hatalmak Hágában kényszerítették. Őt nem érheti szemrehányás azért, hogy az erőszaknak engedett. Hanem azok, akik még az utolsó csepp vérünket és fiaink, sőt unokáink kenyerét is megkívánták és kipréselték, azok megérdemelnek a sorsától minden rosszat, ami elvetemült gonosztevőknek kijár.

A jövő harcieszköze. Egy ember által irányított tank a legutóbbi angol hadgyakorlaton.

Rendben van. Aláírjuk. Fizetünk ennyit, fizetünk annyit. Tudunk mi is bólintani, aláírni papírokat, amiket egy pillatig sem tartunk kötelezőknek.

Hanem, ha csak lehet, mi is alkalmazzuk igaz célunk érdekében azokat az eszközöket, amelyeket a háboru uzsorásai velünk szemben alkalmaztak. Lehet a rablógylökossal szemben az udvariasság, az illem, a gentlemanlike szabályai szerint eljárni? Igazolt a „fair play“ elve a külvárosi jásszal szemben? Bizonyára nem. Ezt el ne felejtsük. Vállalunk mi mindent, amit vállalnunk kell, ha revolvért szegeznek velünk szemben. De kapjuk csak el azt a revolvért, majd mi is kikaparjuk a magunk jussát.

Lehet, hogy engedékenységek árán levegőhöz jutunk. És akkor nekünk se legyen más gondunk,

mint Szerbiának, amely minden erejét hadiutba, fegyverbe, municióba fekteti. Mert itt dől el az, hogy az unokáink mit fizetnek s nem a tárgyalóasztalnál. A harci készség, az erő, a felszereltség, az elszántság, az ügyesen kiaknázott helyzet és döntő pillanatban alkalmazott rajtaütés adta meg mindig a népek fölényét. De ez tartotta egykor a társadalom által kitagadott szegénylegényekben is a lelket a pandurok ellenében. Nos, hát majd felcsapunk mi is ilyen szegénylegényeknek s minden pandur reszketni fog tőlünk, ha egyszer lóra pattanunk. Nem respektálunk szabályt és siralmat, hanem önbiráskodással vesszük vissza azt, amit mindig a magunkénak vallottunk.

De kamatok kamatjával...

Vitéz F. J.

Nagybeteg a kislányom

Uram! Tudom, én méltó nem vagyok,
hogy levedd rólam bus kercszedet
és ime, mégis térded ölelem
s bocsánatodért sirva reszketek!

Uram, felejtsd el, ha bántottalak,
a gyárló ember lázát és dacát,
csak azt nézzed, hogy csöpp vakondturássá
hogy változik a gögös Ararát!

Uram, a fa, ha lombja, disze hervad,
— pedig neki is, tudom, fájhat az, —
vigasztalódik, mert új lombot csókol
száraz ágára az első tavasz!

De nekem, Uram, nincs több tavaszom,
s ha az én lombom, koronám lehull,
utána szárad törzsök és gyökér
s kinlódik közben, mozdulatlanul!

Uram, ó tartsd meg lombos diszemet!
Vagy, ha már ítélsz, szánd meg legalább,
s kegyelemesen, a legelső villámmal
sujtsd halálra a lombhullatta fát!

AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Bevallom

Ma bevallom nektek,
hogy sokat beszéltem a ködöntuli
messzi világról,
mely e világ mögött világol,
de enmagam nem láttam soha még.
Csak édes-bús, halk zenék jöttek,
szivárogtak a szívemig onnan,
s mire el akartam fütyülni őket,
már szétfutottak a feledésbe.
Csak apró, fehér postagulamboxok
érkeztek pihegőn és remegőn,
de leveleik ismeretlen nyelven írvák
s itt hevernek kibetűzetlenül.
Csak sisakos staféták érkeztek
siető, lázas üzenettel
vérhabos méneken,
de mire megjöttek: holtak voltak.
Ugy zuhantak le a lóról,
mellükön kicsi piros sebbel
s ha kérdeztem és faggattam őket,
hallgattak, mint a sir,
mint a szélcsöndes, füledt éjszaka.

DSIDA JENŐ.

A Ludovika Akadémia története

1930 június 28-án lesz 100 éve annak, hogy József nádor az országgyűlés mindkét házának jelenlétében a Ludovika Akadémia alapkövét letette. Ezzel a nemzetnek régi vágya valósult meg: hajlékot kapott a magyar tisztképzés!

Illik és kell, hogy mai helyzetünkben kerüljük a külső pompát, a meddő ünnepséget. De éppen ma van a legnagyobb szükségünk a mult erejére, dicső eleink buzdító példájára! Ezért ezt a nevezetes évfordulót a Ludovika Akadémia teljes történetének kiadásával akarjuk megünnepelni.

Ez a mű nem lesz száraz adathalmaz, hanem minden igaz magyar embert érdeklő olvasmány. Hiszen nemzetünk történelmének azt a nagyszerű fejezetét tartalmazza, amikor a magyar gondolat és lelkesedés, a magyar erő és áldozatkészség valóban csodákat művelt. Mert nem csoda-e az, hogy a „Magyar Hadiakadémia“ terve ezernyi akadály és ármánykodás ellenére is megvalósult és az idők folyamán a világ egyik legkiválóbb katonai főiskolájává fejlődött? Ez csak úgy volt lehetséges, hogy ennek a nemzeti lélekből fakadó eszmének mindig megvoltak a lelkes zászlóvivői és kitartó munkásai. Az alapítás korában

a főrendek és követek, a vármegyék és a városok egymással versengve, szinte napok alatt adták össze az akadémia felállításához szükséges hatalmas összeget. Nagylelkű hazafiak tekintélyes alapítványokkal siettek a magyar tisztképzés ügyének előmozdítására, de nem maradtak el az önzetlen adományozásban az egyszerű nép fiai sem.

Ma már nem kíván ilyen nagy áldozatokat ez a közös nemzeti ügy. Mindössze az a kötelesség hárul ránk, hogy a 100 éves évfordulón emléket állítsunk a dicső elődöknek. A legméltóbb emlék lenne: a Ludovika Akadémia történetének kiadása.

Mivel azonban erre a célra hivatalos pénz nem áll rendelkezésre, a Ludovika Akadémia a tervezett művet csak akkor adhatja ki kockázat nélkül, ha megrendelők elegendő számban jelentkeznek. Ezért arra kérek minden érdeklődőt, hogy levelezőlapon mielőbb tudassák velem megrendelő szándékukat.

A körülbelül 600 nagy nyolcadrét oldalra tervezett, diszes könyv ára legfeljebb 20 pengő lesz. Ezt az összeget havi 2 pengős részletekben is lehet fizetni.

vitéz Színay Béla-tábornok sk.,
a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia parancsnaka.

A hágai megegyezés

Kártérítést kapnak az optások és a többi károsultak,
— de nekünk is fizetni kell

A hágai konferencia több mint két hétig tartó tanácskozás után végül is úgy a német, mint a „keleti jóvátétel“ kérdésében megegyezéssel végződött. A német jóvátétel tekintetében a tárgyalások lefolyása meglehetősen sima volt, mert az antant hatalmaknak, különösen Franciaországnak fontos érdeke fűződött ahhoz, hogy Németország az évi 2500 millió aranyárka jóvátételt végleg magára vállalja és annak lefizetésére biztosítékot is adjon. A szocialista német kormány kiküldöttei viszont belpolitikai okokból siettek az egyezséget megkötni, mert attól tartottak, hogy ha a tárgyalások elhúzódnak, Németországban a jobboldali ellenzék — amely hevesen ellenezte a 36 évre terjedő sulyos fizetési kötelezettség elvállalását — végül is a maga oldalára hódítja a közvélemény támogatását. Csupán a „szankciók“ kérdésében voltak nehézségek. Franciaország ugyanis azt kívánta, hogy amennyiben Németország később meg találná tagadni a fizetést, abban az esetben megtorló intézkedéseket alkalmazhasson vele szemben. Ezt a kikötést, amely egy esetleges újabb megszállás jogát adta volna a franciák kezébe, a német szocialista kormány kiküldöttei nem merték nyíltan vállalni. Végül is olyan homályos szövegezésben állapodtak meg a szankciók kérdésében, melyet úgy a németek, mint a franciák a saját álláspontjuk érvényesítésének mondhatnak.

A csehek gáncsvetése.

Amíg a német jóvátétel kérdése foglalkoztatta a nagyhatalmakat, addig kevés figyelmet fordítottak a keleti jóvátétel kérdésére. Általában azt hitte mindenki, hogy a keleti jóvátétel kérdésében egyezségre kevés kilátás lehet, mert sem Magyarország nem fog engedni kétségtelen jogaiból, a kisantant pedig nem fog elállni követeléseitől. Amikor azonban a német jóvátétel ügyében már meg volt a megegyezés és a Young-terv alapján létrejött megállapodás okmánya már aláírásra várt, kiderült, hogy a keleti jóvátételt is el kell intézni, mert egyébként a német jóvátétel kérdésében is nehézségek állanak elő. Az első hágai konferencián ugyanis Anglia pénzügyminisztere: Snowden sulyos követeléseket támasztott, amelyeket csak úgy lehetett teljesíteni, hogy Olaszország a német jóvátételi fizetésekből neki járó összegből évi 9 millió aranyárkáról Anglia javára lemondott, viszont a hatalmak Olaszországnak engedték át a Csehország által „felszabadítás“ címén fizetendő évi 11 millió aranyárkát. Csehország pedig most, az aláírás előtt kijelentette, hogy amennyiben a keleti jóvátétel ügye nem rendeződik és Csehország igényei kielégítést nem nyernek, nem írja alá az egyezségi okmányt és nem kötelezi magát az évi 11 millió megfizetésére. Az volt a helyzet tehát, hogy Olaszország lett volna kénytelen Csehország helyett fizetni.

Snowden kifakadásai.

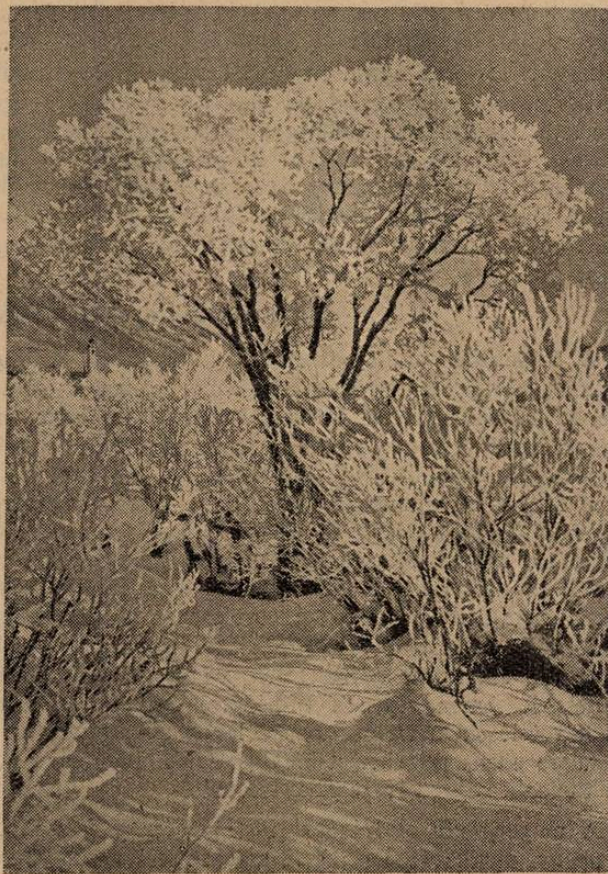
Erre kezdődtek meg Hágában a keleti jóvátétel kérdésében az izgalmas és napokon át jóformán megszakítás nélkül tartó tanácskozások. A nagyantant tagjai mindenképpen át akarták hidalni az ellentéteket és megegyezésre akarták szorítani egyrészt a kisantantot, másrészt Magyarországot, Ausztriát és Bulgáriát. A tanácskozások — amint a kiszivárgott hírek mondják — sokszor éles összeütközésekre vezettek és a nagyhatalmak képviselőit a kisantant és főleg Titulescu követelődzései tették ingerültté. Az angol lapok megírták Snowden két ki-

fakadását, aki egyizben félig tréfásan azt kívánta, hogy csukják be a kisantant képviselőit egy sötét szobába és ne engedjék ki őket addig, amíg megfelelő megegyezési javaslatlaltal nem állanak elő. Máskor pedig Snowden a következő jellemző szavakra fakadt:

— A kisantant arra az egyszeri utonállóra emlékeztet, aki elvett egy embertől két órát és az egyiket drága pénzért megvételre kínálja vissza neki.

Éjjel-nappal folytak a tanácskozások, de ezalatt egyre közeledett a német egyezmény aláírására kitűzött határidő s a hangulat egyre izgatottabb és ingerültebb lett. A nagyhatalmak minden erejükkel presszionálták most már Magyarországot is arra, hogy merev ellenállásából engedjen s végül az utolsó órák végletekig feszült hangulatában létrejött a megegyezés.

A magyar közönség ma még nem tudja és nem is tudhatja pontosan, hogy miben egyezett meg Bethlen István gróf Hágában. A megegyezés annyiféle vitás kérdésre vonatkozik s annyiféle egymással szembenálló érdeket hidal át, hogy a pontos számadatok ismerete nélkül a megegyezésről végleges képet ma még egyáltalában nem lehet alkotni. A hágai megállapodás, mellyel a tárgyalásokat lezárták, csak elvi megállapításokat tartalmaz. Az egyes kötelezettségeket számszerűleg is megjelölni a jövő héten Párisban kezdődő szakértői tanácskozás lesz hivatva. Csak annak befejezése után, február elején beszélhetünk arról, hogy mennyit nyert és mennyit veszített hát Magyarország a hágai konferencián.

Tél.

A megegyezés.

A hágai megegyezés alapját az az *olasz javaslat* adta meg, amely azt indítványozta, hogy a jóvátételi s egyéb kötelezettségekből támadt összes fizetések egy közös pénztárba folynak be s ez a pénztár elégítse ki elsősorban a magyar optánsokat és azokat a birtokosokat, akiknek földjét a kisantant államok elvették. A fennmaradó összeg szolgáljon az egyéb elvett javak: gyárak, vasutak stb. fedezetül és csak azonfelül következzen a jóvátétel. Ez az olasz javaslat a végső megegyezésben módosítást szenvedett. Ugyanis két pénztárt állítanak fel. Az A.-pénztárból fogják kárpótolni az optánsokat és a többi agrárkárosultat, a B.-pénztár pedig — melynek felállítását szintén elhatározták — az egyéb követelések fedezésére szolgál. Az A.-pénztár összegét 240 millió aranyfrankban állapították meg. Ebbe a pénztárba Magyarországnak kell berizetnie a még 1924-ben elvállalt évi 10 millió aranykorona jóvátételi összegből — melyet még 1943-ig tartozunk fizetni — egy később meghatározandó részt. Ugyancsak ebbe a pénztárba kerül a szükséghez mért részben a Magyarország által 1943-tól 1966-ig „adminisztratív költségek és egyéb, a békeszerződésből folyó kötelezettségek” címén *fizetendő évi 13 és félmillió aranykorona*, ami összesen 310.5 millió aranykoronát tesz ki. Magyarország fizeti be tehát ebbe a pénztárba tartalmának tulnyomó részét, azonban fizetési kötelezettsége 36 évre oszlik szét. A kisantant államok ide fizetik az elvett birtokokért saját törvényeik szerint fizetendő összegeket. Az optánsok követelése és más agrárkárosultak kárpótlása már a közeljövőben megkezdődnek. Az optánsok követeléseik fejében a pénztár által kiállított és a hatalmak által garantált *kötvényeket* kapnak, melyek négy és félszázalékos kamatozással bocsátatnak ki.

A kiadott félhivatalos magyarázatok hangsúlyozzák, hogy az évi 13½ millió mai értékre átszámítva, 78 millió pengőnek felel meg. Ez annyit jelent, hogy ha az 1943-tól 1966-ig évente fizetendő 13½ millió aranykoronát *már ma* ki akarnánk fizetni, akkor azt egy összegben 78 millióval megválthatnánk, mert ezzel az összeg és annak felgyülemelő kamatos kamatai 1966-ig kiegyenlitenék az elvállalt tartozást. Már pedig a magyar közgazdaságnak — különösen ha beáll az egyezmény nyomán remélt fellendülés — nem kerül tulságos megerőltetésébe 78 millió kiizzadása, ami az optánsok révén amúgy is az országba kerül vissza.

A nagyantant száz milliója.

A B.-pénztárt a nagyhatalmak állítják fel. A nagyhatalmak átengedik ennek a pénztárnak a magyar jóvátételből az A.-pénztárba befizetett összegben felül fennmaradó részt, továbbá befizetnek még sajátjukból 100 millió aranyfrankot előlegül olyan követelésekre, amelyek a kisantant különböző államaival szemben a keleti jóvátétellel össze nem függő követelések révén állanak fenn s amiket a kisantant később meg fog fizetni a nagyantantnak. Ebből a B.-alapról kiegyenlítik mindazokat a követeléseket, amelyek nem agrár, hanem egyéb címenek támadtak és a döntőbíróóságok előtt részben a kisantant, részben Magyarország ellen már peresítettek, vagy pedig a jövőben pereltetnek. Amennyiben a B.-pénztár állománya mind-ezen követelések kifizetésére nem lenne elég, akkor az illető állam ellen, aki ellen a hágai bíróság ítéletében döntött, tartozik saját pénztárából fizetni.

A megegyezés aláírásával Magyarország felszabadul a pénzügyi megkötöttség alól és megszűnnek a zálogjogok, melyek a trianoni szerződés értelmében minden állami vagyont és jövedelmet terhelnek. Kivételek ez alól természet-

tesen azok a zálogjogok, melyeket a szanálási kölcsön fejében a vagyonszállítókra, a vámjövendelmekre stb. engedtünk át. A zálogjogok megszűnésével Magyarországnak alkalmat nyílik beruházások céljaira, a munkanélküliség csökkentésére, a mezőgazdaság támogatására kölcsönt felvenni és a nagyantant Magyarországot engedékenységeért azzal az *ígérettel honorálta, hogy e kölcsönök elhelyezésénél segítségére lesz és támogatni fogja.*

A megegyezés mérlege.

Ha tehát össze akarnók állítani már ma, amikor az egyezmény részletei még nem ismeretesek, a hágai megegyezés *mérlegét*, akkor a következő előnyöket kellene felsorolni:

Felszabadultunk a trianoni szerződés alapján fennálló pénzügyi megkötöttség és ellenőrzés alól. Vagyonunkkal, jövendelmekkel ezután szabadon rendelkezhetünk. A jóvátételi bizottság, mely eddig árgusszemmel figyelte minden lépésünket, megszűnik. Bethlen István gróf miniszterelnököt az egyezmény aláírására valószínűleg az birta rá, hogy a zálogjogok feloldásával olcsó pénz áramlik majd az országba. Eddig az állam a külföldi tőkének garanciákat nem adhatott, mert a jóvátétel céljaira mindene le volt foglalva. A külföldi pénz tehát bankgaranciákat követelt, ami minden kölcsönt megdrágított. Az ipar s a mezőgazdaság magas kamatláb mellett volt kénytelen a forgótőkét megszerezni. A termelés tehát nem hajtott hasznot, mert a jövedelmet elvitte a kölcsönök kamatja. Ezért kevesbedett a vállalkozás, nőtt a munkanélküliség. Ha több, tehát olcsóbb pénz áramlik az országba, fellendül a vállalkozási kedv, több lesz termelés, több a munka s az elfizetett jóvátételi összegek a termelt értékekkel csakhamar megtérülnek.

Az optánsok és a kisantant államok által földjeiktől megfosztott károsultak mihamarább pénzhez jutnak. Igaz ugyan, hogy a kártérítés, amit kapnak, csak 240 millió aranykoronáig terjedhet, ami a teljes kielégítésüktől messze marad. A döntőbíróóságok hatásköre fennmarad, bár ezentúl csak a károsultak *igényét* állapítja meg, az arányt pedig a kár összege és a kártérítés között az A.-pénztár tartalma dönti el. A jövőre nézve azonban, ha újabb elkobzások történnének, a döntőbíróóság hatásköre és a kisantant államainak teljes kártérítési kötelezettsége fennmarad. Kártérítést kapnak a vasuti, kereskedelmi stb. vállalatok. Az előnyök közé kell számítanunk azt is, hogy Hágában ránk terelődött a világ figyelme s az eddig mesterségesen homályban tartott magyar kérdést a vezetőpolitikuskok s a világpolitika közvéleménye megismerhette és az irántunk való rokonszenv látható jeleit tapasztalhattuk.

A tehertételek.

A mérleg másik oldalán a fő tehertétel az, hogy ha nem is jóvátétel címen, hanem más címenek, mégis csak fizetnünk kell, míg a kisantant tagjai közül csak Csehszagra nehezedik súlyosabb teher. (Románia az A.-pénztárba csupán az általa meghatározott kisajátítási összeget tartozik az elkobzott optásbirtokok után befizetni.)

Nem tudjuk, hogy előnynek, vagy pedig tehertételnek nevezzük-e azt a mindenfelé hangoztatott reménykedést, hogy Magyarország és a kisantant államok között ezután szívélyesebb lesz a viszony s a kereskedelmi és egyéb összeköttetések szorosabbra fűződnek. Lehet, hogy egyesek hasznát fogják látni ennek a gazdasági ölelkezésnek, a mi felfogásunk szerint a barátkozás, a felejtés, a közeledés azokhoz, akik Magyarország földjének 72 százalékát elrabolták, nem lehet kívánatos.

A tengeri haderők leszereléséről tanácskozás kezdődött Londonban

Alig aludt ki a tűz a hágai politikai boszorkánykonyha üstje alatt s alig tálták fel annak főztjét a legyőzött országok népeinek, a nemzetközi politika alkímistái újabb konferenciára ültek össze. Londonban kedden megnyílt a „tengeri leszerelési konferencia”. Ezuttal az ántánt-nagyhatalmak nem a legyőzött népek vagyonának roncsain osztozkodnak, hanem egymással alkudoznak s a zöldasztalnál folytatott tanácskozások által próbálják megelőzni és elkerülni a szinte feltartóztathatlanul közeledő és előbb-utóbb bekövetkező összemaradásukat, amely még a világháborúnál is véresebbnek ígérkezik.

Az amerikai Wilson a maga hirhelt tizenkét pontjának megszerkesztésénél a nemzetek általános leszerelését vette alapul. A Népszövetség alapokmányának kiinduló pontja is a teljes leszerelés és a fegyverek uralmának helyét elfoglalni hivatott pártatlan döntőbíráskodás. Jól tudjuk, hogy mivé lett a Népszövetség, melyben annak megalakításakor nálunk is annyi hiszékeny ember reménykedett. A Népszövetség ma már nem más, mint hatalmi csoportok engedelmes eszköze és nagyon távol van attól, hogy eredeti hivatását betöltse. A lefegyverzés pedig tudvalevőleg nemcsak hogy nem következett be, hanem Mussolini éppen néhány hét előtt állapította meg, hogy egész Európa egy tömött fegyverraktárhoz hasonlít. Pedig a trianoni és versaillesi békeknek a magyarok és németek lefegyverzését elrendelő pontjai azt mondják, hogy a legyőzött államok lefegyverzése csak első részlete az általános lefegyverzésnek.

Az Egyesült-Államok hajóhada.

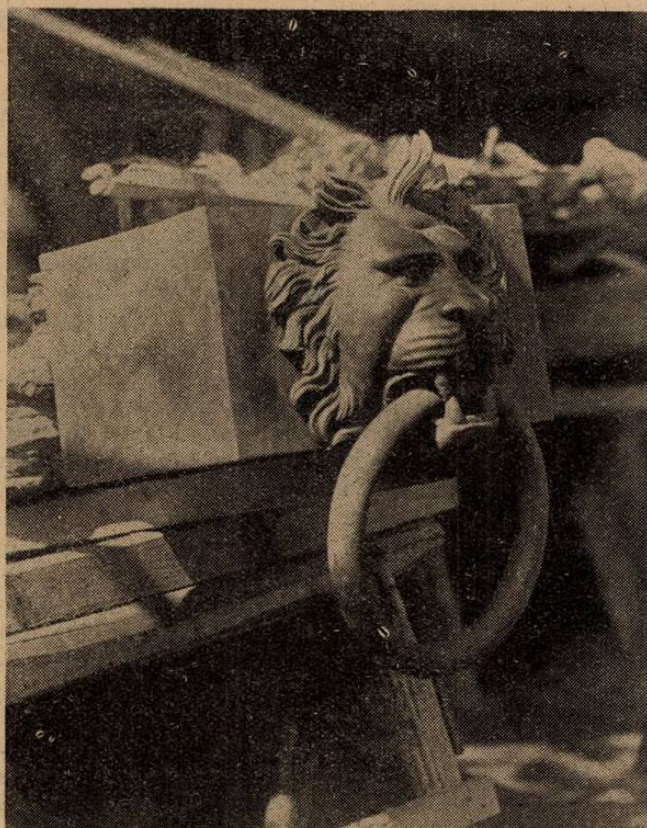
Nem lefegyverzés követte tehát a háborút, hanem újabb fegyverkezés. A tengeren ugyanis a háboru után egy új, hatalmas és veszedelmes rivális jelent meg: Amerika. Az Egyesült Államoknak más világrészekbe irányított kereskedelme a háboru előtt nem volt túl jelentékeny. A háboru alatt azonban Amerika belekóstolt ebbe a jövedelmező üzletágba és többé nem hajlandó azt kiadni a kezéből. A tengeri kereskedelem flottát kíván védelmül és Amerika, amelynek a háboru előtt számottevő flottája alig volt, példátlan arányokban kezdte szaporítani tengeri haderejét. A háboru előtt Anglia jelszava az volt, hogy Angliának mindenkor olyan erősnek kell lenni a tengeren, mint két másik államnak együttvéve. A háboru után azonban ez az angol fölény veszendőbe ment és az Egyesült Államok flotta tekintetében messze Anglia fölé kerekedtek. Anglia megpróbálta ezt ellensúlyozni. A konzervatív kormány Franciaországgal tengervédelmi egyezményt kötött Amerika ellen s az egyezmény ellenértéke fejében átengedte Franciaországnak a vezetős szerepet az európai kontinens politikájában. A franciák, szokásukhoz híven, alaposan kihasználták ezt az előnyös helyzetet s az angol közvélemény felzudult a franciákkal kötött egyezmény ellen. A konzervatív kormány bukását nagyrészt ez a tengeri egyezmény okozta. A Mac Donald-kormány tehát nem tartotta fenn a franciákkal való szövetkezést, hanem Mac Donald Amerikába sietett s az Egyesült Államok vezetőit igyekezett rávenni a flottaépítés mérséklésére, annál is inkább, mert az Egyesült Államok nyilvánosságra került flottaépítési programja oly arányu volt, hogy azzal egyetlen más állam sem tudott volna pénzügyileg lépést tartani.

Olaszok és franciák.

Mac Donald amerikai útjának eredménye tehát az a londoni tengeri leszerelési konferencia, mely kedden megnyílt. A konferencia bevallott célja, hogy megállapítsa a tengeri lefegyverzés arányát és irányelveit, hogy háttárt lehessen szabni annak a versenynek, mely a hadihajók építése terén a nagyhatalmak között megindult.

A tanácskozáson természetesen résztvesz Japán is, mely féltékenyen figyeli Amerika erejének növekedését. De résztvesz Franciaország és Olaszország is. Ez a két ország tudvalevőleg egymás ellen fegyverkezik s flottájuk folytonos szaporítása rengeteg pénzt emészt. Viszont egyik sem akarja a Földközi tengeren megengedni, hogy a másik tulsúlyhoz jusson. Megkísérlik tehát egyezkedés útján meghatározni a tengeri haderők fejlesztésének legfelsőbb határát. Különösen a tengeralattjárók kérdése fog a konferenciának súlyos nehézségeket okozni. Anglia a tengeralattjáró-harc beszüntetése mellett foglal állást, Franciaországnak azonban 53 egységből álló tengeralattjárója van, mely ma valószínűleg a legerősebb a világon. Az angol tengeralattjárók száma csak eggyel több a franciákénál, de nagyobb területet kell védenie. A franciák tehát ragaszkodnak megszerzett fölényükhöz.

Szép szónoklatokkal kezdődött a londoni konferencia — a magyar rádió is közvetítette az angol király megnyitóbeszédét s a többi szónoklatot —, azonban nagyon valószínűtlen, hogy a tanácskozások eredménye a béke biztosításához jelentékenyen hozzájárulna.

Oszlopfej Caligula császárnak a Némi-tó lecsapolása folytán napvilágra került legendás hajójáról.

Osztrák tiszt magyar hadifogságban

— Hennes báró kuraszir tiszt feljegyzései 1848–49-ből —

(Befejezés.)

Haynau kegyetlenkedéseit nem lehetett a rend helyreállításának tekinteni, hanem csak a fékevesztett bosszuöszön kielégítésének. „Családom — folytatja báró Hennes — szent kötelességének tartotta jóltevőmnék, Pöltenbergnek megmentése érdekében mindent elkövetni. Nagypám, aki belső titkos tanácsos és akkor a cseh tartomány legfőbb bíróságának elnöke volt, a legmagasabb katonai parancsnokokhoz fordult és az akkor nagyon befolyásos Schlick Sándor útján, akivel baráti viszonyban volt, magához Haynauhoz is, aki teljhatalommal rendelkezett abban az időben minden magyarországi dologban. A közbelépés nem vezetett sikerre. Nagyanyám viszont magához Zsófia főhercegnőhöz, Ferenc József anyjához fordult, szintén teljesen hiába. Pöltenberget sikerült értesíteni, hogy mindent elkövetünk megmentése érdekében s egy megrázóhangú levél, melyben megköszöni, a mai napig a család birtokában van. Fáradozásaink eredménye azonban mindössze az a levélben adott válasz volt, melyet Zsófia főhercegnő udvarhölgyétől, Schönborn Ernestine grófnőtől kaptunk, aki erőltetett hangú, cikornyás frázisokkal teli sorokban adta tudtunkra, hogy bármennyire sajnálják, a haditörvényszék ítéletének magasabb érdekéből szabad folyást kell engedni. Így tehát Pöltenberg lett az első, akit a magyaroknak tett szolgálatai megtorlásául Aradon, négy tábornok főbelövése után, a hóhérnak átadtak és felakasztottak. Nyugodtan és hősiesen halt meg. Hennes báró — mint feljegyzéseiben írja — egész életé-

ben ennek a szörnyűségnek és az osztrák részről elkövetett szőszegésnek hatása alatt állott és ezt az ifjúkori benyomását sohasem tudta elfelejteni.

A kevésbé fontos szerepet játszó magyar tisztek közül, akiket a fogságba került kuraszir-kadét a magyar seregben megismert és akiknek részéről jóindulatot tapasztalt, egyik sem kerülte el a súlyos szenvedést. Bodány és Démut, az ismerősök közül, közlegénnyé degradáltak, később azonban visszakapták rangjukat. Bakody, aki Görgey ordonánc-tisztje volt s aki tehetséges költő is volt — a Hennes-család birtokában van Bakodynak egyik sajátkezüleg lemásolt szép költeménye — a háborus hullámok elcsendesülése után orvosná lett és zeneszerzéssel is foglalkozott. Később nagyobb vagyonhoz jutva, Visegrád mellett szép villát vett magának és ott lakott. Várhegyivel, akit szintén degradáltak, később a béke éveiben báró Hennes ismételt találkozott és vele a baráti viszonyt fentartotta.

Ugyanugy másokkal is, akiket fogsága idején becsülni és szeretni megtanult.

Feljegyzéseinek befejező soraiban Hennes báró megírja, hogy magyarországi emlékei mindig annyira kedvesek voltak neki és azokat oly kegyelettel őrizte, hogy fiát is, mikor az katonasorba került, magyar huszárezredhez adta és fia: báró Hennes Lipót, a későbbi osztrák földmívelésügyi miniszter, mint önkéntes, valóban Debrecenben, a 7-es huszároknál töltötte önkéntesi évét.

A VILÁGHÁBORU, AMILYENNEK ÉN LÁTTAM...

(Folytatás.)

Irta: vitéz József kir. herceg.

(Harmincegyedik közlemény.)

1916 május 26.

Reggel Sanct Peter-re megyek automobilon, a gyönyörű, friss és üde virányon át, a hatalmas Nanos tömbje alatt el. Be felséges a jó Istennek e békebeli világos kertje. Sanct Peter-en tisztiiskolámat szemlélem meg és a résztvevőkhöz meleg, buzdító beszédet intézek, mely igen nagy lelkesedést okozott. Innét Edelsberg-be mentem, hol Borojevičnél, a hadsereg parancsnokánál jelentkeztem és előadtam újból sürgetően kérésemet, hogy adjanak meg nekem mindent, ami a gáztámadásra kell, azután kértem, hogy annak vezetője ne Ow százados legyen, aki mindennap másképen jelent és fölöslegesen aggodalmaskodó. A hadseregparancsnokság mindent engedélyezett, de Borojevič fékezett, mert aggályai vannak és különben is reméli és hiszi, hogy előbb már előnyomulásunkra kerül a sor... Kifejtettem neki, hogy én az előnyomulást nagyon sürgősnek tartom és ennél fogva csak előnyös lehet a gáztámadás. Azért tartom olyan nagyon sürgősnek az előnyomulást, mert félek, hogy nagyon közel áll az orosz milliós hadsereg támadása, az olaszok tehermentesítése céljából és jaj lesz nekünk, ha mi addigra ezt a csatát még nem nyertük meg, a döntő győzelmet — mely bennünket a Piave-ig vagy Adige-ig visz — ki nem erőszakoltuk, mert akkor a keleten elveszíténénk a nagy csatát és hogy egy katasztrófát elkerüljünk, itt be kellene szüntetnünk a csatát, hogy erősítéseket tolhassunk át, ami egyenlő mindkét csata elvesztésével. Azonfelül még tengersok drága emberéletet mentünk meg a mi oldalunkon, ha a gáztámadással az olaszokat pár hétre megbénítjuk.

Borojevič arca mindjobban kigyullad — találva érzi magát — és soká hallgatva gondolkozik, míg én meg nem töröm a csendet s azt mondom neki, hogy gondoljon csak arra, hogy az orosz — az általam apodiktikusan biztosra vett — támadását megkezdi, még mielőtt a mi támadásunk a tiroli hegyektől az olasz síkságra leér; addig míg mi kénytelenek vagyunk a havasokon minden egyes hegyhátat óriási vér- és időáldozatokkal (mennyi időt és előkészületet vesz a mindannyiszori tüzéségi és más átcsoportosítás igénybe?) keservesen kieroszakolni és midőn az utolsó döntésre a síkságon is még nagy erőket igényelünk. Mi történne ott, ha keleten az orosz nyomás alatt enged arcvonalkunk? Ha tölem függne, és ha már lent volnánk a síkságon, a kihívott döntést tényleg és végleg ki is erőszakolnám és inkább engedném keleti — oroszországi — arcvonalkunkat néhány száz kilométerrel hátrább szorulni, de az oroszoknak nem szabad idejének lennie, hogy a mi ottani arcvonalkunkat teljesen visszagörditse vagy áttörje; erre az egyedüli eszköz itt minden rendelkezésünkre állóval a döntést meggyorsítani és pedig a lehető legcsekélyebb veszteségekkel a mi oldalunkon és a lehető legnagyobbakkal az ellenségénél kieroszakolni azt. Ezen eszközök egyike a gáz.

Borojevič mind vörösebb lesz, kicsi, nagyon okos szeméi melegen villognak; végre szeliden, helybenhagyólag egy kis ütest mér kezével az asztalra: „Kaiserliche Hoheit haben Recht!... Vollkommen Recht... A gáztámadás végre lesz hajtva, amint az előkészületeket meg lehet majd tenni!“ (Folyt. köv.)

VITEZI ÉLET

Dicséret.

Lövetei és égei vitéz *Gábor Árpád* dr., fogalmazó, hódmezővásárhelyi lakos, ki az 1929. évi Országos Szent László-versenyen elért kiváló eredményes működésért a törvényhatósági testnevelési bizottság által dicséret okirattal tüntetett ki, mint járási vitézi hadnagy pedig székkapitányi dicséret elismerésben részesült.

Járási vitézi őrmesterek megbízása és felmentése Bács-Bodrog vármegye Vitézi Széke területén.

A 7. számú Vitézi Törzsszék Bács-Bodrog vármegye Vitézi Széke területén a következő járási vitézi őrmestereket felmentette:

Vitéz *Hevesi István* (2537), volt tart. tiszthelyettes a garai járásban, vitéz *Szabolcs Ádám* (4811), volt népf. honvédszázadosvezetőt a kunbajai járásban.

A 7. számú Vitézi Törzsszék Bács-Bodrog vármegye Vitézi Széke területén a következőket bízta meg a járási vitézi őrmesteri teendővel:

Vitéz *Ferenczi András* (7548), volt tart. tiszth., garai lakost Gara községben,

vitéz *Szabolcs Ádám* (4811), volt népf. huszárszázadosvezetőt vitéz *Siménfalvy* tábornok telepi lakost vitéz *Siménfalvy*-telepen (Kelebia),

vitéz *Ferenczi Pál* (3661), volt tart. gyalogost, kunbajai lakost Kunbaja községben.

Változások Budapest székesfőváros vitézi szerveiben.

Az 5. számú Vitézi Törzsszék vitéz *Merei Lászlót* a III. ker. vitézi őrmester tisztsége alól saját kérelmére felmentette. III. ker. vitézi őrmesterré vitéz *Figura Gyulát*, helyettesül pedig vitéz *Barabás Viktort* bízta meg. *Székkapitány.*

Budapest V. ker. legénységi vitézeihez!

A kerületi hadnagy folyó évi február hó 1-én, szombaton, délután fél 7 órakor, a szokott helyen V., Hold-utca 19, Putz-féle étterem külön helyiségében) bajtársi összejövetelt tart. *Székkapitány.*

A gyömrői járás vitézeihez!

A 3. számú Vitézi Törzsszék 52/tsz. 1930. számú rendelkezésével Mende község vitézi őrmesteri tisztségével ezideig megbízott vitéz *Szuhányi Ferenc* földművest (Isz. 3720) tisztsége alól felmentette és helyette vitéz *Virág Mihály* volt tart. őrmester, kereskedő, Mende községbeli lakost (Isz. 6320) bízta meg. *Székkapitány.*

Bihar vármegye vitézei!

A vármegyei Vitézi Szék hivatalos helyiségét a vármegyei házáról Kosuth-utca 28. házszám alá tette át. (27/msz. 1930.) *Székkapitány.*

Komárom-Esztergom vármegye vitézeihez!

Értesitem az egyesített vármegyei vitézeit, hogy Komáromban, a 2. honvédszázados parancsnokságnál f. hó 30-án, 9 órai kezdettel, a lovasági laktanya udvarán, nyilvános lövészversés lesz, mely alkalommal hét darab idősebb, lovasági szolgálatra nem alkalmas selejtlő kerül eladásra. *Székkapitány.*

Vitéz *Horváth Ferenc*, volt tiszth. (Körmend), az arany, nagyezüst, kisezüst és bronz vitézségi érmek tulajdonosa.

Felhívás Szabolcs vármegye vitézeihez!

Általánosan észlelhető tünet, hogy a vitézek ama kötelezettségüknek, hogy a személyüket érintő mindenféle változást a vármegyei Vitézi Széknek bejelentsenek, igen hézagosan felelnek meg.

Ez különösen fennáll a csak legutóbb lezajlott törvényhatósági bizottsági és képviselőtestületi tagválasztások folyamán megválasztott vitézekre, akik mind elmulasztották bejelenteni az őket ilyen vonatkozásban ért változást.

Felhívom valamennyi, a fenti Szék állományához tartozó vitézt, hogy ezen

változásokra vonatkozó, mint netalán egyéb ide eddig nem jelentett személyi változást haladéktalanul, a jövőben előfordulókat pedig minden további felhívás bevárása nélkül esetenként azonnal jelentse ide be. *Székkapitány.*

Debreceni vitézeknek!

A „Debreceni Vitézi Társaskör” közleménye:

A Társaskör pénztárnoka, vitéz *Gaál Károly*, irodafőigazgató, minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig a kör helyiségében hivatalos órát tart, a tagsági díjak befizetése ebben az időben nála eszközölhetők.

A Keresztény Nemzeti Liga 1400 kötetes könyvtára a tagok rendelkezésére áll. A könyvtár nyitva van minden szerdán 4 órától 5-ig. *Igazgató.*

Tiszti vitézek műsoros táncestélye Szolnokon.

Maradandó emlékü, fényes külsőségek között rendezték meg a vármegyei tiszti vitézei első műsoros táncestélyüket folyó hó 11-én Szolnokon a Nemzeti-szálló művészileg kiválóított dísztermében, mely kellemes találkozója volt egy város, mint a környék élőköltségének.

A táncestélyt, melynek védnöke *Almási Sándor* főispán volt, általános nagy tetszést aratott, nívós műsor rész előzte meg, melyen vitéz *Benkőné*, szentgericezi *Jakab Irén*, a Városi Színház operaénekesnője operáriákat, majd magyar műdalokat adott elő meleg bensőséggel, *Hódsági Lola*, a szegedi színház szóló-táncművésznője balettel mutatott be bájos könnyedséggel, továbbá *Cselényi József*, a Nemzeti Színház közismert színművésze szavalt és énekelt cigányzene kísérettel.

A kiváló szereplők fellépése már eleve biztosította a bál fényes sikerét, melyen mindvégig a legmagyarosabb jókedv s közvetlenség uralkodott s amelyről a legszebb elismeréssel csak a késő reggeli órákban távozott a vigadozók nagy része.

A rendezőség mély hálával mond köszönetet ezúton mindazoknak, kik az estély fényét úgy szereplésükkel, mint magas megjelenésükkel emelték.

Vitézi értekezlet Kispesten.

A vitézi hadnagy a kispesti vitézi járás vitézeivel folyó hó 28-án este 8 órakor a Kispesti Ipartestület székházában értekezletet tart. Az értekezlet tárgyának fontosságára való tekintettel a megjelenés feltétlenül mindenkire kötelező. Az értekezlet előtt, hét órakor, a vitézi alap kezelő bizottsága részére lesz értekezlet. *Székkapitány.*

Vitéz Veress Bálint temetése.

Ismét lesújtott pallosával a könyörtelen halál. Egy tetterős, 37 éves, ötgyermekes családapa, Nagykálló szerezett főjegyzője, vitéz Veress Bálint esett áldozatul. A szent ünnepeken még életerősen nézett az újév elé és annak első napján már dermedten, kiterítve feküdt. Halálmegvetéssel, bátorsággal, vitézen végigküzdötte a világháborút, ezer halállal nézett szembe, bár többször megsebesülve, megmenekült a haláltól és itthon, golyózáportól menten, rövid pár óra alatt, vérmérgezésben pusztult el. Tragikus halála megdöbbentette Nagykálló egész közönségét, amely vele érzett kezdettől fogva és emléket kegyelettel őriz meg. Egyéni kvalitásánál fogva vezetészerepre volt predesztinálva, résztvett mindenben, ami nemesít, felemel, igazságszeretete megnyilvánult minden cselekedetében. Alig működött ott két évig, de ez idő alatt Nagykállónak és annak népének élt, amelyet mint szinmagyar lakosságot, az ő izig-vérig turáni magyar szeretetével szeretett.

Végtisztességadása folyó hó 2-án, délután 2 órakor ment végbe a nagykállói református templomban, amely falai között alig látott még oly nagy tömeget, mint ez alkalommal. Ott volt egész Nagykálló gyászoló közönsége vallás- és osztálykülönbség nélkül. De még nagyobb tömeg állta körül a templomot is, ahová már nem juthatott be.

Görömbey Péter nagykállói esperes, mélyen a szívebe markoló beszéddel bucsuztatta el a nemes férfiut és egyházának hűséges szolgáját.

Nánásy Andor dr. országgyűlési

képviselő, Nagykálló község képviselő-testületének és annak mélyen sujtott közönsége nevében — mely vitéz Veress Bálintot a maga halottjának nyilvánította — mondta el nagyhatású bucsuztatóját. Kiemelte a halott kiváló érdemeit és rámutatott azokra az erényekre, amelyek a halottat ékesítették és nagyra tették.

Vitéz Reviczky László tábornok, a Szabolcsvármegyei Vitézi Szék kapitánya, a Vitézi Rend nevében könyvező szemekkel, mélyen meghatva bucsuzott a nemes vitéz bajtáristól. — Ő, aki maga példaadó mintaképe a katonai erényeknek, egyben oly kiváló interpretálója az érdemek kifejezésre juttatásának — a halott érdemeit kiemelve, rámutatott mindazon erényekre, amelyek vitéz Veress Bálintot — aki a harcatereken a legvakmerőbb vállalkozásokhoz mindig önként jelentkezett és a szó szoros értelmében magán hordta a „halálínget“ — megédzették és amely erények képessé tették őt a polgári életben is, a vitézhez méltó cselekedetekre. Könyveket fakasztó bucsuztatóját azzal fejezte be, hogy a nemes vitéz távozása nagy veszteség a vitézek részére. Nagy ür marad utána, de ezt pótolni fogják azal, hogy többet, helyette is fognak dolgozni, hogy elvégezhessek a nagy munkát, a szegény megcsonkított, annyi sebből vérző, letipott, szeretett magyar haza nagyra tételét.

Balogh Péter, Balkány község főjegyzője, úgy a járási mint a szabolcsvármegyei jegyzői kar nevében meghatva bucsuztatta a kiváló kartársat, a kitűnő tisztviselőt.

Végre a nyiregyházai közigazgatási tanfolyam nevében, melynek vitéz Ve-

ress Bálint kiváló képességeinél fogva előadója volt, a tanfolyam egy hallgatója bucsuztatta a kiváló jegyzőt.

Nagykálló község lakosainak ezreitől és a vármegye különböző testületeinek képviselőitől kísérvé haladt a koszorúk és virágok özönével borított gyászkocsi a felejthetetlen halott temetével az utolsó állomás, a sirgödör felé, hol még egy utolsó bucsuztatót mondott Görömbey Péter esperes.

Ugy a Vitézi Rend, mint a levonték és Nagykálló község tüzoltósága képezték a diszkliséretet.

Állást kereső vitéz.

Magyar, német, horvát nyelvismerttel bíró, irodai munkálatokban, gép- és gyorsírásban jártas, szerény igényű nőtlen férfi bármely munkát elvállalna. Szíves megkereséseket a kiadójával továbbít. 400. VIII. 1930. szám.

Vitéz kőművesmester munkát vállal.

Vitéz Kecskeméti József (Debrecen, Kisfaludy-u. 17), képesített kőművesmester, elvállalja házak építését, javítását és átalakítását. Vitézeknek endemény.

Cipő és csizmakészítést vállal, vitéz cipésmester.

Kérem a bánya-, gyár- vagy egyéb üzemek vezető nemzeti vitéz urait, hogy jól felszerelt cipő, csizma, bakancskészítő műhelyemet megrendeléseikkel támogatni szíveskedjenek. Kivánatra árajánlatot és mintát küldök. Amennyiben valahol telepi cipésmesterre volna szükség, ezt is vállalnám. Vitéz Molnár István, Zubogy (Borsod-Gömör megye).

Mindenki rendelje meg a Vitézek és Gazdák Naptárát

Ára 1 pengő és 20 fillér és 12 fillér portóköltség.

Magyar katonák

Irta: vitéz Csátáry József alezredes.

Férfiak, — hősök, — a magyar nap ragyog lelkük egén,
Imádságuk a haza sorsa, mely szívük legmélyén él,
Az ősi hitnek szellemében előttük csak az becses,
Ami a nemzet érdeke, — ami szent és nemes.

Honszerzők, — országtartók s büszke bajnokok,
A magyar nagyság hirdetői; — mind apostolok...
Biztosítják a fejlődést s a romokon reményt fakasztanak,
Őrzik a hagyományt s mint kincset adják, — az utódoknak.

Nem egyszer, — megmentették már az elárvult hazát,
Mert erősek és dicső vitézek voltak egyaránt.
Nem csüggedtek, nem álmództak, hanem a Hadak ország-
[utján,
Az ősi karddal kézben küzdöttek századokon át.

Ritkult sorokkal bár, — de harcoltak rendületlenül,
Állták a vihart keményen és önzetlenül,
A sötét éjszakákban, midőn köztünk járt a pusztulás,
Ők állták a vártán s vérezve szenvedtek száz halált.

Harcaik sok állomását glória és gyász is hirdeti,
Multjuk koszoruját babér és becsület övezi.
A nehéz idők után örömtüzet ők gyújtottak,
Őrök az érdem, hogy a magyar él és fennmaradt.

A katona léte a nemzet életében biztató és hatalmas erő,
Melybe beleszövődik a nép jelleme, — a mult és a jövő.
Ezer évünk valósága — lelkük nagyságában él,
A honszeretet oltárán áldoznak, ha ránk tör az ellenség.

Áldoznak, — s fegyverük csillogásával messze bevilágítják
A második ezredév — boldogabb távlatát.
Ennél nincs nagyobb feladat és nincs dicsőbb hivatás,
Ezt érzik és vallják — a magyar katonák.

A „VIGASZ” szervezkedése

A Vitézek Gazdasági Szövetsége folyó hó 16-án tartotta ez évben első végrehajtóbizottsági ülését, amelyen meleg ünnepségekben részesítette csiktoplócai vitéz Lázár Domokos ny. tábornok, budapesti székkapitány urat azon alkalomból, hogy mint a Szövetség tiszteletbeli elnöke, első ízben jelent meg a végrehajtóbizottsági ülésen. A tiszteletbeli elnök Áronffy szavaira hosszabb beszéddel válaszolt s beszédében kifejtette a gazdasági szervezés fontosságát. Rámutatott arra, hogy minden gazdasági szervezet csak akkor képes erős épületté kiépülni, ha ezen épület egyes tégláit, vagyis a szervezetet képező tagok egyénenként is egészségesek. A gazdasági élet középpontjában működő kereskedő és iparos bajtársaknak különösen féltékeny gonddal kell őrködni azon, hogy üzleti hírnevük minden tekintetben fedje azon egyéni becsületességet és tisztességet, amit mint vitéztől mindenki fokozottabb mértékben méltán elvárhat. A gazdasági szervezkedés azonban nemcsak a kereskedőkre és iparosokra, hanem az összes foglalkozási és kereseti ágakra nézve bir fontossággal s remélhető, hogy erős összetartással s célirányos munkával sikerülni fog a vitézek érdekeit minden irányban kiépíteni.

A végrehajtóbizottság örömmel vette tudomásul, hogy a körülbelül egy hónap óta fennálló Szövetség taglétszáma a budapesti Székkapitányság állományába tartozó vitézekből már közel százra növekedett, akik között képviselve vannak az összes kereseti ágak, ugymint állami, városi és magántisztviselők, bírók, ügyvédek, orvosok, mérnökök, vállalkozók, kereskedők, iparosok stb. Elhatározta a végrehajtóbizottság, hogy foglalkozási és kereseti ágak szerint alosztályokat létesít, amelyek kiépítése révén lehetővé fog válni, hogy a különféle foglalkozású vitézek maguk szabhassák meg azokat az irányelveket, amelyeken belül különleges gazdasági érdekeik védelmére a Szövetség működését igénybevenni óhajtják. A Szövetség vezetősége ezuton is felhívja az összes vitézeket a Szövetségbe való belépésre, mert csakis a közös munkából remélhető a közös érdekeket jelentő eredmények elérése.

A szervezkedés kiépítéseként szükségesnek mutatkozik a Budapest környékén lakó vitézeknek a Szövetségbe való bevonása is, amivel kapcsolatban felkérte Lázár tábornok urat, hogy az északpestmegyei székkapitány urral e tárgyban a szükséges érintkezést felvenni sziveskedjék.

A szervezés további munkáját továbbra is vitéz Kapuváry Gusztáv, a Szövetség titkára irányítja, aki bármely irányban készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére. A Szövetség vezetősége ezuton is felkéri a tagokat, hogy a Szövetség jövő működésével kapcsolatos esetleges kívánságaikat, indítványait és észrevételeiket néhány sorban hozzák a vezetőség tudomására, mert a vezetőség a tagok részéről megnyilvánuló minden életrevaló gondolatot fel akar karolni s annak megvalósítása érdekében küzdeni. Arravonatkozólag is kér a Szövetség az egyes vitézek részéről értesítést, ha valakit bármilyen irányban mint vitézt sérelem vagy hátrány érte volna, aminthogy legutóbb is néhány ily esetben a vezetőségnek sikerült a vitézek érdekeit megvédeni.

A végrehajtóbizottság új tagjaiul megválasztott vitéz Lázay Fritz Oszkár, a képviselőház műszaki főigazgatója és vitéz dr. Duzár József egyetemi m. tanár, orvos, azonkívül egy végrehajtóbizottsági tagságot fentartott vitéz dr. Diószeghy Gábor kúriai bíró részére.

A tagoknak nyújtandó kedvezmények ügyében a vezetőség érintkezésbe lép a különféle intézményekkel és cé-

gekkel (színházak, fürdők, napilapok, kereskedő cégek stb.) s a tagoknak nyújtandó kedvezmények mérvét körlevélben fogja közölni.

Elhatározta végül a végrehajtóbizottság, hogy folyó hó 27-én, hétfőn este fél 7 órakor IV., Bástya-utca 5. sz. alatt I. emeleti előadótermében taggyűlést tart, amelynek során csiktoplócai vitéz Lázár Domokos ny. tábornok, budapesti székkapitány a gazdasági szervezkedés szükségességéről és irányairól, vitéz Hajnóczy Béla dr. a Közszállítási Szabályzatban foglalt vitézi kedvezményekről tart előadást s ezzel kapcsolatban az adóbevallásokra vonatkozó gyakorlati utmutatásokat is nyújt a tagoknak.

A vezetőség kéri, hogy úgy az előadók személyére, mint az előadásra kerülő tárgyak érdekességére és fontosságára való tekintettel a Szövetség tagjai lehetőleg teljes számban jelenjenek meg s azon szívesen látja azokat a vitézeket is, akik a Szövetségnek még nem tagjai.

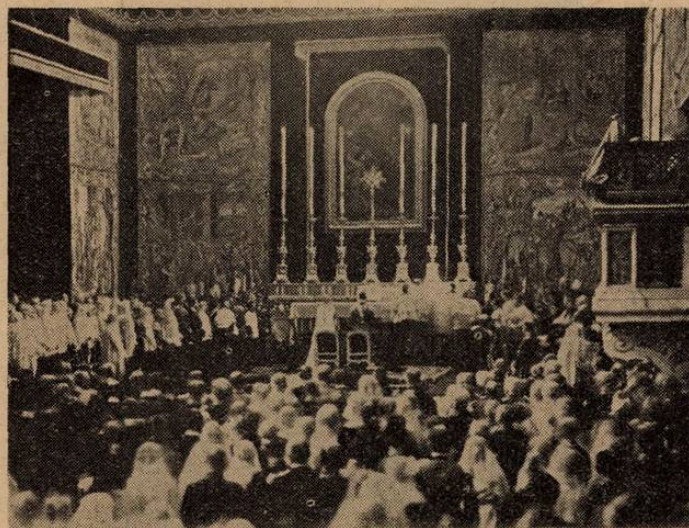
A honvédezredek történelmi neveket kapnak.

Illetékes helyről nyert értesülés szerint a Kormányzó elvben hozzájárult a honvédelmi miniszternek ahhoz a javaslatához, hogy a honvédség csapattestei a jövőben az ezredek számozásának fenttása mellett történelmi személyek neveivel jelöltesse meg és az ezredtulajdonosi méltóság adományozása megfontolás tárgyává tétessék. A honvédelmi miniszter a jövőben a régi magyar ezredek dicső hagyományainak ápolására is nagyobb súlyt kíván helyezni, tudatában annak, hogy ennek milyen jelentős befolyása van minden testület — de különösen fegyveres erő jó szellemére. A magyar területről kiegészítődött régi és immár történelmi multtal bíró honvédségi és volt közös ezredek hagyományainak fokozottabb mértékben való ápolására honvédségünk jelenlegi csapattestei lesznek hivatva, tehát az ezredek a régi magyar ezredek utódainak tekinthetők.

A magyar baromfitenyésztő és exportszövetkezet megalakulása.

Vitéz Párdy Imre közli a következőket:

A magyar baromfitenyésztő- és exportszövetkezet február 2-án délelőtt 11 órakor, a Köztelek épületében (IX. Üllői-ut 25. sz. I. em. kisterem) tartja meg alakuló közgyűlését, amelyre minden eddig jelentkezett vitéz bajtársat, hozzátartozóit, ismerőseit szeretettel meghívjuk.

Az olasz trónörökös esküvője a kvirináli palotában, a Paolino-kápolnában.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Jan.—Febr.	Róm. kath. naptár	Protestans naptár	A nap kelete és nyugata
27 Hétfő	Aranyas Ján.	Lotbár	A hét elején a nap 7 óra 34 perckor kel és 16 óra 53 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 27 perckor kel és 17 óra 2 perckor nyugszik.
28 Kedd	Nagy Károly	Károly	
29 Szerda	Szal Ferenc	Adél	
30 Csütörtök	Martina sz.	Martonka	
31 Péntek	Nol. e. er. †	Virgília	
1 Szombat	Ignác vt.	I. nác	
2 Vasárnap	E. 4 Gy. B. A.	E. 4. Karol	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Január 26. 1699. Karlócai béke. Tizenhat évi háborúskodás után Karlócán megkötötték huszonöt évre a békét. A magyar királyt németek képviselték a törökkel szemben. A béke szerint Erdély a császáré, a temesi terület a szultáné.

Január 27. 1528. Szulejmán és Szapolyai szövetsége. Gritti közbenjárására létrejött a szövetség Szapolyai és a török között.

Január 30. 1830. A „Hitel” megjelenése. Száz esztendeje, hogy Széchenyi István gróf uttörő műve megjelent. A művet Széchenyi híres sorai fejezik be: „Sokan azt gondolják, hogy Magyarország volt; én azt szeretem hinni: lesz!”

A „Turáni bajtársi egyesület” őrségállása.

Wanner István a „Turáni” bajtársi egyesület örökös t. b. vezére levelet intézett hozzánk, amelyben köszönetet mond a január 12-iki számunkban közölt képekért és felhívja figyelmünket arra, hogy Szilveszter-éjszakán az országlászlónál nem a Turul, hanem a Turán bajtársi egyesület tagjai állottak őrt.

Umberto olasz trónörökös sítúrán a hegyekben.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Legtöbb olvasónk előfizetése január 1-én lejárt. Nyomatékosan felkérjük azokat, akik előfizetésüket még nem utították meg és akik még a múlt évre hátralékban vannak, hogy előfizetésüket rendezzék. Egy embernek a havi 84 fillér nem oly nagy összeg, nekünk azonban a lap előállítási költsége, portója előteremtésénél minden egyes olvasó támogatására szükségünk van.

A 41. honvéd hadosztály hősi emléke.

A volt m. kir. 41. honvéd gyaloghadosztály hősi halottainak emlékére kegyeletes ünnepet ültek vasárnap a hadosztály egykori vezérei és vitézei. Az ünnep a Nádor-kaszárnyában kezdődött, ahol Schay Gusztáv ny. gyalogsági tábornok elnöki megnyitó beszédében vázolta a vitéz hadosztály vérrel áztatott utját és lelkes szavakkal hívta föl a közönséget elhunyt hőseink emlékének megőrzésére és az összetartozás ápolására. Azután Sypniewski György ny. altábornagy és Zala Károly főhadbíztos számoltak be a bizottság eddigi működéséről. Az ünnepség a Kapisztrán helyőrségi tempóban folytatódott, ahol Hász István tábori püspök zenésmisét mondott és hazafias beszédben emlékezett meg a dicső 12., 20., 31., és 32. honvéd gyalogezredek fiairól.

— Ha ez az ország — mondotta — a tatárjárás koporsójából és Mohács temetőjéből föl tudott támadni, akkor Trianon temetőjéből is föltámad, ha az utódok olyan hősök lesznek, mint a vitéz 41. hadosztály honvédei voltak a nagy világháborúban!”

A mise után a Hősök kápolnájában a 41. hadosztály művészies emléktáblájának megható leleplezése következett. Schay ny. gyalogsági tábornok rövid, de szívhez szóló beszédben fogadta meg, hogy megcsonkításunkat és lealázásunkat nem tűrjük. Hász püspök az emléktáblát megőrzés céljából átvette. Majd a kivonult csapat díszmenetben elvonult báró Hazai Samu ny. vezérezredes és a hadosztály egykori parancsnoka előtt.

A volt szerbiai hadifoglyok találkozója.

A szerb hadifogságot és az 1915-iki albániai halálmarsot túlélő magyar tisztek Budapesten a Rákóczi uti Kovacevics-féle étteremben bajtársias összejövetelt tartottak. A találkozón megjelenteket vitéz Aggházy Kamil, a Hadtörténelmi Muzeum igazgatója üdvözölte. Kakuljevics József dr., volt főhadnagy, gazdasági főiskolai tanár szeretettel és a hála visszaemlékezésével köszöntötte az összejövetelen megjelent Dal'Ollio olasz katolikus lelkészt, aki a háború előtt évekig élt Egerben s a háború alatt a cittaducali fogolytáborban magyar nyelven nyújtott vigasztalást a hadifogságban volt tiszteknek és minden ügyes-bajos dolgaikban megható gondoskodással támogatta őket. Faragó László nyug. tanár, volt népfelkelő százados megköszönte az összetartás ápolását irányító bizottság tagjainak: vitéz Aggházy Kamillnak, Mánássy Miklós vármegyei főjegyzőnek és Szöllösy Aladár pénzügyi főtanácsosnak fáradozását.

A Bolyai-reáliskola hősi halottainak emléke.

A Bolyai-reáliskola Volt Iskolatársainak Szövetkezete Bozay Zoltán tanker. kir. főigazgató elnöklete alatt az intézetben összejövetelt tartott, amelyen a volt tanítványok közül is számosan megjelentek. Az elnök ismertette az intézet hősi halottainak emlékét megörökítő terveket. Javaslatára az egyesület felkérte Hajós Alfréd műépítést, a nagynevű intézethez méltó terv elkészítésére. Az emlékmű kivitelével Lantay Lajos szobrászművészt bízták meg. A felavatási ünnepségeket az ősszel tartják meg.

Előadás az európai ifjuság testneveléséről.

Vitéz pávai Mátyás Sándor vezértanácsnok, az OTT társelnöke, szombaton este a budapesti MÁV-gépgyár golgotauti nagytermében előadást tartott „Az ifjuság testnevelése” címen. A közönség soraiban ott voltak: Sebő Gusztáv IX. kerületi előjáró, Müller Alajos kormányfőtanácsos, Kertész Béla MÁV főfelügyelő-helyettes, Vámosi Károly, a Ganz-Danubius igazgatója, Szrbák Elek dr. MÁV igazgató, Hajts Lajos vezértanácsnok, a X. kerületi testnevelési bizottság tagja, Oravetz Árpád dr. MÁV főfelügyelő, Ulrich Hugó MÁV főfelügyelő, Sieberth Imre MÁV felügyelő s még számos városi és társadalmi előkelőség. A nagysikerű előadást filmképek vetítése kísérte és a közönség lelkesen megtapsolta.

A budapesti rádió műsora.

Január 26-tól február 1-ig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból; 11.15: evang. Isten-tisztelet; 12.20: pontos időjelzés, időjárásjelentés, utána a m. kir. honv. gye. zenekarának hangversenye; 3.30: földművelésügyi minisztérium rádióelőadás sorozata, felolvasás: „Apró-marhatenyésztés a tanyavilágban”; 4: zenedélután, közreműködik Hubay Jenő dr., Zsolt Nándor, Gabriel Ferenc, Földessy Arnold, Kentner Lajos, Mécs László, Kalliwoda Olga; 5.40: Rádió Szabad Egyetem; 1. magyar dalok, előadják az Egyetemi Énekkarok, 2. Schafranek János dr. egyetemi tanár felolvasása: „Az izlésről és szaglásról”; 6.45: sporteredmények; 7: Radics Béla cigányzenekarának hangversenye; 8.15: Nagy Endre felolvasása: „Eötvös Károly”; 8.40: Johann Strauss zenekari hangversenye, utána gramofonhangverseny.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.40: Komlóssy Emma magyar nótákat énekel Kurina Simi cigányzenekarának kíséretével; 6.50: német nyelvoktatás; 7.30: a Filharmoniai Társaság hangversenye a Zene-művészeti Főiskola nagyterméből, utána a Magyar Külügyi Társaság előadássorozatában Radics Elemér dr. francia nyelvű előadása: „A magyar szellem a történelmi anekdoták megvilágításában”; majd Bachmann jazz.

Kedd. 4: Thury Mária mesél a gyermekeknek; 5: Mándits szalonzene hangversenye; 6: Lukin Imre dr. egyetemi tanár előadása: „Magyarország története életrajzokban”; 6.45: dalosjáték, előadja Kürthy György, a Nemzeti Színház művésze; 7.30: francia nyelvoktatás; 8: Jascha Heifetz gramofonlemez; 8.35: hangverseny, közreműködik Székelyhidy Ferenc dr. és Svéd Sándor a m. kir. Operaház művészei és Kentner Lajos zongoraművész; utána cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: Zsoldos Benő felolvasása: „Lendvay Márton mint csizmadia”; 5: szórakoztató zene; 6.15: olasz nyelvoktatás; 6.50: színműelőadás a Studióban „Kék és piros”; 8: rádió amatőr posta; 8.40: Stefániai Imre kamaraművész zongorahangversenye; 10: Rigó Jancsi cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabad Egyetem; 1. magyar dalok, előadja Körmendy János a Magyar Színház tagja, 2. Szöllőssy Alfréd dr. min. titkár felolvasása: „Az új közlekedési rend szabályai”; 5.10: a földművelésügyi minisztérium rádióelőadás sorozata: Groffits Gábor gazd. akadémia r. tanár felolvasása: „A trágyatelepek építéséről különös tekintettel a kisgazdaságokra”; 5.40: a honvédszenekar hangversenye; 6.45: angol nyelvoktatás; 7.25: a m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása; 7.30: m. kir. Operaház előadása: „Lohengrin”; 11.30: Sovánka Nándor cigányzenéje.

Péntek. 4: Pista bácsi „Virágoskert” mesedélutánja; 5.10: a Turáni Társaság előadása: vitéz Galánthay Tivadar tábornok felolvasása: „Tapsztalataim a tatárok között”; 5.40: hangverseny, közreműködik Sonkoly István és Szölymos Péter; 6.35: Forró Pál novellái; 7.15: gyorsírási tanfolyam; 7.50: a Budavári Koronázó Főtemplom énekarának hangversenye; 8.40: szimfonikus jazz-zenekar hangversenye, utána Farkas Jenő cigányzenéje.

Szombat. 4: ifj. Hegedüs Sándor novellái; 5.10: a Szociális Misszió Társulat előadása: Farkas Edit alapító-főnöknő felolvasása: „Missziós üzenetek”; 6: Rados Bock Hilda ének-számai schrammelzene kísérettel; 6.30: mit üzen a rádió? 7.15: Sikabonyi Antal előadása, felolvasás: „Hírlapirodalmunk és Rákosi Jenő”; 7.45: színműelőadás a Studióban, majd Magyarai Imre cigányzenekarának hangversenye.

Gáz- és légvédelmi előadások.

A Szabadegyetem műszaki tanfolyamainak gáz- és légvédelmi előadássorozatában február 6-án vitéz Bartha Andor tart előadást „A kombinált légitámadás jelentősége, különös tekintettel a polgári lakosságra” címmel, március hó 11-én pedig vitéz Gálócsy Árpád előadására kerül a sor, melynek címe: „Passzív védelem, — műszaki problémák, — városépítés, lakóházak berendezése”. Az előadások színhelye az Egyetemi Ásványtani Intézet előadóterme (Budapest, VIII., Muzeum-körut 4, földszint). A Szabadegyetem hirdetett huszonhat előadására jelentkezni lehet január 28-ig minden hétköznapon este félhat és félhat óra között, VIII., Népszínház-utca 8, földszint 5 alatt. Az előadások belépődíja az egész sorozatra személyenként 5 pengő, az egyes előadásokra személyenként 1 pengő. Az egyes előadások jegyei a helyszínen is megválthatók.

Kocsisnak, lovásznak ajánlkozik.

Ifj. Vaskó János (Nyírkárász, Moncsány Józsefnél) urasági kocsis, loápoló, igen ért a lovak kezeléséhez, ajánlkozik bárhová, lovak mellé. Harminchárom éves, nős, két fiugyermekkel. Felesége szakácsnőnek is alkalmas. Szíves értesítést kér.

Előadás a kisebbségi működésekről.

A Magyar Külügyi Társaság parlamenti előadótermében látogatott előadást tartott vitéz Nagy Iván dr., a kultuszminisztériumba berendelt kir. s. tanfelügyelő: „A kisebbségi szerződések létrejövetele a párisi békekonferencián” címmel. Érdekesen foglalta össze a béketárgyalások hivatalos tanácskozásait és kulisszatitkait, amikből megtudtuk, hogy annak idején különösen az angolok ellenezték a kisebbségvédelmi szakasznak a Nemzetek Szövetsége alapokmányába való felvételét, mert féltették gyarmati birtokaikat. Ismertette a magyar békedelegáció idevonatkozó munkálatait is, különösen az autonóm Erdélyre vonatkozó tervezetet. Végül egy új magyar nemzetiségi politika meghirdetésének szükségességét hangoztatta. A tetszéssel fogadott előadást Lukács György, ny. miniszter, a Külügyi Társaság nemzeti kisebbségi szerkesztőjének elnöke mondott köszönetet.

Maria José hercegnő, az olasz trónörökös neje, sítúrán.

A várfalvi öreg harang

— Elbeszélés. —

Irta: Gyallay Domokos.

A várfalvi eklézsiának van egy népszerű, öreg harangja, amelyet — amint a rajta levő írás mutatja — messze földön, Brünn városában öntöttek. Hogyan került ez a harang Morvaországból Erdélybe? Kinek volt kedve ezer mérföldnyire menni harangért, mikor közelebb is könnyen kaphatott volna?

Hát én ismerem a harang történetét, elmondom.

Élt ezelőtt háromszáz esztendővel Várfalván egy Fodor Ilona nevű leányzó. Egyedül való, gazdag leány volt, egész Aranyosszéken emlegették, hogy milyen jó szerencsét csinál majd vele valamelyik ügyes, ifju gazdalegény. Annyi bizonyos, hogy kérőkben kedvére válogathatott Ilona leányzó.

Hát válogatott is, amíg a szíve meg nem nyugodott egy falujabeli ifjuban: Egyedfy Pálban.

Egyedfy Pál bizony nem volt gazdag, de deli, szép legény volt s jámbor életű; senki sem csodálkozott a Fodor Ilona választásán. Egyedfy Pál diszére vált a felesége vagyonának, mint a sugár jegenyefa a ház tájékának.

Mondom, Fodor Ilona a szíve szerint választotta Egyedfy Pált, miért is választotta volna, ha tökéletes szerelmet nem érez iránta? Hanem olyan a szerelem, mint a tűz a téli kályhában: édes, kedves dolog, ha rendesen ég, de gyötrelem, ha füstölni kezd. A Fodor Ilona szerelmébe pedig olyan dolgok elegyedtek, amik megzavarták annak édes lángolását. Az volt a főbaj, hogy módfelett uralkodni kívánt a férjén.

Minden lépésébe beleakadt, minen szavába rejtett értelmet keresett, minden pillantását csufszágra magyarázta. Száz okot talált rá, hogy férjét leckéztesse.

Unta ezt a bánásmódot Egyedfy Pál, unta bizony, de azzal nyugtatta meg magát:

— Majd kifujja-fárasztja magát az ártatlanságon, mint a szél a kősziklán...

Aztán volt egy tulajdonsága a fiatal asszonynak, amit igen jó szívvél látott Egyedfy Pál: nagyon huzott az eklézsiához. Buzgón járt templomba, szívesen adakozott. Nem szokott az ilyen asszonyban gonosz lélek lakozni!

Az Egyedfy Pálné kegyességét a szent gyülekezet is nagy megbecsüléssel tüntette ki. Közelebről, mikor a presbitérium elhatározta, hogy a toronyba harangot szerez, az asszonyi rend részéről őt bízta meg az adományok gyűjtésével. A perselyt ő hordozta körül, a gabonát és egyéb javakat ő szedte össze a haragalapra.

Örült ennek az Egyedfy Pál jámbor szíve, hogyne örült volna!

De már úgy van az, hogy aki állandóan tövisek között tapogatózik, előbb-utóbb csak megszúrja kezét. Aki pedig megszúrja kezét, fölszisszen, ha ugyan el nem káromkodja magát.

Egyedfy Pált is egyszer csak elhagyta a türelme a felesége gonosz szája miatt.

— Hát én egyszer befogom a szádat, asszony! El nem tűröm, hogy örökké bennem lakjál...

Noiszen lett erre irgalmatlan nagy harag! Nem hangos veszekedés, bár inkább az lett volna, hanem zsótlán, magában dülő-fuló, szemet-meregető haragtartás. Egyedfy Pál csakhamar megbánta, hogy megfélekezett a béketűréről. Hiába, ezt az asszonyt Isten jóval is, rosszal is felruházta, az okosság már most azt parancsolja, hogy a rosszat el kell szenvedni a jóért.

Megpróbálta kiengesztelni feleségét, egyszer komolyan szólott hozzája, máskor tréfára fogta a dolgot. Mindhiába, az asszony olyan volt, mint a tüzes kelevény, nem lehetett hozzája közelíteni...

Nagyon elment az Egyedfy Pál kedve ettől a kietlen, mord élettől.

Egy napon azt mondta feleségének:

— Jól van, asszony, nem akarsz megenyhülni irántam, én bizony nem instállak tovább...

Nagy megbolydulás, mozgolódás volt ekkor Erdélyországban. Bethlen Gábor fejedelem háborura készült a bécsi császár ellen a hitszabadságért. Különösen a székely lovaskatonáknak — a lőfő székeleyeknek — felülésére volt nagy gondja: ezek voltak az erdélyi hadsereg színe-java.

A várfalvi Egyedfy-család is összeült, hogy megbeszélje a maga lovaskatonájának kiállítását. A jelölt már megvolt hozzá: a legszegényebb Egyedfynek legényfia, Ferkó vállalkozott rá, hogy lónak, fegyvernek megadása fejében becsülettel megharcol az Egyedfy-familiáért.

Mikor ezt már jóformán elhatározták, fölállott Egyedfy Pál és így szólt az atyafiakhoz:

— Megbocsássanak kegyelmetek, de én másra szeretném fordítani a megegyezést. A család nevében én akarok hadba menni, engem irassanak be a maguk katonájának.

Az atyafiak elképedve néztek Egyedfy Pálra.

— Megbolondultál, Pali öcsém? — szólalt meg az öreg Egyedfy Péter. — Csak nem akarod itthagyni a fiatal feleségedet — ha nem vagy kénytelen vele?

— Sohse firtassák kegyelmetek az én szándékomat, ki-kij tudja a maga baját. Engemet valljanak a maguk katonájának, az a kérésem. Beszéljék meg a dolgot, én a pitvarban várakozom a határozatra.

Az atyafiak meghányták-vetették a dolgot. Hiszen nem volt nehéz határozni. Beszélitették Egyedfy Pált és közölték vele a családi végzést.

— Nézd, öcsém, — szólt az öreg Péter — mi azt véljük, hogy valami hirtelen fellobbanás indított az előbbi ajánlkozásra. Hát mi a világért a lelkünk nem vennők, hogy odapusztulj a háboruban s azért amellet maradunk, hogy Ferkó öcsénket állitjuk ki a család nevében.

— Hát akkor önként, a magam nevében jelentkezem a hadaknál, — állt fel Egyedfy Pál. — Isten megáldja kigyelmeteket!

Hazasietett, legszebb lovát megnyergelte, kardot, kopját s egyéb hadi szerszámot, ami egy lovas székely katonát megillet, magához vett, lóra ült és apitvarhoz léptetett.

— Istenvéled feleség... vagy látjuk még egymást vagy sohasem!

Megsarkantyuzta lovát s el-kivágtatott szülőfalujából.

A menyecske először nem értette a dolgot, bezzeg megrémült, mikor megtudta a valóságot. Hogy az ő drága, jámbor ura a háboru fergetegébe rohanjon? Eh, rossz tréfa! Csak reá akart ijeszteni, hogy békülésre kényszerítse: haza topan egy szép órában. Hiszen csak haza jöjjön... meglesz a békesség, bizonyosan meglesz. Csak haza jöjjön a drága jó ember és egy barátságos szót ejtsen!...

Hát ebben a reménységében ugyancsak megcsalatkozott a menyecske. Falubeli emberek bizonyosan állitották, hogy látták Egyedfy Pált elvonulni a fejedelem hadai között...

(Folytatjuk.)

Angol egyházi körök antibolsevista mozgalma

Angliában Brontford lord nyílt levélben ismertette az oroszországi vallásüldözéseket és tiltakozott ellenük. Glasgow lord a „Morning Post”-hoz levelet intézett, amelyben a vallásos érzésű angolokat arra hívja fel, hogy keresztes hadjáratokat indítsanak a szovjet ellen és tiltakozzanak az ellen, hogy Anglia a bolsevista Oroszországgal újból felvegye a diplomáciai összeköttetést. A „Mor-

ning Post” száz kiválósághoz fordult, akik, mint az angol közélet vezető egyéniségei, e mozgalomhoz való csatlakozásukat jelentették be. Közben azonban már megérkezett Londonba az orosz szovjet követe: Sokolnikoff és elfoglalta az egykori cári követség londoni palotáját. Az angol jobboldali lapok kiderítették, hogy Sokolnikoff neve csak szovjet álnév s valódi neve — Diamant Jakab.

A 32-es gyalogezred története

A műemléknek nyilvánított üllői Mária Terézia-kaszárnya falán díszes emléktábla hirdeti, hogy ez a laktanya volt otthona a kékhajtókás budapesti 32-es bakáknak. Most folynak az előkészületek a volt háziezred hősi szobrának a József-körut és a Baross-utca beszögellésénél való felállítására és most készült el a történelmi munka, amely az emléktáblával és a felállítandó hősi szoborral együtt fogja hirdetni a 32-es gyalogezred emlékét.

Mária Terézia királynő alapította 1741-ben a 32-es ezredet, amely 1918-ban bekövetkezett megszűnéséig: százhetvenhét éven keresztül részt vett minden hadjáratban.

A budapesti háziezred története, amely Tinódi Varga Sándor tábornok szerkesztésében, Kárpáthy Ákos tábornok és Pilch Jenő ny. ezredes szakavatott közreműködésével jelent meg, az oknyomozó történelem alapos-

ságával és az érdekes regény közvetlenségével számol be az ezred 177 esztendejének történetéről. A 32-es gyalogezred negyvenévi fennállása után lett a magyar főváros háziezredévé. 1781 óta Pestről és a megye területéről történt zászlóaljainak a kiegészítése.

Külön felemlítésre érdemes a mű egyik legérdekesebb, a nagyközönség előtt ismeretlen fejezete: hogyan küzdöttek 1848–49-ben az ezred alakulatai Kossuth lobogója alatt.

A négyszáz oldalas, illusztrált könyv súlypontja természetesen a világháború eseményeire esik. A könyv kiállítása közel kétszáz válogatott harcéri képe és térképvázlata méltóvá teszi a könyvet arra, hogy marandó emlékeül szolgáljon az ezred történetének. A házagpótló és nagyértékű történelmi munkához József királyi herceg tábornagy, a 32-es ezred egykori vezére irt előszót.

A hadikölcsönkárosultak támogatása az új esztendőben

A hadikölcsönsegélyek alapjául vett jövedelmi határt a népjóléti miniszter legújabb rendeletében fel emelte. A rendelet szerint, ha támogatást kérőnek házastársa van, úgy az évi 1500 jövedelmi határ 700 pengővel növekszik, ha pedig önálló keresettel nem bíró gyerekek is vannak, az eddigi megállapított jövedelmi határ minden gyermek után évi 300 pengővel emelkedik.

A rendelet az 1929–30 és az azután következő állami költségvetési években nyer alkalmazást. Ha a megállapítás alapjául vett címletek névértéke 5000 és 10,000 korona között van, úgy az évi támogatási összeg 100 pengő, 20,000 koronáig 200 pengő. A támogatási összeg fokozatosan emelkedik, egész 1200 pengőig, ezt az összeget akkor fizetik, ha a címletek összege 500.000 koronánál több.

A gyufakölcsön utolsó részletét mezőgazdasági hitel céljaira fordítják

A svéd gyufatröszttel kötött szerződés szerint most fizették be a svédek a Nemzeti Banknál a gyufakölcsön utolsó részletét, amely körülbelül 11 millió dollárt tesz ki. A gyufakölcsön csak földbirtokra adható ki, tehát a rendelkezésre álló több, mint 60 millió pengő összeget a mezőgazdaság sürgős hiteligényeinek a kielégítésére fogja fordítani. Ez annál szükségesebb, mert a külföldön még mindig nem lehet zálogleveleket elhelyezni és így a bankok kénytelenek voltak a hosszulejáratu mezőgazdasági kölcsönök folyósítását beszü-

tetni. Már huzamosabb idő óta folynak a tárgyalások arról, hogy kik részesedjenek ebből az aránylag olcsó kölcsönből? A tárgyalások folyamán rámutattak arra, hogy a száz holdon aluli kisgazdák sokkal több váltókölcsönt vettek fel, mint a nagyobb birtokosok. Valószínűnek tartják ezért, hogy a 60 millió pengő nagyobb részét a kisbirtokosok hiteligényeinek kielégítésére fordítják. Az összeg felhasználásáról akkor intézkednek, mikor Wekerle Sándor pénzügyminiszter Hágából visszatér.

Az országos mezőgazdasági vásár előkészületei

Az Országos Magyar Mezőgazdasági Egyesület március 20–25 napjai között rendezi meg a 39-ik tenyészállatkiállítást és vásárt, még pedig országos mezőgazdasági kiállítás keretében. A szarvasharhák, sertések, juhok és baromfiak szokásos csoportjain kívül lókiállítás is lesz és az utóbbinak kiegészítéseképpen gondoskodnak különböző érdekes lovasmutatványokról és szép fogatok bemutatásáról is, ami ki fogja egészíteni a díjazott állatok elővezetését. Érdekes lesz a ne-

mesített vetőmagok, tejtermékek, élelmiszerek és háziipari cikkek csoportja is. Idén először terveznek halászati kiállítást. Nagyarányu fejlődést ígér a szőlő- és borkiállítás. Az állami kísérletügyi és oktatóintézetek bemutatják oktató gyűjteményeiket. A gép- és eszközkiállítás is hatalmas lesz.

A tenyészállatok bejelentési határideje január 15., a többi kiállítási csoporté február 1. A látogatók utazási kedvezményt kapnak.

MEZŐGAZDASÁG

A baromfitenyésztésről

Irta: vitéz Párdy Imre.

— Folytatás. —

A mesterséges keltetésről.

Mezőgazdaságunk gabonatermelési ágának, jövedelmének, bortermelésünknek érzékeny veszteséget okozó hatása maga után vonta az eddig lenézett foglalkozásnak minősített baromfitenyésztés iránti éreklődést. Külföldi tapasztalataink hatása alatt különösen az intellektuel-osztály jött rá ennek jövedelmező voltára. A baromfitenyésztési segédeszközök, keltetőgépek drágaságát érezve, többen hozzá fogtak azok előállításához.

A kevés felkészültséggel, kevés kitartással bírók a versenyben lemaradtak; végleg elvesztek. A komolyabbak, a fáradságot, időt nem kimélők zseniális találmányaikkal máról-holnapra, ugrásszerűen kiemelkedtek az ismeretlenség homályából s szabadalmazott, folytonosan tökéletesített gépeik ma már a legjobbnak ismert külföldi gépekkel versenyképesek. Tudok 96—98 százalékos kelési jó eredményekről.

Örömmel és fanatikus sovinizmussal üdvözlöm ezen kiváló keltető gépeket konstruáló baromfitenyésztő társaimat; kitartó, komoly, fáradságos, kétségtelenül igen szép teljesítményt adó munkásságukhoz a jövőre nemzeti szempontból is sok sikert kívánok.

Magyar testvéri kötelességet vélek teljesíteni az uttorók iránt akkor, amikor az összes külföldi keltető gépeket teljesen mellőzve, neveiket még csak fel sem említve, kizárólag az ő keltető gépeiket, mint a gyakorlatban igen jól bevált magyar, szabadalmazott gépeket, baromfitenyésztési segédeszközöket ismertetek s ajánlom tenyésztőtársaimnak azzal a gyakorlati tapasztalatomon alapuló megjegyzésemmel, hogy a jövőben agyonreklámozott, hangzatos nevű, külföldi drága keltetőgépeket ne vásároljunk! Szegénységünkben ne adjunk egy fillért sem idegeneknek! Ne mindig azt keressük és becsüljük, ami külföldi! Vessük sutba e balga felfogást s ne csináljunk belőle divatot! Hanem igenis bármiről legyen is szó, először nézzünk széjjel itthon! s ha van amire éppen szükségünk van — feltétlenül található! — akkor szerezzük azt itthon be. Gazdagítsuk vele a különben is csehül álló honi iparunkat, adjunk munkaalkalmat munkanélküli munkásainknak s gyarapítsuk elszegényedett országunkat.

Tenyésztőtársaim! Hazai magyar gyártmányu keltetőgépünk van! Jobb, gazdaságosabb, olcsóbb, mint bármelyik külföldi! Magyar ember találta fel, magyar munkással készített el keltető-gépeit, ne menjünk tehát idegenekhez, külföldre! Amit pedig kereskedőink behoztak, legyen az akár osztrák, akár cseh, akár német, akár amerikai gyártmányu drága gép, ne vásároljuk! Egyszerűen nem kell! Mert nem magyar gyártmány! Faji öntudatunk ébredjen fel e téren is, ezen ellenállásunkkal társadalmi utra kényszerítsük a közvetítő kereskedelmet is a magyar gyártmány, a jó magyar áru árusítására.

Kormányintézkedéssel meg kellene tiltani minden külföldi keltető-gép behozatalát, hogy virágzásnak induló keltetőgép-gyártásunk életerős legyen. Ezért még e helyen is ajánlom keltetőgép-gyártóinknak, hogy közös kérvényben forduljanak a földművelésügyi kormányhoz, kérjék iparuk fejlődése végett az erős vámvédelmet, vagy a külföldi keltetőgépek teljes kitiltását.

Igy vélem én elszegényedett, csonk hazánkat megmenteni. Azt nevezem én gyakorlati fajvédelemnek, ha itthon egymást megértjük, egymást — kormány, hatóságok, magánosok — támogatjuk, egymásért minden vonalon magyar fajtánk érvényesüléséért élünk, dolgozunk.

Legalább baromfitenyésztési körünkben ne üsse fel fejét a turáni átok, a speciális magyar betegség, az egymásra való irigykedés, a féltékenységek, az egyenletlenség, a kenyéririgységek! Ha valami oknál fogva társunknak segítségére már nem is lehetünk, legalább semlegesek maradjunk, lehengetni, tönkretenni ne igyekezzünk. Inkább tudásunkkal, tapasztalatainkkal fogyatékosságain segíteni igyekezzünk.

Ha nemcsak a baromfitenyésztés terén, hanem gazdasági, társadalmi, politikai életünkben az egész vonalon ezt tesszük, megmentettünk mindent! Ismét gazdagok, erősek, boldogok leszünk.

Mint említettem, a sokféle gyártmányu, típusu gépek közül én csak és kizárólagosan hazai gyártmányu keltetőgépekkel foglalkozom. Ez állásfoglalásom — elismerem — túlfokozott sovinizmus volna részemről akkor, ha a keltetőgépek nem felelnének meg a követelményeknek; ez esetben bármennyire is pártolnom, támogatnom kell azt, ami magyar, tág lelkiismeret volna részemről olvasóimmal, olvasóim gazdasági érdekeivel szemben, mert csak kárunkra volnék. Azonban e keltetőgépek megbízhatóságáról, tökéletességéről gyakorlati tapasztalataim vannak, rajtam kívül a baromfitenyésztők 90 százaléka is meg van velük elégedve, ezért azokat őszinte jóindulattal a legmelegebben ajánlom úgy a kezdő, mint a régi tenyésztőtársaimnak. (Folytatjuk.)

Traktorkezelői tanfolyam Miskolcon.

Február 3-án, Miskolcon traktorkezelői tanfolyam kezdődik. A tanfolyam 18 napig tart, tandíj és vizsgadíj összesen 15 pengő. Jelentkezés a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamaránál január 28-ig. (Miskolc.)

Szabad-e a rétet tavasszal legeltetni?

A tavaszi legeltetés a rétnak mindig árt. Ilyenkor a még nedves, puha földet az állatok erősen összetiporják, belőle legeléskor sok fűvet gyökerestől kitépnek. A tavaszi legeltetést még ama fűféle is megsínyli, amelyik később jól türi a tiprást és a tépést.

Mi idézte elő a tojások áresését?

Tavaly a tél folyamán egész Európában nagy tojáshiány mutatkozott. A kemény tél következtében ugyanis a friss tojás termelése hónapokig szünetel. Azonkívül tavaly az orosz tojás sem került az európai piacokra a várt mennyiségben. Így a tojáskereskedelem részére nagyon jó konjunktúra mutatkozott és így a hűtőházakban leraktározott tojás nem bizonyult elégségesnek a magyar exportőrök számára. Ennek a helyzetnek megfelelően az idén a hűtőházak és a nagykereskedők nagyobb mennyiségeket raktak el a téli fogyasztásra. A tojás egy részét a budapesti hűtőházakban helyezték el, a kisebb részt pedig meszes állapotban a vidék különböző helyein raktározták el.

A kereskedelmi helyzet azonban ebben a szezonban egészen másképpen alakult. Az őszi hosszú és enyhe volt és a téli időjárás is a szokottnál enyhébb maradt.

Igy aztán a tyukok megszakitás nélkül termelik a friss tojást, ami folytonos új készleteket jelent. Hozzájárul ehhez Oroszország is a tavalyinál jóval nagyobb konzervtojáskészleteket hozott az európai piacokra. Ezek a körülmények nagyon leszorították a tojásárakat és a tojás világgiacon valóságos árzuhanást idéztek elő. A konzervtojásra, akármilyen olcsó áron is kínálják, nem igen lehet vevőt találni, mert a közönség jobban keresi a friss tojásokat. A friss tojásnak az ára is előnyösebb, mert nem kell bekalkulálni a hűtőházi tojásnál elkerülhetetlen költségeket és a kamatveszteségeket. Így azután a magyar hűtőházi tojást nagyon nehéz a külföldre exportálni. Nagyban tételekben már nyolc fillérért is adják a hűtőházi tojást, holott ha a kamatveszteséget és a tárolási költségeket beleszámítjuk, a konzervtojásnak darabonként 14 fillérbe kellene kerülni. A vidéken is nagyon leestek a termelői árak, egyes helyeken 10 fillérért árulják a friss tojást.

Ez az ár a tél közepén szinte példátlan. Ennek ellenére további áresés nem lehetetlen. Meg kell gondolnunk ugyanis, hogy a múlt év őszén körülbelül 65 millió darab tojást raktak el az idei fogyasztásra. A karácsonyi és újévi ünnepek után a hűtőházi tojás a pesti piacon darabonként még 16—18 fillért ért és a friss tojás ára 20 filléren felül volt. Ma a vásárcsarnokban a meszestojásnak 9, a hűtőházi tojásnak 10, a friss tojásnak 12 és a friss teatojásnak 14 fillér az ára kicsinybeni vételnél. Más években az olcsóbbodás csak közvetlen husvét előtt szokott beállni, amikor már nagyobb mértékben van friss áru a piacon.

Vásár és piac

Terménypiac. A kínálat nagyfokú tartózkodása továbbra is érezhető, ezzel szemben a budapesti és vidéki nagymalmok a piacra kerülő összes árut készséggel felveszik. Ennek tulajdonítható, hogy a kenyér magvak, de különösen a buza ára, dacára a külföldi jobbára gyengébb terménypiaci áralakulásnak emelkedő irányzatot követ. Az elmúlt héten búzában 50 fillérrel emelkedtek az árak. Szilárdabb az irányzat rizsban és tengeriben is, főleg tengeriben változatlanul jó a kereslet. Egyéb cikkek ára nem változott lényegesen, de forgalmuk is jelentéktelen. Kenyérmagvaknál egy-két élenkebb üzletitől eltekintve, éppen a kínálat elégtelensége folytán csendes a forgalom. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 24.05—24.35, felsőtiszai 23.00—23.85, egyéb 22.90—23.30, buza 78 kg-os tiszavidéki 24.35—24.55, felsőtiszai 23.80—24.05, egyéb 23.15—23.23.50, buza 79 kg-os tiszavidéki 24.65—24.90, felsőtiszai 24.05—24.25, egyéb 23.40—23.75, buza 80 kg-os tiszavidéki 24.85—25.05, felsőtiszai 24.15—24.35, egyéb 23.50—23.85, rozs pestvidéki és más származású 13.75—13.85, takarmányárpa Ia 15.80—16.50, középminőségű 15.30—15.75, sörárpa felsőmagyarországi 19.50—21.50, egyéb 17.50—19.50, köles 11.00—13.00, zab Ia 14.00—15.00, középminőségű 13.25—13.75, tengeri tiszántúli 13.05—13.15, egyéb származású 12.90—13.00, repce 52.00—53.00, buzakorpa 9.60—9.85, lucerna magyar 130.00—145.00, lóhere nagyaránkás 74.00—80.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. Élénk forgalom mellett nagyobb árváltozás nem történt, folytatódólagosan emelkedett a sertéshús ára. Árak: marhahús 1.60—3.20, borjúhús 2.80—5.60, juhús 1.00—2.40, sertéshús 1.90—4.00, zsirszalonna 1.70—1.90, hárj 1.90—2.10, zsír 1.80—2.10, csirke sütnivaló 2.20—3.20, lud és ruca 3.00—16.00, teatojás 0.11—0.13, főző és apró 0.08—0.10, ponty élő 2.40—3.20, jegelt és nem élő 2.00—2.40, teljestej 0.36—0.40, tejfel 1.60—2.40, teavaj 4.00—4.40, tehénturó 0.70—1.20, fehérkenyér 0.44—0.54, félbarna 0.40—0.46, barna 0.30—0.36, bab 0.52—1.20, borsó 0.60—1.20, lencse 0.80—1.60, vöröspozta 0.14—0.20, karfiol 0.60—0.80, rózsburgonya 0.10—0.16, ellaburgonya 0.10—0.12, közönséges burgonya 0.06—0.10, tisztított paraj 0.40—0.80, savanyított káposzta 0.24—0.32, alma 0.30—1.60, körte 1.20—3.00, narancs 0.70—1.70, mandarin 0.80—1.40, nyul bőrben darabja 5.00, kifejtve 1.70—1.80 kg-ként, gesztenye 0.60—0.80, téli szőlő 1.00—2.60, olasz paradicsom 2.00—4.00 pengő.

Magpiac. (A magyar magkereskedők országos egyesületének hivatalos árjegyzése.) Az irányzat változatlan. Lóhere nagyaránkás 74—80, lucerna 130—145, fehérhere 130—170, nyulszapuka 50—60, baltacím 48—52, Viktória borsó 20—24, express borsó 20—24, tavaszi búkköny 25—27, lenmag 55—60, kendermag 31—34, tökmag 35—37, apró 33—35, olajgyártásra 30—31, napraforgó fehér 24—26, vegyes 23.75—24.25, mák 123—126, köles vörös 12—13, fehér 21—23, vegyes 11—12, muhar 20—21, seprőcirok 9—10, csillagfűrt fehér 13.5—14.5, mustár fehér 45—48, bab fehér szokv. minőségű 50—51, gyöngybab 53—55, fűrjbab gömbölyű 40—42, hosszú 38—40, tarkabab 29—30, repce 52—54 pengő métermázsánként nyersáruért budapesti paritásban.

Takarmányvásár. Bőséges kínálat mellett a kereslet vontatott. Árak: rétszéna Ia 8, IIa 6.00—7.50, IIIa a csomagolásra 4.00—5.50, muharszéna 9.00—13.00, lucernaszéna 11.60, takarmányszalma 9.00—10.00, alomszalma Ia 4.50, IIa 3.00—3.60, zsuppszalma 4.80 pengő métermázsánként.

MENCZER

galleriasztása vezet.
Saját uzem. Telefon.
Külön vidéki osztály

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

vitéz Nagy Gergely. A háborus emlékéremre vonatkozólag minden tudnivalót megtalál lapunk legutóbbi számában. A naptárt elküldtük. — **vitéz Dunai János.** A kivánt példányokat kivételesen megküldtük, de kérjük a portó összegét kiadónkunknak megtéríteni. — **vitéz Csiszár Pál.** Sorait átadtuk vitéz Párdy urnak, aki válaszolni fog. Egyébként a gödöllői állami baromfitelep vezetősége is bizonyosan megtudja adni a kellő felvilágosítást. — **vitéz Horváth István.** Részvétellel és megértéssel olvastuk sorait. Azt ajánljuk, mint-hogy magunk ez ügyben nem tehetünk semmit, hogy alkalomadtán forduljon a járási vitézi hadnagy ur utján a vármegyei vitézi székhez. Azt hisszük, hogy talán a vármegyei széknek lesz valami módja rá, hogy akár így, akár esetleg másképpen támogassa. — **vitéz Fekete Imre.** Természetes, hogy kívánságának nagyon szívesen eleget teszünk, de kérjük, hogy küldjön egy közölhető fényképet. A beküldött tudniillik gyűrődött és közlésre nem alkalmas. Bizonyára van helyben olyan fényképész, aki egy jó képet tud készíteni. — **Töbбекnek.** Budapest Székesfőváros Vitézi Székének ügyésze: **vitéz Kossuth Ferenc dr. ügyvéd** új címe: Budapest, IV. ker., Veres Pálné-u. 26. Telefon: Aut. 844-98. — **vitéz Török György.** A közigazgatási bírósághoz beadott kérvényének állását a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvéd ur tudhatja meg. Írja meg neki, hogy hol és mikor adta be a kérvényt és milyen számmal iktatták. — **vitéz Lányi József.** Leveléből nem tűnik ki világosan, hogy az illető milyen szolgálat alól akar felmentést. Ha leventeügy, akkor forduljon kérelmével a járási testnevelési vezetőhöz. Nem hisszük azonban, hogy kérését teljesítik. Ha egyéb ügy, akkor az a hatóság illetékes, amelyik felszólította. — **vitéz Berzsényi Bertalan.** Levente szakköröknél érdeklődtünk. Azt a választ kaptuk, hogy ez a közigazgatási hatóságokra tartozik. Felvilágosítást tehát a községi jegyzőnél vagy a főszolgabírói hivatalban kaphat. — **vitéz Göndör József.** A vármegyei vitézi szék-nél kaphat felvilágosítást. Sorait elküldtük a székkapitány urnak. — **vitéz Kovácsffy Arnold.** Gazdasági szakelőadói és számvevőségi tisztviselői karba való felvétel kérdései: Életkor, túl nem haladott 24 év, legalább egy évi csapatszolgálat, képesítés, jó középiskolai érettségi, jó katonai minősítés. Pályázati határidő rendszerint jun. 10. Érdeklődni lehet az illetékes katonai parancsnokságnál (ezred vagy vegyesdandár). — **vitéz Szóráti József.** Pontosan nem mondhatjuk meg, de huszezer korona 1921 februári értéke körülbelül 260—270 pengő-nek felel meg mai értékben. Persze buzaértékben megint más, mert egy mázsa buza ára akkor körülbelül 1800—2000 korona volt, tehát ha ezt 10 mázsa búzával vesszük, akkor mai értéke legfeljebb 220—230 pengő, tekintettel a buza mostani alacsony árára. A naptárt elküldtük. — **vitéz Németh József.** Kívánságára előjegyezzük, hogy hátralekát márciusban rendezi. — **vitéz Molnár István.** Közöltük. A naptár elment. — **vitéz Fekete Ferenc.** Igen sokszor felhívtuk kedves olvasóink figyelmét a legnagyobbfokú elővigyázatosságra. Ilyen esetekben mindig kérdezzék meg, mielőtt valami efféle megrendel-

nének a járási vitézi hadnagy, vagy őrmester urat. Ha még mai napig sem kapták meg a Vitézek Évkönyve egy esztendővel ezelőtti megrendelethez példányát, jelentsék ezt a vármegyei vitézi székkapitányságnak, hogy a székkapitány ur az esetleges lépéseket megtehesse. A könyv kiadója dr. Sényi-Schranz Pál, Budapest, I. Vercel-utca 5. — **vitéz Csánk Jenő.** A háborús emlékéremre vonatkozó tudnivalók mult számunkban jelentek meg. Az ópiumtermelésre vonatkozólag tárgyalhat a legközelebbi gyógyszerárakkal is, de jó lesz, ha hivatalos helyről kér utbaigazítást. Ajánljuk vagy az Orsz. Chemiai Intézet és Központi Vegyiskísérleti Állomást (Budapest, II. Keleti Károly-u. 24.) vagy a Gyógynövénykísérleti Állomást (Budapest, II. Debrői-utca 15.) vagy a Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodát (Budapest, Földmivelésügyi Minisztérium), esetleg még a Magyaróvári Országos Növénytermelési kísérleti állomáshoz is címeikért fordulhat. Amennyiben a termelést tényleg megkezdéné és a termést értékesitené, kérünk beszámolót az eredményekről. — **vitéz Varju Kálmán.**

Vitézek hivatalos biztosító intézete a **Gazdák Biztosító Szövetkeze** Budapest IX, Üllői-utca 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX. Üllői-utca 1. — Pestvidéki IX. Üllői-utca 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-utca 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-utca 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisz (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kővön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megírandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I. Döbrentei-utca 2. szám.

vitéz Hárs Károly

kiállításon aranyéremmel kitüntetett szabómester.

Elsőrendű szabással és izléses kivitelben készítek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előírt vitézi diszruhákat. **Hathavi fizetési kedvezmény**
BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefonhívó: J. 321-19.

Sándor M. Ferenc „Ideal” paplangyár

IV, Kammermayer Károly-utca 1.
(Központi városháza)

Köztisztviselők szerződéses szállítója
A Vitézi Szék tagjainak 5% árengedmény.

Vitéz Kossuth ügyvéd ur eljárta az ön O. F. B. ügyében. — Vaskó János. Nem írta meg, hogy vitéz vagy várományos-e. A felhívást közöltük, hogy lesz-e eredménye, az más kérdés. — **Örszem.** Verse közlésre nem alkalmas. — **vitéz Lángi Jenő.** Azt szeretné, ha a kultuszminiszter ur módot adna arra, hogy minden vitézi várományos ingyen elvégezhesse a négy középiskolát. Persze, hogy ez üdvös volna, sajnos azonban még tandíjmentesség esetén sem volna keresztülvihető, hiszen sok ezerre rug az olyan vitézek száma, akik szegény emberek s vidéken nem állana módjukban fiaik iskoláztatása. Itt van az örkényi gazdaképző! Ez az igazi iskola ezek számára, ahol közismereti tárgyakban, erkölcsi nevelésben részesülnek a gazdasági szakismeretek mellett s még sajnos itt is kevés aránylag a növendék. Sokba kerül egy fiu ellátása, ruházása, szegény zsellér emberek ezt nem tudják fedezni a városban. — **vitéz Lovász Márton.** Értesítsen bennünket, hogy megkapta-e már a nyugdíjelölőletet s ha nem, honnan és milyen számmal kapott értesítést az engedélyről.

Szépen, olcsón és gyorsan fest. tisztít
Budapest,
vitéz Siposs Sándor IV., Hajó-utca 12-14 (Belváros)
Telefon: Aut. 812 40.

KÉRELEM.

Amikor tisztelettel tudatjuk, hogy a vitézi címeres gyűrűk és a Ludovika gyűrűk készítését ez évben is újból megkezdettük, kérjük megrendelőinket, hogy a zöld igazolvány számát okvetlenül közöljék, mert azt nyilván tartás végett be kell mutatnunk a Vitézi Rend Főszéktartóságának. — A Ludovikát végzett tiszt urak pedig avatásuk évét közöljék. A Ludovika gyűrűhöz igazolvány is jár, melyet az Akadémia parancsnoksága küld a rendelőnek.

Gyűrűbősségmérőt, valamint ismertetőt készséggel küldünk. — Az aranyhitelt ez évben is megnyertük és így a vitézi gyűrűket ismét adhatjuk három havi részletre, négy pengő részlettellettel mellett. — Végül tisztelettel kérjük a vitéz urakat, főleg a Nemzetes asszonyokat, hogy a születés, névnapi vagy esküvői ajándéknak szánt gyűrűket jóval a terminus előtt rendeljék meg.

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I. Döbrentei-utca 2. sz.

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojásáhozama, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi)	F-hér Wyandotte
Amerikai fehér Leghorn	Óriás pekingi kaesa

törzseiből tenyésztőtojások, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan el ő díj me lett megnyerte az 1929 évi tenyésztéskiallításán a földmivelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

Csökken a gyomorsavfűlengésben szenvedők száma

mióta CIGELKA „István” sóscarbonátum forrásvíz forgalomba került.
Cigélkai víz k valódiságáért csak az e-eben szavatolunk, ha vezérképviseletünk budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.
Vezérképviselet: Budapest, V., Sas-utca 29.

PENZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönöket évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horváth M. klós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-7

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda nyomdájában, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.

VITÉZEK ÉS GAZDOK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 FEBRUÁR 2

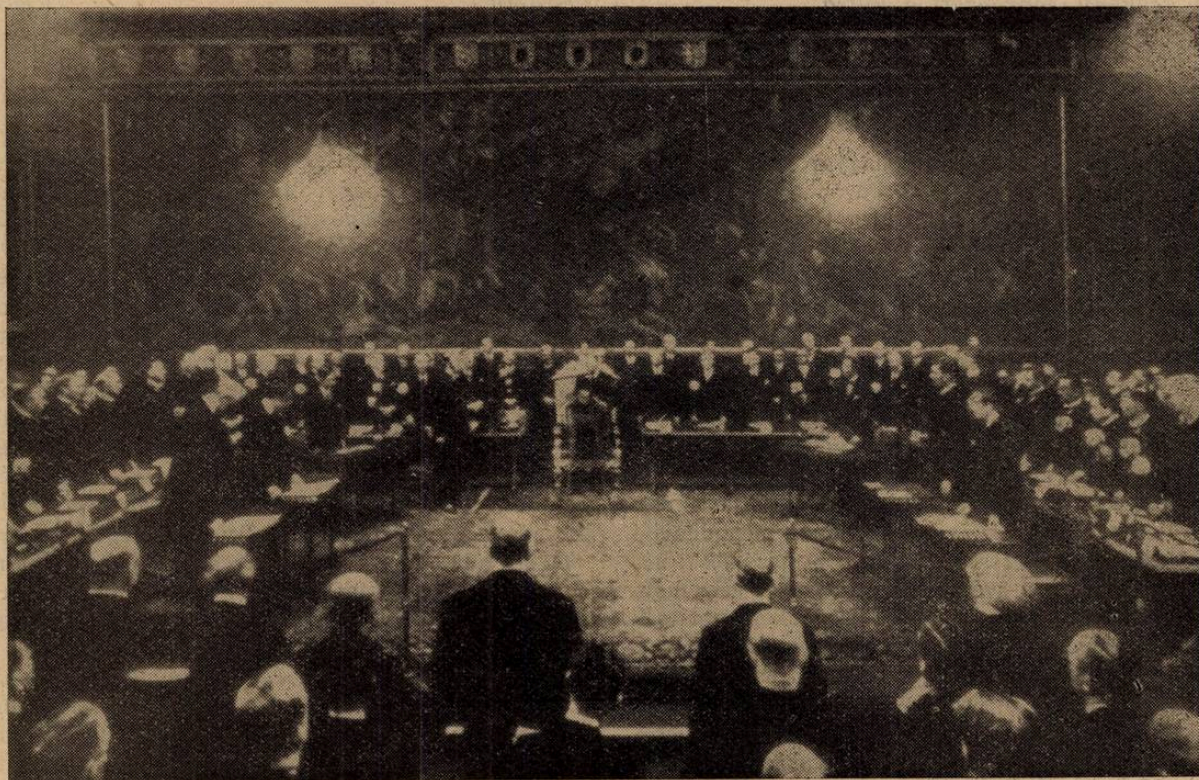
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacsekkasz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A belső jóvátétel

A hágai jóvátételi tárgyalások mérlegének egyik oldalán, mint örvendetes körülményt könyvelte el az egész magyar közvélemény: *gazdasági függetlenségünk visszanyerését*. Természetes, hogy ez a függetlenség addig illuzórikus, amíg gazdaságilag bizonyos mértékig talpra nem álltunk s helyes gazdaságpolitika, kölcsönök és egyéb intézkedések útján a mai katasztrófális helyzet némiképen meg nem javul. Helyzetünk a kisantant-államok között, megcsonkítottságunkban és gazdasági elszigeteltségünkben ma is ugyanaz, mint azelőtt. A gazda, az iparos, a munkás és tisztviselő éppen olyan nehézségekkel küzd, mint eddig, de ha kereskedelmi szerződések, kölcsönök, esetleges adómérséklés, helyes termelési és kiviteli politika ezen a nehéz helyzeten valamit enyhít, íróasztal elé ülhetünk és kiszámíthatjuk, mivel tartozunk és mit várhatunk.

A jóvátétel és egyéb likvidációs követelések Damokles kardját levették fejünk felől, a kisantant újabb zsarolásának immár fittyet hányhatunk, mint azt a hivatalos közlemények leszögezik. Itt az ideje tehát, úgy hisszük végre annak, hogy a magyar állam mindazokat a függő kérdéseket is rendezze, amelyek annyi millió magyart sujtanak igazságtalanul a maguk rendezetlenségében. Mert ha megszabadultunk a *külső jóvátétel* fenyegető rémétől, amennyiben tudjuk, mit fizetünk s mit nem, úgy meg kell szabadulnunk egy szerintünk még nyomasztóbb erkölcsi kötelességtől: a *belső jóvátételtől*.

Nincsen olyan magyar család talán, amelyet ez a kérdés közelről ne érintene. A legközelebből mégis azokat érinti, akik ma éheznek, nyomorognak, munkát nem kapnak, holott a világháborúban sokszorosan bebizonyították áldozatos hazafiságukat.

A londoni konferencia megnyitása. Az angol felsőház termében január 21-én nyitotta meg a tengeri leszerelési konferenciát V. György angol király. Képünket képrádió útján továbbították.

A következő nagy kérdések állnak a belső jóvátétel sulyos számláján: *Először* a hadikölcsönök kérdése. Ha nem is valorizálják teljes mértékben a hadikölcsönöket, de cseréljék ki kamatozó államkötvényre legalább ott, ahol a hadikölcsönjegyzők tönkrementek, vagy nem rendelkeznek egyéb jövedelmi forrással. Számítsák be az adóba részben és adjanak kamatmentes, vagy olcsó kölcsönt azoknak a talpraállásához, akik annakidején minden vagyonukat az állam rendelkezésére bocsájtották. Ha az állam egyelőre egy fillért sem ad, csak olcsó kölcsönt, már is sokat segített. A *második* kérdés a hadirokkantak, a munkanélküli és nyomorgó hadviseltek fokozottabb gondozása. A *harmadik* pedig s nem utolsó, a régi erkölcsi adósság törlesztése: a vitézségi érempótdíjak kiutalása. Hány olyan vitéz és hadviselt van, akinek a havi 30, 15, 7.5 aranykorona, vagy ugyanannyi pengő nagy segítséget jelentene! Bizonyos, hogy mindazok, akik erről le tudnak mondani, szívesen lemondanának, ha tudnák, hogy szegény, rászoruló bajtársaik ezzel szemben

megkapják jogos járandóságukat! Ezzel egyszerre mindekorra meg lehetne állapítani, kinek tartozik az állam s mennyivel, idebent az országban. Ha pedig erre most egyelőre nincsen mód, nem lehetne itt is a kölcsönökkel segíteni?

Ezek a problémákon kell azoknak a fejüket törniük, akiknek módjukban áll a közügyek intézésére befolyást gyakorolniok. A legutóbb egymásután sok megválasztott vitézzel és hadviselttel gyarapodott a felsőház, a képviselőház s a törvényhatóságok gyűlékezete. Ha ezek összefognak, ha ezek közös programot dolgoznak ki és azt lépésről-lépésre közelebb tudják vinni a megvalósuláshoz, akkor igen nagy szolgálatot tesznek nemcsak a sok szegény, anyagi gonddal küzdő, munkát nem találó, vagy munkaképtelen hadviseltnek, hanem helyreállítva a bizalmat, közmegnyugvást, magának a nemzetnek és így a magyar jövőnek is.

Hadd következze a külső jóvátétel megoldására végre az igazi belső jóvátétel!

Vitéz F. J.

A szuronyerdőben

Amerre most járunk:
Köröskörül erdő,
Szurony-erdő, ezer halált termő.

Ebben az erdőben
Törpengék az ágak,
Minden mozdulásra felvigyáznak.

Ebben az erdőben
A levegő fojtó,
Minden lángot, jeltűzet kioltó.

Ennek az erdőnek
Be keskeny az útja!
Utja keskeny, mérgezett a kutja.

Ebben az erdőben
Fekete haramják
Kimondott szót torkon ragadják.

Ebben az erdőben
Viperák rejtőznek,
Hideg gyűrűzéssel reánk tekerőznek.

Ebben az erdőben
Tanyáz minden rémség,
S rokonaik messze, hogy kinunk megértsék.

De az erdőalján
Jár Hit, Eszme, Alom
S ez a három győz minden halálon.
(Erdély.)

VÉGVÁRI.

Tönkreteszik a Délvidéket az oláhok

A háborúelőtti boldog Nagymagyarországnak leggazdagabb vidéke a Bánát volt. A bőven termő földeken hangyaszorgalmu nép lakik, mely meg tudja becsülni az Isten áldását. Mióta a Délvidék megszállás alá került, a régi jómódnak vége. A föld most is terem, munkában, szorgalomban sincs hiány, mégis a Bánát lakossága fokozatosan az anyagi pusztulás felé halad. A mult héten egymásután három régi, virágzó pénzügyi intézet összeomlásának hírért hozta a táviró Temesvárról. A régebben oly vagyonos földművesek bankjai váltak fizetéseképtelenné.

Arra a kérdésre, hogy miképpen rendülhetett meg a Délvidék gazdasági ereje, mely sziklaszilárd volt s kimeríthetetlennek látszott a magyar időkben, azok, akik a megszállott területek viszonyait ismerik, hamar megadhatják a választ. *Mesterségesen teszik tönkre a megszállók a magyarokat*, nem kimélik a svábokat és szászokat sem, hogy szegényté téve őket, végleges behódolásra kényszerítsék. Eszközeik: az adópolitika, a kereskedelem útjába állított nehézségek s a hivatalnokok véget nem érő zsarolásai. A temesvári bankbukások óta a temesmegyei és temesvári kereskedők nap-nap után tartják értekezleteiket, gyűléseiket, amelyeken a tiltakozások tömegét sorakoztatják fel a kiméletlen oláh adópolitika ellen. Azt panaszojják, hogy Temesvár és Temes megye a megszállott területnek adók-

tól *legjobban sujtott vidéke*. Bukarest, a gazdag főváros, ahol az ország legnagyobb és leggazdagabb vállalatai vannak, mindössze kilencmillió adót fizet egyenesadó címén, míg a temesvári adófizetők egyedül *négyszázötvenmillió adót izzadnak ki egy esztendőben*. Kirívó példa még, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt., amelynek 650 millió lei alaptőkéje van, négymillió lei adót fizet, míg a bukaresti Romcomit bank, amelynek pedig 2600 millió az alaptőkéje, összesen csak hatmillió lei adót szolgáltat be. Ennek az igazságtalan elosztásnak tulajdonítható, hogy az ország pénzügyi intézetei és nagyvállalatai lassan-lassan mind Bukarestbe teszik át kénytelen-kelletlen székhelyeiket. Az állami költségvetés közel tizedrészét, 2300 millió leit, egyedül Temesvár és Temes-Torontál megye fizeti meg az adóban. Az egész országban sehol sem működik olyan kitünően az adóbehajtó gépezet, mint éppen Temesvárott. Aradon is jól működnek a prések, utána a sorban Nagyvárad következik, míg a többi erdélyi város ezen az arányszámon alul marad. A régi Romániában annál kiméletesebben bánnak az adófizetőkkel. A kiméletlen adóbehajtásoknak eredménye az a szomorú statisztika, amely szerint Temesvárott és Temes megyében az elmúlt tíz hónap alatt már kilencvennégy csőd volt. De igen sok vállalat csukta be feltűnés nélkül ajtaját.

Katonai szemle Rómában. Viktor Emánuel olasz és Boris bolgár király megszemléli a felvonuló olasz csapatokat.

Bethlen feltárta a hágai megegyezés okait s ismertette annak előnyeit

Bethlen István gróf miniszterelnök hazaérkezett Hágából és a lapok tudósítóit maga köré gyűjtve, részletesen feltárta a Hágában történeteket. Elmondotta a hágai tárgyalások előzményeit, a kisántánt követeléseit, a nagyhatalmak felfogását a magyar jóvátétel kérdéséről s végül az okokat, melyek arra birták, hogy a megegyezéshez hozzájáruljon. A miniszterelnök nyilatkozata kevés olyan adatot tartalmazott, melyet olvasóink a hágai tárgyalásokról és a megegyezésről közölt tudósításaink révén már nem ismernének. Bethlen István gróf közléseinek alábbi rövid összefoglalásánál tehát főként az eddig nem ismert adatokat fogjuk kiemelni.

A miniszterelnök a kisántánt ismert követeléseinek felsorolása után elmondotta, hogy Hágában a nagyhatalmak azt kívánták, hogy a békeszerződésből folyó összes anyagi kérdéseket meg kell oldani. Magyarország álláspontjával szemben, hogy az optáns- és egyéb perek maradjanak meg az illetékes bíróságaik előtt, a nagyhatalmak kívánsága az volt, hogy az elvi álláspontok érintetlenül hagyásával a perek *financiálisan likvidáltassanak*.

Meg kellett ragadni a kellő pillanatot.

— Ha ezt a kívánságot mereven visszautasítottuk volna — mondotta a miniszterelnök — máris pakkolhattunk volna és utazhattunk volna haza. Az összes kérdések függőben maradtak volna s ez nem szolgált volna Magyarország javára. Életbe lépett volna nélkülünk is a Youngterv, rendezték volna az osztrák és bolgár jóvátételek kérdését, csak Magyarország ügye maradt volna elintézetlenül, aminek igen kellemetlen visszahatása lett volna. Nem lehetett volna a világgal megértetni, hogy mindenkivel meg lehet egyezni, csak a magyarokkal nem s ennek nem Magyarország az oka, hanem a szomszédai. Meg kellett egyezni, mert ezáltal megszabadítottuk az országot attól a lidércnyomástól, melyet a trianoni szerződés jóvátételi pontjai s ezzel pénzügyi függőségünk és megkötöttségünk jelentett. Ha husz-harminc évvel tovább vereksznénk, fórumtól-fórumig szaladunk s kitesszük az országot további zaklatásnak, kérdés, hogy el lehetett volna-e jobb eredményt érni. Talán soha többé nem lettünk volna abban a helyzetben, hogy oly időben kíséreljük meg a megegyezést, amikor a nagyhatalmak részéről nagy áldozatkész-

ség mutatkozik. Ez most meg volt s ha nem ragadjuk meg, elmulasztottuk volna a kellő pszichológiai momentumot.

— Két alap létesült — folytatta a miniszterelnök —, mert az agrárügyeket a többi követelések ügyével nem lehetett összekeverni. A nem agrárkövetelések ügyében — amilyenek az egyházak, a Habsburg-család, a vasuti és iparvállalatok, a bankok stb. ügyei — a magyar kormány nem is tárgyalhatott, mert ezekre nem volt felhatalmazása, annál kevésbé, mert ezekben az ügyekben részben külföldi tőke is érdekelve volt.

Reális értéke lesz az agrárkötvényeknek.

Az alapok felállításának kérdésébe a magyar kiküldöttek nem szóltak bele, mert elejétől végig kitartottak azon álláspontjuk mellett, hogy ezeknek az alapoknak felállítása nem terhelheti a magyar államot, a magyar közgazdaságot s nem járulhatnak hozzá, hogy a magyar adófizetők terhére ilyen alapok létesüljenek. Hogy a magyar részről már elvállalt jóvátételi fizetéseket — az 1943-ig fizetendő évi tízmilliót hová kell a jövőben fizetni s hogy azokat ezekbe az alapokba utalják-e be, az Magyarország szempontjából közömbös. A magyar kiküldöttek csak egyet hangsúlyoztak, hogy az agrárkövetelések kielégítésére szolgáló A)-alap tartalma ne legyen 240 milliónál kevesebb, s ez a 240 millió reális érték legyen s nem keveset érő papír. A kötvényeknek, melyeket az agrárkárosultak kapnak, pénzügyi megalapozása a Párisban összeülő értekezlet feladata lesz s a magyar kormány csak azzal a kikötéssel járult hozzá a pénzügyi megegyezéshez, hogy ezek a kötvények megfelelő áron eladhatók vagy lombardirozhatók legyenek. A realizált, tényleg befolyó 240 millió aranykorona nemcsak az agrárkárosultaknak, hanem közvetve az egész ország közgazdaságának is hasznára lesz.

A B)-alapról tudvalevőleg a nem agrárjellegű károk kapnak kielégítést, még pedig úgy a magyar részről, mint a Magyarország ellen támasztott követelések. Az ellenünk irányított követeléseket 6—700 millióra teszik, a mi követeléseinket Bethlen gróf szintén több százmillióra becsülte s főként a magyar tisztviselőknek a kisántánttal szemben fennálló nyugdíjigényeit jelölte meg, mint követelési alapot. Ezekről az igényekről a döntőbírátság fog ítélni. A B)-alap, melyhez Magyarország szintén nem já-

rul pénzzel hozzá, tulajdonképpen a nagyhatalmak *segély-alapja a kisántánt részére*, hogy a perekből támadt terheket elviselhesse.

A sokat emlegetett 250. § elvben érintetlen maradt: a magyar felfogás szerint a megszállott területre került *magyar vagytonokat a jövőben is védeni kell*. A nagyhatalmak ezt *belátták s támogatták*, ami magyar szempontból értékes eredmény. A döntőbírásgot kiegészítik az elnök s a két pereskedő állam kiküldött bírása mellé a hágai állandó döntőbírásg által kiküldött két bíróval. Fellebbezési fórumul a hágai döntőbírásg — melyben a magyar kormány megbízik — fog szolgálni.

Az áldozat, amit Magyarország a megegyezés érdekében vállalt: a 13¹/₂ millió, amit 1943-tól 196-ig évente kell fizetnünk. Ez az összeg a bukaresti békében vállalt kötelezettségekből, a trianoni béke folytán teljesítendő szénszállításokból, átengedendő ezer vasuti vagonból, a Kun Béla-féle felvidéki támadásból, hadifogolyszállításokból, a háboru alatti hadianyagrendeléseknek a kvóta szerint ránk eső részéből stb. támadt tartozások kiegyenli-

tésére vannak szánva. Ezek a követelések végeredményben nem lettek volna másként, mint fizetésekkel elintézhettek s most aránylag kedvezően sikerült tőlük megszabadulni.

A pénzügyi felszabadulás, melyet a megegyezés maga után von, lehetővé teszi egy nagyobb államkölcsön felvételét, melyet most már a franciák is támogatni fognak. Eddig a jóvátételi bizottság engedélye kellett hozzá s a jóvátételi bizottságban a kisántánt is benne volt. Tehát politikai engedményekkel kellett volna a pénzügyi beleegyezést megvásárolni. A jóvátételi bizottság most megszűnik. A kölcsönt természetesen — mondotta a miniszterelnök — csak nagyon megfontoltan, produktív célra és csak kellő pillanatban fogjuk felvenni, nehogy az országot tulságosan megterheljük. Alapos okunk van az optimizmusra gazdasági fellendülésünk tekintetében. Pénzügyi megkötöttségünkől csupán egy zálogjog marad fenn, az 1943 utáni fizetések biztosítására.

Végül melegen köszönetet mondott a miniszterelnök Olaszországnak a teljes mértékben tanusított támogatásért.

Primo di Rivera lemondása

Spanyolország diktátora, *Primo di Rivera* tábornok, beadta lemondását. Vele együtt távoznak Spanyolország éléről a diktatórikus kormány többi tagjai is. *Primo di Rivera* helyét *Berenguer* tábornok foglalja el, aki azonban nem mint diktátor veszi át a hatalmat, hanem mint miniszterelnök. Összehívja a parlamentet és a spanyol alkotmány alapján készül kormányozni, feltéve, hogy a diktatura megszűnésének hírére spanyol földön fellobbant zavargásoknak urává tud lenni.

Primo di Rivera távozásával megszűnik a háboru után keletkezett diktaturák leggyengébbike, amelyik legkevésbé volt a diktaturák közül a diktátori akarat feltétlen és ellentmondást nem tűrő érvényesítésére alapítva. *Primo di Rivera* diktátori kormányzásának hat esztendeje alatt állandóan kénytelen volt számolni a különböző politikai erőkkel s főként azokkal a befolyásokkal, melyeket a spanyol politikai élet egyes csoportjai *Alfonz* királyra gyakoroltak. A hadsereg sem állt teljes egészében mögötte, mert a spanyol hadsereg — *politizál* és *Primo di Rivera* ellenfelei meg tudták nyerni a politizáló katonák egyes rétegeit a maguk céljainak. A diktatura éve alatt ezért nem tudta *Primo di Rivera* megszilárdítani s állandóvá tenni hatalmának alapjait. Az idős tábornok egészsége végre is megrendült, nem birta tovább a küzdelmet és elhagyta helyét.

Amikor *Primo di Rivera* a hatalmat a barcelonai hadtestre támaszkodva, amelynek parancsnoka volt, átvette, Spanyolország teljes zűllés szélén állott. Az addig uralmon volt szélső liberális és szabadkőműves jellegű kormányok olyan közszellemet teremtettek, melynek mérgező hatása minden téren észlelhető volt. A marokkói háboru, melybe Spanyolország belekeveredett, a súlyos vereségek sorával járt: a spanyol katonákban nem volt elegendő lelkesedés és harci szellem ahhoz, hogy győzelemre tudják vinni fegyvereiket. A belső forrongások egymást érték. Ezért határozta el *Primo di Rivera*, hogy katonáira támasz-

kodva, magához ragadja a hatalmat. Kormányzása rendkívüli haszonnal járt Spanyolországra nézve. Megerősítette a király tekintélyét, megsemmisítette, eltaposta a korrupciót és kemény kézzel látott hozzá a marokkói hájárat befejezéséhez, mely végül is győzelemmel zárult és Marokkóban a spanyol uralom megerősödött. Megszilárdította a romló spanyol pezeta értékét s teljes nyugalmat teremtett az országban. Akik a barcelonai kiállítás alkalmából Spanyolországban megfordultak, bámulattal és dicsérettel adóztak *Primo di Rivera* munkásságának.

A spanyol tábornok diktaturája azonban állandóan nagy politikai nehézségekkel küzdött. Ellenfelei, a hatalomról eltávolított liberálisok, továbbá a nemzeti diktaturák és nemzeti irányú kormányok konok ellensége: a nemzetközi szabadkőművesség, mindent elkövetett *Primo di Rivera* megbuktatására. A nemzetközi baloldali sajtó évek során át szidalmazta és rágalmazta *Primo di Riverát*. Merényletek és lázadások szításától sem riadtak vissza, melyek szerencséire mindig meghiusultak. Spanyolország nem vett részt a világháboruban és nem járta ki azt a politikai iskolát, amely a világháborút végigszenvedő népekre oly fontos tanulságokkal járt. *A spanyolok még nem ismerték fel a keménykezü nacionalista vezetés hasznát és értékét*. A politizálás szenvedélye sem fakult el Spanyolországban, mint Európa más államaiban és a spanyol nép nem tanult meg nemzeti célok érdekében hallgatva engedelmeskedni. Az öreg *Primo di Rivera* végül is nem birta tovább az állandó feszültséget, melyet a diktatórikus kormányzás megkívánt. Vezető politikusnak elsősorban egészségre van szüksége — mondja *Machiavelli*. Amikor észrevette, hogy hatalmának alapját, a katonaság bizalmát is sikerült az áskálódásoknak megrendíteni, távozott helyéről. Spanyolország kétségtelenül megsínyli a változást. A nemzeti gondolat pedig, mely egész Európában nehéz küzdelmet vív a romboló ösztönök irányzatával, egyik erősségét veszti *Primo di Rivera* távozásával.

A londoni tanácskozásról. Balról jobbra: Grandi olasz külügyminiszter, Wakacsuki japán, Stimson amerikai, Tardieu, Marteaux, Briand francia, Macdonald angol delegátusok.

Emlékezzünk régiekről . . .

Gróf Batthyány Lajos, Magyarország első miniszterelnöke tragédiája

Francia pap került 1842-ben gróf Károlyi István főtí kastélyába. A gróf Rómában véletlenül ismerkedett meg Jean Bertrand Plante párisi pappal, aki 1803-ban született Haute-Garonne megye Mont-Gaillard nevű községében. Megkedvelte a szerény, nagyműveltségű és buzgó papot s nevelőül alkalmazta Sándor fia mellé. Szolgálatait gazdagon jutalmazta, 1847-ben 7000 forintot ajándékozott neki és kitűnően teljesített munkája elismerésül évi 600 forintnyi járadékot biztosított számára.

Az 1848-as szabadságharc eseményei a főtí kastély csendes életét is megzavarták. Gróf Károlyi István 1848 július 6-án a saját költségén felállított huszárezred élén, Sándor fiával a déli harctérre indult, azonban súlyos betegsége miatt csakhamar vissza kellett térnie.

1849 április 3-án az egyetemterti Károlyi-palotában elfogták és a budai helytartósági palotába vitték, ahol gróf Batthyány Lajos és gróf Zelinski László is raboskodtak. Itt Plante abbé a grófi gyermekekkel többször meglátogatta beteg urát s megismerkedett annak fogolytársával, gróf Batthyány Lajossal. Ott járt április 23-án is, amikor a foglyokat utnak indították Laibach felé. Buda ostroma alatt a gyermekekkel Fóton tartózkodott, majd mikor tanítványa, gróf Károlyi Sándor Buda elfoglalása után belépett a komáromi várórségbe, a kis Károlyi Geraldine grófnővel annak nagyatyjához, gróf Esterházy Miklóshoz Csákvárra, onnét pedig Ikervárra ment, gróf Batthyány Lajosnéhoz.

A jó Plante abbé nem ott született, ahol a bátorságot osztogatták. Örökös félelemben élt és — amint Batthyányé írja — ha a gyermekekkel kint járva, porfelhőt látott, ijedten sietett haza, mert azt hitte, hogy ellenséges sereg közeledik, pedig csak a nyáját terelték hazafelé.

A siralomházban.

Szeptemberben arra a hirre, hogy a foglyokat a pesti Neugebäudeba szállították, visszatért Pestre. Már nem volt célja, hogy tovább is Magyarországon maradjon és csak nagylelkű párfogóinak sorsát akarta megtudni.

1849 október 5-én hirdették ki az ítéletet, mely Bat-

thyányt halállal, Károlyit pedig kétévi várfogsággal és 150.000 forint pénzbírsággal sújtotta. Plante abbé erről értesülve, még azon a napon el akart utazni a gőzhajóval Bécs felé. A véletlen azt kívánta, hogy még zaklatásban legyen része és egy megrendítő tragédia emlékeivel térjen vissza hazájába.

Az ítéletkihirdetés után gróf Batthyány Lajost nem a földszinten levő siralomházba, hanem az első emeleti 20. számú szobába, egy üres hadbírói irodába vezették. Ezt szánták neki siralomházzal. Itt látogatta meg egy óra tájban Czigler Ignác tábori főpap, majd később Kriss Nicefór tábori káplán, de Batthyány ezek szolgálatát elutasította és Plante abbét kérte gyóntatóul.

Pollák hadnagy, a fogház parancsnoka, megtudakolta Károlyitól az abbé címét és elküldötte neki Károlyi francia levelét:

„Kedves Plante abbé! Az én szegény barátom az Ön papi szolgálatát kéri.“

Batthyányiné még délelőtt értesült a szörnyű ítéletről, de csak délután öt óra után sikerült gróf Károlyi Lajos közbenjárására látogatási engedélyt szereznie.

Az Újépületbe indulva, visszaemlékezett arra, hogy férje legutóbb mérget kért tőle; minthogy mérget nem tudott szerezni, egy kis tört vitt magával, melyet néhány évvel azelőtt báró Wenckheim Bélától kapott ajándékkul. A siralomházban érzékeny bucsut vett férjétől, majd kilesett egy pillanatot, mikor a foglár és az öt kísértő Káplán hadnagy nem figyeltek rájuk és nagykendője alatt Batthyány kezébe csuszította a tört.

Plante abbét gróf Károlyi István meghívása kellemetlenül érintette, mert el akart utazni és még sohasem teljesített papi szolgálatot halálraitól mellett, de azért kötelességének tartotta a kívánságot teljesíteni; mintha érezte volna, hogy neki is baja lesz, nagy félelmében kérve kérte Bártfay Lászlót, gróf Károlyi György titkárát, hogy menjen vele az Újépületig, mire Bártfay el is kísérte a fogház kapujáig.

Hét óra után érkezett a siralomházba és körülbelül másfél óráig maradt Batthyány mellett. A siralomház bu-

torzata hat párnázott székből és két asztalból állott. Batthyány nyájasan fogadta a papot és leültette maga mellé. Beszélgetésüket az örök nem értették, mert franciául beszéltek.

Batthyánné levele.

Időközben egy másik pap is jelentkezett a fogházban és Batthyányhoz kért bebocsátást. Ennek az a magyarázata, hogy Batthyánné hazaérkezve, azt hallotta, hogy férje kegyelmet kap vagy legalább is golyó által fogják kivégezni. Magához hívatta Szántófy Antal józsefvárosi plébánost és megkérte, hogy vigyen be férjének egy levélkét, mert hiszen mint gyóntató pap, bejuthat hozzá.

„Egy papot küldök hozzád — írja a grófnő —, hogy utolsó Istenhozzádot mondjon nevedben; azt mondják, hogy többé már nem bocsátanak be hozzád. Senkitől sem tudhattam meg, hogy vajjon megkegyelmeznék-e. Angyalom, ha még egyszer megláthatnálak, repülnék hozzád. Esdve kérlek, ne öld meg magadat tulságosan korán, mert ha a kegyelem megjönne és már későn, megölném magamat. Öllelek egész szívemből. Semmiesetre sem fognak kötéssel kivégezni.”

Szántófy a fogházban Pollak hadnagynál jelentkezett. Ez a siralomházba kísértette és Batthyányra bizta, hogy a két pap közül melyiket választja. Szántófy elmondta, hogy a grófnő megbízásából jött papi szolgálatát felajánlani, mire Batthyány a mellette ülő abbéra mutatva, így szólt:

— Köszönöm, tisztelendő ur, de amint látja, már el vagyok látva.

— Így hát csak azt kívánhatom, — válaszolt Szántófy — hogy a jószágos Isten háritsa el a gróftól a keserű kelyhet.

Majd azzal vigasztalva, hogy még az ítélet enyhítése is bekövetkezik, elbucszott a gróftól, anélkül, hogy a levelet átadhatta volna.

A „megmentő” tör.

Kilenc óra tájban Plante abbé is eltávozott. Ekkor Batthyány elkészült a tör használatára. Fáradtságára hivatkozva, ágyat kért, azután a fogházfelügyelő engedélyével ágyneműjét is behozatta. Egyszer-kétszer végigsétált a szobában és megkérdezte a felügyelőt, nem tud-e arról, hogy mi módon fogják kivégezni, azután lefeküdt. A felügyelő engedélyével — már az ágyban — megírta bucsulevélét feleségéhez. Két foglár segédkezett neki, egyik a gyertyát tartotta ágya mellett, a másik a tintát. Még arra is gondolt, hogy a tör miatt ártatlan emberek keverednek bajba, elsősorban az abbé, aki leghosszabb ideig volt mellette, azért a levél utolsó bekezdésében ezt írja:

„Remélem, hogy elkerülhetem a nekem szánt gyalázatot, mert erre a célra már magammal hordok egy megmentőt.”

Ezáltal valószínűvé akarta tenni azt, hogy a tört már régóta magánál rejtegette.

Reggel négy óra tájban vizet kért, felült ágyában és úgy vette át a poharat. Aztán állig magára huzta a takarót és leste a pillanatokat, mikor a takaró leple alatt sebet ejthet magán. Ezt megkönnyítette az a körülmény, hogy bár állandóan két gránátos és egy foglár őrizte, a foglárak nem tartották meg pontosan az ügyeletet. Így a foglárak időnként ki-kimentek a folyosóra. A takaró alatt megsebezte nyakán a jobboldali ütőeret, anélkül, hogy észrevették volna.

Reggel öt óra előtt jelentkezett Plante abbé, hogy Batthyány mellett az utolsó szolgálatot teljesítse. Egészen kimerültnek és szemmel láthatóan szenvedőnek találta s arcán vérnyomokat fedezett fel. Azt hitte, hogy ezt talán orrvérzés okozta, de Batthyány kijelentette, hogy véget

akart vetni életének, hogy a gyalázatos halált elkerülje. Ezután a pap áldást adott reá, majd a szoba közepén levő asztalhoz lépett és ott könyvéből imádkozott.

Riadalom a fogházban.

Ugy látszik, hogy ekkor már Karger foglár is észrevette a vért és szeretne volna a gróf felkelésének feladatát az ügyeletben utána következő törzsfoglár, Schmutzerre áthárítani. Kiment a folyosóra Schmutzerért, aki meghagyta neki, hogy csak keltse fel ő maga. Karger erre a papot kérte meg, hogy kiméletesen szóljon Batthyánnak, mivel pedig a gróf nem mutatott készséget a felkelésre, ismét kiment Schmutzerért. Ez bement és látva a vért, újra kiment és Kargerre ráparancsolt, hogy bírja felkelésre. Végül is Karger felemelve a takarót, megpillantotta a tört és kicsavarta kezéből.

Az eset óriási zavart okozott a fogházban. A katonaorvost először nem találván meg, az Újépületben fogva tartott Balassa János orvostanárt hívták a siralomházba.

Balassa a gróf gyengesége s nagy vérvesztése miatt tiltakozott a kivégzés végrehajtása ellen. Véleményéhez csatlakozott a két katonaorvos is és a Michalovski alezredes, haditörvényszéki elnök elnöklete alatt összehívott vegyes bizottság sem tehetett egyebet, mint hogy a golyó által való kivégzést ajánlotta, mert attól lehetett volna tartani, hogy a beteg összeesik a vesztőhelyre vezető uton vagy a hóhér szörnyű munkája közben nyakán megindul a vérzés.

Szegény jó Plante abbét azonnal letartóztatták és Ungváry Györgyöt, a 3. huszárezred tábori káplánját rendelték ki a kivégzésre, melyet az esti órákban golyó által hajtottak végre. Ungváry vette át Batthyány bucsulevélét Hasenteufel foglártól és átadta gróf Károlyi Györgynek, Batthyánné nővérének.

Plante abbé fogsága.

Annak kiderítésére, hogy miként került Batthyány kezébe a tör, vizsgálatot indítottak. Plante abbén kívül kihallgatták az őrszemélyzetet, gróf Károlyi Istvánt, a két gróf komornyikjait, a Károlyi-ház több alkalmazottját, továbbá Szántófy plébánost. A vizsgálatot gróf Károlynak és Németh Jánosnak, Batthyány hűséges komornyikjának vallomása vezette tévuttra. Ezek azt vallották, hogy Batthyány tört rejtegetett holmija közt, majd a gyanúsítottak védelmére gróf Károlyi Györgyné is elküldötte Csurgóról Batthyány bucsulevéleiből annak a résznek hiteles másolatát, melyben a szabadító törőről van szó. Kempen altábornagy, kerületi parancsnok ugyan nem adott hitelt a védekezésnek és bizonyára meg volt győződve, hogy a tört Batthyánné juttatta el férjéhez, de az eset körülményei már annyira felizgatták a közvéleményt, hogy nem merte elrendelni a grófnő kihallgatását.

Plante abbé a fogház egy földszinti cellájában volt többedmagával letartóztatva. Egyik fogolytársa, galasi Kovách Ernő, szeretne volna tőle hallani a történeteket, de a szegény abbét nem lehetett szóra bírni. Ijedten zárkózott el minden kérdezősködés elől. Végül is ártatlansága kiderült és október 12-én elbocsátották. Október 15-én utazott el Bécs felé, hogy örökre elhagyja Magyarországot és örökre magával vigye az utolsó beszélgetés titkát, melyet a vértanu gróf Batthyány Lajossal folytatott.

Gyomorégés, gyomorfekély ellen

CIGELKAI „István”-vizet javallják az orvosok. Cigelkai vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviseletünk Budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.

Vezérképviselet: Budapest, V., Sas-utca 29. Tel.: Aut. 120—20

VITÉZI ÉLET

A felsőházba megválasztott vitéz.

Hódmezővásárhely város törvényhatósága vitéz Endrey Antal dr. ügyvéd, hódmezővásárhelyi járási hadnagyot a január 14-én megtartott választáson 111 szavazattal 47 és 2 szavazat ellenében, tehát impozáns fölénnyel a felsőházba tagnak választotta.

Amidőn ezt a hírt közöljük, őszinte örömeinknek adunk kifejezést afelett, hogy a törvényhozásban ismét egy új vitéz tag jutott be, miáltal a felsőház a nemzeti eszmének és a vitézek ügyének egy agilis harcosával gyarapodott.

Szenzációs ujtás a Vitézi Bálon.

Február 8-án lesz a báli szezon kiemelkedő eseménye, a Vitézi Bál, a pesti Vigadóban. Ezuttal egy olyan szenzációs ujtást léptetnek életbe, amely bizonyára nagy örömet fog kelteni mindenfelé. A magyar Rádió vezetősége ugyanis helyszíni közvetítést fog adni a bál első órájának lefolyásáról. Hegedüs Tibor és K. Halász Gyula fogják a Vigadóban mikrofonba mondani, hogy mit látnak s ezáltal mindazoknak lelki szeme elé varázsolják a fényes bál érdekes mozzanatait, akik messze a fővárostól nem vehetnek részt a Vitézi Rend káprázatos mulatságán. Ez lesz az első báli közvetítés Magyarországon.

Kedvezményes fűmag kiosztása.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter 84.500—1929. számú rendelete, a közös legelők gyepesítésére kedvezményes áru fűmag szétosztása tárgyában.

A legeltetési társulat, birtokosági közös és a községi közlegelők, valamint összesen legfeljebb 500 k. holdon gazdálkodó birtokosok rétjeinek és legelőinek gyepesítését az 1930. év tavaszán is anyagi támogatással kívánom előmozdítani, olyformán, hogy az 1930. évi tavaszi vetés céljából legeltetési társulatoknak, birtokosságoknak, községeknek és az említett birtokosoknak kedvezményes áru, a magkereskedelmi árnál 40 százalékkal olcsóbb és lehetőleg hazai termésű, jóminőségű vetőmagot bocsátok rendelkezésére.

Azok a legeltetési társulatok, birtokosságok, községek és birtokosok, amelyek, illetőleg akik ebben a kedvezményben részesülni kívánnak, — igényüket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnél mielőbb jelentsék be. Magánbirtokosoknak községi bizonyítvánnyal igazolniuk kell, hogy összesen 500 kat.

holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodnak. Ezt az igazolványt a gazdasági felügyelőségnek az igénybejelentéssel egyidejűleg meg kell küldeni. A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség szükség esetén — magánbirtokosoknál csak annak kívánására — helyszíni szemle alapján meg fogja állapítani a megfelelő fűmagkeveréket, az ehhez szükséges

Lövetei és égei vitéz Gábor Árpád dr., fogalmazó, hódmezővásárhelyi lakos, ki az 1929. évi Országos Szent László-versenyen elért kiváló eredményes működésért a törvényhatósági testnevelési bizottság által dicséret okirattal tüntetett ki, mint járási vitézi hadnagy pedig székkapitányi dicséret elismerésben részesült.

fűmagfélék mennyiségét és a talajnak a fűmagvetés céljából helyes előkészítésére és trágyázására, valamint a fűmag elvetésére nézve utasítást ad. Ha a felügyelőség az igényt rét- és legelőgazdasági szempontból indokoltnak és a vetés sikerének biztosítása céljából a talaj helyes előkészítését és trágyázását, valamint a fűmag megfelelő elvetését biztosítva látja, úgy megállapítja azt az összeget, amelyet a társu-

latnak, birtokosságnak, községnek, vagy birtokosnak a megállapított mennyiségű vetőmagvak kedvezményes áron (a magkereskedelmi ár 60 százaléka) fejében fizetnie kell. Ezt a megállapított összeget legkésőbb 1930. évi február hó 15-ig a felügyelőséghez kell beküldeni. Ha a jelzett határidőig a megállapított összeg a felügyelőséghez be nem érkezne, kedvezményes fűmagra bejelentett igény figyelembe nem vettetik.

Vetőmagot az 1930. évi március hó folyamán fogom az igénylőknek szállíttatni. A címzettnek a kedvezményes áron felül a vetőmag szállítási és csomagolási költségeit is viselnie kell. A gazdasági felügyelő helyszíni szemléjével felmerülő költségeket tárcám hitele terhére vállalom, azonban a magánbirtokos kívánására végzett helyszíni szemle szabályszerű költség az illető birtokost terheli. A vetés sikerének biztosítása céljából a talaj előkészítésére, trágyázásra és a fűmag elvetésére nézve a felügyelőségtől nyert utasítást pontosan be kell tartani. A gyepesítés sikerének megállapítása végett a kedvezményben részesülteknek ebből a célból szükséges adatokat kívánására a gazdasági felügyelőséggel közölniük kell.

Budapest, 1929. évi november 30.

A miniszter helyett:

Dr. Mayer Károly sk., államtitkár.

Baranyai vitézek!

A járási vitézi értekezletek a f. évben a következő napokon lesznek: Baranyai járás vitézei részére február hó 3-án, Villányban.

Pécs városi és pécsi járás vitézei részére február 18-án, Pécsen.

Szentlőrinci járás vitézei számára február hó 24-én, Sellyén.

Hegyháti járás vitézei számára március 1-én, Sásdon.

Pécsváradi járás vitézei részére március hó 4-én, Pécsváradon.

Siklósi járás vitézei számára március hó 11-én, Siklóson.

A mohácsi járás vitézi értekezletének idejét más alkalommal fogom közölni.

A vitézi értekezletek helyét és kezdetét a járási vitézi hadnagy urak fogják az érdekelt járások vitézeivel közölni.

A megjelenés kötelező. 20/msz—1930. Székkapitány.

Vitéz fia állást keres.

Négy felsőkereskedelmi végzett, 23 éves fíu valami alkalmazást keres. Cím: Kerttői, Lenti.

Budapest VI. ker. vitézeihez!

Budapest VI. kerületének tiszti vitézei részére bajtársi összejövetel lesz az Andrassy-uti Wagner-féle étteremben február 6-án, csütörtökön este fél 9 órakor, vacsora után. Székkapitány.

Budapest VII. ker. legénységi vitézeihez!

A VII. ker. vitézi hadnagy a kerület legénységi vitézeivel folyó évi február hó 5-én (szerdán) délután fél 9 órakor vitéz Baranyai József vendéglőjében (Károly-körut 13. sz.) bajtársi sörözést tart. Megjelenés kívánatos. Székkapitány.

A X. ker. vitézek hivatalos értekezlete.

Január hó 25-én, este hét órakor, vitéz Krasznahorkay János dr. ker. vitézi hadnagy hivatalos összejövetelt tartott, melyen a vitézek teljes számban megjelentek. A terjedelmes tárgysorozat kimagasló pontja vitéz Németh Károly tábornok ur előadása volt, „a gázharcról és gázvédelemről”. Az igen fontos témáról tartott, érdekesítő előadást a vitézek a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták és annak befejezése után hangos éljenzéssel fejezték ki tettségnyilvánításukat. A ker. vitézi hadnagy halásan megköszönte azt a kitüntetést, melyben a tábornok ur területének vitézeit előadásával részesítette és kérte a kerület tiszti vitézeit, hogy havonta, kiki saját körébe tartozó vitézt érdeklő tárgyról előadást tartani szíveskedjék. Az értekezlet után a vitézek a késő esti óráig maradtak együtt.

Átvehető vitézi telek Tolna megyében.

Felsőnyék község határában, a szabadszolgálati csendőrs lemondása

folytán juttatott 7 kat. hold vagyonszármazékgazdálkodó átvehető. A telekre pályázhatnak nem Tolnamegyében lakó vitézek is. Az igényt a székkapitányságnak (Szekszárd vármegye-háza) legkésőbb február hó 15-ig kell bejelenteni. 71/msz. 1930. Székkapitány.

Komárom-Esztergom vármegyék vitézeihez!

Értesitem az egyesített vármegyék vitézeit, hogy a vitézi önszegélyező egyesületbe való befizetések ezentúl csekkapon történnek havonként. Ilyeneket a vitézi örmestereknek megfelelő számban kiadtam, kik a havi jelentésükkel együtt, egy jegyzéken jelenteni tartoznak, hogy kik és mennyit fizettek be.

Azon vitézek, kik a vitézi örmester lakóhelyétől távol laknak és vele találkozni alkalmuk nincs, kérhetik külön csekkel való ellátásukat.

Az önszegélyzők betétjei csekken Esztergomban a Nemzeti hitelintézet fiókjába, Tatán pedig az ottani takarékpénztárba folynak be egyenesen.

Figyelmeztetem a vitézeket a befizetések teljesítésére, mert mindenki rászorulhat a kölcsönre, már pedig ilyet csak azok kaphatnak, kik a befizetést pontosan teljesítik.

Értesitem a vármegye vitézeit, hogy Székesfehérvárott a m. kir. II. csendőr lovas alosztály állományából, folyó évi február hó 5-én, négy darab lovassági szolgálatra nem alkalmas hátszló kerül nyilvános árverés útján eladásra.

Székkapitány.

Felhívás.

Kérem a nemzeti vitéz urak és nemzeti asszonyok támogatását. Nagy családdal, nehéz helyzetben

vagyok, foglalkozásom pék, de elvállalok bármilyen munkát, feleségem pedig fehérnemű varrását és javítását házánál és házán kívül. vitéz Bokodi Pál, Sashalom, Ferenc-u. 14.

Felhívás.

Hirdetések gyűjtésében járatos vitéz alkalmazást nyerhet. Bővebb felvilágosítást nyújt vitéz Barcy Gábor magyar kir. kormányfőtanácsos, a Vitézek Gazdasági Szövetségének ügyvezető elnöke, Budapest, VII. Szövetség-u. 35—37. Telefon 416-06.

Bérbeadó ház és gyümölcsös.

Vitéz Zoárd Károly bérbeadná Báta (Furkó-pusztá) Tolna vármegyében műút mellett fekvő lakóházát a hozzá tartozó gyümölcsös-sel együtt. A ház 2 szoba, konyha, veranda és pincéből áll. A gyümölcsös 1507 négyszögöl, 80 darab termő gyümölcsfával és veteményes kerttel. Évi bér megegyezéssel szerint.

Ajánlatokat az alábbi címre kér: vitéz Zoárd Károly borbély, Duna-szekcső, Baranya vármegye.

Vitéz örökbe adná a fiát.

Örökbe adnám öt fiugyermekem közül két szép, egészséges fiugyermekemet azon vitéz bajtársamnak, aki a fiukat jó nevelésben részesíti és jövőjüket biztosítja.

Érdeklődők forduljanak vitéz Bodrogi Tamáshoz, Hajdunánás, Bocs-kay-utca 96. sz. alatti címre.

Állást kereső vitéz.

35 éves, róm. kath. vallású, jó megjelenésű tiszti vitéz magántitkári, nevelői, felügyelői, irodai vagy bármilyen hasonló állást keres. Szíves megkeresést kér vitéz Somfalvy Béla Jenő vt. eel. főhadnagy, Makó, Csanád vármegye.

Mindenki rendelje meg a **Vitézek és Gazdák Naptárát**
Ára 1 pengő és 20 fillér és 12 fillér portóköltőség.

Egy vitéz, aki most is harcol.

Fürged községben (Külfürged pta. határában) fekvő vitézi telken egyedülálló szerény családi házában él békésen vitéz Váradi Mihály, a fürgedi levették oktatója. Már idősebb ember, azonban minden erejével és tudásával munkálkodik a levette-ügy körül. Nehéz feladat oly helyen érni el bármily csekély eredményt is, ahol a levettek sűrűn váltakoznak, jönnek-mennek, mert uradalmi cselédek, ahol 4—5 egymástól távol fekvő pusztán laknak és ő maga is a levettegyakorklótértől csaknem egy órai távolságra lakik. Ezt az utat vitéz Váradi Mihály oktatónak télvíz idején is minden vasárnap meg kell tennie, tehát ő tulajdonké-

pen vasárnaponként nem két órát szentel a levette-ügynek, hanem 4—5 órát, mert a foglalkozás után neki még körülbelül egy órát gyalogolnia kell, hogy haza jusson. A díjat pedig természetesen csak 2 órai foglalkozás után kapja. De vitézhez illő módon áll, pedig már több ízben panaszkodott, hogy beteg. A kiképzés még nagyon sok kívánnivalót mutat, a munka még nem tökéletes, sokat kell még tanulnia, hogy vezetés nélkül tudjon dolgozni, a tanulás pedig egy polgárembernél nem megy oly könnyen, osztrák ezrednél szolgált, tehát a vezényszavakkal is küzd, azonban szorgalmas és dolgozik a cél érdekében. Bizony sokan példát vehetnének vitéz Váradi Mihálytól!

H I R E K

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
3 Hétfő	Balázs pk. vt.	Balázs	A hét elején a nap 7 óra 25 perckor kel és 17 óra 3 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 17 perckor kel és 17 óra 13 perckor nyugszik.
4 Kedd	Korz. Andr.	Ráhel	
5 Szerda	Ágota sz. vt.	Ágota	
6 Csütörtök	Dorottya	Dorottya	
7 Péntek	Romuad ap. †	Tódor	
8 Szombat	Mátu. János	Aranka	
9 Vasárnap	E. 5. Alex. C	E. 5. Abig.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Február 2, 1871. Báró Eötvös József halála. Báró Eötvös József közoktatásügyminiszter, író és költő Pesten, ötvennyolc éves korában meghalt. Ercsiben temették el.

Február 5. 1810. Az első magyar lapszerkesztő halála. Ráth Máttyás 1749 április 13-án, Győrött született. Négy évig Göttingában tanult. 1779-ben, Pozsonyban megnyerte Patzko Ferenc könyvnyomtatót egy magyar hirlap kiadására. A „Magyar Hirmondó“ 1780-tól kezdve hetenkint kétszer: szerdán és szombaton jelent meg. Évi előfizetési ára helyben 6, vidékre 8 német forint volt. Három évig szerkesztette Ráth ezt a lapot s az előfizetők száma 500-ra emelkedett. 1783-ban, Győrben, első lelkész lett, majd szótárt s imakönyvet írt. 1789-ben ismét elfogadta a győri ág. ev. lelkézi hivatalát, melyet haláláig betöltött. Kazinczy szerint „A magyar nyelv és műveltség gyarapodására Pázmány és Szenci Molnár Albert óta egy hazafi sem tett többet, mint ő Magyar Hirmondó által“. A hálátlan utókor azonban mégis elfeledte.

— 1849. Branyiszközi diadal. Schlick a Szepes és Sáros közti határhegyet, Branyiszkót erősen megszállta. Görgey Guyont küldte a 33. turóczi és 13. zólyomi tót zászlóaljakkal rohamra. Guyon reggel 9 órakor a 33. zászlóalj élére állt és a kanyargó hegyi uton 20 állásból verte ki a németet.

A Kormányzó új kitüntetését rendszeresített és első példányát Hágáért a miniszterelnöknek adta.

A Kormányzó kedden délelőtt másfélórás kihallgatáson fogadta Bethlen István gróf miniszterelnököket, aki beszámolt a hágai tárgyalások eredményeiről. A kihallgatás után a Kormányzó átnyújtotta a miniszterelnöknek a teljes elismerés kifejezéséül ujonnan rendszeresített érdemérmét.

Találkozó.

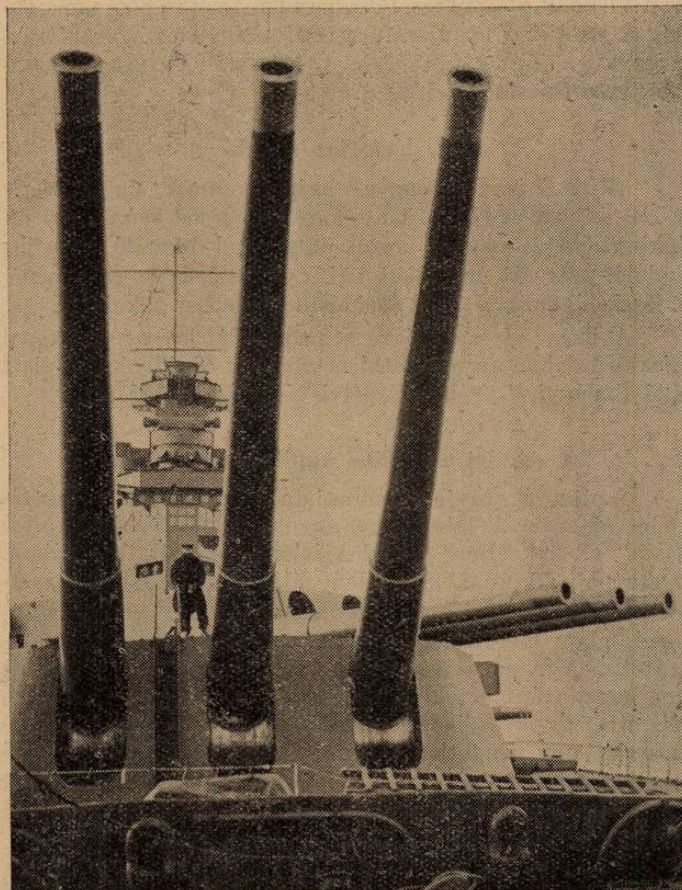
Vitéz Fábry György százados (Nyiregyháza, csendőrség) kéri, hogy azok a tisztek, altisztek és legénységi állományú egyének, akik 1916. év szeptember havában Orsovánál a romániai hadjárat alkalmával Knecht ezredes csoportjában szolgáltak, címüket vele tudatni szíveskedjenek.

Károly csapatkereszt adományozása.

A világháború befejezése óta már 11 év telt el, de még mindig elég gyakran fordul elő, hogy az arra igényjogosultak a Károly csapatkereszt elnyeréséért folyamodnak, pedig már minden igényjogosultnak elég idő állt rendelkezésére a megkívánt bizonylatok megszerzésére. Éppen erre való tekintettel most rendeletet adtak ki, amelynek értelmében a Károly csapatkereszt elnyerésére irányuló kérvényeket csak 1930. december 31-éig fogadnak el, illetve ezen az időn túl beérkező kérelmeket már tárgyalás alá sem vesznek.

Februárban jelenik meg a „Világháború“ következő kötete.

A Hadtörténelmi Levéltár kiadásában megjelenő „Világháború 1914—1918“ című műnek az 1914. augusztusi hadieseményekkel foglalkozó kötete február elején hagyja el a sajtót. A kötet a mozgó hadviselés egymást gyorsító eseményei, meglepetésszerűen változatos fordulatai következtében a világháború egyik legérdekesebb fejezetét örökíti meg, mely nemcsak tudományos katonai tanulmányokhoz, de különösen a hazai események lefolyásának izgalmasan érdekesítő plasztikus leírásaival a nagyközönség számára is élvezhető, mindvégig lebilincselő olvasmányt nyújt. A mindenkori kétoldali hadműveleti helyzet megértését színes nyomásu, gazdag vázlatosorozat és térképmelléklet teszi szemléltetővé. Megrendeléseket a Hadtörténelmi Levéltár kiadóhivatala (Budapest, I. Bécsikapu-tér 4. szám) már most elfogad. A mű ára füzve 21 pengő 60 fillér, kötve 24 pengő.

Az angol flotta egyik csatahajójának, a Rodneynek tizenhatcollos óriási ágyú.

Tukát megvakulás veszélye fenyegeti.

A Tuka-per iratait most szállították át a pozsonyi törvényszékről a pozsonyi táblára. Az iratok sulya meghaladja az egymászt, úgy hogy külön kocsin kellett őket a táblára vinni. *Tuka látása az egyévi fogság alatt a börtön nedves falai között nagyon meggyengült*, úgy hogy a per iratait szemétől egy-két centiméterre tartva, tudta csak átolvasni. Külön szemüveg kellett Tukának a nyomtatott és külön a géppel írott lapok olvasásához. Hozzá tartozói attól félnek, hogy Tuka a börtönben teljesen meg fog vakulni.

Halálozás.

Debrecen város társadalmában mély részvétet keltett az a gyászeset, mely a borosjenői *Roncsik*-családot érte. Özvegy Roncsik Jenőné, született *Walter* Irén, Debrecen város egykori árvaszéki elnökének özvegye, hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt, aki nagyműveltségével és szívjóságával mintaképe volt a régi magyar nagyasszonyoknak, a társadalom széles rétegeiben nagy tiszteletben és szeretetben állt. Halála gyermekein: borosjenői vitéz Roncsik Jenő dr. tűzoltófőparancsnokon, Roncsik Tibor rendőrfogalmazón s Ilona és Kata leányain kívül a Rother-, Harsányi-, Nagy-, Snabel-, Rösztler-, Hitel- és Glóc-családokat borította mély gyászba. Temetése a mult szombaton délután félhárom órakor ment végbe a Kossuth-utcai református templomból.

Az utolsó granicsártiszt meghalt.

A szerb megszállás alól érdekes halálozás híre érkezik, amely az utolsó granicsártiszt elhunytát jelenti. Az Ujgradiska melletti kis Bilo-Brig nevű faluban 86 éves korában meghalt *Blazsetics* Ferdinánd ny. alezredes, aki egykor a gradiskai granicsárezrednél szolgált és a granicsárságnak utoljára maradt öreg tisztje volt. Teljesen visszavonultan fejezte be életét.

Uj, hazafias induló.

„Virrad már a magyar hajnal” címen Vályi Nagy Géza, az ismert költő és Kaplony Zsigmond zeneszerző új, lüktetőzenéjű, magyar erőből, öntudattól duzzadó, hazafias indulót szerzett, mely katonai, cserkész- és levente-menetelek alkalmával való éneklésre különösen alkalmas.

A nagy népszerűsége számottartó, izléses címlappal diszitett dalmű a gróf Bethlen Istvánné fővédnöksége alatt álló Szilágyi Erzsébet Erdélyi Nőegylet kiadása.

A szovjet a „falusi kapitalisták” ellen.

Stalin, a szovjetkommunista párt vezére a legélesebb offenzívát jelenti be az összes „falusi kapitalista” elemek ellen. Stalin kijelentette nyilatkozatában, hogy politikájának közvetlen célja a vagyonos parasztosztály teljes kiirtása. Ezt elsősorban úgy gondolja elérni, hogy megfosztja a parasztokat a földművelés jogától. Stalin ezt a tervet még a mult év végén tartott mezőgazdasági értekezleten próbálta érvényre juttatni, de ott még a szélső baloldali képviselői is arra hívtak, hogy lehetetlen ötmillió parasztcsaládot a szó szoros értelmében kiirtani. Vagyonos parasztok alatt Stalinék három vagy több aprómarha tulajdonosát értik.

A hetes huszárok hősi halottainak emléke.

A volt 7. (Vilmos) huszárezred hősi halottainak emlékművét a Szerviták templomának fülkéjében fogják felállítani. A szobormű mintájának megtekintésére összegyűlt a bizottság Istók János szobrászművész műtermében, még pedig Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter, Széchenyi Viktor gróf fejérmegyei főispán, ifj. Zichy Gyula gróf, Schwaben-Durneiss báró ezredes, az ezred volt parancsnoka és Kertész K. Róbert államtitkár.

A budapesti rádió műsora.

Február 2-ától 8-áig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: istentisztelet a Kálvin-téri templomból; 11: egyházi zene és szentbeszéd a „Jézus Szent Szíve” templomból; 12.25: pontos időjelzés, időjárásjelentés, utána a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, közreműködik: Halász Gitta, a m. kir. Operaház művésznője és Biró Sári zongoraművésznő; 3.30: földművelésügyi minisztérium rádió előadásorozata: „Időszerű gazdasági tanácsadó”; 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar dalok, előadja a Polgári Dalkör, 2. Horn János dr. felsőkereskedelmi isk. igazgató felolvasása: „Hitel és kamat”; 5.30: a Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetségének hangversenye Békéscsabán, helyszíni közvetítés; 7.20: sporteredmények; 7.25: Nagy Izabella és Cselényi József magyar nótáestje Horváth Gyula és cigányzenekarának kíséretével; 8.50: a Drezdai Vonóségys hangversenye, közreműködik W. Burger Erzszi zongoraművésznő, utána Fejes-szalonzeneke hangversenye.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója, 5.10: Schmidt Ferenc dr. egyetemi magántanár felolvasása: „Az ideges szívbjakok”; 5.40: az Országos Tisztí Kaszinó szalonzeneke hangversenye; 7: német nyelvoktatás; 7.40: Müller Vilmos dr. novellái: 1. A képzelt beteg, 2. Három kis fotográfia, 3. Egyedül... elhagyottan; 8.30: a középeurópai műsorcsere sorozatban a budapesti rádióállomás műsorának nemzetközi közvetítése, közreműködik Hubay Jenő dr., Dohnányi Ernő dr., Stefániai Imre és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar, utána Magyar Imre cigányzenéje.

Kedd. 3.30: a „Tündérvásár” meseórája; 5: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”, Halász Gyula előadása; 5.30: szikszai Horváth Lajos cigányzenekarának hangversenye; 6: Lukinich Imre dr. egyetemi tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.35: francia nyelvoktatás; 7.15: az Elektromos Művek Dalegyesületének hangversenye; 8.15: Tarka-est, rendező Hegedűs Tibor; 10: Zathureczky Ede hegedűművész hangversenye, utána gramofonhangverseny.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: az Országos Cserkészszövetség előadása; 5: magyar operettrészletek, zenekari hangverseny; 6.15: olasz nyelvoktatás; 6.50: rádió-amatőr posta; 7.30: tárogató-est, közreműködik Lugossy István, tárogatóművész és Venczell Béla, a m. kir. Operaház örökös tagja; 8.15: a francia zenéről előadást tart Papp Viktor, a rádió zenei tanácsosa; 8.30: a Nemzetközi Rádió Unió „Nemzeti est” sorozatában francia est, közreműködik Jeanne Marie Darré francia zongoraművésznő és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1, magyar dalok, előadja Tóth Erzszi operaénekesnő Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével, 2. vitéz Benárd Ágost dr. orvos, nyug. miniszter felolvasása: „A téli sportok egészségtana”; 5.10: a m. kir. földművelésügyi minisztérium rádió előadásorozata: dr. Schandl József közg. egy. tanár felolvasása: „Hogyan tehetjük jövedelmezővé juhászatunkat”; 5.40: Mándits szalonzeneke hangversenye; 6.45: angol nyelvoktatás; 7.25: az Operaház előadása: „Rigoletto”, utána Bachmann-jazz.

Péntek. 4: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek; 5: „Emlékezés Virág Benedekre”, felolvassa Molnár Endre; 5.45: zongoránégységek, előadják Fleischer Antal, Zsolt Nándor, Hollós Ferenc és Csuka Béla; 6.50: gyorsírási tanfolyam; 7.30: régi táncok és keringők; 9: hangverseny: közreműködik Némethy Ella és Pusztai Sándor a m. kir. Operaház művészei, továbbá Keéri Szántó Imre zongoraművész, utána Bura Károly cigányzenéje.

Szombat. 4: L'Eplaatiner Imre dr. előadása: „A cserepes növények téli kezeléséről”; 5: novellák; 5.30: balett-délután, zenekari hangverseny; 6.30: mit üzen a rádió? 7.30: színműelőadás a Studióban; utána gramofonhangverseny; 10.20: helyszíni közvetítés a „Vitézi Bál”-ról a Vigadóba; utána Magyar Imre cigányzenéje.

MENCZER	gallértisztítása vezet. Saját üzem. Telefon. Külön vidéki osztály
----------------	---

A várfalvi öreg harang

— Elbeszélés. —

Irta: Gyallay Domokos.

— Folytatás. —

No, lett erre pogány dolga a fiatal asszonynak! Nem volt elég a titkos könnyhullatás, a magányosságban évdő bú és epekedés: az emberek lesújtó ítéletét is lépten-nyomon tapasztalnia kellett.

Az Egyedfy-család asszonyai nyilvánosan rányelveltek.

— Kiüldöztetted otthonából a szelid, jó uradat, a te vétkeid, ha odapusztul a háboruban, te gyehenna virága...

Ott csipték-marták, ahol a legfájdalmasabbnak gondolták. Egy templomozás után az öreg Egyedfy Péterné előfogta az eklézsia kurátorát.

— Az egész asszonyi rend nevében felszólítom kigyelmedet, hogy ettől a képmutató álszenttől vedd el a harangalap perselyét, mert amíg ő tartja elénk, mi bizony egy árva garast sem vetünk beléje...

Megtörtént a szégyen, Egyedfy Pálnétól elvették a perselyt, mint rossz katonától a zászlót.

De mindezeknél a bántalmaknál mégis keservesebb volt, amit a saját lelkiismeretétől szenvedett. Éjjel kinzó álmok gyötörték, nappal hirtelen ijedelmek és szívdobogások lepték meg az uráért.

Hiszen, ha egyszer üzenne, vagy ha levelet küldene a harcok helyéről! Könnyebb volna akkor a várakozás. A falu többi fiai váltig üzengettek övéiknek, de Egyedfy Pál sem nem üzent, sem levelet nem küldött.

Multak a hónapok, a fiatal asszony színét, virulását kikezdte a sok aggodalom. Majd elepedt az ura után.

Várt, várt... míg egyszer az ő postája is megérkezett.

Az öreg Rozsos Ádám érkezett haza a hadak közül, ahová szekeres szolgálatra ment volt el a falu nevében. Egyenesen a fiatal asszony udvarára hajtott és kiszólította őt a házból.

— Jere, hugom, az urad küldött valamit, vedd kézhez Isten hírével...

Ilona asszony nagy felindulással rohant ki.

— Mit hozott kigyelmed, Ádám bácsi?

Rozsos Ádám félrehuzta a szekér derekáról a takarót.

A menyecske összecsapta kezét s nagy örömmel kiáltott fel:

— Harang!... Istenem, egy gyönyörű nagy harang! Ó, édes jó uram, milyen szép megemlékezés ez téled... Mit üzent a drága emberem, mondja el Ádám bácsi!

— Csak annyit üzent, hogy ezt a harangot kettőtök nevében ajándékozd az ekléziának.

— Hát egyebet... az egészségről?... a katonaelétéről?...

— Nem üzent az urad effélét, hugom, mert az igazat megvallva, nem igen volt ereje a bővebb beszélgetésre. Nagyon elszakadozott állapotban volt, amikor elbucsuztam tőle.

— Mit beszél, Ádám bácsi?

— Mi tagadás, hugom, már csak megmondom, nagyon összevagdalták az uradat egy csatán. A fejét is megmocsokolták, az oldalát is, alig hiszem, hogy életben maradjon...

Nagy jajveszékeléssel borult rá a harangra a megremült asszony.

— Édes uram, édes jámbor uram!...

A szomszédságból, meg az utcáról e közben egy csomó ember verődött össze a szekér körül.

Az öreg Rozsos elmondotta nekik a harang történetét.

— Nagy csata volt, halljátok-e, odakint Morvaországban, sok-sok sebesült a csata után. A mi Egyedfy Pálunkat is gonoszul összevagdalták a császár vitézei. Fejedelem urunk a harc után fölkereste a sebesülteket, mindenkit igyekezett valamivel megvigasztalni, egyiknek birtokot adományozott, a másiknak címeres nemeslevelet, kinek mire volt inkább vágyódása. Egyedfy Pált is megkérdezte a kívánsága felől. „Felséges fejedelem atyám, — felelte a mi Pálunk — nem kell nekem se birtok, se nemeslevél: nem lesz immár olyan hívságos földi dolgokra szükségem. Egyébre volna nekem vágyódásom... Brünn városában sok szép harangot látam egy harangöntőnél, ha felséged megvenne egyet belőlük s elküldené a feleségemnek: az lenne számomra a legszebb ajándék. Feleségem házasságunk emlékeztetere a szent ekléziát ékesítené meg a haranggal...” Tetszett a fejedelemnek a kegyes gondolat, — folytatta Rozsos Ádám az elbeszélést — mindjárt küldött is engem Brünn városába a fizetőmesterrel: ott vettük meg ezt a harangot a fejedelem költségén. Ez bizony az ekléziát illeti, ha Ilona asszony is úgy akarja...

— Vigyék kigyelmeitek, vigyék... legyen az uram akarata szerint! — mondotta Ilona asszony és zokogva támolgott be a házba.

Az öreg Rozsos megfordult a szekérrel s nagy gyülekezet kíséretében a paphoz vitte a harangot.

A fiatal asszony nem ment többé emberek közé. Elzárkózott szobájában, sirt, epekedett, elmerült a bánatban.

— Ó, csak életben maradnál, édes jámbor uram, csak visszatérnél... szolgálód is de szívesen lennék! — fogadkozott szívbéli nagy alázattal.

Ezalatt az eklézia fölszerkesztette a harangot a toronyba. Egy estenden megkondult a brünni harang.

Hej, csak ettől kezdve szakadt rá Egyedfy Pálnéra az igazi szenvedés! Mert az emberek szemrehányásai elől el lehetett zárkózni, de a harangszó mindenüvé utána furakodott és irgalmatlanul tépte, szaggatta a szívét. Hajnali álmából fölriasztotta, ebédje ízét megkeserítette, esti szólásával az önvád rémeit szabadította rája.

— Bim-bam... a halálba kergetted az uradat... bim-bam... rettenetes dolgot cselekedtél!...

Mintha ura beszélt volna hozzája a harangszóban.

Tardieu és Briand Londonban.

olykor szeliden, olykor fájdalmas zokogással, olykor haragos szemrehányással. Minden harangszó a szíve közepébe nyilallott Egyedfy Pálnénak.

Nem, ezt képtelenség volt elviselni!

Egy napon félig esztét vesztve rohant az öreg Rozsos Ádámmal.

— Rozsos bácsi, az istenre kérem, vigyen el engem oda, ahol rátalálok az uramra...

— Ugyan, hugom, hol jár az eszed? Régen meghalt a te urad, hiába tennéd meg a rettenetes, nagy utat...

— Hát ha meghalt, akkor a holttemetőt akarom hazahozni és eltemetni. Ez a harang különben megtévelyt, kiüldöz a világból, könnyörüljön rajtam, Rozsos bácsi...

— Hiszen később nem mondom, de most, tavaszi dolog idején...

— A fele vagyonomat kigyelmednek kötöm, csak induljunk, Rozsos bácsi, még ma induljunk, nem akarom a harang szavát többet hallani...

Az öreg Rozsos mégis csak rávette magát a nagy utra. A nyári dolog derekán majd csak haza fognak érkezni és a kereset igen jónak ígérkezik. Még a déli harangszó előtt kiszekereztek a faluból.

No, a hazaérkezéssel ugyancsak elszámította magát Rozsos Ádám! Végére járt a nyár, de a szekér csak nem érkezett meg az Egyedfy Pál koporsójával. Az eklézsia hiába készülődött a nagy temetésre.

Hol késlekedtek? Minden rosszra el kell készülni a fölfordult, háborús világban.

Ősz elején, egy szép, napfényes délután, végre mégis bedöcögött a Rozsos Ádám szekere Várfalvára. Egyedfy Pál is rajtaült a szekéren. Rettenetes forradások voltak az arcán, sápadt volt és erejefogyott, de ő volt a tulajdon személyében.

— Hála Isten, Palkó öcsém, csak hogy életben láthatunk! — fogadta az atyafiak nevében az öreg Egyedfy Péter.

— Életben maradtam, köszönöm a jó Istennek s a jó Isten után az én hűséges, jó feleségemnek, aki eljött értem a nagy messzeségbe s hónapokon át virrasztott az ágyam mellett! — felelt Egyedfy Pál megindultan.

Megkondukt az estéli harangszó. Egyedfy Pálné elhallgatta: milyen édes, nyájas volt most a szólása! Mind azt mondogatta:

— Bim-bam... most aztán boldog fogsz lenni Egyedfy Pálné, csak ne akarj az uradon módfelett uralkodni....

A „VIGASZ” taggyűlése

A Vitézek Gazdasági Szövetsége folyó hó 27-én szépszámú érdeklődés mellett tartotta meg a Baross-Szövetség előadótértermében első taggyűlését. A régi tagokon kívül nagy számban jelentek meg a legújabb csatlakozott tagok is, élénk tanúbizonyságul annak, hogy a Szövetség működése iránt érdeklődéssel viseltetnek.

A taggyűlés első tárgya csikaplócai vitéz Lázár Domokos, ny. tábornok, budapesti székkapitány urnak, a Vitézek Gazdasági Szövetsége tiszteletbeli elnökének előadása volt.

— „Ha a gazdasági kérdésekről beszélünk, — mondotta előadása során — nem szabad kizárólag a mai helyzetet alapulvenni, mikor az egész világon csak gazdasági válságokról lehet szó, hanem bizakodással kell a jövőbe tekinteni, mert nemcsak magunknak, hanem utódainknak is kötelességük dolgozni és küzdeni egy jobb jövő reményében. Ma a gazdasági helyzet egyforma az ugynevezett győző államokban épp úgy, mint a legyőzött államokban és a semlegeseknél. Mindenütt azt a törekvést látjuk, hogy a másik gyengítésével akar a többi gazdaságilag megerősödni, az egyik gazdaságilag függ a másiktól s a végeredményben valamennyien adósai egy államnak, Amerikának, ahol az utóbbi időben szintén pénzügyi és gazdasági nehézségek mutatkoznak, amelyek a pénz visszatartása révén hatásukat az egész világon éreztetik.

Nálunk a gazdasági helyzet konszolidálódásának főakadálya a jóvátételi és utódállamokkal rendezendő gazdasági kérdések végleges rendezése. Ez hátráltatta egy külföldikölcsön felvételének lehetőségét, amelynek előfeltétele pénzügyi szuverénitásunk. A hágai konferencia eredményei remélni engedik, hogy e tekintetben nagy lépést tettünk előre s hogy e tekintetben sikerül bekapcsolódunk a nemzetközi gazdasági életbe.

Az állam gazdasági helyzete tükröződik vissza a polgárok gazdasági helyzetében is, osztályokra és kereseti ágakra való tekintet nélkül.

A szabad pályákon működők megfelelő boldogulását hátrányosan befolyásolja az általános pénzhiány. Kisiparosok és kiskereskedők épp úgy, mint nagyvállalatok nél-

külözik a megfelelő forgótőkét, viszont a hitelviszonyok nagyon súlyosak és különben sem kielégítőek. Mérnökök, vállalkozók szintén a vállalkozási kedv fellendítéséhez szükséges pénzzsúke miatt szenvednek. Orvosok, ügyvédek, magánalkalmazottak és egyéb szabad foglalkozásuak jövedelmének és keresetének csökkenése a fentiekből folyik. Állami és városi tisztviselők anyagi helyzete szorosan összefügg az állam, városok és községek helyzetével, azonkívül a békeszerződésből kifolyólag a nyugdíjterhek növelése is átmenetileg nagy megterhelést jelent.

Viszonylag talán még a munkások helyzete a legkedvezőbb, itt azonban nagyveszélyt rejt magában épp a vállalkozások hiánya okozta munkanélküliség.

Látható tehát, hogy az általános gazdasági helyzet az összes kereseti ágakra kihat. Mindenütt szükség van kormányintézkedésekre épp úgy, mint az érdekelteknek megszervezése azon célból, hogy a különféle hatósági intézkedéseket előkészítse, s szorgalmazza. Természetesen korántsem indulunk ki abból, hogy minden téren és mindenütt csak az állam segíthet, a mai helyzetben azonban, ahol a gazdasági életet számos kormány- és hatósági intézkedés korlátozza és irányítja, nem nélkülözhető a kormány támogatása. A Vitézi Rend létesítésével az volt az elgondolás, hogy a vitézeket telekhez juttassák. Ezen cél megvalósítása elé is azonban akadályok gördülnek és nem az Országos Vitézi Széken mulik, hogy ezt a kérdést a mai napig 100 százaléka erejéig megoldani nem lehetett. Addig is azonban az a főtörekvés, hogy a vitézek minden vonalon való előnyben részesítését lehetővé tegye.

A történelmi fejlődés során láthattuk, hogy minden rend megfelelő vagyonnal rendelkezett, csak a Vitézi Rend nélkülözi a megfelelő anyagi forrásokat, s ez az akadálya annak, hogy a Rend az egyes vitézeket megfelelő ellátásban részesíthesse.

A Vitézi Rend is fokozottabb súlyt helyez a gazdasági kérdésekre és a gazdasági kérdések megfelelő intézését az egész Renden belül szervesen és rendszeresen óhajtja érvényesíteni. A legújabb felállított székkapitányi gazdasági bizottságok szintén ezen célt vannak hivatva szolgálni.

A vitézek gazdasági szabad szervezetének megal-

kitása a helyzetből folyó szükségszerű követelmény volt, s ezen szervezet kiépítése az összes vitézeknek és ebből folyólag az egyeseknek is érdeke. Ezen szabad szervezetnek, vagyis a Vitézek Gazdasági Szövetségének hivatása az, hogy kezdeményező lépéseket tegyen úgy a Vitézi Széknél, mint egyéb állami hatóságoknál mindazon irányban, ahol a vitézek gazdasági védelmének szüksége fennforog. Ezt a Szövetség is csak akkor fogja tudni eredményesen keresztülvinni, ha az összes érdekeltek tömörülnek ezen szervezetbe, s itt módot és alkalmat nyújtanak arra, hogy az egyes kereseti ágak kívánságaira és szükségleteire a kellő lépések megtéteszenek.

Távolabbi cél kitűzéséről pillanatnyilag beszélni nem lehet, mert hisz nem utópisztikus célok elérésére törekszünk, hanem lépésről-lépésre kell a cél felé haladnunk, ezen végső cél pedig a szervezet olyirányú kiépítése, hogy az a tagoknak, tehát a vitézeknek anyagi segélyforrást és gazdasági bázist jelenthessen.

Ezen munkához lelkesedésre és kitartásra van szükség és amint hiu ábránd volna minden vonalon máról holnapra eredmények eléréséről ábrándozni, azonképpen kishitűség lenne az, ha nem biznánk abban, hogy az egész nemzet társadalmának oly értékes része, mint a vitézek testülete, kitartó és céltudatos munkával ne tudná elérni kitűzött céljait. Ezen munkában természetesen természetesen résztvételre és támogatásra és az összes vitézek aktív részvételére és támo-

gatására van szükség s reméli, hogy a Vitézek Gazdasági Szövetségének működését siker fogja koronázni."

Utána vitéz *Hajnóczy Béla*, a Vitézek Gazdasági Szövetségének alelnöke ismertette a vitézeknek a Közszállítási Szabályzatban szabályozott és a közszállításoknál nyújtandó előnyök kérdését. Rámutatott a dolgok előzményeire és részletesen ismertette az ez ügyben megjelent különféle miniszteri rendeleteket s ezek következményeként a taggyűlés egyhanguan állást foglalt azon terv mellett, amely memorandum formájában ezidő szerint az Országos Vitézi Szék előtt fekszik s a vezetőség eddigi ezirányú munkáját tudomásul véve, azt a további lépések szorgalmazására kérte fel.

Vitéz dr. *Lukács Sándor* az aktuális kereseti és jövedelemadó bevallásokról tartott ismertetést s ezzel kapcsolatban azt az indítványt terjesztette elő, miszerint foglalkozzék a Szövetség az adótörvények olyirányú módosításának kérdésével, hogy az adózásnál a vitézek bizonyos előnyt élvezhessenek.

Vitéz *Barcy Gábor* ügyvezető elnök jelentette be még a taggyűlésen a szervezés eddigi eredményeit, amely szerint a taglétszám elérte a százat s a Szövetség ezidő szerint a közalkalmazottakat érintő kérdés szabályozását tervezi s az adatok összeszedése és kellő előkészítése után a végrehajtóbizottság legközelebb fog a kérdéssel foglalkozni.

Vitéz *Áronffy* elnök zárószavaival ért véget az ülés.

MEZŐGAZDASÁG

Szőlősgazdák figyelmébe!

Irta: *Ulicsny Károly*, m. kir. szőlészeti és borászati kerületi főfelügyelő.

Száraz hideg idő esetén fontos munka a megkezdett trágyahordás folytatása szőlőinkbe s a trágyának azonnal való szétosztása, valamint aláakarása, hogy a trágyának már ez évben legyen hatása, mert egész télen át elég ideje van a hólének arra, hogy különösen az istállótrágyában lévő növényi tápsókat feloldja és a talajba juttassa. Hogy az istállótrágyát műtrágyával vegyesen alkalmazzuk, arra kell ügyelni, hogy a barázda fenekére minig műtrágyafélék kerüljenek és ennek tetejébe az istállótrágya, jól betaposva, földdel betakarva. Ez a szabály tudományos kutatásokon és tapasztalatokon alapszik.

Uj szőlőtelepeknél fontos munka a jelenlegi időszakban a földforgatás, amit ha az időjárás megengeti s amennyiben azt ősszel be nem végeztük, folytatni lehet annál is inkább, mivel ezt ajánlatos olyan időben végezni, amidőn a feltalaj még nem fagyott meg annyira, hogy fagyos rögök kerüljenek a forgatási árok fenekére.

Az amerikai szőlővesszőszaporító telepeken, valamint hazai szőlőkben a sima vessző szedését és télire való elvermelését folytatni lehet. Fajtisza hazai szőlővesszőnek, tekintettel a mult tél folyamán kifagyott szőlőkre, az új telepítésekhez a tavasz folyamán nagy kereslete várható s így érdemesnek mutatkozik a megfelelő tavaszi vesszők idejében való megszedésével foglalkozni.

December hó folyamán az egyik szaklaphoz az a hír érkezett, hogy a befedett szőlők kipállanak. Ily eset csak ott adhatja elő magát, ahol a tőkéket tulkorán kapálták be, tehát éretlenül, lombhullás előtt, amidőn a

szemek tökéletes beérődése még nem következhetett be. Ez az eset rendes kezelés mellett be nem áll, feltételezve okszerű pinckekezelést és azóta már az ugynevezett „utóerjedésen“ megy keresztül. Aki még nem töltötte fel ujbórát a zajos erjedés után, haladéktalanul töltse fel, mivel kivált a gyengébb borok hamar megvirágosodnak, azaz „megpimpósodnak“. Az új borok első fejtése, amely pinceművelet tulajdonképpen alapkövetélete a fiatal bor további pályafutásának és amelynek szabályszerűen meg kellett volna történnie abban az esztendőben, amelyben a mustot szűrtük, most még keresztül vihető! Az első fejtést, amelynek feladata a fiatal bort a seprőről elkülöníteni, azaz megsabadiítani a sokat hangoztatott és helytelenül értelmezett ugynevezett „anyjától“ — söpredéktől — ajánlatos derült időben végezni, mivel ez esetben több a levegőben az éltető „éleny“ (oxigén), amely kedvezőbb befolyást gyakorol a nemes élesztők további működésére azaz az utóerjedés kedvező lefolyására.

A mezőgazdaság jövedelmezősége.

Az OMGE már évek óta gyűjti az adatokat arról, hogy milyen jövedelmezőség mellett dolgoznak a nagy, közép- és kisbirtokosok. Több, mint 100 birtokra vonatkozó számítások eredményéből kutatják a mezőgazdaságunkra nehezedő válság okait és orvoslásait. Az 1927. évre vonatkozó összegyűjtött és feldolgozott adatokból kitűnik, hogy a mezőgazdaság átlagos holdankénti jövedelme 14.50 pengő volt. A mostani kamatlábak mellett nagyon csekély ez a jövedelem, ami kiderül akkor, ha a gazda jövedelmét az összes befektetett tőkéjéhez viszonyítva tüntetjük fel. Ilyen alapon számítva 1.24%-nak felel meg a gazda tőkéjének kamatozása. Ez a minimális jövedelem nem fedezheti eléggé még a legszerűbb igényeket sem.

Téli tanácsok a gazdáknak

Sertésenyésztés.

A kocák téli fiadzásánál vigyázzunk, hogy malac-
agyonnyomás folytán meg ne károsodjunk. Minthogy
januárban keveset járhat ki a disznó, otthon jobban
kell etetni. A szoptatós koca kapjon annyi fél kilo-
gramm abrakot, ahány malacot nevel. A szopós mala-
cok a negyedik héttől kezdve kepejének szemes árpát,
amelyből a választott malac már fél kilogrammot igé-
nyel. A csontbaj elkerülése végett a kocák abrakját egé-
szítsük ki 5 dgr. szénsavas takarmánymésszel. Ebből a
malacok és süldők eleségébe keverjünk minden 1 kg-ra
2 dkgr-ot. A bőrbaj és a csontbaj elkerülése végett
ajánlatos vitamindus készítményt is adagolni. Január-
ban célszerű a községeknek az esetleges hiányzó te-
nyészkanok beszerzéséről gondoskodni.

Lótenyésztés.

Ne feledkezzünk meg a vemhes kancák jártatásá-
ról. Az ellető ketrecek ajánlatos kitisztogatni, friss
földdel meghordatni, a farészeket forró luggal alapo-
san lemosni és kimeszselni.

Az éven aluli csikókat 3 kg abrakkal és jóminőségű
szénával bőségesen kell takarmányozni, hogy a fiatal
állatok jól fejlődjenek. Az idősebb csikók beérik fél kg
abrakkal és ezeknél a szénát részben takarmányszalmá-
val is lehet helyettesíteni. A csikókat jó időben eres-
szük ki a szabadba, hogy jól kifutkoshassák magukat.

Juhtenyésztés.

Az előrehaladottan vemhes anyajuhokkal etessünk
naponta fél kg szénát, ha a hótakaró vagy a sár miatt
nem legelhetnek. Elletésre a juhakolt kitisztítani és fer-
tőtleníteni kell, hogy a bárányok vérhasának elejét
vegyük. Elletés után, ha módunkban áll, adjunk a szop-
tatós anyáknak 10–20 dkg abrakot és 1–2 kg burgo-
nyát, vagy répát, hogy a bárányoknak elegendő tejük
legyen. A juhok gyapjuosztályozását már meg lehet
kezdeni.

Baromfitenyésztés.

A baromfiak szemes-eleségét gereblyézzük be
szecska, vagy polyva közé, hogy kaparásra készítsük

őket, mert ez a tyukok tojáshozamát előnyösen befolyá-
solja. Aki korai rántani való csirkét jó áron akar eladni,
annak már most kell ültetni, ha nincsen kotló, úgy
pulykával, vagy a jó tenyésztőjásokat keltetőgépbe rak-
hatjuk, mert a korai áruval, amelyet még husvét előtt
viszünk piacra, tudunk magas árat elérni.

Kertészet.

A kertészkedő gazdák részére Horn János kerté-
szeti felügyelő az alábbi tanácsokat adja:

A tavaszi vetés céljára összegyűjtött gyümölcsfa-
magvakat rétegezzük pincében, szabadföldben ládákba,
vermekbe, nyirkos homok vagy porhanyó föld közé. Ha
az elrétegezett magvakat fagy éri, ez csak előnyükre
szolgál, az ilyen magvak tavasszal gyorsabban, erőtel-
jesebben csíráznak.

Ott, ahol még bekerítetlen helyeken álló gyümölcs-
fák törzsét nyulrágás ellen be nem kötötték, ez a
munka legsürgősebben elvégzendő s kötözzük be a fia-
tal fák törzsét sással, náddal, tüskés galyakkal, vagy
több rétegben alkalmazott papirossal oly magasan, hogy
a nyulak a fa héját még felágaskodva, vagy magas hó-
ban se érhessek el.

A gyümölcsfákon látható száraz, összehuzott levele-
ket az ugynevezett hernyó-fészkeket, amelyekben igen
sok apró hernyó szokott áttelelni, továbbá a különféle
tenyészgomba spórákkal fedett s a fára rászáradt ugy-
nevezett gyümölcsmumiákat most kell leszedni és el-
égetni.

A méhek nyugalmának biztosítása érdekében a mé-
hesek közelében minden zajtól tartózkodjunk. A rö-
p-lyukakat szűkítsük, hogy a kaptárba egér be ne juthas-
son, ügyeljünk, hogy a rovarok után kutató harkály a
méh-lakásokat ki ne vágja s az elhulló méhek a rö-
p-nyílást el ne torlaszolja.

A télire nálunk maradók sok apró madárka különö-
sen havazások esetén nem jut táplálékhoz. Adjunk a
kert eme ingyen napszámosainak egy kis ennivalót:
morzsát, magot; meghálálják ezek ezt, mert ha tava-
szig életben maradnak, sok ezer káros rovar elpuszti-
tanak s így gyümölcsünk is több és értékesebb lesz.

A Ludovika Akadémia története

1930 június 28-án lesz 100 éve annak, hogy József
nádor az országgyűlés mindkét házának jelenlétében a Lu-
dovika Akadémia alapkövét letette. Ezzel a nemzetnek
régí vágya valósult meg: hajlékot kapott a magyar tiszt-
képzés!

Illik és kell, hogy mai helyzetünkben kerüljük a külső
pompát, a meddő ünnepséget. De éppen ma van a legna-
gyobb szükségünk a mult erejére, dicső eleink buzdító
példájára! Ezért ezt a nevezetes évfordulót a Ludovika
Akadémia teljes történetének kiadásával akarjuk meg-
ünnepegni.

Ez a mű nem lesz száraz adathalmaz, hanem minden
igaz magyar embert érdeklő olvasmány. Hiszen nemze-
tünk történelmének azt a nagyszerű fejezetét tartalmazza,
amikor a magyar gondolat és lelkesedés, a magyar erő és
áldozatkészség valóban csodákat művelt. Mert nem
csoda-e az, hogy a „Magyar Hadiakadémia“ terve ezernyi
akadály és ármánykodás ellenére is megvalósult és az idők
folyamán a világ egyik legkiválóbb katonai főiskolájává
fejlődött? Ez csak úgy volt lehetséges, hogy ennek a
nemzeti lélekből fakadó eszmének mindig megvoltak a lel-
kes zászlóvivői és kitartó munkásai. Az alapítás korában

a főrendek és követek, a vármegyék és a városok egymás-
sal versengve, szinte napok alatt adták össze az akadémia
felállításához szükséges hatalmas összeget. Nagylelkű ha-
zafiak tekintélyes alapítványokkal siettek a magyar tiszt-
képzés ügyének előmozdítására, de nem maradtak el az ön-
zetlen adományozásban az egyszerű nép fiai sem.

Ma már nem kíván ilyen nagy áldozatokat ez a közös
nemzeti ügy. Mindössze az a kötelesség hárul ránk, hogy
a 100 éves évfordulón emléket állítsunk a dicső elődöknek.
A legméltóbb emlék lenne: a Ludovika Akadémia történe-
tének kiadása.

Mivel azonban erre a célra hivatalos pénz nem áll
rendelkezésre, a Ludovika Akadémia a tervezett művet
csak akkor adhatja ki kockázat nélkül, ha megrendelők
elegendő számban jelentkeznek. Ezért arra kérek minden
érdeklődőt, hogy levelezőlapom mielőbb tudassák velem
megrendelő szándékukat.

A körülbelül 600 nagy nyolcadrét oldalra tervezett,
diszes könyv ára legfeljebb 20 pengő lesz. Ezt az összeget
havi 2 pengős részletekben is lehet fizetni.

vitéz Szinay Béla tábornok sk.,
a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia parancsnoka.

Vásár és piac

Terménypiac. Az irányzat változatlanul szilárd. A szilárdságot előidéző okok, az élénk kereslet és csekély kínálat e héten is érvényben maradt. A buza ára további 80 fillérrel emelkedett. Rozsban nincs jelentősebb árváltozás. Tengeri irányzata is folytatódólagosan szilárd, a kereslet élénk, ára 40—45 fillérrel drágult. A többi cikkben nincs árváltozás. A forgalom kissé élénkebb, a kínálat tartózkodásában némi enyhülés tapasztalható. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 24.80—25.10, felsőtiszai 24.35—24.60, egyéb 23.85—24.25, buza 78 kg-os tiszavidéki 25.10—25.30, felsőtiszai 24.55—24.80, egyéb 24.10—24.45, buza 79 kg-s tiszavidéki 25.40—25.65, felsőtiszai 24.80—25.00, egyéb 24.40—24.70, buza 80 kg-s tiszavidéki 25.60—25.80, felsőtiszai 24.90—25.10, egyéb 24.45—24.85, rozs pestvidéki és más származású 13.80—13.90, takarmányrépa Ia 15.80—16.50, középminőségű 15.30—15.75, sörárpa felsőmagyarországi 20.00—22.00, egyéb 18.00—20.00, köles 11.00—12.50, zab elsőrendű 14.30—15.00, középminőségű 13.25—13.75, tengeri tiszántúli állományokról 13.45—13.55, egyéb 13.35—13.45, repce 52.00—53.00, korpa 9.70—9.95, lucerna magyar 130.00—145.00, lóhere nagyaránkás 74.00—80.00 pengő métermázsánként budapesti paritásában.

Sertésvásár (ferencvárosi). Az irányzat lanya. Felhajtás 5303 darab sertés eladatlan 1421 darab. Árak: Ia uradalmi nehézsértés 1.56—1.58, közép 1.54—1.56, szedett közép 1.48—1.56, kivételesen 1.58, könnyű 1.44—1.50, kiv. 1.52, silány 1.36—1.42, Ia öreg nehéz 1.52—1.56, kiv. 1.58, szedett öreg Ia 1.46—1.50, angol sonkasüldő Ia 1.80—1.90, kiv. 1.94, Ia 1.65—1.75, könnyű 1.50—1.56 pengő kilogrammonként élőszuliban, vágottsertés 1.84—1.96 pengő kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Az irányzat lanya volt, az árak változnak. Felhajtás: 361 darab nagy vágómarha, eladatlan 19 darab. Árak: bika magyar Ia 90, IIIa 62—75, tarka Ia 102—110, IIa 90—100, IIIa 72—88, ökör magyar Ia 72—104, IIIa 52—68, tarka Ia 106, IIa 80—104, IIIa 50—78, tehén magyar Ia 76—88, IIIa 62—74, tarka Ia 94—108, kiv. 116, IIa 62—92, IIIa 50—60, bivaly magyar 45—60, növendékmarha 64—96 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lóvásár. Irányzat közepes. Felhajtás 750 darab ló, eladatlan maradt 339 darab. Árak: csikó 60—105, igás kocsi, nehéz nyugati faj 250—500, könnyű 190—470, számár 40—90, alárendelt minőségű lovak 55—215, vágólovak 35—195 pengő darabonként.

A fehér mustár.

A fehér mustár zöldtakarmánynak igen megfelelő növény. Kifagyott vetések helyett célszerű termelni, mert hamar beérik, talaj iránt nem igényes. Fagy iránt nem érzékeny, tehát korán vethető. Hogy mindig friss zöldtakarmányt adjon, időközönként kell vetni. Virágzása előtt kaszálandó, mert később elfásodik és benne kellemetlen mustárolaj keletkezik. Magjáért csak akkor termesszük, ha biztos vevő van rá. Zöld takarmánytermése 90—100 mázsa. 30—40 cm sortávolságra vetik. Sekélyen kell vetni és nem sűrűn, mert akkor a növények elnyomják egymást. Mivel igen vizenyős. szecsakával, pelyvával keverten etesük. Kifejlődött marhának 40 kg-ot adjunk 5 kg pelyvával vagy szecsakával keverten. Növendékállatoknak lehetőleg ne adjuk.

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojászhozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképessé

Rhode Island Red (vörös islandi)
Amerikai fehér Leghorn

Fehér Wyandotte
Óriás pekingi kacsa

törzseiből tenyésztőjakok, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árfegyzéket!

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyésztéskiválótlanságon a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

A jég teherbirása.

Legujabb kutatások eredménye szerint egy négy centiméter vastag jégréteg egyetlen közepsúlyu embert bir el. A kilenc centiméter vastag jégtakarón már egy raj katonaság vonulhat keresztül. Ha a jégréteg vastagsága tizenkét centiméter: géppuskákat, ha tizennégy centiméter: szánokra szerelt nehéz ágyukat is elbir. A tizenkét centiméter vastag jégpáncél a legsúlyosabb tűzérési fegyverek alatt sem roppan be, a 30 centiméteres jéglap pedig — bár ekkora jégvastagság a gyakorlatban nagyon ritkán fordul elő, — ennél sokkal hatalmasabb megterhelést is elvisel.

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

Vitéz Somfalvy Béla Jenő. A felhívást közöltük. — **vitéz Zentai Pál.** Altisztképzőbe bejuthat. Ez esetben forduljon a m. kir. honvédtisztképző iskola parancsnokságához Jutas, Veszprém megye. — Egyébként a realba csak real vagy gimnáziumi végzettséggel vesznek fel. (Bocskaý főreal, Hűvösvölgy). Művezető, repülőgépvezetői karba felvesznek 14—17 éves korig. Itt elég négy polgári osztály elvégzése. A felvételi hirdetmény a Budapesti Közlönyben jelenik meg. Kérjen meg valakit (esetleg a községi jegyzőt), ahova a hivatalos lap jár, hogy annakidején figyelmeztesse. — **vitéz Kovács József.** 1. Érdeklődjék a legközelebbi utmesteri hivatalban. Először persze utmesteri tanfolyamot kell végezni. Ez Budapesten van, vezetője Sámy Sándor miniszteri tanácsos, kereskedelmi minisztérium. 2. Érdeklődjék a helybeli rendőrségen. Csendőrségnél felveszik, 17—40 éves korig. Folyamórségnél szintén. 3. A helybeli Máv. üzletvezetőségénél érdeklődjék. Kedvezményt nem hisszük, hogy kapna. — **vitéz Bognár Boldizsár.** Megkérdendő a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyvédet, de ha a vizsgálóbíró azt mondta, hogy nem jár költségmegtérítés, akkor valószínűleg úgy is van. — **vitéz Lános István.** Sorait illetékes helyre továbbítottuk, a választ legközelebb megfogja kapni. — **Előfizető.** Utánajárunk és lehetőleg közölni fogunk erre vonatkozó cikket. — **Tamás.** 1. Nyugállományban van. Címe: Budapest, IX, Rákos-u. 1. sz. II. em. 7. 2. Erre a kérdésre hivatali előjárója adhat választ. 3. Még nem tudjuk a kiosztás időpontját, de ez év folyamán valószínűleg sor kerül rá. 4. Rokkantakra nincs külön megállapítás, ezek szerint tisztek 6, legénységek 3 pengőért kapják. — **vitéz J. J.** A képet és az adatokat köszönettel megkaptuk. — **vitéz K. János.** Részvétellel olvastuk nehéz helyzetéről beszámoló sorait. Bizony lelketlenség, hogy öreg édesapja 59 évi munka és 42 esztendei egy helyben való hűséges szolgálat után Festetich hercegtől mindössze évi 40 pengő kegydíjat kap, emellett még takarékbán és hadikölcsönben félretett pénzüik is elveszett. A hirdetést díjtalanul közöljük. — **vitéz B. I. Turán.** A növendék verse mindenesetre tehetségre vall, de mértékünket nem üti meg. — **vitéz Berta János.** A cím: Vitézi Rend Gazdaképző Iskolája. Örkeny. Pest megye. Az igazgatóság készségesen szolgál felvilágosítással. — **vitéz Nyáki András.** Tudjuk, hogy igen sok vitéz küzd az élet legelemibb gondjaival. Reméljük, hogy a helyzet hamarosan javulni fog. Arra kérjük, hogyha módjában áll tegyen eleget kötelezettségének, mert bizony mi is megérezzük a nehéz gazdasági viszonyokat. — **vitéz Besenyő József.** Érdeklődjék a behívás iránt ott, ahol felvették. Esetleg a járási vitézi hadnagy ur ur is érdeklődjék. — **T. M. Véménd.** Nincs. — **vitéz B. Tamás.** Díjtalanul közöljük. — **vitéz Soponyai István.** Akkor kellett volna kérni a felülvizsgálatot, amikor a rokkantság megállapításánál 50%-ra szállították le. Most nem tudjuk, mikor lesz új elbírálás, kérdezze meg a községi jegyző urat vagy a járási vitézi hadnagyat. Ha pedig ez sorra kerül, akkor tegyen meg mindent. Sajnos mi nem segíthetünk, ez a helyhatóságok dolga. — **vitéz Ojtozi Sándor.** Ajánljuk, hogy forduljon a Vitézek Gazdasági Szövetségéhez (vitéz Kapuváry Gusztáv titkár, Budapest, VIII, Kisstáció-u. 3. földszint 2), ahol bizonyára módot találnak arra, hogy esetleg felmerülő szükségleteknél az ön kereskedői tevékenységét is igénybevegyék. — **vitéz Szabó György.** A folyamórségben áprilisban toboroznak. Életkor 17—25 évig, nőtlen, négy elemi iskola. Különben mindig szoktuk közölni a felhívást, amikor aktuá-

lis. — vitéz Kelemen Ferenc. Ezt csak a földbirtokbíróság eljárásának szabályai állapítják meg. Mindenesetre forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott ügyvédhez és kérjen tőle tanácsot. — vitéz Szalay Miklós A gazdasági hivatal nem ad kölcsönt. Érdeklődjék talán a Vitézek Gazdasági Szövetségénél, ahol tanácsot fognak adni, hová forduljon. Ez időszerte a hitelszövetkezetek nem adnak ennél olcsóbb kölcsönt. — vitéz Mihályi István. Vagy a megalakulandó szövetkezethez, vagy az Országos Gödöllői Baromfitermesztő Telephez fordulhat. Vitéz Párdy ur talán közbenjárna a kedvezmény érdekében. — vitéz Taba Miklós. Ha a felülvizsgálaton, mint 75%-os rokkantat elismerték és erről írást kapott, akkor okvetlenül jár a magasabb rokkantdíj. Ha még mindig nem kapná, forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyvédhez. — vitéz Zalai Gáspár. Megrendelését áttettük a Szent György iparművészeti műhelyhez. — vitéz J. Horváth János. Ha még nem kapott pontos számítást arról, hogy mit kell fizetnie, kérdezzon meg egy olyan bajtársat, aki hasonló nagyságu földdel bír és ön is annyit küldjön be, amennyit az. Ezenkívül kérdezzon meg a járási vitézi hadnagy urat és a vármegyei vitézi széket, ahol felvilágosítást nyerhet. Fizetni mindenesetre kell s akármennyit fizetett, az összeget javára írják. — vitéz Miklós János. Mint már sokszor közöltük Budapest vitézeinek jogvédelmét vitéz Kossuth Ferenc dr. ügy-

véd ur látja el nagy ügybuzgalommal. Címe: IV, Veres Pálné-utca 26. — vitéz Kiss István. Azt hisszük, hogy lapunkban hetenként nagyszámmal közölt állástkeresők között akadt megfelelő pályázó. Amennyiben nem, úgy szívesen közléstesszük a hirdetményt. — vitéz Posztós Sándor. Forduljon bizonyítványokkal és adatokkal felszerelt levélben vitéz Kiss István ny. őrnagy urhoz, Földes (Hajdu m.) — vitéz Csanády Lajos. A helyesbítést a vitézi szék útján kell továbbítani s az ilyen helyesbítést a lapban hivatalból történik, ha a vitézi szék hozzánk beküldi. — vitéz Puskás Zsigmond. Többször közöltük, hogy a Vitézek Évkönyvével semminemű összeköttetésünk nincs s így nb. felszólításának sajnálattal nem tehetünk eleget. — vitéz Tóth Lajos. Lapunkban megjelent a múlt évben az örkényi gazdaképző iskola üzemterve, amely egy kis vitézi gazdaságra vonatkozik. Amennyiben ez megfelelő, szívesen elküldjük. Egyébként méltóztassék Csáthy Ferenc könyvkereskedéséhez fordulni: Budapest, I, Krisztina-körút 133. szám. — vitéz Kolosi Mátyás. A „Vár a pusztán” című regény megjelent. Ha szüksége van rá, egy pengő 12 fillérért elküldjük.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a Gazdák Biztosító Szövetkezete Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvári IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi cimerral, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkliés (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlenül megírandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

**Dreher
Bak Sár**

Szépen, olcsón és gyorsan fest. tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest,
IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros)
Telefon: Aut. 812—40.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönöket évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-37

MEGBIZHATÓ ÍRÓGÉP

Az amerikai Royal írógép hazánk közhivatalaiban, kereskedelmi és iparvállalataiban évtizedek óta ismert. Megbízhatóságáról, gyors és könnyűjárásáról mindenki meggyőződhet aki kipróbálja.

A hordozható ROYAL írógép,

súlya csak 4 1/2 kg és így ezt az írógépet könnyen vihetjük egyik helyről a másikra.

Minden vitéz aki írógépet akar venni,

küldje be az alanti szelvényt és kérjen külön árajánlatot a vezérképviselőtől:

Kovács A. és Társa

Budapest V, Nádor-utca 5.

Itt levágandó!

T. KOVÁCS A. és TÁRSA cégnek
Budapest V, Nádor-utca 5.

Kérem külön árajánlatukat a nagy Royal Pylaster és a hordozható Portable Royal írógépekről.

Név:

Cím:

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tüzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.
Telefon: Teréz 204-37

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 FEBRUÁR 9

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455—10. — Postacseksz. 35.785.
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY” MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Segítség magadon...

Szarajevóban ünnepi istentiszteletet tartottak a gyilkos Gavrilo Princip és társai emlékére és emléktáblát helyeztek el a gyilkos házában. Tizenöt évvel a világháború kitörése után a művelt nyugat közvéleménye megbotránkozva szemléli a közönséges orgyilkosok e dicsőítését és maga a híres magyarellenes Scotus Viator is megbélyegzi ezt.

Csodálatos dolog, hogy a művelt nyugat, amely tulajdonképpen egy gyilkos nemzet védelmében vonult ellenünk háborúba, amely ennek következtében a legnagyobb gazdasági, társadalmi bajok és nehéz-

ségek okozója lett, amely népeket nyomorított, országokat csonkitott meg, most végre valamin felháborodik, ami logikus következménye az 1914 júniusi eseményeknek. Hiszen első perctől kezdve nyilvánvaló volt, hogy a szerb nemzet mindig az orgyilkosokkal érzett, nemzeti hősöknek tekintette őket! Mennyi mindennek kellett történnie, amíg a művelt nyugat behunyta szemét kinyitotta és most már megbotránkozik a szerb gondolkodás bántó megnyilvánulásán!

Mi bizony kezdettől fogva ismertük a szerbek harci eszközeit és tudtuk, hogy minden erejükkel a

béke felforgatására törnek. Almaik megvalósítására valóban semmi sem volt nekik megvetendő eszköz. Nem szép és nem vall civilizációra az ő minden agálytól mentes erőszakosságuk, tagadhatatlan azonban, hogy többet értek el vele, mint mi a lovagi gondolkodásunkkal. Ez a féktelen nagyravágás, ez a korlátlan vakbuzgóság, amely előttük minden esz-közt szentesített a nagy cél érdekében, tette lehetővé, hogy átszenvedve három háborút, elszenvedve a meg-szállást, utolsó csepp vérükig küzdve, Szerbia ma há-romszorosa a réginek. És még most sem nyugszanak. Egy külföldi statisztika világosan megmutatja, hogy Európa népei mennyit költenek fegyverkezésre. Nagy hadsereget tart fenn Olaszország, nagyot Francia-ország és Anglia, ugyanígy Csehország, Románia, Oroszország, de aránylag a legnagyobbat ma is Szer-bia. Az adófizetők a legtöbbet áldoznak ebben az or-szágból hadicélokra, nem szűnik meg utak, vasutak építése, technikai felszerelések, ágyuk, géppuskák, repülőgépek, hadihajók beszerzése és építése, mintha az egész ország egy nagy harci tábor volna, úgy ké-szülnek ma is háborúra, ma, amikor tulajdonképpen többet értek el, mint amennyit valaha álmodhattak. De ők tudják, hogy valamit megszerezni könnyebb, mint megtartani, évszázados tapasztalataik vannak, évtizedeken át viseltek kis szünetekkel háborukat, mert megalkudni nem akartak és tudtak. Ha kellett használták a személyes bátorságot, ha kellett, lesből

támadtak, orgyilkosokat béreltek, nem nyugodtak, amíg Nagyszerbiát össze nem eszkábálták. S most ezt a heterogén elemekből álló országot akarják egy-gyé gyurni. Ujra erőszakkal, gyilkossággal, fegyver-rel.

Bizonyos, hogy kicsit kevesebb több volna. Kicsit kevesebb vakság, több belátás, kicsit kevesebb erőszak, több bölcsesség, kicsit kevesebb önhittség, több önismeret... Mert így előbb-utóbb mégis csak rajtavesztenek s bekövetkezik, amitől állandóan ret-tegnek: Nagyszerbia felbomlása. De viszont vajjon mi nem tanulhatnánk azért tőlük egy kis céltudatos-ságot, egy kis áldozatkészséget, egy kis fanatizmust?

Mi még ma is álmosan gunnyasztunk a megma-radt vakon és ó hány probléma vonja el figyelmün-kezt az egyetlen fontostól, amelytől minden függ! Mi még ma is liberálisok, civilizáltak vagyunk, ma is hiszünk frázisokban, amikor rablók, kannibálok vesz-nek körül, éhes sakálok csattogtatják fogukat, hogy csontvázunkat felfalhassák. Véreinket már tépik, szagatják, de mi álmodozunk, reménykedünk, ahe-lyett, hogy követnénk a példában, ami követésre méltó.

A művelt nyugat csak botránykozik, de azért el-nézi, hogy az árvát kifosszák és a jogot elrabolják. Elvégre mindenki a maga érdekét védi. Amíg mi arra várunk, hogy más segít rajtunk, addig a mi Is-tenünk sem segít rajtunk.

vitéz F. J.

Élet a mélyben

Azért, mert idefenn
Dermesztő tél havaz,
S rajtunk szeszélyeit,
Zsarnok szeszélyeit
Tölts — csitt, semmi az,
A mélyben szent és örök a tavasz.

A fák lombja hova lett?
Elhalt, elfeketült?
Csitt, szunnyad új rügyekben,
Csupán beljebb került,
Beljebb az anyafába.
Erősb várba és nagyobb biztonságba.

A rét virágai,
Mezők pompája hol?
Csitt, csak alább sülyedt.
Ott szunnyad valahol
A néma, ős gyökérben:
Örök nyárban és örök erősségben.

Azért, mivel a Csend
Oly dermedt, hangtalan,
Csitt, Isten tudja csak,
Mennyi örvénye van!
S aki tanult a viharokkal bánni,
A csendet nem tudja megzabolázni.

Szin, illat, álom,
Rajongás: hová lettek?
Csitt, élnek mind,
A mélybe menekedtek!
A mélybe és, aki aranyat ás
S a mélyből jön minden megújulás.
(Erdély.)

VÉGVÁRI.

Anteus

Talán-talán indultam volna már;
Mint szemfedő alatt egy nagy halott:
A hó alatt úgy pihent a határ.
Talán-talán indultam volna már...

Akkor elibém állt egy öreg fa,
És csak rám meredt szörnyű némasággal.
És azt kérdezte tőlem, hogy: hova?!

Akkor elibém állt egy kis bokor,
És megzörrent a szélben gunyosan:
A lábad bennem ugy-e megbotol?

Akkor egy kis madár az ágra szállt
És úgy csipogta: Mit hordasz szívedben,
Te balga vándor, ugy-e a halált?

Akkor suhogtak fenn a fellegek:
Mi elmegyünk és boldogulunk másutt,
De Te nem leled másutt helyedet!

Akkor nyögtek a sirkertben a sirok:
Más temetőben akarsz-e pihenni?
És jaj, a temető is visszahívott!

És akkor láttam minden barát-arcot,
A szemek titkon azt mondták: maradj,
Az ajkak mondták: menj és vívd a harcot.

Akkor a földre vetettem magam
És zokogtam és átkozódtam balgán,
Hogy miért vagyok ily boldogtalan.

És a szemem-szám földdel lett tele,
S megéreztem, hogy Anteus vagyok,
Akinek csak itthon van ereje!

És most mindegy, jöjjön rám akármi,
Csak itthon hulljon rám a szemfedő,
Amint a tájra hullt a hólepel —
A sorsa elől nem fut senki el.
(Erdély.)

VÉGVÁRI.

A Mária Terézia-rend magyar lovagjainak idei összejövetelén a Kormányzó Ur Öföméltósága is megjelent. Álló sor, balról (a második): Seydl ny. tbk., vitéz Janky Kocsárd lovassági tbk., Wulf Olaf ellentengernagy, gróf Arz ny. vezérezredes, Klempa tbk., nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó, Metz tbk., vitéz br. Szurmay gy. tbk., Dáni Balázs ny. gy. tbk. — Ülő sor, balról: Riedl L. őrnagy, br. Cumín százados, Kratochwill ny. altábornagy, Petricsevics ezredes, br. Ungar őrnagy, vitéz Bertalan százados.

Tiltakozik a világ sajtója Princip dicsőítése miatt

A trianoni békediktátumot s a párisi békék súlyos feltételeit a győzők azzal indokolták, hogy a háborút a központi hatalmak idézték elő, tehát nekik kell viselniök annak következményeit. A háboru óta eltelt tíz év kiderítette, hogy ez az állítás hazugság. Világosság derült Poincarré szerepére. Nem titok többé az sem, hogy miért kapott a háboru előestéjén revolvergolyót a szívébe egy párisi kávéház terraszán a háborut ellenző Jaurés. Ismeretes Izvolsky párisi orosz nagykövet felkiáltása: „Ez az én háborum!” és Hartwig belgrádi orosz követ aknamunkájáról is rég lehullt már a titok fátyola. Köztudomásúvá vált, hogy miként vezették félre a cárt *Suchomlinov* orosz hadügyminiszter és *Januskievics* vezérkari főnök, amikor a cár a megkezdett mozgósítás beszüntetését kívánta. Hosszu lenne felsorolni a bizonyítékokat, hogy nem a központi hatalmak kívánták a háborút, hanem az ántánt-hatalmak idézték azt elő, tudatosan és mesterségesen, érdekből s egyes politikusaik szertelen ambíciójából.

A nagy háborus bűnösök azonban érzik az erkölcsi felelősség súlyát s tagadnak. Eszközük, Szerbia, a maga balkáni durvalelkűségében — dicsekszik vele. Nem titkolja, hogy ő lobbantotta lángra Európát, ő gyújtotta fel a világot, hogy a lángok mellett a maga pecsenyéjét megsüthesse. A szerbek vasárnap Szarajevóban leleplezték Gavrilo Princip emléktábláját, aki tudvalevőleg revolverével agyonlőtte Ferenc Ferdinánd főherceget és nejét s merényletével tulajdonképen közvetlen okozója lett a világ-háborúnak. Az emléktáblát a merénylet színhelyén, az Ilica hidja mellett, egy ház falán helyezték el, miután a főherceg emlékére felállított oszlopot már onnan régebben eltávolították. A belgrádi lapok tudósításai szerint az ünnepély „lélekemelő és méltóságos” volt. Résztvett rajta Petár pravoszláv metropolita és a Sloga nevű énekegyesület. A merénylet színhelyén, az emléktáblánál Vaszilij Grgyis a következőket mondotta: „Összeváltunk, hogy hódolatunkat fejezzük ki a közülünk legnagyobbnak. Most a legméltóbb, ha e tiszteletünket hallgatással fejezzük ki.”

Két perc csönd után Grgyes felkiáltott: „Dicsőség a hőroznak, Gavrilo Principnek!” mire a közönség „Üdv!” kiáltásokkal válaszolt. A táblára ezüst koszorút helyeztek.

Sokkal nagyobb szabásu lett volna a Princip emlékének dicsőítésére rendezett ünnepély, ha időközben nem zúdult volna fel az európai s különösen az angol sajtó. Eredetileg a szerb kormány képviselőjének s számos társadalmi egyesületnek részvétele is tervbe volt véve, de amikor a belgrádi kormány észrevette, hogy Európa undorral fordul el a gyilkosság dicsőítésétől s a véres gaztett magasztalásától, jónak látta távolmaradni s az „ünnepélyt” szűkebb keretek közé szorítani. Egészen letiltani nem merte, mert akkor saját embereivel került volna szembe. Az érzelmi közösséget a gyilkosság dicsőítőivel Belgrád így sem tagadhatja le. Princip tudvalevőleg a Fehér Kéz parancsára sütötte el revolverét s *Tankosics* őrnagy nevére, aki Principet a merénylet elkövetésére elindította, a szerb főváros egyik utcáját nevezték el.

A londoni *Times* három cikkben is tiltakozik a gyilkos dicsőítése ellen. A szerb gondolkodásmód — írja a *Times* — nem talál kivetnivalót a politikai gyilkosságokon s brutális felfogásában hasznos cselekedetnek tekinti például *Rádics* meggyilkolását is. Durva kihívása ez — folytatja a *Times* — a jobb érzésnek s Európa közvéleményét megbotránkoztatja egy oly tett ünneplése, mely közvetlen okozója volt annyi borzalomnak. Az angol *Observer* azt írja, hogy a szerb kormány csak azért tompította az ünnepség külsőségeit, mert angol és amerikai pénzre lenne szüksége. A bécsi jugoszláv követ a lap tudósítója előtt le akarta tagadni az egészet s azt állította, hogy a hír elenséges propaganda műve. A londoni *Sunday Chronicle* cikkének címe: „Meggyalázták a háboru halottait!” Az angol kormány lapja, a *Manchester Guardian*, azt írta, hogy a történelem alig ismeri a vasárnap olyan megtörtént.

Ugy látszik, a világ kezdi már megismerni kedves szomszédaink igazi arculatát.

Ludovikás-bál

A m. kir. honvéd Ludovika Akadémia bálja szombaton különösen fényes keretek között folyt le. Katonai főiskolánk 1930-ban ünnepi őszi épülete alapkövetételének századik évfordulóját.

Külön nevezetességet adott a báli ünnepségnek, hogy a *Kormányzó Ur* és a *Főméltóságú Asszony* megjelenésével tüntette ki az akadémiát. A Kormányzót az akadémia előcsarnokában vitéz *Szinay* Béla tábornok, az akadémia parancsnoka fogadta tisztjei élén. A rendező akadémikusok csokrot és díszes táncrendet nyújtottak át a Főméltóságú Asszonynak, azután az akadémikusok sorfala között felvonultak a fényes díszterembe, ahol ekkor már előkelő vendégereg gyűlt egybe. A Himnusz elhangzása után kürtszó harsant s előlépett az ünnepi szónok, aki lendületes szavakkal idézte a nagynevű elődök szellemét. Egyszer csak szétnyílt a színpad függönye, amely mögül elősugárzott a hű élőképen ábrázolt Ludovika-szobor. Középen Mária Ludovika királyné, mellette József nádor és Butler gróf. Az alapítók előtt felsorakoztak korhű egyenruhájukban a különböző korszakok ludovikásai, akik egy-egy virágcsokrot helyeztek el a szobor talapzatára. Azután megmozdult a varázssos álomkép: a királynő leszállt a büszke emelvényről s a régi és új ludovikások csoportjával palotást lejtett. Utána jelmezes toborzó következett, míg végül a Ludovika történeti korszakainak megszemélyesítői táncra kérték *Ferjentsik* Ottónét, vitéz *Révy* Kálmánét, vitéz *Schönnér* Odilónét, *Denk* Gusztávnét, vitéz *Szinay* Bélánét, *Ghyezy* Józsefnét és *Vince* Andrásnét.

Ezzel a vitézi csárdás zenéjére megkezdődött a bál, amely magyaros jókedvben a reggeli órákig tartott.

Megjelentek a következő előkelőségek: *Ferjentsik* Ottó gyalogsági tábornok, sepsiszéki és nagyborosnyói *Bartha* Lajos ny. altábornagy, vitéz *Schönnér* Odiló altábornagy, a budapesti vegyesdandár parancsnoka, székeludvarhelyi *Ágotha* Árpád altábornagy, pávai vitéz *Mátyás* Sándor altábornagy, kistoronyi *Denk* Gusztáv, *Nagyszombathy* Miksa, vitéz *Ujfalussy* Gábor, vitéz *Havassy* Jenő és *Holénji* János tábornok feleségével, *Hász* István tábori püspök, vitéz *Bartha* Károly vkszt. ezredes, *Ocilia* ezredes olasz és *Jouart* alezredes francia katonai attasé feleségeikkel. *Andrássy* Géza gróf, *Bezegh* Huszágh Miklós főkapitány és sok más polgári előkelőség. A díszteremben vitéz *Szinay* Béláné, a Ludovika Akadémia parancsnokának felesége volt a háziasszony, a Szent László-teremben *Paravicini* Jenőné, a Szent Borbála-teremben pedig vitéz *Czékus* Zoltánné ezredesné.

A bál fáradhatatlan rendezője az első század tisztjeivel és akadémikusaival egyetemben *Markóczy* János őrnagy volt. A Ludovika-szobor élőképét a bájos *Jekelfalussy* Izabella, vitéz *Haller* Alfréd gróf és *Jankovich* Lőrinc akadémikusok alakították. Az üdvözlő költeményt, amelyet vitéz *Rózsás* József, az akadémia tanára irt, *Mihajlovics* Botond akadémikus adta elő művészi tudással. A kitűnő zenét az 1. honvéd gyalogezred nagyhirű zenekara szolgáltatta *Fricsay* Richárd zeneügyi főigazgató vezetésével, a jelmezés táncokat *Brada* Ede, az Operaház balletmestere tanította be.

A kassai bakák ezredünnepe Budapesten

Hétfőn a megszállott Kassa háziezrede, a „vasdandár“ kötelékébe tartozott 34. gyalogezred tisztjei, altisztjei és legénysége Budapesten ezredünnepet tartott. Dél előtt tíz órakor gyásztisztizület volt a Ferenciek templomában, melyen a szentmisét és a mélyen megkapó szentbeszédet *Möser* Sándor dr. tábori esperes, az ezred hadosztályának volt tábori plébánosa tartotta. A szentmisén megjelentek a többek között *Ludwig* György gy. tábornok, *Léderer* Henrik altábornagy, *Juhász* Andor dr., a kir. Kúria elnöke, *Lányi* Gusztáv, *Horváth* Gyula, *Petróczy* Ferenc, *Kovács* Ferenc, *Kaszányi* Ödön, *Farkas* Gyula tábornok, *Petróczy* Aladár, *Szobotics* Miklós, *Raisz* Miksa, *Matherny* Ödön, *Protzner* Vilmos, *Markó* Árpád ezredesek és sokan mások.

A szentmise után az Országos Tiszti Kaszinóban gyűlés volt, este 8 órakor pedig társasvacsora, amelyen az ünnepi beszédet *Loser* Henrik volt főhadnagy, miniszteri tanácsos mondotta a neves Vilmos-bakákról, akik az elesett hősök példáját követni bármikor készen állanak. Ez az összejövetel — ugymond az ünnepi szónok — tanubizonyiságot tesz arról, hogy fegyvereinket elvehették, szétdarabolhatták országunkat, de a szívünkben a magyar érzést ki nem irthatták, hogy Nagymagyarország fel-támasztásának gondolatát a magyar lelkekből ki nem törölhették. A kassai bakák bátran küzdöttek a rég elmúlt időkben és ugyancsak becsülettel küzdött a „vasdandár“ ezrede a világháborúban. Tetteit aranybetűkkel örökíti meg a történelem.

A miniszterelnök ígéretet tett a frontharcosok támogatására

Az egységes párt értekezletén *Bethlen* miniszterelnök vitéz *Borbély-Maczky* Emil által részletesen tájékoztatta magát a MOVE országos frontharcos-szövetség célkitűzéséről és eddigi munkájáról. A minden részletre kiterjedő tájékoztatást úgy a miniszterelnök, mint az értekezleten majdnem teljes számban megjelent képviselők a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták végig s annak végeztével úgy *Bethlen*, mint a képviselők elismerésüket fejezték ki vitéz *Borbély-Maczky* Emilnek a MOVE frontharcos-szövetség komoly munkájáért. *Bethlen* István gróf miniszter-

elnök biztosította *Borbély-Maczky* Emilt arról, hogy a továbbiakban ő maga is támogatni akarja a frontharcosokat hazafias és szociális érdekeik megvalósításában. Az értekezlet után *Borbély-Maczky* úgy a miniszterelnököt, mint az érdeklődő képviselőket meghívta a Frontharcos Szövetség helyiségeibe, hogy a szervezés és a mozgalom adminisztrálását szemléltetően bemutassa nekik. A képviselők ismét nagy számban jelentették be csatlakozásukat és belépésüket a MOVE Országos Frontharcos Szövetség tagjai sorába.

A VILÁGHÁBORU, AMILYENNEK ÉN LÁTTAM...

(Folytatás.)

Írta: vitéz József kir. herceg.

(Harminckettedik közlemény.)

Borojevič mosolyogva folytatja: „A gáztámadásra, remélem, hogy már nem fog rákerülni a sor, mert az ellenséges arcvonalnak itt hamar engednie kell!...“ „Én úgy vélem — felelek én — akkor fog itt meginogni, midőn Tirolban a síkság fölött utolsó magaslaton megdőlt az olaszok vonala! Előbb nem! És az orosz kell, hogy előbb támadjon, mielőtt ez bekövetkezik!“

Borojevič nagyon sötét tekintettel igenlőleg bólintott s azután azt mondja:

— „Tolmein-nél és Görz-nél régen át volna törve az arcvonal s az ellenség futna, ha a főtámadás minálunk Görz környékén indított volna meg, hol 30 magashegységi gerinc keserves kieroszakolása helyett — mely után jön csak a síkság — azonnal lent volnánk és ha egyszer lent vagyunk, szabad csatában az olasz hamarost meg volna verve.“

„Kegyelmes uram! A hadászati hatás százszorta nagyobb, hogyha az áttörés az Etsch mentén sikerül, mert akkor az egész olasz haderő egyszerre kell, hogy fusson és nem is szükséges azt már felgöngyölíteni!“

„Teljesen igaz! Igen ám, de előbb meg kell csinálva lenni az áttörésnek és a nagyhegység minden nehézségének le kell győzve lennie! Többet ér nekem a veréb a kézben, mint a sas 1000 méter magasságban, teljesen elérhetetlen szabadságban!“

„Sajnos, kegyelmes urnak ebben igaza van!“

Még igen sokat, az előnyomulásra szükségesekeket megbeszéltünk és megállapítottuk, hogy tökéletesebb összhangzást nem is lehet elképzelni, mint az, amely Borojevič és én köztem fennáll.

Egy kedves és jóleső órát töltöttem szeretett fiammal, Józssival. Azután Borojevičnél ebédeltam, egy szegényes, egyszerű hadiebéd volt, amilyennek minden parancsnokságnál kellene lennie.

Ebéd után Józssival Sanct Peter-re, az én nagy műszaki gyakorlóteremre megyek. Én vagyok az első, ki ilyen gyakorlóteret rendezett be az állásoktól nem túl messze, melyen tisztjeimet időközönként begyakoroltam csapatokkal együtt. Vajjon ezt is be fogja-e szüntetni az AOK?

Tulajdonképen azért rendeztem be ezen gyakorlóteret, hogy a menetalakzatok és a műszaki csapatok a legpontosabban begyakoroltassanak az összes különleges harceszközök használatában, illetőleg a műszaki dolgok, állásépítés, állásharc minden csínjában, úgy, ahogy az itteni harcok és viszonyok megkövetelik azt.

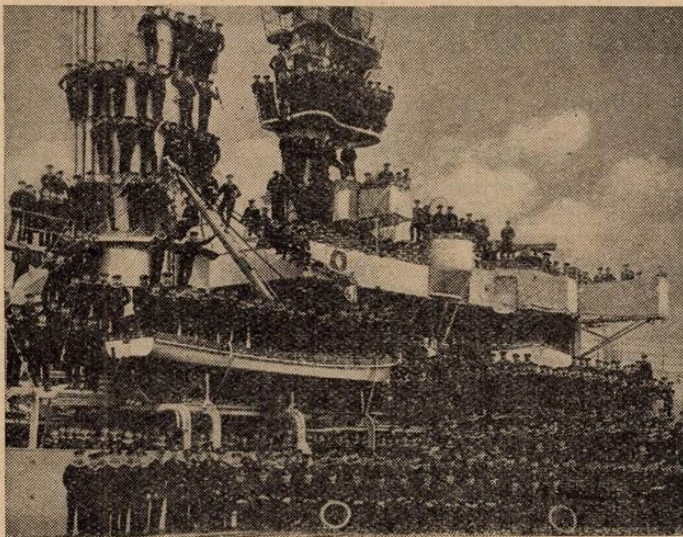
Ma számításból meghívtam Borojevičet a nagy „éles“ gyakorlótra, hol ő a „granatérosok“ harcát — amit rosszalólag észrevételeztek és betiltottak, akiket az elv fenntartása mellett attól kezdve „kézigránátvetőknek“ neveztettem el és oly sikert értem el velük — fogja látni s azt, hogy hogyan történik a felgöngyölítés az árokban, meg a támadás és védelem a lángszóróval. E mellett az aknavetők működését éles töltéssel is bemutatatom.

Elértem azt, amit akartam — amit írásban hiába kértem — Borojevič, ki sohasem látott küzdelmet, mindig komorabb lett; láttam, hogy a dolog őtet a legnagyobb mértékben benyomássalja. És pláne, mikor a kétoldali felgöngyölítést éles kézigránátokkal hajtották végre és megmutattam neki, hogy ügyes és gyors végrehajtás mellett a támadó a megtámadott gyalogságtól csak kevéssé van veszélyeztetve és nincs mit tartania tőle és a megtámadott ellenség kénytelen a leggyorsab-

ban visszahúzódni, vagy pedig meg kell adnia magát: Borojevič elkéült arccal, fogcsikorgatva mondta: „Megint egy AOK ostobaság!“

Május 27.

Miután az éjjel meglehetősen csendesen folyt le, nagyon korán reggel automobilon Marcottini magasságáig mentem a devataki—doberdói műuton. Marcottini-től kimentem a 111-nél az állásba. Itt ugyszólván állandó a küzdelem és a csapatok nagyon szenvednek. Jól fedett ut, részben futóárok vezet oda, mely azonban gyakran kiállhatatlan ellenséges gépfegyvertűz alatt van. Ott van egy hely, ahol három Hermann nevű százas esett már el. Egykor erdőcske volt ott, melyet azonban az örökös pergőtűz teljesen leborotvált. A 111 magaslaton magán egy nem nagyon előnyös fekvésű reteszállás van és hurját képezi a félkörszerűen — íjjyszerűen — előredudorodó 31., 32., 33., 34. és 35. Biene-nek együttesen. A harcállás előnyösen fekszik, igen jól van kiépítve és bombák ellen is oltalmat nyújtó kavernái vannak. Ezt az ellenség azonban állandóan nehéz aknákkal és tüzérségével lövi és állandóan kell a károkat javítani. Nagyon gonosz egy hely ez, mely temérdek áldozatot követel, ugyszólván éppen olyan veszélyes, mint a 21-es Biene és a tölcser — a 16-os Biene. — Derék magyar 29-es népfölkelőim legjobb hangulatban hangyaszorgalommal dolgoznak, annak dacára, hogy az ellenség nagyon közel van s a kézigránátharc legfeljebb percekre szünetelve, mindig újra fellángol s a nehéz aknák minden pillanatban suhogva repülnek oda. Ott jelentették nekem, hogy a mi részünkről egy rajtaütés kíséreltetett meg, mely azonban a rögtön bekövetkezett heves ellenséges tűz miatt abbahagyatott, még mielőtt végrehajtatott volna. Rövid ottlétem után, miután mindent a legszebb rendben találtam, visszamentem Doberdora. A futóárookban egy szegény, súlyosan sebesülte találám, ki rettenetesen sőtajtozott és nyögött. Deszkákat vitt és azokon feküdt, kinoktól csikarva. Hátrára fordítottam őt és áprilisi kíséromre, Magyar Józsefre ismertem benne, kivel a Debeli vrh 140-en voltam. Ő is megismert és tekintetében félelemmel nézett rám: „Fenséges ur! Menjen innét, ide nagyon be van löve a digónak egy géppuskája, az lött énám is“.

Miről tárgyalnak a flottaleszerelési konferencián.
Az Emden német cirkáló.

Szegénynek haslövése van és a hashártyalob jeleit határozottan tudom megállapítani. Itt egy percet sem szabad veszíteni. 39-es kísérrömmel egyik deszkára emeljük és olyan gyorsan, amint csak lehet, 7 óra 30 perckor leviszük Mikoli-ra, ahol automobilom vár. Kéri, hogy gyónhasson, mert meghal. Fárasztó, nehéz ut után, melyen az ellenség csodálatos módon egy lövést sem tett ránk, leérve a Mikoli melletti egészségügyi intézet kavernájában találom a fiatal vitéz papot, kit már a minap is itt láttam. Mig én a közelben lévő automobilért szaladok, elvégzi gyónását. Miután azonban a Vallone Devataki-nál éppen erősebb lövegtűz alatt áll, eltökélem magamat gyorsan Jamiano-n át Gorsjansko-ra menni és ezt a hadtestparancsnokságnak megtelefonoztattam. Miután Magyar szent áldozását megható áhitattal elvégezte, az utolsó kenetet felvette és ideiglenesen belett kötözve, felrakatom őt automobilomra, amilyen jól csak lehet, lefektetjük őt és kísérom, meg én két oldalt melléje ülünk. Szegény elvesztette eszméletét. Egyenest a Máltai-rend kórházához megyünk Gorsjansko-ra, a nagyon ügyes fiatal doktor Schleinerhez. A beteg kérésére jelen voltam az operációnál. Az elaltatás nehezen ment, délelőtt 11 óra 30 perckor elaludt és alteste fel volt nyitva. Schleiner rázta a fejét! Kilencven százalék valószínűség, hogy az ember meg fog halni, vékony- és vastagbele hét helyen átlöve, ebből 3 helyen elszakítva. Nézttem, amint ezeken a helyeken levágta a belet, az elszakadt helyet kivette s aztán újra összevarrta. Schleiner azt hiszi, hogy ha netán mégis életben maradna ez az ember, csak annak köszönheti, hogy olyan gyorsan került az operációs asztalra és másodszorban annak, hogy ki van éhezve. Nagyon aggasztónak mondta a körülményt, hogy tényleg már meg volt a hashártyagyulladás, midőn rátaláltam. Hideg, verejtékes homlokát fogtam és sűrű fekete haját, midőn magához tért és a részegségnek csunya, narkózis okozta jelenségei lassan elmúlnak... Könnyező szemekkel csókolta kezét és próbált pár szóval köszönetet mondani, de nem sokára megint elvesztette eszméletét. Ekkor elhagytam őt és a többi sebesültekhez mentem. Délután 2 óra 30

perckor Kostanjevica-ra érkeztem.

Itt megjegyzem, hogy Magyar József meggyógyult és 1919-ben irt nekem biharmegyei otthonából, hogy a háborúból szerencsésen hazatért.

Jelentések: A Monte San Michele-n élénk gyalogsági tűz, időközönként lövegtűz, a 124-nél kézigránátharcok. Ott ma reggel a 3. Biene előtt az ellenség egy földalatti aknáját felrobbantotta; minthogy azonban a honvédek hallották az előkészületeket, kiürítették állásukat és néhány önként jelentkező őrszem maradt ott vissza. Az ellenséges tüzés hevesen lőtt futóárkainkra és mögénk; az enyém zárótűzet adott és minden rendszabály megtétetett. A Monte San Michelen időközönként gyalogsági, aknavető- és puszkagránát-tűz. Az ellenség rendkívül éber. A 197-en és San Martinnál gyalogsági, tüzéségi és aknavetőtűz. Ezeknek leküzdésére tüzesapásokat csinálunk. A 61. hadosztálynál részünkről egy előretolt ellenséges álláson rajtaütés kíséreltetett meg, de az ellenséges tűz nagy hevesége miatt nem fejeztetett be. Az ellenség fedezékeinek megrovidításán dolgozik.

A fent nevezett robbanás — a 3. Biene-nél — tölcserét közvetlenül vonalaink előtt vetette fel és bedőlt. A tölcser 5—6 méter mély és 20 méter átmérőjű és szegélye főállásunkat érinti. Vitéz honvédek megsebesültek és az állásba be lesz vonva és ki lesz építve, úgy, mint az a 16. Biene előtt történt. Az ellenséges lövegtűz állásunkban nagy kárt okozott és sajnos, veszteségeink elég nagyok. A robbanás után egy ellenséges repülő keringett a tölcser fölött. Utólag jelentik, hogy tüzésésem az ellenségnél zárótűze által nagy hatást ért el. Éjjel 40 cm-es aknavetőink igen jó hatással lötték a 124-nél. Az ellenségnél ordítást lehetett hallani. Egy járőrünk egy előretolódott ellenséges árkot robbantott fel. Egy robbanóanyaggal megtöltött hordó, melyet az ellenséges állás felé gurítottak le a lejtőn, az ellenség akadályait elpusztította és nagyobb kiterjedésben megromlalta az ellenséges fedezékeket. A Monte San Michele délnyugati kupján egy ellenséges előállást lángszóróink felgyújtottak.

Szóba kezd a vitéz

Községháza előtt, kőrisfák árnyában,
Ünneplőben ültek lócákon sorjában,
Az utak kavicsa napsugárban fűdött,
Szőlőgerezdeken teltek már a fűrtök.

— „Mondja, hogy is volt csak?...” — lesték a szót,
[várták.]

A hős vitéz látja szemek sugárzását:
— „Tűz- és vérözönről mindig én beszéljek?
Hiszen ott voltunk mind, épkézláb legények!”

Közbe szól valaki: — „De a medáliák!
Nem disziti annyi senkinek dolmányát.
Szót sem tud más fűzni oly kereken, szépen,
Amikor hallgatjuk: mintha látnánk éppen...”

Szóba kezd a vitéz: „...nagy hire járt ennek...
Dicsőséget hozott egész ezredemnek.
...Kopár sziklahegyen, déli verőfényben,
Tartottuk az állást elszántan, keményen.

Muzsikált az ágyu, énekelt a gránát,
S golyózuhatagban láttunk egy keresztfát,

Amint sziklatömbön csodák-csodájára
— Tűzzápor viharát érintetlen állja.

Egyszer egy golyótól megdől, földre zuhan,
— Ránkszakad a balsors, seregünk veszve van.
Szorit az ellenség, sorunkban utat vág,
Kiugrom s kiáltok: fel, fel a keresztfát!

Minden puska rám lö, ágyu, gránát célzó...
Mégis sértetlenül elérek a célhoz!
Áll a kereszt megint, sziklába ékelve,
Új erőre kapunk, lelkes, harci kedvre.

Hozsánna... dicsőség! Szívünk hős oroszlán,
Sámson-izom feszül mindnyájunk karján,
Forró a rohamkés, olyan gyorsan mártjuk,
Elbámulnak rajtunk a vérszavu ágyuk.

Dus rendet vág halál, alkonyba borul nap —
S diadalszárnyakon hire fut magyarnak.
Szent keresztfa előtt letérdelünk sorra:
Uram, benned hiszünk... dicsőség... hozsánna!”
GY. CZIKLE VALÉRIA.

VITÉZI ÉLET

Dicséret.

Vitéz Tóth Lajost, a derecskei leventeegyesület főoktatóját, — ezen tisztsége alól saját kérelmére törént felmentése alkalmával a testnevelés terén öt éven át kifejtett eredményes működéséért a vármegye alispánja, mint a törvényhatósági testnevelési bizottság elnöke, dicsérő elismerésben részesítette.

Megítélt föld.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1930. évi január hó folyamán az Országos Vitézi Szék részére vitézi telkek céljaira juttatott:

Mohorán, Nógrád vm., 5 kat. hold 800 nölet, Tatán, Komárom vm., 5 kat. hold 1498 nölet, Érpatakon, Szabolcs vm., 26 kat. hold 490 nölet, Szabadhídvégen, Somogy vm., 7 kat. holdat; Pélyen, Heves vm., kb. 50 kat. holdat; Tiszaszentimrén, Szolnok vm., 11 kat. holdat; Járdánházán, Borsod vm., 7 kat. holdat; Szamossályin, Szatmár vm., 78 kat. holdat, 547 nölet; Kunágótán, Csanád vm., 7 kat. holdat; Nyirderzsen, Szatmár vm., a fenmaradó részt; Berhidán, Veszprém vm., 18 kat. hold 1254 nölet; Vállajon, Szatmár vm., 6 kat. holdat; Miskén, Délpest vm., 6 kat. hold 483 nölet; Zsurkon, Szabolcs vm., 5 kat. holdat; Vértesszőmán, Fejér vm., 14 kat. holdat és Nagybarátfalun, Győr vm., 6 kat. holdat. 1930. II. 1. O. V. Sz.

Felhívás.

A 4. számú Vitézi Törzsszék keresi a „Vitézek és Gazdák Lapja” 1924. évfolyamából a 7. és 38. számú példányokat, az 1923. évfolyamból az 1., 2., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. és 21. számú példányokat.

Kérem mindazokat, akik ezen lap-példányok birtokában vannak s azokat nélkülözhetik, — egy levelező-lapon a rendelkezésre bocsátható lap számait s az átengedés közelebbi feltételeit közölik a 4. számú Vitézi Törzsszékkal. Budapest, Királyi Várpalota.

Cimváltozás.

Bihar vármegye Vitézi Székének hivatalos helyisége Berettyóújfalú vármegyeházából Kossuth-utca 28. sz. házba helyeztetett át. (539/I. 1930.) O. V. Sz.

Nógrád-Hont vármegye vitézeihez!

Felkérem az alább felsorolt nemzetes urakat, hogy sziveskedjenek lak-címüket a vármegyei vitézi székkapitánysággal mielőbb közölni.

Vitéz csiksomlyói Czikely István tábornok (396),

vitéz Dobák Géza tábornok (60),
vitéz Halász János alezredes (237),
vitéz Hajnal Alajos százados (1374),
vitéz Sallay István alezredes (353),
vitéz Kovács Béla Sándor, v. tart. tűzmester (6091),
vitéz Szalai Béla v. tart. őrmester, gazdatiszt (3149). Székkapitány.

Nagykanizsai járás vitézeihez!

A nagykanizsai járás vitézeinek február havi bajtársi összejövetele február hó 9-én lesz Nagykanizsán, a Polgári Egyletben. A hadiemlék-éremre vonatkozó felvilágosításokat ezuttal fogom megadni. Járási vitézi hadnagy.

Vitéz Jávör János, baranyasellyei ref. lelkész, járási vitézi hadnagy, lapunk hűséges barátja, aki az előfizetések befizetése körül igen agilisán és lelkesen működik közre. Járásában alig van hátralekös előfizető.

Tolna vármegye vitézi székének műsoros délutánja.

Tolna vármegye Vitézi Széke a ne-héz gazdasági viszonyokra való tekintettel a szokásos vitézi bált ez évben belépődij nélküli műsoros délutánnal helyettesítette, utána pedig fesztelen összejövetelt tartott a „Szekszárd Szálló” éttermében. A műsoros dé-lután minden egyes számát vitézek és vitézi hozzátartozók adták és éppen ezért a Szék büszke örömmel könyveli el az előadás nagy sikerét. A műsoros délután iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy a vármegyeháza nagy be-

fogadóképességü üléstermét és karza-tát zsufolásig megtöltötte a vitézeket szerető közönség.

Vitéz Tihanyi Szilárd székkapitány rövid megnyitója után huga, Bod-roghy Boriska ült zongorához. Mű-vészi játékát őszinte taps jutalmazta s az eljátszott két darab után aligha engedte volna a közönség az emelvény-ről távozni, ha nem tudja, hogy a műsor második részében viszontlátja. Vitéz Zerinváry János járási hadnagy felolvasása következett ezután, mely-ben magyar cserkészeknek az angliai táborozáson való szereplését ismer-tette igen tartalmas előadásban. Vi-téz Szentlőrinczy Géza dr. Hubay: „Hullámzó Balaton” című csárdajele-netét tökéletes művészettel és ragyogó technikával adta elő hegedűn, majd vitéz Molnár Józsefné játszotta el zongorán Liszt: „Erdősongás” című darabját. A művésznőt a szekszárdi hangversenyek közönsége már jól ismeri s meleg ovációval fogadta. Mű-vészi tökélyvel előadott játékát szünni nem akaró ujrázás kísérte, úgy hogy ráadást kellett játszania. A tapsvihar elmúltával vitéz Tóth Márton járási hadnagy lépett a dobogóra, ki mély érzéssel, meggyőző erővel és kiváló elő-adókészséggel szavalt két költeményt. Bodroghy Boriska újból való megje-lenésénél felzúgó taps bizonyította, hogy első számával teljesen meghódí-totta hallgatóit. Vitéz Zerinváry Já-nos zongorakiséréte mellett pompás, szindus érzésteli hangján előadott da-lait meg kellett toldania magakisérte magyar nóták előadásával.

A műsor utolsó száma vitéz Szent-lőrinczy Géza dr. hegedűjátéka volt, aki Bihari: „Primitialis”-át játszotta s evvel maradandó művészi emlékhöz juttatta hallgatóit. Vitéz Szentlőrinczy előadását úgy most, mint első számá-nál is, vitéz Zerinváry János stiluso-san kísérte megyszerte ismert klasz-szikus játékával.

A hangverseny közönsége ezután a székkapitány meghívására a „Szek-szárd-szálló” éttermében gyülekezett, hol jó hangulatban, tánc mellett a reggeli órákig maradt együtt.

A székkapitányságot különös örö-mel töltötte el, hogy ünnepélyén a helybeli vitézek és ismerőseiken kívül Baranya vármegye vitézi székkapi-tánya, vitéz Pallay Rezső, feleségé-vel, valamint a környékbeli vitézi családok és a Rend barátai is nagy számban jelentek meg.

A szeghalmi járás vitézeihez!

Tudomására hozom a járás vité-zeinek, hogy 1930. évi február hó 16-án, délelőtt 9 órai kezdettel a

A vitézek naptára

Ismételten felhívtuk már a vitézek figyelmét, hogy a Vitézek és Gazdák Lapjának kiadásában megjelent a vitézek 1930. évi naptára.

Naptárra minden háztartásban szükség van s mi azért adjuk ki évről-évre naptárunkat, hogy olyan naptárt adjunk olvasóink kezébe, mely azokat a tudnivalókat tartalmazza, amelyekre a vitézeknek s a magyar gazdaközönségnek szüksége van s olyan dolgokról nyújt tájékoztatást, amelyek a vitézeket és a gazdákat egyaránt

érdeklík.

A Vitézek és Gazdák 1930. évi naptárában a magyar írók legjobbjainak novelláit, ismeretterjesztő cikkeit találja az olvasó, mezőgazdasági és katonai rovatot elsőrendű szakemberek állították össze.

A naptár ára 1 P 20 fillér, (portó 12 fillér). Ára a mult számunkhoz mellékelt csekklap felhasználásával is beküldhető s a naptárt az összeg beérkezése után azonnal postára tesszük.

szeghalmi községhez, járási értekezletet tartok.

Ezen értekezleten a járás vitézei teljes számban megjelenni tartoznak. A járás állományába tartoznak mindazon vitézek, kik a járás területén laknak vagy ha nem a járás területén laknak is, de ott vitézi telekkel rendelkeznek.

Öltözet: vitézi disz s az ezzel nem rendelkezőknek egyéb ünneplő ruha.

A szeghalmi járási értekezlet sorrendje: Járási és megyei ügyek megbeszélése, felmerült vitézi ügyekről tájékoztatás, személyi ügyek elinté-

Székkapitány.

Vitézi értekezlet Győrött és Magyaróvárott.

Győr-Moson-Pozsony k. e. e. vármegyék Vitézi Széke január hó 19-én Győrött, január hó 26-án pedig Magyaróvárott vitézi értekezletet tartott az egyesült vármegyék vitézeivel.

A győri értekezlet a vármegyeház nagytermében, a magyaróvári értekezlet a gazdasági akadémia egyik tantermében tartott meg. Mind a két értekezleten nagyszámban jelentek meg a tiszti és legénységi vitézek.

A győri értekezletet a Vitézi Székkapitány a magyar Hiszekeggel nyitotta meg s utána kegyeletes szavakkal emlékezett meg vitéz Németh Bálintról a rettenthetetlen, bátor katoná mintaképéről, ki a harctéren szerzett betegsége következtében 1929 november 18-án Tápszentmiklóson meghalt.

A vitézi székkapitány ezután ismertette a vitézek megyei gazdasági bizottságát annak feladatát s közölte az egyes albizottságokba kinevezett vitézek neveit.

A vitézek gazdasági bizottsága azon javaslatot tette, hogy a vármegye vitézei lépjenek be testületileg a „Győrszabadhegyi Hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja” című szövetkezetbe. Megfelelő számú részjegyek jegyzése után az igazgatóságban és vezetőségben a vitézek megfelelő befolyást nyernének. Ezáltal a vitézek gyorsabban és olcsóbban fedezhetnék hitelszükségletüket s a tiszta jövedelem egy bizonyos százaléka a megyei Vitézi Szék rendelkezési alapjára volna fordítható.

A Székkapitánynak és a nevezett pénzügyi ügyvezető igazgatójának, vitéz Egyed Lajosnak ezirányú előadása után a vitézek nagyszámban irták alá a belépési nyilatkozatokat, melyek azonban csak az Országos Központi Hitelszövetkezettel való tárgyalások eredményes befejezése után lépnek érvénybe.

Az értekezlet további folyamán a Székkapitány ismertette a háborus emlékéremmel való megadományozás módjait, s felszólította a vitézeket, hogy ismerőseik körében ezirányban propagandát fejtsenek ki, hogy minél több igényjogosult juthasson hozzá ehhez a szép és megérdemelt emlékhöz.

Egy rövid vitézi statisztikai ismertetés után a széktartó felolvasta a járadéktelkes vitézeknek, hogy a jövőben járadék- és telektörlesztés címén mily összeget kell majd fizetniök.

Szünet után a Vitézi Székkapitány közölte a megjelent vitézekkel, hogy az általa feldolgozott „Vitézek a világháborúban” című mű, mely az egyesült vármegyék vitézeinek fegy-

vertényeit tartalmazza, diszkötésben kb. 700 oldal terjedelemben 50 drb eredeti harctéri felvételekkel és azon felül művészi rajzokkal gazdagon díszítve husvét körül fog megjelenni s megrendelések a Vitézi Székkapitánysághoz (Győr, Apáca-u. 15) címzendők. A mű ára 20 pengő.

Az értekezlet után társasbéd volt, melyen a Székkapitány a Kormányzó Ur Öfömlétségére emelte poharát.

A magyaróvári értekezlet sorrendje és lefolyása nagyjában azonos volt a győri értekezletével.

A Székkapitány ur elismerő szavak kíséretében adta át vitéz Simon Józsefnek (3601) és vitéz Zsolnai Istvának (5289) az Országos Vitézi Széktől nekik adományozott dicséret elismerési okiratot.

Az értekezletet társasbéd követte.

Alláskeresés.

Vitéz fia állást keres. Földművesiskolát végzett, egyévi gyakorlattal, huszonnyolc éves, nőtlen, r. kath. válásu, elfogadna gazdaságban bármilyen állást, bármikori belépésre. Szíves megkeresést kér Dániel Miklós, Mihályi (Sopron megye).

Allást kereső vitéz.

Mesterségemben a legnagyobb tapasztalatokkal bíró, 37 éves téglamester vagyok egy 17 éves fiugyermekkel. Oly helyet szeretnék, ahol legalább egymilliónál több téglakészül s a téglakiadással, gyár kezelésével is megbíznának. Kérem vitéz téglagyáros s városoknál vezető előjáróimat, hogy szíveskedjenek ilyenféle álláshoz juttatni. Cím a kiadóban. (93.023. szám.)

Hét fakereszt

Hösi halottaink legendája három felvonásban.

Irtá: Börzsönyi Béla.

A magyar rádió országos pályázatán első díjjal tüntették ki Börzsönyi Béla drámai legendáját, a „Hét fakereszt”-et, mely a világháború elesett vitézeinek szomorú története. Az orosz harctér egyik temetőjében „huszonnégyórás eltávozást” kap hét magyar halott. A kis szöke zászlós vezeti őket. Hazamennek a régen látott csa-

ládi otthonba, de valamennyi riadtan visszamenekül a sirba, mert új és nem nekik való világot találtak. Kiábrándulva, megtörve fekszenek le a havas fejfák tövébe, hogy tovább álmodhassanak a szebb, boldogabb és magyarább világról. Börzsönyi Béla meleg, lángoló magyar szível és a mai életet nyitott szemmel figyelő éleslátással írta meg verses legendáját, mely kiválóan alkalmas műkedvelő színpadoknak is. A könyvalakban is megjelent mű kiadóhivatalunk útján megrendelhető. Ára 2 pengő 50 fillér. (A darab előadási joga megszerezhető a szerzőtől: Budapesten, X., Pongrác-ut 17/P, 1. épület, 13. szám.)

H I R E K

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
10 Hétfő	Skolasztika	Elvira	A hét elején a nap 7 óra 15 perckor kel és 17 óra 14 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 6 perckor kel és 17 óra 24 perckor nyugszik.
11 Kedd	Mária lurd m.	Bertold	
12 Szerda	Szeév. 7 al.	Lidia	
13 Csütörtök	Rici. Ka'alín	Ella	
14 Péntek	Bálint vt. †	Bálint	
15 Szombat	Fausztin	Fausztin	
16 Vasárnap	E. Hetv. v.	E. Julianra	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Február 7. 1850. Lenkey János halála. Lenkey János honvédtábornok, a híres Lenkey-huszárok vezetője, Aradon, a súlyos fogságban örülként végezte életét.

Február 9. 1849. Piskii csata. Puchner tizenegyezer emberrel, negyven ágyuval többször elfoglalta a piskii hidat, Kemény, Czecz és Bem csapatai azonban végül is győzelmesen visszaverték a támadásokat.

Február 14. 1809. Gróf Batthány Lajos Mátyás király Csehország meghódításáért indított hadjáratában diadalt diadalra aratott és e napon a híres várat elfoglalta.

Február 14. 1809. Gróf Batthyány Lajos születése. Az első felelős magyar miniszterelnök e napon született Pozsonyban.

A Kormányzó jubileuma.

Zala vármegye törvényhatósági bizottsága kedden tartotta évnegyedes közgyűlését. Az ülés megnyitása után Gyömörey György főispán megemlékezett arról, hogy március 1-én lesz 10 éve annak, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklóst, a nemzeti hadsereg fővezérét, kormányzóvá választotta a magyar nemzetgyűlés és hogy ebből az alkalomból országos jubiláris ünnepélyek lesznek. A főispán indítványozta, hogy február 16-án Zala vármegye diszközgyűlést tartson a Kormányzó jubileuma alkalmából. Az indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

A háborus emlékérem adományozása a királyi hercegeknek.

A Kormányzó Ur Öfömméltósága a háborus emlékérmeket adományozta a kardokkal Frigyes királyi herceg, tábornagy, vitéz József Kir. herceg, tábornagy, vitéz Albrecht, vitéz József Ferenc királyi hercegeknek, akiknek az érem egy-egy példányát szárnysegédje utján küldte meg.

Halálozás.

Lengyel-tótii és pásztorii *Pászthory* Lipót báró, ny. százados, a Hangya főtisztviselője, életének 52. évében, február 4-én elhunyt. Temetése 6-án délután folyt le a rákoskeresztúri új katonai temetőben. Az elhunytat előkelő, nagykiterjedésű rokonság gyászolja, fivérével, vitéz Pászthory Imre báró ny. őrnaggyal együtt.

Bírósági kinevezés.

A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére vitéz *Keresztes* György dr. budapesti ítélőtáblai elnöki titkárt a budapesti ítélőtáblához bírónak nevezte ki.

Az új követ átnyújtotta megbízólevelét.

A Kormányzó szombaton ünnepélyes kihallgatáson fogadta *Mario Arlotta* új budapesti olasz rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, aki ez alkalommal megbízólevelét nyújtotta át. Az új követ a Kormányzót beszéddel üdvözölte, mire a Kormányzó szintén beszéddel válaszolt, majd elbeszélgetett a követtel s azután megszólította a követ kíséretében megjelent *Giovanni de Astis* és *Mario Conti* követségi titkárokat és *Giovanni Battista Oxilia* alezredes katonai attasét. Az ünnepélyes aktusnál *Walkó* Lajos dr. külügyminiszter és *Vértessy* Sándor dr., a kabinetiroda főnöke működött közre.

Az arany vitézségi érem tulajdonosai a honvédségnél azonnal beosztást nyernek.

A MOVE Országos Frontharcos Szövetség ezuton is értesíti az arany vitézségi éremmel bíró, állás nélküli frontharcosokat, hogy a legutóbb megjelent honvédelmi miniszteri rendelet értelmében, rangkülönbség nélkül felvételre jelentkezhetnek a magyar királyi honvédségnél, hol azonnal szolgálati beosztást nyernek. Vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszternek ez a rendelete első komoly lépés az állás nélküli frontharcosok nehéz helyzetének megoldására, amely az egész hazafias társadalomban nagy örömet keltett.

Megszűnt Németország katonai ellenőrzése.

Németország katonai ellenőrzése megszűnt. Az egykori szövetséges hatalmak kormányai február 1-ével visszahívták a berlini követségekre beosztott katonai ellenőrző szakértőket. A szakértők már csak néhány napig maradnak Berlinben, hogy elkészítsék zárójelentésüket és azután véglegesen elhagyják Németországot.

Tisztviselőválasztás.

A székesfőváros legutóbbi tisztviselő választásai alkalmával vitéz *Csorda* Ferencet közéleti főfelügyelőnek választották meg.

Megalakult a „Magyar Országos Baromfi Fajnemésítő és Export Szövetkezet.”

A „Magyar Országos Baromfi Fajnemésítő- és Export-Szövetkezet” vasárnap megalakult. Az alakuló közgyűlés lefolyásáról és határozatairól — minthogy tudósításunk elkésve érkezett — jövő számunkban számolunk be. Vitéz *Párdy* Imre kéri azon vitéz bajtársainkat, akik a szövetkezet ügyei és szervezése iránt érdeklődnek, hogy kérdéseiket hozzá, a következő címre: *Budapest, VII., Rákóczi-ut 38, III. emelet 10* (telefon: József 366-68) intézzék.

Primo di Rivera, a lemondott spanyol diktátor és XIII. Alfonz spanyol király.

Meghalt az utolsó horvát bán.

Az utolsó horvát bán, *Szajác* Lukács ny. hadtestparancsnok halálhírének jelentik Kolozsvárról. A horvát származású tábornok 1851-ben, Canak horvát községben született, horvát határőr-katonacsalád tagja volt. Hosszu éveken át Kolozsvárott szolgált az 51-ik közös gyalogezrednél. Kolozsvárról is nősült. Résztvett a boszniai okkupációban. A világháború idején 1915 októberében Belgrádnál bár megsebesült, nem vonult hátra, súlyos sebével, hanem tovább vezette katonai egységeit az előnyulás alatt. 1918-ban mint *utoljára kinevezett horvát-szlavonországi bán szerepelt*, bár a politikába sohasem ártotta magát, kizárólagosan katona volt. Az összeomlás után Kolozsvárra tért vissza, a Hosszu-utcában háza volt, ahol elvonultan családjának élt. Gyermekeit teljesen magyaroknak nevelte. Öregségében fényes pályája ellenére sem volt nyugdíja, úgy kellett megszereznie mindennapi kenyerét. Az utolsó horvát bán kerti munkának jövedelméből tartotta fenn magát. Halála előtt úgy intézkedett, hogy a legegyszerűbben temessék el. Kívánsága szerint január 31-én hajnalban temették, a temetésen csupán a család tagjai voltak jelen.

Egyre jobban gyűlölik a rutének a cseheket.

A cseh ellenzéki lapok közlik Svoboda Adolf cikkét, amelyet a cseh publicista a Lembergben megjelenő *Dito* című ukrán lapban írt, a cseh agrárpárt ruténföldi gazdálkodásáról. *A rutén föld mai hangulata* — mondja a cikk — *a csehekre egyenesen ijesztő*, a csehek elleni gyűlölet napról-napra nő. Mikor ezt a területet Csehszlováchiához csatolták, nem lehetett előre látni ezt a szomorú helyzetet. A cseh agrárpárt rezsímje teljes sullyal ránehezedett e területre.

Pályázat kintinbérletre.

Szentendrén épült laktanya kintinjának 1930. évi április hó 1-től kezdődő három évre terjedő bérletére pályázatot hirdetnek. A bérletre pályázhatnak: a) hadirokkant, volt tovább szolgáló altisztek; b) egyéb hadirokkantak; c) volt tovább szolgáló altisztek és d) az a)–c) pontok alatt felsorolt özvegyei. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1930. évi február hó 25-éig a gróf Nádasdy-laktanya parancsnokságánál: Budapest, IX, Gróf Haller-utca 7–9. szám alatt nyújtják be. A kérvénynek tartalmazni kell: 1. név és rendfokozat (állományviszony); 2. életkor; 3. szolgálatban eltöltött idő; 4. családtagok száma; 5. vagyoni állapot; 6. egészségi állapot. Ugy a kérvényt, mint azok mellékleteit a törvényben előírt okmánybélyegekkal kell ellátni.

Melyik nemzetnek van több vagyona.

Érdekes kimutatás jelent meg legutóbb az egyes államok nemzeti vagyonának megosztásáról. Az összeállításból az tűnik ki, hogy ha a nemzeti vagyon összegét a lakosság számához arányítjuk, akkor a leggazdagabb állam Svájc, a legszegényebb pedig Szovjetorszag. A dunai államok között első helyen van Csehszlovákia, ahol egy-egy lakosra 3931 pengő fejkvóta esik, utána következik Jugoszlávia 3804 pengővel, majd Románia 3708 pengővel, Ausztria 2920 pengővel és végül Magyarország 2907 pengővel. Ha csak a nemzeti vagyon összegét tekintjük, úgy első helyen az Egyesült Államok állanak, azután, de jóval kisebb vagyonnal következik Anglia, utána Németország van a sorban, nem sokkal később Franciaország következik, majd Japán és Olaszország. A legszegényebb államok között találjuk Magyarországot, Svédországot és Ausztriát.

Vitézi hangverseny Szentendrén.

A szentendrei vitézek fényesen sikerült hangversenyt rendeztek február 1-én a szentendrei városháza nagytermében. A műsor a Hiszekegy-gyel kezdődött, melyet vitéz *Szomolányi György Mária* leánya szavalt el. Közreműködött még: erőfalvi vitéz *Csia Sándor* dr. járási hadnagy, *Tüzkö Gyuláné*, *Starzsinszky Lászlóné*, a *budapesti HÉV-tiszti dalkör* vegyeskara *Hackl Lajos* karigazgató vezetésével, *Klincsek Iván* — aki Gyóni Géza fegyvertársa volt —, *Árva-Nagy Kálmán* dr. és *Tüzkö Gyula*. A bejáratnál a járási leventék fogadták a nagyszámu előkelő vendégeket élükön vitéz *Fabényi Ede* ny. tábornok, székkapitánnyal és a környékbeli előkelőségekkel.

A budapesti rádió műsora.

február 9-től 15-ig.

Vasárnap. 9: újsághírek, kozmetika; 10: egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból; 11.15: ev. Istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból, utána a Király-színház zenekarának hangversenye; 3.30: a földmívelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata, kisjókai vitéz *Takács Gyula* felolvasása: „A burgonyaválogatás fontossága az értékesítésnél”; 4.15: zenedélután *Hubay Jenő* dr. a Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának budai palotájából; 5.50: Rádió Szabadegyetem (1. magyar operakórusok, előadja az Operaház énekkara, 2. dr. Szöllőssy Alfréd felolvasása: „A falu és a géperejű járművek”); 6.50: sporteredmények; 7: gramofonhangverseny; 8: operetelőadás a Stúdióban, (1. Suppé: „A szép Galathea”, 2. Offenbach: „Eljegyzés lámpafényben”; 3: Palladihle: „A vándor”), utána *Farkas Jenő* cigányzenekara.

Hétfő. 3.15: Tündérvásár postája; 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.45: az 1. gyalogezred zenekarának hangversenye; 7: német nyelvoktatás; 7.30: Budapesti Filharmóniai Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből, utána *Magyari Imre* cigányzenéje.

Kedd. 4: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek; 5: Rigó Jancsi cigányzenekarának hangversenye; 6: Lukinics Imre dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.35: francia nyelvoktatás; 7.20: rádióamatörposta; 8: Magyar Külügyi Társaság előadásorozata; Berzeviczy Albert, a Magyar Tud. Akadémia elnökének olasz nyelvű felolvasása: „Aragoniai Beatrix magyar királyné leánykora”; 8.30: részletek „Sába királynője” c. operájából. Előadják: Tihanyi Vilma és Virág Ilona, az Operaház művésznői, az Operaház tagjaiból alakult énekkar és zenekar; utána *Bachmann-jazz*.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: Papp Gusztáv dr. felolvasása: „A fiatal anya kérdései a gyermekorvoshoz”; 5: Buchwald Andor dr. novellái (1. Álmatlan éjszakák, 2. A hetesek); 5.30: Zeneművészeti Főiskola növendékeinek hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; 7.15: gyorsírási tanfolyam; 7.45: olasz nyelvoktatás; 8.15: színműelőadás a Stúdióban; utána *Bura Károly* cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. régi magyar dalok, előadja *Molnár Imre* dr., 2. Horn József dr. felsőkereskedelmi isk. igazgató felolvasása: „A takarékoság”); 5.10: földmívelésügyi minisztérium előadásorozata, Gyóffy Jenő felolvasása: „Az almaférgesség ellen való védekezés”; 5.40: Mándits szalonzenekar hangversenye; 6.45: Szabó Mária novellája: „Nyárutó”; 7.10: angol nyelvoktatás; 7.45: a „Palestrina” énekkar hangversenye; 9.20: hangverseny, közreműködnek: *Kernács Pál* és *Herz Lili*, utána *Fejes szalonzenekar* hangversenye.

Péntek. 4.15: Dévai Janka novellája; „Lonci karrierje”; felolvasa *Rákosi Szidi*, a Nemzeti Színház örökös tagja; 5: *Manchen Mariska* rádiódélutánja; 5.50: szórakoztató zene, 7: vitéz *Bodor Aladár* novellái (1. „A közbizalom letéteményese”, 2. „Művelt társalgó”); 7.30: az Operaház előadásának közvetítése: „Thais”; utána *Sovánka* cigányzenéje.

Sombat. 4: *Fábry Frigyes* előadása: „A transszibériai vasut és az orosz-kínai ellentét”; 5: *Kisfaludy-Társaság* irodalmi délutánja; 6: *Gergely László* zongorahangversenye; 6.30: Mit üzen a rádió; 7.20: hangverseny, közreműködnek: *Gerő Margit* és *Kovács Dezső*, a Városi Színház operatársai; 8: *Vidám Est*, rendező *Hegedüs Tibor*, utána *gramofonhangverseny*, majd *Magyari cigányzenéje*.

Határsértés

— Elbeszélés. —

Irta: Molnár Endre.

Ősz táján idegen tisztek érkeztek a Körös partjára s méricskélni kezdték a földet. Mintha a magukéban járnának, durván belegázoltak a friss szántásba. Gajdoltak valamennyien fura idegen nyelven és itt is, ott is fehér póznákat döngettek le a földbe. Petróczy uram gyanakodva nézte földje széléről a fűgén mozgó idegeneket. Nem tetszett neki a dolog. De hallgatott. Hiszen igaz, hiába is beszélt volna. Az idegenek amugy sem értenék meg a szavát.

Szemre huzott kalappal állott hát odább. Csak ziháló melle mutatta, hogy nagy indulat emésztí. Az idegenek azonban ügyet sem vetettek rá. Egymás után verték be a cölöpjeiket a messzire kigyózó szántóföldekbe. De mikor egyikük az ő földjébe is beletalpalt, Petróczy uram nem birta tovább türelemmel. Nagyot fujt és rákiáltott az idegenre:

— A maga földjén tapodjon az ur!

A jövevény úgy tett, mintha nem hallotta volna. Petróczyban mégjobban felparázslott a harag. Oda-zihált a tiszt mellé s megragadta a karját.

— Az én földemen ne garázdálkodj — kiáltotta — te hitvány.

A jövevény értetlenül bámult a haragvó emberre. Mondott valamit a maga nyelvén s kardja után kapott. De az utolsó percben az egyik ur közbevetette magát. Magyarul szólt rá Petróczyra:

— Mit kíván?

Az öreg ur megbiccentette kalapját a magyar szóra.

— Mit akarnak az én földemmel? — kérdezte szelidebb hangon.

— Kijelöljük az új határt — mondotta a magyarul beszélő ur. — Ami a cölöpökön tulra kerül, az már Románia.

Petróczy úgy tett, mintha nem értené, miről van szó. Kivörösödött arccal nézett a beszélő szemébe. Csak jó idő múlva szólalt meg ismét:

— Az én földemből is akarnak az urak az oláhoknak adni?

— Az ön földjét is két részre osztja az új határ.

Petróczy felhorkant. Szívén találta minden szó.

— Az én földemmel én parancsolok — kiáltotta. — Én pedig egy barázdát sem engedek át az oláhoknak!

Az idegen tisztek meglepetten néztek össze. Nem értettek magyarul, de sejtették miről van szó. A magyarul beszélő ur szelidre tompította szavát. Beszélt Trianonról s nemzetközi rendelkezéseket emlegetett, amelyeknek engedelmeskedni kell. De az öreg ur hajthatatlan maradt.

— A maguk földjét osszák az urak! — zakatolt benne a harag. — De aki az én földemhez mer nyulni, azt leütöm. Le én!

Nem hallgatott el akkor sem, mikor csendőrök jöttek. Ugy kellett elvinni erőszakkal, hogy ne háborgassa a bizottság munkáját. A tiszthelyettes vigasztalni próbálta:

— Nem marad ez így sokáig — mondotta szeliden. — Feljő még a mi napunk is.

De Petróczy nem hajlott. Egyre csak azt kiabálta, hogy fejszével csinál a birtokán rendet.

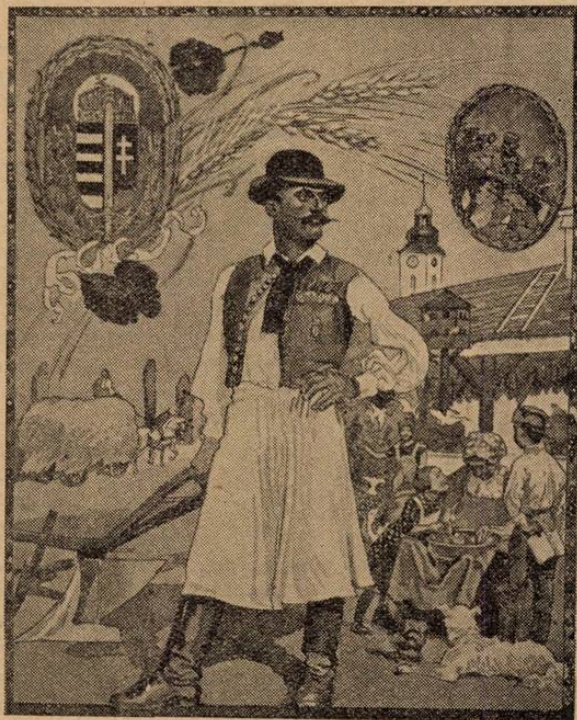
A falu szélén a kakastollasok elköszöntek. Nekik is könnyes volt a szemük.

— Nyugodjon meg a tekintetes ur — mondotta ismét a tiszthelyettes. — Nem maradhat ez így sokáig.

De hiába volt fáradsága. Az öreg csak nem nyugodott meg. Bezárkózott a szobájába. Estig fel s alá csörtetett, mint a megsebzett vad. Senkit sem engedett magához. Nem is evett. Este pedig hóna alá csapta a fejszét. Elindult, hogy visszafoglalja a földjét.

A sötétség némán nyújtózott végig a szántóföldeken. De az éjszakában — mint megannyi fejfa — már ott fehérlettek az új határpóznák. Petróczy elkáromkodta magát. Fájtak neki ezek a fehér póznák. Mintha nem is a földjébe, hanem a szívébe verték volna. Kezében magasra lendült a fejsze s a határpózna recsegve-ropogva dőlt ki. Petróczy fellélegzett. Mintha valami nehéz súly szakadt volna le a lelkéről. Ismét magasra emelte a baltát, hogy igazságot tegyen. De most hirtelen hangot adott az éjszaka. Nem messze tőle megmozdult valami. Mintha valaki járna a szántóföldek szélén.

Kezében megállott a fejsze. Figyelni kezdett. Még látta, hogy nem messze tőle vörös fény villan. Érezte azt is, hogy a föld kiszalad a lába alól. Azután nehéz köd feküdt agyára. Nem is mozgult többet. Ott maradt a határpózna alatt. A vére pedig — mintha a ketté tépett földet akarná összeforrasztani — gazdagon patakzott az új határra.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK
NAPTÁRA 1930

MEZŐGAZDASÁG

A talaj termékenységének fokozása

(Sz.) A nyári hosszantartó szárazságot kultúrnövényeink alaposan megéreztek az utolsó években, nemcsak a homokban a kötött és különösen a köves, szárazabb természetű talajokban. Amikor hónapokig nem tünt fel a tiszta, perzselő égbolt láthatárán egyetlen felhő sem, s a zsendülni kezdő szőlőszemek lassu száradásnak indulva, peregni kezdtek s amikor a szőlősgazda már-már lemondott a tavasszal szépen induló szőlőtermés megmentéséről, egyes foltjain a lankadó szőlőtábláknak örvendetes jelenségnek lettem szemtanúja. Egyes tőkék ugyanis üde, haragoszöld színben és duzzadó gerezdektől megrakottan váltak ki társaik közül, annyira, hogy ennek a tünetnek lent a talajban, a gyökérzetben rejlő okait kezdtem kutatni.

S ekkor azt tapasztaltam, hogy ezen tőkék gyökérzete körül a talaj jóval nyirkosabb volt, mint másutt, mert egész nádkötegeket, sásnyalábokat találtam a földbe ásva szétszórt állapotban, már egész fekete humuszt képezve. Ez a tünet világosan elárulta a bőséges humusztartalommal járó nagyobb talajnedvességet és bizonyítja azt is, hogy a talaj humuszának rendszeres, intenzív fokozása oly jelentékenyen növeli a talaj vízfoghatóságát, víztartókéességét s a talaj bakteriológiai élettani tevékenységét, hogy a hosszú, nagyobb szárazságot nem érzi meg.

A humuszt kell tehát a talajban szaporítani. Ha kellő mennyiségű szerves trágyához elég olcsó áron nem tudunk hozzájutni, az egyéb szerves anyagokhoz kell fordulnunk. Ilyen a zöldtrágya, a gyöngye nád, az erdei lomb, a tőzeg s a szőlővenyige.

Zöld trágya termelését megnehezíti az ehhez szükséges külön terület, amelyen nitrogéngyűjtő, pillangós, talajgazdagító növényeket termelve és földdel komposztírozva fokozhatnók a talaj humusztartalmát.

A zöld trágyának különösen laza talajokon óriási a jelentősége és ott, hol szerves trágya hiányában műtrágyák használatára vagyunk utalva. A zöld trágyázással a talaj víztartókéessége mellett a nitrogéntartalmat is jelentékenyen növeljük, még pedig úgy, hogy ennek a pillangósok gyökérzetében szerves állapotban való raktározása által azonnal fölvehető salétromsókát kapja a növényzet. Virágzáskor lekasáljuk, azonnal komposztírozzuk s már július beálltával a szőlőbe bekapáljuk. A komposztot alaposan meg kell öntözni, nehogy a baktériumcsirák a száraz melegben szenvedjenek. A sorokba való elosztás előtt be is kell kevés földdel takarni, hogy a meleg addig ne ártson nekik. Ez a szerves salétromtrágya minden nitrogénműtrágyával szemben sokkal jobb és maradandóbb hatásának bizonyul, mert a salétrom itt a korhadó növényi szervekhez van kötve, tehát nem kimosható állapotban van. Oly pillangósnövényeket vegyünk e célra, melyek gyorsan nőnek, nagy tömeget szolgáltatnak, sok nitrogént kötnek, s a magjuk is olcsó. Legolcsóbb, ha a magot magunk termeljük. Homoktalajra a nyulszapuka, szőszbüköny, biborhere, homoki borsó, bükköny, csillagfürt; kötött talajra pedig borsóbüköny, lóbab felelnek meg. Igen fontos, hogy ha talajunk mészszegény, katasztrális holdankint legalább 40 métermázsa porrá oltott meszet szórjunk el a vetés előtt. A csillagfürt kivételével a pillangósok első termését föl is etethetjük s csak a sarjut használjuk fel komposzttnak. Jövő ta-

vasszal használjuk fel nyitás előtt, úgy, hogy a bakhát-közökbe 30 cm mélyre aláakarjuk. Zöld trágyának legalább kétszer annyi magot vessünk, mint takarmánynak szoktunk vetni s keveréket is jó eredménnyel használhatunk, pl. borsó, bükköny, lóbab kevés árpával vagy zabbal keverve, ha nem etetjük, úgy bükkönnyt, csillagfürtöt, borsót és lóbabot vethetünk együtt. Megjegyzendő, hogy a sárga csillagfürt kisárgul a mésztől, e helyett fehérret kell meszes talajba vetnünk. De nagyobb káliadagolás mellett (200 kg katasztrális holdra) a sárga is eltűri a meszet. Hogy a zöld trágyát adó növény rekordtermést adjon, már a pillangósok elvetése előtt homoktalajon foszfor- és kálitrágyát, kötött talajon pedig foszfor-trágyát is kell használnunk. Mészszegény talajban thomas-salak és Rhenania-foszfát, meszes talajban pedig szuperfoszfát 150—300 kg.

Nitrogénben szegény anyagok (friss szalmás trágya, lomb, venyige, nád) komposztba rakásánál ajánlatos mésznitrogént is használni, ami a baktériumok és vasgálic adagolása mellett nedves, meleg közegben 10—14 nap alatt salétrommá alakul át. Az erdei lomb és a tőzeg csekély fajsúlyuk miatt messzire való szállítást csak erősen összesajtolt állapotban bírnak ki s ezért inkább csak közelben használhatók fel. Bár igen szép, követésre méltó példával jár elől néhány tőzeg-fekáltrágyaüzem: ezt országsszerte minden községben általánosítani kellene a pócegyödröknek hetenkint tőzeggel egyszeri beszórásával, ami az Edaphon-kultúra elterjedését és ezzel megbecsülhetetlen közgazdasági haszon elérését eredményezné.

A humusztartalom fokozása terén legkönnyebben keresztülvihető lenne a nagy álló- és folyóvizeink és mocsaraink mentén fekvő nádasoknak felhasználása. A nádat erre a célra még gyöngye állapotban, tehát tavasszal kell felhasználni, hogy gyorsabban elkorhadjon, illetve ha rövidebb, 2—3 heti időközökben a nád vágását megismételjük, elvélni nem fog. A nádat halombarakás előtt szecskavágóval 10—20 centiméteres darabokra aprítjuk és annak mennyiségéhez képest 5—20 méter hosszú és 2—3 méter széles rakásokban korhasztjuk.

A komposzt helyét 20 cm mélyre kiássuk, majd az alját 1—2 cm vastagon márgával, meszes földdel, vagy porrá oltott mésszel, méssziszappal beszórjuk, erre rászórjuk 30—40 cm vastagon a nádat, lombot, friss szalmás trágyát, tőzeget, stb., szóval mindenféle szerves anyagot, amihez legkönnyebben hozzájutunk, majd az alább ismertetendő Edaphon (baktériumcsira-telep) tenyészetből 1 cm vastagon beszórjuk, ha nem elég nyirkos, trágyaléval megöntözzük, erre márgát, azután 10—15 cm vastagon földet helyezünk. A rétegezést — ha van anyagunk hozzá — 2 m-ig folytathatjuk. Legfelül földet szórunk. A mész igen fontos kelléke a mikrobás komposzttnak, mert a hasznos szénsav- és salétromtermelő (nitrifikáló) baktériumok csak lúgos vegyhatású közegben szaporodnak és később is figyelemmel kell lennünk a talaj soványodására és ezt 5—6 évenkénti meszezéssel ellensúlyozzuk a szántóföldön, gyümölcsösben, szőlőben stb. A komposztrakást 4—5 hét múlva átforgatjuk, majd kétizben megismételjük és háromhónapos korában a szőlőben stb. helyeken felhasználjuk.

A baromfitenyésztésről

Irta: vitéz Párdy Imre.

A mesterséges keltetésről.

(Folytatás.)

E kétgyártmányu keltetőgép háromfajta típust képvisel, mindegyik típust külön ismertetem.

Az egyik, valamennyi között a legolcsóbb üzemköltségű a Gergely-féle „Kolumbus” melegvizfűtéses keltetőgép; a másik ennek módosított kivitele, a Gergely-féle „Kolumbus II.” lámpa- és melegvizfűtéses keltetőgép, a harmadik a Schmidt-féle petróleumlámpa-fűtéses keltetőgép.

E kétfajta gyártmányu keltetőgép indult el az utóbbi évek alatt a magyar piacon baromfitenyésztésünk fejlesztése érdekében egymással nemes versenyre kelve. A maga nemében mindegyik nagyon jó, részemről, mint gyakorlott tenyésztő, részrehajlás nélkül, egyformán tudom ajánlani mind a kettőt.

Mindegyik gyártmány kisebb-nagyobb térmértékű, 50

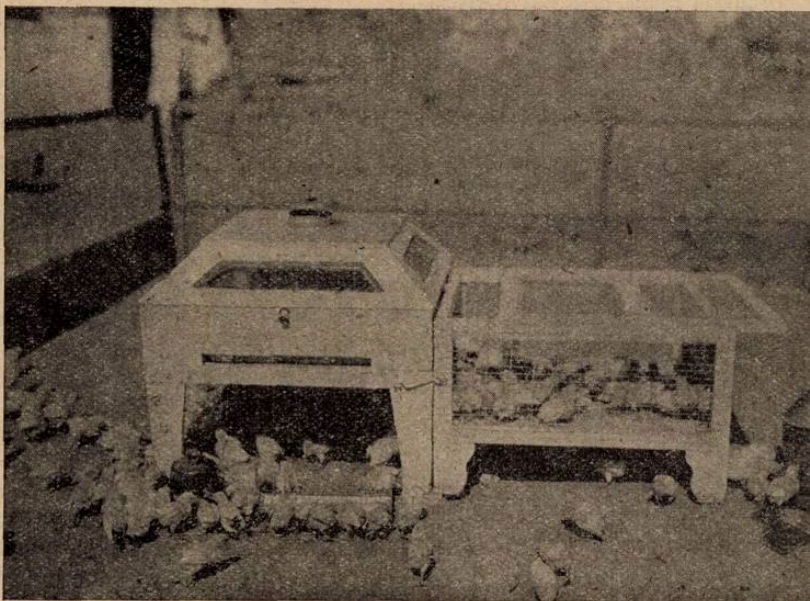
ságok tanulmányozták, heteken át ellenőrizték s amikor meggyőződtek a gép jószágáról, forgalomba hozta. Ma már, e rövid pár év dacára is, nincs olyan falu, község, ahol Gergely-féle „Kolumbus”-keltetőgép ne volna üzemben!

Gergely Bélának nemcsak keltetőgépei, hanem baromfitenyésztete, méhésztete is elsőrendű. E néhány év alatt az elsők közé küzdötte fel magát. Fehér Leghorknokat tenyészt. Az idén 8000 drb. naposcsibét, 7000 drb. tenyésztőjást, 2000 drb. növendékállatot adott el. Udvarai, ólái, felszerelési tárgyai közismerten elsőrendűek.

Schmidt Richárd, a fiatal, mozgékony generáció előretörtető típusa. Már gyerekkorában segítőtársa volt atyjának baromfitenyésztési telepén. Otthon s a nyugati országokban e téren sokat tanult, sok jó dolgot ellesett s azt nálunk megtelepedve ügyesen, életrevaló módon értékesíti. Gépe, a Schmidt-féle petróleumlámpás keltetőgép, közkedvelt.

A mesterséges keltetés gazdasági előnyei.

Miként a különféle iparágakban, a mezőgazdaságban az emberi és állati erőt ügyes találmányokkal, gépekkel tudjuk pótolni, helyettesíteni, sőt e gépekkel jobb, tökéletesebb, ugyanazon idő alatt több munkát is tudunk

Gergely-féle csibenevelőkészülék.

drb. tojástól 800 drb. tojásbefogadó-képességig, mindenfajta nagyságban.

Gergely Béla megszállt területről menekült tanító, Kisberényben (Somogy m.) telepedett le. Otthon, elhagyott falujában jómódban élt. Szabad óráiban gazdálkodott, méhészkedett. Mind a két mellékfoglalkozás többlet jövedelmezett neki, mint a fizetése.

Kisberényben megtelepedve, napi foglalkozása után új otthonában nem találta helyét, sajgó lélekkel elmerengve csámborgott falujában. De nem tespedt el, dolgozott, furt, faragott. Hona elvesztésének fájdalmán kívül energiája volt nagyobb. A napnak unalmas, szabad óráit, a borongós, nyugtalan éjszaka szorgalmas, fáradságos munkával váltotta fel. Keltetőgép-modellen dolgozott s mint ő maga mondja, ismerősei lekicsinylő, gunyos mosollyal fogadták tervezgetését. Nem csüggedt! Tovább tanult, dolgozott! Ismerősei lekicsinylő, gunyos mosolya dacára is rövidesen elkészítette, tökéletesítette gépét, a „Kolumbus”-keltetőgépet. Sokszor kipróbálta, szakértő bizott-

végezni aránylagosan jóval kevesebb költséggel, ami által a gazdasági életnek minden ágán többtermelést, tömegtermelést tudunk produkálni, ugyanígy a keltetőgépek gyakorlati alkalmazása óta a baromfitenyésztés terén is.

Ahogy az iparos gyorsabban, megbízhatóbban előállít egy asztalt, ahogy a vaját a vajgyűjtő gépekkel gyorsabban, egyszerre óriási tömegekben tudják előállítani, vagy ahogy a mezőgazda traktorával gyorsabb idő alatt, kevesebb költséggel megműveli területét, mintha azt kézzel ásná, kapálná, ugyanígy a baromfitenyésztő is 200—500 drb csirkét keltetőgépével kicsi helyen, jóval kevesebb fáradsággal, költséggel ki tud termelni, mint kotlóstykokkal.

A gépek bevezetése a gazdasági életbe sok időt és üzemköltséget takarít meg.

Nézzük most sorba, hogy a keltetőgépek bevezetése mit nyújt, milyen előnyöket biztosít a baromfitenyésztőnek?

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

vitéz Horváth János. A szóbanforgó cikket vitéz Bencze Gyula dohányárus írta. Címe: Budapest VII, Kerepesi-ut 2. (Keleti p. u. érk. oldal.) Telefon J. 309—29. Kérdezett a VIGASZ választmányi tagja. — **vitéz Várnagy József.** A vitéségi érme pót díjának kifizetéséről jelenleg, sajnos, nincsen szó. Mi a magunk részéről minden alkalommal felszólalunk, ez azonban nem használt eddig. — **Téglamester.** Díjtalanul közöltük. — **vitéz Tihanyi Ferenc.** Kérdésére legközelebb szakértői választ kap. — **vitéz Elekes Antalné.** Szalay László „Pusztai balladája” című könyve gyönyörű kiállításban, színes képekkel és egész vászonba kötve, 24 pengő. Megrendelhető kiadóhivatalunknál. — **vitéz Kendelenyi Ernő.** Érdeklődünk. — **Vitéz Szalai Jenő.** Arra, hogy az illető kérényé mi okból tartatott vissza, nem válaszolhatunk, de az illető felkeresheti az illetékes vármegyei vitési székét, felvilágosítást kérhet, illetve visszakérheti iratait. — **vitéz Horváth István.** Az árvászekéknél elhelyezett összegek bizony, tudomásunk szerint elértéktelenedtek. Mindenesetre ajánljuk, hogy forduljon tanácsért a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyvédhez. — **vitéz Pálffy József.** Ebben a korban tudomásunk szerint a honvédséghez nem vesznek sem fel, sem vissza senkit. Megkérdezheti mégis a székkapitány urat, mit lehetne tenni, vagy forduljon ráunk hivatkozva **vitéz Sziklay Ödön** százados urhoz. — **vitéz Cs. F. Közlöttük.** **vitéz Sajkás Károly.** Erre vonatkozólag a honvédelmi minisztériumban tudhat meg esetleg adatokat, vagy a hadtörténelmi levéltárnál. — **vitéz Horváth Ferenc.** Kérésére előbbi válaszuk szintén vonatkozik. — **vitéz Föhréncz Sándor.** Az öreg Katonák iskolája ezévi naptárunkban összegyűjtve megjelent, képekkel együtt. — **vitéz Somkői Jakab.** A gyermekekre szintén vonatkozik a név, azért az átirást kell kérni az anyakönyvi hivatalban. Erre vonatkozólag felvilágosítást kaphat a járási vitési hadnagy urtól. — **vitéz Nagy Gusztáv.** Az elvesztett vitéségi éremigazolványt pótolja akár a Hadtörténelmi levéltár, akár a népgondozó kirendeltség igazolványa. Vitési kisjelvényt a vármegyei vitési szék utján kaphat. — **vitéz Dicsővári István.** Budapesten van egy Goldmann Gy. nevű fényképészeti cikkek szaküzlete, VI, Teréz-körút 1/c. A bécsirol nem tudunk. — **vitéz Orbán Sándor.** Kákosi Jenő jeles mezőgazdasági füzetei a Magyar Népkönyvtárában jelentek meg. (Kukoricatermesztés új módszerei, Milyen legyen a jó vetőmag, Védekezés a növények és gyümölcsfajták betegségei ellen, ára füzetenként 20 fillér). Rendelje meg a kiadónál: Szent István Társulat kiadóhivatala Budapest, VIII, Szentkirályi-utca 28. — **vitéz Révbíró Imre.** Ha gyapjút akar eladni, forduljon a legközelebbi Mezőgazdasági Kamarához vagy a Vitézek Gazdasági Szövetkezetéhez tanácsért. Az árat is megtudhatja ott. — **Pe-la, Nagykorós.** Sok esetben megtörtént, hogy a behívó eltévedt. Mindenesetre legjobb a vármegyei vitési széknél érdeklődni. — **vitéz Nagy Mózes.** **Vitéz Koncz József** csak egy van s ez ny. tiszthelyettes, lakik Derecskén, Bihar vármegyében. — **vitéz Bognár Boldizsár.** Legközelebb választ kap a határra ültetett gyümölcsfákra vonatkozólag. — **vitéz Dudás Lajos.** A járadéktelkekre vonatkozólag a vármegyei vitési székek bármikor pontos felvilágosítást adnak, ezenkívül évenként a vitési napokon az O. V. Szék pénzügyi osztályának vezetője személyesen tájékoztatja helyszínen a vitézeket. — **vitéz Trencsényi Zsigmond.** Mi minden kérdésre szívesen felelünk. Irja meg a kérdést olvasható írással, tintával egy levelezőlapra s választ kap. — **vitéz Kovács István.** Nagy örömmel olvastuk, hogy Kétegyháza községben Szacsavay Tibor áll. isk. igazgató vezetése mellett milyen szépen, hazafias szellemben nevelkedik az ifjuság. Urmánczy Nándornak lehet a Pesti Hírlap utján írni. — **vitéz Zsigmond Ferenc.** A nyugdíjat a törvényes feleség kapja. Erre vonatkozólag pontosabb felvilágosítást esetleg a nyugdíjszámfejtő-ségnél kaphat. A második kérdésre vonatkozólag kérjen felvilágosítást a községi vagy a hűvösvölgyi al-, illetve főreáliskolák igazgatójától. Jó tanulónak, egészséges testalkatúnak kell lennie, hogy felvegyék. Zrínyi Miklós akadémia Pécsen van. Tizennyolc éves, középiskolát jól végzett fiatalembereket vesznek fel. — **vitéz Tóth László.** Magántisztviselők kisebb kölcsönt váltófedezetre kaphatnak Keresztény Magántisztviselők Hitelszövetkezeténél, Ferenciek bazárja. Érdeklődhet **vitéz Baradlai Orbánnál** is. Ma nehéz olcsó kölcsönt kapni. — **vitéz Peterdy Pál.** Kérjük a házassági hírt annak idején beküldeni, közöljük. — **vitéz Kovács István.** Forduljon a vármegyei vitési székhez. Ugy tudjuk a vármegyei vitézek

önsegélyző egyletétől kaphat kölcsönt vagy segélyt. Esetleg a székkapitány ur a lapban is közzéteszi kérését. — **vitéz Gelléri János.** A folyamórséghez csak legénységi állományukat vesznek fel. Jelentkezhet valaki karpaszományosnak is. — **vitéz Várhegyi Ferenc.** Az állami utmesteri iskola vezetője Sámy Sándor miniszteri tanácsos, kereskedelmi minisztérium. Érdeklődhet a megyei utmesteri hivatalnál is. Kérje esetleg a vitési szék támogatását. — **Szabó Károly.** A folyamórségbe való felvételre vonatkozólag áprilisban szokott hirdetmény megjelenni. Kísérje azt figyelemmel. — **vitéz Puskás József.** Természetes, hogy **vitéz Szabó Ferenc** nemzeti urnak adott feleletünk nemzetességünknek is szól. A vitézek adóját a virilisták közé való felvételénél, mint már megírtuk, kétszer számítják. Az erre vonatkozó rendelkezés az 1929. XXX. törvény-cikk 9. paragrafusának hatodik bekezdésében, a c) pontban található meg. Ha Önt a jegyzőség állításáért kinevette, nevesse ki Ön is a jegyzőséget és követelje a törvény betartását.

Termeljünk lencsét

— Válasz egy, a szerkesztőhöz intézett kérdésre. —

A mai nehéz gazdasági viszonyok között, amikor a gazdának nagy gondot okoz a piachoz való alkalmazkodás, a termények jobb értékesítése, illetve olyan termények termelése, melyek magasabb árukkal több jövedelmet biztosítanak, talán nem érdektelen annak felvetése, hogy a lencse termelésével jobban foglalkozunk.

Mi hozzá vagyunk szokva a stockeraui, szepesi s erdélyi lencséhez, mert a lencse a hűvösebb klímát szereti s nem diszlik a szárazabb vidéken, de ugyanezt állapíthatjuk meg nagy átlagban a borsó klímájáról is s ennek dacára azt látjuk, hogy még az Alföld szárazabb vidékén is sikerrel termelnek borsót, csak a száraz fekvésben nem megy. Itt tehát nem annyira a klíma szárazsága, mint a talaj víztartó- és vízzívőképessége a fontos.

Talaj szempontjából legmegfelelőbbnek tartjuk a középkötött, mészben nem szegény talajt. Vetésforgóban burgonya a legjobb előveteménye, vagy előtte őszi, utána tavaszi jön. Istállótrágyázás utáni második vagy harmadik évben jöjjön, mert különben csak virágozik, de magot nem köt. Porhanyóra elmunkált, gyommentes talajt kíván. Vetése védőnövényvel és pedig árpával történik, 80 liter lencse és 20 liter árpa aránya ajánlható kat. holdanként. Vetésével nem célszerű szietni, legmegfelelőbb március utolsó hete, április eleje. Alátakarása 2—3 cm mélyen, sorkávolsága 20—25 cm szélesen történjen. Ápolási munkája egyszeri kapálás s ha gyom felverné, gyomirtásból áll. Nagyon egyenlőtlenül érik, aratása — mely az árpa érésével megegyezik — akkor történjen, amikor a hüvelyk legnagyobb része sárgásbarna színt vesz fel s a magja is elérte a jellegzetes színt. Kinyúvik vagy aratják, de az mindig harmaton történjen, mert különben sok mag kipereg. Petrencébe rakják vagy kévébe kötik, ami a szalma nagyságától függ. Négy-öt napig kint száradás után behordható. A szekérre ponyvát terítünk ki, mert a rakodásnál a magpergés elkerülhetetlen.

Nagy ellensége a zsiszik, mely különösen száraz vidéken szaporodik jobban el s tesz kárt a termésben. Nagy fontossága, hogy a vetőmaggal ne vigyünk ki zsisziket, amit vagy azáltal érhetünk el, hogy a vetőmagnak szánt lencsét február elején langyosabb szobába visszük s a kibuvó zsisziket tönkretesszük, vagy hordóba öntjük a magot s egy nyitott üvegbe szénkéneget helyezünk rája s erősen befedjük, hogy a zsiszik mielőtt kibujna, elpusztuljon.

Terméshozama 5—12 q, árpával vegyesen 8—16 q között ingadozik kat. holdanként. Szalmatermése 4—10 q.

MEZŐGAZDASÁGI HIREK

A gazdasági helyzet javulására van kilátás.

A magyar gazdasági kutató intézet legutóbb adta ki jelentését a konjunktúra várható alakulásáról. A jelentés megállapítja, hogy a jelek szerint már túl jutottunk a gazdasági depresszió mélypontján és így most már a helyzet javulására számíthatunk. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsi jelentésében hasonló megállapítás olvasható. A termelés, fogyasztás és a forgalom számos terén ugyan hanyatlást mutattak a múlt évben az adatok, a visszaesés azonban nem látszik általános jellegűnek. Egyes termelőágak hanyatló konjunktúrája mellett, más termelőágakban további növekedés volt észlelhető a produkcióban és a fogyasztás terén sem mutatkozott mindenütt csökkenés. A kedvezőtlen tünetek ellenére nincs tehát ok a gazdasági helyzet általános rosszabbodásáról beszélni. Kétségtelen azonban, mondja tovább a jelentés, hogy államháztartásunk keretei nincsenek arányban a közzgazdaságunk teherbíró képességével: a korábbi évek államháztartási feleslegei inkább a külföldi tőkebehozatal kísérő jelenségei voltak, semmint teherbíró képességünk bizonyítékai.

Tavaszi vetőmagszükséglet beszerzése.

A tavaszi vetőmagszükséglet beszerzése most már sürgős és jól teszi a gazda, ha aleromlott fajta vetőmagvak helyett bőtermő és a jó vetőmag követelményeinek minden tekintetben megfelelő vetőmagot vásárol.

Ajánlatos a vetőmagvaknak azzal a kikötéssel való vásárlása, hogy azok tisztaság és csiraképesség tekintetében a magyar kir. Vetőmagvizsgáló Állomás előírt feltételeinek, úgynevezett normáinak megfeleljenek. A vetőmagvak megérkezésekor vegyünk azokból hivatalos mintát két példányban, pecsételtessük le ezeket a vasutállomás hivatalos pecsétjével s ha a vetőmagvak tisztasága, vagy csiraképessége tekintetében bármi gyanu merül fel, küldjük be az egyik mintát hivatalos megvizsgálásra a m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomáshoz, Budapest, II. Kisorókus-utca 15.

A burgonyatermelő gazdáknak a földmivelésügyi minisztériumban székelő m. kir. Burgonyatermelési Hivatal minden szakkérdésben szívesen ad felvilágosítást, ugyanaz a hivatal államilag elismert, megbízható vetőmagot is oszt ki a községi előljáróságok, gazdakörök útján méltányos áron a burgonyatermelő gazdák között, viselve annak vasuti fuvarköltségeit is. Méltánylandó esetekben a hivatal a vetőgumó árát kamatmentesen hitelezi, ilyenkor azonban a fuvar költség a gazdát terhel.

Mire használható fel a nád.

A mocsaras vidékeken a téli munkamentes időben szinte kínálkozik a falu népének a learatásra és feldolgozásra a nád. Sajnos, nálunk a nád aratása még primitív, mert a nádaratógépeket nem ismerik. Németországban már olyan nádaratógépek vannak, melyek akkor is használhatók, amikor nem fagyott be a nádas. Igaz, hogy mióta a nádfedeles házak nagyrészt kimentek a divatból, kevesebb lett a házi szükséglet a nádban és leginkább csak az istálló fedésére használják. Pedig kellő feldolgozás mellett belső választófalak, ól, és kerítés mind olcsón és jól előállíthatók a nád segítségével. De nemcsak a téli száraz nádnak aratása hasznos. A nád, ha kellő időben vágják, takarmánynak is elsőrendű. A zöld, különösen a májusban vágott nád táp-

ereje — bizonyos szempontból — még az egyéb takarmányokat is felülmúlja és az állatok csontképződését is elősegíti. Az állat nagyon szívesen eszi a zöld nádat. Érdemes megemlíteni, hogy a fa pótlására is fel tudják már használni a nádat. Egy hollandi tudós cellulozet állított elő nádból, más államban pedig papírt készítenek belőle. Üvegtok készítésére is beválik, mert jóval olcsóbb és praktikusabb, mint a szalmatok.

A hivatásos mezőgazdasági munkások kötelező szerződötése.

A földmivelésügyi miniszter az aratási és cséplési munkáknak kellő időben és zavartalan módon való elvégzése, ugyszintén a hivatásos mezőgazdasági munkásoknak a mezőgazdasági termelés érdekében rendeltet adott ki. Ebben arra utasította a hatóságokat, hogy a munkaadók az aratási és cséplési munkákra és általában bármely gazdasági munkára minden körülmények között hivatásos mezőgazdasági munkásokat szerződtesenek.

Vásár és piac

Terménypiac. A többhetes szilárd irányzat után, ismét lanyha a terménypiac irányzata. A külföldi nagyobb áreséseknek a határidős piac nem tudott ellenállni és ennek hatása a készárupiacra is erősen mutatkozik. A készárupiacra az áresés azonban nem olyan nagyarányú, mint a határidősön, ezért a buza a jobb értékesítési lehetőséget keresvén a készárupiacra, mint kínálat jelentkezik és kereslet hiányában újabb áresést okozhat. A múlt hét folyamán buza 35—65 fillérrel olcsóbbodott. Sokkal jelentősebb azonban a rozs lanyhulása. Rozsból nagy árukészletek vannak elraktározva, ezzel szemben exportálni csaknem lehetetlen, a helyi fogyasztás pedig a készletekhez képest igen csekély. Ennek tulajdonítható az 1.20—1.30 pengős árlemorzsolódás. A többi cikk irányzata is inkább gyengülés felé hajlik. Ezeknél azonban csak kisebb méretű a visszaesés. A forgalom különösen az utolsó napokban a malmok vásárlókedvének csökkenése miatt igen csekély. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 24.45—24.75, felsőtiszai 23.70—23.95, egyéb 23.20—23.60, buza 78 kg-os tiszavidéki 24.75—24.95, felsőtiszai 23.90—24.15, egyéb 23.45—23.80, buza 79 kg-os tiszavidéki 25.05—25.30, felsőtiszai 24.15—24.40, egyéb 23.75—24.05, buza 80 kg-os tiszavidéki 25.25—25.45, felsőtiszai 24.25—24.50, egyéb 23.80—24.20, rozs pestvidéki és más származású 12.50—12.70, takarmányárpa Ia 15.80—16.50, középminőségű 15.30—15.75, sörárpa felsőmagyarországi 20.00—22.00, egyéb 18.00—20.00, köles 11.00—12.50, zab elsőrendű 14.00—14.70, középminőségű 13.00—13.50, tengeri tiszántúli állomásokról 13.10—13.20, egyéb állomásokról 13.00—13.10, repce 50.00—52.00, buza-korpa 9.80—10.00, lucerna magyar 135.00—150.00, lóhere magyarankás 74.00—83.00, pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Élelmiszerpiac. Ismét olcsóbbodott a tojás, viszont drágult a sertéshús és szalonnafélék ára. A piac többi részén jelentős árváltozás nincs. A forgalom élénk. Árak: marhahús 1.60—3.40, borjúhús 2.60—5.20, juhús 1.00—2.40, sertéshús 1.90—3.80, zsirszalonna 1.80—2.00, hárj 1.96—2.20, zsír 1.92—2.20, csirke sütnivaló 2.20—3.50, lud és ruca 3.20—18.00, teatojás 0.10—0.12, főző- és aprótojás 0.08—0.10, ponty élő 2.20—3.00, jegelt és nem élő 1.80—2.40, teljestej 0.32—0.40, tejfel 1.60—2.00, teavaj 4.00, tehéntúró 0.50—1.00, fehérkenyér 0.44—0.54, félbarna 0.40—0.44, barna 0.28—0.36, bab 0.50—1.20, borsó 0.60—1.20, lencse 0.80—1.60, vöröshagyma makói 0.09—0.10, fejeskáposzta 0.10—0.16, kelkáposzta 0.12—0.18, karfiol 0.50—0.80, rózsaburgonya 0.10—0.15, ellaburgonya 0.08—0.12, közönséges 0.06—0.10, tisztított paraj 0.50—0.70, savanyított káposzta 0.24—0.32, alma 0.60—1.60, körte 1.20—4.00, narancs 0.60—1.20, mandarin 0.80—1.40, nyúl bőrben 3.00, kifejtve 1.50—1.80, gesztenye 0.70—0.80, téliszölő 1.60—2.80, olasz paradicsom 2.00—2.40 pengő.

Lóvásár. A forgalom élénk. Felhajtás 641 darab ló, eladatlan 308 darab. Árak: csikó 40—90, igás kocsiló nehéz 300—700, könnyű 200—360, alárendelt minőségű ló 50—200, vágóló 30—156 pengő darabonként.

Magpiac. (A magyar magkereskedők országos egyesüle-

tének hivatalos árjegyzése.) A heremagvak irányzata változatlan, az olajmagvaké tartott. Árak: lóhere nagyaránkás 74—83, lucerna 130—150, fehérhere 130—160, nyulszapuka 50—60, baltacim 50—52, viktóriaborsó 20—24, expresszorsó 20—22, tavaszi búkköny 25—27, lenmag nagyszemű 60—65, aprószemű 45—47, kendermag 31—34, tökmag nagyszemű 34—36, kismag 32—34, olajgyártásra 29—30, napraforgó fehér 24—26, vegyes 23.75—24.25, mák 123—128, köles vörös 12—12.50, fehér 21—23, vegyes 11—11.50, muhar 20—21, seprőcirok 9—10, csillagfürt fehér 13.50—14.50, mustár fehér 48—50, bab fehér szokványminőségű 47—48, gyöngybab 51—53, fűrjabb gömbölyű 40—41, hosszú 36—37, tarkabab 29—30, repce 50—52 pengő nyersáruért budapesti paritásban.

Sertésár. Irányzat élénk. Felhajtás 3084 darab sertés eladatlan 113 darab. Árak: uradalmi nehézsértés 1.59—1.62, közép 1.56—1.60, szedett közép 1.54—1.62, kiv. 1.64, könnyű 1.48—1.56, silány 1.36—1.46, la öreg nehéz 1.56—1.58, szedett öreg IIa 1.46—1.64, angol sonkasüldő 1.80—1.90, kiv. 1.94, IIa 1.60—1.78, könnyű 1.44—1.56 pengő kg-ként élőszuliban, vágottsertés 1.84—1.98 pengő kg-ként.

Marhavásár. Az irányzat lanyha, a bikák ára 2—4 fillérrel esett. Árak: bika magyar IIIa 62, tarka Ia 98—108, kiv. 112, IIa 86—96, IIIa 70—80, ökör magyar IIa 72—104, IIIa 57—70, tarka Ia 100—116, kiv. 120, IIa 80—98, IIIa 58—76, tehén magyar IIa 62—85, IIIa 44—60, tarka Ia 92—108, kiv. 116, IIa 60—90, IIIa 46—58, bivaly magyar 44—64, növendékmarha 40—80, kicsontoznivaló 32—46 fillér kg-ként élőszuliban.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros)
 Telefon: Aut. 812—40.

Ne szenvedjétek gyomorsavtúltengésben
 a **CIGELKA** „István” sóscarbonátumos jódos víz
 okozatát és okát szünteti — Kapható mindenütt.
 Cigelka-vízek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviselőnk budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.
 Vezérképviselő: Budapest, V., Sas-utca 29. Telefon: Aut. 120-20.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönököt évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4.
 Telefon: Lágymányos 14-37

VITÉZI GOMBLYUK-JELVÉNYEK

tárgyában ismételtelen tudatjuk, hogy csak kivételesen és csak akkor küldhetjük, ha a zöldigazolvány számát közlik velünk és árát három pengő 50 fillért és 50 fillér postaköltséget beküldik. — Ezüstből készült 15 milliméter magas, oxidált, tehát nem zománcos, alpakka gombos kis gomblyuk jelvény ára ugyancsak három pengő 50 fillér, míg az aranyból, aranyozott gombbal készült jelvény ára 10 pengő.

Itt közöljük, hogy január 20-ig rendelt vitézi gyűrűket, valamint Ludovika gyűrűket már postára adtuk. A kővésetek munkában vannak.

Szent György Iparművészeti Műhely
 Budapest, I, Döbrentei-u. 2. Tel. 555-31

Árpádházi Szt Erzsébet Gyermekotthon
 fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) | Fehér Wyandotte
 Amerikai fehér Leghorn | Óriás pekingi kacsá
 törzseiből tenyésztőjások, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérviszsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyészállatkiállításra a földművelésügyi minisztérium tenyészői nagy díját.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a **Gazdák Biztosító Szövetkeze** Budapest IX, Üllői-ut 1

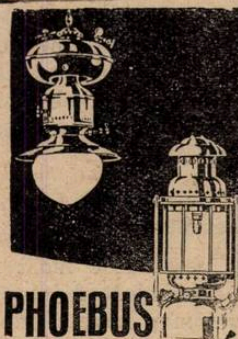
ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, RALESÉT-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
 ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvári IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
 BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
 VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

FŐZ VILAGIT FŰT

PHOEBUS

Sok ezren használják. Napfényszerű gyönyörű világítást mindenütt dícsérik.

Tökéletes!	Praktikus!	Olcsó!
Szagtalan!	Veszélytelen!	Bél nélkül ég!
Asztali lámpa, 300 gyertyafény		P 50.—
Asztali lámpa, 300 gyertyafény, nik. kivétel		P 60.—
Viharlámpa, 300 gyertyafényű		P 75.—
Iv lámpa, 300/400 gyertyafényű		P 90.—

Legkedvezőbb részletfizetési feltételekkel.

Készpénzért nagy árengedménnyel.

Kérje a
 28. számú
 ismertetőt.

ARDÓ JÓZSEF

Budapest, VI., Vilmos császár-út 43.
 Telefon: Aut. 216-34.

Garancia
 tökéletes
 működésért!

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi cimerral, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisz (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

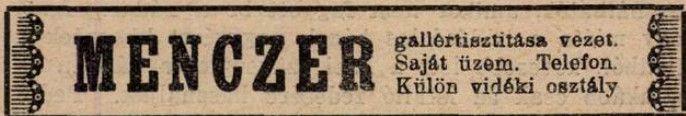
25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. —

A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
 Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 7. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 FEBRUÁR 16

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacsekksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY” MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Vitézi bál

Fényesen sikerült az idei vitézi bál. Magyar pompa, magyar szív és magyar vigasság a pesti Vigadóban

Bál, multság, vigasság, tor. Ne rázza fejét senki. Mindig volt és mindig lesz. A magyar még szeretett rokonai, barátai, hősei emlékét is torral ülte meg, mutatván, hogy a múlandóság, a baj, a fájdalom küszöbén, dacos és életrenéző lélekkel áldoz a multaknak.

Nem volt olyan gyász és sorscsapás, törökvész, németdulás, hogy a magyar ha sirva is, de ne vigadott volna. Az ősi virtus levegőt, tombolást, felejtést kívánt és szült a zene, zugott a bál minden időközön át, hogy aztán a komoly feladatra annál frissebb erővel mehessen a sokat vert vitéz.

Az igazi multság mindig felemelő, visszataszító csak a tradíciók elhanyagolása. Jó *Gvadányi* a Pelseskei nótáriusban ostorozza gunyos szavakkal az új-

módi bált, ahol magyar szó, magyar szokás, magyar ruha, magyar tánc idegen. A Vitézi bál immár tradícióvá vált újra, magyar pompájával, történeti felvonulásával, jeleneteivel nemes látvány és megbecsülése a mult szépségeinek. Eleinte talán inkább családi jellegű szórakozásnak gondolódott és indult, az évek folyamán azonban az ország legelőkelőbb báljává, reprezentációs felvonulássá, szinte hazafias tüntetéssé növekedett, amely bállal egy másik multság sem veheti fel a versenyt. Ezen a bálon ott látjuk a gyönyörű magyar viselet pompáját, a ragyogó ifjúság derűs kedvét, a háboru nagy vezéreit, hőseit, a társadalmi élet előkelőseit, élükön magával a Kormányzó Urral, a Vitézek Főkapitányával. Hadd lássa kelet és nyugat, hogy az ősi virtus még él és ha

Kormányzói emelvény a Vitézi Bálon. A Kormányzó Úr vitéz Soós ny. gyalogsági tábornok bálelnökökkel beszélget.

ezer baj nyujt és szomoruság szorongat, a fejünket nem lógatjuk. Legalább ilyenkor, ünnepnapon elfeledkezünk a magunk nagy gyászáról és testvéreink ezer szaggató fájdalomáról, elmerengünk a multak dicsőségén. Jövőbe nézünk, reménykedünk és az ősi csárdás vérpezsdítő ütemére talán sok-sok magyar szíven, messze határokon túl kél reménység, amikor a rádió szárnyain át lélekben végigélik a ragyogó pompát és dacos mulatságot, hogy eljön az idő, nem is olyan nagyon sokára, amikor egy igazi farsang virrad minden magyarokra. Igazi farsang, amelyen kivilágos kivrattig táncol minden magyar, öreg és fiatal, amikor egy nagy bálteremmé válik ismét az ország, mint régi jó időkben, amikor egy bálra messze vidékről utaztak fel a fedeles kocsikban a magyar familiák, hogy a jókedvüket kitombolhassák.

Eljön egyszer az igazi bál ideje. Addig tartasuk fenn a jószokást, hogy el ne felejtjük a nevetést, a táncot s igazán tudjunk ünnepelni, ha már lesz mit ünnepelni.

*

Csodálatosan szép volt az idei Vitézi Bál. Fényben, ragyogásban, látogatottságban és vidámságban talán tul-tett az összes eddigi vitézi bálok is. Már este kilenc órakor megindult a közönség áradata a Vigadó felé. Diszruhás rendőrök serege tartotta fenn a rendet a Vigadó körül és az odavezető utakon. Az autók egymást érték és a Vörösmarty-tér környékén csak lassan haladhatott előre az autók hosszú sora. A terem tíz óra előtt már szinte túltömöttnek látszott. A csillogó egyenruhák és a frakkok között feltűnt egy-egy diszmagyar is és számos mellet diszitett egyik-másik magas rendjel nagyszalagja.

Az előcsarnokban történelmi ezredek egyenruháiba öltözött huszárok, Mátyás korabeli, feketementés iródiakok, selyemruhás apródok álltak sorfalat, akik az érkező előkelőségek diszkiséréteül voltak szánva. Az érkező előkelőségeket s a bál háziasszonyait bádoki vitéz Soós Károly ny. gyal. tábornoknak, a bál elnökének vezetésével a bál főrendezői és házigazdái: vitéz Lázár Domokos tábornok,

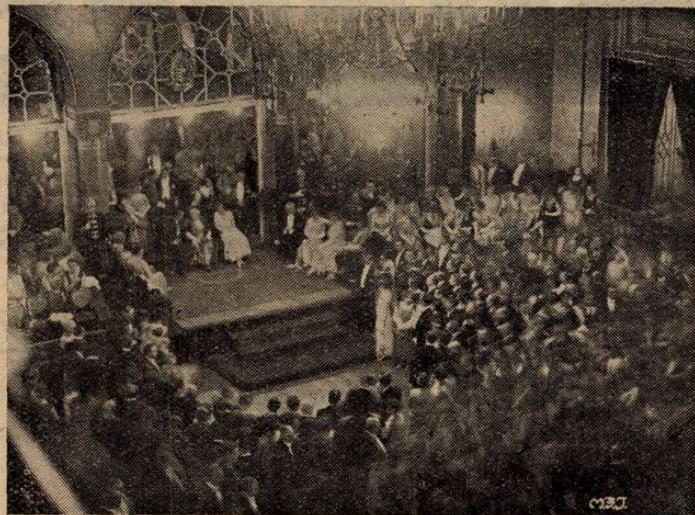

Előkelőségek a Vitézi Bálon. Balról jobbra áll vitéz József kir. herceg tábornagy gróf Bethlen Istvánnéval, Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, Kormányzó Úr Öfömméltósága, jobb szélén gróf Ráday Gedeon és vitéz Horthy István ny. lovassági tábornok. Elöl Izabella kir. hercegnasszony, vitéz gróf Teleki Béláné.

budapesti székkapitány, vitéz Bányay Géza alezredes, székkapitány helyettese, vitéz Bayor Ferenc ny. alezredes, vitéz Benárd Ágoston ny. miniszter, vitéz Csicsery-Rónay István alezredes fogadták s vezették a teremben levő disz-

emelvényre. A háziasszonyoknak kék selyemszallagos mell-tűt nyujtottak át.

Tíz óra után érkezett a bálra vitéz József kir. herceg, és vitéz József Ferenc kir. herceg. Mindkettőjüket hat párduckacagányos Árpádkori vitézek diszkisérétevel vezették fel a bálterembe. Megérkezett Izabella kir. hercegnasszony, kinek egy parókás apród párnán nyujtotta át a

Diszemelvény a Vitézi Bálon, Izabella kir. hercegnasszony vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszterrel beszélget.

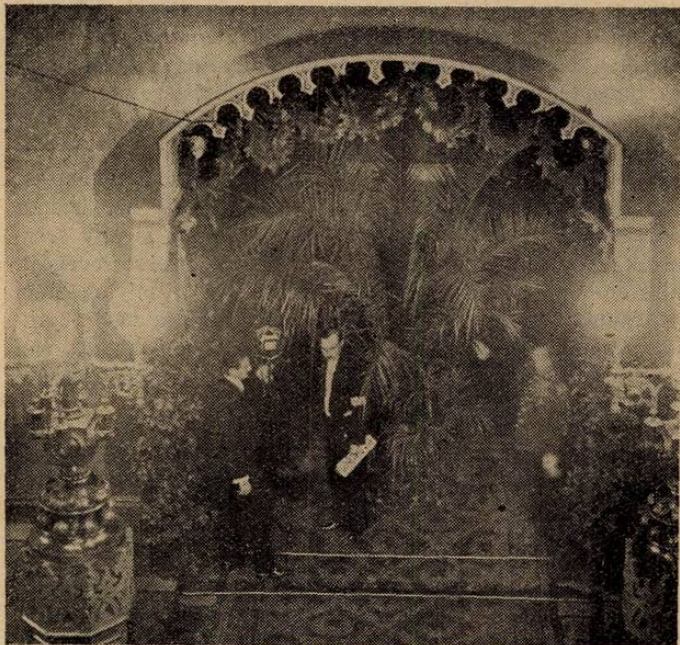
rendezés ajándékát, egy magyarosan himzett bőrfoglalatba helyezett táncrendet. Albrecht kir. herceget diszkiséréte 48-as egyenruhába öltözött honvédhuszárok követték.

Féltizenegyor jelezték a Kormányzó közeledését.

A Kormányzót az előcsarnokban tiszabeői vitéz Hellebronth Antal ny. tüzérségi tábornok, bulcsi vitéz Janky Kocsárd a honvédség főparancsnoka és bádoki vitéz Soós Károly ny. gyal. tábornok, a bál elnökének vezetésével a Vitézi Rend összes törzskapitányai, élükön vitéz Igmándy-Hegyessy Géza testőrezredes, ügyvezető törzskapitánnyal, valamint csikaplócai vitéz Lázár Domokos budapesti székkapitány, vitéz Bányay Géza alezredes, a székkapitány helyettese, továbbá a bál főrendezői: vitéz Guillaume Árpád ny. altábornagy, vitéz Bayor Ferenc ny. alezredes, vitéz Csicsery-Rónay István ny. alezredes, vitéz Benárd Ágoston ny. miniszter, a bál házigazdái fogadták. A Kormányzó szívélyes szavakkal köszönte meg a fogadtatást és azután megindult a menet a bálterem felé. A lépcsőház erkélyén elhelyezett harsonák megszólaltak. A lépcsőn a terem felé elsőnek vitéz Bányay ny. alezredes haladt, majd vitéz Lázár ny. tábornok, azután a Kormányzó, kit vitéz Hellebronth Antal ny. tüzérségi tábornok és vitéz Soós Károly ny. gyal. tábornok kísérték. Mögöttük pedig a kíséret többi része. A menetet két oldalán a Rátky-huszárok és az Ilka-huszárok régi festői egyenruháiba öltözött diszkiséret haladt. A teremben felcsendül a Himnusz. A Kormányzó a kisterem felől lépett a Vigadó nagytermébe s végighaladt a közönség között a diszemelvényig. A teremben pirosruhás Mária Terézia-huszárok és zöld egyenruhás Simonyi-huszárok fehérmentés, ezüstsujtásos tisztek vezetésével állottak sorfalat és tartották szabadon a Kormányzó útját.

A diszemelvényt valóságos babérrerdővé varázsolta a rendezőség buzgalma. Aranybabérkoszorus, zöld fonatos vitézi címerek tették az emelvényt még diszesebbé. Az emelvényen a Kormányzó érkezésekor Izabella kir. hercegnasszonyon, vitéz József, vitéz Albrecht és vitéz József Fe-

renc kir. hercegeken kívül ott volt *Bethlen Istvánné* grófnő, a miniszterelnök neje, vitéz *Gömbös Gyula* honvédelmi, *Zsitvay Tibor* igazságügyi, *Scitovszky Tibor* belügyi miniszterek, *Ripka Ferenc*, Budapest főpolgármestere, továbbá a bál háziasszonyai, a magas katonai méltóságok s a társadalmi és közéleti előkelőségek egész sora.

Rádióközvetítés a Vitézi Bálon. A mikrofon a Vigadó előcsarnokában.

Amikor a Kormányzó az emelvényen helyet foglalt, vitéz *Soós ny. gyal. tábornok*, a bál diszelnöke engedélyt kért, hogy az Operaház táncoskara a körmagyart bemutathassa. Felcsendült *Erkel Ferenc* muzsikája s megjelentek magyar ruhában az Operaház balettkarának tagjai, akik *Brada Ede* balettmester vezetésével bemutatták ezt az oly méltóságteljes és mégis annyira élettel teli, jellegzetesen magyar táncot. A tánc befejezése után a bál elnöke a táncmulatság megkezdésére kért engedélyt a Kormányzótól. Az első csárdásra a következő párok állottak fel:

Gróf *Bethlen Istvánné*—vitéz *Lázár Domokos* tábornok.

Vitéz *Szinay Béláné*—vitéz *Bayor Ferenc* alezredes.

Bezegeh-Huszágh Miklósné dr.-né—vitéz *Igmándy-Hegyessy Géza* testőrezredes.

Vitéz *Igmándy-Hegyessyné*—vitéz *Barcsay Ádám* alezredes.

Zsitvay Kató—vitéz *Boronkay István dr.*

Takátsy Buba—vitéz *Máté Gyula*.

Rapaich Médi—vitéz *Orbán István* főhadnagy.

Zádorfalvi és berkeszi Katona Sári—vitéz *Makay Imre* őrnagy.

Bezegeh-Huszágh Morzsi—vitéz *Fehér Xavér Ferenc*.

Derényi Gabi—vitéz *Legény Béla* százados.

Radics Béla cigányzenekara rázendített a vitézek nótájára:

„Vitézek, legények...”

Pár percig tartott csupán a megnyitócsárdás, melyet nagy érdeklődéssel figyelt a termet zsufolásig megtöltő közönség. Azután újra a *Fricsay* főzeneigazgató vezetése alatt álló honvéddzenekar vette át a szerepet és keringőjének hangjai mellett megindult a tánc. Eleinte bizony nehezen ment. A táncoló párok kevés helyet tudtak maguknak nyitni, oly nagy volt a bál iránt az érdeklődés, oly sokan jöttek el, hogy tanui legyenek az idej farsang

kimagasló eseményének, a Vitézi Bálnak, hogy a táncolóknak, legalább eleinte, alig maradt hely. Lassankint azonban mégis csak átvették az uralmat a teremben a tánc hívei s a Vigadó a nagyszabású, igazi bál képét öltötte magára.

A diszemelvényen a Kormányzó sokáig látható gyönyörűséggel nézte a bál színes képét, majd hosszasan elbeszélgetett vitéz *József kir. herceggel*, vitéz *Albrecht kir. herceggel*. Megszólításával tüntette ki vitéz *Gömbös Gyula* honv. minisztert, *Zsitvay Tibor* igazságügyi minisztert, *Scitovszky Béla* belügyminisztert és *Ripka Ferenc* főpolgármestert. Sorra vette a bálon megjelent katonai méltóságokat, a Vitézi Rend törzskapitányait. *Isabella kir. hercegasszony* ezalatt a bál háziasszonyait tüntette ki megszólításával.

Félórával éjfél után csendült fel újra a Himnusz, jelezve a Főméltóságu Ur távozását. A tánc forgataga megállt, a párok széles utat nyitottak s mély meghajlással köszöntötték a távozó Kormányzót, akit szeretettől csillogó szemek tekintete követett, amikor hazafelé indult leg-hűségesebb hívei köréből.

A Vigadó megnyitásának évfordulójára esett az idei Vitézi Bál.

Az idei Vitézi Bál napján, február 8-án volt 65 éve annak, hogy az újjáépített Vigadóban, az első nyilvános bált tartották. Ez a bál 1865 február 8-án folyt le és előkelő uriasszonyokból álló bizottság rendezte, kiknek élén a világosi kastély urnője, *Bohusné, Szőgyény Antónia* állott. A bál a kiegyezés előtti időkre, az elnyomatás korszakára esett és ezért, bár álarcosbál volt, mindenki magyar

Isabella királyi hercegasszony, a Vitézi Bálon. Balra *Oxilia* olasz katonai attasé neje, mögötte vitéz *Albrecht kir. herceg*, vitéz *Kárpáthy Kamillónéval*.

ruhában jelent meg. A nők éjfélig a magyar ruha fölé dominót öltöttek. Rendkívüli hideg volt azon a napon, ennek dacára zsufolásig megteltek az új Vigadó fényes termei. Mint minden akkori társadalmi esemény, ez a bál is erős, nemzeti jellegű tüntetéssé vált. Az egykoru krónikás feljegyzéséből kitűnik, hogy a Dunaparton épült mórstílus

hatalmas palotát akkor még nem hívták Vigadónak, hanem csak akkor keresték a megfelelő nevet és Pest város tanácsa a „Vigarda“ névben állapodott meg, amely későbbben változott át a közönség ajkán „Vigadóvá“. A belépőjegyek meglehetősen drágák voltak. A pályákat 15 forintért árulták, a személyjegyek ára 2 forint 50 krajcár volt, ami az akkori viszonyok között nem volt megvetendő összeg. A jövedelem természetesen jótékony célra volt szánva.

Rádió a Vitézi bálon.

Az idei Vitézi Bálon megjelent egy érdekes és modern vendég is, a — rádió. A magyar Rádió kiküldte munkatársait és mérnökeiket, felállította a Vigadóban mikrofonjait, — egyik a lépcsőház fordulójánál a pálmák közé volt rejtve, a másikat a karzaton, a diszermelvény felett helyezték el — és izgalmasan érdekes, színes és változatos képet nyújtott hallgatóinak a farsang kimagasló eseményéről, a Vitézi Bálról. *Hegedűs* Tibor, a Vígsház rendezője és *K. Halász* Gyula, a „Rádióélet“ munkatársa álltak a mikrofonok mellett és ötletesen, szellemesen vázolták a rádió hallgatóinak az eléjük táruló ragyogó képet, a bálterem

kápráztató kavargását s a Vitézi Bál eseményeit. A mikrofonba belecsendült a Kormányzó érkezését jelző harsonák ezüstös hangja, majd a Himnusz méltóságteljes dallama, mely a terembe lépő Kormányzót köszöntötte. Szeretvették a rádió hullámai Erkel zenéjének hangjait, amikor a bálteremben a körmagyart táncolták, majd a „Vitézi csárdás“ kedves, hetyke melódiáját, a katonazene pattogó ritmusú tánczenéjét, a zsufolt terem zsongását, lüktetését. A zene szünetei alatt egyre folyt a mikrofonokon keresztül a bál epizódjainak, apróbb-nagyobb érdekességeinek ismertetése, tarkítva a mikrofon előtt lefolyt kedves, vidám beszélgetésekkel. (Egyes bájos kislány odasurrant az egyik mikrofonhoz s bekiáltott: „*Klárka, jól mulatunk!*“. Sajnos, az a csunya mikrofon akkor éppen ki volt kapcsolva. Talán e sorok révén eljut az üzenet Klárikához.) A rádió hallgatói messze földön is úgy éreztették, mintha maguk is ott lettek volna a forró levegőjű bálteremben. S túl a trianoni határokon bizonyára nem egy rabmagyar hallgatta égő szemmel rádiója mellett annak a bálnak hozzá is elverődő hangjait, melyen ott van Horthy Miklós is, aki megjelent kedvelt vitézei körében s résztvesz azoknak farsangi multságán.

Fővédőasszonyok:

Izabella kir. hercegasszony Öfensége, Auguszt kir. hercegasszony Öfensége, Anna kir. hercegasszony Öfensége, nagybányai vitéz Horthy Miklósné Főméltósága Asszony, gr. Bethlen Istvánné, bucsi vitéz Jankó Kocsárdné, tiszabői vitéz Hellebronth Antalné, dr. br. Wlassics Gyuláné, Almásy Lászlóné.

Védőasszonyok:

Beöthy Lászlóné, dr. Bud Jánosné, dr. Bezegh Huszágh Miklósné, békési vitéz Csanády Frigyesné, jákfai vitéz Gömbös Gyuláné, schöndorni vitéz Schönnér Odilóné, dr. gr. Klebelsberg Kunóné, Mayer Jánosné, dr. Zsitvay Tiborné, dr. Preszly Elemérné, Puky Endréné, dr. Ripka Ferencné, Szci-tovszky Béláné, simontornyai vitéz Schamschula Rezsóné, dr. Walkó Lajosné, dr. Vértessy Sándorné, Zawadowsky Alfrédné, gr. Széchenyi Bertalané, livóni vitéz Hadfy Imréné, bádoki vitéz Soós Károlyné, uzsoki vitéz báró Szurmay Sándorné, vitéz Kárpáthy Kamillóné, Wekerle Sándorné, dr. Erdélyi Lórántné.

Háziasszonyok:

Gr. Apponyi Károlyné, gr. Almásy Dénesné, ifj. gr. Almásy Dénesné, Ambrózy Gyuláné, vitéz Adorján Ágostonné, vitéz Aranyossy Béláné, br. Bottlik Istvánné, özv. Berzsenyi Sándorné, Bánó Istvánné, Bartal Aurélné, Balatoni Farkas Lászlóné, Bolváry Andorné, Bogáthy Józsefné, gr. Bolza Józsefné, Berczel Jenőné, Buzáth Jánosné, Békásy Endréné, Börcsök Andorné, Bosnyák Zoltánné, vitéz Bura Árpádné, vitéz Baintner Ernőné, vitéz Bátorffy Vilmosné, vitéz Bernátsky Kornélné, vitéz Bányay Gézané, vitéz Barna Kornélné, vitéz Bartha Károlyné, vitéz Barkó Istvánné, vitéz Barabás Emilné, vitéz Barcsay Ádámné, vitéz Békéssy Rudolfné, vitéz Bánó Kálmánné, vitéz Barczaujfalussy Ernőné, vitéz Bayor Ferencné, özv. vitéz Csörgény Károlyné, vitéz Csicsery Rónay Istvánné, vitéz Czékus Zoltánné, vitéz Csenkey Gézané, vitéz Császy Józsefné, Des Escherolles Kruspár Gilbertné, vitéz Diószeghy Gáborné, özv. vitéz Diénes Oehm Tivadarné, vitéz Draskóczy Istvánné, vitéz Doroghy Sán-

dorné, vitéz Dénes Ottoné, vitéz Denk Gusztávné, vitéz Derényi Emilné, vitéz Deschán Benőné, gr. Eszterházy Lászlóné, vitéz Éber Béláné, Fábián Istvánné, vitéz Fejes Kálmánné, vitéz Fraknóváry Gézané, vitéz Fabényi Edéné, Falussy Jenőné, Füleky Dezsóné, Gévay Wolf Lajosné, dr. Gárdonyi Pálné, Görwe Lászlóné, vitéz Galánthay Tivadarné, vitéz Görgey Miklósné, vitéz Gyárfás Győzőné, vitéz Guillaume Árpádné, vitéz Galánthay Istvánné, Horváth Lajosné, br. Haupt Buchenrode Istvánné, Halassy Józsefné, ifj. vitéz nagybányai Horthy Miklósné, vitéz Horváth Gyuláné, vitéz Holényi Jánosné, vitéz Horváth Imréné, vitéz Jancsó Istvánné, vitéz Juhász Lászlóné, vitéz Igmándy Hegyessy Gézané, Kiss Gézané, vitéz Kraskovich Zoltánné, br. Kornfeld Móricné, gr. Károlyi Lászlóné, gr. Khuen Héderváry Sándorné, Kopácsy Istvánné, vitéz Kozma Miklósné, vitéz Kiss Károlyné, vitéz Kő Józsefné, vitéz Kubinyi Gyuláné, vitéz Kubay Lajosné, vitéz Kovács Aladárné, vitéz Kovács Béláné, vitéz Kiss Lászlóné, vitéz Keresztes Fischer Lajosné, vitéz Kalándy Imréné, vitéz Kozma Ferencné, vitéz Kálóczy Andrásné, Keresztély Jánosné, vitéz Kiss Mihályné, vitéz Kárpáthy Tiborné, vitéz Keresztényszigethy Sándorné, vitéz Kovács Antalné, Lipóczy Norbertné, dr. Lichtenstein Lászlóné, vitéz László Miklósné, vitéz Lengerer Jánosné, vitéz Lupkovich Miklósné, vitéz Lenky Jánosné, vitéz Lázár Domokosné, vitéz Lányi Lindner Gusztávné, vitéz Lipcsey Mártonné, vitéz Liszkay Győzőné, gr. Merán Jánosné, özv. Malonyay Tamásné, dr. Mihályffy Ernőné, herceg Montenuovo Nándorné, Metternich Paula hercegnő, Mattyasovszky Miklósné, dr. Mattyasovszky Miklósné, vitéz Markóczy Antalné, vitéz Mátyás Sándorné, vitéz Marschalkó Kornélné, vitéz Módly Zoltánné, vitéz Móricz Kálmánné, vitéz Morsóczy Józsefné, gr. Nemes Albertné, vitéz Nagy Sándorné, gr. Nádasdy Tamásné, gr. Nemes Jánosné, vitéz Németh Lajosné, Németh Károlyné, örgróf Pallavicini Alfonz Sándorné, Puréll Győzőné, vitéz Pacor Józsefné, vitéz Párniczky Jenőné, vitéz Pados Andrásné, vitéz Párkány Sándorné, vitéz Pallyay Rezsóné, vitéz Rosner Istvánné, Rozmanith Antalné, özv. Renfer Gusztávné, br. Rubidó Zichy Ivánné, vitéz Rapaich Richárdné, vitéz Révy Kál-

mánné, vitéz Rátz Jenőné, vitéz Rétai Oszkárné, vitéz Reviczky Lászlóné, vitéz Raics Károlyné, vitéz Rátvay Imréné, Steer Ferencné, özv. br. Sardagna Jánosné, özv. Szepeßy Kálmánné, gr. Széchenyi Aladárné, Szent-Imrey Gyuláné, özv. Szalacszy Ferencné, özv. Sztankovánszky Jánosné, Stefanovics Jánosné, Sarkady Istvánné, özv. br. Solymossy Ödönné, gr. Széchenyi Emilné, Satzger Pálné, özv. Satzger Pálné, Szabó Endréné, br. Sennyey Miklósné, gr. Serényi Lászlóné, Schuller Guidóné, dr. vitéz Shvoy Kálmánné, vitéz Szepeßy Aladárné, vitéz Sipos Árpádné, vitéz Schrantz Vilmosné, vitéz Sáfán Gézané, v. Szabó Sándorné, vitéz Szobotich Emilné, vitéz Súlyomváry Kálmánné, vitéz Somorjay Jenőné, vitéz Szécsy Imréné, vitéz Szinay Béláné, vitéz Szilárd Zoltánné, Sibirik Sándorné, vitéz Szentkirályi Gyuláné, vitéz Szentirmay Zoltánné, Téglássy Andrásné, dr. Thurner Mihályné, Tomcsányi Vilmos Pálné, gr. Teleki Tiborné, dr. Tomcsányi Kálmánné, br. Tunekel Ferencné, vitéz Takátsy Györgyné, br. vitéz Thán Károlyné, vitéz Toókos Gyuláné, vitéz Tihanyi Szilárdné, vitéz Tóth Béláné, Ujhelyi Józsefné, Ujfalussy Gáborné, dr. Vojnits Ferencné, Vitéz Árpádné, gr. Wenkheim Jenőné, Vásáry Istvánné, dr. Weszely Tiborné, gr. Vay Gáborné, Waldbott Bassenheim Frigyes báróné, Vladics Gáborné, vitéz Vaay Pálné, vitéz Vajtafy Ottóné, vitéz Vasváry Lászlóné, gr. Zichy Meskó Jakabné, gr. Zichy Ödönné, vitéz Zalán Antalné, vitéz Zalay Józsefné, Quentell Edéné.

Asszonyok:

Csillag Benőné dr.-né, Rompola Jánosné, Fodor Józsefné, vitéz Vassányi Béláné, Székely Ágostné dr.-né, özv. Gállfyné Hedry Jolán, Noszlópy Németh Imréné, Géczy Dezsóné, vitéz Egri Nándorné, vitéz Pap Béláné, vitéz Földházy Pálné, Pallaskári Péterné, Uher Ernőné, vitéz Kishindyné, Szalay Istvánné, vitéz Békessy Rudolfné, Trettler Dénesné, Somogyi Gyuláné, Buday Tivadarné, Molnár Aladárné, Kohos Dezsóné, Gersner Antalné, Vörös Sándorné, Berde ezredesné, vitéz Lubkovich Miklósné, Hazai Imréné, Spénovist Jenőné, Nagy Ádámné, vitéz Füzy Antalné, Scheiber Ferencné, Székely Sándorné, vitéz Földváry Jánosné, Simkó Károlyné, vitéz Kalocsay Kál-

mánné, Hadzy Jenőné dr.-né, vitéz Széchy Imréné, vitéz Tihanyi Szilárdné, vitéz Solyomváry-Schletter Józsefné, Molnár Aladárné, Vándorffy Józsefné dr.-né, Lenkei Gézáné, vitéz Setét Vincéné, vitéz Aranyossy Béláné, Pathó Istvánné, vitéz Laborcfiné, vitéz Portóy Zsigmondné, vitéz schöndorni Schönnér Odillóné, vitéz Takácsy Tiborné, Kassay Ferencné, Nováky Zoltánné, Komondy Józsefné, vitéz Kiss Lászlóné, vitéz hegyaljai Pacor Józsefné, Mérey Aurélné, vitéz Fehér Xavér Ferencné, Kugler Richárdné, vitéz Somody Jánosné dr.-né, Holger Antalné, özv. Füredy Lászlóné, vitéz Bosnyák Andorné, Mohaupt Károlyné, Kelb Albertné, Szentiványi Dezsőné dr.-né, Puchner Emilné báróné, vitéz Sztankovánszky Pálné, vitéz Barcy Gáborné, özv. Wolfram Ferencné, vitéz Bella Imréné dr.-né, vitéz Zalayné, Jeszenszky Elemérné, Rónay Rezsőné, vitéz Katona Ferencné, vitéz Vasváry Lászlóné, vitéz Horváth Győzőné, vitéz Móra Mihályné, vitéz Tihanyi Batvég Imréné, Füleki Dezsőné, Gyenge Zoltánné, Havas Jenőné, özv. Horváth Nándorné, Imre Sándorné dr.-né, Szemző Károlyné, Andreics Györgyné, Olgyay Ferencné, vitéz Botond Béláné dr.-né, vitéz Andrassy Gyuláné, vitéz Deák Lajosné, vitéz Horváth Viktorné, Brossek Rudolfné, Eckensberger Nándorné, Szabó Józsefné, Butner Rihárdné, Niegreisz Béláné, vitéz Laborczzfy Rezsőné, vitéz Lukászy Károlyné, vitéz Horváth Antalné, Zsilinszky Gáborné, Faller Jánosné, Baán Gerőné, vitéz Fraknováry Gézáné, Stessel Ernőné, Hazay Imréné, Linkes Győzőné, Sándor Jánosné, Horváth Gézáné, Jeszenszky Elemérné, Imre Sándorné dr.-né, vitéz Bányay Gézáné, vitéz Aranyossy Béláné, Bumpa Ferencné, Teleki Kálmánné dr.-né, Rybár Istvánné dr.-né, Kerntler Kálmánné dr.-né, Szentlislófi Dezső Elemérné, vitéz Berde Gáborné, Füredy Lászlóné, Benedek Jánosné, Csonka Kálmánné, Kail Béláné, Kéz Vilmosné, Fürst Ivánné, Nagy Imréné, Konez Sándorné, Fassánok Gáborné dr.-né, Horváth Zoltánné, Scholtz Józsefné dr.-né, özv. Karvinszky Jánosné, vitéz Havassy Jenőné, Bíró Gézáné, Kálnay Istvánné, özv. Kercsay Sándorné, Bunge Rudolfné, Markó Jánosné, Kondér Mihályné, Sümegi Lászlóné dr.-né, Morell Edéné, Dévényi Lajosné, Nováky Gáborné, Rouse Mihályné dr.-né, vitéz Szentkuthy Istvánné dr.-né, vitéz Skublics Viktorné, Ivánka Lászlóné báróné, Fejér Elemérné, Fejér Barnáné, Györffyné Megyery Ella, özv. Pálffy Sándorné, vitéz

Darvas Józsefné, Rózsay Elemérné, Zenovics Zénóné dr.-né, Pausz Jánosné, Lakner Antalné, Rörer Béláné, özv. Berán Vincéné, Szeiffert Aranka, Leszig Józsefné, vitéz Takátsy Györgyné, özv. Szemző Károlyné, vitéz Földházy Pálné, Paláskáry Péterné, Uher Ernőné, Schwartz Jenőné, Szaitz Béláné, Orancsák Jánosné, Bakóczy Istvánné, Tretter Dénesné, özv. Báthory Istvánné, Pénzes Benőné, Scholtz Gézáné, Gaszner Béláné dr.-né, Karsay Győzőné dr.-né, Richter Richárdné, Homér Ödönné dr.-né, Rimbits Sándorné, Ohniny Vilmosné, Asztalos Gyuláné, Müller Arthurné, Perin Jánosné dr.-né, Mattanovich Árpádné, Lenkey Lehelné, Tatay Józsefné, özv. Benyei Istvánné, Simkó Károlyné, Horváth Barnáné, Bugátt Béláné, Pilon Vilmosné, Varságh Jánosné, Kertész Pálné, özv. Tóth Pálné, Szöts Aurélné dr.-né, Tólos Józsefné, Kapronczay Mihályné, özv. Holeczek Viktorné, vitéz Homa Gyuláné dr.-né, Fekete Andrásné, Bandl Sándorné, Benedikty Sándorné, Koletics Sándorné, Kowaller Károlyné, Maros Istváné (Vác), Vavrincez Dezsőné dr.-né, Witzmann Gyuláné dr.-né.

Leányok:

Eckensberger Mária, Bubner Mica, Bezegh-Huszágh Morzsi, Kukin Valéria, Martsekényi Ibolya, Fraknováry Mária, Stessel Márta, Sándor Boró, Csernyánszky Hap, Tusa Emmi, Rumpa Etelka, Teleki Juci, Zsigmond Babus, Kerntler Viola, Berde Mária, Bedőházy Ibolya, Turbók Mária, Benedek Judith, Csonka Katóka, Konecs Klárka, Benyács Mimi, Eötvös Mancsi, Bartutov Dóra, Havassy Marián, Kerezay Rózsika, Markó Mária, Markó Márta, Márk Ágnes, Márk Gizella, Kaszás Rózsika, Dávid Babi, Reidner Baba, Eiszlich Teodora, Skublics Erika, Karathnai Könczey Judit, Fejér Lola, Fejér Tesza, Pálffy Margit, Sámson Boriska, Rózsay Magdolna, Pausz Baba, Kheberich Ilus, Römer Emi, Römer Joli, Takátsy Judit, Szemző Karola, Szemző Cica, Nagy Lelly, sipeki Balás Jolán, Bánó Eszter, Szeitz Magdika, Orencsák Zsóka, Bakóczy Lili, Kricsfalussy Magda, Pénzes Ilona, Pétezes Jutka, Szöts Jolán, Adamek Mária, Kóky Lujzika, Schüller Mancsi, Burány Mancsi, Lenkey Györgyike, Lenkey Piroksa, Bujnovszky Erzsébet, Horváth Ibolya, Hager Mici, Pilsu Valéria, Varságh Irén, Kertész Iluska, Wesely Mariotta, Tóth Margit, Szöts Aliz, Zsitvay Kató, Talos Bözsi,

Kapronczay Rózsai, Soós Erzsébet, Soós Vilma, Soós Annuska, Feistel Ilus, Holeczek Margit és Ella, Foltanek Matild, Bruckbauer Esztike, Németh Ilus, karczagi Nagy Julianna, karczagi Nagy Bözsike, Lukács Margit, Rónai Erna, Moóry Sándor és Béby, Székely Mimi, Lovrich Maja, Hatfaludy Bözsi, Gally Klára, Géczy Onka, Piatschek Sárka, Sipeki Balázs Jolán, Rejtő Magda, Marcsekényi Ibolya, Horogszegi Szilágyi Gitta, László Marietta, Báthory Margit, Csöffy Istó dr., Rakovszky Lily, Erompa Ety, Havasi Cica, Blumenthal Gitta, Könczei Judit, Szemző Abrella, Szemző Stefi, Wessely Marietta, Bigner Warda, Kolner Ilonka, Hodassy Gitta, Berda Mária, Bedőházy Mária, Némethy Blanka, Dobó Ella, Petró Gitta, Makay Margit, Rubay Horváth Ibolya, Szántay Böske, Földváry Mancsi, Csók Gizi, Pálffy Margit, Fábrián Klarissze, Rejtő Magda, Hoiger Mimy, Turgó Baba, Bodrogi Bora, Solyomvári-Schneitzer Zsuzsi, Urbanek Gizi, Koós Dea, Rathó Irmus, Kormöndy Gizella, Spelter Idus, Szabó Ella, Komondy Margit, Kiss Izabella, Rózsa Teréz, Rózsa Mária, Hubner Mica, Somodi Klára, Marca Edit, Molnár Gizella, Krompaszky Vilma, Péntek Klári, Szabó Boriska, Topál Ibolya, Dudics Kamilla, Varsányi Irén, Baróczy Joly, Horváth Luizi, Farkas Irén, Bella Matyó, Humbi Irén, Vodicska Luci, Tóth Kató, Kublics Erika, Fehér Nóra, Neuhauser Stefi, Beita Mimy, Velcsár Ilonka, Süller Mancy, Berrey-Csilly Margit, Holeczer Mancsi, Reidner Baba, Szentkirályi Mária, Germar Edit, Derényi Gabi, Katz Baby, Heisler Piri és Ella, Szilvássy Margit, Demeter Zsófia, Hager Edit, László Margit, Thaisz Ilonka, Mártha Ágnes, Kiss Judit, Pallay Piri, Benese Rózsai, Gömbös Karolin, Aczél Sárka, Pernyei Margitka, Szabó Ica, Csonka Kató, Radnai Klári, Tusa Emma, Molnár Kató, Bene Sárka, Szatmáry Guba, Korányi Blanka és Edit, Széchy Olga, Balla Irén, Winkler Mária, Urbányi Edit és Klári, Barta Manyi, Sámsoni Bori, Cseh Tusika, Tóth Margitka, Radnai Klára, Baicz Judit, Kovács Panni, Szeniczey Klárka, Kocsári Hanna, Römer Jolán és Emmy, Scholtz Pipi, Hönig Irmus, Kecskeméti Jolán, Kisfalussy Magdi, Tóth Kató, Fehér Tersa, Plebó Márta, Kiss Ilonka, Ötves Margit, Bass Elly, Pentre Rózsai, Gally Klára, Nervelti Anny, Heitz Flóra, Románi Erzsébet, Rózsay Dusi, Szentkirályi Márta, Gernoss Edith, Frik Edit.

A vitézek naptára

Ismételten felhívtuk már a vitézek figyelmét, hogy a Vitézek és Gazdák Lapjának kiadásában megjelent a vitézek 1930. évi naptára.

Naptárra minden háztartásban szükség van s mi azért adjuk ki évről-évre naptárunkat, hogy olyan naptárt adjunk olvasóink kezébe, mely azokat a tudnivalókat tartalmazza, amelyekre a vitézeknek s a magyar gazdaközönségnek szüksége van s olyan dolgokról nyújt tájékoztatást, amelyek a vitézeket és a gazdákat egyaránt

érdeklik. A Vitézek és Gazdák 1930. évi naptárában a magyar írók legjobbjainak novelláit, ismeretterjesztő cikkeiket találja az olvasó, mezőgazdasági és katonai rovatot elsőrendű szakemberek állították össze.

A naptár ára 1 P 20 fillér (portó 12 fillér).

Ára a mult számunkhoz mellékelt csekklap felhasználásával is beküldhető s a naptárt az összeg beérkezése után azonnal postára tesszük.

Izabella kir. hercegasszony Szent Imre-szobrot adományozott a magyar nemzetnek

Szent Imre halálának kilencszázéves fordulóját világraszóló ünnepekkel készül megünnepelni az egész ország. A Szent Imre jubiláris ünnepeket külön főbizottság készíti elő. A pápa külön követet küld a magyar ifjuság patrónusának emlékünnepeire, amelynek programját most dolgozza ki a főbizottság. A Szent Imre-ünnepeknek ez a programja most váratlan meglepetéssel gazdagodott, Izabella főhercegnő ugyanis Szent Imre-szobrot ajándékozott a nemzetnek a jubiláris év alkalmából és ennek a szobornak a leleplezési ünnepe lesz a Szent Imre-év eseményeinek középpontja.

Izabella főhercegnő levele a kormányzóhoz

Izabella főhercegnő ez elhatározását a Kormányzóhoz intézett levélben tudatta, amelyben a Szent Imre-szobrot felajánlotta a nemzetnek. Ez a levél így hangzik:

Főméltóságú Kormányzó Úr!

A magyar nemzet 1930-ban ünnepli meg Szent Imre, az ifjuság patrónusa és példaképe megdicsőülésének 900. évfordulóját. Nemcsak az ország szívében, Budapesten, hanem Magyarország minden részében ünnepeket és összejöveleteket tartanak az árpádházi szentek dicső emlékének tiszteletére. A pápa Őszentsége kegyesen megígérte, hogy külön követet küld és Serédi bíboros hercegprimás őminenciája vezetése alatt az egész magyar társadalom lelkesedéssel és szeretettel vesz részt az ünnepeken; továbbá számos külföldi egyházfejedelem, más előkelőség és katolikus zarándok látogatása is várható. E vallásos és hazafias ünnep nagy jelentőségének tudatában és áthatva azon kívánságtól, hogy e jubileumi év szellemének megörökítéséhez hozzájáruljak, kiváló művészeink egyikével elkészíttettem Szent Imre ércszobrát, amelyet a nemzetnek felajánlok szívem azon legforróbb óhajával, hogy zen kegyforrásból a Mindenható legbőszesebb áldása áradjon a mi magyar ifjuságunkra és erőt, kitartást adjon neki kötelességei teljesítéséhez. Kérem Főméltóságot, méltóztatssék adományomat a Nemzet nevében

elfogadni és annakidején a leleplezési ünnepélyen személyesen résztvenni.

Budapest, 1930 január 30.

Izabella főhercegnő s. k.

A kormányzó köszönete

A Kormányzó a főhercegasszony levelére azonnal válaszolt, megköszönte és a nemzet nevében elfogadta a nagylelkű ajándékot. A kormányzó levele a következő:

Fenséges Asszony!

A keresztény ifju erényeivel tündöklő Szent Imre herceg megdicsőülésének 900-ik évfordulójára Fenséged áldozatkész magyar szívének nemes elhatározásával felajánlotta a nemzetnek Szent Imre érc-szobrát, hogy itt az ország szívében felállítva, buzdítsa az ifjuságot a keresztény erkölcsökre és a Haza iránti kötelességek teljesítésére. Ezzel Fenséged ismét bizonyosságát méltóztatott adni annak, hogy együttérzését és szeretetét a magyar nemzet iránt példaadó áldozatokban is kifejezésre juttatja. Amidőn a nagylelkű adományt a nemzet nevében elfogadom, azért Fenségednek mély hálával adózva, őszinte köszönetet mondok.

Budapest, 1930. évi február hó 4.

Horthy s. k.

A felajánlott szobrot Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrászművész mintázta és munkájával annyira előrehaladt, hogy a modell műtermében már öntésre készen áll. Az emlékmű Szent Imrét daliás, erőteljes fiatal-ságában kétszeres embernagyságban ábrázolja. A szobor-alak románstílusú kőtalapzatra kerül, amely körül magyar fiúk és leányok hódolnak védőszentjüknek. Az egész kompozíció erőt, derűs bizakodást és tiszta áhitatot sugall. A kormányzó levele szerint az emlékművet az ország szívében, Budapesten állítják fel.

A Szent Imre-év rendező főbizottsága a hét folyamán testületileg keresi fel Izabella királyi hercegasszonyt, hogy megköszönje a nagylelkű adományt és azt a nagy megértést, amellyel a királyi hercegasszony a Szent Imre-év mozgalmát a megindulás első perce óta a hozzáfűződő vallási és nemzeti érdekek teljes felismerésével, állandóan támogatta.

Donati olasz pilóta repülőrekordja

Ernesto Donati polgári pilóta, aki mint hadipilóta hírnévre tett szert, a montecelioni repülőtérén hetedikén 9 óra 45 perckor felszállott ASI (Fiat) jelzésű 85 lóerős Fiat-motorokkal ellátott turarepülőgéppel, hogy megdöntse a zárt pályán való távolsági repülés rekordját. Ezt a rekordot eddig Németország tartotta Cornelius német pilóta 1929 augusztusában végzett 1601 kilométeres rekordrepülésével.

Donati utasként magával vitte a repülőgépen Capparelli motorkezelőt is. A repülést a Ladispoli—Ostia—Enzio közötti vonalon végezték. Donati másnap délután 14 óra 48 perc 9 mp-kor a montecelioni repülőtérén leszállott, miután 2800 kilométer ut megtételével 1200 kilométerrel megdöntötte a turarepülőgépek Cornelius-féle világrekordját.

Donati egyuttal 29 levegőben töltött órával új re-

kordot állított fel az időtartamrepülés terén. A pilóta a levegőben maradt mindaddig, amíg benzinjét teljesen fel nem használta. Leszállásakor a légügyi miniszter és több repülőtiszt üdvözölte.

Donati pilóta 1896-ban, Forliban született és a háborút mint pilóta küzdötte végig. Ezalatt 11 repülőgépet lőtt le és 4 ezüst vitézségi érmet szerzett. 1927-ben magassági világrekordot állított fel 11.200 méterrel.

A turarepülőgép, amelyet most használt, kétüléses, egyfedelű, vegyes; vas- és fémszerkezetű repülőgép és léghűtéses Fiat-motora van. A repülőgép hossza 6.277 méter, magassága 2.528 méter, felszíne 17.500 négyzetméter, súlya 390 kilogramm. A repülőgép 280 kilogramm terhet vihet és óránként 160 kilométeres maximális és minimális 60 kilométeres sebességgel repülhet.

Az új spanyol-kormány. 1. Carvia tengerészeti miniszter, 2. Arguelles gazdasági miniszter, 3. Berenguer tábornok miniszterelnök, 4. Estrada igazságügy- és kultuszminiszter, 5. Matos közlekedési miniszter, 6. Alba herceg külügyminiszter.

A Kormányzó ur tizéves jubileumának előkészületei

A Kormányzó kívánságára tartózkodni fognak a költséges ünnepléstől — A Boráros-téri híd elnevezése — Tisztviselőtelep és szanatórium létesítése

Az egész ország bensőséges szeretettel készül a Kormányzó Ur államfői jubileumának megünnélésére. Nagyszabású tervekről keringett a hír az üdvözlés és hódoló felvonulásokkal kapcsolatban. A Kormányzó Ur azonban a Magyar Távirati Iroda útján a következő kívánságának adott kifejezést:

„A Kormányzó Ur Őfőméltóságának részint ujság-cikkekből, részint jelentésekből tudomására jutott, hogy tizéves kormányzói évfordulója alkalmából személyének ünnepeltetésére társadalmi egyesületek és egyesek különböző tervekkel foglalkoznak, sőt némely tervek megvalósításához már hozzá is láttak.

A Kormányzó Ur ama magas óhajának méltóztatott kifejezést adni, hogy már csak a jelenlegi kedvezőtlen gazdasági viszonyokra tekintettel is, minden ünnepeltetés, amely egyeseknek, egyesületeknek, vagy általában a társadalomnak legcsekélyebb anyagi áldozatot okozhatna, elmaradjon.

Ezért különösen is kéri Őfőméltósága mindazokat, akik akár csak a legkisebb emléktárggyal is megörvendeztetni óhajtják, hogy ettől a szándékuktól álljanak el.

A haza érdekében kifejtett eredményes működésben látja a legszívesebben mindenki részéről a Kormányzó Ur az ő személye és az abban képviselt irányzat melletti őszinte, igaz állásfoglalást.

A Kormányzó kívánságának természetesen engedelmeskedni kell. Az ország azonban méltó kifejezést akar adni Horthy Miklós kormányzó iránti hálájának és szeretetének. Az egész magyar nép óhajta szerint

cselekedett Bethlen István gróf miniszterelnök, amidőn szerdán törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a Kormányzó érdemeinek törvénybeiktatásáról. A javaslat első pontja így szól:

„Nagybányai Horthy Miklós urat, a nemzeti hadsereg fővezérét a haza védelmében és megmentésében megnyilvánult gondviselésszerű küldetését felismerve, a nemzetgyűlés 1920 március 1-én Magyarország kormányzójává választotta. Magyarország kormányzója országglásának immár tizedik évét töltötte be. A törvényhozás visszatekintve az elmúlt súlyos és küzdelmes évtizedre, amely idő alatt a Kormányzó Ur életerejével, jövőbe vetett törekkel hittel a nemzetet az ősi alkotmány szellemében, munkálkodásában és a fejlődés útján tovább vezette, a nemzet hűségének és hálájának legméltóbb kifejezéseken nagybányai vitéz Horthy Miklós ur elévülhetlen kormányzói érdemeit ezen törvénybe iktatja.”

Kimondja a javaslat, hogy a Kormányzó tizéves országglásának emlékét több országos érdekű intézmény megalkotásával örökíti meg, melyek Horthy Miklós nevét fogják viselni. Ezek az intézmények az új dunai híd a Boráros-téren, továbbá rádiumintézet rákgyógyításra és gyógyintézet az állami tisztviselők és alkalmazottak részére Budapesten, állami kórház Debrecenben, tüdőbeteggyógyintézet tisztviselők részére Pécsen, tüdőbeteggyógyintézet Gyöngyös környékén, kertés családház-telep tisztviselők és munkások részére a fővárosban, és két rokkantotthon, egyik a katonák, másik polgári rokkantak részére. Az új ötpengős ezüstérmek a Kormányzó képét fogják viselni.

Előadás a jövő háborujáról

Vitéz Bartha Andor tartott csütörtökön este a Szabad Lyceum műszaki osztálya előadásorozatának keretében az egyetemi ásványtani intézetben előadást. „A kombinált légi támadás jelentősége, különös tekintettel a polgári lakosságra” címmel.

— Alaposan áttanulmányoztam ezt a témakört, amelyről beszélek — kezdte beszédét vitéz Bartha Andor —, de, sajnos, már előadásom elején le kell szögez-nem, hogy nem mondhatok megnyugtató dolgokat, nem tarthatok „happy endes előadást”. Esetleg újabb háboru esetére Budapest és Magyarország többi városa teljesen védtelen a repülőgép- és gáztámadásokkal szemben.

— A jövő háboruja még sokkal borzalmasabb lesz a világháborúnál, mert hiszen a fővárosban élő polgár éppen olyan életveszélyben fog forogni, mint a fronton az első sorban küzdő harcos.

— Az esetleges legközelebbi háboru, amint ezt általában hirdetik, nem a gáztámadások, hanem az ugynevezett kombinált légi támadások jegyében fog lefolyni. Tulajdonképpen háromféle bombák használatosak: mechanikai vagy repeszhatású bombák, gyújtóbombák és gázbombák. Mindhárom a világháboru produktuma, mindháromnak megvannak a maga előnyei és hátrányai. A bomba mindig kétféle hatást vált ki: valódi és lélektani hatást.

Vitéz Bartha Andor ezután vetített képeken mutatta be a különböző bombákat, azoknak alakját, szerkezetét és hatását. Különösen részletesen foglalkozott a gázbombákkal:

— A hadvezér nem lehet tekintettel egy harciesszök humanitására, a gázbomba azonban aránylag a leghumánusabb hadiszer, mert döntő sikereit elsősorban nem valódi, hanem lélektani hatásával éri el. Különösen nagyon nagy — ez a gázbombáknak egyik legnagyobb előnye — az utóhatásuk. Egész vidékeket lehet megfertőzni velük.

— Az ideális pusztító harcmodor: a kombinált légi támadás abból áll, hogy repeszhatású, gyújtó- és gázbombákat egyszerre dobnak le a repülőgépekről. Ez azonban nem valószínű, mert a gyújtóbombák által okozott nagy meleg és a repeszhatású bombák robbanása fölfelé hajtja a gázbombákból kiáradó gázt.

— A kombinált támadás tehát abban áll, hogy ugyanazon a helyen csak egyféle bombát hajítanak le a repülőgépről, de a légi jármű föl van szerelve mind a három bombafajtával és mindig azt használja fel, amelyik legjobban megfelel a terepviszonyoknak. A világ eddigi legnagyobb bombái 1800 kilogram súlyú, repeszhatású bombák. Ezek azonban nagy súlyuk miatt légi támadásoknál nem alkalmazhatók.

— Van még egy negyedik bombafaj is — folytatta az előadó —, ez azonban még a jövő zenéje. Ezek a baktérium-bombák, amelyekkel az ellenfél táborában és városában különböző ragályos betegségeket lehet terjeszteni. Ezek a bacillus-bombák termelték ki a háboru után keletkezett legendát, hogy 1918-ban a németek vegyi uton állították elő a spanyolnátha-bacillusokat és ők terjesztették el ezt a betegséget. A baktérium-bombáknak legnagyobb hátránya, hogy nem lehet hatásuk alól kivonni a saját hadsereg katonáit sem.

— A harcgazt kétféleképpen lehet terjeszteni. A terjesztés egyik módja a gázbomba, amelyről már szóltam, a másik pedig a permetezés, amely a bombánál sokkal gazdaságosabb eljárás, de csak akkor lehet egy vidéket harcgazzal bepermetezni, ha a repülőgép nagyon alacsonyan repül.

Az előadó ezután elmagyarázta, hogy Magyarország és főként Budapest milyen alkalmas terepe egy nagystíliú, kombinált légi támadásnak. Az ország olyan kicsiny, hogy repülőgéppel minden pontja könnyen megközelíthető. Nagy előnye azonban Magyarországnak, hogy a városok nem felfelé, hanem szélteiben terjeszkedtek s így gáztámadásokkal aránylag nehéz operálni ellenük.

Végül levonta vitéz Bartha konkluzióját: nemcsak gáz, hanem kombinált légi támadásoktól is kell félnünk a jövő háborujában. Országok elgazosítása teljesen lehetetlen, városokat azonban könnyen tönkre lehet tenni gáztámadásokkal.

Vitéz Bartha Andor előadását nagy tapssal fogadta a hallgatóság, amely a termet zsúfolásig megtöltötte.

Olaszország barátsági szerződést kötött Ausztriával

A Heimwehr diadalmas előtörése Ausztriának nemcsak belpolitikájában, hanem külpolitikájában is alapos változást idézett elő. A keresztény és nemzeti jellegű Heimwehr többé nem találta kívánatosnak a szocialista uralom alá került Németországhoz való csatlakozást s az „Anschluss” eltűnt Ausztria politikai céljai közül. Helyette — minthogy Ausztria is felismerte, hogy kis ország nem állhat meg a maga lábán támogatás nélkül — előtérbe került az olasz orientáció gondolata. Mussolini annál szívesebben vette az osztrákok közeledését, mert Ausztrián keresztül közvetlen összeköttetést talál Magyarországgal s mert az osztrákok csatlakozása újabb lépést jelent a kelet-európai blokk kialakulása felé, melyen Mussolini dolgozik s melynek célja a francia zsoldban álló kisántánt ellensúlyozása és szétrobbantása. Schöber osztrák kancellár a múlt héten Rómába utazott, ahol aláírta az Olaszországgal kötött barátsági és döntőbírósi szerződést. Európa politikai közvéleménye az ünnepélyesen megkötött formális jelentőségű szerződések mögött titkos megállapodásokat, szorosabb szövetkezést keres. Az angol la-

pok azt írják, hogy Ausztria követte Magyarország példáját. A kisántánt vezetői Schöber római útja előtt az utolsó percben, ajánlatot tettek Ausztriának, hogy csatlakozzék a kisántánthoz. Kecsegtető ígérgetéseiket Schöber azzal utasította vissza, hogy nem akarja a kisántánt keretében az utolsó szerepét játszani. Ausztriának nagyon is van rá oka, hogy a kisántántot távolartsa magától. A csehek nyíltan pályáznak Bécsre s legutóbb egy bécsi cseh gimnázium megnyitásán a cseh követ beszédében Bécs cseh földön épült városnak mondotta. Kiderült az is, hogy a csehek készek voltak a Heimwehr ellenfelének, a szocialista Schutzbundnak hathatós segítséget nyújtani, ha az a Heimwehrrel harcba keveredik. Most, hogy az olasz szerződést megkötötték, a kisántánt sajtója, főleg a szerb lapok, dühösen káromolják Ausztriát s azzal vádolják, hogy Ausztria oda odta magát eszközül Mussolininek ahoz, hogy a katolikus horvátokat és tótokat a kisántánt államok testéből kiszakíthassa és segítséget nyújtanak Mussolininak, hogy Ausztrián és Magyarországon át utat nyerhessen a lengyelek felé.

Harmadik hete tanácskozik Londonban a tengeri leszerelési konferencia

Három hét előtt nyitotta meg György angol király Londonban az öt vezető nagyhatalom kiküldötteinek konferenciáját, akik azért ültek össze, hogy a tengeri haderők lefegyverzésének kérdésében közös megállapodásra jussanak. Valamennyi tengerparttal rendelkező országnak — a háború óta mérhetetlenül meggazdagodott Egyesült Államokat sem véve ki — súlyos gondot okoz a hadihajók építése terén megindult fékevesztett versengés. Az 1921-ben Washingtonban tartott első tengeri leszerelési konferencián Hughes, az Egyesült Államok külügyi államtitkárja azzal fenyegette a többi nagyhatalmat, hogy amennyiben flottájukat nem csökkentik és nem kötnek a tengerek békéjét biztosító megállapodást, az Egyesült Államok olyan flottát fog építeni, amelyik a világ minden más tengeri haderejét túl fogja szárnyalni. A washingtoni konferencia nem hozta meg a kívánt eredményt és az Egyesült Államok valóban beváltották fenyegetésüket. Az amerikai hadihajók az elmúlt kilenc év alatt olyan mértékben felszaporodtak, hogy az amerikai flottával többé sem Anglia, sem más állam nem tud lépést tartani.

Nem maradt más hátra az európai nagyhatalmak számára, mint visszatérni az általános leszerelés vagy legalábbis a flottaépítkezések általános korlátozásának gondolatához. Anglia munkáspárti miniszterelnökének MacDonaldnak kormányrajutása után első dolga volt áthajózni Amerikába és Hoover elnök előtt új leszerelési konferencia tervét felvetni. MacDonaldot erre Anglia súlyos anyagi bajai is kényszerítették. Az angol kormány kétmillió munkanélkülivel küzdöklik és az angol iparban a munkanélküliség egyre emelkedik. A szénbányászok megnövekedett igényeit kielégítette ugyan MacDonald kormánya, de ezzel az angol társadalom és ipar helyzetét még súlyosabbá tette. A fegyverkezés korlátozása révén akar tehát MacDonald pénzhez jutni, ha mindjárt az angol gyarmatbirodalom biztonságát is veti ezzel kockára. A leszerelési konferencia első napján MacDonald bejelentette, hogy az angol kormány lemond négy új cirkálóról, négy torpedószórnak és három tengeralattjárónak megépítéséről, amelyek pedig már meg voltak rendelve a hajógyárakban. Ez az áldozatkészség nem egészen MacDonald önszántából eredt. Kiderült ez a munkáspárti kormány pénzügyminiszterének, az élesnyelvű Snowdennek egyik nyilatkozatából. Snowden egyik diszvacsorán pohárköszöntőt mondott és megemlítve a leszerelési konferenciát, így szólt:

— Ötnegyed órája ülünk itt a vacsorázó asztalnál és ezen idő alatt Anglia tizennyolcezer fontot (500.000 pengőt) költött fegyverkezésre. Mert ennyi esik Anglia hadicélú kiadásából ötnegyed órányi időre.

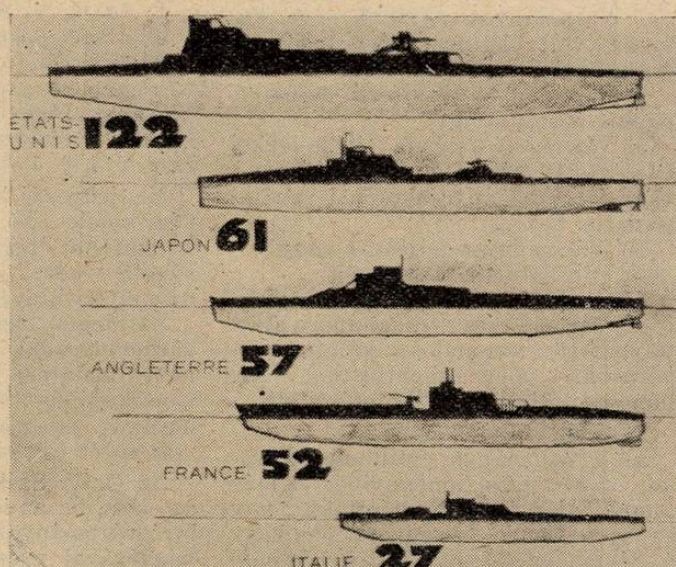
Érthető, hogy MacDonald takarékoskodni szeretne és meg akar szabadulni az óriási fegyverkezési kiadásnak legalább egy részétől.

Az Egyesült Államok nem ellenzik a flottaépítés korlátozását, de természetesen csak abban az esetben, ha Amerika megszerzett fölénye továbbra is megmarad. Japán szintén hajlandóságot mutat a megegyezésre, természetesen szintén csak abban az esetben, ha a Csendes-tengeren elfoglalt hatalmi pozícióját senki sem veszélyezteti. Japán kiküldötte Wakatsuki egyetlen szót sem tud más nyelven, mint japánul s a tolmácsok által közvetített óvatos kijelentésekből Japán tulajdonképeni céljait kipuhatolni nem nagyon lehet. Franciaország szépen hangzó nyilatkozatokban ugyan lelkes híve a leszerelésnek, de semmit sem akar

tudni veszedelmesen megnövekedett tengeralattjáró rajának csökkentéséről, amely pedig nemcsak Olaszországnak, hanem Angliának is igen kellemetlen. Az olasz megbízott: Grandi külügyminiszter a csendes megfigyelő szerepét választotta, de tapodtat sem tágit attól az álláspontjától, hogy Olaszország flottájának egyenlő erősnek kell lenni Franciaország flottájával.

Látható, hogy a konferencia nem könnyű kérdések megoldásába kezdett. Minden állam szeretné, ha kevesebbet kellene flottájára költeni, viszont egyik se makar a maga hatalmi helyzetének rovására engedni. Két hétig bajlódott a konferencia azzal, hogy a tanácskozási elvi alapjait lefektesse. Arról volt szó főként, hogy az egyes államok flottaarányának megállapításánál az egyes államok összes hadihajóinak tonnatartalma legyen-e az irányadó, vagy pedig a hajók különböző kategóriáit külön-külön arányosítsák. Anglia a hajóknak három, Franciaország négy kategóriába osztását ajánlotta és a franciák azt is kívánták, hogy amit egyik kategória tonnatartalmán megtakarítanak, azt a másik kategóriában felhasználhassák. Ezzel a franciák elárulták, hogy tengeralattjáróikat továbbra is szaporítani kívánják. Az angolok viszont az összes tengeralattjárók elsüllyesztését emlegették. Abban sem jött létre a megállapodás, hogy a flották arányának megállapításánál a tengerpartok hossza, vagy a gyarmatok távolsága legyen-e az irányadó.

Miután az elvi kérdésekben nem tudtak zöldágra vergődni, áttértek a részletkérdésekre. Lehet, hogy a legnagyobb típusu hadihajóknak, a dreadnoughtoknak kérdésében valamelyes megállapodás jön létre, annál is inkább, mert ezeknek a nagytípusu hadihajóknak harci értéke iránt ujabban mind több kétely merül fel. De a konferenciára nézve a legtalálóbb véleményt az angol király veje: lord Harwood mondotta, aki az angol légiók zászlóavató-ünnepségén annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ilyen fajta intézményektől, mint a Népszövetség és a leszerelési konferenciáktól semmit sem lehet várni. Üres fecsegések folynak naphosszat és minden ország tovább fegyverkezik.

A tengeri nagyhatalmak tengeralattjáró flottáinak nagysága. Fent: Egyesült Államok 122, Japán 61, Anglia 57, Franciaország 52, Olaszország 24.

VITÉZI ÉLET

Várományosok avatása 1930. évben.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a vármegyei Vitézi Székhez, ugyancsak Budapest Székesfőváros Vitézi Székéhez rendelet ment ki az Országos Vitézi Széktől arravonatkozólag, hogy az eddig felavatott és 1930. évben avatandó vitézek 17. életévét betöltött várományosait hozzák javaslatba az 1930. évi pótavatásra.

A javaslatoknak az Országos Vitézi Székhez legkésőbb 1930. évi március hó 15-ig kell beérkezniük. Tekintettel arra, hogy a vármegyei Vitézi Székeknek több adatot kell a javaslatba hozandó várományosokról jelenteni, az érdekelt vitézek haladéktalanul lépjenek lehetőleg személyesen érintkezésbe a várm. Vitézi Székekkel s nyújtsanak segédkezet az alább felsorolt okmányok és adatok gyors rendelkezésre bocsátása tekintetében. Azon vitézek, kik távol laknak a vármegyei Vitézi Szék székelyétől és nem áll módjukban személyesen megjelenni a vármegyei Vitézi Székeknél, adataikat és okmányaikat írásban, posta útján jelentsék be.

A jelentendő adatok és beküldendő okmányok a következők:

1. Várományos neve és foglalkozása (volt katonai rendfokozata).
2. Várományos lakhelye, pontos postai címe.
3. Várományos születési éve, hó, nap, helye és vallása.
4. Várományos családi állapota, gyermekek neve, születési éve, hó, nap és vallása.
5. Várományos iskolai végzettsége.
6. Várományos egészségi állapota.
7. Várományos atyjának neve, katonai (volt katonai) rendfokozata, foglalkozása és avatási éve.
8. Várományos atyjának lakhelye, pontos postai címe.
9. Várományos atya vitéztelekkel ellátott-e (ingyen, járadék stb.) vagy megadományozásra hol van javaslatba hozva.
10. Várományos teljesít-e vagy teljesített-e katonai szolgálatot.
11. Várományos vagyoni viszonyai.
12. Várományos a világháború alatt teljesített-e katonai szolgálatot arcvonalban-e, mely csapattestnél, hány hónapot, sebesült, kitüntetései stb.

Beküldendő okmányok:

a) a várományos születési anyakönyvi kivonata (amennyiben ez még annakidején ide felterjesztetett, úgy ez megjelölendő. (Megjegyzendő, hogy a névmagyarosított vitézek várományosainak születési anyakönyvi kivonatai innen a m. kir. Büm.-höz küldettek meg annakidején, azoké tehát mindenesetre csatolandók;

- b) hatósági erkölcsi bizonyítvány;
- c) hatósági vagy honvéd orvosi bizonyítvány;
- d) a legutolsó iskolai bizonyítvány;
- e) vagyoni bizonyítvány;
- f) a 10. és 12. pontban foglaltak igazolására szolgáló okmányok.
- g) kötelező nyilatkozat a személyi és családi változások bejelentésére. (Lásd Kis-Káté Példatár 5. számú minta.)

Amennyiben a várományos nős, özvegy, elvált, avagy jegyben jár, úgy a Kis-Káté példatár 1. számú minta, illetőleg a II. rész 7. §. 8. pontjában előírt okmányok csatolandók.

Tájékoztatásul közlöm, hogy az 1930. évben avatandók várományosainak avatásra való javaslatba hozatalára az Országos Vitézi Szék a vármegyei Vitézi Székeket 1930. évi vitézi pótavatásig külön-külön és időnként fogja felhívni.

Hősi, vértanu halált halt és háború alatt vagy után elhalt vitézzé nyilvánítottak várományosai ugyanilyen elbírálás alá esnek, mint az élő vitézek várományosai.

A vitéz női leszármazójának férje avatására — ki az Országos Vitézi Szék engedélye alapján kötött házasságot — a vármegyei Vitézi Székek javaslataikat ide ugyancsak megteszik, amiért is e közleményre az ilyenek figyelmét ugyancsak felhívom.

Az ily várományosokról — az a) -tól a g) pontig megjelölt okmányokon kívül — csatolandók még az alábbi okmányok:

1. Az O. V. Szék vagy vármegyei Vitézi Szék nősülési engedélye.
2. A vitéznek közjegyző előtt tett végrendelete arravonatkozólag, hogy lányának férjét kötelezi családi nevének felvételére. (Lásd: Kis-Káté I. rész A. 4. §. 4-ik bekezdés.)

Megjegyezni kívánom, hogy az ily végrendeleteket az O. V. Szék az Államfőhöz terjeszti fel jóváhagyás végett, mert ezek csak az esetben bírnak érvénnyel.

Az idegen hangzású névvel bíró várományosnak Kis-Kátéban előírt névváltoztatási nyilatkozata arravonatkozólag, hogy idegen családi nevének megmagyarosításával nevének nevét felveszi.

Az O. V. Szék nem emel kifogást az ellen, ha az idegen családi névvel bíró várományos családi nevének elhagyásával pusztán nevének családi nevét veszi fel.

Nemességgel bíró vitézek várományosánál közjegyző előtt tett kötelező nyilatkozat arravonatkozólag, hogy a

vitéz nemességét, előnevét és címerét, ha ezt a viszonyok megengedik, kérelmezni fogja.

3. Állampolgársági bizonyítvány.

Javaslatba csak azon várományosok hozhatók, akik 6 elemi, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettséggel bírnak.

Félreértések elkerülése végett megjegyezni kívánom, hogy eltérőleg az eddigi ünnepélyes keretek között végbemenő nagyszabású vitézzé avatásoktól, a folyó évi pótavatásra csak a várományosok kerülnek, és a folyamodók közül csak azok, kiknek kérvényei 1929. évi május hó végéig az O. V. Székhez beérkeztek, de az idő rövidsége miatt az 1929. évi avatásra nem kerülhettek. Az 1929. évi május hó 31-ike után beérkezett kérvények már figyelembe nem vétettek.

Vitézi avatás az Országos Vitézi Szék további intézkedéséig szünetel. 1000/Ft. III. 1930. O. V. Szék.

Segély kiutalása iránti kérelmek előterjesztése tárgyában.

Utóbbi időben tömegesen érkezett be az O. V. Sz.-hez oly irányú kérelem, hogy a bérbeadás után hasznosított vitézi telkeknek az O. V. Sz.-nél őrzött bérjövödelmeiből bizonyos összegek — segély címén — utaltassanak ki a vitézi telek tulajdonosainak.

Az O. V. Sz. ezen kérelemmel kapcsolatban felhívja a vitézek figyelmét arra, hogy a fennálló szabályok szerint a vitézi telkeknek az O. V. Sz.-hez átutalt és az itt őrzött bérhozámai segélyezési célokra nem használhatók fel, ilyen irányú kérelmek tehát a jövőben nem is terjesztendők fel.

Az érvényben levő rendelkezések szerint a vitézi telkek bérjövödelmei csakis a vitézi telkek beinstruálására fordíthatók mindaddig, míg azok az okszerű gazdálkodáshoz szükséges felszereléshez nincsenek ellátva. Amennyiben a megadományozott vitéz a vitézi telkét nem tartja saját kezelésében, hanem bérbeadás után hasznosítja, az ilyen bérjövödelmet az O. V. Sz. gyűjti és őrzi mindaddig, míg a telek saját kezelésbe vételére vonatkozó szándékát a vitéz be nem jelenti és a bérjövödelemnek — hasznos beruházási célokra való — kiutalását nem kéri.

Ezzel kapcsolatban felhívja az O. V. Sz. az összes vitézi szervek figyelmét arra, hogy ilyen irányú kérelmeket eleve utasítsanak vissza.

O. V. Sz.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Február	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
17 Hétfő	Donát pk. vt.	Donát	A hét elején a nap 7 óra 04 perckor kel és 17 óra 26 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 53 perckor kel és 17 óra 35 perckor nyugszik.
18 Kedd	Simon pk.	Konrád	
19 Szerda	Konrád pk.	Zsuzsánna	
20 Csütörtök	Aladár pk.	Álmos	
21 Péntek	Eleonóra †	Eleonóra	
22 Szombat	Péter szf.	Gerzson	
23 Vasárnap	E. Hatv. v.	E. Alf.éd	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Február 19. 1867. István főherceg halála.
István főherceg volt nádor, királyi helytartó, József nádor fia, ötvenéves korában hazájától távolt halt meg, Mentoneban. Schaumburg várában tizenhét évig élt száműzetésben, csak a tudomány foglalkozta. Végredeleiben azt kívánta, hogy otthon temessék el atyja és testvérei mellett. Március elsején Budán, az udvari sirböltben temették el.

Február 24. 1836. Berzsenyi Dániel halála.
A nagy magyar költő ötvenhat éves korában halt meg Niklán, Somogy megyében.

— **1851. Teleki László elítéltetése.** A katonai törvényszék a külföldön élő gróf Teleki Lászlót in contumaciam halálra ítélte.

A Frontharcos Szövetség elnöke a Kormányzónál.

A Kormányzó hétfőn elután kihallgatáson fogadta vitéz *Borbély-Maczkó* Emilt, a MOVE Országos Frontharcos elnökét. Borbély-Maczkó Emil részletesen tájékoztatta a Kormányzót a frontharcos mozgalomról, majd arra kérte a Kormányzót, hogy tegye lehetővé a frontharcos problémák intézményes megoldását törvény keretében. A Kormányzó nagy érdeklődéssel hallgatta Borbély-Maczkó Emil előterjesztését és válaszában azt hangoztatta, hogy osztatlan egységet alkotva könnyebben megoldhatók lesznek a frontharcos problémák. A frontharcosok ügyével foglalkozni kell, mert ők kiérdemelték a nemzet háláját. A Kormányzó végül elismerését fejezte ki Borbély-Maczkó Emilnek eddigi lelkes és eredményes munkájáért.

A Kormányzó kitüntetett és megdicsért egy rendőrt.

A legutóbbi utcai tüntetésnél a Rákóczi-téren a tömeg megtámadta Polácska József rendőrt, aki bátor magatartással, egymaga vette fel a harcot a tüntetőkkel, amíg a kellő segítség megérkezett. A rendőr fenyegető helyzetében kénytelen volt kardot rántani s úgy tört magának utat a legközelebbi telefonállomásig, de ekkor is emberségesen viselkedett, kardjával senkit sem sértett meg. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, értesült a rendőr bátor viselkedéséről és elrendelte, hogy Polácska József rendőrt vezessék eléje. Kedden délelőtt Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány személyesen állította Polácska József, a VIII. kerületi parancsnoksághoz beosztott rendőrt a kormányzó elé, aki dicsérő szavakkal emlékeztetett meg a rendőr bátor és hűséges kötelességteljesítéséről és személyesen tüzte Polácska József mellére a kitüntetést.

A világháború 1914–1918.

Szerkeszti és kiadja a Magyar Hadtörténelmi Levéltár.

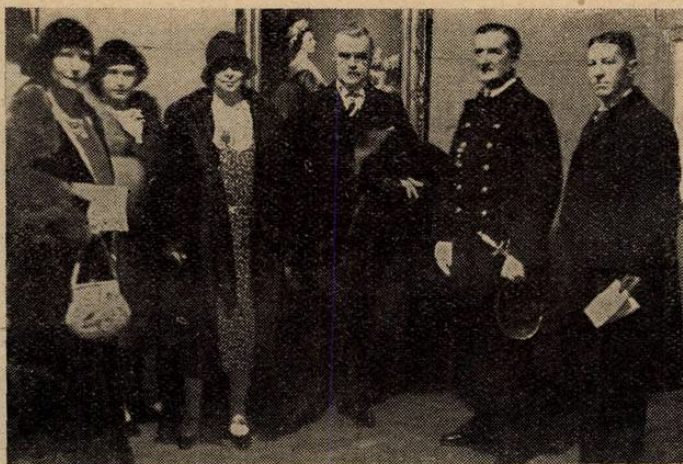
„A világháború“ IV. kötetét most adta ki a Hadtörténelmi Levéltár. Ez a rész a háború bevezetésével, az Osztrák-Magyar Monarchia Szerbia és Montenegro elleni hadjáratának első részével foglalkozik. A háborúnak azzal a részével tehát, amelyben a monarchia balkáni hadszíntéren működő seregei a hadsereg főparancsnokától függetlenül s többé-kevésbé önálló vezetés alatt támadólag léptek fel. A hadsereg ezen a hadszíntéren nem volt számbeli tulsúlyban, mégis visszacsorította a szívesen védekező ellenséget, de az erejét annyira kimerítette, hogy kénytelen volt a szerb ellentámadás következtében az ellenséges területet kiüríteni. A balsikerű hadjárat 1914 július 29-től 1914 december 14-ig terjedő története ez.

A nagy gonddal összeállított IV. kötet több mint 400 oldalon, pontos, minden részletre kiterjedő dokumentumokat ad. A hadjárat katonai előkészítése, a hadműveleti tervek, a támadó előnyomulás Valjevo felé, átkelés a Dunán és Sabác megszállása, a szerb támadás Sabác ellen, a IX. hadtest előretörése Sabácról, az első drinamenti csata, az 5. hadsereg visszavonulása a Drina mögé, a Terstyánszky-csoport előretörése, a Duna-Száva-védelem, Hercegovina és Cattaro védelme, a visegrádi és priboji ütközet s az adriai események vonulnak fel a tudományos objektivitással összeállított fejezetekben. A fejezeteket a térképek serege és egyéb mellékletek tömege egészíti ki.

A forrásanyagban a Hadtörténelmi Levéltár saját anyagán kívül felhasználja a szerb vezérkar által kiadott hadtörténelmi művet is, amelyet 1924-ben adtak ki. Meg kell állapítanunk, hogy a mű tisztázza — amennyiben egyáltalán világosságba lehet helyezni — Potiorek tábornagy szerencsétlen szerepét és ez a tisztázás a tábornagyra nézve egyáltalán nem kedvező s megvilágítja Terstyánszky működését is, akit József főherceg hatalmas műve a háború legellenesevessé és két balkezü vezető alakjai közé utalt.

Az új magyar katonai generáció nevelésének, de a történelemtudás szempontjából is nagy jelentőséget kell tulajdonítani ennek a műnek, amely egyben a magyar csapatok ragyogó katonai képességeinek megörökítése is.

A mű a Hadtörténelmi Levéltárnál vagy bármely könyvkereskedés útján megrendelhető. Ára füzve 21.60, kötve 24, műnyomópapíron, félbörkötésben 50 P.

A Kormányzó nyitotta meg az amerikai festők kiállítását. Balról jobbra gróf Bethlen Istvánné, az amerikai követ neje, Butler Wright követ, a Kormányzó Úr, Déry Béla igazgató.

A m. kir. Hadtörténelmi Levéltár iratainak áttekintése.

E cím alatt terjedelmes füzetet adott ki a Hadtörténelmi Levéltár főigazgatósága. A mű a kutatás, a háborús anyag feldolgozása, a történetírás szempontjából felbecsülhetetlen anyag katalógusát adja. A világháborúra vonatkozó anyag, a hadosztályok, a honvédség, a népfelkelés adatain kívül tartalmazza az 1918 óta leltelt időkre vonatkozó anyag katalógusát, a térkép- és fénykép-tár és személyzeti osztály okmányanyagát is.

Figyelmeztetés!

Félreértések elkerülése végett kötelességünknek tartjuk közölni, hogy vitéz Kovács Aladár ny. altábornagy ur nem azonos vitéz Kovács Aladár gyógyszerész nemzeti urral (Budapest, Boráros-tér), akivel a névazonosság folytán többen összetévesztették.

A Máv. felemelte a személyvonati díjszabásokat.

A személyvonati menetdíjakat a Máv. február hó 16-tól kezdve 20%-kal felemelte azzal az indoklással, hogy ezek a díjak nem érik el a békebeli értéket és alatta maradnak a külföldi díjszabásoknak is. A menetdíjak drágítása a helyiérdekű vasutakra és a Déliavasatra is vonatkozik. A gyorsvonati menetdíjak nem változnak. Változatlanul maradnak továbbá a gazdasági célokat szolgáló jegyemek árai és a bérletjegyek, a tanuló havijegyek és munkás hetijegyek árai is. A csoportokban utazó hivatásos gazdasági munkások tovább is megkapják az eddigi kedvezményeket. Ugyancsak február 16-tól kezdve 50%-kal felemelik a kutya- és utipodgyászszállítási díjakat is. Az expressz fuvarozási díjak nem változnak.

Az emberiség szaporodása.

A Népszövetség legújabbán megjelent statisztikája szerint jelenleg 1960 millió ember él a földön. Így tehát nincs messze az idő, amikor az emberiség létszáma eléri a kétmilliárdot. Az évi átlagos szaporodás körülbelül 12 millióra tehető; ezt a szaporodási arányt alapulvéve egyes tudósok kiszámították, hogy az emberiség 61 év alatt megkétszereződik. A statisztika kimutatja azt is, hogy Európában és Amerikában összesen körülbelül 750 millió fehér ember, Ázsiában pedig egy milliárd sárga van. Érdekes megemlíteni, hogy a sárga faj — a pusztító járványok ellenére is — jobban szaporodik, mint a fehér. Eszerint a sárga faj rövid idő alatt nagy számúbeli fölénybe fog kerülni.

Mario Arlotta olasz követ megérkezik Budapestre. Balról jobbra: Az új olasz követ leánya, Oxilia olasz katonai attasé, az olasz követ neje, az olasz követ.

A budapesti rádió műsora.

Február 16—22-ig.

Vasárnap. 9: újsághírek, kozmetika; 10: ref. istentisztelet a kálvintéri templomból; 11: róm. kath. egyházi ének és zene a várplébánia templomból; 12.15: a „Rádió Élet” matinéja a Vigaszínházból; 3.30: a földművelésügyi minisztérium rádió előadássorozata: Schneider Lajos dr. felolvasása: „Kotlóval vagy műanyával neveljük-e fel a csibéket?”; 4: Rádió Szabadegyetem 1. Bihari verbunkosok, előadja ifj. Radics Béla és cigányzenekara, 2. Kukuljevic József dr. gazd. akad. tanár felolvasása: „Az állatvédelem erkölcsi jelentősége”; 5.15: a Székesfővárosi Zenekar hangversenye a Vigadó nagyterméből; 7.10: sporteredmények; 7.30: Fléta-gramofonhangverseny; 8: elhalt magyar írók humoros novelláit olvassa fel Köpeczi Bócz Lajos; Tömörkény István: a) „János megjárta magát”, b) „Főtárgyaláson”, c) „Jánosok”; 8.40: részletek régi operettekéből, előadják Szedő Miklós a Városi Színház operáinak és Szabó Lujza az Operaház művésznője és az Operaház tagjaiból alakult zenekar; utána Farkas Jenő cigányzenéje.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.45: debreceni Rácz Jancsi és cigányzenekarának hangversenye; 6.45: német nyelvoktatás; 7.20: rádió amatőrposta; 8: Mécs László saját költeményeit olvassa fel; 8.30: a közép-európai műsorcsere-sorozatban a prágai rádióállomás műsorának közvetítése; utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája; 5: Helyes magyarság, magyar helyesírás, Halász Gyula előadása; 5.30: Mándits szalonzenekar hangversenye; 6.10: Lukinich Imre dr. egy. ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.50: francia nyelvoktatás; 7.25: Laurisán Lajos a m. kir. Operaház tagjának dalestje; 8: vígjáték előadás a Studióban; utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4: Raggamby András novellái: 1. Koldusdiák, 2. A dohányzacskó, 3. Jókai emlék; 5: Hüsszein Námik bey előadása: „A török-magyar rokonság”; 5.30: a Zeneművészek Főiskola zenekarának hangversenye; 6.45: gyorsírási tanfolyam; 7.20: Hekler Antal dr. egy. ny. r. tanár előadása: „Michel Angelo élete költeményeiben”; 7.45: indián-néger-írish- és kentucky dalok, előadják Kőszegi Teréz a Városi Színház operáénekesnője; 8.20: Móricz Zsigmond felolvasása; 8.40: zongora-hegedű szonáták, előadják Stefániai Imre és Hubay Jenő dr.; 9.40: másfélórás könnyűzene; utána Bura Károly cigányzenéje.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1. régi magyar katonai indulók, előadja katonazenekar, 2. Krepuska István dr. egy. ny. r. tanár felolvasása: „A hallásról”, utána földművelésügyi minisztérium rádió előadássorozata, vitéz Fodor Vince Kecskemét város erdőmérnökének felolvasása: „Tanyafásítás”; 5.40: Első Budapesti Citerakör hangversenye; 6.45: angol nyelvoktatás; 7.30: a m. kir. Operaház előadása: „Farsangi lakodalm”; utána Magyar Imre cigányzenéje.

Péntek. 4: Pósa bácsi meséből olvas fel Pósa Lajosné; 5: Kertész József felolvasása: „A rádió és a tengalattjáró”; 5.30: szórakoztató zene; 6.30: olasz nyelvoktatás; 7: vitéz Garamszeghy Sándor előadása: „Haza a forradalmi Oroszországon végig”; 7.30: Palestrina kórus hangversenye; 8.30: Odry Árpád a Nemzeti Színház örökös tagja előadói estje; 9.25: gramofon operaelőadás, Rossini: „A szevillai borbély” című operája; utána Sovánka Nándor cigányzenéje.

Szombat. 4: Berecz Dezső novellái: 1. Péter Ronnaldus, 2. A nagyasszony; 5: Mester Ferenc dr. előadása: „A farsang és a tánc”; 5.30: Fejes szalonzenekar hangversenye; 6.30: mit üzen a rádió? 7.30: 1. honv. gye. zenekarának hangversenye; 8.30: Magyar Zene Barátai Egyesületének hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; utána Magyar Imre cigányzenéje.

A VITÉZI BÁLON

jóleső örömmel láttuk, hogy a megjelent vitéz-vendégek jórészenek ujján ott csillogott a vitézség legszebb jelvénye: a címeres gyűrű. Ez a tény bizonyítja legjobban, hogy céltudatos munkát teljesítettünk, amikor a múlt év elején, a Vitézi Szék hozzájárulásával megkezdettük a vitézi gyűrűk készítését. És ez ad biztatást arra, hogy ez évben bizalommal fognak felkeresni bennünket mindazok, kiknek még nincsen meg gyűrűjük. Mert bátran állíthatjuk: nincsen kedvesebb, emlékezetesebb ajándék vitéz részére, mint vitézi voltának állandóan hordható bizonyítéka, a vitézi címeres pecsétgyűrű.

Szent György Iparművészeti Műhely,
Budapest, I., Döbrentei-utca 2. sz.

A szovjet elraboltatott Párisban egy orosz tábornokot

Amit múlt vasárnap Párisban az orosz szovjet emberei elkövetek, az ismét a bolsevikiek minden emberies érzést megcsufoló működésére terelte a világ figyelmét. Az Európában szétszórott orosz emigránsok katonai szervezetbe tömörültek, amelynek céljával a bolsevizmus elleni küzdelmet és az orosz ellenforradalom előkészítését tűzték ki. Ennek a szervezetnek egy igen tehetséges orosz tábornok: *Kutjepov* volt a feje, aki Párisban lakott. A tábornok már régebben észrevette, hogy az orosz G. P. U. — a hírhedt „cseka” helyébe lépett terrorszervezet — kémei veszik körül és ismételten kifejezést adott aggodalmának, hogy előbb-utóbb meg fogják gyilkolni. Múlt vasárnap délelőtt *Kutjepov* elindult lakásáról s többé nem tért vissza. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a lakásától nem messze fekvő kórház kőfala mellett, amerre nagyon kevés ember jár, két orvosi fehér kabátot viselő egyén és egy rendőr *Kutjepov*hoz hasonló férfit vonszolt be erőszakos módon egy szürke autóba. Akik látták, azt hitték, hogy elmebeteget szállítanak kórházba. A szürke autót egy piros automobil követte. Később egy rendőr-mester ezt a két autót a szovjet párisi követségének közelében látta. A gyanu a szovjet követségre terelődött s egész Franciaország meg van róla győződve, hogy a bolsevikiek raboltatták el *Kutjepov* tábornokot s úgy az orvosi kabátot viselő egyének, mint a rendőrnek öltözött férfi a szovjet-emberei voltak.

Megalakult a „Magyar Országos Baromfi Faj- nemesítő és Export Szövetkezet” (MOBFESZ)

Nagy látogatottság mellett tartotta múlt vasárnap délelőtt alakuló közgyűlését a Magyar Országos Baromfi-fajnemesítő és Export Szövetkezet. A közgyűlésen szép számban jelentek meg a vitézek, az ország messzi vidékeiről is, összesen 137 helységéből.

Az ülést dr. *Szabó Sándor*, ny. főispán, országgyűlési képviselő, az egységespárt alelnöke nyitotta meg mezőgazdasági életünk rekonstruálását sürgető beszédével. Üdvözölte *Békessy Jenő* miniszteri tanácsost, ki a földmivelési miniszter, *vitéz Pongrácz Barta* Ede ezredes, ki a *Vitézi Rend* képviselőjében jelent meg. Az országos mezőgazdasági kamarát *Serbán Iván* kamarai főtitkár, az Export-hivatalt dr. *Fellner Kálmán* és *Mangold* igazgatók, a *Lowel és Christmaszt* céget magyarországi képviselője, *Fried Jenő*, a B. O. E.-t főtitkárja, *Winkler János* gazd. tanácsos képviselte.

Az alapítókön kívül jelen voltak még *vitéz Reviczky László* tábornok, földbirtokos, *Benkő Pál* gazd. főtanácsos, a gödöllői állami baromfitelep igazgatója, *Székely Jenő* miniszteri tanácsos, *vitéz Ottó Ernő*, dr. *Rácz Endre* ny. államtitkár, *Meszlényi Géza* min. tanácsos, *Wirker Ernő*, *Rimmer Miklós*, *Mesztitsz János* ezredesek, dr. *Rázsó Ferenc*, a nagyobb baromfitelep tulajdonosai Szegedről, Kecskemétről, Ceglédre, Csabáról, Debrecenből, Ilonatelepről, Esztergomból, a pestkörnyékiek, a kistenyésztők közül nagyon sokan, a takarmánynagykereskedők stb.

Az elnöki megnyitó után dr. *Vass János* ismertette a szövetkezet tulajdonképeni célját; rámutatott a baromfitenyésztésben beállott nagy hanyatlásra. Mint a szövetkezet ügyvezető alelnöke, expozét adott: első dolog a magyar parlagi baromfi fajbaromfival való kicserélése, a tojás, a

A nyomatékos gyanu dacára a francia kormány nem mer fellépni az orosz szovjetkövetség ellen. Hiába állapították meg az orosz emigránsok, akik 500.000 frank jutalmat tűztek ki a nyomravezetőnek, hogy a G. P. U. egyik hírhedt ügynöke *Kutjepov* elrablása idején, Berlinből Párisba érkezett, hiába mutattak rá, hogy a nyár folyamán a követség pincehelyiségeiben börtöncellákat építettek, a Tardieu-kormány nem meri magát elhatározni, hogy rendőreit beküldje a követség épületébe. A francia politikusok nagyon jól tudják, hogy az ipar és kereskedelem szempontjából mily értékes a szovjettel fentartott jó viszony. Oroszország teljesen le van rongyolódva, gyárjai, vasutjai tönkrementek, rengeteg új beruházásokra van szüksége. Nem akarják ezt az üzletet átengedni a németeknek és az amerikaiaknak, annál kevésbé, mert Anglia is felvette újra a diplomáciai összeköttetést a szovjettel. *Kutjepov* tábornok élete nem eléggé fontos a francia kormánynak, hogy anyagi érdekeket kockáztasson. Inkább eltűri, hogy a francia főváros kellős közepén elraboljanak és megöljenek egy ártatlan embert. Az Emberi Jogok Ligája, ez a hangos francia szervezet, mely oly arcátlan kiabálást rendezett Magyarország ellen, ha az ellenforradalmi időkben valakit igazoltattak, vagy pláne pofonütöttek, most mélyen hallgat. Persze, most csak egy nacionalista tábornokról van szó.

baromfihus standardirozása, márkaáru megteremtése, hogy a szövetkezet ezt megcsinálhassa, a tenyésztőket megszervezi, szövetkezetbe tömöríti. A kezdőknek egyévi hitelt naposcsibéket oszt ki, kétévi hitelt baromfityénysztési segédeszközöket, nevelőanyagot, keltetőgépeket stb. A termelvényeket pedig a tenyésztőtől a legmagasabb napi áron átveszi s az utóbbi időben elvesztett piacaink visszahódítására Angliába szállítja. Dánia, Hollandia példájára kezdi meg működését, a magyar árunak jó nevet teremt.

Dr. *Vogronics Dénes* felolvasta az alapszabályokat, némi módosítások után elfogadták. *Vitéz Párdy Imre* azt ajánlotta, hogy az elnökséget ne töltsék be a közgyűlésen; küldjön ki a közgyűlés bizottságot, hogy a bizottság kérje meg a földmivelési miniszter urat, delegáljon egy főtisztviselőt az elnökségbe, egy főtisztviselőt az igazgatóságba. Megválasztattak az igazgatóságba: az országos mezőgazdasági kamara részéről *Serbán Iván* kamarai főtitkár, az O. M. G. E. és a Faluszövetség részére egy-egy delegált, dr. *Balogh Ferenc* ny. államtitkár, *Benkő Pál* gazd. főtanácsos, gróf *Csáky Adorján* szentszéki tanácsos, *Cserti József* volt nemzetgyűlési képviselő, *vitéz Pongrácz Barta* Ede ezredes, tenyésztő, *vitéz Reviczky László* ny. tábornok, földbirtokos, dr. *Skoff Tibor* egyetemi tanár, tenyésztő, *Purgly Emil* főispán, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnöke, dr. *Vass János* ny. miniszter, báró *Lukasich Géza* ny. altábornagy, dr. *Rácz Gyula* ny. államtitkár, tenyésztő.

A felügyelőbizottságba dr. *Rázsó Ferenc*, ifj. *Bohus András*, *Nedeczky Gribs Viktor*, *Sekély András* tenyésztőket, *Mozsáry Sándor*, *Meszlényi Géza* és *Raskó László*t választották meg.

Csáky Adorján gróf javasolta, hogy küldjön a közgyűlés hódoló táviratot a Kormányzó Ur Őfőméltóságának, e szavakra az összes jelen voltak a Kormányzó Ur Őfőméltóságát a legmelegebb ünneplésben részesítették. Üdvözlő táviratot küldtek gr. *Bethlen István* kormányelnöknek és *Mayer János* földmivelésügyi miniszternek.

Signore Fratelli

Elbeszélés

Irta: Mécs Alajos.

Szomszédomnak nem tudom nevezni Signore Fratellit, mert én az első emeleten, ő meg a pincében lakott. Éveken keresztül csak látásból ismertük egymást. Késő éjjel jártam haza, s amíg a házmesterre várakoztam, gyakran megálltam pincelakásuk ablaka előtt. Signore Fratelli nem haragudott ezért az illetlenségért. Tudta, hogy nem szegényes butorait, lakása sivárságát bámulom — hanem azoknak az angyalkáknak készítésében gyönyörködöm, amelyek gipszből öntötten nevetgéltek azon a roskadozó állványon —, amely majdnem a felpincét betöltötte.

Pedig nem a szobrokat néztem, hanem Fratelli szegénységét. Szegénységét és szorgalmát. Szorgalmát és nyolc gyermekét, akik a tágas pincehelyiségben szerteszórtan aludtak. Ágyban, földredobott szalmazsákon, bölcsoében és ruháskosárban. A legkisebbik, felesége karjaiban. Fratelli szomorú, barna szeme sohasem nyugodott. Folyton körbe járt. A gipszszomszédokról a feleségére, a garasos angyalkákról a lurkóira bukdácsolt tekintete. Isten ne rójjá fel bűnömül: felesége szebb volt Madonnáinál s gyermekei az angyalkáknál.

Fratelli koromfekete haja mindig fehér volt a gipszportól s ettől a fehérségtől alaposan elütött arcának kreol színe, barna, majdnem fekete szeme. Ha úgy néha fel-fel vetette tekintetét, szeme mint két fekete gyémánt izzott és sziporkázott a pince mélyéből felém. Szeretet, elszántság, dac és gyermekes lágyág sugárzott s váltakozott e két fekete golyó mélyén.

Soha szóba nem ereszkedtünk, mégis összebarátkoztunk. Nagyon megszerettem Fratellit. A házmesternél érdeklődtem éjjelenként utána. A válasz majdnem mindig ugyanaz volt.

— Jó ember, jó ember, — de ha nem szorítják, nem fizet házbért!

Amikor a házbérért „szorongatták“ Fratellit, hiába álltam ablaka előtt. Nem vett észre. Lehajtott fővel dolgozott. Robot volt az már, nem munka! Gyors ujjai közül egymásután rebtentek fel a polcra az angyalok s ilyenkor felesége is vele virrasztott. Kis fapálcikával a madonnák ruháin a ráncokat igazgatta, vagy az angyalkák fürtjeit göndörítette. Ilyenkor be szerettem volna kopogni az ablakon.

— Signore Fratelli! Itt vagyok, látom bánatod, mivel segíthetek? Tudom, szorgalmas ember vagy és szereted a családodat! Tudom, hogy éjjélkor még dolgozol és a reggel, kosarakkal a hátadon talál az utcán. Tudom, hogy én is szegény ember vagyok, de nincs se kutyám, se macskám. Te még szegényebb vagy s hat gyermeked van és a házmester ur már bejósolta a hetediket... Kedves Fratelli, mondd, mivel segíthetnék?

Ilyen és ehhez hasonló badarságok kavargtak a fejemben, de azután rendszerint jött a házmester s ott kellett hagynom Fratelliéket. Ezeknek a látogatásoknak az volt a következménye, hogy amilyen mértékben nőtt a részvétel az olasz familia irányában, olyan erősen izzott bennem a gyűlölet a háziur ellen. A háziur ellen, aki tulajdonképpen egy vén kisasszony volt s háziurnőnek titulálta őt Bauer, a házmester.

Epeömlést kaptam, ha eszembe jutott a vén szipirtyó. Kilenc háza volt Pesten és nyolc macskája a szobájában. Ezeknek a dögöknek élt s naponta annyi májat hozatott számukra Bauerral, a házmester ural, amennyi-

ből a szegény Fratelli feleségétől, bambinóstól két napra jól lakott volna.

De azért hála az égi magasságoknak, nem volt soha semmi hiba. Ha ötven angyal kevésnek bizonyult, akkor jött száz. És ha az se volt elég, — a mennybéliel hozzásegítették kétszázhoz Fratelli mestert. Azután, ezek az őrangyalok meglibbentették szárnyaikat és szerte keringtek a városban. Bekopogtattak az ájtatos hívókhöz és néhány fillér ellenében ottmaradtak őrtállani a Háziáldás alatt. Mire a kritikus nap eljött; Fratelli fáradtan, de boldog arccal kiszámolta a sok hatost, Bauer kérges markába. Bauer azután amugy melegében vitte fel az angyalgarasokat házbér fejében a ház urnőjének.

Gyűlöletem lassan-lassan elhamvadt. Utána valami feloldhatatlan keserűség maradt. Belenyugodtam: ez a világ sora! Fratelliéket „szorongatni“ kell. Azután nem is olyan biztos az, hogy éppen az ő pénzükből veszik a macskáknak a májat. Utóvégre a háziurnő azt csinál a pénzével, amit akar. Ki is szórhatná az utcára. Igaz, hogy ebben az esetben a Fratelli-gyerekek kapkodnák fel, — no, de az ilyen esztelenségtől nem kell tartani. Nincs senkije, tehát macskát tart. Punktum. Fratellinek pedig már hét gyermeke van. Minden évben szaporodnak. Nyolc gyermek többet fogyaszt, mint nyolc macska. A háziurnő mégis csak nyolc macskát tart. Fratellinek kilenc éhes szájon kívül s égen, se földön más vagyona nincsen. Megjöhetne az esze. A gipszangyalokat még eladhatja, de az élők, azok mind a nyakán maradnak!

Akármin is dohogtam éjjel az ágyban, akármin is okoskodtam napközben Fratelli esztelensége fölött, — ha az ablakukhoz értem, elfelejtettem mindent. Az asszony karján mindig volt egy kis bambinó, Fratelli szemében, ha lehetséges, még jobban lobogott a szeretet és a jószág. Multak az évek, mindössze annyi változás volt, hogy a gyerekek lassankint a szobrokat tartó állvány alsó részeit is megszállták. Oda vetettek maguknak ágyat az élelmesebbek, mert a kosár már rövidnek bizonyult, az ágyban pedig igen szűken volt hely.

Egy éjjel azonban megdöbbenő ujitást láttam. Minden jel arra mutatott, hogy Fratelliéket ismét „szorongatják“. Az ember oldalánál ült az asszony is. Még mindig csodálatosan szép és karsu teremtes volt. Mellette egy rossz bádoglavórban, kék-esikos vánkoston szendergett a legfiatalabb Fratelli. Apró, rózsaszínű ujjacskáját gyűszűnyi szájába dugta, másik, ökölbe szorított kacsójával pedig, mintha a háziurnőt fenyegette volna...

A mama és a papa között pedig ott ült a „legöregebb“ Fratelli-gyerek. Feje gipszes volt, mint az apjé s látszott rajta, hogy kilencesztendő fiatalágának minden buzgalomával belefeküdt a munkába. Jóval éjjel után volt és szomorúan néztem a kapunyitó Bauerra.

— Mi az? — kérdeztem fojtott hangon, — megint „szorongatják“ Fratelliéket?

Bauer a papucs orrát nézte. Fanyarul, kelletlenül dűnnögött.

— Nem bántja őket senki, többé nem szorongatom őket!

— Ugyan, ne mondja! Mi történt? Talán elengedték nekik a házbért? — kérdeztem reménykedve. — De akkor miért dolgoznak oly kétségbeesetten? A kis Luigi is virraszt!

Bauer határozottan rosszkedvű volt.

— Felmondott nekik a háziurnő, mert taljánok — és azt olvasta egy ujságban, hogy a taljánok megeszik a macskát...

— Hüh! A teremtesit! — szaladt ki belőlem a jókívánság, — hát szabad ilyesmit tenni. Karácsony idejére kidobni nyolcgyermeke családot az utcára! Ma-

gyarázza meg annak a vén hárpíának, ha Fratelli eddig nem bántotta a macskáit, most vén korukban, amikor a husuk kemény, csak nem fogja megenni őket!

— Én nem mondok senkinek semmit, — huzott a vállán Bauer és azzal otthagytott.

A düh fojtogatta bensőmet. Fratelliék ablakát kikerültem, nem akartam nézni mint dolgozik hajnalig a kis Luigi, mert kell a pénz a költözködéshez. A városban sem tudtam rendesen végezni dolgaimat, mert folyton széles, tágas, száraz és világos pincehelyiséget kerestem Fratelliék számára. Milyen öröm lesz az majd, ha beállítok közéjük:

— Kedves Fratelli, ne busuljon, van már lakás! szép, tágas, száraz és világos. Csak be kell költözni!

Ilyen jótékonyági szónoklaton gondolkodtam, amikor kopogtattak az ajtómon. Bauer volt, a házmester.

— Guten Tag! — mondta — s arca világított a megelégedettségtől.

— Mi ujság, Bauer ur? — kérdeztem gyanakodva.

— A Fratelliék ittmaradnak!

— Hála Istennek! — sóhajtottam megkönnyebbül-

ten. — Mi történt? Beszél a háziurnővel? Ugy látszik, mégis egy okos, melegszívű hölgy, aki a szegények...

Bauer cinikusan legyintett a tenyerével.

— Á! Fenéket! Egészen máás!

Majd titkolózva a fülemhez hajolt és úgy magyarázta:

— Az olaszoknak nem kell elköltözni, mert az összes macskák, cakk um pakk, ahányan voltak, ma reggelre elhaláloztak. A szobájukban kiesett a kályhacső. A nacs-csága most hozott orvost, de már nem lehetett segíteni... Ott fent — s itt az égre mutatott, — tudják, hogy mit kell tenni...

Pillanatig elhallgatott, azután rávágott a szék támlájára:

— Nyolc gyermeket nyolc macskáért az utcára akart tenni!

Sarkon fordult és becsapta az ajtót maga után. Az egész ház odafigyelt s mindenki láthatta, hogy a házmester ur szörnyen haragszik az olaszokra, a macskákra, a vén kisasszonyokra, az angyalokra és az egész világra...

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12-14 (Belváros)
Telefon: Aut. 512-40.

MENCZER gallértisztítása vezet.
Saját üzem. Telefon.
Külön vidéki osztály

ÁLLÁST KERESŐ VITÉZEK, MUNKAALKALOM, HIRDETMEÉNYEK

Baranyai Vitézekhez!

A m. kir. pécsi 4. honvéd vegyes dandár parancsnokság csapatgazdasága feloszlik és ez alkalommal a következő gazdasági felszerelések kerülnek eladásra: 4 drb. ökrös szekér, 1 drb. országos jármű, 9 drb. vaseke, 7 drb. három tagu vasfogás, 1 drb. lóhuzó gereblye, 2 drb. planet irtókapa, hordók, sertészetető vályuk, kaszák, villák, gereblyék és egyéb felszerelések.

Ezen felszerelési cikkek folyó év február hó 22-én és március 3-án Pécsen a Frigyes-laktanyában (honv. fogház-felügyelő) megtekinthetők és esetleg átvehetők. 88/msz.—1930.

Székkapitány.

Állást kereső vitéz.

42 éves ref. vallású nő, 8 gyermek apja, nyugállományú honvéd-tiszt-helyettes vitéz elvállalna szőlőkezelői, erdőőri, vadőri vagy gazdai állást azonnal, bárhol is. Alázatosan kérem vitézi előjáróim pártfogásait. Vitéz Sztáray Károly nyugáll. tiszt., Biharkeresztes.

Örökbefogadás.

Jómódu és rendes vidéki gyermeket örökbe fogadnék. Vitéz Tófeji József Budapest, II., Lövház-utca 22.

Házmesteri és viceházmesteri

állás betöltendő május 1-ével, Budán, nagyobb társasházban. Szerelési munkában járatos vitézek, okmányokkal felszerelve, jelentkezzenek az Országos Vitézi Szék pénzügyi osztályánál.

Társat keres.

Technológiát végzett vitéz szobafestő- és mázólmester tíz éve fennálló szobafestő- és mázólműzemének fentartására, illetve fejlesztésére társat keres. Cím: Vitéz Tófeji József Budapest, II., Corvin-tér 10. Telefon Aut. 535-35.

Munkát kereső vitéz.

Vitéz Kecskeméthy József (Debrecen, Tud. Egy. Klinikák gépháza) képesített kőművesmester elvállal házak építését, javítását és átalakítását.

Pénzbeszedő küldöncnek

jelentkezzék vitéz, aki saját kerékpárral rendelkezik. Fizetése havi 110 pengő. Cím lapunk kiadóhivatalában megtudható.

Nyári gyermekcsere.

Tíz éves, negyedik osztályos leányomat a nyári szünidőre német nyelvre cserébe adnám vitézi családhoz. Vitéz Gyümölcs Imre, Csabrendek, Zala-megye.

Munkát kereső vitéz.

Tisztelettel felkérem azon vitéz nemzeti urakat, kik utépitési, járda-épitési munkálatok vállalatával foglalkoznak, hogy ilynemű kövezési munkáikat makadám, kis kő, fejkő, terméskő stb. burkolási munkáit mint akkordáns vagy mint munkavezető több évi gyakorlattal, elvállalom, esetleg alvállalatba veszem, iparjoggal, szerszámmal, megfelelő biztosítékkal.

Szíves pártfogást kér: vitéz Poór Márton kövező, Hajduböszörmény, II., Nánási-utca 76.

Állást kereső vitéz.

Felkérném mindazon keresztény földbirtokos urakat akiknél gazdasági állás van üresedésben, hogy méltóztatassanak figyelembe venni hirdetésemet. Gazdasági tanintézetet végeztem, 12 évi kitűnő gyakorlattal van, melyeket nagy uradalomban szereztem, magnemesítés, állattenyésztés, sertéshizlalás terén. 35 éves vagyok, intézői vagy segédintézői állást keresnék. Leveleket kérek: Vitéz Pergő Dezső Gödöllő, Honvéd-utca 4. sz.

JEROUSCHEK K.
Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.
Telefon: Teréz 204-37

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20-35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1-5 éves kölcsönöket évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horváth Miklós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-37

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
 Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:
 TŰZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
 ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérváron IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 28. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

„Rafinol“

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„Russin“

irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen. Napiarban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 35. sz.

A „Ratinolról“ az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsérően. A többek között ezt írja Andrassy Mihály gróf szigetvári intézősége: A „Ratinol“ nagyon jó eredménnyel végződött. — Így ír Ferentzi Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészállatok istállójában befészkelődött patkányokat a „Ratinol“ előírásos használata teljesen kiirtotta“. — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-utca 36.

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon
 fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojáshozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) | Fehér Wyandotte
 Amerikai fehér Leghorn | Óriás pekingi kacsza

törzseiből tenyésztőjások, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyészállatkiállításán a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

Gyomorsavtúltengés ellen

kittűnő sikerrel használják a Cigelka „Istrán“ sóscarbonátumos jódos forrásvizet

Megrendelhető a Cigelkai jódos gyógyforrások vezérképviselőtől.

Cigelkai vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviselőnk budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.

Vezérképviselő: Budapest, V, Sas-utca 29. — Telefon: Automata 120—20

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megírandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
 Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

FŐZ VILAGIT FŰT

PHOEBUS

Sok ezren használják. Napfény szerű gyönyörű világítását mindenütt dicsérik.

Tökéletes!	Praktikus!	Olcsó!
Szagtalan!	Veszélytelen!	Bél nélkül ég!
Asztali lámpa, 300 gyertyafény		P 50—
Asztali lámpa, 300 gyertyafény, nikkel kivitel		P 60—
Viharlámpa, 300 gyertyafényű		P 55—
Ivólámpa, 300/400 gyertyafényű		P 90—

Legkedvezőbb részletfizetési feltételekkel.

Készpénzért nagy árengedménnyel.

ARDÓ JÓZSEF
 Budapest, VI., Vilmos császár-út 43.
 Telefon: Aut. 216-34.

Kérje a 28. számú ismertetőt.

Garancia tökéletes működésért!

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

56

éve

MAUTHNER MAG A LEGJOBB!

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

VII., Rottenbiller-utca 33. sz. Budapest IV, Kossuth Lajos-utca 4. sz.
 (A Ferenciek templomával szemben.)

Nagy képes főárjegyzék, növényárjegyzék és őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefon: József 463-85.

Sürgőnyeim: Mauthnerék.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda nyomdájában, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 8. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 FEBRUÁR 23

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455—10. — Postacseksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Segítő kezef!...

Valóságos áradat önti el a szerkesztő íróasztalát. Levelek özöne, tele tanáccsal, tanácskéréssel, kívánsággal, panasszal. Három ember sem volna elég hozzá, hogy eleget tegyen annyi feléje forduló óhajnak, sóhajnak s mennyi hatalom, mekkora pénzösszeg volna vajjon elég arra, hogy mindazokat, akik jogosan panaszkodnak, megsegítse? Hiszen csak természetes, hogy mindenki élni akar, természetes, hogy akinek hat, nyolc gyermeke van, fel akarja őket nevelni, akinek beteg felesége, édesanyja van, nem pusztíthatja őket ki a világból, hanem gyógyulást óhajt szeretteinek vagy önmagának szerezni. Természetes, hogy akinek valami jussa van, ahhoz ragaszkodik, mint fulladó a szalmaszálba kapaszkodik a reménybe, hirbe, ígéretbe, követelésbe. Csak egy kis hir, hogy szó van az aranyérmesek elhelyezéséről. Nem sok ember mondhatja el magáról, hogy aranyérmet visel, mégis valóságos özöne az érdeklődésnek, pályázatnak. Amikor boldogult Károly király elrendelte, hogy az

arany vitézségi érmeseket a frontról hazarendeljék, hogy ezek a kitűnő emberek a hazának megmentésének, vajjon ki gondolta volna, hogy ezek a nagyszerű hősök a száraz kenyér után fognak egykor kapkodni? Természetes, hogy akinek havi 80 pengős fizetésből kell nagyszámu családját ruházni, élelmezni, jobb elhelyezkedést akar, de még természetesebb, hogy akinek hónapok, évek óta nincs keresete, bármi munkát elvállalna. S mégis, meddig várhat, amíg el tud helyezkedni.

Bűnök burjánzanak, a nyomor szörnyű hajtásai mindenfelé, zúg a megbotránkozás, erkölcsök züllése, elégedetlenség mindenfelé, de vajjon tehet-e erről az aki kétségbeesésében már nem tudja, mit tegyen. Legtöbbször még a jó szót, az erkölcsi támogatást is nélkülözi a szegény nyomorult és hálás annak, aki meghallgatja.

Ó Jeremiás, jajongó próféta, ki egykor a bibliai szorongatások idején az ember nyomoruságát, el-

Az új olasz követ és neje bemutatkozik a budapesti olasz fassionál.

hagyottságát harsogtad, mit mondanál ma? Talán elnémulnál, mert már nincsen szó, amely ezt az özönnel előntő szörnyüséget kifejezze.

Pedig, van orvosság. Akárki, mit mond. Kell orvosságot találni. Nem engedhetjük, hogy minden és mindenki belefulladás az anyagi, erkölcsi árvízbe.

Ehhez azonban az kell, hogy senki se hunyja be a szemét, senki se kényeskedjék, hogy én nem protegálok, én nem kilincselek, én nem futkosok, nem veszekszem másokért, én meguntam már, mindenki éljen, ahogy tud. Hanem igenis mindenki, akinek módjában áll, tekintse erkölcsi kötelességének azt, hogy amennyit a veszendőkből, a nyomorgókból megmenteni tud, megmentsen. Akár szelid rábeszéléssel, összeköttetések felhasználásával, furfanggal, akár kiméletlenséggel, de segíteni kell hibájukon kívül nyomorba jutott testvéreinken, elsősorban vitéz bajtár-

sainkon. Mi lesz a magyar jövőből, ha ezt meg nem tesszük? Mi lesz, ha huzódózunk, ha kényelmeskedünk? Szétesünk, mint oldott kéve s a kévét, amely aranyat ér, sárbatapossa az uton haladó ostoba barom, elpusztul a mag, az élet, a vér, az erő.

Fülhasogató jajkiáltások zúgnak naponta a fülünkben és éjszakánként nem hagynak pihenni. Nincs hatalmunk, de van szavunk, van hitünk, van szívünk és segíteni tudunk. Ma még nem tudjuk talán, hogyan, de törjük a fejünket és megtaláljuk a módját. Az a fontos, hogy semmit el ne ejtsünk, hanem minden igaz ügyet felkaroljunk. S ha három ezer vitéz fejeként három vitéz ügyét felkarolja, immár minden vitéz ügye rendbe jöhet.

Ez az első lépés a nemzetmentés terén, a jövő, a feltámadás felé.

vitéz F. J.

Tavaszuárás

*Most nem sirok és nem kiáltok.
A torkom immár berekedt,
harag, könyörgés, gyötrő imádság
minálunk nem gyújt sziveket.
A Mاما nem az én időm már
— a korcs, a szóbafulladt Mاما —
de a Holnap mindent ígérő,
mindent ígérő szent hozsánna...*

*Papja vagyok a Buzamagnak,
amely a földbe most fogan,
papja vagyok a Magzatoknak,
kiket a szívük alatt hoznak
magyar Máriák boldogan...*

*Sarjadj ki Mag, magyar vetés,
te vagy a bosszu, te vagy az élet;
téged köszönt allelujázva
lelkemben sok, sok szunnyadó ének.
Sarjadj ki Mag, magyar-kenyér,
Holnap-kenyere nőj ki már;*

*ihol, jön lassan, áldott parasztunk:
a forró, öreg, magyar Nyár...*

*Anyák méhében szerelmes Magzat,
magyar ígéret, nőj hamar!
Téged simogat, téged becézget
a bízó, kérő, gyöngé dal.
Harcos, bosszuálló fiukat várunk,
dolgos, pörölyös öklöket,
kik megdöngetik ledér Európát
s jobban őrzik a végeket...
Sarjadjatok, zsendüljete
szunnyadó, áldott ember-virágok,
jöjjetek el és karddal, ekével
ássátok ki e süllyedt világot!*

*Magyar rögökben foganó Magok,
magyar anyákban áldott Magzatok:
födetlen fejjel, alázatosan
— bizakodva és imádságosan —
elétek ballagok...* GYULA DIÁK.

Az új olasz követ így szölt a budapesti fasisztákhoz: Szeressétek Magyarországot!

A Budapesti Olasz Fascio vasárnap délelött, abból az alkalomból, hogy az új olasz követ, Comm. Mario Arlotta feleségével és leányával az első alkalommal jelent meg az olaszok házában, ünnepséget rendezett. Az olaszok házat olasz és magyar zászlókkal díszítették föl. Riccardo Pignatelli herceg a magyarországi olasz fassio

vezetője nyitotta meg az ünnepséget, üdvözölve a követet, aki válaszában többek között így szölt:

— Fasisztáknak különös kötelessége, hogy szeressék azt az országot, amelyben élnek, és ez különösen áll Magyarországra.

A Hindenburg-ezred szoboralapjának matinéja

A Hindenburg tábornagy nevét viselt volt cs. és kir. 69. székesfehérvári gyalogezred 1930. évi március hó 2-án (vasárnap), 1/12 órakor a m. kir. állami Zeneművészeti Főiskola dísztermében az elesett bajtársak emlékére felállítandó szoboralap javára matinét rendez. Belépőjegyek: 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 pengőért előre válthatók a Glóbus papír- és írószerüzletben (V. Nádor-utca 12), a Hermes Banknál, Biró Imre urnál IV, Petőfi Sándor-utca 5, a Zeneművészeti Főiskola kapusánál és a rendezőknél. A matinén

közreműködnek: Szabó Lujza, a m. kir. Operaház tagja; Zipernovszky Fülöpke, hegedűművésznő; Kiss Ferenc, bajtárs a Magyar Színház tagja; Pusztai Sándor, bajtárs a m. kir. Operaház tagja; Szügyi Kálmán, bajtárs a m. kir. Operaház tagja; Riegler Ernő orgonaművész és Unger Ernő zongoraművész, a m. kir. állami Zeneművészeti Főiskola tanárai és az 1. honvéd gyalogezred zenekara Fricsay Richárd zeneügyi főigazgató vezényletével. Minden bajtárs jöjjön el.

Bianchi olasz közmunkaügyi miniszter a ravatalon. Mussolini jobbkeze és jóbarátja teteménél a fasiszta diszörség virrasztott.

A Kormányzó jubileumának előkészületei

A magyar nemzet minden rétege megmozdult s készül arra, hogy a Kormányzó megválasztásának tizéves évfordulóján kifejezést adjon annak a szeretetnek, hálának és ragaszkodásnak, melyet minden magyar a nemzet legfőbb vezére: vitéz Horthy Miklós iránt érez. Nem lesznek a jubileum ünnepei hangosak vagy költségesek. Az ünnep értékét annak őszintesége, a lélek mélységéből fakadó melege fogja megadni. Ez a sorsüldözött nép tudatára ébredt annak, hogy kit adott neki a sors vitéz Horthy Miklós személyében és egész szívvel sorakozik mellé, követve őt hiven és bizalommal, amerre vezeti.

A kormány — mint mult számunkban megírtuk — törvényjavaslatot nyújtott be a kormányzó elévülhetetlen érdemeinek megörökítéséül. A pártközi konferencia a javaslatához hozzájárult s a javaslat tárgyalása, mire e sorok olvasóink kezébe jutnak, már szintén megtörtént. A jubileum alkalmából a Kormányzó széleskörű amnesztiát fog adni. A törvényhatóságok, a hazafias egyesületek diszgyűléseken ünneplik a Kormányzót.

A hercegprimás Te Deumos misét pontifikál a Kormányzó jubileumán.

Magyarország Kormányzójának küszöbön lévő jubileumával kapcsolatosan Serédi Jusztinián dr. bíornok-hercegprimás pásztorlevelében ezeket írja:

„Nagybányai vitéz Horthy Miklós ur Öföméltósága kormányzóságának tizedik évfordulóján visszagondolva arra a valóságos végveszedelemre, amelyből nemzetünket kivette, bűneink tudatában töredelmes szívvel, mélyszéges hálával és a jobb jövőbe vetett bizalommal borulunk le az Ur előtt, aki hazánkat szakadatlan megpróbáltatások között mindedig fentartotta. Nem kételkedünk benne, hogy a Gondviselő Isten ezután sem hagy el bennünket, ha mi magunk el nem fordulunk tőle. Ebben a mélyszéges kersztény meggyőződésben az évforduló alkalmából a budai koronázó-templomban délelőtt 9 órakor az egész nemzet nevében ünnepies szentmisét mutatok be a haza jó-

létéért, amelyet ugyancsak ünnepies Te Deum fog követni.“

Ünnepségek bel- és külföldön.

Mint Utrechtből jelentik, a jubileum megünneplésére a Hollandiában élő magyarság körében is folynak az előkészületek. A németalföldi magyar szövetség elnöki tanácsa a kormányzóválasztás évfordulóján, március 1-én délután ünnepi tanácsulást tart, amelyen a Hollandia különböző városaiban működő vezetőségi tagok vesznek részt, a nagyjelentőségű nap estéjén pedig a szövetség tagjai Rotterdamban diszgyűlést rendeznek, amelyre már igen sokan jelentették be részvételüket.

Tiszteletben tartva Kormányzónk kívánságát, hogy kormányzósága tizéves évfordulóján minden költséges ünnepség mellőztessék, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége — módot talált mégis arra, hogy ezt a napot a társadalom emlékünnepevé avassa. E végből február hó 27-én délután öt órakor a MOVE disztermében nagyválasztmányi gyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya a Kormányzó érdemeinek méltatása és szentesítése azoknak a határozatoknak, amelyeket az igazgatóság ennek a napnak országos megünneplése érdekében hozott.

Felhívta a TESz kebelébe tartozó egyesületeket is, hogy a jubileum napján ünnepélyes diszgyűlést tartsanak és egyesületi életükben ezzel tegyék emlékeztetéssé e napot. Ezenkívül a kebelébe tartozó milliók óhajának megfelelően megkereste a törvényhatósági jogú és megyei városok polgármestereit, hogy hassanak oda, hogy a város egyik utcája vagy tere — valamint közintézményeinek egyike — a Kormányzó nevére neveztesse el. Létesített azonfelül a TESz egy, a Kormányzó nevét viselő 20.000 pengős alapítványt, amelynek évi kamatait főiskolai diákjóléti célokra fordítja. Végül február 28-án délután öt órakor hódoló felvonulást rendez a Kormányzó tiszteletére. A hódoló felvonulásra vonatkozó közelebbi részletekről a TESz elnöksége az érdeklődő közönséget idejekorán tájékoztatni fogja.

A törvényhatóságok már megtették az intézkedéseket a Kormányzó jubileumának megünneplésére.

A magyar rendőri rádióállomás bemutatása

Vitéz Szentirmay Endre nagyjelentőségű munkája. — A körözés másodpercek alatt történik

Három hónapos munka után a budapesti Fehérvári-uti rendőri lakótelep udvarán, új épületben, elkészült a magyar rendőrség rádióállomása. A városi központba kapcsolt vagy interurbán telefonvonalak, a táviróközponton átfutó táviratok nem biztosították többé a rendőri szolgáltatnak azt a gyorsaságot, ami az üldözés eredményes előfeltétele és gyakran megtörtént, hogy mire a rendőri körözés a határállomásokra megérkezett, az üldözött már elhagyta az ország területét. Ezért merült fel a gondolat, hogy a modern technika vívmánya, a rádió nyerjen felhasználást a bajok kiküszöbölésére. Kétévi előkészítő és szervező munka után az adóberendezés szállítására a berlini Telefunken, továbbá a Telefongyár és a Hazai Gépkereskedelmi Rt. kapott megbízást a gépek, speciális vevőkészülékek és a felszerelési cikkek szállítására. A magyar rendőrségi rádióállomások teljes berendezése 325.000 pengőbe került.

Az új rádióállomás bemutatása.

Szombaton mutatták be a rendőrség rádióállomását a belügyminisztérium képviselőinek jelenlétében a meghívott vendégeknek.

A megjelenteket vitéz Szentirmay Endre dr. rendőrkapitány, a rádiótelep parancsnoka fogadta, aki Vay Kázmér miniszteri tanácsos üdvözlőszavai után igen érdekes előadást tartott a telep berendezéséről, bemutatta a gépeket és felszerelést, majd működésbe hozta a leadó és a felvevő készülékeket is.

A belügyminisztérium közbiztonsági rádióhírszolgálatának céljaira egy 600 vattos antenna teljesítményű drótnélküli telefon- és táviró-adóállomás készült a Fehérvári-ut 37. szám alatt, a rendőri lakótelepen, ugyanekkor a főkapitányságon egy 70 vattos tartalék-adóállomás Szombathelyen, Szegeden és Debrecenben pedig egy-egy 20 vattos táviró-adóállomás. A Fehérvári-uti speciális hullámhosszu vevőkészülék párja annak a készüléknek, amely a Zeppelin világkörüli útján résztvevő s ezzel közvetlenül bekapcsolódott a magyar rendőrség a berlini nemzetközi rendőri rádió-forgalomba. Az adóállomás kiegészítéseképpen felállításra kerül Budapesten a csendőri nyomozóosztályon, az összes rendőrkapitányságokon és az őrszobákban 120 vevőállomás, a vidéki rendőrkapitányságokon és a határ-

állépőhelyeken pedig további 93 felvevő állomás. A forgalom telefonikus és távirati úton bonyolódik le, részint országos, részint nemzetközi és a bizalmas természetű rendőri értesítéseket chiffré-számjelekkel adják. A rádióberendezés lehetővé teszi, hogy a körözés egyetlen másodperc alatt hétszer járja körül a földgolyót.

A gyakorlati alkalmazás.

Vitéz Szentirmay Endre dr. rendőrkapitány ezután gyakorlati alkalmazásban is bemutatta a gépeket és a műszereket. A rádióállomás géptermben felbugott a 2000 voltos nagyfeszültségű generátor, majd a második, harmadik és negyedik áramátalakító és az adóberendezést lehangolták 40—50 méter hullámhosszra. Felhangzott a készjelentés, átkapcsoltak telefonikus adásra és a külföldi antennákon négy világtáj horizontján zendült fel a magyar szó: „Halló, halló, itt a magyar belügyminisztérium rövidhullámú rendészeti állomása Budapest.” Utána francia és német nyelven ugyanez. Azután Szegeddel, Debrecennel és Szombathellyel folytattak hasonló telefonikus rádióbeszélgetést és pár perc múlva megjött a válasz, amely közölte, hogy a hangot tisztán hallották, a hangerősség jó s elmondották azt is, milyen időjárás van arrafelé. A kitűnő új berendezés mellett percek alatt készülségbe lehet helyezni az ország egész rendőrségét. Ha akár a villanyszolgáltatásban, akár a vízszolgáltatásban zavar állna be, a telep saját motorjai és tartalékkészletei hónapokon át működésben tudják tartani az üzemet.

A meghívott vendégek nagy figyelemmel szemlélték meg a rendőri rádióközpont berendezését és sok szerencsét kívántak a rádiószervezet vezetőségének közérdekű munkájához. Az építkezés és a telep megteremtése Vay Kázmér miniszteri tanácsos és vitéz Szentirmay Endre dr. rendőrkapitány, Erich Perlick berlini főmérnök, Hummel Oszkár főmérnök és Szántó Oszkár rendőrfogalmazó. A rendőri rádiószolgálat előreláthatóan júliusban lép teljes üzembe.

Minket különös büszkeséggel tölt el, hogy egyik kiváló vitéz bajtársunk nagyszerű szakavatottsággal, páratlan energiával és lelkesedéssel kersztülvitt alkotását láthatuk a közrend és a haladás szolgálatába állítva.

A volt 32. ezred farsangi művészestélye.

A volt budapesti 32-es háziezred nyolcezer hős halottjának emlékszóba javára 1930. évi március hó 1-én, szombaton este 8 órakor, a Városi Színházban nagy farsangi művészestélyt rendez. Fellépnek: Andai Piroska, Bajor Gizi, Bársony Rózsi, Dajbukát Ilona, Eöri Erzs, Góthné Kertész Ella, Kéri Panni, Kökény Ilona, Rella Gabriella, Vaszary Piroska, Abonyi Tivadar, Andai Béla, Bársony István, Boross Géza, Czobor Ernő, Fekete Pál, Góth Sándor, Laurisin Lajos, László Miklós, Peti Sándor, Paddock Jeffren, Somlai Arthur. Konferálnak: Békeffy László és Szentiványi Kálmán. A zenét az 1-ső honvéd gyalogezred zenekara szolgáltatja, Fricsay Richárd zeneügyi igazgató vezetése mellett.

Felhívás a volt lengyel légiónistákhoz.

Mindazokat, akik a világháború alatt a lengyel légióban szolgáltak, kéri Petrovich Zoltán és Sziguth Ede volt légiólista, hogy közöljék címüket és a légióban viselt rangjukat, beosztásukat, stb. Miklóssy Ferdinánd Leóval. Budapest, X, Szabóky-utca 58. szám.)

Gyorsvonaton

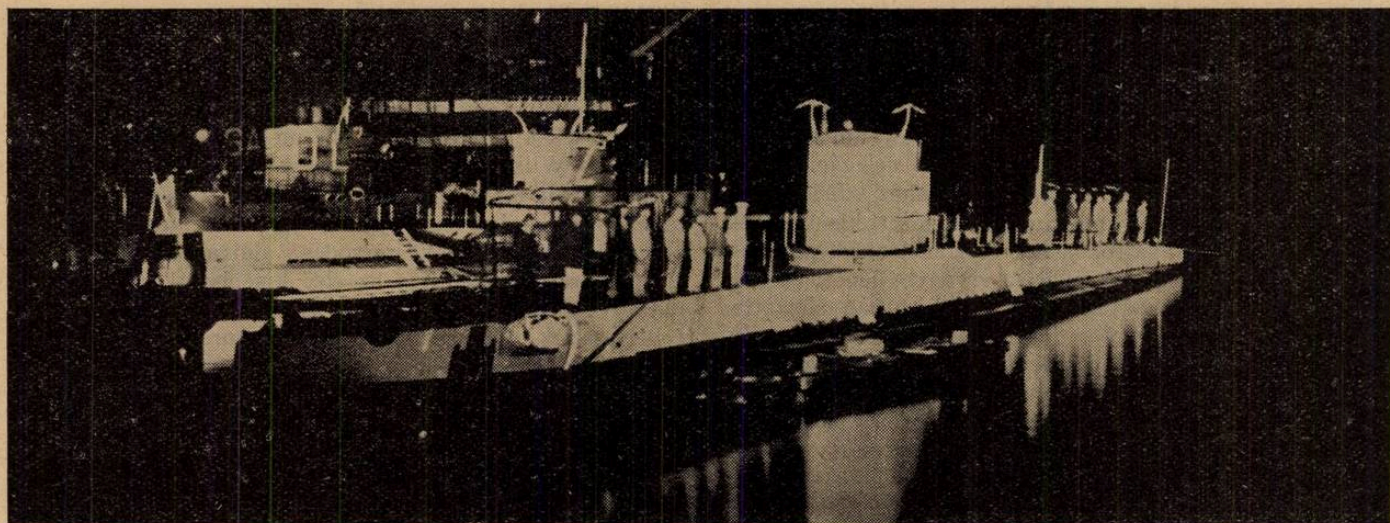
Irta: vitéz PÖLÖSKEI JÁNOS.

Ságull, robog, mégis mintha állna
S a vén földnek támadt volna lába;
Mintha a föld visszafelé futna
S elindulna hosszú vándorútra.

Elmerengve tekintek az éjbe:
Rámragyog a legszebb csillag fénye. —
Esti csillag pislogó sugára,
Te vagy az én lelkem cimborája.

Fényed úgy rezg, mintha szemed sirna,
Mintha bánat volna beleírva,
S benn a könnycsepp gyémántsínben égne
Fájó panaszt zokogna az égre...

De a hajnal arcod eltakarja,
Fénycsókot szór sápadt ajakadra...
Szerelmétől világosság támad
S másnap estig nem kinez a bánat.

Francia tengeralattjárók a kikötőben.

A kisebbségi szerződések létrejövetele

Irta: vitéz Nagy Iván kir. s. tanfelügyelő.

Azok a békeszerződések, melyeket a francia királyok egykori kastélyaiban Páris környékén 1919—1920-ban megkötöttek, az új határok megvonásával 48 millió embert vágtak el saját népi többségüktől és helyeztek idegen hatalmak alá. Egész Európa lakosságának egy nyolcadát teszi ki ez a népesség, olyan tömeget tehát, amelynek politikai helyzete, megelégedettsége vagy keserősége nem lehet közömbös azok számára, akik Európában egy új rend, egy boldogabb jövő eljövételéről ábrándoznak.

A magyar nép testéről három és fél milliónyi testvérünket tépték le a trianoni határok és csak gyenge vigasztalás a számunkra, hogy az utódállamokban az ugynevezett kisebbségi szerződések bizonyos mértékben legalább papíron gondoskodnak faji tulajdonságaik, kulturájuk és fejlődési lehetőségeik fentartásáról.

Hogy születtek meg ezek a kisebbségi szerződések? A háború alatt, amikor még ellenségeink sem gondolták, hogy a monarchia ennyire felbomoljék, tevékeny propaganda indult meg, főképp a semleges államokban, hogy az itt élő „elnyomott” nemzetiségek számára különböző szabadságjogokat, illetve nemzeti autonómiát biztosítsanak. 1915-ben Hágában, 1917-ben Kopenhágában tartanak ugynevezett nemzetiségi kongresszusokat, majd 1918 őszén Észak-Amerikában a zsidóság tartja a maga világkonferenciáját, „nemzeti jogokat” követelve a zsidó lakosság számára mindazokban az országokban, ahol kompakt tömegekben élnek. Amikor azonban 1919 január 12-én Párisban megnyílt a békekonferencia és a monarchia területén életre támadt új államok már befejezték első megszerzésüket, egyszerűen elfeledtek a nemzetiségi jogok követelésének hangoztatásáról, mert hisz immár nem az ő számukra voltak azok szükségesek, hanem ellenkezőleg az uralmuk alá került, erőszakkal bekebelezett, idegen fajú népek számára. Az „elnyomottakból” egyszerre elnyomók váltak, akik megtagadva eddigi egész tevékenységüket, a legridegebben törekedtek a maguk elnemzeteitlenítő centralizációjára.

Az amerikai Egyesült Államok elnöke Wilson azonban nem feledkezett meg a kis népeknek tett háború alatti ígéretéről és 1919 január 10-én elkészített népszövetségi tervezetében, mint annak 6. pontját, felvette a következő rendelkezést:

„A Nemzetek Szövetsége felhívja az összes új államokat, mint előzetes feltételét független és önálló állami létük elismerésének, hogy járuljanak hozzá, miszerint saját jogszolgáltatásukban minden faji és nemzeti kisebbségüknek tökéletesen ugyanazt az eljárást és biztonságot nyújtják, amit népük nemzeti többségének.”

Néhány nap múlva még egy másik szakaszt is iktatott be az alapszabálytervezetbe, amelyben az összes vallások szabad gyakorlását és a vallásfelekezetek teljes egyenjogúságát kívánta biztosítani az egész világon. Az angol békedelegáció azonban lord Robert Cecil vezetésével nem fogadta el a Wilson-féle tervezetet és az említett két szakasz törlését követelte. Tartottak tőle ugyanis az angolok, hogy ha Európára nézve kimondják ezeket a rendelkezéseket, akkor nem sokára elkövetkezhet egy olyan idő, amikor a gyarmati népek sok milliói is egyenjogúságot kívánnak a fölöttük uralkodó angol — kisebbségtől. Anglia ekkor még vitta a maga háborúját a szabadságukért fegyverbe lépett irekkel s merev magatartása következtében Wilson el is ejtette a nemzetiségeket védő rendelkezés tervezetét és így a békekonferencia tárgyalásai február hó 8-án csak a vallásvédelmi szakaszcsozról indultak meg a tanácskozások. Ekkor azonban váratlanul felállott báró Makino japán delegátus és indítványozta, hogy ne csak a felekezetek egyenjogúságát, hanem a fajok egyenlőségét is mondják ki és ezáltal töröljék el azt a szegységteljes állapotot, amely a fehér, a sárga vagy fekete ember között, akik pedig mindnyájan az egy Istennek teremtményei, még mai napig is fennáll. Anglia természetesen ezt is ellenezte. Ellene volt Venizelos görög kormányelnök is, úgy, hogy április 28-án, amikor végleges szövegében elfogadták a Nemzetek Szövetsége alapokmányát, már sem a nemzetiségek, sem a vallások, sem a fajok egyenlőségét kimondó szakaszok nem maradtak bent a szövegben; de Japán képviselője ünnepélyesen bejelentette, hogy a Felkelő Nap Országja sohasem fog megszűnni küzdeni a fajok egyenlőségének emberi és igazságos elveiért.

1919 május 1-én a békekonferencia főtanácsi ülésében Wilson elnök újból előhozta a kisebbségek védelmének gondolatát, speciálisan rendezni kívánván a Lengyelországban és Romániában lakó zsidóság jogvédelmének ügyét. A francia Berthelot elnöklésével ekkor kiküldték „az új államok és a kisebbségek védelme” ügyeinek rendezésére

egy bizottságot, amely májustól szeptemberig 61 ülésen tárgyalta az elszakításra ítélt népek helyzetének javítását és az első kisebbségvédelmi tervezetet május 21-én nyújtotta át a lengyel delegációnak. E tervezet szövegezésében több helyütt felhasználták azt az emlékiratot, amelyet május 10-én a békekonferencia melletti zsidó delegációk központi bizottsága juttatott el *Wilson* elnökhöz *kilenc millió zsidó* nevében. Ebben az emlékiratban nemzeti kisebbségek különböző jogosítványairól is szó volt, melyekről azonban csak kis részt valósítottak meg az érvénybe lépett szerződések. Németország május 29-én emlékiratban sürgette, hogy egy *nemzeti kataszter alapján mindenütt kulturális autonómiát biztosítsanak a kisebbségeknek, amit azonban az ántánt főhatalmak visszautasítottak; megígérték azonban egy június 16-iki jegyzékükben, hogy a kisebbségek védelmére szolgáló rendelkezéseket a Nemzetek Szövetsége védelme alá fogják helyezni.*

Az utódállamok természetesen a kisebbségi bizottság tervezetét *nem* vették megnyugvással tudomásul, hanem igyekeztek azok elfogadása ellen minden erejükkel harcolni. Május 31-én a békekonferencia teljes ülésén *Bratianu* román miniszterelnök éles beszédben foglalt állást a tervezett kötelezettségek ellen és kijelentette, hogy azokat csak akkor fogadja el, ha az összes többi államokra is ki fogják terjeszteni. Egyébként ezt a — *szerinte* — Romániára „megalázó” szerződést a maga egészében visszautasította. *Trumbics* szerb képviselő azzal a kikötéssel fogadta el a tervezetet, hogy csak a világháború után Szerbiához csatolandó területekre lesznek érvényesek, tehát *Macedóniára nem* és mivel ehhez a nagyhatalmak meg gondolatlanul hozzájárultak, most már közel két évtizeden

A berlini lovasversenyen négy nemzet lovasai vettek részt. Németország díját, egy hatalmas serleget Hasse, Sahla és Schmalz főhadnagyok nyerték meg.

keresztül minden ellenőrzés és beavatkozás nélkül nyomják el Délserbia bulgár lakóit, a macedón-bulgárokat. *Trumbics* azóta, mint az elnyomott horvát nemzetiség egyik vezére maga is emigrációba került Jugoszláviából.

A csehek, ugyálszik nem mertek élesen szembehe-
lyezkedni *Wilson*nal, akinek egész állami létüket köszön-
hetik és változtatás nélkül elfogadták a tervezetet. Ujabb
tárgyalások után végre június 28-án a Németországgal
kötött versaillesi békeszerződés aláírásával egyidőben
Lengyelország is aláírta az első kisebbségi szerződést, a
határain belül lakó németek, zsidók, oroszok, ukránok s
fehéroroszkok védelme ügyében. Csehország szeptember
10-én, Jugoszlávia némi huzódózás után december 5-én,
Románia azonban csak az ántánt többszöri ultimátumára
és akkor is csak úgy írta alá a szerződést, hogy *Bratianu*
lemondott és a helyét elfoglaló *Vajda-Voevod Sándor*, a
magyar képviselőből lett új román miniszterelnök, adta
meg a felhatalmazást párisi követüknek, *Coanda* tábornok-
nak; sőt utána a parlamentben még azt is kérte, hogy ezen
tettéért, mint hazaáruló ellen, indítsanak ellene eljárást.

Tudvalévő, hogy a magyar békeszerződés első terve-
zetét csak 1920 január 15-én nyújtották át az ántánt ha-
talmak *Apponyi* Albert grófnak, a magyar békelegáció
elnökének. Nem lehetett tehát már eleve sem semmi re-
ményünk arra nézve, hogy a kisebbségeink védelme ügyé-
ben előterjesztendő akármilyen helyes javaslatunknak is
bármilyen eredménye is legyen. A magyar delegáció mégis
jegyzékek egész sorával árasztotta el a békekonferencia
vezetőségét, egyrészt igazolva, hogy *Magyarországon*
egyáltalában nem nyomták el nemzetiségeinket, másrészt
bejelentve, hogy az Ausztriától elszakadt ország összes
nem — magyar polgárainak széleskörű kulturális autonó-
miát szándékozik nyújtani, sőt Erdély részére külön tar-
tományi önkormányzatot kíván bevezetni. De a kisebbségi
szerződések ekkor már alá voltak írva és azokon az ántánt
nem volt hajlandó egy betűt sem változtatni.

Az immár elmúlt tíz esztendő bebizonyította, hogy az
arra kötelezett államok a kisebbségi szerződésekben *oly*
szűken mért rendelkezéseket sem tartották be s az ural-
muk alatt álló milliókkal szemben a legigazságtalanabb
elnyomással éltek. Az idegenbe szakadt több milliónyi ma-
gyarság rettenetes megpróbáltatásai bennünket arra köte-
leznek, hogy sorsuk javítása érdekében, sohase szűnjünk
meg e szerződések magatartását követelni, azok minden
egyes megsértésére állandóan figyelmeztetni a Nemzetek
Szövetségét, sőt újabb jogkiterjesztésért is harcolni. És
mivel a kisebbségi szerződések rendelkezéseinek elfogadása
valójában egyik *feltétele* volt az illető államok szuveréni-
tása elismerésének az átengedett területek felett, ha ime
e feltételek be nem tartattak, módunk nyílik arra, hogy
*hangosan követeljük akár e területek feletti állami szu-
verénitása megváltoztatását is, a mi számunkra — mond-
juk — visszaállítását, szóval a jelenlegi határok olyan ki-
feszítését, hogy azokon kívül már magyar kisebbségek le-
hetőleg ne maradjanak, vagyis követelhetjük minden ma-
gyarok álmát és vágyát: a revíziót!*

Maí magyarok

— 1930 —

Vagyunk. Élünk, mint komor köszörő,
Mit élet-zuzmara és élet-jég
Repeszt, másaszt, tördel, izekre tép!

Nincs átfogó, nincs átkötő-szalag:
Szeretet-repkény tartószalagja —
... Jaj, ha széthullunk ezer darabra!

VITÉZ MACHULA BÉLA

VITEZI ÉLET

Köszönet!

Budapest Székesfőváros valamennyi a Vitézi Bál előkészítése s rendezése körül tevékenykedett vitéznek értékes s hasznos munkálkodásáért ez-
 uton is hálás köszönetemet fejezem ki.
Székkapitány.

Segély kiutalása iránti kérelmek előterjesztése tárgyában.

Utóbbi időben tömegesen érkezett be az O. V. Sz.-hez oly irányu kérelem, hogy a bérbeadás útján hasznosított vitézi telkeknek az O. V. Sz.-nél őrzött bérjövödelmeiből bizonyos összegek — segély címén — utaltassanak ki a vitézi telek tulajdonosainak.

Az O. V. Sz. ezen kérelemmel kapcsolatban felhívja a vitézek figyelmét arra, hogy a fennálló szabályok szerint a vitézi telkeknek az O. V. Sz.-hez átutalt és az itt őrzött bérhozamai segélyezési célokra nem használhatók fel, ilyen irányu kérelmek tehát a jövőben nem is terjesztendők fel.

Az érvényben levő rendelkezések szerint a vitézi telkek bérjövödelmei csakis a vitézi telkek beinstruálására fordíthatók mindaddig, míg azok az okszerű gazdálkodáshoz szükséges felszereléshez nincsenek ellátva. Amennyiben a megadományozott vitéz a vitézi telkét nem tartja saját kezelésében, hanem bérbeadás útján hasznosítja, az ilyen bérjövödelmet az O. V. Sz. gyűjti és őrzi mindaddig, míg a telek saját kezelésbe vételére vonatkozó szándékát a vitéz be nem jelenti és a bérjövödelmeknek — hasznos beruházási célokra való — kiutalását nem kéri.

Ezzel kapcsolatban felhívja az O. V. Sz. az összes vitézi szervek figyelmét arra, hogy ilyen irányu kérelmeket eleve utasítsanak vissza.

O. V. Sz.

Baranyai Vitézekhez!

Több oldalról érkezett érdeklődésre értesitem a vármegye állományába tartozó vitézeket, hogy a háborus emlékérem adományozása iránti kérvényüket (zöldszínű) a tényleges szolgálatban álló közszolgálati alkalmazottak közvetlen hivatali főnöküknél nyújtásák be, aki azt tudomásulvétel és látatkozás után Pécssett a polgármesterhez, vidéke, a községi, illetve a körjegyzőhöz juttatja. A nem közszolgálati alkalmazottak (ügyvéd, orvos, magántisztviselő, iparos, kereskedő, földmives stb.) kérvényüket Pécssett közvetlenül a polgármesterhez (Város-

háza III. emelet 85. sz. ajtó), a vidékiek pedig közvetlenül a községi, illetve körjegyzőhöz nyújtásák be.

Az igényjogosultság a vitézi zöld igazolvánnyal igazolandó.

A kérvény nyomtatványok minden dohányárudában 10 fillérért kaphatók.
 11—msz. 1930. *Székkapitány.*

Vitéz Seprenyi János, a szeghalmi járás nemrég elhunyt derék vitéze.

Baranyai Vitézekhez!

A „Horthy-szoborakció“ ügynökei újból felkeresik a vármegye vitézeit a szobor megrendelése céljából. Felhívom a várm. vitézeit, hogy a szobrot csak azok rendeljék meg, akiknek anyagi körülményei ezt megengedik. A szobor megrendelése nem kötelező!
 86/msz.—1930. *Székkapitány.*

A békéscsabai járás vitézeihez!

Tudomására hozom a békéscsabai járás vitézeinek, hogy az 1930. évi március hó 2-án délelőtt 9 órai kezdet-

tel Békéscsabán, a városháza tanács-termében járási vitézi értekezletet tartok.

Ezen értekezleten a járás vitézei teljes számban megjelenni kötelesek. Öltözet dísz-, az ezzel nem rendelkező vitézeknek egyéb ünnepi ruha.

Ezen értekezleten megjelenni tartoznak még a gyomai járási vitézi értekezleten meg nem jelent gyomai járási vitézek is.

Az értekezlet sorrendje: Járási és megyei ügyek megbeszélése, felmerült vitézi ügyekről tájékoztatás, személyi ügyek elintézése. Székkapitányi kihallgatás. A déli vonattal az összes vidéki vitézek elutazhatnak. *Székkapitány.*

Zemplén vármegye vitézeihez!

A Háborus Emlékérem kérelmezéséhez szükséges űrlapok a községi dohányárosoknál darabonként 10 fillérért kaphatók, azonkívül a járási hadnagy uraknál és a székkapitányságnál is beszerezhetők. Felkértem a vármegye vitézeit, hogy hassanak oda, miszerint a községekben minden igényjogosult, lehetőleg rövid időn belül, juttassa el illetékes helyre a kitöltött kérvényűrlapot. Akik nincsenek kellőképpen tájékoztatva afelől, hogy az érem kérelmezése miként történik, a vitézek kellőképpen informálják. Vitézeknél igazolásnak a vitézi zöld igazolvány elegendő.

„Akiknek a Vitézek és Gazdák Lapjára az előfizetésük lejárt, igyekezzenek az előfizetési összeget mielőbb beküldeni. *Székkapitányság.*”

Vitézi értekezlet a váci járásban.

A járási vitézi hadnagy március 16-án, vasárnap reggel 8 óra 30 perc kezdettel Dunakeszi községben a járás összes vitézei részére értekezletet tart. Megjelenés kötelező. Öltözet: ünnepi öltözet; az összes kitüntetések viselendő. Részletes utasítások közvetlen adatnak ki. *Székkapitány.*

Egy derék vitéz halálára.

A szeghalmi járás vitézi szakaszának egyik legderékabb vitéze hunyt el 1929. év december 16. napján vitéz Seprenyi János személyében. Benne vitézi éretyekben gazdag bajtársat vesztettünk el. Mintaképe volt a kötelességteljesítésnek, a becsületességnek, az eszmékért való önfeláldozó odaadásnak, úgy hajdani katonai mint polgári életében. Egyszerű vincellériskolát végzett kertészember volt, a legnemesebb magyarral szívvel. Háborus multja emlékeit kitüntetései s jelesül vitézi volta őrítették. Polgári életében

mindenütt ott volt, ahol önzetlen munkával segíthetett. Első volt azok között, akik a nagyszerű Levente-intézmény életrehívása idején, mint oktatók, sorompóba léptek. Fáradtságot nem ismerve tartott ki a leventeoktatás mellett, halált hozó betegsége beköszöntéig. Halálos ágyán is legszívesebben levente-fiairól, kiket oly igaz magyar szeretettel szeretett, beszélgett el. S hogy tudta remélni, szegény, mindig kórágyn, hogy e nagyszerű foglalkozáshoz ő mielőbb visszatér s levente-fiaival — kik őt rajongásig szerették — újra együtt lesz. Teljesítménye, mit leventeoktatóként végzett, nagyszerű volt. *Ezért a munkálkodásáért a vármegyei testnevelési felügyelőség dicséretét érdemelte ki.* Temetésén Szeghalom község összes leventéi impozáns tömegben jutatták kifejezésre jelenlétükkkel odaadó ragaszkodásukat. A leventeegyesület megrendezésében diszes temetést nyert a boldogult. Kivonult fegyelmezett századaival a leventezászlóalj. Ott volt s zenét szolgáltatott a leventezeknek. Résztvett temetésén az egész leventeoktató-kar, a vitézi szakasz elöljáróival teljes számban, a község minden rendű és rangú társadalma. Háborus kitüntetéseit a temetési menetben egyik leventéje párnán vitte. Vitézi kardja s fővege koporsója tetején sirjába követte. Oly nagyszámu közönség vett részt temetésén, hogy a szeghalmi ref. templom annak befogadására kicsinek bizonyult s bár csunya szeles, hideg téli nap volt december 18-a, mindenki kikísérte őt a temetőbe utolsó útjára.

Halála fájdalmas s különösen súlyos az őt annyira szerető kis családjának. Fiatal özvegyet s két kicsiny leányt — névszerint Katót és Margitot — hagyott hátra.

Közönség a vitézi bálon.

Lebegjen áldó szelleme felettünk, őrizze s segítse hátramaradott övét gondjaikban, nekünk pedig adjon utmutatást az igaz vitézi erényekben dús élet folytatására. Legyen könnyű neki a föld s mindig igaz, hő óhaja, hogy leventéi szerezzék vissza szép nagy Magyarországot — ha nála nélkül is —, menjen teljesedésbe mielőbb.

Bajtársi vacsora.

Rákoskeresztur vitézei január hó 26-án este vitéz Haszn József vendéglőjében rendezték idei bajtársi vacsorájukat. Az összejövetelt bensőséges ünnepé varázsolta, hogy azon megjelentek: vitéz Fabényi Ede, tábornok, székkapitány, vitéz dr. Endre László, főszolgabíró, Járási hadnagy,

Mátyásföld, Rákosliget, Isaszeg, Rákoshegy vitézeinek képviselői, a Rákoscsabai Lövészegylet kiküldöttei, a helyi tisztviselőkar, az egyházak, ipartestület, gazdaközönség, Postaskör, Kossuth Lajos-asztaltársaság, Rákóczi-asztaltársaság elnökei és vezető egyéniségei, több hazafiasan érző munkás, valamint a hadviseltek, nagy számban.

Vármegyénk székkapitánya Főméltóságú Kormányzó Urunkat élte, a járási vitézek hadnagya a társadalom különböző rétegeinek összetartására emelt poharat, vitéz Szügyi Károly a vendéglátók nevében üdvözölte az egybegyűlteket.

A jelenlevők mindegyikének lelkében mély nyomokat hagyott a vitézi élet ily közvetlen megnyilatkozása és minden magyarokat egy szent cél érdekében összefogó ereje.

Itt említjük meg, hogy az ipartestület a vitézekkel karöltve, a községben lévő Hősi Emlékművet ez év májusára diszes kerítéssel építi körül.

Baranyai Vitézekhez!

A m. kir. pécsi 4. honvéd vegyes dandár parancnokság csapatgazdasága feloszlik és ez alkalommal a következő gazdasági felszerelések kerülnek eladásra: 4 drb. ökrös szekér, 1 drb. országos jármű, 9 drb. vaseke, 7 drb. három tagu vasfogas, 1 drb. lóhúzó gereblye, 2 drb. planet irtókapa, hordók, sertészetető vályuk, kaszák, villák, gereblyék és egyéb felszerelések.

Ezen felszerelési cikkek folyó év február hó 22-én és március 3-án Pécsen a Frigyes-laktanyában (honv. fogház-felügyelő) megtekinthetők és esetleg átvehetők. 88/msz.—1930.

Székkapitány.

Örökbefogadás.

Jómódu és rendes vidéki gyermeket örökbe fogadnék. Vitéz Tófeji József Budapest, II., Lövház-utca 22.

Régi magyar vitézek csoportja a vitézi bálon.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Febr – Márc.	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
24 Hétfő	Mátyás ap.	Mátyás	A hét elején a nap 6 óra 51 perckor kel és 17 óra 36 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 40 perckor kel és 17 óra 45 perckor nyugszik.
25 Kedd	Géza vf.	Géza	
26 Szerda	Kor. Margit	Sándor	
27 Csütörtök	B. Báthory L.	Ákos	
28 Péntek	Roman ap. †	Elemér	
1 Szombat	Albin pk.	Albin	
2 Vasárnap	E. Fars.-vas.	E. Lujza	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Február 26—27. 1849. Kápolnai csata.

A magyar sereg Dembinsky vezérletével Sirok és Kál között állt. Az osztrák huszonhatodikán délután két órakor egész erejével kifejlődött az országút két oldalán. Máriássy közepén csak a második állást tarthatta meg. Este érkezett meg Egerből a csatatérre Dembinsky és Görgey. Schlick még este elfoglalta a siroki szorost. Már kezdetben látszott, hogy a csatát a magyarok elvesztik, mert a fővezér környezete, a megbuktatására törekedett. Bayer nem teljesítette a fővezér parancsait, Görgey, Klapka futárszolgálatot teljesített, a sereg élelmezését elhanyagolták. Schlick Sirokról előretörve, Verpelétnél oldalba fogta a magyarokat és végül az ellenség jutott a csatatér birtokába. A harcban kitűntek a Sándor, a császár és Coburg huszárok, a Don Miguel, a 14., 34., 43. és 47. honvédszászlóalj. Báró Mednyánszky Caesar tábori főpap a Dominiak élén a keresztet vitte. A magyarok vesztesége 1200 ember volt.

1865. Báró Jósika Miklós halála. Hatvan-kilenc éves korában Dresdában halt meg a magyar regényírás uttörője.

Március 1. 1472. Mátyás Csehország királya. IV. Sixtus pápa Mátyás királyt Csehország törvényes királyának nyilvánította.

Esküvő.

Március 9-én vezette Debrecenben oltárhoz *vitész Nagy Pál* ny. altábornagy, Hajdu vármegye vitézi szék-kapitányának leányát, *Nagy Juditot De Sörgo Miklós* m. kir. honvédszászados. Az esküvő alkalmából a Svetits kápolnát zsufolásig megtöltötték a *Nagy, Kubay, De Sörgo* és *Benyáts*-család tagjain kívül Debrecen katonai és polgári társadalmának előkelőségei. Az esketési szertartáson megjelent többek között *vitész Sipos Árpád* altábornagy, vegyesdandárparancsnok, *vitész Szentgyörgyi Lajos* nyug. altábornagy, dr. Kesserü Lajos törvényszéki elnök, a m. kir. 11. honvédgyalogezred teljes tisztikara s a vitézi testület *vitész Lépes Győző* ny. ezredes, járási hadnagy vezetésével. Az esketést Lindenberger János apostoli kormányzó végezte a vitézi rend által szeretettel feldiszitett virágpompás oltár előtt az ifjú pár, — akiket számtalan szerencsekívánnal halmoztak el, — a diszgyenruhás vitézek sorfala között hagyta el a kápolnát.

Olasz kitüntetések.

A Kormányzó megengedte, hogy *vitész jákfai Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter, *vitész bulcsi Jankó* Kocsárd lovassági tábornok, a honvédség főparancsnoka, *vitész Kárpáthy Kamilló*, az olasz koronarend nagykeresztjét a nagyszalaggal, *vitész Nánássy-Mégay Ernő* magyar királyi tábornok, az olasz koronarend parancsnoki keresztjét a csillaggal, továbbá a Máltai lovag-rend érdemkeresztjét a hadidiszitménnyel, valamint a háboru folyamán neki adományozott I. osztályu német vaskeresztet, az ottomán császári ezüst Liakat-érmet, valamint az ottomán császári hadiérmet (vasfélhold), *vitész Füleky Dezső* ezredes az olasz koronarend parancsnoki keresztjét, *vitész Szabó László* százados, az olasz koronarend lovagkeresztjét elfogadhasák és viselhessek.

Az arany vitézségi érem tulajdonosainak alkalmaztatása.

Ilyen címen több lapban megjelent közleménnyel kapcsolatban illetékes helyről közlik, hogy a honvédelmi minisztériumban valóban dolgoztak ki egy tervezetet az arany vitézségi érmeseknek a honvédségnél, illetve a honvédséggel kapcsolatos üzemeknél való esetleges elhelyezésük irányában, azonban ez a tervezet még tárgyalás alatt áll. Éppen ezért *nyomatékosan figyelmeztetik az érdekelteket, hogy ez irányban bármilyen utánjárás, illetve jelentkezés felesleges és céltalan idővesztés, mert ha ez a felmerült ügy a megvalósulás stádiumába jut, akkor az illetékes tényezők az érdekelteknek azt haladéktalanul tudomására fogják hozni.*

Uj katonai attasé Bécsben.

A Kormányzó február elsejével *vitész Fábry Dániel* vezérkari szolgálatot teljesítő alezredest a bécsi magyar királyi követség mellett lévő katonai attaséi megbízatása alól felmentette és *vitész lékai Hochenburger Antal* vezérkari szolgálatot teljesítő alezredest a bécsi magyar követséghez katonai attasévé kinevezte.

Halálozás.

Jankovich László dr. egyetemi tanár, ezidei szegedi orvosi dékán felesége, született pálóci *Horváth Sarolta*, pálóci Horváth István felsőházi tag, földbirtokos leánya, csütörtökön délután váratlanul elhunyt. A gyászhir ország-szerte mély megdöbbenést keltett. Az elhunyt temetése nagy részvét mellett folyt le Örkényben, ahol a családi kriptában helyezték örök nyugalomra.

A berlini lovasverseny magyar díját Stein főhadnagy nyerte. Balról jobbra: Heye vezérezredes, Stojakovic tábornok magyar katonai attasé, Stein főhadnagy, Binder őrnagy, Hausmann őrnagy.

Kertészeti oktatás a középiskolákban

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter legutóbb elrendelte, hogy ezentul a középiskolákban tanítani kell a kertészetet is. Bizonyosága ez annak, hogy középfoku oktatásunk is a gyakorlati élet szükségletei irányában épül ki. A kultuszminiszter felhívta a természetrajz szaktanárait, hogy a tanulók érdeklődését a kertészet iránt keltsék fel és minden kínálkozó alkalmat használjanak fel a kertészeti ismeretek gyakorlati elsajátítására.

„Vad és Vadászat.”

Megcsonkítottan, szegényen, de reménnyel csak úgy nézhetünk a jövőbe, ha izmos kézzel óvjuk ős és nemes szokásainkat. A magyar veleszületett hajlama a vadászat. Ennek történetét, mesterségének titkait tárja fel a „Vad és Vadászat”, melynek adatgyűjtése és feldolgozása a külföldi szakirodalomban is. A folyóirat alakjában megjelenő terjedelmes művet többszáz ábra díszíti. Szerzői: Nádudvari Rácz Lajos, Bánáti Nagy László és vitéz Rozvány György. A mű felöleli a hazai hasznos vadak és ragadozók természetrajzát, vadászati módját, ápolását, ismerteti a modern vadászfegyvereket, részletesen foglalkozik a lövegműveléssel és ballisztikával, a vadászatra alkalmas kutyafajták ismertetésével, valamint a vadászfelszerelési eszközökkel. A „Vad és Vadászat” előfizetési ára a diszes bekapcsoló táblával együtt 40 pengő. Megrendelhető a „Vad és Vadászat” kiadóhivatalában Budapest, VIII, Mátyás-tér 12.

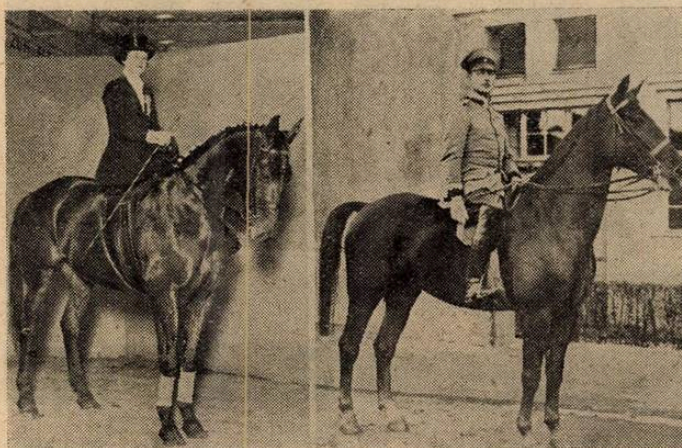
A sziktalajjavítási akciót az idén is folytatják.

A földmívelésügyi miniszter legújabb rendeletében a sziktalajjavítási akciót 1930-ra is kiterjesztette. A kedvezményeket a birtok nagyságára való tekintet nélkül, minden jogos igénylőre kiterjesztik. Az állami támogatás most is kétirányú lesz, még pedig vagy egy-szersmindenkorra szóló támogatás, vagy hosszulejáratu kedvezményes kölcsön nyújtása. A szikes szántóföldnek a megjavítás előtt megállapított földadóját az állam 15 esztendeig nem fogja felemelni.

NYILATKOZAT.

Az Est című napilap folyó hó 16-iki számában „A mi diktátorunk” cím alatt megjelent cikk minden reám vonatkoztatott állítása szemenszedett valótlan. Amiért Az Est ellen a felelősségre vonó és megtorló lépést ügyvédem útján a bíróságnál megteszem.

vitéz Pándy István, s. k.

A német lovasverseny győztesei: Zsigmond porosz herceg neje és Bürkner őrnagy.

Nyugállományba helyezés.

A m. kir. belügyminiszter 1930. évi február hó 1-ével saját kérelmére ideiglenes nyugállományba helyezte vitéz Balogh Ferenc székesfehérvári II. csendőrkörületbeli tiszt-helyettest, a megejtett felülvizsgálat eredményéhez képest.

A budapesti rádió műsora.

Február 23-tól március 1-ig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: róm. kath. egyházi ének és zene az Egyetemi templomból; 11.15: ev. Istentisztelet a Deák-téri templomból, utána az Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye; 3.30: földmívelésügyi minisztérium rádió előadássorozata; Szabó Lajos felolvasása: „Takarmánytermelés a tanyai gazdaságokban”; 4.15: zenedélután Hubay Jenő dr. a Zeneművészeti Főiskola igazgatójának budai palotájából; 5.50: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar dalok, előadja Bárdos Lajos kamaraénekkara, 2. Milleker Rezső dr. egy. tanár felolvasása: „A Mátra”; 6.50: Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetsége hangversenyének közvetítése Békéscsabáról; 7.50: sporteredmények; 8.50: népszínműelőadás a Studióban: „A bor”; 11: Pertis Jenő cigányzenéje.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.40: Vargha Imre magyar nőkat énekel Kurini Simi cigányzenekarának kíséretével; 6.40: német nyelvoktatás; 7.20: gramofonhangverseny; 8.30: a m. kir. Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Kedd. 4.45: Borsay Mária mesél a gyermekeknek, 5: Kontz Endre dr. előadása: „Az automobil mint közlekedési eszköz (II. rész)”; 5.30: Magyar Cimbalomötös hangversenye; 6.10: Lukinich Imre dr. egy. ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 6.50: francia nyelvoktatás; 7.30: a m. kir. Operaház előadásának közvetítése „Szókratész a székelyből”; utána debreceni Kiss Jóska és cigányzenekarának hangversenye.

Szerda. Morse-tanfolyam; 4.10: dr. Szekeres Kálmán előadása: „A föld mint bolygó”; 5: Perlaky Lajos felolvasása: „A családi élet művészete”; 5.30: szórakoztató zene; 6.45: olasz nyelvoktatás; 7.25: Békeffy vokálquartett hangversenye; 8: Vitéz Miklós novellái: 1. Az első állandó keresetem, 2. A csodálatos üveg; 8.40: Waldbauer—Kerpely magyar vonós-négyes hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből Maultan angol énekesnő közreműködésével; utána Fejes szalonzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar nóták, éneklő Körmeny János a Magyar Színház tagja, kíséri Bura Sándor és cigányzenekara, 2. Fülel Szántó Endre dr. min. titkár felolvasása: „A váltó”; 5.10: földmívelésügyi minisztérium rádió előadássorozata, Rajczy Géza ny. gazd. tanár felolvasása: „A tengeri termelés”; 5.40: Mándits szalonzenekar hangversenye; 6.45: angol nyelvoktatás; 7.25: Márkus László az Operaház főrendezőjének előadása; 8: Vakokat Gyámoltó Országos Egyesület hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; 10.15: az 1. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye; utána Radics Béla cigányzenéje.

Péntek. 4: az Országos Állatvédő Egyesület mesedélutánja: Koncs Margit mesél; 5.10: Takács Erzsébet novellái: 1. Egy régi firenzei délután, 2. Trézsi néni kendője; 5.30: zongora-hegedű szonáták, előadják Földessy Hermann Lola és Farkas Mártha; 6.30: gyorsírási tanfolyam; 7: Palóczy Edgar felolvasása: 1. A szuezi csatorna magyar tervezője, 2. Százéves a gőzhajózás hazánkban; 7.30: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével; 8.30: egyfelvonásosok: rendező Csanády György; 9.30: hangverseny, közreműködik Basilides Mária a m. kir. Operaház tagja, Tasnády Ilona a Nemzeti Színház tagja, Náday Béla Odry Zsuzsanna, Janitsár Miklós, Kerpely Jenő és Bertha István; 10.30: gramofonhangverseny.

Szombat. 4: Veress Árpád előadása: „A római rabszolgák dal”; 5: Szociális Misszióistársulat előadássorozata: Farkas Edith alapító-főnökhasszony: „Missziós üzenetek”; 5.40: operett-részletek; 6.30: mit üzen a rádió; 7.30: m. kir. Operaház disz-előadása nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország Kormányzójának tíz éves kormányzói jubileuma alkalmából; utána Magyar Imre cigányzenéje.

MENCZER	gallértisztítás vezet.
	Saját üzem. Telefon.
	Külön vidéki osztály

A baromfitenyésztőszövetkezet alakuló közgyűléséről. Az elnökség.

Tardieu megbukott, a leszerelési konferencia tárgyalásai megakadtak

A hetek óta eredménytelenül tanácskozó londoni leszerelési konferenciának legfontosabb eseménye a múlt héten a franciák jegyzéke volt, akik nyíltan előálltak követeléseikkel és tengeri haderejük részleges leszerelése helyett — ami a konferencia tulajdonképeni célja lett volna — flottájuk növelését követelték. Ha a konferencia hozzájárulna a franciák igényeinek teljesítéséhez, akkor a francia flotta tonnatartalma hétszáznegyvenkétezer tonnára emelkedne, Anglia hadihajóinak egymillióegyszázezer összes tonnatartalmával szemben. A francia delegáció annyira ment, hogy kívánságainak indoklásában azt hangoztatta, hogy tengeri fegyverkezése nem irányul sem Anglia, sem pedig az Egyesült Államok, sem Japán ellen, miután ezekkel az államokkal az ellenségeskedés lehetőségét kizártnak tartja. Lehetetlen észre nem venni, hogy a franciák ebből a felsorolásból az olaszokat szándékosan kifelejtették. Az angol és az amerikai sajtó ingerült hangon tárgyalja a franciák követelő fellépését. Az angol és amerikai lapok pártkülönbség nélkül azt írják, hogy Franciaország tiz éven át siránkozott elpusztított területei és háborús adósságai miatt, míg végre sikerült a háborúból származó tartozásainak tulnyomó részét Anglia és Amerika nyakába varrni s most meggazdagodva, a legnagyobb anyagi jólétben pénzt fegyverkezésre fordítja, versenyre kényszerítve a többi államokat.

A francia tengeri haderő megerősödése elsősorban Angliára jelentene komoly veszedelmet, mert a franciák nem kénytelenek a messze fekvő gyarmatok védelmére, a világ minden tája felé szétosztani hadihajóikat. A konferencia eredménytelensége pedig, ami a francia követelések folytán előrelátható, kellemetlen lenne MacDonaldra nézve, kinek pacifizmusa nevetségessé válnék s aki arra kényszerülne, hogy programjával ellentétben folytassa a súlyos áldozatokkal járó fegyverkezést. MacDonald és Tardieu között — mint a lapok

megírták — éleshangú szóváltásra került a sor. Ebben a helyzetben érte a leszerelési konferenciát a Tardieu-kormány bukása.

Már hetek óta, amióta a francia parlamentben a költségvetés tárgyalása megindult, nyilvánvaló volt, hogy a Tardieu-kormány helyzete nem valami rózsás. Tardieu kormánya olyan pártszövetségre támaszkodott, melyben benne voltak a jobboldali pártok, de nem vettek részt a szélső baloldalon álló szocialisták. Viszont a Briand vezetése alatt álló mérsékelt szocialisták inkább balfelé húztak és maga Briand is, akit Tardieu a hágai és londoni konferencián háttérbe szorított, a kormánykoalíció aláaknázásán fáradozott. A Tardieu megbuktatására az alkalmat Cheron pénzügyminiszter politikája szolgáltatta, aki a Franciaországban beállott jelentékeny drágaság dacára sem volt hajlandó az adókat mérsékelni és a kincstári jövedelmek feleslegeit Tardieu imperialista politikájának céljaira, minden valószínűség szerint fegyverkezési célokra gyűjtögette. Heves viták keletkeztek a parlament ülésein és Cheront egyik költségvetési tétel törlésének kérdésében leszavazták, mire Tardieu kénytelen volt egész kormány lemondását benyújtani.

Tardieu bukását azonban csak látszólag okozta Cheron pénzügyi politikája. A valóság inkább ott rejlik, hogy a francia flottaszaporítás minden valószínűség szerint közös megállapodásra és állásfoglalásra birta volna Angliát, az Egyesült Államokat és Olaszországot. Franciaország pedig magára maradt volna. Ezért kellett a túlzott igényekkel fellépő és merev követeléseket támasztó Tardieut eltávolítani. Hozzájárult az is, hogy ha a londoni konferencia eredménytelenül oszlik szét és nevetségességbe fullad, MacDonald helyzete is meginog. A francia szocialisták tehát segítségére siettek MacDonaldnak és felborították az amugyis ingatag alapon álló Tardieu-kormányt.

Jégen a tudomány

Elbeszélés.

Írta: zalai Szalay László.

Hát aztán? — kérdeztük kíváncsiságtól égve, mi hárman gyerekek Mihály bácsit...

Künn viharos téli éjszaka tombolt; az ablaktáblákat fölkavart hóval csapkodva, s a nehéz, vaspántos tölgyfa-ajtókat feszegetve, döngetve... A közeli nádrengeteges rétségből, elkényszéredett rókák siránkozó ugatása hallatszott, — s benn, a barátságos biztos tanyai ebédlő fellegrárában, ősi kandallóban, vidám pattházú színes tűz lobogott duruzsolva...

Apám az ujságját olvasta; öreg Szuhay meg leveles dohányt vágott apróra, s közben nagyokat huzott egy totykos boroscáncsóból, mely az asztal szélén állott, jobbkézt tőle...

A falon füstös, csataképes muzsikáló óra piszmogott halkan; s ahogy Szuhay a dohányt vágta tempóra, ez meg az időt nyirbálta nyikorogva, s fertályóránként elszámolt, — diadalmasan muzsikálva... S ugyanakkor Szuhay, — mint hogyha medecinát szedegetne, — magába lötytyintett a boros bögréből — pontosan...

A hófehér falon, — korhadó tálasokon támaszkodva, — cintányérok, ónkorsók képezték a mult idők ittragadt emlékét... S a megholt lelkek, szellemeknek kedvelt zavartalan sarkok rejtett árnyában, idejét mult fegyverek tömege küzdött a megsemmisítő rozsdá szörnyű hatalmával...

Itt-ott, a megkopott, görbült deszkapadlón avult farkasbőrök terpeszkedtek... S a butorok: igénytelen, valamikor festett pohárszék, két rézveretes sublót, egy ötméteres bőrdíván, ezer folttal foltozva, s a többszáz éves díófaasztal, nehéz székekkel...

Az asztalon bronzbafoglalt fehér porcellánlámpából szelid fény áradt... S a pipák illatozó kékes füstje, — mint báránnyelű nyáron, — álmódzva hömpölygött, majd terjengett, szépen...

*

No várjunk csak, — szólt az apám összehajtva, s zsebreteve akkurátusan az ujságot, — ha mondja már, hát kezdje kelmed ott, ahol kezdődik...

Öreg Szuhay huncut mosolygással nézett az apámra...

— Hagyja abba azt a dohányvágást mára; majd még megtalálja holnap is... Most pedig len üljön le a székre, s kezdje azt a régi nótát, ami elmúlt, volt és nincs...

*

Szuhay pipát tömött, kicsiholt... Aztán, mintha csokrot kötne, válogatott szavak árjában óvatosan elindult...

Az ötvenes években, mikor az a nevezetes nagy telünk volt, — amiről azt is beszéltek, hogy még a Fekete-tenger is befagyott volna, — egy vasárnap dél-

után, — ha jól emlékszem Vizöntő havában, — eluntam magam szörnyen a tanyán... Nyakamba szedtem hát a subát, oszt elindultam egy kis szóra borra a „Dobos gémbé“, — a behavazott-fagyott réten át...

Egy kis óra séta az egész. Épen pászol egy kis kommócióra...

Hát ahogy ballagok a szőlőnk mentén, oszt meglátom a sok-sok szép karót, — eszembe jut, hogy botot meg nem hoztam...

Ejnye fitringosát!...

De azér' már csak nem mék vissza esmé, — mert nem lesz szerencsés az utazás... Van itt bot elég: Azzal egy ákácarót kihuzok magamnak...

Az öles nehéz ákácfakaró még külön fegyver, mint a buzogány... Ökröt lehetne vele agyonverni...

Hát csak huzgáltam magam után, s a „Dobos gémbé“ szépen megérkezünk...

Oszt ott tréfa, ital következett...

Hogy oszt elmúlt a vasárnap délután, alkonyodáskor mind széjjel rebbentünk...

Ahogy ballagok hát hazafelé, — szép holdvilágnál, — hát egyszer csak mi a csoda! — észreveszek három ólálkodó farkast...

Kettő világosszörű erőteljes fiatal állat volt. A harmadik egy előregegett görhes vén szuka, — az édesanyjuk...

Nem a hátam mögé kerültek, — ők tudták miért, — hanem velem egy vonalban loholtak, s lehettek úgy negyven-ötven lépésre...

Mondok, hej a szomorúságát ennek a világnak, tiszta szerencse, hogy otthon felejtettem azt a hitvány gamósbót!... Attól ugyan megehetnének!... De ezzel az ádáz akácaróval cifra farsangot csapok és agyonverek, ha kell még tizet...

Megálltam...

Ők is megálltak, de közelebb jönni nem mertek...

Különösen a két kölykőn látszott a borzongó félelem...

Az anyjuk nyugodtan leült... És nézett... Tán még a nyála is csorgott... De a két kölykő sunyin, gyáván, futásra akészen ácsorgott...

No, ti se esztek meg engem, — gondoltam...

Hogy aztán megest elindultam, az öreg úgy vezette őket, hogy balfelől mindig az utamba voltak... S így aztán lassan-lassan, az utiránytól jobbra, félre nyomtak...

Mikor rájöttem a huncutságra, mérgemben egyenest rájuk mentem, mire ijedten szétszaladtak...

Azzal aztán a komédia előlről kezdődött... De látszott rajtuk, hogy nem sok a reményük, mert féltek tőlem szörnyen...

Az anyjuk folyton marta, verte őket, bár a leggyávább ő volt köztük. Mindig hátul mesterkedve kergette rám a kölykeit...

Bennem bor is volt jócskán, de meg én voltam abban az időben a legerősebb ember a vidéken: hát csak mosolyogtam a bajusz alatt, a három gyáván vergődő hitvány férget...

Amint megint elkezdtek erőltetni, hogy a helyes iránytól eltérjek, — mondok magamban: Jól van... Azzal elkezdlek lekanyarodni kedvük szerint — jobbra...

Csak nyomnak, nyomnak... Folyvást jobbra... Ugy, hogy kezdem már megenni... De egyszer csak megállnak, és engednek egyenesen menni, s a hátam mögött kocognak utánam...

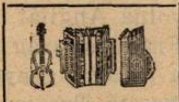
Fölérek egy dombra. A domb alatt nagy tó terpeszkedik. A tó tükörsima jegéről a szél elhordta a havat...

FARSANGRA

egy pompás

HANGSZERT

rendeljenek!

Ingyen hangszerárjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár

Budapest IX, 93. Üllői-ut 19.

Fogom magam, fordulok balra, hogy kikerüljem a jeget. Csak nem megyek rá bolond fejjel, — gondoltam magamban...

Hát a farkasok meg, ahogy látják, hogy kanyarodnék, dühösen utamat állják...

Mi az ördög!... Hátat fordítok nekik és jobbra kanyarodok: Erre is elém szaladnak és nem engednek...

Ugy?... Hát azt akarjátok, hogy rámenjek a jégre?... Ezért komédiáztatok, ezért nyomtatok ide?... Hogyha elcsuszok, rámrontsatok?... No várjatok: Hát azért is rámegyek a jégre...

Leballagtam a dombról egyenesen neki a tónak, ők meg vigan kocogtak a sarkamba...

Rálépek a jégre, óvatosan csoszogva, — ők meg vagy husz lépésre a parttól, feszülten várták, hogy mikor esek el...

Vagy harminc lépést mentem, akkor hirtelen leöktem vállamról a subát, oszt ráguggoltam...

Hát abban a pillanatban rohan rám veszett ordítással az öreg egyenesen a jégnek és vele együtt a két fia is, — de őt megelőzve...

A parton az öreg okosan megállt, de a két becsapott kölyök csak rohan a jégen...

Mikor aztán már csak úgy tíz-tizenöt lépésre van-

nak, fölállok hirtelen, megvetem a lábam a subán és a fejem fölé emelem de két kézzel, mint a mészáros a taglót, a szörnyű ákáci karót...

Az én két megrémült farkasom erre szaladna már, — csak hogy nem lehet... Mert hiába veti meg a négy lábát a sima jégen, kétségbeesett ordítással csuszik felém egyenesen...

Oda is érnek... Én meg csapom fejbe elsőbb az egyiket, aztán a másikat, de úgy, hogy ezerbe megy széjjel a feje...

Az öreg nem is volt kíváncsi a többire. Megfordult mint az orsó, oszt veszett üvöltéssel elszaladt a semmibe...

Hát!... Így volt!...

Osztán ebből az a tanúság, hogy a nádi farkas ne akarjon embert enni. Mert ahhol nem elég hosszú se a foga, se az esze...

*

A téli fürgeteg, — amely eddig elcsillapodva, úgy tetszett, Szuhayt hallgatja, — egyszerre újból dühöngeni kezdett... Üvöltött, ordított, — döngette, kaparta, marta az ajtót, ablakot, — mintha a két agyonvert farkas felidézett párja jelentkezne még egyszer karó alá.

A világháború 1914—1918.

A Hadtörténelmi Levéltár kiadásában a napokban jelent meg a „Világháború 1914—1918” című munka negyedik kötete, mely a balkánháborúval foglalkozik. (A második és harmadik kötet később jelenik meg.) Alább bemutatjuk a Sabác elfoglalására vonatkozó érdekes részt.

Sabác elfoglalása.

A 2. hds.-pság az augusztus 12-iki eseményeket a következő, a hfp.-hoz intézett jelentésében foglalta össze (214/29. hdm. sz.):

„Csapataink augusztus 11-ről 12-re éjjel Szerb-Mitrovicát és az ellenséges partot Jaraktól délre ellenállás nélkül megszállták, Sabacot említésreméltó ellenállás nélkül elfoglalták és a helység védelmi állapotba való helyezését azonnal megkezdik. A Sabactól lefelé tüntető csoportok tüzeit az ellenség legtöbb esetben nem viszonzta. Belgrádnál saját csapatok Ostrovo Ciganlijat foglalták el, várat és házcsoportot a hidnál eredményesen lötték. Rádió-állomás látszólag megrongálva. VII. hdt. tegnap Pancsova és Keveváráról szemközt ellenséges tüzérségi állásokat lötte. Ellenség a kevevárai parti állomást bombázta nehéz lövegekkel“.

Sabac megszállása a következőképen folyt le: A megszállás végrehajtásával a IV. hdt.-pság. Dáni Balázs tábornokot, a 62. gy. dd. parancsnokát és a 44. gyalogezredet bizta meg. Ez annyiban nem volt célszerű, mert az ezred 30 km. távolságra volt a Szávától és jóformán az utolsó órában, augusztus 12-én 0 óra 45 perckor, kifáradva érkezett Klenakra.

Az ezredparancsnokot és a zászlóaljparancsnokokat Dáni tbk. már augusztus 11-én Klenakra rendelte és 19 órakor a helyszínen adta ki intézkedéseit a másnap hajnali átkelésre. Átkelési helyül a klenaki gőzhajóállomás környékét választotta, az átkelés kezdetét 3 órára ter-

vezte. Az áthajózáshoz annyi ponton állott rendelkezésre, hogy egyszerre két századot lehetett áthajózni. A túparti helyzetről Dáni tbk. csak azt tudta, hogy a folyó mentén figyelő őrsök állanak és Mišarnál állítólag egy üteg is van.

Az átkelés alatt a klenaki tüzércsoport — a 31. h. tüzérsége és a 4. nehéz tüzérsztály — Šabac köz- és katonai épületeit lötte. A tüzet csak Mišar környékéről viszonzta egy szerb üteg, de a nehéz tüzérség ezt is csakhamar elhallgattatta.

Az áthajózás tervszerűen 3 órakor kezdődött. Amint az első áthajózási lépcső a folyó közepére ért, a tulpart-ról, a gőzfürésztől (S. W.), igen heves puskatüz fogadta. Kb. másfél szakasz mégis megközelítette a tulpartot, a legénység a tisztek biztatására a vízbe ugrott s úgy kapaszkodott fel a meredek, sűrű bozóttal benőtt partra. A két század további része, részben a heves tűz miatt, részben, mert a kikötéshez nem talált alkalmas helyet, visszafordult, de amint észrevette, hogy néhány ponton mégis átjutott, azonnal ismét a pontonokba szállt és most már szerencsésen elérte a szerb partot. Azután egy géppuskás osztag következett s lényegesen megkönnyítette az átkeltek helyzetét. A további átkelés mind gyengébb ellenhatás mellett folyt le, az utolsó lépcsők már minden ellenhatás nélkül jutottak a tulsó partra. Visszavetett ellenfelét az ezred kb. 150 főre becsülte. Az ezred vesztesége 14 sebesült és 4 halott volt.

Az átkelés befejezésével, 5 óra 45 perckor, Dáni tbk. a Šabac elleni előnyomulást rendelte el, de azután 1 további zlj. és 1 üteg megérkezéséig elhalasztotta

(Folytatjuk.)

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

„Ratino!”

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„Russin!”

irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen. Napiárban szállítja:

Ratino Laboratorium, Murányi-utca 35. sz.

MEZŐGAZDASÁG

A talaj termékenységének fokozása

(Folytatás.)

Az Edaphon-kultúra a talajbaktériumok óriási tömegéből áll:

1 cm³ érett szarvasmarhatrágyában 150—280 millió,
1 cm³ érett lótrágyában 350—520 millió,
1 cm³ érett baromfi- és sertéstrágyában

400—500 millió,

1 cm³ emberi ürülékben 500—600 millió baktériumcsira van.

Ezen baktériumok gyors elszaporodásának azáltal kedvezünk, ha ezt optimális nedvességi és hőmérsékleti viszonyok között vegyhatású közegbe hozzuk.

Erre szolgál az Edaphon (pepineria) tenyésztételep. Azt következőképpen készítjük el: árnyas, félreeső, teljesen védett helyen 1 m széles 1½ m hosszú, 40 cm magas kupacokban szaporítjuk el az előzetesen félretett tőzeggel vagy hamuval, fűrészporral kevert, szalmamentes trágyákat. Legalul jó lomb-, kerti földet, árákiszapot helyezünk el 5—6 cm magasan, ezt beszórjuk porrá oltott mésszel, márgával 1—2 cm vastagon, majd erre szórjuk a tiszta trágyát és így tovább rétegezve a földet, mészpórt, trágyát, míg a magasságot el nem érjük. Legfelül földet szórunk rá, hogy a száradástól védjük, sőt ha a föld nem elég nyirkos, trágyalével meglocsoljuk a kupacokat. Egy rész trágyára legalább két rész föld jusson, nehogy a halmok tulságos fölmelegedése miatt a csirák elpusztuljanak.

E kupacokat négyhetenkint legalább egyszer átfordítjuk s ha kívánja, megint meglocsoljuk s három hónap múlva a komposztrakásnál felhasználjuk.

Ha február hó elején elkezdhetjük az Edaphon-telep készítését, úgy április hó végén, miként fent közöltem, a komposzttelep készítéséhez felhasználhatjuk. A komposzthoz a szerves anyag közé állati hullarészeket is keverhetünk egyenletesen, elosztva. Az egész év folyamán a fagyok beálltaig állandóan készíthetjük az Edaphon-telepet s a mikrobás komposztot s a késő ősszel készültet tavasszal használjuk fel.

A talajbaktériumoknak, melyeket Edaphon-gyűjtő-név alatt foglaltunk össze, talajjavító termésfokozó hatása abban nyilvánul meg, hogy nagymennyiségű szén-savat termelnek, mely a talajviz által elnyelve és más szén-savas vegyületeket képezve, a talajban lévő sók oldhatóságát előmozdítja, továbbá a nitrogéntartalmu szerves anyagokból a salétromsavképződést (a nitrifikációt) siettetve, nemcsak a növények táplálkozásának hatalmas munkatársa, hanem a talaj termékenységét, gazdagságát, a tápanyagok elraktározását is biztosítja azáltal, hogy a nitrogént szervezetük felépítésére felhasználva, kötött állapotba hozzák, s annak kimosását megakadályozzák.

Minden gazdának melegen ajánljuk ezen eléggé fel nem becsülhető előnyök kipróbálása végett az ellenőrző parcellával beállítandó kísérlet sürgős végrehajtását.

A mikrobás komposztból katasztrális holdankint homoktalajon 40, agyagtalajon 60 métermázsát használjunk fel 6—7 métermázsát tesz ki 1 köbméter mikrobás földnek a sulya. Szántóföldön vetés előtt legalább hat héttel hordjuk ki és szántuk le a mikrobás földet. A hatást fokozhatjuk azáltal, hogy ennek kiszórása előtt katasztrális holdankint elszórunk kb. 50 métermázsá

istállótrágyát: az ebben lévő friss tápanyag a mikrobák szaporodását elősegíti.

A műtrágyák is nagy mértékben fokozzák a talajoltás hatását, ami természetes is, mert a tápsók egy részét a baktériumok saját szervezetük építésére használják fel s így a baktériumok nagyobb tömege révén indul meg a tápsófeltárás s az erősebb gyökérfejlődés.

Az érett mikrobás földet, mely 3—4 hónapos, közvetlenül vetés előtt is elszórhatjuk, kapásnövényeknél fészekben alkalmazzuk. Nagy melegben ne végezzük el a talajoltást, mert a nagy meleg a csirákat elpusztítja. Legjobb ősszel vagy tavasszal kiszórni és azonnal sekélyen leszántani vetés előtt. Szőlőben, gyümölcsösben legalább 30 cm mélységű árkokban helyezük el, vagy a bakhátak helyén a sorközökben, vagy tányérosan a töke körül, 30 cm távra, vagy gyümölcsfáknál a korona átmérőjének irányában. A kiszórás után minden sort azonnal rögtön betakarunk.

Nagy áresés a terménypiacokon.

A világpiacon nemcsak a gabonaárak alacsonyak, de nagy áresések fordultak elő a cukorban, kávéban, teában, ezenkívül egyéb nyerstelemekben is, mint például a gyapju, réz és ón. Mi legjobban a gabonaárak esését szenvedjük meg, mert agrárország vagyunk, viszont más országok, amelyeknek termelése egyéb cikkekben nyugszik, hasonló rossz helyzetben vannak a saját országuk főbb árucikkeinek árcsökkenése miatt.

Ezzel kapcsolatban érdekes megemlíteni azt a nemrég megjelent statisztikát, amely összeveti a különböző országok élelmiszerárát. E szerint, ha a békebeli árakat 100-nak vesszük, a legolcsóbbak az élelmiszerek Bulgáriában, mert ott a jelzőszám csak 107, Magyarországon már 117, Ausztriában 112, Csehszlovákiában 129, Németországban 152, Amerikában 155 és Szovjetországban 258. Nem szabad említés nélkül hagyni, hogy az adatok nem hajszálnyira pontosak, minthogy a kimutatás minden országban más módszer szerint történik. Mindenesetre egészségtelen helyzet az, hogy az élelmiszerek dolgában a legolcsóbb országok közé tartozunk, ezzel szemben iparcikkeink jóval drágábbak.

A mesterséges gyümölcsérlelés új módja.

A gyümölcs szállítása sokszor nagy veszteséget okoz az eladónak, mert a legszebb állapotban vonatra tett érett gyümölcs oly hamar megromlik, hogy megérkezésekor a vevő nem akarja átvenni. Ezért a nagyobb távolságokra való szállítás mindig kockázattal jár. Tőlünk például a német piac vett át nagyobb mennyiséget, de még az ugynevezett gyümölcsvonatokon is, amelyek késedelem nélkül járnak, gyakran előfordul, hogy a szállítmány jórészt megromlik. Amerikában egy új módszert találtak fel a gyümölcs mesterséges érlelésére, úgyhogy éretlen gyümölcsöt is fel lehet adni a vasuton és mire a szállítmány megérkezik, a gyümölcs nem romlott meg, hanem ellenkezőleg a legteljesebb érés állapotában van. Nagyon fontos ez az új találmány Amerikában, ahol óriási nagyok a távolságok és sok terméketlen országrész van, ahová messze vidékekről hozzák a gyümölcsöt. A szállítás úgy történik, hogy a gyümölcsöt légmentesen elzárt dobozokba helyezik és ezután a dobozba ethylen gázt bocsátanak. Ennek a gáznak megvan az a tulajdonsága, hogy a leszakított gyümölcsöt további érésre bírja és midőn a dobozt felnyitják, a gyümölcs teljesen friss állapotba kerül elő.

Vásár és piac

Terménypiac. A határidős piacon lebonyolított nagyarányú executációs eladások és az ezek nyomán járó lanyhaság, továbbá a külföldi terménypiacok fokozatos áresései igen nagy mértékben éreztették hatásukat a készrúpiacra is. Ezeknek az okoknak tulajdonítható az a nagyfokú olcsóbbodás, mely a múlt héten különösen a kenyérmagvakban történt. A buza ára csaknem két pengővel, rozs ugyancsak ilyen arányban esett vissza. A rozs lanyhaságához még az a körülmény is hozzájárul, hogy az értékesítési lehetősége az egész világon nehézségbe ütközik. A takarmánycikkek piacán is gyengébb tendencia érvényesül. Legjobban tartja még árát a tengeri, melyben a kereslet elég jelentős. Az egész terménypiacon ugyszólván csak elvétve akad üzlet. Az alacsony árak a gazdákat visszatartják termésük értékesítésétől, ezzel szemben a nagymalmok is vontatottan és csak kisebb tételeket vásárolnak. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 23.15—23.55, felsőtiszai 22.—22.25, egyéb 21.45—21.90, buza 78 kg-os tiszavidéki 23.50—23.80, felsőtiszai 22.20—22.75, egyéb 21.70—22.10, buza 79 kg-os tiszavidéki 23.80—24.15, felsőtiszai 22.40—22.70, egyéb 22.—22.35, buza 80 kg-os tiszavidéki 23.95—24.25, felsőtiszai 22.55—22.80, egyéb 22.05—22.50, rozs pestvidéki és más származású 11.80—11.90, takarmányárpa elsőrendű 15.50—16.20, középminőségű 15.—15.30, sörárpa felsőmagyarországi 20.—22.—, egyéb származású 18.—20.—, köles 10.50—12.—, zab elsőrendű 13.80—14.20, középminőségű 12.75—13.15, tengeri tiszántúli állomásokról 13.—13.15, egyéb állomásokról 12.90—13.10, buzakorpa 9.50—9.80, lucerna magyar 135.—155.—, lóhere nagyaránkás 75.—90.— pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Magpiac. (A magyar magkereskedők országos egyesületének hivatalos árjegyzése.) A heremagvak irányzata élénkebb, az árak jól tartottak, az olajmagvak irányzata csendes. Árak: Lóhere nagyaránkás 75.—90, lucerna 135.—155, fehérhere 130.—160, nyulszapuka 55.—60, baltacim 48.—52, viktóriaborsó 20.—22, expressborsó 18.—20, tavaszi bükköny 24.—25, szöszös bükköny 45.—50, lenmag nagyszemű 65.—70, aprószemű 45.—50, kendermag 30.—32, tökmag nagyszemű 34.—35, aprószemű 33.—34, napraforgó fehér 24.—26, vegyes 22.—23, mák 123.—128, köles vörös 12.—12.50, fehér 21.—23, vegyes 11.—11.50, muhar 18.—20, seprőcirok 9.—10, csillagfürt fehér 15.—16, mustár fehér 48.—52, bab fehér szokványminőségű 40.—42, gyöngybab 46.—48, fűrjbab gömbölyű 38.—40, hosszú 32.—33, tarkabab 27.—28 pengő métermázsánként nyersáruért budapesti paritásban.

Vágómarhavásár. Az irányzat élénkebb volt, az árak kg-ként 2—4 fillérrel emelkedtek. Felhajtás 243 drb nagy vágómarha, mely mind elkelt. Árak: bika magyar IIa 70.—80, tarka Ia 100.—110, kivételesen 113, IIa 80.—98, IIIa 72.—88, ökör magyar Ia 74.—100, IIIa 64.—70, tarka Ia 106, IIa 76.—96, IIIa 58.—74, tehén magyar IIa 74.—94, IIIa 60.—73, tarka Ia 90.—106, IIa 64.—88, IIIa 50.—62, növendékmarha 72.—96, kicsontozni való 40.—50 fillér kg-ként élősúlyban.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Az irányzat lanya. Felhajtás 4441 drb sertés, eladatlan maradt 1116 drb. Árak: Ia uradalmi nehéz sertés 1.64—1.68, közép 1.62—1.64, szedett 1.58—1.66, könnyű 1.50—1.60, kivételesen 1.64, silány 1.36—1.48, Ia öreg nehéz 1.60—1.62, kivételesen 1.64, szedett öreg IIa 1.50—1.58, angol sonkasüldő Ia 1.80—1.96, IIa 1.60—1.72, könnyű 1.50—1.65 pengő kg-ként élősúlyban, vágott sertés 1.94—2.04 pengő kg-ként.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

vitéz Tótfi József. A társra vonatkozólag forduljon a Vitézek Gazdasági Szövetségéhez. Az örökbecsű elhatározásra vonatkozólag figyelmébe ajánljuk vitéz Bodrogi Tamásnak február 2-iki számunk vitézi élet rovatában közölt felhívását. Egyéb-ként felhívását közöljük. — **vitéz Gyümölcs Imre.** Felhívását közöljük. — **vitéz Pándorfalvi János.** A hetes huszárok emlékének felállításáról majd annakidején hirt adunk. Vályi Nagy Géza „Virrad már a magyar hajnal” című hazafias indulóját ha tudjuk, megküldjük utánvétel. — **vitéz Sztáray Károly.** Közöljük. — **vitéz Pesgő Dezső.** Közöljük. — **vitéz Kovács István.** Lapunkban is közöltük, hogy az arany vitézségi érme-eket elhelyezik. Az erre vonatkozó rendelet még nem jelent meg, de legközelebb valószínűleg megjelenik. A kérvényt akkor a honvédelmi minisztériumhoz kell majd benyújtani. — **vitéz Tóth Ferenc.** Levelét tanácskérés céljából vitéz Párdy Imréhez továbbítottuk. — **vitéz Katona Sándor.** A kért helyekre a honvédség kötelékéből vesznek fel ténylegesen szol-

gálókat. Koronaórség és Testőrségnél csak 30-ik évüket túl nem haladtak jöhetnek tekintetbe. A csendőrséghez pályázhat 40 évig, nőten altiszt. Érdeklődjék a vármegyei vitézi széknél, hogy hol tudna esetleg mégis elhelyezkedni. — **vitéz Kunt, Pápa.** Azelőtt a vitéz iparosok, vállalkozók közszállításonkál hat százalékos toleranciát (kedvezményt) élveztek, az új közszállítási szabályzat azonban tudunkkal ezt megszüntette. Az orvoslás érdekében a vitéz iparosok és vállalkozók eljártak illetékes helyen, de az eredményről még nem tudunk. Ajánljuk, hogy forduljon a Vitézek Gazdasági Szövetsége titkárához, aki felvilágosítást fog nyújtani. — **vitéz Zsoldos Endre.** A Károly csapatkeresztet a honvédelmi minisztérium adja. Forduljon a vármegyei népgondozó kirendeltséghez kérvényével. — **vitéz Ferenczi András.** Előbbi üzenet önnök is szól. — **vitéz Vadász János.** A legtöbb adót fizetők névjegyzékébe való felvételről az 1929. évi XXX. törvénycikk (A közigazgatás rendezéséről) intézkedik. (Megjelent 1929 június 29. 14. sz. törvénytár.) A 9. paragrafusban a 6. bekezdés tárgyalja, hogy „kétszeresen kell számítani annak adóját”: c) pont: „aki a vitézi rendnek egyéni érdeme alapján tagja, vagy aki az arany vitézségi érem tulajdonosa. Ugyane törvény 40. paragrafusa a „községi legtöbb adófizetők” cím alatt 2. bekezdésben így szól: „A községi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál a földadót, a házadót, az ezek után kivetett községi pótdadót és a lakóhely javára eső általános kereseti adót — beleértve az alkalmazottak adóját is — kell számításba venni. A 9. paragrafus (5—10) bekezdésének rendelkezéseit a községi legtöbb adót fizetőkre is alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a néptanítók adóját is kétszeresen kell számítani.” A választhatóságnál hat évi egyhelyben lakás kell, vagy hogy legalább két éve fizessen ott adót. Harminc év betöltése, irni-olvasni tudás. Feleség és kiskoru gyermekek adóját is bele lehet számítani. Ha többen egyenlő nagyságu adóösszeg alapján jutnának a névjegyzékbe, annak van sorrendi elsőbbsége, akinek adóját kétszeresen számították.

vitéz Peterdy. Tévedés, mintha a MOVE vitorlázó repülőosztálya működését beszüntette volna. Ha figyelemmel kíséri a lapokat, láthatja, hogy ott szorgalmas tevékenység folyik s a kiképzés egyre nagyobb méreteket ölt. Most a téli szezon alatt csak vasárnaponként vannak gyakorlatozások s így pesti tartózkodása idején felkeresheti a budaörsi repülőbázist. Legjobb a reggel 9 óra 5 perckor a Gellért szállóval szemközt HEV megállótól induló törökbálinti villamossal utazni ki, mely elviszi az utolsó budaörsi megállóra, hol tábla jelzi, hogy merre vezet az ut a farkashegyi hangárhoz. Ha személyesen is részt akar venni a kiképzésben, forduljon a MOVE repülőosztálya elnökségéhez (Budapest, VI., Podmaniczky-utca 43. szám) vagy vitéz Hefty Frigyeshez, Mátyásföld repülőposta. — **vitéz Mészáros Imre.** Az arany vitézségi érmesek elhelyezéséről szóló rendelet tudomásunk szerint még nem jelent meg. Ha megjelenik, természetesen részletesen ismertetni fogjuk. Addig is türelmet kérünk. — **vitéz Poor Márton.** Közöltük. Mi, sajnos elhelyezni nem tudjuk, de a lapban nyitott állástkereső rovatunk útján módot nyújtunk mindenkinek, hogy esetleg elhelyezkedhetik. Ha minden vitéz vitéz bajtársaira gondol és a betöltendő állásoknál a maga hatáskörében a vitézeket részesíti előnyben, akkor már igen nagy mértékben segített a súlyos kérdést megoldani. — **vitéz Simon István.** vitéz Mészárosnak irt üzenetünk önnök is szól. Ha az arany vitézségi érme-eket elhelyezik, akkor bizonyosan megfelelő fizetést is fognak kapni. — **vitéz Koma József.** Közöltük. — **vitéz Pálházy Mihály.** Sorait átadtuk vitéz Párdy urnak. A magunk részéről megjegyezzük, hogy a legjobb ilyen esetben a kérdést praktikus tanulmányozni, esetleg valami tanfolyamon vagy gazdaságban. Emellett persze könyvet is jó olvasni. A baromfitenyésztésről vitéz Párdy cikksorozata mellett jó szakkönyv Bakos vagy Winkler baromfitenyésztési könyve. (Ára 10 pengő.) Megrendelhető akár kiadókivitelünk útján, akár Csáthy könyvkereskedésnél Krisztina-körut 133. A méhészetre ajánlható: Héjas Endre: A sikeres méhészkedés 445 ábrával, ára 10 pengő, Rodiczky: Méhészet vezérkönyve 80 fillér, továbbá a Boczonádi könyvek, valamint a gödöllői állami méhészet vezetőjénél kapható méhészeti szakkönyv. — **vitéz K. Tóth András.** Sorait továbbítottuk vitéz Kossuth ügyvéd urhoz. — **vitéz Oláh András.** Természetes, hogy a kivetés helytelen, de az előjáróság hibája. A határozatot meg kellett volna fellebbezni a megyéhez. Ha a határozat már jogerős, akkor fizetni kell. Ha még nem, akkor fellebbezni ellene. — **vitéz Vágó József.** Hogy az érme-ek után járó összegeket fizetni fogják-e, s mikor, kérdés, amelyre nehéz felelni. Az arany-érme-ekre vonatkozólag majd valószínűleg rendelet jelenik meg, akkor kell lépéseket tenni.

ÁLLÁST KERESŐ VITÉZEK, MUNKAALKALOM, HIRDETMÉNYEK

Uradalmi főgépész munkát vállal.

Uradalmi főgépész vállalja az összes gazdasági gépek (gőzeke, traktor, cséplő, villanyesztergagép stb.) szakszerű javítását és kezelését. Állást keres akár malomban vagy gazdaságban, illetve mezőgazdasági iparvállalatnál. Jelenleg egy nagy uradalomban teljesít szolgálatot. Cim: vitéz Koma József főgépész, Törökszentmiklós, Labda-u. 16.

Munkaalkalom.

Kis családú vitéz, ki a kerti munkát szereti, ló, tehén, sertés gondozását vállalja, főző feleséggel együtt azonnal alkalmazást nyerhet teljes ellátással és javadalmazással. Cim: becskeházi Becske Zoltán igazgató Zirc. Veszprém megye.

Állást kereső vitéz.

42 éves ref. vallású nő, 8 gyermek apja, nyugállományú honvéd-tiszt-helyettes vitéz elvállalna szőlőkezelői, erdőőri, vadőri vagy gazdai állást azonnal, bárhol is. Alázatosan kérem vitézi előjáróim pártfogását. Vitéz Sztáray Károly nyugáll. tiszt., Biharkeresztes.

Házmesteri és viceházmesteri

állás betöltendő május 1-ével, Budán, nagyobb társasházban. Szerelési

munkában járatos vitézek, okmányokkal felszerelve, jelentkezzenek az Országos Vitézi Szék pénzügyi osztályánál.

Társat keres.

Technológiát végzett vitéz szobafestő- és mázoló-mester tíz éve fennálló szobafestő- és mázolóüzemének fentartására, illetve fejlesztésére társat keres. Cim: Vitéz Tófeji József Budapest, II., Corvin-tér 10. Telefon Aut. 535-35.

Munkát kereső vitéz.

Vitéz Kecskeméthy József (Debrecen, Tud. Egy. Klinikák gépháza) képesített kőművesmester elvállal házak építését, javítását és átalakítását.

Állást kereső vitéz.

Felkérném mindazon keresztény földbirtokos urakat akiktől gazdasági állás van üresedésben, hogy méltóztatassanak figyelembe venni hirdetésemet. Gazdasági tanintézetet végeztem, 12 évi kitűnő gyakorlatom van, melyeket nagy uradalomban szereztem, magnemesítés, állattenyésztés, sertéshizlalás terén. 35 éves vagyok, intézői vagy segédintézői állást

keresnék. Leveleket kérek: Vitéz Pergő Dezső Gödöllő, Honvéd-u. 4. sz.

Munkát kereső vitéz.

Tisztelettel felkérem azon vitéz nemzeti urakat, kik utépitési, járda-építési munkálatok vállalatával foglalkoznak, hogy ilyennemű kövezési munkáikat makadám, kis kő, fejkő, terméskő stb. burkolási munkáit mint akkordáns vagy mint munkavezető több évi gyakorlattal, elvállalom, esetleg alvállalatba veszem, iparjoggal, szerszámmal, megfelelő biztosítékkal.

Szíves pártfogást kér: vitéz Poór Márton kövező, Hajduböszörmény, II., Nánási-utca 76.

Álláskereső.

Vitéz fia állást keres. Földmívelőiskolát végzett, egyévi gyakorlattal, huszonnyolc éves, nőtlen, r. kath. vallású, elfogadna gazdaságban bármilyen állást, bármikori belépésre. Szíves megkeresést kér Dániel Miklós, Mihályi (Sopron megye).

Nyári gyermekcsere.

Tíz éves, negyedik osztályos leányomat a nyári szünidőre német nyelvre cserébe adnám vitézi családhoz. Vitéz Gyümölcs Imre, Csabrendek, Zala-megye.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20-35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1-5 éves kölcsönököt évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horváth Miklós-út 6. II. em. 4. Telefon: Lágymányos 14-37

Gyomorégésem végleg megszűnt

CIGELKA „István” sóscarbonátumos jódos vizét ittam. Cigelkai vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviselőnk budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel. Vezérképviselő: Budapest, V., Sas-utca 20.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a Gazdák Biztosító Szövetkeze Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-ELLEN-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvári IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest, IV., Hajó-utca 12-14 (Belyáros) Telefon: Aut. 812-40.

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojáhozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) | Fehér Wyandotte
Amerikai fehér Leghorn | Óriás pekingi kacsa
törzseiből tenyésztőjakok, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérviszsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyészállatkiállításon a földmíveléstudgyi minisztérium tenyészői nagy díját.

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab
A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkliisé (elküldjük) 4.— pengő.
B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.
C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25-30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.
Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. —
A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!
A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.
Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda nyomdájában, Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Kún Kornél.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 MÁRCIUS 2

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455—10. — Postacseksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Brunhuber udvari és kamarai fényképész felvétele
vitéz Nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója.

Melléklet: 2. sz. „Vitézi Közlöny“

Kormányzónkhoz*

Irta: Gabányi János, ny. tábornok.

Csonka hazánkban és messze földön is
Hőn imádkozik ma minden magyar...
És száll az égre milliók imája,
Mert a vész elmúlt s a vad zivatar.

Rémes viharban, a földre tiporva,
Árpád nemzete várta halálát.
Dermedt álomban ezer sebtől vérzett
S törtek ellene — gyáva hiénák.

Drága szép honunk gögös hódítóknak
Könnyü zsákmánya, martaléka lett.
Itthon — árulás; kint — bűnös szövetség...
Hazánk szent egén — sötét fellegek...

Karunk lelankadt... hit, remény kialudt...
Fásult közönnyel, lelünk kiégve,
Fekete gyászban, némán haldokolva
Magunk állottunk sirunk szélére...

...S — im! egy villanás! ... Déli égbolt felől! ...
Csodás ragyogás... távoli moraj...
Fehér paripán kemény, büszke vezér.
Mögötte elszánt, sokezer magyar...

Új honfoglalók, szép, deli leventék...
Jönnék!... Nyomukban új élet fakad.
Kardok villannak, lángolnak a szemek!
Futnak előlük — hiénahadak.

Hitet és bizalmat és élni akarást,
Mosolyt az ajkra hoztak ők nekünk...
Indul a munka, feszülnek a karok...
Föltámadt ismét ernyedett nemzetünk...

Tiéd az érdem, fővezér, kormányzó!
Példád varázsa csodásan hatott.
Megcsonkítva bár, de — boldogul hazánk,
Lüktet az élet, tűnnek a romok.

Üdv Neked, vezér! Hű alattvalóid
Hálatelt szívvel köszönik Neked,
Hogy újból adtál Árpád nemzetének
Bizalmat, reményt, élő, szent hitet!...

Miként flottádat Otranto vizein,
Kormányozd hazád sorsunk tengerén...
Lengjen lobogónk Adriának partján,
Kassán, Pozsonyban, Brassó Cenk hegyén!...

Mindhalálig

Irta: Végvári.

Most mélységekből szakad föl a szó
S nem csinált virág, nem papirhajó,
De Oceán setétjén égő gálya,
Mit röpit a szív tajtékos dagálya,
A mélybe le s mélyből újra fel,
Ma szólni nem lehet s ma szólni kell:
Szeretlek, népem, mindhalálig.

Egy érzés szunnyadt bennem hangtalan,
Némán, keményen, mint kőben arany,
Most csákány töri, bontja, fejtí föl
Az érzést, amely üdvözt — és öl
S mártíromságot szenvedtet velem;
Mi ez? Szokás, nyelv vagy történelem,
E szó: Szeretlek mindhalálig?!

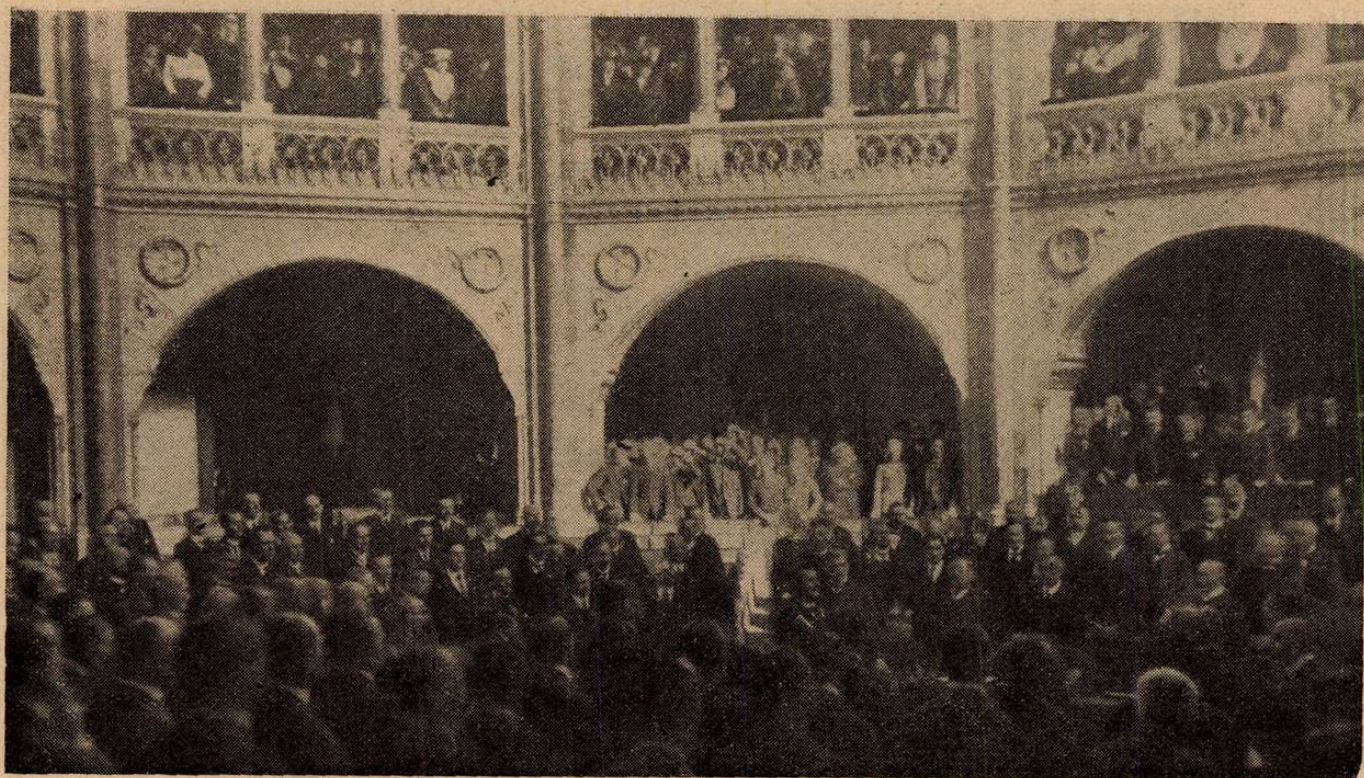
Száz hajszáleren szivódik belém,
És száz ösvényen felé kuszom én,
És száz formában kísért engemet,
Mint langy szellő, mint Számam-lehelet;
Alakoskodik, rejtőzik, tagad,
Mig egyszer egy órában kifakad:
Szeretlek népem mindhalálig!

Tudtam én ezt? Nem tudtam ezt soha;
Nem így; míg jött a sors, a mostoha,
És megmutatta, hogy Te: én vagyok,
S ha Te sorvadsz el, én is elhalok,
Mint a levél, ha elszárad a fa,
Mint a gyermek, kit elhagy az anya,
Szeretlek népem, mindhalálig.

Ha te nem vagy, nincs álom, illat, szín,
Az élet babyloni vizein.
Nincs fáklya, mit a szív magasra tartson,
És ülünk egyformán a szürke parton:
Alélt lelkek egy alélt földtekén...
És ha te nem vagy, nincs e költemény:
Szeretlek népem, mindhalálig.

Mi vagy Te nekem? Szomjamra ital,
Sebemre ír és bánatomra dal,
Tűzhely, amelyhez térni soh'se késem,
Márvány, amelybe álmaimat vésem.
Át egen, földön, folyón, tengeren,
Rögön, hanton, koporsófedelen:
Szeretlek mindhalálig, nemzetem!

* Előadta a szerző neje az Országos Szent Gellért-Egyesületnek Öfömléltósága jubileuma alkalmából február 26-án tartott ünnepén.

1920 március 1. Eskü a nemzetgyűlésben.

Magyar szívek útja

Irta: Gyula diák (vitéz Somogyváry Gyula).

Ezen a héten szárnyrakelnek a szívek innen és túl a szuronyhatáron s rajokban szállnak Buda felé. Magyar szívek.

Mint megannyi csodálatos piros galamb kusznak el fölöttünk láthatatlan szárnyakon, északról, délről, keletről, nyugatról, sőt tengereken túlról is és megkoppantják a budai vár egyik ablakát.

Öröm galambjai, hála madarai, szeretethozói, hűség postásai.

Derék magyar szívek mesebeli parádéja ez.

És aki utánuk néz, az meglátja magasan, magányosan azt az egy, mindig világos ablakot Buda hegyén, amely mögött örök éberséggel ott virraszt a leghűségesebb magyar lélek, tengerek legendás hőse, haldokló ország életreserkentője, kicsiny tanyák erős oltalmazója: magyarok kormányzója.

Virraszt. Mert virrasztó. Roppant gondok nyugozik vállait. Mert ember, kinek embergondjai vannak, akár csak neked, piciny, névtelen földműves ott a Tiszaháton, vagy neked, derék apró magyar mesterember műhelyed pislogó lámpája alatt; de minden embergondja, buja és baja fölött az ő vállain még a ti sorsotok is ott nehezedik irtózatossúllyal.

Van egy régi görög mese az égbolt-tartó óriásról. Azt mondja, van egy óriás, ki vállával támasztja az eget, óriás, aki mégis ember. Embergondok vannak agyában, emberálmok szunnyadnak gondolatai mögött, emberkínok sirnak a szívében, embervágyak születnek s hálnak meg lelkében. Kiáltani szeretne emberkiáltással, jajdulni akarna emberkínval, ujjongana emberörömmel, tenni-venni szeretne apró ember módon s pihenne boldog emberálmot. Ám égbolt-tartónak rendelte az Isten. Tartania kell a roppant menyböltöt. Nem kiálthat, nem ujjonghat, nem jaj-

dulhat, nem pihenhet, mert támasztania kell az eget. Élő, piros emberszívvvel is szakadatlanul tartania kell a ráboruló végtelen boltozatot, mert rendelés. Tartania kell örök virrasztásban, mert óriásnak született. Tartania kell hangtalan hősiességgel, néma türéssel, kicsordulatlan könnyekkel, elfojtott embervágyakkal s elfogyhatatlan erővel.

Mert óriásnak teremtetete az Isten!

Sok ezeréves mese ez, de örökké élő mese.

Mert ha körülnézünk, azt látjuk, hogy mindig vannak égbolt-tartó emberek, óriások nehéz sorsára rendelt emberek, akik egész nemzetek csillagos vagy fellegekkel terhes firmamentumát s egyben a világtörténelem boltozatának egy-egy darabját is tartják. Mi egyszerű, picinyke emberek, ha gondban is, bajban is, de mégis élhetjük a magunk emberéletét s valljuk meg: csak ritkán gondolunk arra, aki a maga embersorsán felül még mindnyájunk, az egész nemzet roppant gondját is vállain viseli.

Ritkán gondolunk arra, hogy a nemzetek oszlopállóinak, a népek menybölt-tartóinak mily irtózatossúllyal nehéz feladat a maguk sorsa. Még akkor is, ha sugárzó, csillagos, hát vajjon mennyivel nehezebb a sorsuk akkor, ha fellegek, sűrű fellegek neheztik azt?

A mi oszlopállónk, a mi égbolt-támasztó óriásunk tiz év óta tartja fölöttünk az égboltot.

Akkor állott a ránszakadni készülő boltozat alá, amikor a legsúlyosabb volt a magyar firmamentum.

Ki hordott hát nagyobb terhet nála?

Ki merné azt mondani, hogy súlyosabb sors van a vállain?

És ő tartja hiven, a kötelesség roppant áldozatával, mert magyar égboltot emel, magyar emberek, magyar föld, magyar tanyák, magyar városok fölött.

Tábori mise a Vármezőn.

Tartja, mert magyar szív ver a mellében s mert nemzete állította oda égtámasztó magyarnak!

Hiszen ha ő nem lett volna, vagy ha visszaretent volna ettől az emberfeletti sorstól, ki tudja, hol volnánk? Ki tudja milyen országhalál, nemzethalál lett volna az, ha a felleget, villámos magyar égbolt ránszakad és összezuzza még ezt a maroknyi föld-darabot is?

Lehetett volna-e feltámadás abból a szörnyű nemzetpusztulásból?

A józan elme csak egyet felelhet e riasztó kérdésre: nem!

De hát honnét veszi az erőt a mi csodálatos oszlopállónk, a mi égbolttartónk e roppant feladathoz?

Először a maga legendáserejű lelkéből, a maga törhetetlen hitéből, a maga sziklakemény kötelességtudásából s azután a mi szeretetünkben. Minden magyar ember fiui ragaszkodásából.

Mert szent forrás ez!

Minden erőnek kiapadhatatlan forrása!

Tíz éve örökös fölöttünk az áldott, magyar oszlopálló. Ezért szállanak feléje ma a mesebeli piros galambok: a magyar szívek.

Viszik a hálát, viszik a szeretetet, viszik a hűséget s a hódolatot. Mert tudják, hogy megfizethetetlen őrálás az amit tíz esztendő óta végez. Viszik neki az erőt.

Ezért szállanak egyre nagyobb, ujjongó rajokban a budai várablak örök virrasztójához. A mi virrasztónkhoz.

Szálljatok hát apró, hűséges, szárnyrakerekedett szívek, vigyétek az erőt, szenvedő, de reménykedő magyarok hitét, szeretetét, háláját és hódolatát!

És vigyétek az áldást!

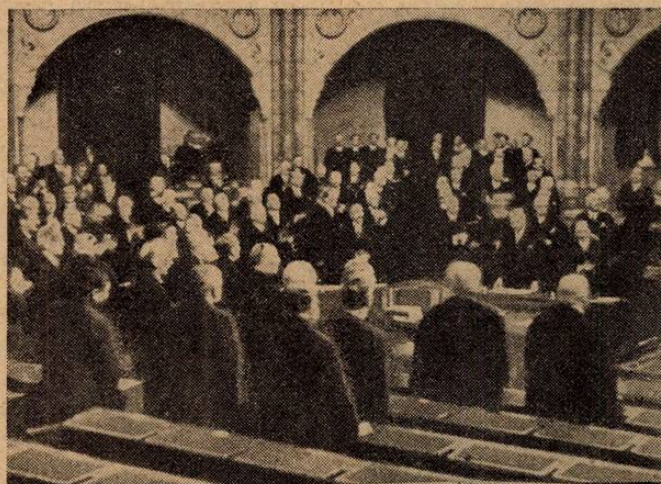
Vigyétek egész magatokat, lelkesen, forrón, áldozatos hűséggel, hogy magában érezhesse az egész élni akaró nemzet erejét s tarthassa ezt a mi felleget magyar egünket, amíg csak ki nem csillagosodik.

És megkoppantván ablakát, dobbantsátok ki üvegén lüktető szívdobbanással, hogy az Uristen éltesse a mi égbolttartónkat, áldja meg minden áldásával s tartsa meg szerető családjának és nemzetünknek!

Mert szívünk szerint való nagyurunk ő, istenadta vezérünk, erőskezű apánk és kormányzónk, akinek örökké adósa marad a magyarság, legnagyobb kincsével: a nemzet életével.

Eskü után a huszárság díszmenetben vonul el a fővezér előtt a Vármezőn.

*A képviselőház tagjai felállással ünneplik a Kormányzót
a jubileumi törvény elfogadásánál.*

Horthy Miklós fiz éve

Tíz esztendővel ezelőtt! Vajjon mihez hasonlíthatnánk azokat a napokat? Ha egyáltalában hasonlítani lehet, akkor a mohácsi vész utáni napokra emlékezhetünk. A nemzet, mint egy szétrombolt, felégetett város hajléktalan lakója, minden irányból újra összegyűlt, hogy elkezdje a számbavételt, tatarozza a megmaradt otthon romjait, hogy berendezkedjék, maga sem tudva, mennyi időre, milyen módon, napokra, évekre, vagy örökre. Élni, élni, tovább lenni és menteni a jövő lehetőségét, ezt akarta mindenki, de mennyi kétség, mennyi vita, mennyi ellentétes nézet között! Lehet-e élni, szabad-e élni, nem szentségtörés-e rendezkedni, jövőt várni, akkor, amikor az ország kétharmadrésze idegen kézen és testvéreink milliói rabigában görnyednek? Mintha minden tipikus magyar kétség és probléma feltámadt volna a nagy magyar éjszaka után következő virradatban. A sürgetők és a halogatók, a türelmetlenek és óvatosak, a meg nem alkuvók és a körültekintők örök ellentéte, a sorrend, a mód, a miért, a hogyan körül újra köztünk kisértett. A nagy felbuzdulásban is mennyi árnyalat, a kenyér és a szabadság, a lét és az elvek küzdöttek egymással gigászi harcot. Mi lett volna vajjon ebben a dermesztő nyomorúságban, amikor a magyar lelkek a nagy átok, a szörnyű csapás sulya alatt fulladoztak levegő után kapkodva, ha nem lett volna egy ember, akiben végre minden magyar megbízhatott, akinek vállára minden magyar átruházhatta a maga gondját, hogy azt mondja: — Te vezess minket, tudod miért, hogyan és hova, mi megyünk utánad, engedelmeskedünk neked, mert hiszünk a te küldetésedben!

Micsoda isteni küldetés ez, egy nép élére állni, a sirgödör szélén, megragadni a hegyszakadék peremén a gurulót, hogy feltápáskodjék és menjen vissza az élet országutjára, menjen vissza küzdeni nap-nap után, építsen egy téglát a másikra, egy gerendát a másikba róva, rettenetes pusztaságon, tatárjárás, törökvész, pogánydulás, lelkek sorvadása, hitek elvesztése, vörös bitangok becsületeztlensége nyomán. Mintha az özönvíz után lépett volna erre a földre a mi magyar sors által kiválasztott, magyar végzet el-

len harcoló, fejét fenntartó, előre mutató vezérünk. Szinte a semmiből teremtetett új hazát, új otthont a magyarnak.

A nagy magyar vezérek, kormányzók közül talán csak egyedül a dicsőséges, nagy Hunyadi János hasonlítható hozzá, aki egy gyatra korban, pártos urak és szegény parasztok országában olyan sereget tudott összekovácsolni, amellyel a rettentő muzulmán is legyőzte. Mert benne feltétlenül bízott minden magyar és olyan volt a tekintélye, hogy nem lehetett neki ellentmondani. Még ennek a nagy hadvezérnek is könnyebb volt a dolga, mint a mi mostani kormányzónknak, vezérünknek. Mert lehet-e elképzelni nagyobb vérvesztést, mint a világháború, nagyobb területvesztést, mint Trianon, nagyobb becsületvesztést, mint a kommün? Nem csoda kellett-e ahhoz, hogy valaki még ezek után is élni akarjon, parancsolni, hinni, remélni tudjon és felelősséget vállalni a nemzet léteért, akkor, amikor rideg számításal ennek a nemzetnek élete fabatkát sem ért és nem volt orvos, amelyik a haldoklóhoz ellátogatni mert volna?

A fővezér szülőföldjén, Kenderesen.

Utban Budapest felé.

Nagy ravatal volt ez az ország, Árpád, István, Anjou Lajos, Hunyadi, Rákóczi, Kossuth földje. Kiterített, disztelen halott a nemzet. Halott a vérben, a hitében, erkölcsében, minden porcikájában. Mert mit ér az élet, ha valaki a jogcímét elvesztette az életre? Ha nincsen egy garasnyi becsülete? S a ravatal elé állt egy ember, a magyar fajta törzsökös hajtása, a háboruk dicsőséges vezére, a maga töretlen erejével, lángoló lelkével, honfoglaló akaratával, rámutatott a halottra: élni fogsz! És a halott megmozdult. Így élesztette, emelte fel a lehullottat, így állította sorba az elesetteket és vonult fel a maga újlelkű seregével, új honfoglalásra: Horthy Miklós.

Ennek a tettnek volt a szükségszerű következménye a kormányzóválasztás. Határkő a nemzet életében. Befejeződött az új honfoglalás, maradt egy darab az ősi rögből, ha csak a harmadrésze a réginek, ha csak huszénhét vármegye a hetvenkettőből, de

alap a jövőre. Ezen berendezkedni, itt szervezkedni, új gyökeret verni, új nemzeti közszellemet teremteni volt a további feladat. S a csodaerejű vezér tiz esztendőn át a szürke napok végtelen során, láthatatlan küzdelmeket vívott ezer ellenséggel, külső, belső, jobbra, balra húzó tendenciával, hogy egyfelé tartsa, összetartsa, erőben növelje, akaratban acélosítsa, az ígért földje felé vezesse népét. Ez a tízéves küzdelem küzdelem a homok pergésével, a szű percegő munkájával, a vízcsepp türelmével, mindig tovább, tovább, a jövő felé nézve, valóságos szizifuszi küzdelemnek látszott néha, de a magyar akarat és hit letéteményese diadalmasan állta őrhelyén az idegkimerítő harcot mindvégig. S ha ma nem szól a harsona úgy, mint ahogy rikoltva szólania kellene: „Jubilate... Jubilate“, az csak az ő mérhetetlen szerénységének tudható be.

Tiz esztendő, tiz ilyen esztendő után visszatekintve, nem szólásmódok, nem jubileumi frázisok jutnak az eszünkbe, hanem könnyek gyűlnek a szemünkbe. Valami a vérben, a magyar erek mélységeiben pezsdül, mint ősi, természetes források csodareje, a jövőért való áldozatos akarás rádiumos forrását táplálja az a hála, amelyet e napon valamenynyien érzünk. Lehet, hogy a mi nagy urunk, vezérünk is ezt érzi és ez ad neki erőt a további nagy munkára.

A bevonulástól a kormányzóválasztásig.

A magyar nemzeti hadsereg bevonulása Budapestre helyreállította az államélet folytonosságát. Miután a magyar uralom alatt álló terület a megszállás és a vörös rémuralom alól felszabadult, megkezdődött a reorganizáció. A közrend helyreállítását a berendezkedés, a társadalom, a politikai pártok, a nemzeti hadsereg szervezése követte, a gazdasági élet is lassan vissza kezdett térni medrébe. Nem érzünk hivatást e sorok keretén belül arra, hogy e napok történetét megírjuk és belemerüljünk a napi események mozzanataiba, csupán jelezni óhajtjuk a fejlődés menetét. Megalakult az ugy-

A fővezér fogadása a Gellért-szálló előtt.

1919 november 16. A fővezér a Gellért-térre érkezik.

nevezett koncentrációs kormány Huszár Károly elnöklésével. Ezt a kormányt Sir George Clark, az antant megbízottja is elismerte.

A nemzeti hadsereg fővezére ebben a zavaros időben igen fontos szerepet töltött be. Az ő személye volt az a szilárd pont, amely a napról-napra változó viszonyok között a nemzetben a jobb jövőbe vetett hitet fenntartotta. Irányítása alatt a hadsereg szervezése rohamosan haladt előre, a katonaság mint a közrend őre, mind jobban izmosodott, a fegyverem növekedett, kiépültek a kezek s már az egész országban álltak a megfelelően felszerelt, begyakorolt katonai alakulatok.

Horthy Miklós ebben az időben bejárta az ország felszabadult vidékeit, sorra látogatta Heves, Borsod, Pest, Szolnok vármegyéket, ahol minden városban és községben lángoló lelkesedéssel ünnepelte a népet, mint az ország megmentőjét. Felkereste a munkásokat bányáikban és munkahelyeiken, hogy bennük a haza iránti hűséget megerősítse.

Az ország ezalatt a három hónap alatt a gazdasági, társadalmi, politikai krízis legkülönbözőbb megnyilvánulásait szenvedte át, míg végre a nemzetgyűlési választások lezajlása után ismét megelevenedett a parlament üres épülete s február 16-án megalakult a nemzetgyűlés, melynek hivatása volt az államhatalom gyakorlásának módját rendezni és ezáltal az államélet folytonosságát helyreállítani. A február 28-i ülésen a nemzetgyűlés elfogadta az alkotmányosság helyreállítása és az állami hatalom ideiglenes gyakorlása tárgyában benyújtott törvényjavaslatot.

A törvény első fejezete jóváhagyta a kormánynak a nemzetgyűlés összehívására vonatkozó intézkedéseit, majd a nemzetgyűlést a magyar állami szuverenitás törvényes képviselőjének nyilvánította, amely az államhatalom gyakorlata további módozatainak rendezésére is hivatott, biztosította tagjainak a mentelmi jogot, szabályozta a végrehajtóhatalmat, megállapította a minisztérium összeállítását, a bírói hatalom gyakorlását és a Magyar Nemzeti Hadsereg felállítását.

A törvény második fejezete a kormányzóválasztásról intézkedett és szabályozta a kormányzó jogkörét.

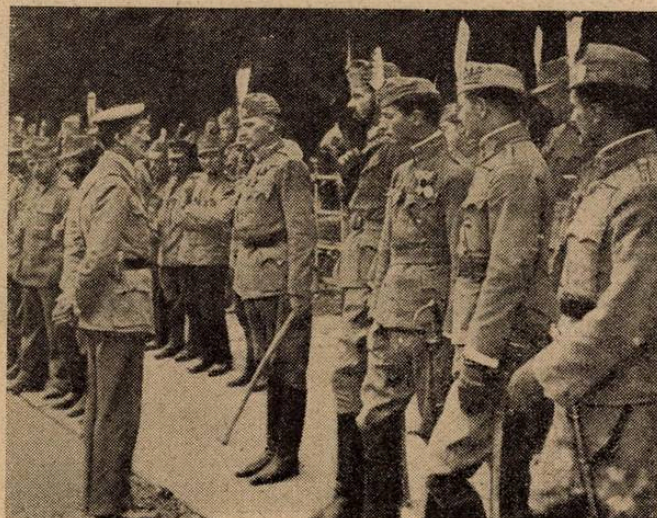
A kormányzó a felségjogok kivételével az államfő összes jogait gyakorolja.

Ezután következett, március elsején a nevezetes kormányzóválasztás és eskü.

A kormányzóválasztás.

Az egész ország hangulata egyértelműleg követelte, hogy Magyarország kormányzójává a haza megmentőjét, a Nemzeti Hadsereg fővezérét válasszák meg. Vas vármegye adott ennek a kívánságnak először hangot a Szombathelyen február 1-én megtartott hatalmas népgyűlésen. Ezt a határozatot követték a többi vármegyéek, így február 3-án Somogy, február 10-én Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közgyűlései.

A történelmi nevezetességű napon titkos szavazással döntöttek arról, hogy ki legyen Magyarország kormányzója. Száznegyvenegy képviselő közül százharmincegy szavazott nagybányai Horthy Miklós ellentengernagyra, akit a nemzetgyűlés elnöke, Rakovszky István hosszantartó, lelkes éljenzés és ujjongó taps közepette megválasztottnak jelentett ki.

A fővezér kihallgatást tart.

Vitézavatás.

A nemzetgyűlés ezután bizottságot küldött ki, hogy az eskü letétele végett a Kormányzót a nemzetgyűlésbe hívja. Az öttagú bizottság Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök vezetésével a Gellért-szállóba ment, ahol a püspök gyönyörű szavakkal adta Horthy Miklósnak tudomására megválasztását.

Horthy Miklós megköszönte a bizalmat és válaszában kiemelte, hogy teljes tudatában van a feladat nagyságának, a súlyos felelősségnek és a leteendő eskü szentségének, tehát meg kell vizsgálnia önmagát, hogy vajjon az adott viszonyok között megfelelhet-e a nemzet iránta megnyilvánult bizalmának olymértékben, amint azt az ország szomorú helyzete megkívánja. Ezért háromnapig megfontolási időt kért a nemzetgyűléstől.

A választ tudatták a miniszterekkel és a pártvezérekkel, akik ekkor új tárgyalásokat folytattak, majd írásbeli ígéretet tettek a kormányzó jogait szabályozó 13. paragrafus mielőbbi módosítására.

Háromnegyed egy órakor nyitotta meg a nemzet-

gyűlés ülését újra az elnök, bejelentve, hogy a Kormányzó megérkezett és le fogja tenni az esküt.

Horthy Miklós az elnöki emelvény oldalán az elnöktől jobbra eső ajtón lépett a terembe. A háznagy és a szárnysegéd ment előtte, mögötte Huszár Károly miniszterelnök és Prohászka Ottokár a küldöttség tagjaival.

Amikor délceg alakja a teremben feltűnt, a nemzetgyűlés tagjai felállottak és hosszantartó lelkes éljenzessel üdvözölték. Az elnök rövid beszédet mondott és megkérdezte, hogy elfogadja-e a választást. Horthy Miklós altengernagyi diszruhában, mellén összes kitüntetéssel, nyugodtan és katonás magatartással hallgatta végig az elnök szavait, majd a következőket mondotta:

— *Köszönettel a nemzetgyűlésnek irántam megnyilvánult bizalmáért, Magyarország kormányzói tisztét elfogadom.*

A kijelentést újra hosszantartó éljenzés fogadta. Az eskümintát Szabóky Jenő jegyző olvasta fel. A Kormányzó felemelte jobbkezeének két ujját s erős hangon mondta a jegyző után az eskü szövegét.

Miután az eskü elhangzott, az elnök kijelentette: — Az eskü letétele. Erre elemi erővel tört ki az egész nemzetgyűlésből a hazafias lelkesedés. A tapsot, éljenzést egyszerre csak félbeszakította a Himnusz fenséges dallama, amelyet a zsufolt karzat közönsége is énekelt az egybegyűlt képviselőkkel együtt s mely a törvényhozás termét egy pillanatra valósággal templommá avatta. Horthy Miklós ezután eltávozott.

A nemzetgyűlés rövid szünet után törvénybeiktatta megfelelő indokolás kíséretében a kormányzóválasztást. Ezzel a történelmi nevezetességű ülés véget ért.

Tíz esztendő.

Tíz esztendő telt azóta, hogy az árva magyar nemzet élére Horthy Miklóst állította a Gondviselés. Mert az ő jövetele, megválasztása szinte gondviselészerű volt a magyarság nehéz helyzetében. Azóta sok minden történt. Többé-kevésbé mindannyian ismerjük, mert átéltük ennek a tíz évnek történetét. Röviddel a kormányzóválasztás után, 1920 augusztus 20-án bocsátotta ki a Kormányzó a Vitézi Rend megalapítására, a vitézi telkek felajánlására vonatkozó felhívását. A Vitézi Rend 1921-ben ténylegesen meg is alakult. Az újjáépítés ne-

1929 május 26. Magyarország kormányzója tiszteleg a háboruban elesett magyar katonák emlékműve előtt.

Koronaörbeiktatás. A Kormányzó Ur a parlament kupolacsarnokában.

héz éveiben e jelentős intézmény felállítása és megszerzése visszatekintés volt a mult dicsőségére és előkészület a jövőre.

Tizesztendei kormányzás után a magyar állam és nemzet rendjében megszilárdulva, akaratában megacélosodva, új célkitűzésekkel halad a jobb jövő, Magyarország helyreállítása felé. Amikor a nemzet a nevezetes évfordulóhoz ért, méltán érezte szükségét annak úgy az egész társadalom, mint minden egyes magyar, hogy ezt a jubileumot méltóképpen megünnepelje. A Kormányzó elhárította a pompás és zajos ünneplést, ez azonban nem csökkentette, sőt fokozta az ünneplés bensőségét. Az országgyűlés két háza egyhangulag fogadta el a Kormányzó érdemeit megörökítő törvényt és a magyar társadalom egy emberként ünnepli a magyar állam fáradtságot nem ismerő fejét, a nemzet-hajót viharok és veszedelmek között tovább, révbe vezető kormányost.

Jubileumi ünnepségek.

A Kormányzó jubileumát az egész ország megünnepli. Ünnepelnek az egyházak, a parlament, a hatóságok, testületek, egyesületek, az ifjuság és egész lelkével vesz részt az ünneplésben a magyar nemzet apraja és nagyja. Bensőséges, igazi ünnep lesz *Horthy Miklós* tízéves jubileumának napja, melyet megülnek mindenütt, ahol magyarok élnek. *Serédi* hercegprímás pásztorleveléről, melyet a jubileum alkalmával kibocsátott, már megemlékeztünk. A hercegprímás pásztorlevelét követte a *rom. kath. püspöki kar* minden tagjának pásztorlevele, melyben hálát adva Istennek *Horthy Miklós* tízéves kormányzásának jótéteményeiért, hálaadó istentiszteletet rendelnek el minden templomban

A magyarországi *protestáns egyházak* legfőbb hatóságai: a református egyetemes konvent és az evangélikus egyház egyetemes felügyelője, valamint az összes református és evangélikus püspökök szintén kiadták rendelkezéseiket a Kormányzó tízéves államfői jubileumának megünneplésére. Minden gyülekezetben hálaadó istentisztelet tartanak, a harangokat megszólaltatják s az iskolákban ünnepélyes módon magyarázzák meg az évforduló jelentőségét. Ugyanígy rendelkeztek a többi egyházak is.

A felsőház és a képviselőház tagjai a jubileum napján diszöltözetben vesznek részt felekezeteik szerint az istentiszteleteken. A koronázó-főtemplomban az ünnepélyes istentiszteletet maga *Serédi hercegprímás* tartja.

A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* felhívta a kötelékébe tartozó tagegyesületeket, hogy a jubileum napján diszgyűlést tartsanak. A beérkezett jelentések szerint 1214 ünnepi gyűlést fognak az országban tartani.

Budapest székesfőváros a jubileum alkalmából diszgyűlést tart, melyen *Sipőcz Jenő* polgármester méltatja a Kormányzó érdemeit. A főváros megfesteti *Horthy Miklós* kormányzó arcképét, továbbá a tízmillió pengő költséggel létesült maglódiuti „Szeretet-otthon“-t *Horthy Miklós* nevére nevezi el. A várbástyának a Halászbástyától a Bécsikapu-tér felé eső részét, mint a Halászbástya folytatását, gyönyörűen kiépítik és „*Horthy Miklós-bástya*“-nak nevezik el. A jubileum napján, szombaton 38.000 szegénynek ünnepi ebédet osztanak ki. A Kormányzó nevének fáradhatatlan emberbaráti tevékenysége elismerése és megörökítéseken Kelenföldön modern, új szülőotthont építenek, melyet a Kormányzó védőszentjéről „Szent Magdolna szülőotthon“-nak fognak elnevezni.

A posta vezérigazgatósága a jubileum napján, március 1-én, *Horthy Miklós képét* ábrázoló 8, 16, 20, 32 és 40 filléres postabélyegeket bocsát forgalomba. Az emlékbélyegek december 31-ig használhatók fel.

Hosszu lenne felsorolni a Kormányzó felé áradó szeretet minden megnyilvánulását. *Csupán a TESz február 28-án, délután 4 órakor kezdődő nagyszabású hódoló felvonulását említjük fel*, melyben részvételre mindjárt az első napon 15.000 tag jelentkezett. A küldöttséget *Szontagh Tamás dr.*, a TESz elnöke vezeti. Az üdvözlőbeszédet *Perényi Zsigmond* báró és *Sipőcz Jenő* polgármester fogják mondani. A hódoló küldöttség résztvevői délután 4 órakor a Petőfi-téren gyülekeznek, ahonnan a menet pontban félőtkor indul el.

Történelmi neveket kapnak az ezredek.

A Kormányzó március 1-én hadparancsot bocsát ki, mely az összes ezredek és önálló zászlóaljokat a magyar történelem hőseiről fogja elnevezni, hogy ezzel dicső multunk emlékét s annak szellemét ébrentartsa. A szegedi honvédezred *Hunyadi János* nevét fogja viselni s tulajdonosa a Kormányzó lesz. A többi gyalogezred *Szent István*, *Szent László*, *Béla király*, *Nagy Lajos*, *Rákóczi*, *Zrínyi*, *Bocskay*, a tüzérek *Bercsényi*, *Bem*, *Kinizsi*, a kerékpárosok *Damjanich*, *Vak Bottyán*, az utászok *Zotmund* és más történelmi nagyságok nevét kapják. A budapesti huszárokra régi „*Jászkun*“-huszárok nevének fenntartása vár.

A kisántant akadékoskodik a párisi tárgyalásokon

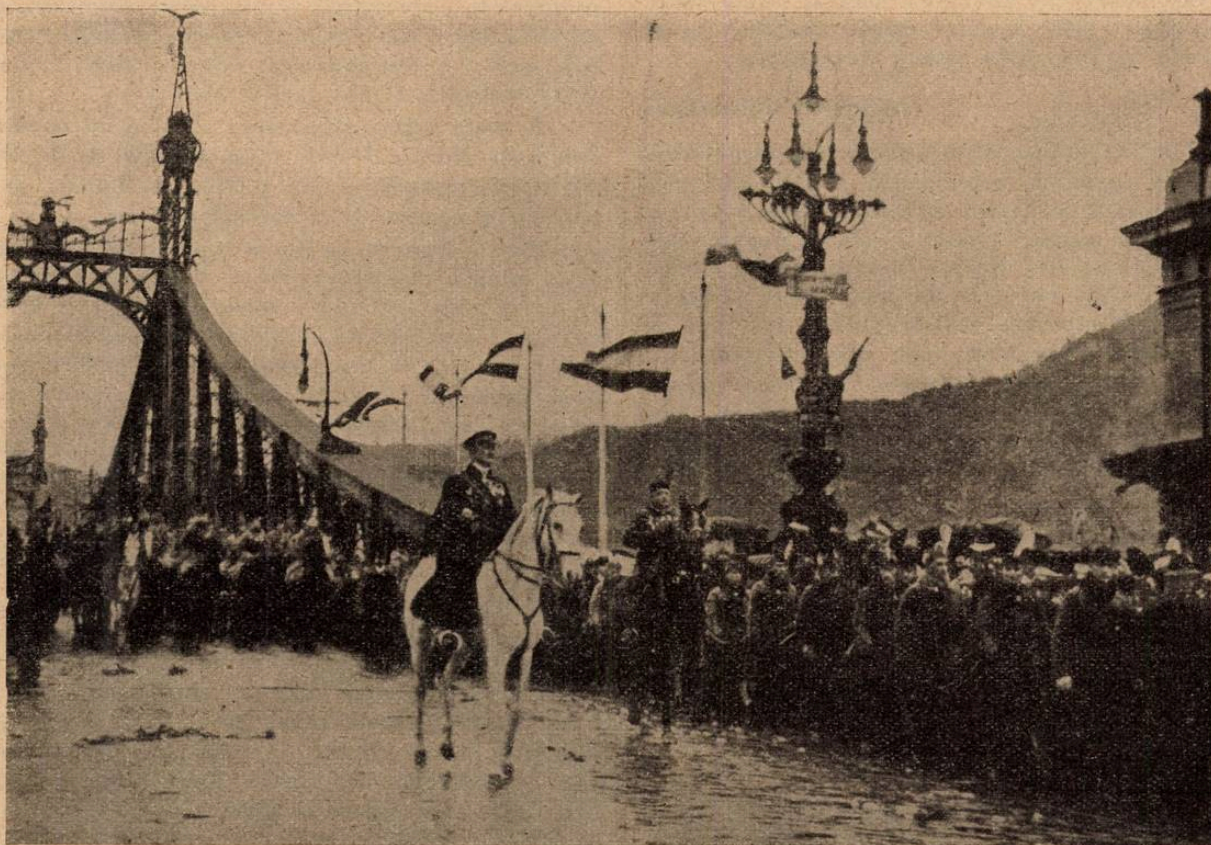
A hágai konferencia, mint ismeretes, a keleti jóvátételek kérdésében megegyezéssel végződött. A megállapodások azonban csak az irányelveket szögezték le, a részletkérdések tekintetében további tanácskozások váltak szükségessé. Ezek a tanácskozások Párisban, Loucher francia miniszter elnöksége alatt meg is kezdődtek s már közel három hete folynak anélkül, hogy befejezéshez közelednének. A kisántant ugyanis — mint előrelátható volt — az elvi megállapodások félremagyarázásával újabb előnyöket igyekszik kicsikarni. A hágai megállapodás tudvalevőleg az utolsó percben jött létre s a zárójegyzőkönyvbe foglalt szöveg a belemagyarázásnak számos utját nyitotta meg. A kisántant képviselői a szöveg által nyújtott részeket akarják kihasználni, hogy terheiken amennyire lehet, könnyítsenek.

Hágában tudvalevőleg két pénztárnak: az A. és B. pénztárnak felállításában állapodtak meg. Az A. pénztárból az optások nyernek majd — legalább részben — kielégítést. A hágai megegyezés szövege azt mondja, hogy A. alapból csak azok az optások nyerhetnek kielégítést, akik igényeiket egy később megállapítandó határnapig bejelentik. A kisántant most ezt úgy magyarázza, hogy ők a jövőben is tetszés szerint sajátíthatnak ki magyar állampolgárok tulajdonát képező földeket s a bejelentési határidő majd csak akkor tűzhető ki, amikor már az utolsó kisajátítható földet is elvették. Szóval az A. pénztár 240 millió aranykorona tartalmát nemcsak az eddig elrabolt, hanem ezután elrabolandó magyar vagyont ellenértékének akarják feltüntetni. Az optások igényeik kielégítésére tudvalevőleg kötvényeket fognak kapni. A kötvényeket természetesen értékesíteni szeretnék, hogy

mielőbb pénzhez juthassanak. A kisántant azt is mindenképpen akadályozza, hogy a kötvények már a közeljövőben kibocsáthatók legyenek.

A kisántántal szemben fennálló nem-agrár jellegű követeléseket, mint ismeretes a B. kasszából fogják kiegyenlíteni, melyhez a nagyántant is 100 millió arany-márkával járul hozzá. A különböző címeken fennálló követelések messze meghaladják a 100 milliót és a többletet a hágai egyezmény értelmében a kisántántnak kell viselnie. A párisi tárgyalásokon a kisántant kiküldöttjei meglepetésszerűleg azzal állottak elő, hogy ezeknek a követeléseknek kiegyenlítésére csupán a nagyántant által befizetendő 100 millió szolgál és ők a többletet befizetni nem hajlandók. A nehézségek hírére Bethlen gróf maga is Párisba utazott és kezébe vette a tárgyalások vezetését. A hágai egyezmény értelmében, ha Magyarország és a kisántant között az egyezmény pontjainak értelmezése tekintetében ellentétek merülnek fel, a vitában a nagyántant megbízottai döntenek. Hir szerint ismét úgy áll a helyzet, hogy az olasz kiküldött a magyar álláspontot, a francia pedig a kisántántot támogatja, Anglia állásfoglalása pedig bizonytalan.

A konferencia tárgyalásait hosszadalmassá tette és elnyújtotta az is, hogy a Tardieu-kormány, melynek tagjai közé *Loucheur*, a konferencia elnöke is tartozott, lemondott. Loucheurt ugyan a Tardieu bukása után ki-nevezett Chautemps is felvette kabinetjének tagjai közé, azonban a Chautemps-kormányt kedden, első parlamenti bemutatkozása alkalmával leszavazták. A konferencia tehát egyelőre elnök nélkül áll, amíg az új francia kormány végleg meg nem alakul.

A nemzeti hadsereg bevonulása 1919 november 16-án. A fővezér a Ferenc József-híd pesti oldalára ér.

VITÉZI ÉLET

Dicséret.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok vm. vitézi Széke által f. évi január hó 11-én rendezett műsoros táncestély ugy anyagilag, mint erkölcsileg igen szép sikerrel járt. A rendezés körül Fábry Deznő megyei széktartó szerzett kiváló érdemeket és ezen fáradhatatlan tevékenységéért dicséret elismerésben részesült.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. testnevelési felügyelője vitéz Kerekes Lajos levente oktatót, a testnevelés terén kifejtett fáradhatatlan, ügybuzgó és eredményteljes működéséért dicséret elismerésben részesítette.

Mindhárom dicséretet követendő példa gyanánt hozom a vitézek tudomására.

A VII. kerületi vitézekhez!

A VII. kerületi hadnagy a kerület legénységi vitézeivel március hó 4-én (kedden), este fél 9 órakor vitéz Vesztergál György vendéglőjében (VII., Hársfa-utca 51) bajtársi söröző összejövetelt tart. *Székkapitány.*

Budapest IX. ker. tisztí vitézeihez!

A kerületi hadnagy ur a IX. ker. tisztí vitézeivel folyó évi március hó 7-én péntek este 8 óra 30 perckor a Medikus vendéglő külön termében (Üllői ut 30. Mária u. sarok) bajtársi összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány.*

Budapest X. ker. tisztí és legénységi vitézeihez!

A X. kerületi vitézi hadnagy f. é. márc. hó 8-án a Tőrekvés Dal- és Önképző Egylet különhelyiségében (Kőbányai-ut 30.) este 7 órai kezdettel a Kormányzó Öföméltsága jubileuma alkalmából bajtársi vacsorát tart. Megjelenés kívánatos.

Székkapitány.

Debreceni vitézi járás vitézeihez.

Vitézi ügyekben ezentul fogadok: Hétfőn 6—7 órakor a Vitézi Társaskörben (Ker. Nemzeti Liga.)

Szombaton: 11—12 órakor a a vármegyei vitézi Szék hivatalos helyiségében.

Sürgős esetekben bármikor lakásomon, vitéz Lépes Győző j. hdgy.

Siklósi járás vitézeihez!

Folyó évi március hó 11-én Siklóson járási vitézi értekezlet lesz., a siklósi község háza tanácstermében, délelőtt 9 órai kezdettel.

Megjelenés kötelező. Öltözet: ünneplő ruha, vitézi jelvénnel és összes kitüntetésekkel. *Székkapitány.*

Vitézi értekezlet Pestszent-lőrincen.

A kispesti vitézi járás vitézei részére, a járási hadnagy március 6-án, csütörtökön este 8 órakor Pestszent-lőrincen a Baumeister vendéglőben (Üllői-ut) vitézi értekezletet tart. A megjelenés mindenkire kötelező. Utólagos igazolást nem fogadok el.

Székkapitány.

Somogy vármegye vitézeihez!

F. évi márc. hó 9-én vasárnap d. e. tartom Kaposváron az évi vármegyei vitézi értekezletet, utána vitézi áldomást. Ezen értekezleten a vármegye valamennyi vitéze megjelenni köteles. Az igazolatlanul hiányzókat a vitézi fegyelmi szabályzat értelmében felelősségre fogom vonni.

Az értekezleten vitéz Igmándy-He-gyessy Géza, a Vitézi Rend ügyvezető törzskapitánya testőrezdes ur, törzsszéktartójával vitéz Galánthay István alezredes urral, továbbá a vármegyei Vitézi Szék tagjai, vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc főispán urral az élén fognak részt venni.

A járási vitézi hadnagy urak hozzá magukkal járásuk vitézeinek névjegyzékét, melyből kivethető legyen a hiányzó távolmaradásának oka, valamint a vitézi áldomáson részt venni nem szándékozó vitézek.

A vitézek gyülekezése márc. 9-én délelőtt 8 óra 30 perckor a Vármegye-ház udvarán járások szerint történik. A vitézi hadnagy urak jelentést tesznek s a fenti névjegyzékét átadják. Innen menet a városi nagy moziba, ahol 9 óra 30 perckor délelőtt veszi kezdetét az értekezlet.

Dr. Viték György polgármester ur felkérésére a legnagyobb készséggel bocsátotta Somogy vm. vitézei rendelkezésére, úgy a Városháza nagytermét, mint a nagy mozit, miért is a Vitézi Rend nevében hazafias köszönetemet fejezem ki. Minthogy a Városháza nagyterme nem elegendő a vármegye nagyszámú vitézeinek befogadására a nagy moziban leszünk kénytelesek az értekezletet megtartani.

A vitézi értekezlet után déli 12 órakor a Turul-szálló nagytermében a vitézi áldomás lesz.

A vitézi hadnagy urak külön kiadott rendelkezésem értelmében jelentsék be ide előre a vitézi áldomás résztvevőket.

A vármegyei vitézi értekezleten bármily okból hiányzó vitézekkel későbbi meghatározandó időben utóértekezletet tartok.

Székkapitány.

Pest vármegye Déli Részeinek vitézeihez!

A Duna-Tisza közti Mezőgazdasági Kamara megkeresése folytán értesitem vitézeimet, hogy a Mezőgazdasági Kamara kérelmére a földművelésügyi minisztérium homoki borsó takarmánynövény-vetőmagra 40 százalék, kétéves somkóróra 30 százalék és eredeti homoki lucernára 30 százalék árkedvezményt adott. A kedvezményben a 100 kat. holdon aluli kisgazdák részesülhetnek, valamint azon 500 kat. holdig terjedő birtokok, akik megtermelésre kötelezettséget vállaltak. A homoki borsó métermázsánkénti ára ab Budapest 38 P, ebből 40 százalék az árkedvezmény. A kétéves somkóró ára per. kg ab Budapest 1 P 75 fillér, ebből 30 százalék az árkedvezmény. Az eredeti homoki lucerna ára per kg ab Budapest 6 P 90 fillér, ebből 30 százalék az árkedvezmény. A szállítás utánvételezés mellett történik, forgalmi adót, zsák árát, a szállítási költséget a megrendelők fizetik. Az eredeti homoki lucerna egy újabb, a száraz homoktalajokra megfelelő pillangós takarmánynövény, melynek termelése a kísérletek alapján hazánkban is bevált, de magas ára miatt csakis a nagyobb birtokok vegyék igénybe kisebb területen való kísérletezés céljára. A kétéves somkóró termesztésére a Kamara hivatalos lapja, a „Magyar Róna“, január havi 2. számában, az eredeti homoki lucerna termesztésére a februári számban ad a Mezőgazdasági Kamara részletes utasítást.

Minthogy a földművelésügyi minisztérium egyéb takarmánynövény-magvakra kedvezményt nem engedélyezett, a magkereskedőknél a Kamara kieszközölte, hogy a Kamara útján a következő áron szállítanak eredeti, garantált csíráképességű, I. osztályu vetőmagvakat: eredeti magyar fehér ólomzárolt lucerna mag per kg. Budapest 2.16 P, eredeti magyar fehér ólomzárolt lóhere mag per kg. Budapest 1.25 P, baltacím vetőmag hámozatlan per mm. 65 P, baltacím vetőmag hámozott per mm. 125 P, nyul szapuka per kg. 90 fill., tavaszi bükköny per q 28.50 P. Takarmány répamag ab Budapest: Vörösmamuth per kg. 1.90 P, Takarmány cukorrépamag zöldfejű per kg. 1.90 P, Holland zöldfejű takarmányrépa mag per kg. 1.90 P. Ezen magvakat is utánvételezés mellett szállítja le a megrendelőknek a Mezőgazdasági Kamara.

A megrendelések haladéktalanul be-
küldendők közvetlenül a Kamarához,

hogy az a leszállítást idejében eszközölhesse. Címe: Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19. Székkapitány.

Szabolcsi vitézek figyelmébe!

Értesitem Szabolcs vármegye telekkel még el nem látott vitézeit, hogy Csengerujfalu határában (Szatmár megye) egy 9 kat. hold terjedelmű szántó, vagyonváltságos föld, és egy 456 négyszögöl nagyságú ingyenes belsőség áll rendelkezésre. Kat. tiszta jövedelme 72 K 22 fill.

Felszólítom mindazon vitézeket, kik ezen területre pályázatot benyújtani szándékoznak, hogy a telket személyesen tekintsék meg és csak a szemlén nyert elhatározásuk alapján terjesszék elő kérelmüket. A kérvényben megemlítendő, hogy a telket ismeri és hogy a gazdálkodás

megkezdéséhez szükséges anyagiakkal rendelkezik. A telek mérnöki költségeit, holdanként mintegy 15 P-t, az átvételkor ki kell fizetni. Pályázati határidő két hét.

Székkapitány.

Abauj-Torna vármegye Büttös községében átvehető vitézi telek.

Az OFB az O. V. Sz. részére Büttös község határában 151 kat. hold 1376 négyszögöl kiterjedésű vitézi telket juttatott, épületekkel együtt. A megítélt földterület a vasuti állomástól (Forró-Encs) 30 km távolságra fekszik, gyengébb minőségű föld, melyben legelő is van kb. 30 kat. hold. Megváltási ára megállapítva még nincsen, de több nem lehet, mint 240 P kat. holdanként.

Ezen vitézi telek átvételére jelentkezhet elsősorban vármegyebeli vi-

téz, ilyenek nemlétében pedig bármely vitéz. Kérvények Abauj-Torna vármegye Vitézi Székéhez Miskolc (Rudolf-laktanya) küldendők be. Székkapitány.

Köszönetnyilvánítás.

A részemre megindított gyűjtésért ezúton mondok hálás köszönetet a kilencedik kerület legénységi vitézeinek. vitéz Bokodi Pál Sashalom, Ferenc-u. 14. sz.

Felhívás a vitéz dohánykisárosokhoz!

Felkérem a vitéz dohánykisárosokat, valamint a dohánykisáros vitéz özvegyeket, hogy saját érdekükben márc. 4-én, kedden este 9 órára a vitéz Miskolczy-féle vendéglő külön termében (VIII., Röck Szilárd-utca 10.) szíveskedjenek megjelenni. vitéz Horváth János dohányárus.

Vitézavatás 1929 június 16-án.

A volt cs. és kir. 4. huszárezred hősi halottainak emlékünnepe Szegeden.

A volt 4-es huszárok ezredösszejövételét a folyó évben március 21-ike helyett kivételesen 23-án fogják megtartani Szegeden, amikor is az ottani Szent Rókus templomban emléktáblát helyeznek el a világháborúban hősi halált halt 800 bajtársuk emlékére, délelőtt 11 órakor.

Az ünnepi rekviemet dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök fogja pontifikálni, amely után bulcsi vitéz Janky Kocsárd lovassági tábornok, honvéd főparancsnok, a 4-es huszároknak a világháború alatt ezredparancsnoka, fogja az emléktáblát ünnepi keretek között leleplezni. A leleplezést bajtársi diszebed követi.

Szeretnénk, ha e néhány szót meghallaná minden volt 4-es huszár. Azok is, akik még oldalukon viselik a kardot, azok is, akik azóta deressedő fejjel — mint emlékre — gondolnak a dicső huszárnapiakra, de azok is, akik csonkán, bénán hagyták el a csaták mezejét s délcég huszármivoltukra ma már csak fakult huszársapkájuk emlékezteti.

Szeretnénk, ha együtt lenne az Isten házában egy rövid időre ismét az a nagy család, melynek tagjai akik paripájuk mellett megosztották egymással az élet örömet, bánatát, akik évről-évre egyre fogynak, egyre kevesebben lesznek.

Kettős ünnepe lesz ez a 4-es huszároknak az emléktábla leleplezésén kívül.

Mig egyrészt 116 éve annak, hogy az egyszerű közhuszárból vitézvári báró Simonyi József huszárezredes az ő világraszóló haditettei folytán legendás hőssé lett, addig 11 éve lesz annak, hogy a magyar névnek sok dicsőséget szerzett 4. huszárezred a kommun vörös napjaiban megszűnt és lelépett a történelem színpadáról.

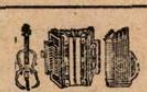
A büszke öröm és örök gyász kettős ünnepe lesz e nap, amikor dereshaju és fiatal, lángoló szívű huszárok állnak a néma katafalk, a hideg emléktábla elé és bensőséges megindultsággal fog tisztelni 800 hős 4-es huszár szelleme előtt.

Szüksége van az ilyen megemlékezésre azon nemzet fiainak, amely nemzet nem akar mindig térdreereszkedve a jövő felé pillantani. Szüksége van a dicső emlékek lelki felfrissítésére, mert ez ad erőt, ez ad kitartást, ez ad akaratot, ez pendíti meg a bajtársiasság szent szavát és ez tesz méltókká elődeinkhez.

Négyes huszárok! Legyetek ott mindnyájan!

vitéz Pálffy István.

Hegedü, cselló, nagybőgő, fuvola, klarinet, tárogató, rézfúvók, jazz-hangszerek, harmonikák, gramofonok

legelőcsőbb gyári beszerzési forrása! Ingyen fődrjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár
Budapest IX./93. Üllői-ut 19.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
3 Hétfő	Kunigun. sz.	Kornél	A hét elején a nap 6 óra 38 perckor kel és
4 Kedd	Kázmér	Kázmér	17 óra 47 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 27 perckor kel és
5 Szerda	Hamv. sz. ††	Adorján	17 óra 55 perckor nyugszik.
6 Csütörtök	Perpetua ††	Gottlieb	
7 Péntek	A. Tamás ††	Tamás	
8 Szombat	Ist. Ján. ††	Zoltán	
9 Vasárnap	E. I. Invocab.	E. I. Franc.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Március 1. 1920. Kormányzóválasztás. A magyar nemzetgyűlés e napon választotta meg Magyarország kormányzójává vitéz nagybányai Horthy Miklóst, aki az esküt ugyane napon tette le a nemzetgyűlésen.

Március 3. 1858. Bajza József halála. A neves magyar költő és kritikus 54 éves korában Pesten elhunyt.

Március 5. 1849. Szolnoki csata. Damjanics Szolnoknál fényes győzelmet aratott Karger és Ottinger osztrák vezérek ellen.

Vay László báró Bihar megye főispánja.

A Kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Feilitzsch báró Bihar és Békés vármegyék főispánját a biharvármegyei főispáni állás buzgó szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére felmentette és Vay László báró dr. felsőházi tag, földbirtokost Bihar vármegye főispánjává kinevezte.

A frontharcosok háborus emlékére.

A MOVE Országos Frontharcosok Szövetsége megállapodást létesített a Vitézi Renddel a Frontharcosok háborus emlékérem ügyének elintézésére tárgyában. Ennek megfelelően a MOVE Országos Frontharcosok Szövetsége felszólítja emlékéremre jogosult, tehát leigazolt tagjait, hogy a közigazgatási hatóságok, valamint a hivatali felettesek igazolásának mellőzésével, közvetlenül a szövetség központja útján (Budapest, VI, Podmaniczky-u. 45. II. em. 26.) nyújtsák be a háborus emlékérem elnyerésére szolgáló zöldszínű kérvénylapjukat. A szövetség a kérvényezőket igazolva a kérvényeket illetékes helyen elintézteti.

Házasság.

Poduch Ilona és vitéz Herczegfalvy József február hó 24-én házasságot kötöttek.

A Háborus emlékérem miniatűrje.

A háborus emlékérem kicsinyített példányai (miniatúra) és gomblyukjelvényei elkészültek. Az érem tulajdonosai részére a fővárosban Budapest Székesfőváros Vitézi Székénél (IV, Váci-utca 62. szám, földszint 7.) már most, vidéken pedig a vármegyei székkapitányságoknál márciustól kezdve kaphatók. Ára darabonként egy pengő. Igénylésnél a háborus emlékéremigazolvány felmutatása szükséges.

Hősök emléke.

A volt cs. és kir. 85. gyalogezred bajtársai az 1915 február 28-iki dicsőséges manilowai csata 15-ik évfordulója alkalmából a világháboruban elesett hősök emlékére március 2-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a ferencrendiek belvárosi templomában ünnepélyes istentiszteletet tart, melyre az ezred volt bajtársai, az elesett hősök hozzátartozóit és ismerőseit ezuton meghívják. Istentisztelet után az Andrássy-uti hősi emléket megkoszorúzzák, majd bajtársi ebéd lesz a Tiszti Kaszinóban.

Meghalt a világháboru egyik legvitézesebb német pilótája.

Krol, a világháboru egyik leghősiesebb és legsikeresesebb német harci repülője, Hamburgban tüdőbajban meghalt. Krol 33 légyőzelmeket ért el. Kitüntetései között volt a „Pour le mérite“ érdemrend is.

Halálozás.

Bilkei Lipcsey Sándor földbirtokos és Hont vármegye megyebizottsági tagja, 70-ik életévében Kolozsváron meghalt.

Okirati elismerés.

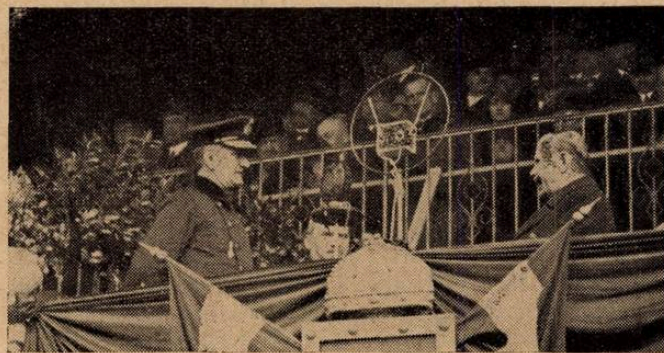
A m. kir. honvéd főparancsnok okirati dicsérő elismerésben részesítette: vitéz Keresztes-Fischer Lajos vkszt. ezredest a különleges szolgálat terén, Thomay Frigyes századost és Roskovetz Lajos főhadnagyot, a csapatkiképzés terén elért kiválóan eredményes és hasznos teljesítményeikért.

Felhívás a volt nyolcvankettesekhez.

Felhívás a volt 82. székely gyalogezred volt tagjaihoz! Felkérem az ezredben szolgált bajtársakat, hogy a tavasszal tartandó hősi halált halt bajtársak emléktáblájának leleplezése alkalmából pontos címüket velem közölni szíveskedjenek. Közlöm, hogy a minden hónap első szombatján tartani szokott tiszti összejöveteleket ezután is megtartjuk a II, Fő-utca 8. szám alatt lévő „három veréb“-hez címzett vendéglő különtermében. Nemes Marthon Guidó, Budapest, VI, Hunyady-tér 7. szám.

A Máv. hadviseltek gyűlése Miskolcon.

A Máv Hadviseltek Országos Szövetsége vasárnap délután Miskolcon gyűlést tartott, amelyen vitéz Krasznahorkay János országos elnök ismertette a Máv. hadviseltek sérelmeit és bemutatta azt a zászlót, melyet a miskolci csoport március 23-án avat fel. Beszédet mondtak: Bumford József, Schneider István, nagybizottsági tagok, Stefán Ferenc főtiszt és Kozmovszky Pál csoportelnök. Végül elhatározták, hogy táviratilag üdvözlik a Kormányzót tizéves kormányzói jubileuma alkalmából. Üdvözlőtáviratot küldtek vitéz József kir. hercegnek és Samarjay Lajos Máv. elnökgazgatónak.

A Kormányzó a tenyészállatkiállításon.

Ez a hagyományos és népszerű bál tegnap este, a szokottnál is nagyobb siker jegyében zajlott le a Vigadóban. A katonafiúkat most sem hagyta cserben agilitásuk s ennek köszönhető, hogy az ünnepélyesen feldíszített Vigadó termeit a szorongásig megtöltötték a táncoló párok. A bál sikere minden várakozást felülmúlt. A vendégek között a honvédség magas előjárói, valamint az egyetemek méltóságai igen nagy számban jelentek meg. Tíz órakor érkezett a honvédség főparancsnoka képviselőjében Nagy-szombathy Miksa tábornok, kit a rendezőség a honvéd zenekar harsonáinak harsonái mellett kísért a terembe a diszes emelvényre. Ugyancsak diszes kísérettel vonult az emelvényhez *vitéz schöndorni Schönnér* Odilo altábornagy, az 1. honvéd vegyesdandár parancsnoka, dr. *Doleschall* Alfréd, a P. P. T. E. rektor-magnifikusa, ifj. *Szily* Kálmán doktor, a Műegyetem rektora, szépehelyi *Hutyra* Ferenc doktor, az Állatorvosi Főiskola rektora, *Teleki* Pál gróf, a Közgazdasági Egyetem dékánja, valamint a többi katonai és egyetemi előkelőségek.

Kóczé Antal rázendít a

„*Piros pipacs virágzik a buzában*”

kezdeti csárdásra, melyet *Paál* Lajos kpvj. őrmester szerzett. Felhangzik *Szegheő* Sándor zeneügyi aligazgató dirigálása mellett a 2. honvéd gyalogezred zenekarának Strauss keringője és megindul a tánc. A táncszünetekben *Fricsay* Richárd zeneügyi igazgató zenekarából egy kiváló tárogatós régi kuruc kesergőket játszott.

Állást keres.

Okl. gazda megfelelő szaktudással gazdaságban vagy vállalatnál állást keres. Irodai munkákban is járatos. Címe vitéz Büki Mihály Budapest, V, Visegrádi-u. 25.

Foglalkozást keres.

Vitéz és fia vállalnak bármilyen munkát. foglalkozása pék és fia autó- és kocsinyerges. Szíves megkereséseket kér. Címe: vitéz Bodoky Pál Sashalom, Ferenc-utca 14. szám.

A csehek elkobozzák a magyar könyveket a Felvidéken.

A cseh tisztességnak, kulturának és a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának újabb megdöbbentő bizonyossága a Felvidéken rendezett könyvrázia, amelyet Kasán, Pozsonyban és ugyyszólván minden nagyobb felvidéki városban tartottak s amellyel rajtaütésszerűen meglepték a magyar könyvkereskedőket és könyvtárakat. Ennek a könyvráziának előhírnöke volt az a rendelet, mely szerint Jókai regényei a Felvidéken csak úgy adhatók el, ha azokban a jelenleg megszállás alatt lévő városok nevei új csehszlovák elnevezés alatt szerepelnek. A könyvrázia során elkobozták nemcsak a szépirodalmi, hanem a tudományos, technikai tárgyú, sőt a mesterségheli tanácsadó magyar könyveket is. Egyszóval még azokat a magyar könyveket is, melyeket erőszakos ráfogással sem lehet tendenciózusoknak minősíteni. A Felvidéken tehát pusztulásra van ítélve minden, ami magyar és minden, ami emlékeztet arra, hogy ezt a földet egy évezreden át magyarok lakták és lakják. Méltó folytatása ez a magyar könyvek ellen indított pusztító hadjárat annak a cseh politikának, melynek kezdete a magyar iskolák bezáratása volt, amelynek során mindennapos esemény a megszállt területre átutazó békés magyar állampolgárok letartóztatása és bebörtönözése. Hisszük azonban, hogy ez a kulturbotrány is hozzájárul ahhoz, hogy a világ tisztán lássa mit jelent Trianon.

A budapesti rádió műsora.

Március 2-től 8-ig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: ref. Istentisztelet a Kálvin-téri templomból; 11: róm. kath. egyházi ének és szentbeszéd a Várplébánia-templomból; 12.20: az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; 3: Hollán Lili előadása: „Részletek Arany—Petőfi levelezéséből”; 3.30: a földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata, Székács Elemér m. kir. gazd. főtanácsos felolvasása: „Időszerű gazdasági tanácsadó”; 4: Rádió Szabadegyetem (1. Erkel Ferenc: Ünnepi nyitány. Előadja a m. kir. Operaház zenekara; 2. Ünnepi Köszöntő: „Öföméltósága Horthy Miklós kormányzó-sága tizedik évfordulóján”; 3. a) Liszt Ferenc: Hungária, b) Berlioz: Rákóczi-induló. Előadja a m. kir. Operaház zenekara); 5.15: Székesfővárosi Zenekar hangversenye a „Vigadó” nagyterméből: „A tánc”; 6. 50: színműelőadás a Stúdióban: „Ocskay brigadéros”, utána sporteredmények, majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót—magyar nyelvoktatás; 5.40: cigányzene; 6.40: német nyelvoktatás; 7.15: hangverseny. Közreműködik: Fehér Ilonka (hegedű) és Ekker Szidi operaénekesnő; 8.15: Fedák Sári rádióestje; 9.35: m. kir. 1. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye, majd gramofonhangverseny.

Kedd. 3.30: a „Tündérvásár” meseórája; 5: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”, Halász Gyula előadása; 5.30: szórakoztató zene; 6.30: Lukinich Imre dr. egy. ny. r. tanár előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 7: francia nyelvoktatás; 7.35: S. Bokor Malvin felolvasása (1. „Pogány asszony”, 2. „Fájdalmasan nélkülözöm a divatvicceket”); 8.15-től 1 óráig farsang a Stúdióban.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: Turáni Társaság rádióelőadás-sorozata, Pröhle Vilmos egy. ny. r. tanár felolvasása: „Mutshító japán császár mint költő”; 5: Jónás Károly felolvasása: „Beöthy Zsolt látogatása Kossuth Lajosnál”; 5.25: Mándits szalónzenekar hangversenye; 6.25: olasz nyelvoktatás; 7: Balázs Árpád legújabb gramofonlemezei; 7.30: rádióamatőr-posta; 8.10: Papp Viktor, a rádió zenei tanácsosának előadása: „A cseh zeneművészet”; 8.30: Nemzetközi Rádió-Unió nemzeti-est sorozatában „Cseh-est”; 10: Magyar Külügyi Társaság előadás-sorozata, majd Fejes-szalónzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. magyar dalok. Előadja: Gervay Erzsi operaénekesnő, 2. vitéz Párdy Imre felolvasása: „A mesterséges téli csibenevelés”); 5.10: földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata, Gerő Zoltán felolvasása: „Tavaszi teendők a szőlőben”; 5.40: magyar operettrészletek; 6.40: gyorsírási tanfolyam; 7.10: angol nyelvoktatás; 7.30: m. kir. Operaház előadásának közvetítése: „Gioconda”, utána Pertis Jenő cigányzenéje.

Péntek. 4: Fenyő Szilárdka „A két drágakőről” c. meséjét olvassa fel; 5: Fábry Frigyes előadása: „A Panama-csatorna, mint nagy műszaki alkotás”; 5.25: Eugen Stepat orosz balalajka-zenekarának hangversenye; 6.15: Kisfaludy Károly-emlékünnepe; 7. 40: a Budapesti Mozart-Egyesület hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből, utána Farkas Jenő cigányzenéje.

Szombat. 4: Ádám Éva előadása: „Zrinyi Ilona emléke”; 5: m. kir. 1. honv. gyalogezred zenekarának hangversenye; 6: mit üzen a rádió? 6.45: hangverseny. Közreműködik: Kern Klára (ének) és Pataky Lili (hegedű); 7.30: operetelőadás a Stúdióból: „Három a kislány”, utána Magyar Imre cigányzenéje.

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

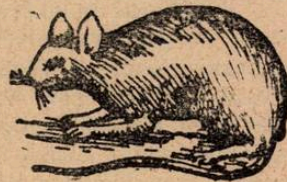
„**Rafinol**”

svábbogarát, csótányt, rusznit, hangyát

„**Russin**”

irt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen. Napiárban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 35. sz.

Gyomorsavtúltengésben, gyomorégésben szenvedő a legtöbb családban van! A gyomorégés rendkívül kellemetlen fájdalommal járó érzés, melyben nagyon sok ember szenved. Kivált azok, kiknek tulsok a gyomorsavuk és bizonyos ételek elfogyasztása után mintha munkára serkentének a savat, hogy a gyomorégést előidézzék. Többnyire szódabikarbonátummal enyhítik a fájdalmat, ez valamelyest enyhíti is, de ugyanakkor káros a gyomorfalakra, sőt vesekövet idézhet elő. Van azonban egy forrásvíz, melynek szerencsés ásványi összetétele, ha a gyomorsavval érintkezésbe jön, azt azonnal közömbösíti, miáltal az égés rögtön megszűnik. Rendszeres kúra után a gyomorsavtúltengés is elmarad. Ezen áldásos forrásvízről a Révai-Lexikon mint „páratlan szerencsés összetételű gyógyvízről” emlékezik meg, de a számtalan elismerés igazolja legjobban a Cigelka „ISTVÁN” sóskarbonátumos forrásvíz kiválóságát. A víz Cigelka község (a lengyel határnál) mellett fakad, nem messze a világhírű cigelkai „LAJOS” gazdag jódtartalmu forrástól. A magyarországi vezérképviselet irodája: Budapest, V, Sas-utca 29. Telefon: Áut. 120-20.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

vitéz Csordás Antal. Az illető ügyvédre vonatkozó panaszát az illetékes urak kivizsgálták. Ebből kitűnt, hogy az ügyvédnek elég munkája volt, míg a törlési engedélyt megszerezte és az ügyet elintézte, ezenkívül nemzetes ur annakidején elfogadta az ő költségeloirányzatát. Ezt tehát most ki is kell fizetni. Ha az ember egyszer valamire azt mondja, ezt vállalom, fizetem, akkor állani is kell a szót, ez magyar emberhez méltó. — **Piliczai vitéz Biffi Ferenc.** Vadkörtére oltott almafától termést nem várhatunk, bár a fa növekedése, lombozata ettől eltekintve szép és dús lehet. Meg lehet esetleg próbálni a mellékhatások, illetve vesszők visszametszését három-négy centiméterre. Ha a fa téli aranyparmén, ennek szép, sudár a növe, úgy esetleg diszfának megfelel, ha azonban ilyen célra alkalmatlan, úgy biztos alnyu és fajtájú fával pótlendő. Az Ungváry-féle faiskolát mindenestre értesíteni lehet, hogy a fa semmiféle gyümölcsöt nem hoz és sem körte, sem almafa. — **vitéz Tihanyi Ferenc.** Kérdésére közöljük a gyümölcsfák nyelésére vonatkozó cikkünket. — **vitéz Kiss Mihály.** A földi kutyára vonatkozólag szakértőnk a következőket közli: A földi kutya (vakond) olyan hasznos rovarpusztító, hogy azt kár volna irtani, legfeljebb oly módon védekezhetünk kártevése ellen, hogy járatába üvegcserepeket szórunk, hogy ezáltal visszafordulásra kényszerítsük. Minthogy a rovarok és álcák pusztításával igen nagy hasznót hajt, kár volna megölni, legjobban ha az illető reggelenként kertjén végigmegy és a felturt növényeket lábbal visszatiporja. Ha a vakond a rovarokat felszedte, ugys elmegy onnan. — **vitéz Bogárn Boldizsár.** A mesgyére ültetett fák kérdése jogi kérdés, erre vonatkozólag legjobb a szomszédal megegyezni. Ha ő erre nem hajlandó, akkor a jegyzőhöz lehet panasszal fordulni. Azt senki sem köteles eltérni, hogy a földjén vagy a kertjében mások járkáljanak és gyümölcsöt szedjenek. — **vitéz Benkő Pál.** Etelka név hivatalosan használatos. — **vitéz Bokodi Pál.** Közöltük. — **Dr. vitéz Bella Imre.** A vitézi bálon Schaffer Á. udv. fényképész (Budapest, VIII, József-körút 51) készített felvételeket. Tessék hozzáfordulni. — **vitéz Kádár Kálmán.** Természetesen az az adó számít a virilisták jegyzékébe való felvételnél, amit az illető vitéz a saját, vagy felesége nevének fizet. Ez azonban mindenképpen kétszeresen számít tekintet nélkül arra, hogy bérlet, birtok, ház, jövedelem, vagy egyéb után fizeti. Az adónyugta bizonyítja, hogy mennyit fizetett, illetve az adókönyv. Ha a jegyző nehézségeket támaszt, forduljon a járási vitézi hadnagyhoz vagy a Vármegyei Vitézi Székhez. — **vitéz Papp János.** Budapest VIII. ker. vitézi hadnagy vitéz Mártonffy Géza, lakik Budapest VIII, Gólya-utca 6. III. 20. Az altisztképző iskolába pályázati határidő július 15. Feltétel: betöltött 15, tul nem haladott 17 életév, hat elemi, felvételi vizsga. — **vitéz Tózsza András.** Mint arany vitézségi érmes vitéz, a honvédségnél való elhelyezkedés ügyében forduljon a járási vitézi hadnagy ur után a Vármegyei Vitézi Székhez. — **vitéz Bajnai István.** Ilyen esetről nincsen tudomásunk. Mindenesetre érdeklődjék a Vármegyei Vitézi Széknél. — **vitéz Csermely Gusztáv.** Ilyen személyi változásokat csak hivatalból közöl lapunk, ha az O. V. Szék

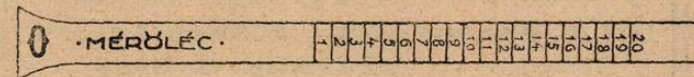
azokat a Közlönyben vagy „Vitézi Életben” közzéteszi. — **vitéz Tiszasülyi László.** A koronaórséghez csak tényleges szolgálattal teljesítő altiszteket vesznek fel, akik még nem haladtak tul a harmincadik életévüket, nőtlenek és jó minősítésük van, valamint 174 cm-nél magasabbak. — **vitéz Szilágyi Miklós.** Hálásan köszönjük, hogy a munkaalkalmat tudomásunkra hozta.

Zománcos vitézi jelvények

tudvalevőleg csak a Vitézi Széknél igényelhetők és mert mi is minden esetben csak ezuton intézkedhetnénk, ismételtén arra kérjük a vitéz urakat, hogy ilyen kívánságaikkal egyenesen az Országos Vitézi Szék Főszéktartóságához forduljanak.

Vitézi gyűrűkre vonatkozólag többi izben jelentettük, hogy meglevő, értékesebb és emléket képező pecsétygyűrűket készséggel átalakítunk.

Végül itt közöljük ismét a „mérőszalagot”. Tessék ollóval kivágni és azt az ujját, melyen a gyűrűt viselni óhajtja, az alsó, vastagabb izületnél, reásimítva, körülmérni. A gyűrű bősége az a szám, melyet a mérőléc 0-al jelzett vége pontosan érint. Például, ha a szalag vége a 13-as szám feletti vonalat érinti, akkor 14-es gyűrűt kell rendelni.

Szent-György Iparművészeti Műhely
Budapest I, Döbrönte-utca 2. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

olyan közszolgálati állásra, amely az 1873. évi II. tc. értelmében az igazolványos altisztek részére van elsőbbséggel biztosítva. A szombathelyi kir. törvényszéki fogháznál egy XI. fizetési osztályú fogházfelügyelői állás. A betöltendő állással a 9000—1927. M. E. számú rendelethez csatolt I. számú kimutatásban megállapított fizetés és természetbeni lakás jár. Fogházfelügyelővé az nevezhető ki, aki a köztisztviselőkre nézve megállapított általános kellékeknek megfelel és a középiskola négy osztályát szabályszerűen elvégezte. A pályázati folyamodványokat a pályázók születési anyakönyvi kivonatával (keresztlevelével), az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal, a fogházi szolgálatra való alkalmasságot igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal, a hathavi fogházi gyakorlatot igazoló okmányokkal és az elméleti képesítést igazoló okiratokkal felszerelve, a m. kir. igazságügyminisztériumhoz címelve a szombathelyi kir. ügyészség vezetőjénél kell benyújtani. Azoknak a pályázóknak, akik a trianoni békeszerződéssel Magyarországtól átszállított területen van községi illetőségük, igazolniuk kell azt is, hogy a magyar állampolgárság fentartására irányuló elhatározásukat kellő időben szabályszerűen bejelentették. A pályázat határideje folyó évi március hó 5-e.

Szatmár, Ugocsa és Bereg közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék törvényhatóságánál egy esetleg megüresedő vármegyei irodasegéd-tisztai állás. Javadalmazása a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatának megfelelő fizetés, lakbér és családi pótlék. A pályázni óhajtók elméleti képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat, valamint a forradalom, kommunizmus és oláh megszállás alatt tanúsított magatartásukat igazoló okmányokkal felszerelt és főispán urhoz címzett pályázati kérelmüket az alispáni hivatalba 1930 március hó 5-én déli 12 óráig adják be.

Csökken a gyomorsavtúltengésben szenvedők száma, mióta CIGELKA „István” sóskarbonátumos forrásvíz forgalomba került.

Cigelka vizek valódiságáért csak az esetben szavatolunk, ha vezérképviseletünk Budapesti címe a címkéken nyomtatásban szerepel.

Vezérképviselet: Budapest, V., Sas-utca 29.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkeze
 Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
 ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfőváros IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Ba-
 lassgyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26.
 — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét,
 Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák
 Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút
 28. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér
 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
 BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
 VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

A vadászat minden ágát felölelő szakmunka a
VAD ÉS VADÁSZAT

Írják: **N. Rácz Lajos és B. Nagy László**
 Illusztrálja: vitéz **Rozvány György**

—•—

A füzetekben megjelenő, kb. 1000 oldal terjedelmű 300
 képpel és ábrával illusztrált mű **előfizetési ára**
 díszes egész vászon bekötési táblával együtt **P 40.—**

—•—

Megrendelhető a: „Vad és Vadászat” kiadó-
 hivatalában, Budapest, VIII, Mátyás-tér 12. I/14. Tel. J. 310-18

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon
 fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojás hozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, ed-
 zett, egészséges és teljesítőképessé

Rhode Island Red (vörös islandi)	Fehér Wyandotte
Amerikai fehér Leghorn	Óriás pekingi kacsa

törzseiből tenyésztőjások, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyésztál-
 kiállításán a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—,
 hozzávaló rézkilisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.—
 pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor
 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban,
 elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

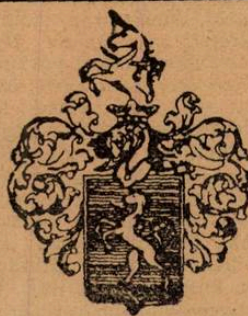
Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. —
 A zöld igazolvány száma okvetlen megírandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
 Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli
 házakra, 20—35 éves törlesztéses köl-
 csönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves köl-
 csönöket évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
 vitéz **BARADLAI ORBÁN** Budapest I, Horváth Miklós-ut 6. II. em. 4.
 Telefon: Lágymányos 14-37

JEROUSCHEK K.
 Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám
Készít:
 Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket,
 érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.
 Telefon: Teréz 204-37

Igaz Sándor

Budapest IV, Kossuth Lajos-u. 20
 (Astoria szállodával szemben)

**ékszer, ezüstmű és
 svájci órarakta**

10% engedmény
 Cégalapítás Aradon 1902-ben
 Kedvező fizetési feltételek

Szépen, olcsón és gyorsan fest. tisztít
vitéz Siposs Sándor Budapest,
 IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros)
 Telefon: Aut. 812—40.

56

éve

MAUTHNER MAG A LEGJOBB!

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

VII., Rottenbiller-utca 33. sz. **Budapest** IV, Kossuth Lajos-utca 4. sz.
 (A Ferenciek templomával szemben.)

Nagy képes főárjegyzék, növényárjegyzék és őszi árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefon: József 463-65.

Sürgőnycim: Mauthnerek.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 11. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 MÁRCIUS 16

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacsekksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY HÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Ünnep után

Szegény, szerény Magyarország ünnepet ült. Talán külsőségekben nem olyan pompázót, mint régi gazdagsága idején, de bizonyos bensőségeset. Magába mélyedt, multjába nézett vissza és a szívekben melegítő tüzzel lobogott a haza megmentője iránt érzett hálás szeretet.

Akit az ünneplés megilletett, maga szorította vissza a magyar ünneplés szokásos megnyilvánulásait, a jubileum hangos, pompás, színes és pazarló

fényét letompítva, valami új szint, új, bensőségesebb pompát, színes és nemesebb hangot indítva, amely a magyar faj kevésbé ismert tulajdonságát emelte ki, jelezve, hogy más időkben élünk, más tartalommal kell a régi formákat megtöltenünk. Csakugyan Trianon, Genf és Hága után másként kell és lehet csak ünnepelni, mint régen. Az irányítás nemes gesztusai talán a jövőre is utmutatásként szolgálhatnak, hogy ünnepen örömet okozni, adni, emlékezni és alkotni

Vass József miniszter fogadja a Kormányzót a Hősök Emlékkövének megkoszorúzása előtt.

kell, nem pedig ökörsütéses, cifrafelvonulósos, pénzt szóró népiünnepet tartani.

A Kormányzó Ur Ófőméltósága a nevezetes ünnep reggelén első utját a milleniumi emlékmű előtt elhelyezett kötömb felé vette, ahol megkoszorozta a háboruban elesett, a magyar szabadságért, a magyar földért, a magyar otthonért és családokért vértanulálalt halt hős katonák emlékét. Árpád fejedelem és a vezérek ércszobrai alatt, az évezredes magyar dicsőség emlékműve előtt áll az egyszerű kötömb, hirdette, hogy a magyar soha sem kimélte a vérért a hazáért. Mélyen szimbolikus, jelentősen hitvalló mozdulat volt az, amellyel a csonka ország kormányzója a nevezetes évfordulón meghatott lélekkel záródokolt az emlékhöz, hogy emlékezzék, tisztelegjen és az örök magyar tüzet ébren tartsa. Mert az egymillió magyar halott áldozata áldozatra kötelez.

Tíz esztendő alatt a mi kormányzónk meg nem szűnt a hősnek, a magyar katonának kultuszát fejleszteni. Megalapította a Vitézi Rendet s talán csak jövő évtizedek fogják kellőképpen méltatni és értékelni ezt a nagyszerű, magyar talajból, történeti hagyományból fakadó alkotást. Amikor a Vitézi Rendet megalapította, a háboruban kitartóan és bátran küzdő magyar katonát jutalmazta meg. De ez a jutalom a jövőre is zálogul szolgál. A háboru hőse, a Novara világhírű parancsnoka sohasem szűnt meg a háboru katonáira, rokkantjaira, vitézeire gondolni. Megala-

pitotta a háborus emlékérmét, amelyet büszkén viselhet mindenki, aki megérdemelte. Jubileumát a jövőben olyan alkotások fogják hirdetni, mint az új Duna-híd, a kertváros és a most elhatározott különböző népjóléti intézmények. Atyai gondolkodását jellemzi, hogy a háboru egyik derék rokkantjának tizenegyedik leánygyermekét keresztyermekéül fogadta és bőkezű ajándékával boldoggá tett egy nehéz viszonyok között élő családot. Jóságban, szeretetben, a szegények iránt való gondoskodásban méltó társa, hitvese, a nemeslelkű Főméltóságú asszony, aki mindent megtesz, hogy ahol csak lehet, enyhítse a nyomort, a fájdalmat és örömet, mosolyt varázsoljon az elkínzott arcokra. Az Ő érdeme, hogy urának nehéz feladatát minden módon megkönnyíti és példát mutat a bensőséges családi életre, összhangra minden magyar asszonynak.

Emlékezzünk, emlékezzünk, fülünkben zsongnak még a tisztán csengő ünnepi hangok, szemünkben villogzik a fény és meghatottság hangulata, bizalom nyugtatja a szívünket, hogyha megteesszük a kötelességünket, mindnyájan a magunk helyén, ne legyen gondunk a viharos tenger szeszélyével, a hidon őrt áll, sötét éjszakában, hullámtorlódásban a parancsnok, aki a maga nagy tapasztalatával, emberfölötti önfeláldozásával ezt a hajót révbe is vezeti. A magyarok Istene segítse további útján!

vitéz F. J.

Világégés

*Az ágyúk tömege bömbölt! — Égett a világ!
A pusztulás sikongott mint bösz vihar,
— Mikor ujjongva járt-kelt a nagy kaszás
A rémek óráiban.*

Horthy Miklós gyermekeivel Ischlben.

*Tobzódtak, — gyilkot szórtak a géppuskák
Vadul lármázva, mint rontó fergeteg,
S a csaták minden pontján ezrek állták
A végítéletet.*

*Nem volt egy röpke szünet, — megállás
Folyton ropogtak az összes fegyverek,
— Mindég több és több éledt az idők során...
Mint izzó kráterek,*

*Melyek ércgyomrából a vész villama szállt
Bosszútól hajtva, — nyomában mindenütt emberek...
A kik e szörnyű küzdelemben vívták
A létet, — az életet.*

*S akik büszkén és elszántan szenvedték
— Mint félistenek! — Mint harcok katonák!
A háború irtó négy esztendején
A poklok borzalmát, —*

*Mely dúlt a levegőben is, — ha a repülők
Búgva húztak, s csapongtak a felhők alatt,
És keresztül kasul hullattak tüzesőt
Amelyből vér fakadt.*

*A föld sebzett volt, — a tenger morajlott,
Mindegyik látta a kegyetlen vívódást
Mely rettentő változatban játszódott
A világ színpadán.*

*És a történelem e lázas nagy éjjelén
Vitézül harcoló — kipróbált magyar hadak,
A zordon tragédiák megannyi színhelyén
Győzelmet arattak.*

vitéz Csátáry József.

A Kormányzó jubileumának ünnepségei

Megható módon nyilvánult meg a magyar nép szeretete a Kormányzó iránt - A külföldi államfők üdvözlétei

Ünnepnapja volt minden magyar embernek a Kormányzó tizéves jubileuma. Alig volt még ünnep, melyben a nemzet minden tagja oly igaz szeretettel, lelkesedéssel, szívvel-lélekkel vett volna részt, mint amikor háláját, hűségét, ragaszkodását fejezhette ki *Horthy Miklós* iránt, kinek a magyarság újraéledését, önbizalmát, hitének, reménységének megerősödését köszönheti. A jubileum a Kormányzó kívánságának megfelelőleg nem volt zajos, került a pompát, de annál mélyebben s őszintebben átértette mindenki annak jelentőségét. Most vált igazán nyilvánvalóvá, hogy mennyire szívébe zárta *Horthy Miklós*t az ő magyar népe.

A jubiláris ünnepségekről a következő összefoglalást nyújtjuk:

A hódoló felvonulás.

A jubileum napját, március 1-ét megelőző napon a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* vonult fel a Kormányzó elé a budai Várba, hogy kifejezést adjon a magyar társadalom minden rétege nevében a Kormányzó iránti osztatlan tiszteletnek és ragaszkodásnak. Tizenötezer embernek, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége tizenötezer tagjának hódoló felvonulása volt tervbevéve, azonban a közönség lelkesedése jóval kibővítette a kereteket. Sok ezren csatlakoztak a budai Vár felé haladó menethez és nem riasztott el senkit a szitáló eső sem, melyben a felvonulás lefolyt. A menet élén a résztvevő egyesületek zászlóit vitték és a hatalmas, színes zászlóerdő rendkívül szép látványt nyújtott. A menet a *Petőfi-térről* indult el s amikor éle a Várudvarra ért, a Kormányzó, nejével és *Miklós* fiával, megjelent az erkélyen.

Az erkély előtt 46 dalosegyesület 1700 dalosa helyezkedett el és felhangzott ajkaikról a Himnusz. A hatalmas dalárda *Szeghő* Sándor országos karnagy vezényletével több dalt énekelt. A véget nem érő hódoló menet csoportjai elhaladtak a Kormányzó előtt, viharos lelkesedéssel ünnepelve a magyarság szeretett vezérét. A hódoló menet elvonulása után a TESz és a főváros küldöttségét fogadta a Kormányzó. *Perényi* Zsigmond báró és *Sipőcz* Jenő polgármester mondták az üdvözlő beszédeket.

A Kormányzó válaszában a következő emlékezetes és jelentőségteljes szavakat mondotta:

— Az évfordulók az emlékezés ünnepei. A magyar sors mostani kemény napjaiban nem is jelenthetnek többet, minthogy magunkbaszállva, vonjuk le az emlékezés tanulságait.

— Tíz évvel ezelőtt a nemzet újra magára eszmélt és a csüggedés helyett friss energia lángolt fel.

— Azóta sokat küzdöttünk és még többet szenvedtünk, sorsdöntő percek válságain mentünk keresztül és nehéz időszakokat éltünk át, de szívós, kitartó munkával helyrehozni törekedtünk azt, amit a balszerencse végzetes fordulata rontott a magyarság sorsán. Az eredmények még távolról sem érték utól a nemzet vágyait, de a történelem igazságszolgáltatása néha lassan halad előre.

— Két dolog van, amit nem érinthettek nálam a csalódások és nem koptathatott el az idő s ez a hitem és a kötelességérzésem. Engem a nemzet őseréjének ujjáébredése szólított helyemre, nem veszíthetem tehát el soha hitemet fajom jövőjében. Életemben mindig a kötelességteljesítés volt a vezérszavam, a jövőben sem fogok sohasem habozni, hogy megtegyem azt, amit a nemzet érdeke tőlem kíván.

— Ezt a hitet és ezt a kötelességérzést várom el vi-

szont minden jóérzésű magyar embertől is. A hitet a nemzet életerejében, a harcot a kételkedés ellen, a bizakodást a csüggedéssel, a szembeszállást a mindent lekicsinyléssel szemben és a haza iránti odaadó kötelességteljesítést, az önzés leküzdését, akkor, ha a haza áldozatokat kíván, az egyéni és osztályérdekek félretételét, olyankor, amidőn a nemzet egyetemes javát kell szolgálni, az egymással összefogást a széthúzással, az összetartást a pártoskodással szemben.

A Kormányzó intó szavai mély hatást tettek.

A Kormányzó hadparancsa.

A hivatalos „Honvédségi Közlöny“ március 1. száma a következő hadparancsot közölte:

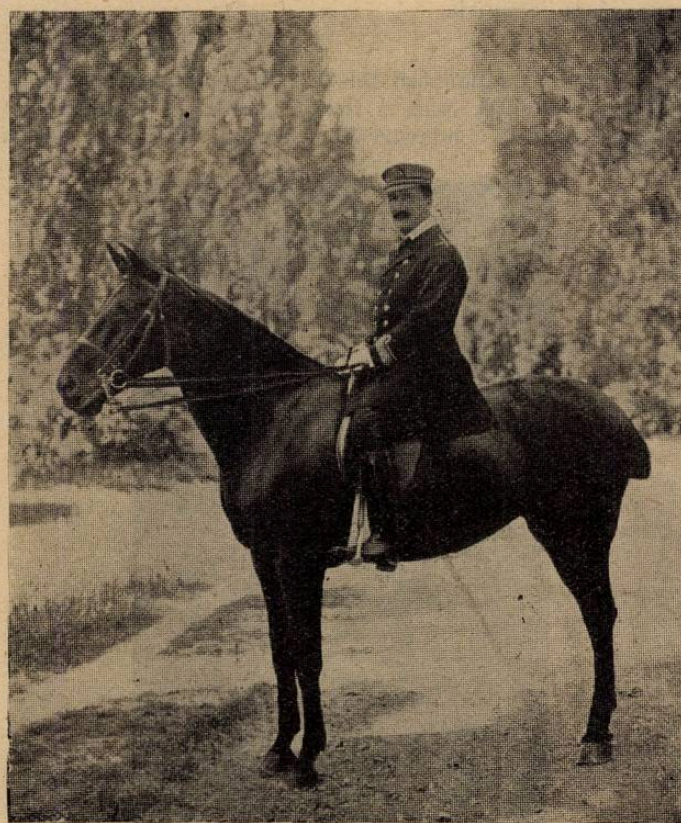
„A magyar nemzeti haderő újra életrekeltésének tíz év előtti nehéz napjaira visszaemlékezve, hálát adok a Magyarok Istenének, hogy Hazánk ezen válságos időszakában az újjászervezett magyar hadsereg szolgálatába állani engedett.

Indítatva érzem magamat, hogy ez alkalomból a magyar királyi honvédségnek, az elmúlt rendkívüli sulyos tíz év alatt elért kiváló teljesítményeiért és önfeláldozó szolgálataiért hálával telt elismerésemet fejezzem ki.

A magyar királyi honvédségnek, a magyar királyi honvédelmi miniszter által és útján előterjesztett óhajára a szegedi magyar királyi Hunyadi János 9. honvédgyalogezred ezredtulajdonosi méltóságát elfogadom.

Kelt Budapesten, 1930. évi február hó 28-án.

Horthy s. k.
vitéz Gömbös s. k.

Horthy Miklós mint korvettkapitány és szárnysegéd sétalovaglason a bécsi Praterben.

A Kormányzó az elesett hősök emlékénel.

A történelmi jelentőségű jubiláris ünnepet maga a Kormányzó nyitotta meg szombaton, a kora reggeli órákban, amikor kegyeletesen áldozott a *Hősök Emlékénél*.

Nyolc óra után zeneszóval érkeztek meg a kivezenyelt honvédsapátok, amelyek köralakban helyezkedtek el a millenáris emlékmű körül. Balról a zenekar állott, majd egy zászlóalj gyalogság következett, az emlékmű mögött a géppuskás-osztag sorakozott, jobbról pedig fehérlovas huszárok és egy tábori üteg állott fel.

Közvetlenül a hősök siremléke mellett jobbról és balról alabárdos testőrök sorakoztak. Már teljesen kialakult a szoborcsoport körül a festői kép, amikor egymásután érkeztek meg a különböző katonai és polgári előkelőségek.

A kivezenyelt katonaságot *Solartz* Hugó tábornok vezette s megjelent az ünnepségen *Ferjencsik* Ottó tábornok, a honvédfőparancsnok helyettese, *Lupkovits* Miklós tábornok, vitéz *Schönner* Odilo a vegyesdandár- és *Izsépy* Aladár a városparancsnok.

Megjelent *Vass* József miniszterelnökhelyettes, vitéz *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, bárciházi *Bárczy* István államtitkár és *Bezegh-Huszágh* Miklós főkapitány.

Fél 9 órakor harsant fel a Kormányzó érkezését jelző kürtszó. A Kormányzót vitéz *Somkuthy* József tábornok, a katonai iroda főnöke, vitéz *Igmándy-Hegyessy* Géza testőrezredes, vitéz *Koós* Miklós alezredes, szárnysegéd kísérté. A Kormányzó megsejmelte a csapatokat, majd a *Hősök Siremléke* elé lépett. A piros-fehér-zöld szalaggal diszitett hatalmas babérszörut leemelt sapkával és sajátkezüleg tette a siremlékre. Néhány percig mozdulatlanul, meghajtott fővel állott a siremlék előtt, majd tisztelegve elhagyta az ünnepi aktus színhelyét. Jubileumának napján elsőnek a világháború hősi halottainak emléke előtt kegyeletes áldozással adózott, kifejezést adva ezzel annak a törekvésnek és akaratnak, melynek érvényesítése kormányzását irányítja.

Istentiszteletek.

Ezalatt a különböző felekezetek templomaiban istentiszteletre gyűltek össze a főváros politikai és társadalmi előkelőségei. A budavári Koronázó-templomban *Serédi*

Horthy Miklós kilencéves korában.

A kenderesi Horthy-kúria.

Jusztinián dr. bíboros hercegprímás pontifikálta az ünnepi misét, melyen megjelent vitéz *Albrecht* és vitéz *József Ferenc* kir. herceg, *Izabella* kir. hercegasszony, *Gabriella* kir. hercegnő, a püspöki kar több tagja, a kormány tagjai *Vass* József helyettes miniszterelnök vezetésével, a parlament két házának elnökei, a tábornoki kar számos tagja. A Calvin-téri református templomban *Ravasz* László dr. püspök, a Deák-téri evangélikus templomban *Raffay* Sándor dr. püspök tartottak istentiszteletet, melyen a társadalmi és katonai előkelőségek szintén nagy számban vettek részt.

Küldöttségek a Kormányzó előtt.

A Kormányzó a hősi emléktől visszatérve, először vitéz *József* kir. herceg szerencsekívánatait fogadta, azután a kormány tagjai jelentek meg a jubileum alkalmából a Kormányzó előtt. A diplomáciai testület *Orsegrigo* Cesare pápai nuncius vezetésével tisztelgett a Kormányzó előtt s a nuncius huszonöt nemzet képviselői nevében intézett beszédet a Kormányzóhoz, aki válaszában a magyar nemzet békés munkára törekvését hangsúlyozta.

A honvédség küldöttsége vitéz *bulcsi* Jankó Kocsárd főparancsnok vezetésével jelent meg legfőbb hadura előtt, hogy jókívánatait tolmácsolja.

A felsőház nevében *Wlassits* Gyula báró, a képviselőház nevében *Almássy* László elnök tisztelgett a Kormányzónál.

Az olasz király az Annunciata-rendet ajándékozta a Kormányzónak.

III. Viktor Emánuel olasz király *Horthy* Miklós kormányzónak tízéves jubileuma alkalmából az *Annunciata-rend nagykeresztjét* adományozta a nyakláncsal. Az olasz királyi háznak ezt a legmagasabb kitüntetését eddig csak uralkodóknak adományozták és ez alól csak kétszer tettek kivételt, amikor az *Annunciata-rend nagykeresztjét* megkapta *Mussolini* és *Gasparri* bíboros, vatikáni államtitkár. Az *Annunciata-rend* Olaszország legmagasabb rendjele, amelyet az olasz uralkodóház egyik őse, VI. Amadeus savoyai gróf alapított a XIV. században. A rend alapszabályait 1490-ben határozta meg VIII. Amadeus, az első savoyai herceg és az első olasz király az *Annunciata-rendet* a rendjelek között az első helyre tette. A rend tagjait az „excellenza” címzés illeti meg és az olasz király az adományozólevélben a kitüntetettet „Mon cousin”-nak, vagyis unokatestvérnek szólítja. A rend jelvénye arany medallion, amely a Boldogságos Szűzet ábrázolja, körülötte aranyzalaggal, csokoralakban. A rend tagjai balmellükön csillogót is viselnek.

Külföldi államfők üdvözlétei.

A Kormányzó jubileuma alkalmából az egész világ figyelme Budapest felé fordult, az államfők egymásután juttatták el részben közvetlenül, részben pedig a követségek útján *Horthy Miklós* kormányzóhoz jókívánataikat. Kimagaslott ezek közül *Viktor Emánuel* olasz király üdvözléte, aki most is kifejezésre juttatta a két ország szoros baráti viszonyát.

Közvetlenül a Kormányzóhoz intézett táviratban adtak kifejezést jókívánataiknak *XI. Pius pápa*, *Alfonz* spanyol király, *Boris* bolgár király, *Hindenburg*, a német birodalom elnöke, *Kemal pasa*, a török köztársaság elnöke, míg a többi államfő nevében a budapesti követek adták át üdvözléteiket.

Igen megleghangu táviratban üdvözölte a Kormányzót *Mackensen* vezértábornagy, kifejezésre juttatva, hogy mily nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel kíséri Magyarország ujraéledését.

A budapesti egyetemi közgazdaságtudományi kar a jubileum alkalmából elhatározta, hogy a Kormányzót a közgazdasági tudományok tiszteletbeli doktorává avatja.

Diszelőadás az Operában.

A jubiláris ünnepségeket az Operaházban rendezett diszelőadás fejezte be. A nézőteret a magyar közélet és a magyar társadalom kiválóságai töltötték meg. Megjelentek a királyi hercegek és hercegnők s a diplomáciai kar tagjai. A tágas nézőtér megtelt fényes estélyi ruhákkal, pompásan dekorált egyenruhákkal és frakkokkal. A műsoron zenei kulturánk legnagyobbjai: *Liszt*, *Erkel*, *Dohnányi*, *Hubay*, valamint *Bartók* és *Kodály* szerepeltek. *Vojnovich Géza* prologját *Márkus Emilia* szavalta el. *Kozma Andor* nemesszárnyalású köszöntőjét, melyet *Dohnányi* zenésített meg, az Operaház valamennyi magán-énekese énekelt. Előadták *Herczeg Ferenc* „*Holicsi cupido*“-ját. A Kormányzót, aki családjával jelent meg, a közönség hosszasán és forrón ünnepelte.

A honvédség csapattesteinek új elnevezése

Megirtuk, hogy a kormányzó jubileum alkalmából a honvédség csapattestei történelmi neveket kapnak. Most hivatalosan közzétették az új elnevezések teljes névsorát. Ezek szerint a m. kir. 1. honvédgyalogezredet m. kir. *Mária Terézia* 1. honvédgyalogezrednek, m. kir. 2. honvédgyalogezredet m. kir. *József nádor* 2. honvédgyalogezrednek, m. kir. 3. honvédgyalogezredet m. kir. *Szent István* 3. honvédgyalogezrednek, m. kir. 4. honvédgyalogezredet m. kir. *Szent László* 4. honvédgyalogezrednek, m. kir. 5. honvédgyalogezredet m. kir. 5. honvédgyalogezredet m. kir. *Mátyás király* 5. gyalogezrednek, m. kir. 6. honvédgyalogezredet m. kir. *Nagy Lajos király* 6. honvédgyalogezrednek, m. kir. 7. honvédgyalogezredet m. kir. *Zrinyi Miklós* 7. honvédgyalogezrednek, m. kir. 8. honvédgyalogezredet m. kir. *Béla király* 8. honvédgyalogezrednek, m. kir. 9. honvédgyalogezredet m. kir. *Hunyadi János* 9. honvédgyalogezrednek, m. kir. 10. honvédgyalogezredet m. kir. *Bethlen Gábor* 10. honvédgyalogezrednek, m. kir. 11. honvédgyalogezredet m. kir. *Bocskay István* 11. hajdu gyalogezrednek, m. kir. 12. honvédgyalogezredet m. kir. *Rákóczi Ferenc* 12. honvédgyalogezrednek, m. kir. 13. honvédgyalogezredet m. kir. *Görgei Artúr* 13. honvédgyalogezrednek, m. kir. 14. honvédgyalogezredet m. kir. *Dobó István* 14. honvédgyalogezrednek nevezik.

Kerékpáros-zászlóaljok: M. kir. 1. honvédkerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Damjanich János* 1. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 2. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Balogh Ádám* 2. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 3. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Vak Bottyán* 3. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 4. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Kapisztrán János* 4. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 5. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Kiss Ernő* altábornagy 5. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 6. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Leiningen Károly* 6. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak, m. kir. 7. honvéd-kerékpáros-zászlóaljat m. kir. *Báthory István* 7. honvéd-kerékpáros-zászlóaljnak nevezik.

Huszárezredek: m. kir. 1. honvédhuszárezredet m. kir. *Ferenc József Jászkun* 1. honvédhuszárezrednek, m. kir. 2. honvédhuszárezredet m. kir. *Árpád fejedelem* 2. honvéd-

huszárezrednek, m. kir. 3. honvédhuszárezredet m. kir. *Nádasdy Ferenc* 3. honvédhuszárezrednek, m. kir. 4. honvédhuszárezredet m. kir. *Hadik András* 4. honvédhuszárezrednek nevezik.

Tüzérosztályok: m. kir. 1. honvédtüzérosztályt m. kir. *Bercsényi Miklós* 1. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 2. honvédtüzérosztályt m. kir. *Klapka György* 2. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 3. honvédtüzérosztályt m. kir. *Jurisics Miklós* 3. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 4. honvédtüzérosztályt m. kir. *Kinizsi Pál* 4. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 5. honvédtüzérosztályt m. kir. *Losonczy István* 5. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 6. honvédtüzérosztályt m. kir. *Gábor Áron* 6. honvédtüzérosztálynak, m. kir. 7. honvédtüzérosztályt m. kir. *Szondy György* 7. honvédtüzérosztálynak, m. kir. honvédlövassági tüzérosztályt m. kir. *Bem József* honvédlövassági tüzérosztálynak nevezik.

Utászászlóaljok: m. kir. 1. honvéd-utászászlóaljat m. kir. *Bornemissza Gergely* 1. honvéd-utászászlóaljnak, m. kir. 2. honvéd-utászászlóaljat m. kir. *Török Ignác* 2. honvéd-utászászlóaljnak, m. kir. 3. honvéd-utászászlóaljat m. kir. *Zotmund* 3. honvéd-utászászlóaljnak nevezik.

Horthy Miklós otthona Bécsben.

Horthy Miklós

Irta: TELEK ILONA.

Nincs, nincsen olyan mult,
Melynek nincs emléke ...
És nincs az a jövő,
Mely vissza ne nézne.

Mert mult alapkövén
Épül fel a jövő ...
S öröm, vagy bánat lesz
Ott az égbetörő.

De multa mindenkor
Visszanéz a jövő ...

Az emlékeink zsilipjén
Áttörnek a multak,
S látjuk: magyar kálvárián
Mily viharok dultak ...

Nemzedékről nemzedékre
Elnyomás meg nem áll ...
De az eltiport jogokér'
Ki magyar, sikra száll ...

S mikor anya, gyermek
Vérét elvesztette ...
Zokogó lány, hitves
Szerelmesét nem lelte ...

Mert a nap csak vérbe gázolt ...
És a föld csak vért ivott ...
S Lucifer a sötét bűnre,
Ujabb bűnforrást nyitott ...

Ott láttunk Tégedet
A védelmi harcban, ...
Honfi szived bánat
S nyílt, égő seb marta ...

De álltál szilárdan
Hullámozó talajon
Egyszer hangos szóval,
Máskor hallgatagon.

Ott győztünk, ... de itthon
Elveszett a csata ...
S egy maradék élet
Ára oly nagy vala! ...

Elvitte Erdély bérceit ...
Bánatot ... Adriát ...
Novara Szép Hőse!
Az élet sirni lát! ...

Az élet sirni lát! ...

Mert vizhullámokról
Letűnt ringó tanyád ...
S itthon: megcsonkítva
Várt haldokló Anyád ...

Sírt ... az Istenfélő ...
S dult ... az istentelen ...
Sohasem pusztított
Még ily vészes elem ...

S midőn már már meg is volt ásva
A Honod gyászsírja,
Hogy az enyészet átvegye
És a könny elsírja ...

Ott, hol orvul támadtak ránk ...
S égettek mint láva ...
E Hon zászlótartójának
Te voltál szent vára ...

Majd átvetted azt a zászlót
És vitted a terhét ...
Hányt-vetett vele a vadsors,
Mint szél a levélkét.

De a honfitüzed gyászos
Magyar éjszakánkba,
Ugy világított az égen,
Mint üstökös lángja ...

És amig mi büszkén
Tekinténk fel rája,
A bünszövetségnek
Rémmel telik álma.

S tiz év óta a Te képed
A magyarnak oltár ...
Tiz év óta minden magyar
Reményszálát fon már ...

Te! ... Te adtad azt kezükbe
S ők lelkükbe zártak ...
Tiz év óta a templomba
A neveddel járnak.

És e mult hozá ma össze
A hű magyar népet
Hogy a hála forrásából
Igy meritsen Néked ...

És nyílt köszönetet mondjon
Honhű Vezérének
A nemescélú munkáért,
Mit jó lelked végzett ...

Mellyel ápoltad lelkünkben
Legszebb palántánkat,
Azt, amely a siron tul is
Hoz Néked virágot ...

Mert történelmünk könyvének
Lesz egy remek sora:
Hogy lelkedben örökké nyíl
Az a „Nem! Nem! Soha!”

Az Isten és Haza,
Előtted szent vala.

Adja az Ég! Legyen
Való az az álmod,
Melyben Nagymagyarhont
Feltámadni látod ...

Adjon az Ég Neked
Szép hosszú életet!
S boldogság övezze
Benned e nemzetet!

Kitüntetések.

A Kormányzó Ur Öfömméltósága a Vitézi Rendnél tisztséget betöltő alábbi vitézeknek a következő kitüntéseket adományozni méltóztatott:

A II. oszt. magyar érdemkeresztet: vitéz Szinay Béla tábornoknak, a 4. sz. Vitézi Törzsszék törzskapitányának a magyar királyi honvédség kiképzése és fejlesztése, valamint a tiszti sarjadék nevelése körül kifejtett különösen eredményes és igen értékes szolgálatait;

vitéz Igmándy-Hegyessy Géza, m. kir. testőrezredesnek tíz éven át testőrtiszt és testőrpáncsnoki, valamint vitézi törzskapitányi minőségben a Vitézi Rend felépítése és fejlesztése körül kifejtett különösen eredményes és igen értékes szolgálatait;

A III. oszt. magyar érdemkeresztet: vitéz Sepsibacsoni Toókos Gyula ny. ezredesnek a 6. számú és vitéz Lipcsey Márton ny. ezredesnek a 3. számú Vitézi Törzsszék törzskapitányának.

Egyben elrendelni méltóztatott, hogy dicső elismerése tudtul adassék, melynél fogva részükre a bronz érdemérmét a piros-fehér, keskenyszegélyű, sötétzöld szalagon adományozni méltóztatott:

vitéz Nagy Pál ny. altábornagy, Hajdu vármegye vitézi székkapitányának,

vitéz Derényi Emil ny. tábornok, Budapest szkf. volt vitézi székkapitányának,

vitéz Nagybarcsai Barcsay Ádám ny. alezredes, a Vitézi Rend főszéktartójának,

vitéz Szentkirályi Szentkirályi Gyula ny. c. alezredes, Zala vármegye vitézi székkapitányának,

vitéz Máriay Aladár ny. őrnagy, a 8. számú Vitézi Törzsszék volt törzsszéktartójának.

vitéz Vasváry László ny. őrnagy, a Főszéktartóság telekosztálya vezetőjének,

vitéz Csukonyi Ferenc ny. százados, széktartó, a Főszéktartóság I. oszt. vezetőjének,

vitéz Robogány Ede ny. százados, a Főszéktartóság III. osztály vezetőjének a Vitézi Rend kiépítése és fejlesztése körül kifejtett kiváló és eredményes szolgálataikért.

A Vitézi Rend tagjai közül különöz beosztásokban teljesített kiváló szolgálataikért az alábbi vitézek részesültek legfelsőbb helyről kitüntetésben:

A III. oszt. magyar érdemkeresztet: vitéz Kovács Sándor, vitéz Ránky József, vitéz Dobó István, vitéz Szarvaskendi és Óvári Sibrik Sándor, vitéz Súlyomváry Kálmán, vitéz Falka

Ferenc, vitéz Halász János, vitéz Nagyselmeczi Mérey László, vitéz Szaploneczai Szaploneczay László, vitéz Marschalkó Kornél ezredeseknek, vitéz Békei Koós Miklós alezredesnek.

A IV. oszt. magyar érdemkeresztet: vitéz Horvay Artur alezredesnek, vitéz Horváth Sándor, vitéz Szentmiklósi és Óvári Pongrácz Pál őrnagynak, vitéz Nemerey Márton alezredesnek.

Egyben elrendelni méltóztatott, hogy dicső elismerése tudtul adassék:

vitéz Dálnoki Miklós Béla vkszt. alezredesnek, vitéz Bakay Szilárd, vitéz László Dezső vkszt. őrnagynak, vitéz Vécsey Aladár alezredesnek, vitéz Paduschitzky Alfréd, vitéz Bodrossy Manó, vitéz Urai Uray Zoltán, vitéz Berthy János őrnagynak, vitéz Szász Oszkár, vitéz Legény Béla, vitéz Hollós Lajos, vitéz Király Károly, vitéz Fodor István, vitéz Massány Imre, vitéz Radnay István, vitéz Ireghy Imre, vitéz Marton Károly, vitéz Dérföldy Sándor századosoknak, vitéz Márkus és Batizfalvi Máriássy László őrnagynak, vitéz Ákosfy Barna századosnak, vitéz Bodor Sándor őrnagynak.

A honvédelmi miniszter ur okirati dicső elismerésben részesítette:

vitéz Szarka István századost.

A m. kir. honvédfőparancsnok ur okirati dicső elismerésben részesítette:

vitéz Tarich Lajos, vitéz Bachó Gyula, vitéz Csalticzi és Váli Vály Zoltán, vitéz Benácz Károly, vitéz Keményfy Zoltán, vitéz Szász Ferenc, vitéz Farkas Endre, vitéz Raffay György századosokat, vitéz Tapody István őrnagyokat.

Országos Vitézi Szék.

Dicsőret.

vitéz Maróti Sándor (8148/1929), egerakacsai lakos a Háborus Emlékérem kérvényezése körüli felvilágosító és támogató közreműködésével, fáradságot nem ismerve, olyan eredményteljes és értékes munkásságot fejtett ki, mellyel nemcsak az előjáró szervek dicső elismerését érdemelte ki, hanem a hazafias cél érdekeit is hathatósan előmozdította.

Dr. vitéz Párdy Károly ügyvéd, Szeghalom, vitéz Szigeti István Szeghalom, vitéz Durkó Antal tanár Békés, vitéz Madarász György magántisztviselő Orosháza és dr. vitéz Domokos László törv. titkár Gyula a céllovósport fejlesztése és népszerűsítése körül kifejtett áldozatkész és önzetlen, szakszerű és eredményteljes tevé-

kenységükkel úgy a felettes hatóságok, mint a O. V. Sz. dicső elismerését érdemelte ki.

vitéz Győri László (7032), vitéz Szenes János (3150), vitéz Kiss Mihály (6061), vitéz Csiri Károly (7038), vitéz Illés Pál (3349) levente-oktatókat Nógrád-Hont vármegye testnevelési felügyelője a leventeoktatás terén kifejtett fáradhatatlan buzgalmukért írásbeli dicső elismerésben részesítette.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur vitéz Geguss István főjegyző, egyeki lakosnak a toborzások, illetve a honvédelmi igazgatás érdekében kifejtett buzgó és hazafias tevékenységéért elismerését fejezte ki.

Az O. V. Sz. fenti dicsőretekét követendő példaként hozza a vitézek tudomására. O. V. Sz.

Járás vitézi őrmesteri megbízás és felmentés.

A 3. számú Vitézi Törzsszék vitéz Oláh Ferenc (3143) földművest a szécsényi járási vitézi őrmesteri tisztsége alól felmentette és helyette ezen tisztséggel vitéz Lukács Ferenc (7200) földműves szécsényi lakost bizta meg. (203—tsz. 1930.)

Járás vitézi őrmesteri teendőkké váló megbízás, illetve felmentés.

A 4. számú Vitézi Törzsszék vitéz Bedővári Kálmán 5704. tart. szakaszvezetőt Eger városi vitézi őrmesteri tisztsége alól felmentette és helyette ezen tisztséggel vitéz Bajnok Kálmán 6719 — tart. őrmester és vitéz Nagy Albert 2136 — tart. szkv. egri lakosokat bizta meg. (81) 4. t. sz. 1930.)

Pest megye déli részeinek vitézeihez!

A folyó hó 15-én tartandó hazafias ünnepségekre vitézeim figyelmét azzal hívom fel, hogy azokon, a lakóhelyük szerint, testületileg vegyenek részt, vitézi formaruha, vagy ünneplő öltözetben. (136/1930. msz. szám.) Székkapitány.

A kiskunfélegyházi járás vitézeihez!

Értesitem a kiskunfélegyházi járás vitézeit, hogy március 15-én Kiskunfélegyházán járási vitézi értekezletet tartok, melyen a járás minden vitéze megjelenni köteles. A részletes programot a járási hadnagy ur fogja közölni.

Öltözet: vitézi forma- vagy ünneplőruha, összes kitüntetésekkel. (131. Msz. 1930. szám.) Székkapitány.

Pécs város vitézeihez!

A pécsi m. kir. honvéd és közrendészeti kórház igazgatóságának közlése alapján értesitem a Pécsen lakó vitézeket, hogy a kórháznál beosztott három vitéz orvos, a szegénysorsú vitézeknek díjtalanul orvosi segítséget nyújt a vármegyei V. Sz. által kiállított igazolvány és a vitézi zöldigazolvány felmutatása ellenében.

A három vitéz orvos bajtárs, nagyfokú kórházi elfoglaltsága miatt csak a honv. és közr. kórházban állhat rendelkezésre, betegeket lakásukon nem látogathatnak és őket ott nem is kezelhetik.

Vitéz Gallasy József dr. I. o. fto. kórházigazgató hétköznapiakon 10 és 11 óra között kizárólag szembetegeknek (szemtükrözés nélkül),

vitéz Csongor György dr. to. 9 órától 17 óráig kizárólag sebészeti esetekben,

vitéz Hámory Vilmos dr. ezredorvos naponta 9 és 12 óra között a kórházban, délután 16 és 17 óra között lakásán, (Nagy Flórián-utca 21. sz. II. emelet) áll rendelkezésre. 42—nmsz—1930. Székkapitány.

Pest vármegye Északi Részeinek vitézeihez!

Felhivom vármegyém állományába tartozó azon vitézeket, akik arany vitézségi érmmel vannak kitüntetve, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter urnak az arany vitézségi érmesek elhelyezése tárgyában kiadott rendeletet irodámban megtekinthetik, ahol is a törvény összeállítására vonatkozó mindennemű felvilágosítást meg fogják kapni. Székkapitány.

Vitézi formaruha a Baross-szövetség kiállításán.

A Baross-Szövetség folyó hó 14., 15. és 16-án a Nemzeti Szalonban (Erzsébet-téri kioszk) szabókiállítást rendez. Ezen kiállításon vitéz Csébi Miklós szabómester által készített vitézi formaruhát is bemutatják. Belépődíj 40 fillér. Székkapitány.

Hálaadó istentisztelet

Folyó hó 2-án délelőtt 10 órakor Ófőméltósága nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó ur 10 éves jubileuma alkalmából a II. ker. tiszti és legénységi vitézei hálaadó istentiszteletet tartottak a budai Szent Annatemplomban, ahol a kerület vitézei majdnem teljes létszámban jelentek meg a Székkapitány ur vezetésével, hogy kérjék a magyarok Istene áldását szeretett Főkapitány urunkra.

Március tizenötödiki ünnepély a II. kerületben.

A II. ker. tiszti és legénységi vitézei március hó 15-én a budai Kath. Legényegyesület dísztermében (II., Fő-utca 68. sz.) közös március 15-i ünnepélyt tartanak, a II. ker. Csaba

Lövészegyesület, a Budai Kath. Legényegyesület és a Pannonia bevonásával. Belépődíj nincs. Ruhatár 50 fill.

Meghívó.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Déli Részei vitézeinek Önszegélyző Egyesülete folyó évi március hó 23-án, délelőtt 9 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlését Kecskeméten, a Városházán, melyre az Igazgatóság az Egyesület minden tagját tisztelettel meghívja és kéri különösen a megválasztott igazgatósági tag urakat, hogy azon a lehetőséghez képest teljes számban is megjelenni sziveskedjenek.

Amennyiben a március 23-ra hirdett közgyűlés nem volna határozatképes és így azt akkor megtartani nem lehetne, úgy az a fenti helyen és időben folyó évi március hó 30-án lesz megtartva, amikor is az alapszabály idevonatkozó rendelete értelmében — tekintet nélkül a megjelent tagok számára — a határozatképesség meg fog állapíthatni és a közgyűlés megtartatni. (20/Ö. E. 1930.)

Az Egyesület Igazgatósága.

Abauj-Torna vármegye vitézeihez!

Felhivom a vármegye vitézeinek figyelmét, hogy a földmívelésügyi miniszter felhívja a tenyésztőket, kiknek sajátnevelésű azonos fajban tenyésztett és eladó (hidegvérű és amerikaiak kizárásával), jó származású, korukhoz képest jól fejlett, erős csontozatu, szabályos testalkatu, 1—3 éves mén-csikak, illetve 3—8 éves ménjeik vannak, azokat legkésőbb március 25-ig jelentsék be a miniszter urhoz 30.700/1930. V. számra való hivatkozással.

A beadvány szabályszerű okmánybéllyel látandó el (1.60 P), illetve együttes bejelentés esetén annyszor 1 P 60 fillér, ahány a bejelentők száma.

A beadványban pontosan feltüntetendő:

1. tulajdonos neve, 2. a hely (város, község, puszt, utolsó posta, utolsó vasútállomás, vármegye), 3. a mén-csikó fajtája, 4. származása (apa, anya), 5. kora, 6. színe, 7. magassága, 8. kívánt eladási ára.

Ezen feltételeknek meg nem felelő bejelentések figyelembe nem vétetnek. Székkapitány.

A szentlőrinci járás vitézeinek értekezlete.

Bensőséges kedves ünnepe volt a szentlőrinci járás vitézeinek február hó 24-én, amikor járási vitézi értekezletre jöttek össze Sellyén. Mint elhivatottsága magaslatán álló fegyelmet szaksz tagjai csaknem teljes számban jöttek most is össze a járás tiszti és legénységi vitézei. A vármegye közszeretben és tiszteletben álló székkapitányát vitéz Pallay Rezsőt, Szaich Ernő gazdasági tanárt és

Szathmáry őrnagy, vármegyei vitézi széktartót vitéz Jávör János járási vitézi hadnagy az állomáson fogadta, aki az értekezletet a Magyar Hiszek egy közös elimádkozása után megnyitva, meleg szavakkal köszöntötte Pallay Rezső székkapitányt, Szaich Ernő gazdasági szaktanárt kérve, hogy az eddighez hasonló szeretettel munkálják a vitézi rend magasztos célját, s általa édes hazánk boldogabb jövődjét. Vitéz Pallay Rezső székkapitány keresetlen szavakkal megköszönve az üdvözlést, dicsérő szavakkal emlékezett meg a szentlőrinci járás vitézeiről, kik fegyelmesség, rend, vitézi öntudat és összetartozandóság érzete tekintetében mintául szolgálhatnak a vármegyében.

Vitéz Jávör János j. v. hdgy. megemlékezve a vitézek főkapitányának, nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltóságának kormányzói társaságát választásának 10. évfordulójáról, indítványozta, hogy táviratilag köszöntsék Ófőméltóságát, melyet egyhangú lelkesedéssel elfogadva az értekezlet a következő táviratot intézte Kormányzó urhoz: „Nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltóságának Budapest. A szentlőrinci járás vitézei mai értekezletükön Isten iránti hálával hódolatteljes tisztelettel köszöntik Főméltóságodat s kormányzóságának 10. évfordulója alkalmából Isten gazdag áldását kérik életére és munkálkodására. Vitéz Jávör járási vitézi hadnagy.”

Vitéz Pallay Rezső székkapitány a vitézi rend belső ügyeinek ismertetése után felkérte Szaich Ernő gazd. tanárt előadása megtartására, aki világos és élvezetes előadásban mutatott rá a több és jobbtermelés lehetőségére, amely téren a vitézeknek a mostani gazdasági harcban is mintaharcosoknak kell lenniök. Egyéni ügyek elintézése után, járási hadnagy megköszönve a vm. székkapitány buzgó irányítását és szeretetteljes vezetését, Szaich gazdasági tanár élvezetes, eszméletető és iránytmutató előadását, bezárta a több mint 3 óráig értekezletet.

Ertekezlet után vitézi áldomásra jöttek össze a világháború és forradalmak kipróbált katonái, melyen Szalay László őrnagy vezetésével megjelent a vámőrszakasz tisztikara, s a közigazgatás képviselőiben Morvay Dezső kör- és Pap-Szekeres József adóügyi jegyző is. Az első pohárköszöntőt vitéz Jávör János járási vitéz hadnagy Kormányzó ur Ófőméltóságára mondotta a jelenlevők hódolatteljes lelkesedése mellett. Vitéz Pallay Rezső székkapitány, majd a legénységi vitézek nevében vitéz Magyar István a vámőrszakasz tisztikarára. Szalay őrn. vitéz Pallay Rezső székkapitányra üritette poharát. A bajtársias érzés és a hazaszeretet munkára serkentő bensőséges érzésével oszoltak szét folytatni a küzdelmet a szentlőrinci járás vitézei.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Március	Rom. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
10 Hétfő	40 vért. ††	Olimpia	A hét elején a nap 6 óra 25 perckor kel és
11 Kedd	Szilárd ††	Aladár	17 óra 57 perckor nyugszik, a hét végén
12 Szerda	I. Gerg. p. ††	Gergely	pedig 6 óra 13 perckor kel és
13 Csütörtök	Szabin vt. ††	Krisztián	18 óra 06 perckor nyugszik.
14 Péntek	Mathild ††	Matild	
15 Szombat	Nemz. ünne	Kr stóf	
16 Vasárnap	E. 2. Remin.	E. 2. Henr.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Március 13. 1838. Pesti nagy árviz. Márc. 13-tól 15-ig a Duna árja elöntötte Pestet. A város 4581 háza közül 2281 dőlt össze, 824 pedig súlyosan megrongálódott. István főherceg mindent elkövetett a mentés és inség enyhítése érdekében. Báró Wesselényi Miklós, az „árvizi hajós”, három napig éjjel-nappal mentette csónakjával az életveszélybe jutottakat.

— 1848. Bécsi forradalom. Az egyetemi ifjak vezetésével kitört a császárvárosban a forradalom. Metternich lemondott.

Március 16. 1457. Hunyadi László kivégzése. Estfelé vitték hátrakötött kezekkel a királyi palota elé Hunyadi Lászlót, hogy kivégezzék. A bakó csak a harmadik vágással terítette le Hunyadi, aki felugorva is élt. A bakó ekkor negyedszer is lesujtott s Hunyadi László meghalt.

— 1831. Pestre érkezett az első gőzhajó. Az első gőzhajó, „I. Ferenc”, Pestre érkezett Zimony felé való útjában. Nagy lelkesedéssel fogadták. Széchenyi is résztvett a hajó útjában.

Rothermere lord ajándékot küldött a Kormányzónak.

A Kormányzó jubileumáról Rothermere lord is megemlékezett és megbízottjával, aki ismert angol műkritikus, nagybecsű ajándékot küldött a Kormányzónak. Az ajándék egy világhírű festmény: Giovanni Antonio Boltraffio Máttyás királyt ábrázoló képe. Boltraffio Máttyás király idejében élt, Leonardo da Vinci követője volt, arcképei a milánói iskola legkiválóbb alkotásai közé tartoznak. A budapesti Szépművészeti Muzeumban eddig egy Madonna-képét őrizték, ezenkívül még egy képe volt Magyarországon, a pozsonyi Pálffy-gyűjteményben. Máttyás királyt ábrázoló arcképe magyar vonatkozásánál fogva felbecsülhetetlen érték Magyarország számára.

A kép címe: „Corvinus”. Értéke körülbelül 840.000 pengő. Rothermere lord már régebben megvásárolta a képet azzal a szándékkal, hogy azt a magyar nemzetnek fogja ajándékozni. Most azt az alkalmat és azt a formát találta legmértőbbnek az ajándékozáshoz, hogy a jubiláló Kormányzónak küldi az ünnepi évfordulóra. A kép nagysága egy méter magas és 80 cm széles. Lord Rothermere ajándékaért hálás az egész magyar nemzet, hogy ilyen értékes műkincs került az országba.

Vitéz Gömbös Gyula — tábornok.

A Kormányzó vitéz Gömbös Gyula honvédelmi minisztert, akit pénteken kihallgatáson fogadott, tábornokká nevezte ki.

A tábornoki és törzstisztikar diszebedje.

Budapest helyőrségének tábornoki- és törzstisztikara szombat délután a tisztikaszinó disztermében ünnepi ebédet vett részt, amelyen vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter is megjelent.

Vitéz Gömbös Gyula tábornok, honvédelmi miniszter ebéd közben beszédet mondott, melyben az egybegyűlt lelkes éljenzésétől kísérvé éltette a Kormányzót és egyuttal bejelentette, hogy a tisztikar nevében üdvözlő táviratot küldött a Kormányzónak.

Még az ebéd ideje alatt megérkezett a honvédelmi miniszter címére a Kormányzó válasza is, amely így hangzik:

— A Kormányzó ur Öfömlétsága Magyarországnak kormányzójává történt megválasztása tizedik évfordulója alkalmából az Országos Tisztikaszinóban diszebedén megjelent tisztikar hódolatteljes ragaszkodását és törhetetlen hűségét Öfömlétsága iránt nagy örömmel fogadta és megbizni méltóztatott, hogy legbensőbb köszönetét és legszívélyesebb üdvözlését Nagyméltóságodnak, valamint a diszebedén megjelent uraknak tolmácsoljam.

Vitéz Somkuthy tábornok, a katonai iroda főnöke

Kitüntetés.

A Kormányzó Ur Öfömlétsága az I. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta Röder Vilmos altábornagynak, a vezérkar szolgálat szak- és korszerű fejlesztése körül kimagasló és rendkívül eredményes szolgálataiért.

vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, akit a Kormányzó szkv. tábornokká nevezett ki.

Kormányzói elismerés.

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy vitéz Berencsy Béla mérnöknek közéleti érdemes tevékenységéért elismerését tudtul adják.

Bajtársi találkozó.

Az 1915. évi március 15-én felavatott honvéd hadapródiskolát végzett bajtársakat felkéri a rendező bizottság, hogy a 15 éves találkozóra március 15-ikére Budapesten megjelenni szíveskedjenek. Program: 11 órakor istentisztelet a Ferenciek-templomában, utána ebéd az Erzsébet királyné étteremben (Egyetem-u. 5).

Halálozás.

Tiszabeői Hellebronth Gézané, született bánóczi és verbóczi Végess Mária, Hellebronth Géza volt országgyűlési képviselő, földbirtokos nejét február 28-án, pénteken temették nagy pompával Pusztagyendán, ahol a gyendai templom alatt lévő Hellebronth- és Végess-családok családi sírboltjában helyezték el örök nyugalomra. A temetésen ott volt a vidék színe-java. Gyászolják fia, Hellebronth Béla műszaki főtanácsos, farkasfalvi Weiland Miklósné huszárezredesné és Zsenyey Árpádné ezredesné gyermekein kívül a bánóczi és verbóczi Végess-, továbbá kardosvaszkai Kardoss-, krasznai Bogya-, csicséri Orosz-, Rege- és az egyházasbásti Báthty-családok.

Egy szegedi hazafias uriasszony felállíttatja a hősök emlékművét.

Szeged városa már régebben elhatározta, hogy a belvárosi temetőben emlékművet állít a világháborúban elesett szegedi hősöknek. Az emlékmű tervét Sebestyén Endre építész díjtalanul elkészítette, de felállítására nem kerülhetett sor, mert a város a költségekre „nem talált fedezetet”. Most özvegy Tóth Ferencné szegedi uriasszony közölte a városi hatósággal, hogy hajlandó viselni a költségeket. Az ajánlatot a város elfogadta és így nemsokára sor kerül az emlékmű felállítására.

Házasság.

Stefánovits Sári és vitéz Pulay Rudolf m. kir. honvédszázados, március hó 3-án tartották esküvőjüket a belvárosi főplébániatemplomban.

Tereczky Miksa és neje Ilnoka leányát f. évi március hó 2-án, vasárnap délután 1 órakor az I. ker. villányi uti róm. kath. plébánia-templomban vezette oltár elé vitéz Garamvölgyi Imre.

A kormány tagjai és közéleti előkelőségek az ünnepi istentisztelet után a Mátyás-templom kapujában.

46-os ezrednap.

A volt cs. és kir. 46. gyalogezred bajtársai, az 1915. év március 5-i egyik legvéresebb ütközete, a szanoki csata 15 éves évfordulója alkalmával a világháborúban elesett hősök emlékére ez év március hó 9-én, vasárnap délelőtt 9 órakor Szegeden, a Szeged-rókusi templomban ünnepélyes istentiszteleten vesznek részt. Erre az ezred volt tényleges, tartalékos, tiszti, altiszti és legénység állománybeli bajtársait, az elesett hősök hozzátartozóit és ismerőseit tisztelettel meghívja a rendezőség. Istentisztelet után megkoszorúzzák a volt 46-os laktanyában a hősök emlékoszlopát, majd a szegedi ipartestület új székházának márványtermében barátságos bajtársias összejövetelt tartanak.

A budapesti rádió műsora.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd az egyetemtéri templomból; 11.15: ev. istentisztelet a Deák-téri templomból; 12.20: a m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye; 3.30: földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata: Gyárfás József m. kir. kisérlőügyi főigazgató felolvasása: „Az okszerű takarmánytermesztésről”; 4.15: zenedélután Hubay Jenő dr., a Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának budai palotájából; 5.50: Rádió Szabadegyetem (1. magyar dalok, előadja az Elektromos Művek dalköre, 2. Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatójának felolvasása: „A tanyai utak”; 7: három egyfelvonásos, rendezi Csanády György; 8.15: Palóczy Edgár felolvasása (1. „A Szezi csatorna magyar tervezője”, 2. „Százéves a gőzhajózás hazánkban”); 8.45: Kálmán Imre-est, közreműködik: Kármán Gizli, a Városi Színház operaénekesnője, Laurisin Lajos, az Operaház művésze és az Operaház tagjaiból alakult zenekar; utána Farkas Jenő cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót—magyar nyelvoktatás; 5.45: László Imre magyar nótákat énekel Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével; 7: német nyelvoktatás; 7.40: Filharmóniai Társaság hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; utána Fejes-szalonzene hangversenye.

Kedd. Józsa Rezső mesél a gyermekeknek; 5: Eszterhás István novellái (1. „Husvétra lesz a lakodalmom”, 2. „Hajnali”); 5.30: magyar operettrészletek, zenekari hangverseny; 6.30: a m. kir. Operaház „Istenek alkonya” előadása; utána Bura Károly és cigányzenéje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.15: Huttay Lipót dr. felolvasása: „A löcsei fehér asszony a történelem megvilágításában”; 5.10: Mándits-szalonzene hangversenye; 6.50: olasz nyelvoktatás; 7.25: rádióamatőr-posta; 8: Holland-Est; 9.40: ifj. Radics Béla és cigányzenéje; 10.45: dr. Galpin A. Shipley angolnyelvű előadása; utána Bachmann-jazz.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem (1. dalok Szigligeti Ede „Csikós”-ából; előadja Szabó László, a Városi Színház operaénekes Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével, 2. Horn József dr. felolvasása: „Az iparszervezet”); 5.10: földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata, Németh József m. kir. gazdasági tanácsos kertész-tanárral felolvasása: „A szántóföldi dinnyetermesztés”; 5.45: szórakoztató zene; 7: angol nyelvoktatás; 7.35: hangverseny, közreműködik M. Hir Sári (zongora) és Molnár Imre dr. (ének); 8.40: Budai Dalárda hangversenye; majd Pertis Jenő cigányzenéje.

Péntek. 4: Kortsák Jenő novellái (1. „Tearózsák”, 2. „Felhívás keringőre”); 5: Meister Ferenc dr. előadása: Kossuth Lajos farkaskalandja; 5.30: Fejes-szalonzene hangversenye; 6.40: Jónás Károly felolvasása: „Beöthy Zsolt látogatása Kossuth Lajosnál”; 7: helyszíni közvetítés a m. kir. posta különféle üzemének munkájáról; 8: hangverseny, közreműködik Dohnányi Ernő dr. és az Operaház tagjaiból alakult zenekar; utána Sovánka Nándor cigányzenéje.

Szombat. 9: ref. istentisztelet a Kálvin-téri templomból, 10: róm. kath. egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi Plébániatemplomból; 11: ev. istentisztelet a Bécsikaputéri templomból; 12.30: az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; 3.30: történelmi meseóra; 5: a Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja; 6: m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye; 7.20: Márkus Miksa előadása: „Százötven éves a magyar ujságírás”; 7.45: Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével; 8.15: március 15-i emlékünnap. Rendezi Odry Árpád. Utána Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

A háborus emlékérem adományozása

Hadiérmeket adományozott a Kormányzó a közéleti előkelőségeknek.

A Kormányzó február 12-én kelt magas elhatározásával adományozni méltóztatott

a piros-fehér-zöld színű hadiérem szallagján viselendő karddal és sisakkal díszített háborus emlékérmeket:

Bethlen István gróf miniszterelnök, Walko Lajos dr. külügyminiszter, Scitovszky Béla dr. belügyminiszter, Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter, Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyminiszter, vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, Vértessy Sándor dr. kabinetiroda főnöke, Börcsök Andor dr. az O. F. B. másodelnöke, Huszár Károly volt miniszterelnök, az O. T. I. elnöke, Stojan Petroff-Tschomakoff bolgár ügyvivő részére;

a piros-fehér-zöld szallagon viselendő kard- és sisak nélküli háborus emlékérmeket:

Bud János dr. kereskedelmi miniszter, Zsitvay Tibor dr. igazságügyminiszter, Mayer János földmívelésügyi miniszter, Vass József dr. népjóléti miniszter, Wlassics Gyula báró a felsőház elnöke, Almásy László a képviselőház elnöke, Szász Béla dr. igazságügyminiszteri államtitkár, Varga Ferenc koronaügyész, Juhász Andor dr. a kúria elnöke, Sólyom Andor a győri tábla elnöke, Felix Anatól dr. a pécsi tábla elnöke, Varga Imre dr. pénzügyminisztériumi államtitkár, Szabóky Alajos dr. pénzügyminisztériumi államtitkár, Degré Miklós dr. a budapesti tábla elnöke, Olchváry Zoltán a debreceni tábla elnöke, Zawadowski Alfréd dr. a legfőbb debreceni tábla elnöke, Zawadowski Alfréd dr. a legfőbb igazgatási bíróság másodelnöke részére.

A Kormányzó a háborus emlékérmeket a felsorolt közéleti kiválóságokhoz szárnysegéde útján juttatta el.

A háborus emlékérmek kiosztása a népjóléti minisztériumban.

Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter szombaton, március 1-én, délben lélekemelő ünnepség keretében osztotta ki a népjóléti minisztérium tisztviselői és egyéb alkalmazottai között a háborus emlékérmeket. A tisztviselők a minisztérium nagy oszlopcsarnokában gyülekeztek, ahol a miniszter Dréhr Imre államtitkár társaságában jelent meg és beszédet intézett az egybegyűltekhöz. A háborus érdemekről megemlékezve, hangoztatta, hogy ezek közé kell sorolni minden olyan munkát, amelyet a társadalom tagjai azokban a nehéz időkben az ország érdekében folytattak. A kormányzói kegy felhatalmazott engem — mondotta továbbá —, hogy a mai ünnepen, amely egybeesik a Kormányzó jubileumának időpontjával, intermedíusa legyenek az érmek kiosztásának és tolmácsoljam a Kormányzó

üdvözlését mindazok számára, akik közvetlenül, vagy közvetve résztvettek a háboruban. 1918-ban és 1919-ben, amikor befejeztük a háborút, kincseink legnagyobb részétől megfosztottak bennünket. A lelkünkbe ez az ideális jog be van írva, kö- és érc tábláknál erősebben és be van írva történelmünk márványlapjaira, ahonnan nem lehet büntetlenül lekaparni. Jogaink vannak, amelyek alapján állunk, olyan jogaink, amelyek teljesítését nem követelés, hanem kérés alakjában terjesztjük a magasságos Isten trónusa elé.

Lelkes éljenzés fogadta a miniszter szavait, majd a tisztviselők és alkalmazottak sorra a miniszter elé járultak, aki mindenkinek kézfogás kíséretében adta át az emlékérmeket. A miniszter összesen 253 emlékérmeket osztott ki a minisztérium tisztviselői és alkalmazottai között; 162 érmeket háborus érdeméért és 91 érmeket polgár érdeméért.

Kiosztották a háborus emlékérmeket a hadirokkant-otthonban.

Megható ünnepség volt március 1-én, szombaton a m. kir. hadirokkant-otthonban. Dél előtt fél 10 órakor ünnepi szentmisét tartottak az intézet kápolnájában, amelyen az összes intézeti gondozottak valláskülönbség nélkül megjelentek.

A szentmise után az intézet társalgójában gyűltek össze a hadirokkantok, Bodolay István intézeti igazgató vezetésével, kinek üdvözlő szavai és a Himnusz elénekzése után Vass József dr. népjóléti és munkaügyi miniszter képviselőségében Angyal Kálmán dr. miniszteri tanácsos, a hadigondozási ügyosztály vezetője tartott a nap jelentőségét méltató beszédet.

— Megilletődéssel jelentem ki — mondotta többek között —, hogy az emlékérem emlékeztető, hogy ne felejtünk, mert nem felejthetünk. Ha felkel a magyar nap és ebből a szomorú, szegény országból boldogabb Magyarország lehet, akkor fog a ti érdemeket kellő elismerésre találni.

Ezután vitéz Lázár tábornok a Vitézi Rend képviselőségében tolmácsolta a Kormányzó üdvözlését, méltatta a mai nap, valamint a háborus emlékérem értékét és jelentőségét, majd minden egyes rokkantnak mellére tűzte a Kormányzó által adományozott háborus emlékérmeket.

Összinte meghatottsággal és könnyes szemekkel mondtak a hadirokkantok köszönetet a megjelent előkelőségeknek, majd engedelmet kértek arra, hogy ez alkalommal a Kormányzót táviratilag üdvözlőhessék, ugyancsak táviratilag mondhasanak köszönetet Vass miniszternek és Dréhr államtitkárnak, akiknek szerető, jótékony gondoskodását állandóan élvezik.

Gandhi ultimátuma az angolokhoz

India függetlenségi harca közvetlenül küszöbön áll. A függetlenségi mozgalom vezére, Mahatma Gandhi, vasárnap Achmedabadból elküldte ultimátumát az indiai alkirálynak. Az ultimátumot külön futár vitte Irwing lordhoz. Bár az ultimátum szövegét nem tették közzé — Irwing lord állítólag maga kérte Gandhit, hogy egyelőre tartsák titokban az ultimátum tartalmát —, beavatott körökben úgy tudják, hogy Gandhi ultimátuma nyolcnapos

határidőt tűzött ki. Irwing lordnak tehát nyolc napon belül nyilatkoznia kell, hogy elfogadja-e a nacionalisták követeléseit, vagy sem. Ha az alkirály válasza tagadó lesz, akkor Gandhi kiadja a parancsot a nemzeti háború megkezdésére. Az indiai nacionalisták mindenekeelőtt az engedelmisséget fogják megtagadni az angol hatóságokkal szemben. A következő lépés az adófizetések megtagadása lesz. Gandhi további terveit még senki sem ismeri.

Nehézségek a hágai egyezmény körül.

Hágában a keleti jóvátételek ügyében kötött megállapodásnak csak az irányelveit foglalták írásba, a részletek kidolgozása a párisi tanácskozásra maradt. Párisban pedig, úgy látszik, a csehek és szerbek jóvoltából, előlről kezdődik az egész. A kisántant képviselői azon igyekeznek, hogy a hágai egyezményt kiforgassák eredeti tartalmából. Egy francia lap szerint a középkori hitvitákra emlékeztető szórásálhasogatás folyik a tárgyalásokon. A francia kormányválság is egyre tart, sőt úgy látszik, hogy a párisi tanácskozás elnöke, *Loucheur*, kimarad az új kormányból, ami újabb nehézségeket fog okozni. *Bethlen* István gróf ott is hagyta a hosszadalmas tanácskozásokat s hazatért Budapestre.

Mialatt a „keleti jóvátétel“ körül ilyen nehézségek támadtak, magának a Young-egyezménynek sorsa sincs még biztosítva. Németországban szintén inog a kormány helyzete s nem bizonyos, hogy a Müller—Franken-kormány keresztül tudja-e erőszakolni a Hágában kötött megegyezés ratifikálását. A német parlament *bizottsági* tárgyalásán csak hat szótöbbséggel sikerült elfogadtatni a hágai egyezményt, mert a német középpártok tartózkodtak a szavazástól. A szocialista német kormány helyzetét az ingatta meg, hogy a kétmillióra felszaporodott német munkanélküliek eltartására a kormány súlyos adót akart kivetni, mellyel az összes kétszázötven márkán felüli havi jövedelmeket meg akarja terhelni. Ezt az erősen szocialista-izű intézkedést a polgári pártok hevesen ellenzik s azt állítják, hogy a munkanélkülieknek legalább fele olyan kommunista csőcselékből áll, mely nem is akar dolgozni s a „Notopfer“ néven tervezett adó a polgárság kifosztásával lenne egyértelmű. Ha Németországban le találják szavazni a Young-egyezményt, az egész hágai megegyezés vízbe esik.

Kinevezés.

Az igazságügyminiszter vitéz *Barthos* Károly aszódi nevelőotthoni családfősegédet jelenlegi helyén családfővé kinevezte.

Egyetemi század disztornája.

Március hó 16-án rendezte a m. kir. 1. honvéd gyalogezred egyetemi százada disztornáját a Nemzeti Tornacsarnokban (Szentkirályi-utca 22.). Kezdeté: este félhét órakor. A disztornán az egyetemi század tornászain kívül vendégszerepelnek a Nemzeti Torna Egylet, a Testnevelési Főiskola és a B. B. T. E. egy-egy hölgy mintacsapata. A disztorna számai vezénylet nélkül zeneütemeire folynak le. A disztornát végig kíséző zeneszámokat magyar és kuruc motívumokból erre az alkalomra *Fricsay* Richárd zeneügyi igazgató állította össze s a zenét az ő vezénylete alatt a m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekara szolgáltatta.

Erdélyből tömegesen utasítják ki a magyarokat.

Az erdélyi magyarság körében nagy elkeseredést szül, hogy alig van erdélyi város, honnét a sziguranca „idegennek“ minősített magyarokat ki ne utasítana. Ezek legnagyobb része ott született és csak úgy váltak idegenekké, hogy az 1924-ben a liberálisok által készített törvény megfosztotta őket állampolgársági jogaiktól. A listákat bűnös gondatlansággal állították össze, így például Aradon egy gépirókisasszony hibájából több ezren kimaradtak az állampolgárok névjegyzékéből. Ezeknek tartózkodási engedélyt kellett szerezniök és most a bukaresti munkaügyi minisztérium rendeletére mint „fölszemes idegenek“ távozásra szállítottak fel.

Az apa

Elbeszélés.

Irta: Gyallay Domokos.

Az őrmester sorba állította a hadi fuvarosokat.

— Demeter János, lépjen csak ki... ide, ide, a főhadnagy ur elé! — mondotta.

Egy öregrendű, jólöltözött gazda lépett ki a sorból.

— Ez az ember nem akar itt maradni további szolgálatra, pedig ugyancsak jó lovai vannak! — jelentette az őrmester a főhadnagynak.

— Miért nem akar maradni? — kérdezte a főhadnagy Demeter Jánostól.

— Jaj, kérem, nekem éppen elég hátramaradást okozott ez a párheti távollét. A fiam már az első napokon bevonult, férfi nélkül van a gazdaságom, nekem haza kell sietnem! Tessék, főhadnagy ur, meg is bizonyítom: ez a fiam utolsó levele! — nyújtott át egy tábori lapot a főhadnagynak.

— Demeter József, 32-es vadász — olvasta a főhadnagy. — Ni, ni, harminckettes vadász? Hiszen azok is itt vannak a mi hadosztályunk kötelékében. Látja öreg, ha itt maradhatott volna, alkalomadtán a fiával is találkozhatott volna... De méltányolom a helyzetét, magára csakugyan szükség van otthon, menjen haza békével...

Sokan voltak a civil fuvarosok — nagy szállítások zajlottak le akkoriban a kárpáti front mögött — a főhadnagy válogathatott közülök. Azokat, akiknek vissza kellett maradniok, jegyzékbe vették, a többiek indulhattak hazafelé, Máramarosszigetet környékére.

Az öreg Demeter János azonban nemsokára visszatért és az őrmester elé állott.

— Őrmester ur, meggondoltam a dolgot, itt maradok, ha fölvesznek...

— Micsoda szentlélek szállta meg? — kérdezte az őrmester barátságatlanul.

— A fiammal szeretnék találkozni...

— Már késő. A főhadnagy ur elvitte a jegyzéket; zsold, élelem pedig csak azoknak jár, akik a jegyzékben vannak...

Azzal ott is hagyta az öreg.

Ez azonban nemsokára megint eléje került.

— Őrmester ur, nem kérek én zsoldot, ingyen is szolgálók! — mondta kérlelően. — Csak a fiamat láthassam...

— Megmondtam, hogy nem lehet! — csattant rá az őrmester mérgesen. — Mit alkalmatlankodik, anélkül is elég dolgunk van... hordja el magát!...

Az őrmesteréknek csakugyan szorgos dolguk volt, municiót kellett a frontra vinniök, pakkolóztak nagy izgalommal.

De hát az öreg Demeter beszélni akart a fiával...

Elhatározta, hogy ő is befogja a lovait s illendő távollásból követni fogja a trénszekereket. Majd csak találkozni fog a főhadnaggyal: az barátságosabb ember, be fogja írni a jegyzékbe.

Elindult a trénszekerek nyomán.

Csakhogy már az első hidnál feltartóztatta egy őrszem.

— Megálljunk, öreg, hol az irás?

— Nincs nekem irásom, édes öcsém! A trénszekerek közé tartozom...

— Már hogy hazudhat olyat öreg fejjel? A trénszekerek megrakodva haladtak el, a kigyelmed szekere pedig üres.

— Az az igazság öcsém, hogy közük akarok állani. Azért sietek utánuk.

— Már pedig itt át nem megy kigyelmed irás nélkül vagy a kigyelmed testibe ültetem a puskám magját. Háboruban vagyunk, hallja-e?

Mit tehetett volna jó Demeter János, megfordult nagy szomorúan.

Megfordult a szekérével, de nem a föltett szándékával. Ő látni akarta Jóska fiát...

A kvártélyos helyeken összeszedett egy csomó üres konzervás és munició ládát, követ és egyéb nehéz portékát tett beléjük s megrakta velük a szekérét. Vissza ment a hidhoz, akkor már új őrszem állott ottan.

— Állj... Ki vagy?... Hol az irás? — szólt rá az új őrszem is.

— Ugyan, édes öcsém, hát nem látod, hogy a trénszekerek közé tartozom? Nézd, konzervát, municiót szállítok, engedj utamra szaporán!

Az őrszem a távolból megszemlélte a ládákat.

— Mehet!

Ez a cselfogás néhány napig átsegítette az akadályokon. Napról-napra ott evezett a hadosztály-trén nyomában, mint az elkésett vándormadár a főcsapat után. De hát mi haszna, ha semmi tudás a fiáról? Ő a fiával akart találkozni...

Elhatározta, hogy nem lesi tovább a főhadnagyot, más pártfogót próbál szerezni. Kovácsra gondolt, a kövér önkéntes tizedesre, a trén irtókára...

Egy este titokban felkereste Kovács urat és előadta ügyét-bajját. A fiával szeretne találkozni, aki még a nyáron felvette a fegyvert...

Az önkéntes megértette a jó szándékot és megígérte, hogy támogatni fogja. Legelőször is azt kell kipróbálni, hogy a harminckettes vadászok a frontnak melyik részén állanak...

Demeter János a megbeszélés szerint meghúzódott egy faluszélben és napról-napra várta az önkéntes híradását.

Egyszer csakugyan jött az önkéntes.

— No, öreg, jó híreket mondok. A harminckettes zászlóalj Szolyva falu fölött áll, a Beszkideken..... Jóska gyerek is ott van... egészséges! Találkozni sem lesz nehéz vele, mert a parancsnok jóindulatu ember, bizonyosan lebocsátja a faluba egy kis beszélgetésre.

Ó, édes, jó fiam!... Hogyan ejthetnők módját, drága jó tizedes ur?

— Ide bizony türelem kell, Demeter bácsi! Egyszer csak Szolyvára is menni fogunk a trénnel, akkor maga is belopózik a nyomunkban. Szolyván aztán tudok magán segíteni, mert ott a tartalékkórház orvosa jó barátom, majd ő kitelefonál a frontra Jóskaért...

Az öreg Demeter tehát megint várakozott nagy reménykedéssel.

Egy délelőtt sietve szólt be hozzá a tizedes:

— Itt az alkalom, Demeter bácsi! Egy óra múlva indulunk Szolyvára, pakolja föl a ládáit és lopózzék utánunk. A falu végén fogom keresni, huzódjék be valahová!

Nosza elindult az öreg Demeter nagy örvendezéssel! Meg is érkezett szerencsésen Szolyvára s beállott egy faluvégi ház udvarára. Maga mindcsak az uton vigyázta az önkéntes hirtételét.

Jött is egy idő múlva, de nagyon bus arccal.

— Rettenetes ütközet volt az éjszaka, rengeteg a sebesült! — mondotta. — Azokat kell innen bennebb szállítanunk. Magának is segítenie kell Demeter bácsi, nincsen elég szekerünk. Egyelőre bizony nem találkozhatik a fiával, de aztán visszajöhet... igazolványt is

kap... beszéltem az orvos barátommal. A templom mellé hajtson, várni fogjuk.

Mire az öreg a templomhoz hajtott, a többi szekerek már halmozva voltak sebesültekkel. Négyen, öten szorongtak egy szekéren.

Az orvos a tizedessel odalépett az öreg Demeterhez és megnézegette lovát, szekérét.

— Öreg, hát idehallgasson! — szólt az orvos komolyan. — Van egy súlyos sebesültünk, akinek attól függ az élete, hogy holnap reggelig eljut-e a munkácsi kórházba. Ugy kell menni vele, hogy ne rázkódjék nagyon, vigyázni kell a fekvésére, feje aljára... Vállalozik reá?

— Keresztényi kötelesség, doktor ur, hogyne vállalkoznám! Hanem aztán a fiammal szeretnék találkozni.

— Tudok a dolgról... vissza fog ide jönni — bízta az orvos.

A súlyos sebesültet a szanitécek kihozták a hordágyon és behelyezték a szekérbe. Az öreg Demeter is odament, hogy megnézze az emberét.

Hát csak elkiáltja magát szivszaggatóan és ráhanyatlik a szekér oldalára.

— Jóska, édes fiam, szerelmes magzatom!...

Az orvos és a tizedes egy percig megrendülve nézték a váratlan jelenetet, de aztán utra készítették az öreget. Minden pillanat drága!...

És az öreg Demeter elindult a fiúval... megfogta lova kantárát... minden göröngyöt, minden zökkenőt kiketrült... olyan simán, nesztelenül haladt tova a fagyos uton, mint egy borus felhőfoslány az égen...

A lillafüredi vizesés télen.

MEZŐGAZDASÁG

Kiültetett gyümölcsfák metszése

Irta: Kovács Ferenc, a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolájának tanára.

A kiültetett gyümölcsfákat 3 évig rendszeres korona-metszésben kell részesíteni, hogy növéjük erőteljes legyen és szép alakjukat biztosíthassuk. Ezt a háromévi korona-metszést tehát alakító metszésnek szoktuk nevezni. Az ősszel vagy tavasszal kiültetett gyümölcsfaoltványt tavasszal tavasszal kell először megmetszeni. A fán látunk 5—7 koronavesszőt, amelyek a fán tavaly fejlődtek. Ezeknek kétharmad részét levágjuk, vigyázva arra, hogy a megmaradt legfelső szem kifelé álljon és sérült ne legyen. Ugy fejlőd-hessen ez az 5—7 koronaág, hogy elhelyezkedésük egyen-letes legyen.

Az alma, szilva, kajszli- és őszibarack szeret kehely-alaku koronát növesztetni, a körte és cseresznye inkább a sudárközepű piramis alakot kedveli. Két utóbbinál tehát a középső vezérvesszőt egy megfelelő befelé álló szem felett vágjuk le, a többi kifelé álló szemre. A kehelyalaku koronának tehát nincs közepe.

A második év tavaszán az előző évben fejlődött egy-éves növekedés felét vágjuk le a fentiek szerint.

A harmadik év tavaszán a koronavesszők második évi növekedésének már csak egyharmadát vágjuk le ismét a fenti szabály szerint. A negyedik évtől kezdve a fákat már csak ritkítani kell.

A három alakító évben a koronaágakon képződött mellékajtásokat, illetve vesszőket a tavaszi metszésnél rövidre, 8—10 cm-re, az almánál 2—3 cm-re vágjuk le, hogy termőrésszé (nyársakká, bogokká) tudjanak a metszés következtében átalakulni.

Általános helytelen szokás, hogy a gyümölcsfák koronaágait már fiatal korban vagy később „felpucolják”. Miért ne tehermentse a koronaág egész hosszában? Tehát csak rövidre, termőre metsszük az itt képződött vesszőket. Viszont, ha valami utban van, azt töben kell levágni, nem pedig csonkot hagyva, mert csak úgy forrad be a seb, ha töben van simára levágva. Nagyobb sebet gyümölcsfa-kátránnyal kell bekenni.

Koronametszésnél közvetlen a szem felett metszünk, csonkot nem hagyunk.

Az idei országos mezőgazdasági kiállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által március hó 20—25. napjain rendezendő, díjazással és vásárral egybekötött országos mezőgazdasági kiállítás iránt ez évben is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bejelentések részben még folyamatban vannak, de már kezd kialakulni a kiállítás képe, amely a nehéz viszonyok ellenére a múlt évinél is szélesebb kereteket fog felölelni.

Az állatbejelentéseket már lezárták, mert a tenyésztéskialakítási csoportba bejelentett állatok a telepen

rendelkezésre álló összes istállót megtöltik. De hasonlóan nagy a jelentkezés a kiállítás többi csoportjaiban is, amelyek a mezőgazdasági termelésnek ma már csaknem minden ágát felölelik. Így a nemesített és egyéb vetőmagvakból, különféle terményekből, tejtermékekből, háziipari cikkekből, élelmiszerekből stb. összeállított kiállítások külön-külön csarnokokat fognak megtölteni. Az állami kísérletügyi és szakoktatási intézetek, az állami erdészeti, az országos mezőgazdasági kamara, az állattenyésztési és gazdasági egyesületek, a szövetségi központok és a mezőgazdasági kultúra szolgálatában álló egyéb szervek szakszerű kiállítás keretében mutatják be a szemléltető oktatásra alkalmas anyagukat.

Ez évben a kiállítás anyaga a halászlé kiállítással fog gazdagodni, amelyben szépen fejlődött halgazdaságunk fog felvonulni. Érdekes tanulságokat ígér a mezőgazdasági exportintézet szakszerű alapossággal összeállított kiállítási anyaga. Külön pavillont fog megtölteni az idén a borkóstolóval kapcsolatos szőlészeti és borászati kiállítás, amely a legkülönbözőbb kiváló magyar borfajtákat és a szőlőkultúra termelési tényezőit fogja bemutatni. A m. kirü dohányjövődék kiállítása keretében a cigarettagyártást munkában is bemutatja.

Nagyon tanulságosnak ígérkezik a gépkiállítás, amelyen a mezőgazdasági gépgyárak fogják bemutatni legjobb gyártmányaikat és újdonságaikat; főleg igen sok szántógépet és traktort fognak kiállítani.

Az idei kiállításon bizonyára ismét különösen nagy érdeklődést fog kiváltani a díjazott állatok elővezetése, valamint a fogatok előhajtása és különböző látványos lovasmutatványok bemutatása a tribünnel kapcsolatos nagy pályán.

A tenyésztéskialakításra való felutazást 50 százalékos utazási kedvezmény könnyíti meg; az ennek igénybevételehez szükséges igazolvány megküldését a rendezőbizottságtól (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) kell kérni. A külföldi látogatók ideutazását vizumkedvezmény, továbbá a szomszédos államok vasutain is díjmérséklés könnyíti meg.

Az idei kedvezményes akciók.

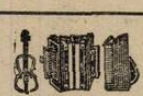
Ebben az évben a kedvezményes nemesített vetőmag, — vetőárpa, — továbbá a takarmány — ugyancsak a lóhere- és lucernaakció elmarad. Az okot a költségfedezet hiányában kell keresni: az állami feleslegek ugyanis leapadtak a költségvetésben és így egyelőre nincsen mivel fedezni ezeket az akciókat, legalább is eddig a földmívelésügyi minisztériumból erre vonatkozólag semmiféle értesítés nem érkezett. Nemesített tengeri vetőmag kiosztását azonban az idei tavaszra is tervbe vették. Az akció megszűnése ellenére nemesített tavaszi vetőmagvakat továbbra is vásárolhatnak hitelbe az olyan gazdák, akik kellő fedezetet tudnak nyújtani. Kedvezményes vetőburgonya még kapható az állami akcióból, a takarmány- és szeszburgonyák nagyobb mennyiségben is. Az elmúlt két évhez hasonlóan ebben az évben is ad féláru műtrágyát a burgonyatermelési hivatal kísérleti célra burgonya alá. Az eredményesebb burgonyatermelés azért kívánatos, mert kiszámították, hogy a burgonyatermelés költségei holdanként 250 pengőt tesznek, tehát több, mint 60 mázsát kell termelni egy holdon, hogy nyereséges legyen a termelés. Ilyen eredményt csak jól trágyázott talajon egészséges vetőgumóval lehet elérni. A kendertermelés népszerűsítésére idén is adnak kender-

Hegedü, cselló, nagybőgő, fuvola, klarinet, tárogató, rézfúvók, jazz-hangszerek, harmonikák, gramofonok

legelőbb gyári beszerzési forrása!
Ingyen főárjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár
Budapest IX./93. Üllői-ut 19.

magot. Minden gazda 8 kg-ot kaphat magtermelési célokra, rozskender termelésére pedig 20 kg vetőmagot, legfeljebb 800 négyszögöltre. A kendermagot az utasítás szerint kell elvetni és a kapott mennyiséget 1930. évi termésből vissza kell szolgáltatni a szegedi kendertermelési kísérleti állomásnak.

A baromfitenyésztésről

Irta: **vitéz Párdy Imre.**
A mesterséges keltetésről.
(Folytatás.)

Mindenek előtt akkor tud tojást keltetni, csirkét nevelni, amikor akar és egyszerre annyit, amennyire szüksége van. Minden más előnye mellett ezt tartom a legnagyobb előnynek. A baromfitenyésztő ezáltal nincs ráutalva a természetes keltetés hátrányaira, nincs kitéve kotlótyukjai szeszélyének. Ezért nagyobb tenyésztő a keltetőgépeket nem is nélkülözheti; neki érdeke, hogy csirkéi akkor kerüljenek eladásra, amikor azok a legdrágábbak. Egy ügyes tenyésztő keltetőgépét már szeptember végén üzembe helyezi, hogy a kikelt csirkéit karácsonykor s az azt követő drága szezonban a rántani való csirkék legdrágább eladási árán értékesítse.

Tudjuk, hogy a téli csirke a legdrágább és soha sincs belőle annyi, amennyi az ingyenceknek, a városi gazdagoknak elég, ezt az időt kotlótyukokkal gazdaságosan kihasználni lehetetlen, azért ezekben a hónapokban az egyedüli gazdaságos keltetés a géppel való keltetés.

Erre az időre, a télutóra esik tenyészállataink keltési ideje is. Nagyobb baromfiállománnyal — 100—500 drb. tyuk — rendelkezők nem tudnak januárban annyi kotlótyukot összeszedni, hogy azok megültetése után megfelelő számú korai tenyészállatot tudjanak felnevelni, mellyel évről-évre frissítik állományukat. Tehát ehhez is keltetőgép szükséges.

Ilyenkor az egész faluban alig találunk 15—20 drb kotlótyukot, ha találunk is, kölcsön még nem adja senki, 15 drb kotlót pedig egyszerre készpénzen vásárolni, darabonként 8—10 pengőjével, drága dolog, összesen 140—160 pengő. De ugyanennyi, vagy még több a tojópulykák beállítása is, lévén éppen ezidőben a pulyka-szezon.

Végre sok bajjal, a téli természetes keltetés minden nehézségével megbirkózva kikeltetünk 200—220 darab csirkét, amire kikelnek, készpénzen vásárolt kotlótyukjaink árával együtt a 200—220 darab csirke 180—200 P-be kerül. A kikeltetés után a kotlósokat, feladatuknak megfelelően, kidobjuk, közvetlenül a keltetés után velük újból keltetni nem tudnánk. Hallottam ugyan olyan esetekről is, hogy a csibéit kikeltő kotlósok egy részét, melyeket vezetni nem tettek le, újból megültették, ez tenyésztőtársaim, eltekintve attól, hogy az eredmény kétséges nagyfokú kegyetlenség is. Szegény tyukokat hat hétig ültetni még abban az esetben is, ha a tojásokat kikelti, szívtelenség. Jó erőben levő pulykánál, nem mondom, hogy nem lehet ezt néha jó eredménnyel megtenni, de azokat is nagyon megviseli a hat heti ülés.

Ha most 10—15 darab vásárolt kotlótyukjaink helyett egy 200—250-es keltetőgépet vásárolunk s benne keltetünk, kikelő csirkéink alig kerülnek valamivel többbe, mint a vásárolt kotlósokkal keltett csirkék, mert az első keltetés után újból berakjuk a gépet és így tovább 5—6-szor keltetünk egy évben, akkor már a negyedik-ötödik keltetésnél, feltéve, hogy keltetőgépünk

jól szuperált, a gép ára is teljesen megtérül; a kotlósok árának meg 50%-a minden esetben veszteség, mert ha a 8 pengőért vásárolt kotlót a kikelés után eladjuk, a legjobb esetben 3—4 pengőt kapunk érte. A gép pedig ezzel szemben, ha már nincs jó üzemben, árának vi szatértitése után is értéket képvisel.

Tehát keltető-gépekkel egyszerre a gép nagysága szerint nagy mennyiségű tojást tudunk kikeltetni, a kikelt 300—500 darab csirkével is a mesterséges csibenevelés ideje alatt éppen annyiszor kell bajlódni, etetni, itatni, tisztogatni, mint egy-két kotlóalja csirkével. Fáradtságunkat a nagyobb számú csirke hatványozottabban megfizeti.

A géppel való keltetés üzemköltsége is olcsóbb, a kelési százalék is biztosabb, mint a természetes keltetésnél. A gépben nem törnek össze a tojások s a csirkék nem pusztulnak el az agyontaposás folytán, mint a természetes keltetés fejezetében ezt ismerttettem. A tojások nem hülhetnek el, nem hagyhatja ott a kotlós!

Igaz és e tekintetben tárgyilagos akarok maradni, hogy a keltetőgépeknél is beállhat valami üzemzavar, a lámpa elalszik, nincs meleg víz, vagy más okból lehülnek, esetleg erősebb fűtés következtében túlfűtöttek lesznek a tojások s a kelő csirkék mind egytől-egyig elpusztulhatnak, e veszteségnek rendszerint sohasem a gép az oka, hanem ugyyszólván kivétel nélkül a gépkezelő, a tenyésztő, akár mert nem ért a gép kezeléséhez, akár mert gondatlan volt.

Ezt elkerülendő, tanuljuk meg a keltetőgépek kezelését, néhányszor gondosan szedjük széjjel, rakjuk össze, a használati utasítást minden esetben a legpontosabban tartsuk be, akkor veszteségünk soha nem lesz.

A géppel keltetett csirkék nem tetvesednek meg, nem úgy mint a kotlós által keltettek. A legnagyobb tisztaság, elővigyázat mellett is megtörténik, hogy kotlósainktól a fészek tetves marad s a kikelő csirkék eltetvesednek, kevésbbé gondos tenyésztőnél el is pusztulnak.

(Folytatjuk.)

Patkányt, egeret, mezei egeret csak
„Rafinol”
svábbogarat, csótányt, rusznit, haugyát
„Russin”

irtgyökeresen! Más állatra, emberre
veszélytelen. Napiárban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 35. sz.

Vásár és piac

Terménypiac. Azok a jelenségek, melyek a terménypiacon a múlt hét folyamán mutatkoztak, e héten még fokozottabb mértékben vannak érvényben. Nevezetesen a tiszavidéki buza teljesen hiányzik a piacról és ezért ára az általános lanyhaság dacára javulást tud felmutatni, ezzel szemben a más származású buzák újabb 35—45 fillérrel olcsóbbodtak. Továbbra is fennáll az a helyzet, hogy vidéken a buza ára jelentősen magasabban áll, mint budapesti paritásban, a fővárosban ugyanis még mindig igen nagy készletek vannak beraktározva, viszont vidéken nem áll megfelelő mennyiségű áru rendelkezésre. A lanyha irányzat következtében a buza ára csaknem a békebeli legalacsonyabb árnívón mozog. Ugyancsak gyenge a rozs irányzata is, az alacsony árak mellett kínálat alig jelentkezik, mert jobban kifizeti magát a rozs takarmányozási célra való felhasználása, mint értékesítése. A takarmánycikkekben is hasonló a helyzet, a gyengülés itt is jelentős. A forgalom igen csekély, csupán napiszükséget kielégítésére szorítkozik. Hivatalos árfolyamok: Buza 77 kg-os ti-

szavidéki 23.60—24.10, felsőtiszai 21.60—21.85, egyéb 20.35—20.90, buza 78 kg-os tiszavidéki 23.95—24.35, felsőtiszai 21.80—22.05, egyéb 20.60—21.10, buza 79 kg-os tiszavidéki 24.25—24.70, felsőtiszai 22.00—22.30, egyéb 20.90—21.35, buza 80 kg-os tiszavidéki 24.40—24.80, felsőtiszai 22.15—22.40, egyéb 20.85—21.50, rozs pestvidéki és más származású 11.00—11.10, takarmányárpa 1a 15.00—15.50, középminőségű 14.00—14.50, sörárpa felsőmagyarországi 18.00—21.00, egyéb származású 16.75—19.00, köles 9.50—11.00, zab 1a 13.25—13.75, középminőségű 12.40—12.80, tengeri tiszántúli állomásokról 12.20—12.40, egyéb állomásokról 12.40—12.70, buzakorpa 8.50—8.70, lucerna magyar 125.00—145.00, lóhere nagyarányos 80.00—95.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

A „Ratinolról“ az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsőően. A többek között ezt írja Andrassy Mihály gróf szigetvári intézősége: A „Ratinol“ nagyon jó eredménnyel végződött. — Így ír Ferentzi Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészállatok istállójában befészkelődött patkányokat a „Ratinol“ előírásos használata teljesen kiirtotta“. — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-utca 36.

Vitezek hivatalos biztosító intézete a **Gazdák Biztosító Szövetkezte** Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfővárosi IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 28. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Kép a vitézi avatásról

E szép színes nyomat örökíti meg a az eredeti kép nemcsak minden felavatott vitéznek kedves és méltó emléke lesz, de minden vitéz lakásának díszül is szolgál.

A kép nagysága, szegély nélkül 46×62 centiméter.

Vitézi Avatás magasztos jelenetét. Ez A kép ára (a vitéz neve és avatási napja feltüntetésével, mely a megrendeléskor megadandó), aranynyomással 2.20 P. Postai kiküldésnél ajánlva, kemény karton borítékban, az összeg előzetes beküldése mellett, 3.— P. Utánvét 3.25 P.

Megrendelhető: dr. Keöpe Viktor, Budapest, I, Uri-utca 3. szám.

Kapható a hirdetés megszűnése után is.

Árpádházi Szt Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojás hozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) |
Amerikai fehér Leghorn

Fehér Wyandotte
Óriás pekingi kacsza

törzseiből tenyésztőjakok, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan el-5 díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyészállatkiállításon a földművelésügyi minisztérium tenyészői nagy díját.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékben házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönöket évi 90%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-37

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi cimerral, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkliisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
Budapest,
vitéz Siposs Sándor IV., Hajó-utca 12—14 (Belváros)
Telefon: Aut. 812—40.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda Rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Fhg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Merdán M.

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 11. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 MÁRCIUS 16

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacsekkasz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

Márciusi lélek

A nemzeti lélek, a nemzeti társadalom a maga összetettségében az egyén lelkialkatához hasonló módon sajátos tulajdonságokat, jellemző vonásokat mutat. Mint ahogy az egyénekben egy-egy tulajdonság, az erő, szorgalom, lustaság, nemtörődömség tulsúlyba kerülhet, vagy pedig kellő egyensúlyban mutatkozik, aszerint, hogy milyen faji vérkeveredés és leszármazotti összetétel alakítja ki ösztönéletét, lelkületét, úgy alakul ki a népek jelleme is. A fajták keveredése, a környezet, a történelmi helyzet, a vallás, a foglalkozás hatóereje együttvéve alakítja egy nép jellemét.

Tagadhatatlan, hogy más az angol, mint akár a vele rokon német, vagy skandináv, más a francia, mint az olasz, más a lengyel, mint az orosz és más a magyar, mint a török. Egy nemzet boldogulásának, sikerének titka a kedvező földrajzi, politikai, gazdasági adottságokon kívül feltétlenül ugyanaz, mint az egyes emberé, a kitartó, józan, energikus és élelmes nemzet jobban boldogul, mint a könnyen lankadó, letargiába eső, légvárakat építő, lagymatag és élhetetlen nép.

Az élni akarás, a nemzeti ambíció, a saját hibáit felismerő és ellensúlyozó öntudatosság feltétlenül a

A pozsonyi országgyűlési ifjúság bevonulása Bécsbe, 1848 március 14-én. (Egykori könyvomat után.)

legfontosabb jellemvonás valamennyi között, míg a „nye poz volim“, vagy a mindent helybenhagyó „dobzse“ elgáncsolja a sikert.

A magyar nemzet ezeréves történetében, mint egyik életre, boldogulásra, sikerre jogosító jellemvonás nyilvánult meg, sok rossz tulajdonság mellett, ennek a népnek öntudata, harciassága, akadályokon átgázoló, erős lendülete és uralkodni akarása. Még a legnagyobb ellensége sem tagadhatja, hogy a magyar ur-nép volt mindig, nem termett szolgának és nem soká tűrte az elnyomatást.

A diadalra segítő, rabbilincseket szaggató élni-akarás, a nemzeti erő lendületének egyik gyönyörű megnyilvánulása volt a szabadságharc, a márciusi napok mámoros diadalutjától egészen a segesvári ütközetig, ahol a magyar szabadság Tyrtäusa, Petőfi is életét áldozta a hazáért, a világosi fegyverletételen át, az aradi kivégzésekig, amikor annyi nagy férfiú ment felemelt fővel a vesztőhelyre, mintha a siralomház, a bitó valami felmagasztalás, valami nagy kitüntetés volna.

Ne mondja senki, hogy ez a nagy lendület, a nemzeti akarat e hatalmas lángja eredménytelenül akadt el és hamvadt ki, mint valami lápfény. Nem. Ez a lendület meghozta a maga eredményét, ha nem is rögtön, meghozta tizenkét, tizennyolc esztendő múlva, amikor a magyar nemzet mégis kivivta a maga relatív önállóságát, annyit mindenesetre, amennyit a nagy erőfeszítés és áldozat nélkül el nem ért volna.

Ez a gyönyörű lelkesülés, ez az áldozatra nem tekintő hazafiasság, az élni, győzni, uralkodni akarás, ezer éven át számtalanszor nyilvánult meg a legkü-

lönbözőbb formában. Megnyilvánult a nagy királyok uralkodása alatt bölcs törvényekben, diadalmas hadjáratokban, majd a nehéz időkben, egyedülálló hőstettekben, fellángolásokban. Ez tette lehetővé, hogy a nemzet mindig újra, meg újra feltámadt sirjából, hogy mindig újra visszaszerezte területi, hatalmi egységét. Ez fogja hegemoniáját a Duna-medencében előbb-utóbb ismét helyreállítani.

Ime, itt a magyarázata annak, miért kell a márciusi napok eseményeire mindig örömmel, büszkén tekintenünk, miért kell a dicsőséges tavaszi ébredés emlékét ápolnunk, emlegetnünk. Mert ugyanaz az erő lobogott a márciusi ifjak, a negyvennyolcas vezérek és nép lelkében, amelyik erő Magyarországot nyolcvankét év multán, vagy ezután is bármikor, tul minden belenyugváson, megalkuváson, letargián, a feltámadásra, a diadalra segíti.

Mint a föld alól, patakok felszabadulásából, szelek járásából, a csendesen folydogáló magyar vérerekből feltörő tűz, ugy támadt valahonnan ez a nemzeti hősiesség, negyvennyolc márciusában, hogy megküzdjön hatalmasnak látszó erőkkel, hogy egy csodálatos hadjáratban évszázados tradíciókkal fegyelmezett, kitűnően felszerelt, rendes hadsereget megfutamtison a maga ujoncaival, vagy kaszás, kapás népével.

Nagy tanulság rejlik ebben. A szellem diadala az anyag felett. A hit, a lélek, az áldozatos lelkesedés győzelme a regula, a tulerő, a legyőzhetetlennek látszó akadályok felett.

Ó, márciusi lélek, diadalmas akarás, jövel, ébressz, indits, szabadits fel újra minket!

vitéz F. J.

A Kormányzó átvette az Annunziata-rendet

— Rendkívüli ünnepélyes fogadás — Arlotta követ kitüntetése —

A Kormányzó csütörtökön délbén Mario Arlotta olasz királyi követet, Giovanni de Astis követségi titkár, Giovanni Battista Oxilia alezredes, katonai attasé és Mario Conti követségi titkár kíséretében *rendkívüli ünnepies kihallgatáson fogadta, amely alkalommal a követ III. Viktor Emánuel olasz király által adományozott Annunziata-rendet nyujtotta át.*

Az ünnepies alkalommal Horthy Miklós kormányzó átadta Arlotta követnek az I. osztályu magyar érdemkeresztet és a követség még magyar kitüntetésben nem részesült egyik tagjának, Mario Conti követségi titkárnak a III. osztályu magyar érdemkeresztet.

Az ünnepies kihallgatáson közreműködött: Vértessy Sándor dr., a kabinetiroda főnöke és a külügyminiszter távollétében Khuen-Héderváry Sándor gróf, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter.

Arlotta Mario olasz királyi követ rendkívüli kihallgatásának ünnepies jellegét dokumentálja az, hogy a követ a kormányzó szárnysegédje, Scholtz folyamórkapitány, továbbá az egész követségi személyzet kíséretében a kormányzó autókön vonult fel a királyi palotába. A budai lánchidfőtől kezdve nyolc-nyolc fehérlovas diszrendőr parancsnokuk vezetése alatt körülvette a követ autóját és felkísérte a királyi palota kapujáig.

A királyi palota udvarán katonai diszszázad volt felállítva zászlóval és zenekarral. A zenekar, a követ érkezésekor, a diszszázad tisztelgése mellett, az olasz királyi himnuszt és a magyar Himnuszt játszotta.

A királyi palota előcsarnokában a szertartási igazgató fogadta a követet és kíséretét és felvezette az elsőemeleti szertartási terembe. A lépcsőn kétoldalt álltak a palota-őrség és a lovas testőrszakasz testőrei régi huszárruhában, majd a szertartási-terem előtti előcsarnokban Zrinyi-korabeli, festői öltözetben alabárdos testőrök. A szertartási teremben Vértessy Sándor dr., a kabinetiroda főnöke és a külügyminiszter helyettesítésében Khuen-Héderváry Sándor gróf, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter fogadta a követet, aki ezután egész kíséretével együtt lépett be a következő terembe, a Kormányzó elé.

A követ ékes szavak kíséretében nyujtotta át Magyarország kormányzójának az olasz király által küldött Annunziata-rend jelvényét, amelyet a Kormányzó az olasz király kitüntetése iránti meleg köszönet kifejezésével és az olasz nemzet iránti őszinte szeretetének hangoztatásával vett át.

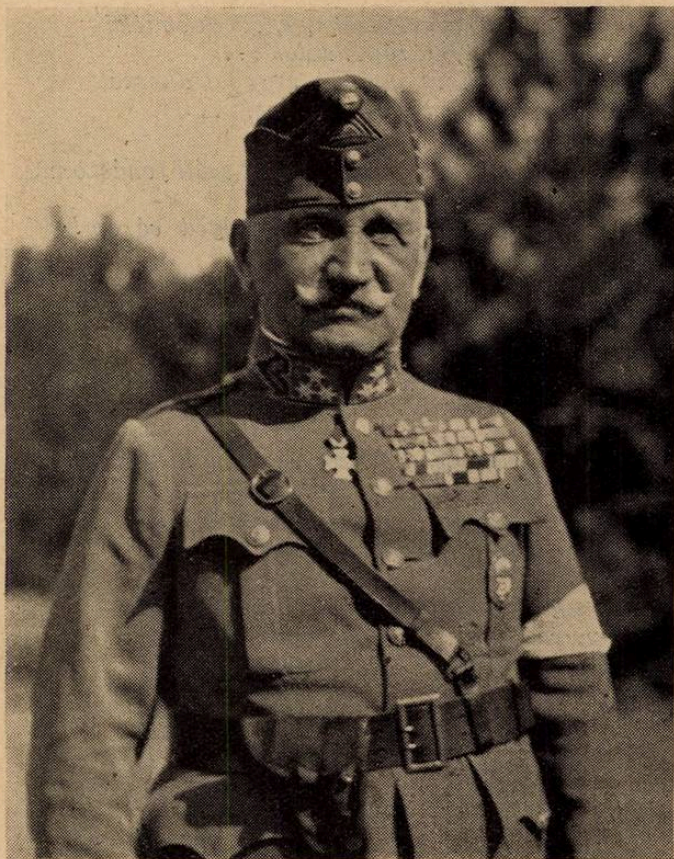
Ezután a kormányzó sorban megszólította a követet és a követség jelen volt tagjait. Az ünnepélyes kihallgatás megtörténtével az olasz urak ugyanolyan szertartások között távoztak, amint felvonultak. A zenekar ismét szólott, a követ elvonult a diszszázad arcvonala előtt, felemelt karral tisztelgett a magyar zászlónak, a fehér lovasok ismét körülvették a lépésben távozó autót, lekísérték a Lánchidfőhöz, ahonnan most már gyors hajtással tért vissza a követségi palotába.

Ilyen ünnepélyes külsőségek közt fogadtatás még nem volt Horthy Miklós kormányzóságának ideje alatt.

A honvédfőparancsnok nyugalomba vonult

vitész Bulcsi Janky Kocsárd lovassági tábornok felmentését kérte — A Kormányzó rendkívül megleghangu kézírata

A Kormányzó, vitész Gömbös Gyula honvédelmi miniszter előterjesztésére, Bulcsi vitész Janky Kocsárd honvédfőparancsnokhoz rendkívül megleghangu kéziratot intézett, amellyel őt állásától felmenti. Vitész Janky Kocsárd egészségi állapota már huzamosabb ideje kedvezőtlenre fordult és most kénytelen volt felmentését kérni, mert alaposabb gyógykezelését tovább nem halaszthatja.

Vitéz Janky Kocsárd abban a nagyragu és kivételes fontos állásban, amelytől most megválík, rendkívüli és maradandó érdemeket szerzett. Ezeket az érdemeket a legnagyobb melegséggel és elismeréssel méltányolja a kormányzói kézirat, mely kiemeli a honvédfőparancsnok odaadó tevékenységét azon a téren, hogy „a nemzet és a haza támaszát képező magyar kir. honvédség szelleme és kiképzése minél magasabbra emeltessék”.

Vitéz Janky Kocsárd, akinek példás katonai erényei közismertek, 1868 február 11-én Déván született, 1889-ben

mint az 1. számú közös huszárezred hadnagya hagyta el a bécsujhelyi akadémiát. 1896—1899-ig a hadiiskola hallgatója, majd vezérkari szolgálatot teljesít, 1900-ban a 8. közös huszárezred kapitánya. 1903 márciusában a vezérkari testületbe veszik fel. Hat éven át működik a kassai honvédkerületi parancsnokságnál, 1909-ben a temesvári lovashadosztály vezérkari főnöke, 1911-ben Frank Libor gy. tábornok, hadseregfelügyelő szárnysegéde. 1914-ben, a háboru kitörésekor, alezredesi és ezredparancsnoki minőségben került a cs. és kir. 4. huszárezred élére. 1916 elején magasabb parancsnokságot ruháztak rá: előbb gyalog-, majd lovasdandárparancsnok volt és mint tábornok, kitüntetésekkel diszítettten tért haza az olasz frontról. A Mária Terézia-rend, a második és harmadik osztályu vas-korona-rend, a Lipót-rend, az I. osztályu érdemrend és számos más kitüntetés tulajdonosa. Jelentékeny része volt a nemzeti hadsereg megszervezésében, amelyben 1919 szeptember 18 óta szolgált. Vitész Janky Kocsárd 1925 óta lovassági tábornok.

A Kormányzó a következő legmagasabb kormányzói kéziratot intézte vitész Janky Kocsárd honvédfőparancsnokhoz:

„Kedves vitész Janky lovassági tábornok!

Mély sajnálattal értesültem jelentéséből, hogy az ön régebben megtámadott egészsége immár halaszthatatlanul huzamosabb pihenést és gyógykezelést igényel, mely körülmény megakadályozza önt abban, hogy a honvédfőparancsnoki felelősségteljes állást továbbra is betöltse.

Ezirányu kérésének helyt adva, önt az 1925 november 18 óta viselt szolgálati állása alól felmentem.

Több mint negyvenévi szolgálat alatt ugy a világ-háboru forgatagában — mint kipróbált parancsnok és csapatvezér —, nemkülönben a békeévek felelősségteljes állásaiban — mint vezérkari és csapattiszt — helyét mindenkor kiválóan megállotta. Összegyénisége a tisztnek mindig mintaképe volt. Fényes katonai pályájának leg-eredményesebb részét azonban a több mint négyévi főparancsnoki működése képezi, mert tudásának legjavát és bőséges háborus tapasztalatait rendelkezésre bocsátva, a legszelebb téren működhetett, hogy a nemzet és a haza támaszát képező magyar királyi honvédség szelleme és kiképzése minél magasabbra emeltessék.

E kimagasló, minden áldozatra kész és a legönzetle-nebb hazaszeretettől áthatott szolgálataiért őszinte köszönetemet és „Különös dicsérő elismerésemet“ fejezem ki.

Végül, mint hő kívánságomat tolmácsolom, hogy egészsége mielőbb tartósan helyreálljon. Nagy tudására és sokoldalú élettapasztalataira a jövőben is számítok.

Gömbös s. k.

Horthy s. k.“

Siremléket vitész Tersztyánszky ezredesnek!

A budapesti m. kir. 1. honvédgyalogezred parancsnoksága, továbbá a Magyar Vivó Szövetség, végül a Magyar Atlétikai Club felkérík az egész országot, adakozzék vitész Tersztyánszky Ödön ezredes siremlékére. Tersztyánszky ezredesben hős katonát, nemesszívü bajtársat, szeretetreméltó embert és vérbeli sportférfiut veszítettünk el, aki mint vivó számtalan alkalommal vitta ki magának a bajnoki címet és legutóbb, az amszterdami

olimpiáson, mint világ bajnok, az egész magyar nemzetnek örömet, büszkeséget szerzett. Megérdemli, hogy sirját az a siremlék diszítse, amelyet a magyar nemzet filléreiből emeltek.

Adakozzék mindenki tetszése szerint. Az adományokat a budapesti 1. honvédgyalogezred parancsnokság címére kell küldeni, Budapestre, IX. ker., a külső Üllői-uti kasszányába.

Március*

Irta: Gabányi János tábornok.

Megtört a tél jege, rügyeznek a lombok.
Itt a március, közelg a tavasz ...
Mi az, mire én most merengve gondolok?
Szenvedő honom, hazám! Te vagy az!

Két márciust látok multunk bus ködében.
Az egyik dicső, megráz, lelkesít.
Zug a „Talpra magyar!” márciusi légben,
Harcra riasztja népünk ezreit.

S — Petőfi szózata — tavaszi áradat —
Megmozdított egy egész nemzetet ...
Kossuth lángszavára Görgei, Bem alatt
Harcolt és győzött a honvédsereg.

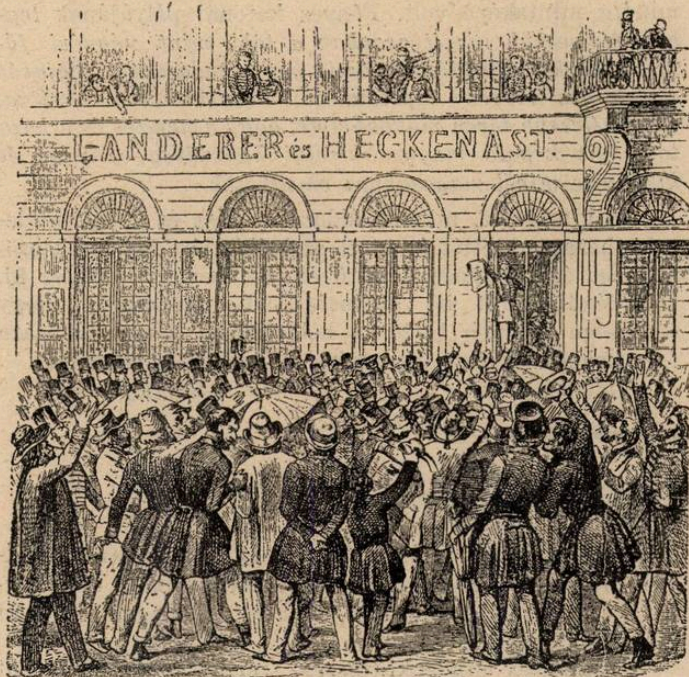
Branyiszkó, Isaszeg, Nagyszeben, Budavár ...
Mindenütt győztek a hős honvédek.
Csak — előre mentek! Győzni, vagy meghalni:
Lelkükben — ez az elszántság égett.

Magyar szabadságért halálig küzdöttek.
Szabad hazáért vívtak száz csatát ...
Büszke vagyok rátok, derék honvédek!
Öröm, csodálat keblem hatja át!

... Most hirtelen, mint a derült égből villám
Eltűnik e kép. Szörnyű, mit látok ...
Más tavasz emléke nehezedik reám,
Más márciuson ül — rémes átok.

Hosszu, nagy háboru pusztítá nemzetem.
Évekig gyöttré szenvedő magyart.
Hiába küzdött bátran, hőiesen,
Kiesett végül kezéből a kard.

* Mutatvány a szerzőnek „Töviskoszorú” című versköte-
téből, melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur az
ifjúsági könyvtárakba hivatalosan besorozott.

1848 március 15. Irányi Dániel megmutatja a népnek
a szabad sajtó első nyomtatványát, a „Nemzeti dal” első
példányát. (Egykori fametszet után.)

Aljas árulás és titkos aknamunka
Földrepiporta fáradt népemet.
S — ki győzelmi zászlót büszkén lobogtatta:
Rut hazátlanok áldozata lett.

S hangos gunyakacajjal nyertes, gögös Nyugat
Rügyfakadáskor széttépte hazánk ...
És azoknak dobta a vérző tagokat,
Kik, mint hiénák, lestek már reánk!

Rémes volt e tavasz! Szörnyű, véres emlék!
Szívem elszorul, ha rágondolok ...
Egy ezeréves hont gyáván szaggattak szét
Kikért véreztünk tíz évszázadot! ...

Isten, ki mennyben vagy, Hozzád száll fohászom..
Tekints e népre, tégy igazságot!
Ne büntess már minket! Segítséged várom!
Óh, muljék el rólunk az átok!

Sujtsd porba azokat, kik elvették honunk;
Győzzön az erkölcs a gazság felett!
Mindenható Isten, Hozzád fohászkodunk:
Mentsd meg e hazát, magyar nemzetet! ...

És ti, magyar ifjak! Szól szavam hozzátok:
Alljatok össze, mint gránitszikla!
Nagyszerű feladat, ami vár reátok,
Ha fölharsan a harci trombita!

Ha majd elérkezik szent feltámadásunk
S — harcolnotok kell igazságunkért:
Mindnyájatokat az első sorban lássunk,
Csak így arattok örökzöld babért!

Karddal és ágyuval! Előre, daliák!
— Mint atyáitok költönnk szavára —
Igy majd eléritek Brassót s az Adriát
S büszkén vonultok Pozsonyba, Kassára!

Régi honvédekhez méltóan küzdjete ...
Nem marad el a végső diadal.
Magyarok Istene ott lesz majd veletek,
Ha ismét fölzeng a „Talpra magyar!”

Mint Bem honvédei és Muhr hős csapata:
Előre ifjak, magyar tigrisek!
Gyáván meneküljön ellenségnek hada,
Ha leszámolni — vele küdöttek!

És midőn a harcban, harci fergetegben
Ifju kebletek utolsót sóhajt:
Boldog örömsugár égjen szemetekben
És suttogjátok: „Ne bánts a magyart!” ...

Boldog lesz álmatok, mert ifju véretek
Elrabolt honunk rögeire hull
S — ott a legszebb virág, melyért küzdöttetek.
Feltámadásunk rózsája virul.

Gyönyörű március lesz ez, hős leventék!
Szébb, mint Petőfi márciusa volt ...
Széttöríték hazánk kínzó rabbilincseit
S becsületünkről — eltűnik a folt! ...

Fadrusz János gyönyörű alkotásának, a pozsonyi Mária Terézia-szobornak három darabja. Középen a királynő koronás feje, kétoldalt a két magyar vitéz. A szobrot cseh legionáriusok rombolták le kilenc évvel ezelőtt, Masaryk G. Tamás elnöksége idején.

Vitéz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv ev. püspökhelyettes halála

A magyar evangélikus egyházat és a Vitézi Rendet súlyos veszteség érte. Vitéz Kendeh-Kirchknopf Gusztáv dr., bányakerületi központi lelkész, püspökhelyettes, az Országos Luther Szövetség igazgatója, a magyar evangélikusok egyik legjelesebb papi vezetőembere, március 9-én, vasárnap délután, negyvenhét éves korában hirtelen meghalt. A kiváló egyházi szónok vasárnap délelőtt rendkívül mély és fenkölt szentbeszédet mondott. A szónoklat után rosszul lett és az ágyához siető orvosok már nem tudták megmenteni.

Kendeh a régifajta, izig-vérig idealista lelkipásztorok közül való volt. Szervezetét, idegzetét azok a harcok örökték fel, amelyek az erdélyi magyar evangélikusok vezéréként, a megszálló román hatalommal kellett vívnia. Erdély magyar evangélikusai az összeomlás után Kirchknopfbán látták azt az egyéniséget, aki a pusztuló gyülekezeteket meg tudja menteni, az interregnum idejére egyházkerületi főjegyzővé választották. Ebben a minőségben azután olyan nyomatékka és eréllyel képviselte a magyar érdekeket, hogy helyzete Bukaresttel szemben rövidesen tarthatatlanná vált. 1923 decemberében öttagu családjával együtt menekülnie kellett. Budapestre jött akkor Kirchknopf Gusztáv s itt Raffay Sándor püspök vette maga mellé. Azóta az egyházkerületi másodlelkész rendkívül kényes, nagy tapintatot és munkabírást igénylő feladatkörét látta el, általános meglegedésre. Pályájának kezdő éveiben Aszódon, Ikladon és Késmárkon volt lelkész, majd a háború kitörésekor frontszolgálatra jelentkezett s mint tábori lelkész négy esztendőt töltött a harcúterén, számos kitüntetést szerzett és 1928-ban vitézzé avatták. Kitűnő képzettségét, pompás nyelvtudását a külföldi összeköttetések fenntartásában is értékesítette az egyház és különösen az utóbbi időben, központi megbízatással, számos esetben képviselte világszövetségek gyűlésén a magyar evangélikusokat.

Halála, igen sok tisztelőjén kívül, elsősorban feleségét, sz. Laukó Ilonát és négy felnőtt gyermekét borítja gyászba. Vitéz Kendeh dr. holttestét még vasárnap este kiszállították a kerepesi temetőbe, kedden reggel a Deák-téri templomba hozták, s innen temették kedden délután három órakor nagyszámu híveinek és tisztelőinek őszinte részvéte mellett. A beteg Raffay püspök megbízásából a gyászszertartást az egyházkerület nevében Kovács Andor békési esperes, orosházi lelkész, a pesti magyar egyház részéről Kemény Lajos igazgatólelkész végezte.

Meghalt Tirpitz admirális

Tirpitz admirális csütörtökön délelőtt az isarvölgyi Ebenhausenben levő szanatóriumban 81 éves korában meghalt.

Tirpitz Alfréd Frigyes 1849 március 11-én született Küstrinben, ahol édesatyja felebbviteli törvényszéki tanácsos volt. 1865 áprilisában lépett be, mint kadét, az akkor még porosz haditengerészethez és 1869-ben lett tengeri alhadnagy, 1900-ban nemességet kapott és 1911-ben lépett elő tengeraggyá. Tirpitz, aki azelőtt politikával sohasem foglalkozott, 1897-ben a birodalmi tengerészeti hivatal államtitkára lett, majd 1898-ban porosz állami miniszterré nevezték ki. 1908-ban átvette a birodalmi tengerészeti hivatal vezetését. A német flotta fejlődésének története elválaszthatatlan az a nevével. Az 1897. évi flottanovellával megteremtette az alapját a

német haditengerészet kiépítésének, amit még jobban kiterjesztett az 1900-ban hozott flottatörvény. 1916 márciusában lépett vissza Tirpitz tengeraggy a birodalmi tengerészeti hivatal vezetéséről.

A háború kitörése után azonnal harcha akarta vetni a hajóhadat és mindig szembeszállt azzal a felfogással, hogy a hajóhadat egy bizonyos későbbi, kedvező időpontra tartogassák. Teljes visszavonulására az adott okot, hogy az U-hajókat ideiglenesen kivonták a hadműletekből.

A háború után a tengeraggyot 1924 májusában Felsőbajorországban német nemzeti programmal képviselővé választották. Az 1928. évi birodalmi gyűlési választásokon már nem jelöltette magát. 1929 áprilisában a német nemzeti párt diszelnökévé választotta meg.

Sulyos repülőszerencsétlenség Prágában

A Masaryk-ünnepségek csütörtöki napja borzalmas szerencsétlenséggel végződött. A prágai helyőrség délután diszszemlére vonult ki s ezzel egyidejűleg a prágai repülőosztág 40 katonai repülőgépe is felszállott. A repülőstaféta a tschimiszi rét felett folyt le, a bocsnitzi elmeógyógyintézet környékén. Alig fejlődött rajba a 40 repülőgép, két monoplán mintegy 40 méter magasságban összeütközött. A szerencsétlenség közvetlenül az elmeógyógyintézet felett történt. Mind a két gépen két-két pilóta volt, akik közül azonban csak egynek volt annyi ideje, hogy kiugorjon a zuhanó gépből és meghuzza az ejtőernyő csatját. Az ejtőernyő nem nyílt ki s a pilóta az ezer és ezer főnyi nézőközönség szemeláttára a földre zuhant, ahol szétroncsolt tagokkal, holtan terült el. Közben a két repülőgép is földet ért s teljesen összeroncsolódott. A három pilóta szörnyethalt.

A szerencsétlenség a nézőközönség sorában nagy pánikot keltett s igen nagy rémület támadt az elmeógyógyintézetben is. A repülőstafétát félbeszakították. A négy holttestet koporsóba tették és délután hat óra-kor a helyőrségi halottaskamrába vitték.

A borzalmas repülőszerencsétlenség négy halottja a következő: Becka alhadnagy, Matejka tiszthelyettes, Cabalka szakaszvezető és Kircha pilóta. A két repülőgép a 21 gépből álló második rajhoz tartozott, amelynek az volt a feladata, hogy Masaryk elnök keresztnévének kezdőbetűjét rajzolja az égre. A két repülőgép a nagy „T“ betű keresztvonalánál ütközött össze. Az elnök vezetéknévének kezdőbetűjét, az „M“ betűt, a második raj rajzolta az égre, mielőtt azonban az „M“ betű elkészült volna, megtörtént a szerencsétlenség.

A nuncius bucsuja a Kormányzótól

Nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója szerdán déli félegy órakor másfél órás kihallgatáson fogadta Orsenigo Cesare pápai nunciust, aki ez alkalommal adta át visszahívólevelét. A nuncius Kaldey Umberto nunciaturai uditore kíséretében jelent meg a Kormányzó előtt. A kihallgatáson jelen volt Khuen-Héderváry Sándor gróf meghatalmazott miniszter és Vértessy Sándor, a kabinetiroda főnöke. Az audiencia

végén a Kormányzó szívélyesen vett bucsut a nunciustól, akinek dedikált arcképét nyújtotta át.

A Kormányzó külön is kitüntette a nunciust, amennyiben az elsőosztályu magyar érdemkeresztet adományozta neki.

A visszahívólevelél átnyújtásának alkalmával egyébként egész Magyarország is bucsut vesz Orsenigo nunciustól, még pedig igen nagy szívélyességgel és őszinte tisztelettel.

Orsenigo igen fontos pozícióba kerül, a német birodalom fővárosában, ahol ismét bizonyosságot adhat kiváló diplomata tehetségéről, amelyről nálunk is gyakran nehéz helyzetekben volt alkalma bizonyosságot tenni. Új állomáshelyére a magyar nemzet rokonszenve és hálája kíséri.

„Corvinus“, Boltraffio képe Mátyás királyról, melyet lord Rothermere a Kormányzónak ajándékozott.

A Kormányzót ünnepelte Budapest háziezrede.

Vasárnap délből lelkes ünnepség volt a Városi Színházban. Budapest volt háziezrede, a Mária Terézia nevét viselő 32-es gyalogezred rendezett diszeloádást a színházban, a Budapesten felállítandó 32-es hősi szobor javára. A nézőteret zsufolásig megtöltötte az előkelő ünneplőközönség. Horthy Miklós kormányzót tinódi Varga Sándor tábornok, a 32-es szoborbizottság elnöke, üdvözölte. A diszeloadás prologussal kezdődött, amelyet Farkas Imre irt és Tőkés Anna adott elő. A gazdagműsorú előadáson különösen nagy sikert arattak: Relle Gabriella, Bajor Gizi, Dajbukát Ilona, Göth Sándor, Somlay Károly, Bársony István, Boros Géza és Békefy László. Különösen nagy hatást keltettek a zenészsámok, amelyeket Fricsay Richárd vezetésével a honvédgyalogezred zenekara adott elő.

Uj elnevezést kaptak a honvéd gyógyházak.

A Kormányzó ur megengedte, hogy tízéves kormányzói jubileuma alkalmával a honvédségi jóléti alap tulajdonát képező balatonfüredi gyógyház a jövőben „Horthy Miklós magyar királyi honvédtiszti gyógyház“-nak és a balatonföldvári üdülő pedig „Horthy Miklós m. kir. honvédtiszti üdülő“-nek neveztesse el.

VITÉZI ÉLET

Nem lesz vitézavatás!

Az „Egyenlőség“ és más lapoknak azon közleményeire vonatkozólag, mely szerint a Kormányzói jubileum alkalmával vitézi avatások lesznek, az Országos Vitézi Szék a Miniszterelnökség sajtó-osztálya útján az összes napilapokban 1930 február hó 27-én az alábbi helyreigazító cikket tette közzé:

„Nem lesz vitézavatás a Kormányzó jubileumán. Egyes lapoknak arra a közlésére vonatkozólag, amely szerint Magyarország kormányzójának küszöbön álló tizéves kormányzói évfordulója alkalmával nagyszabású vitézavatás lenne, az Országos Vitézi Szék ezután kívánja tudomására hozni az érdekelteknek, hogy a tizéves évfordulóval kapcsolatban semmiféle vitézzéavatás nincs tervbevéve“.

Megítélt föld.

Az Országos Földbirtokrendező Bizottság folyó évi február hó folyamán az Országos Vitézi Szék részére vitézi telkek céljaira juttatott:

Nőtincsen, Nógrád vm., 8 kat. holdat; Abaujkéren, Abauj-Torna vm., 4 kat. holdat; Mátraverebélyen, Nógrád vm., 1170 négyszöglet; Csávolyon, Bács-Bodrog vm., 15 kat. holdat; Borótán, Bács-Bodrog vm., körülbelül 101 kat. hold 1200 négyszöglet; Csaholcon, Szatmár vm., 455 kat. hold 1994 négyszöglet; Büttösön, Abauj-Torna vm., 151 kat. hold 1376 négyszöglet; Medgyesbodzásán, Csanád-Arad vm., 7 kat. hold 800 négyszöglet; Csákváron, Fejér vm., 7 kat. holdat; Bodajkon, Fejér vm., 11 kat. hold 600 négyszöglet; Kőröshegyen, Somogy vm., 9 kat. holdat; Somogy-szilen, Somogy vm., 5 kat. hold 800 négyszöglet; Nagylókon, Fejér vm., 400 négyszöglet; Inkén, Somogy vm., 72 kat. hold 628 négyszöglet; Viszákon, Vas vm., 15 kat. holdat; Etyeken, Fejér vm., 5 kat. hold 1163 négyszöglet és Kabán, Hajdu vm., 16 kat. holdat.

O. V. Sz.

Felhívás.

Az OFB. Inke község (Somogy vm.) határában, a herceg Hohenlohe Kraft Keresztély-féle vagyonszármazási területekből 67 kat. holdat az O. V. Sz. részére juttatott vitézi telkek céljaira.

Felhívja az O. V. Sz. az érdekelteket, hogy ezen ingatlanból való vitézi telkekhez juttatás iránti kérelmeket a vármegyei Vitézi Széknek (Kaposvár) adják elő, hol az ingatlanra vonatkozólag bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Elsősorban somogyvármegyei vité-

zek kérelme vétetik figyelembe. (24/II. 1930.) O. V. Sz.

Budapest III. ker. vitézeihez!

A székesfőváros III. ker. vitézei március 20-án, este 8 órakor a Korona-vendéglő különtermében családias bajtársi összejövetelt tartanak. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány.*

Ismerkedési est a II. kerületben.

A II. ker. vitézei a II. ker. Csaba Lövészegyesület tagjaival együttesen március 2-án este 7 órai kezdettel ismerkedési estélyt tartottak, báthi Báthi Gyula koronaőr, alezredes, dr. Bozóky Ádám törvényhatósági bizottsági tag, a budai polgári lövészegylet lövész mestere és egy a II. ker. vitézei, mint a Csaba Lövészegyesület tagjai és családtagjainak részvételével, a budai kath. legényegyesület székházában. Az estélyt vitéz Fehér Xavér Ferenc, vitézi hadnagy és a Csaba Lövészegyesület ügyvezető főlövész mestere nyitotta meg köszöntőjével, melyet a március 1-i ünnepség alkalmából mondott a Kormányzó Ur Öfömlétségére. Báthi Báthi alezredes, az összes lövészegyesületek atyja, köszöntötte a Csaba Lövészegyesület elnök-főlövész mestereit, ifj. nagybányai vitéz Horthy Istvánt. Ezután Bányavölgyi Klárka szavalta el dr. vitéz Zerinváry Szilárd járásbíró „Horthy“ című költeményét. A lövészegylet indulója: „Fel, fel vitézek a csatára!“ után a „Csinom Palkó“ igaz magyar csárdás hangjaira megkezdődött a tánc, amely a legjobb és legszebb hangulatban reggelig tartott.

Műsoros vitézi est Dunapatajon.

A dunavecsei járás vitézei február 15-én rendezték szokásos műsoros estélyüket Dunapatajon a vármegyei zászlóalap javára. A kaszinó nagytermet zsufolásig megtöltötte a járás intelligenciája, élén gróf Teleki Sándor fővédnökkel és Plathy György országgyűlési képviselővel. A nagy gondal összeállított, nivós műsor minden egyes számát szünni nem akaró tapsokkal honorálta a lelkes közönség, különösen nagy hatást váltott ki Gyula diák beköszöntője és költeményei, valamint *Kacsók* Magda és Vargha Imre a Városi színház művészeinek énekszámai. Kijutott a tapsból a vitézi család két kis csöppségének: *Biró* Mártikának és *Kuthy* Klárikának, kik magyar tárcakat adtak elő gyönyörű nemzeti viseletben. A műsort tánc követte, mely a legjobb hangulatban a késő reggeli órákig

tartott. Az estély úgy anyagi, de különösen erkölcsi tekintetben a járás legsikerültebb mulatsága volt.

Járasi vitézi értekezlet a bodrogi (Zemplén m.) járásban.

A bodrogi járás vitézei folyó évi február hó 23-án összejövetelt tartottak, melyen a járás összes vitézei megjelentek. Megjelent azonkívül a vármegye ezidőszerinti székkapitány-helyettese, vitéz Lajtafalvy Lajos százados, vitéz Csajka Endre, a sárosi járás vitézi hadnagyja és vitéz Saáry Béla vármórszázados, aki a ricsai vármórkirendeltség parancsnoka. Vitéz Puskás Lajos járási hadnagy üdvözlő szavai után a vitézek jelenlegi gazdasági helyzetéről tartott értékes előadást. Vitéz Lajtafalvy Lajos százados a vitézeket érintő fontosabb rendelkezéseket ismertette és a háborús emlékérem elnyerésére vonatkozó intézkedéseket közölte a vitézekkel. Vitéz Csajka Endre a lövészegyesületek fontosságáról és tagozódásáról tartott ismertető előadást. Az értekezlet befejezése után a vitézek vitéz Puskás Lajos járási hadnagy vendégszeretettel élvezték.

A tatái levante lovaglő-iskola vitézei.

Mai számunkban közöljük a tatái levante-lovaglőiskola vitéz hallgatóinak képét. A vitézek e tanfolyamot 1930 január 3-tól február 15-ig di-cserekes eredménnyel végezték. (vitéz Farkas József, Mór; vitéz Nagy Gábor, Rábapatoná; vitéz Csertán János, Baranyaszentlőrinc; vitéz Paksy Sándor, Hódmezővásárhely; vitéz Korodi János, Mezőkovácsháza.)

A Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája műsoros estélye.

A Kormányzó Ur Öfömlétsége kormányzásának tizéves évfordulója megünneplésére a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája kebelében működő Gazda és Dalköre folyó évi március hó 1-én szépen sikerült műsoros táncestélyt rendezett.

Az iskola hatalmas tanterme megtelt ez alkalommal is illusztris közönséggel. Az izlésesen feldiszipált színpad és terem a rendezők fáradságtalan buzgóságát dicsérte.

A táncestély műsorának megkezdése előtt vitéz Horváth Iván, az iskola igazgatója, hazaszeretettől áthalt beszédet mondott a Kormányzó Ur Öfömlétsége ünnepelésére s befejezésekor a közönség mint egy test és lélek, állott fel, hogy a Himnusz elénekeldje.

Az iskola énekkara két szép régi magyar nótával nyitotta meg a műsort, Kovács Ferenc tanár vezetésével.

Irredenta szellemben megírt „Turán fia” című egyfelvonásos darab következett, melynek négy szereplője, Makrai Béni, 48-as katonatiszt szerepét vitéz Imrei Ferenc hűen adta, Zsolt urfi, a reménykedő, bizakodó magyar hős honvéd szerepét Egri Sándor hévvel, egész lélekkel mutatta be, Ákos urfit, a béna, rokkant katonát Erős Ferenc szépen játszotta meg, míg a Jóskát, a kis háziinást, vitéz Bugyi János közvetlen modorban személyesítette meg.

Utána a „Szecskavágó” című egyfelvonásos parasztkomédián sokat nevetett a közönség. Baka Gergely kisbirtokost vitéz Beke Bálint jól játszotta, Baka Gergelyné, a pattogós magyar menyecske szerepében Melegh Annuska kedves volt, Mihály bácsit, a ravasz, furfangos közvetítőt vitéz Dömötör Ferenc pompásan hozta a színpadra, míg a két utazót: Salgót, vitéz Harsányi János és Bácska Samut Békési János megtévesztésig hűen mutatták be.

„János gazda busul” című énekes monológgal szerepelt Szigeti Ferenc, ki bor mellett busuló magyar parasztot odaadással jellemezte.

Ismét az énekkar szerepelt két régi népdallal. Az énekesek is kivették részüket az ünnepeltetésből.

Végül az estély utolsó száma, a „Testamentum” című darab zárta be a műsort, mely szintén egyfelvonásos parasztkomédia; e darab a meglepetések egész sorát keltette a nézőkben. Ezer-Varró Andrást, a fáradságos, becsületes munka eredményeképpen ezer holdhoz jutott gazdag magyar parasztot vitéz Rigó Ernő kitűnően alakította. Hangja, mozdulata kifogás-

talán volt. Bence, öreg cselédet, a gazda jobbkezeit, hűséges szolgálóját vitéz Csanádi János jobban már nem domboríthatta volna ki. Márit, a gazdájába — ki özvegy ember — titkon szerelmes szolgát, Bruckner Irénke teljes meglepedésre játszotta. Legnehezebb szerepe volt s ezt mégis bájosan, könnyedén oldotta meg. Közvarró Lukácsot vitéz Csatári Ferenc, feleségét, Nagy Mancika, Bozsiknét Melegh Annuska és Rácot Hegyes István, az örökségre váró, irigy, veszekedő rokonokat méltó módon alakították.

Az egyes darabok konferálását vitéz Nagy Béla igen szellemesen, a közönség nagy tetszésnyilvánítása mellett mondotta el.

Az előadott műsordarabok egytől-egyik nagyon jól sikerültek, a szereplők könnyedén mozogtak a színpadon, mely egyrészt kitűnő felkészültségre vall, másrészt az egyéneknek a megfelelő szerepekhez való juttatásának tulajdonítható. A szereplők helybeli leányok és az iskola növendékei közül kerültek ki. Mindenki megérdemelt, bő tapsot kapott.

Műsoros rész után táncra perdült a közönség és a reggelig tartó kedélyes multság emléke sokáig fog élni a résztvevők lelkében.

Adományok nyugtázása.

Néhai vitéz Siménfalvy Tihamér tábornok, törzskapitány siremlékére a következő adományok folytak be, melyeket Bács-Bodrog vm. székkapitánya köszönettel nyugtáz:

Vitéz Rátvay Imre ny. tábornok 20; vitéz Zsákmány Miksa ny. tábornok 10; vitéz Horváth Márton ny. ezredes 10; vitéz Szécsy Imre ny. őrnagy 5; vitéz Kalocsay Ödön ny. százados 5;

vitéz Keszthelyi Orbán tanító 8; vitéz Ócsay József építész 19; vitéz Aba Zoltán tisztviselő 3; vitéz Kmetty István rendőrkapitány 3; vitéz dr. Szilvássy Béla ügyvéd 3; vitéz Buday József tanító 5; vitéz Török Ferenc orvos 3; vitéz dr. Kazinczy Gergely orvos 3; vitéz Gáthy Lajos gazdálkodó 3; vitéz dr. Galambos Zoltán tisztviselő 2; vitéz dr. Szikra Dezső tisztviselő 3; vitéz Szabó Gábor tisztviselő 3; vitéz Losonczy György tanár 2; vitéz Kovács József gazdálkodó 2; vitéz Halas Lajos gazdálkodó 2; vitéz Eszéki József gazdálkodó 2; vitéz Mák Péter gazdálkodó 4; vitéz Rapcsány István tisztviselő 2; vitéz Farkas Szűcs György gazdálkodó 1.50; vitéz Kuti Sándor gazdálkodó 1.50; vitéz Tamás József gazdálkodó 1.50; vitéz Horváth Sándor gazdálkodó 1.50; vitéz Császár András földműves 1.50; vitéz Kazonczai Imre földműves 1.50; vitéz Juhász János földműves 1.50; vitéz Farkas György földműves 1.50; vitéz Nagy József földműves 1.50; vitéz Vörös Imre földműves 1.50; vitéz Elek József földműves 1.50; vitéz Péter Imre földműves 1.50; vitéz Bugyi János földműves 1.50; vitéz Pető János földműves 1.50; vitéz Dobos István földműves 1.50; vitéz Dobos József földműves 1.50; vitéz Kiss Benedek 1.50; vitéz Hugyi András földműves 1.50; vitéz Herczeg Imre földműves 1.50; vitéz Hegyi István földműves 1.50; vitéz Agócs Antal földműves 1.50; vitéz Ignácz Gyuláné földm. 1.50; vitéz Gyertvai Márk földműves 1.50; vitéz Mikó Ferenc földműves 1.50; vitéz Benedek Antal földműves 1.50; vitéz Tornai István földműves 1.50; vitéz Kiss-Gombos Pál földműves 1.50; vitéz Szőke János földműves 1.50; vitéz Gyertvai Mihály földműves 1.50; vitéz Körösi Péter földműves 1.50; vitéz Szabó Antal földműves 1.50; vitéz Mikó János földműves 1.50; vitéz Kárász János földműves 1.50; vitéz Kárász Péter földműves 1.50; vitéz Balotai Lajos földműves 1.50; vitéz Barabás József földműves 1.50; vitéz Csánvi Mihály földműves 1.50; vitéz Földi János földműves 1.50; vitéz Jóhegyi Henrik földműves 1.50; vitéz Koboz Mihály földműves 1.50; vitéz Mészáros István földműves 1.50; vitéz Morvai István földműves 1.50; vitéz Timár Pál földműves 1.50; vitéz Csóti Mátyás földműves 1.50; vitéz Gombos György földműves 1.50; vitéz Karsai János földműves 1.50; vitéz Kökényes Mihály földműves 1.50; vitéz Mészáros Lőrinc földműves 1.50; vitéz Savanya Mihály földműves 1.50; vitéz Szabó Mátyás földműves 1.50; vitéz Keszthelyi Orbán tanító 4; vitéz Lovászi Márton földműves 1.50; vitéz Salamon Ferenc földműves 1.50; vitéz Vass Mátyás földműves 1.50; vitéz Gyuri Márk földműves 1.50; vitéz Szöllösi József földműves 1.50; vitéz Szöllösi János földműves 1.50;

(Jövő számunkban folytatjuk.)

Régi magyar vitézek csoportja a vitézi bálon

H I R E K

HETI NAPTÁR

Március	Rom. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
17 Hétfő	Patrik pk. ††	Gertrud	A hét elején a nap 6 óra 11 perckor kel és
18 Kedd	Sándor pk. ††	Sánd., Ede	18 óra 08 perckor nyugszik,
19 Szerda	József ††	József	a hét végén pedig 5 óra 59 perckor kel és
20 Csütörtök	B.CsákyM. ††	Hubert	18 óra 15 perckor nyugszik.
21 Péntek	Benedek ††	Benedek	
22 Szombat	G. Kat. ††	Oktávián	
23 Vasárnap	E. 3. Oculi	E. 3. Frum.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Március 15. 1848. A magyar szabadság napja. A márciusi ifjak e napon Petőfi, Vasváry, Jókai vezetésével, esős időben Landerer Heckenast hatvani-utcai nyomdájába vonultak, nemzeti zászló alatt s kinyomatták az éjjel megszóvegezett tizenkét pontot. Petőfi a Múzeum lépcsőjén nagy tömeg előtt szavalt a „Nemzeti dal”-t. A népgyűlés közönsége ezután a városházára vonult és a tanácstól a petíció elfogadását követelte. Nyáry Pál alispán néhány küldöttel a helytartótanácsot kereste fel, amely elismerte a vívmányokat és elrendelte Táncsics Mihály szabadonbocsátását. Este a Nemzeti Színházban ünnepi diszeloadás volt. Ugyanezen napon érkezett Bécsbe az országgyűlés küldöttsége, mely a felelős minisztériumot követelte.

Március 16. 1848. A magyar küldöttség élén István nádorral a király előtt. Az országgyűlés küldöttsége Bécsben megjelent a király előtt, aki átvette István nádor kezéből a feliratot és rövid feliratban köszönve meg a nemzet hűségét, kedvező választ adott. A nádor állását kötötte a feltételek elfogadásához. Az udvari értekezleten Lajos főherceg megróttá öccse eljárását és e szavakkal végezte beszédét: „Neked fogjuk köszönni, ha elveszítjük Magyarországot.” A tanács határozata szerint: „A kívánt kézirat kibocsátása ajánltassék ugyan Öfölségének, de ha a dolgok fejleménye engedni fogja, minden alkalom megragadtassék, az engedményeknek egészben vagy legalább részben visszavételére.”

Március 17. 1848. A felelős minisztérium engedélyezése. V. Ferdinánd a nádorhoz intézett leiratában elfogadta az országgyűlés kívánságát, a nádor még aznap gróf Batthyány Lajost jelölte ki miniszterelnökké.

Szöts Ernő kormányfőtanácsos.

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Szöts Ernőnek, a Magyar Telefonhírműködő és Rádió Részvénytársaság igazgatójának, közhasznú, érdemes tevékenysége elismerésül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Bajtársi összejövetel a Ludovika Akadémiában.

A m. kir. Ludovika Akadémia parancsnoksága és tanári kara az intézet volt parancsnokai, tanárai és hallgatói részére ez évi március hó 4-én teadélután keretében bajtársi összejövetelt rendezett. A megjelent vendégeket az akadémiai kaszinó helyiségeiben az intézet parancsnoka, vitéz Szinay Béla tábornok fogadta. Jelen voltak a következők: Bartha Lajos, Stadler István, Takácsy György, Somorjay Sándor ny. altábornokok, Deseő Lajos, Kovács József, Kirchlechner Károly, Schön Ferenc és Somogyi Aladár ny. tábornokok, Stessel Ernő, Heymann Frigyes, Kiss Kálmán, Vajda Gyula, Vincze András, Paravicini Jenő, Vermes Ottó, Benda Gyula, Csanády Lajos, Nagy Elemér, Garay Géza, Papp-Váry Endre, vitéz Czékusz Zoltán, Bihar Viktor, Ghiczy József, vitéz Berkó István, Csaszkcóczy Emil, vitéz Szomor Aurél és Schmidkó Ferenc ny. ezredek, Przybyszlawsky Ferenc, Lendvay Károly, vitéz Csátáry József, Hofhauser Jenő, Humay János, Hutiray Gyula dr. ny. alezredek, Tolnay Dezső és Deseő László vkszt. őrnagyok, vitéz Vizy Antal ny. őrnagy, Veres Kázmér, Hody Loránt, Mohaupt Károly, Rózsa Zoltán, Fruttinger János, Medics Gyula, vitéz Elekes Ferenc, Német Béla és babai Bay Miklós ny. századosok. A legközelebbi összejövetelt április havában tervezik, amelynek pontos időpontját az Akadémia parancsnoksága jöelöre közölni fogja.

Hibaigazítás.

Mult számunk címlapján nyomdai hiba folytán tévesen nyomatott ki a lapszám és megjelenés napja: 11. számnak 10. szám és március 16-nak március 9 helyett. Esetleges félreértések elkerülése végett ez uton hívjuk fel olvasóink figyelmét arra, hogy e hibát lappeldányukon kiigazítsák.

Ötszörös kitüntetés a volt soproni állomásparancsnoknak.

A Kormányzó legutóbb megengedte több tábornoknak, hogy külföldről kapott kitüntéseiket elfogadhasák. Amint örömmel értesülünk, ezek között van vitéz Nánássy-Mégay Ernő tábornok, volt soproni állomásparancsnok is, ki a következő öt kitüntetés viselésére kapott egyszerre engedélyt: az olasz koronarend parancsnoki keresztyére a csillaggal, továbbá a Máltai lovag-rend érdemkeresztyére a hadidiszitménnyel, valamint a háboru folyamán neki adományozott I. osztályu német vaskeresztre, az ottomán császári ezüst Liakat-érdemre, valamint az ottomán császári hadiérdemre (vasfélhold).

Házasság.

Vitéz gyergyószentmiklósi Kary Béla nyugalmazott altábornagy és neje, pellérő Brázy Sarolta leánya: Loly, március 11-én délután félhét órakor tartotta esküvőjét nemes Kovács Géza dr. kir. közjegyzővel a Fasori református templomban.

Telekfalvi Karácson Alice és vitéz Gergely Zoltán, m. kir. honvéd-utászszázados, március hó 11-én tartották esküvőjüket Budapesten, a terézvárosi plébániatemplomban.

Hősök-ligete Pestszentlőrincen.

Pestszentlőrinc község képviselőtestülete 63.000 pengőt szavazott meg a Kossuth Lajos-téren létesítendő „Hősök ligeté”-nek költségeire. Ezt a nagy áldozatot a Kormányzó jubileuma alkalmából a nemzeti gondolat és a hősök kultuszának ápolására hozta meg a község.

Vitézek kitüntetése a csendőrségnél.

A Kormányzó Ur Ófőméltósága február hó 28-án kelt magas elhatározásával számos kitüntetést adományozott a m. kir. csendőrség állományába tartozó tiszteknek és legénységnek. A kitüntetettek sorában a következő vitézek vannak:

A Kormányzó Ur a IV. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta kiválóan eredményes és hasznos szolgálatai elismeréséül: vitéz *Sáray Ferenc* csendőrhadnagynak, egyben elrendelte a Kormányzó Ur kiváló eredményes szolgálatai elismeréséül dicsőre elismerése tudtul adassék: vitéz *seebergi Wanckel-Seeberg József* csendőrszázadosnak.

A Kormányzó Ur adományozni méltóztatott a m. kir. budapesti I. csendőrkörület állományában hosszú, kötelességű és igen érdemes szolgálataik elismeréséül a magyar ezüst érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Józsa József* tiszthelyettesnek, kötelességű és érdemes szolgálataik elismeréséül a magyar bronz érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Varga József*, vitéz *Juhász Gyula* tiszthelyetteseknek.

A II. csendőrkörület állományában kötelességű és érdemes szolgálatai elismeréséül a magyar bronz érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Molnár Sándor* törzsőrmesternek.

A III. csendőrkörület állományában kötelességű és érdemes szolgálataik elismeréséül a magyar bronz érdemérmét: vitéz *Vágó János* és vitéz *Dósa Gergely* tiszthelyetteseknek.

A IV. csendőrkörület állományában hosszú, kötelességű és igen érdemes szolgálatai elismeréséül a magyar érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Nagy József* III. tiszthelyettesnek.

Az V. csendőrkörület állományában hosszú, kötelességű és igen érdemes szolgálatai elismeréséül a magyar ezüst érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Vereczkei István* tiszthelyettesnek.

A VII. csendőrkörület állományában kötelességű és érdemes szolgálatai elismeréséül a magyar bronz érdemérmét a zöld szalagon: vitéz *Mester Miklós* tiszthelyettesnek.

Egyben kinevezte vitéz *Szalkaházi Lajost* 1930 március 1-ével csendőrhadnaggyá.

Ifjúsági ünnepek március 15-én.

A magyar egyetemi és főiskolai ifjúság március 15-én szokásos évi ünnepségeit a következő sorrendben tartotta. Reggel fél 9 órakor gyülekezés az Egyetem-téren, ahonnan zenekarok kíséretével diszszázadok vonultak a Szabadságtérre. Tíz órakor kezdődött a szabadságtéri szobrok előtt az ifjúság ünnepe. Először a Himnusz énekelték el, majd Észak szobránál Komlóssy István dr., Dél szobránál ifjabb Sárkány Ferenc, Kelet szobránál Wermes Gyula, Nyugat szobránál Bodrogi Lajos mondott beszédet. A szabadságtéri ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget. Tizenegy órakor az Egyetemi Énekkarok a Vigadóban a Hiszekegy-el kezdték márciusi ünnepségüket. Megnyitóbeszédet Gedényi Mihály mondott, utána Bodnár Jenő, a Nemzeti Színház művésze elszavalta a Talpra magyart. Az Egyetemi Énekkarok következő énekszáma Liszt: „Csata előtt” volt. Az ünnepi beszédet vitéz *Borbély-Maczkó Emil* országgyűlési képviselő mondotta. A vigadói ünnepség műsorán szerepelt még vitéz *Benkőné Jakab Irén*, a Városi Színház művésznője és Szily József. Az ünnepséget az Egyetemi Énekkar a Nem, nem, soha! irredenta-énekekkel fejezte be. A Várban a diákok megkoszorúzták a Honvéd-szobrot, délután a Múzeum-kertben folytatódik az ünnepség és a diák-ünnep műsorát a Petőfi-szobornál szavallattal zárták be.

Felhívás.

Felkérem azokat, kik szentkereszthegyi Kratochwill Károly ny. altábornagy (akkor ezredes) parancsnoksága alatt álló székely hadosztályban 1918–1919. évben szolgáltak, vagy a hadosztály bármely pótalakulatainál ki-különített osztagainál stb. szolgálatot teljesítettek és a névjegyzékben még nincsenek felvéve, sürgősen küldjék el az adataikat az akkori ténykedésük rövid leírása mellett vitéz *Kubay Lajos* ny. tábornokhoz Budapest, VII. Vörösmarty-utca 25a.

Vitéz Poroszhelyi — gazdasági tanácsos.

A Kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére vitéz *Poroszhelyi Károlynak*, a somogyvármegyei gazdasági egyesület titkárának a hazai mezőgazdaság körül szerzett érdemei elismeréséül a gazdasági tanácsosi címet adományozta.

A budapesti rádió műsora.

Március 16-tól 22-ig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: róm. kath. egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból; 11: unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból; 12.20: a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; 3.30: földmivelésügyi minisztérium rádió előadásorozata: Sctandl József dr. felolvasása „A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás jelentősége”; 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar dalok, előadja Molnár Imre dr., 2. Nizsalovszky Endre min. osztálytanácsos felolvasása: „Mit kell tudnunk a végrendeletéről”; 5.15: Székesfővárosi Zenekar hangversenye a Vigadó nagyterméből; 6.15: részleges sporteredmények; 7.30: Zágon István karcolata: „Gyermekevelés”; 8: vigjáték előadás a Stúdióban: „A faun”; 10: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.45: 36-ik Rácz Laci és cigányzenekarának hangversenye; 6.45: német nyelvoktatás; 7.20: rádió-amatőr posta; 8: szórakoztató zene; 9.30: Bartók Béla zongorahangversenye; 10.40: gramofonhangverseny.

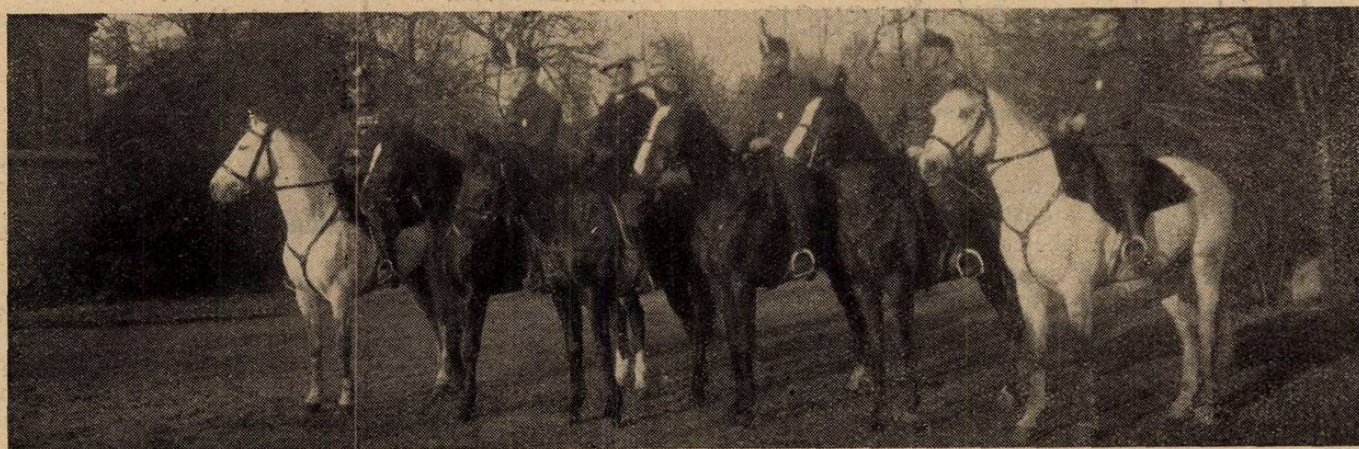
Kedd. 3.30: B. Czeke Vilma mesél a gyermekeknek; 5: Szilárd János novellái: 1. Csirika táncol, 2. Jegenye és szomorufűz; 5.30: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammel-zene kísérettel; 6.15: francia nyelvoktatás; 6.50: „Helyes magyarság, magyar helyesírás”, Halász Gyula előadása; 7.30: m. kir. Operaház előadásának közvetítése: „Carmen”; 10.30: Magyar Imre és cigányzenéje.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: Vukov Lukács felolvasása: „Magyar elem a szerb népköltészetben”; 5.10: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye; 6.20: olasz nyelvoktatás; 7: vitéz *Marschalkó Jenő* előadása: „Przemysl védelme”; 7.35: néger-indián-írish- és kentucky dalok, előadja Kőszegi Teréz a Városi Színház operabékeknője; 8.15: Beethoven-est; 9.45: Fejes szalonzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar népdalok, előadja Palló Imre a m. kir. Operaház művésze, 2. Szukováthy Imre dr. a m. kir. Testnevelési Főiskola főigazgatójának felolvasása: „A testnevelés a szociális egészségügy szolgálatában”; 5.10: földmivelésügyi minisztérium rádió előadásorozata: Öcsenádi Nagy Géza a Méhész Szövetség titkára felolvasása: „A Méhészet gyakorlati problémái”; 5.40: szórakoztató zene; 6.50: angol nyelvoktatás; 7.30: m. kir. Operaház előadásának közvetítése: „Turandot”; 10.30: nagyváradi Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Péntek. 3.30 Tündérvásár meseórája; 5: Székely Vladimir ny. főkapitányhelyettes előadása: „A mai Sherlock Holmes”; 5.30: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye; 6.30: Falu Tamás novellái: 1. rádió és szerelem, 2. Kutassy kolléga ur; 7: hangverseny, közreműködik Polonyi Elemér a Nemzeti Zenede tanára (zongora) és Országos Tivadar (hegedű); 7.50: Przemysl-i emléknap; 8.50: színműelőadás a Stúdióban: „Róbert és Marianne”; utána Bachmann-jazz.

Szombat. 4: az Országos Cserkész Szövetség előadása; 5: Szántó Dénes novellái: 1. Con Sordino, 2. Luigi művész marad; 5.30: Mándits szalonzenekar hangversenye Szedő Miklós közreműködésével; 6.30: Móra Ferenc előadása; 7: műsoros est, közreműködik Tarnay Alajos, Agyagfalvi Hegyi István, Laurisin Lajos, Bodán Margit, Kubányi György és Hannover György; 8: Egyetemi énekkarok hangversenye; 9.15: m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye, utána Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Vitézek a tatai központi levente-lovaglóiskolában. Balról jobbra: vitéz Farkas József, Mór; vitéz Nagy Gábor, Rábapatoná; Görög János iskolavezetőhelyettes; vitéz Csertán János, Baranyaszentlőrinc; vitéz Paksy Sándor, Hódmezővásárhely; vitéz Korodi József, Mezőkovácsháza.

Meghalt a branyiszkói hős fia

Ragyogó mult és nyomoruságosan sivár jelen emlékeivel szenderedett a halálba Guyon Edgar gróf, Guyon Richardnak, a 48-as idők branyiszkói hősének fia. Évszázad hosszú és kalandos útján kanyargott a Guyon grófok élete az angol Bath városától a magyar szabadságharcon, a törökországi emigráción át az izabella-utcai szegényes lakásig, ahol ez a mozgalmas és merész szépségekben gazdag életfilm utolsókat pergett. A branyiszkói hős először az osztrák hadsereg tisztje volt, de kilépett onnan. Magyarországon telepedett le és Angliából, a szabadság hazájából magával hozott lelkesedésével a 48-as idők nemzeti mozgalmahoz csatlakozott. Mint Görgey hadosztályának egyik parancsnoka, a branyiszkói szoros megrohamozásával és bevételével örökre beírta

nevét a magyar történelembe. Magyar feleségétől, Splényi Mária bárónőtől született Edgar fia, aki szinte csecsemőkorában került száműzetésbe s ment szüleivel Törökországba, ahol apja Kursid pasa néven Damaszkusz parancsnoka lett. A fiatal Edgar gróf atyja halála után anyjával együtt Párizsba került, ahol belépett a francia tengerészetbe. Nyugalombavonulása után hazajött szülőföldjére, borsodmegyei birtokán gazdálkodott, majd teljesen elszegényedve, feleségével feljött Budapestre, ahol az izabella-utcai szegényes lakásban szobák kiadásával és 69 pengős kegydíjából tengette életét. Kétségbeesett nyomorból váltotta meg a halál. A branyiszkói hős fiát a székesfőváros által adományozott diszszirhelyre temették.

A Mária Terézia-rend által odaitélt arany vitézségi érem tulajdonosainak bajtársi összejövele

A Mária Terézia-rend által odaitélt arany vitézségi érem tulajdonosai péntek este bajtársi összejövétel tartottak. A személyes bátorságért elérhető ezen legmagasabb kitüntetést csak haláltmegvető hősiességgel véghezvitt közismert nagy haditettekért ítél oda a katonai Mária Terézia-rend káptalanja. A Mária Terézia-rend által odaitélt arany vitézségi érmet csak 43 életben lévő magyar honos tiszt érdemelte ki. József kir. hercegen kívül 18 tábornok, 15 törzstiszt, 9 alantás tiszt, köztük egy tartalékos százados és egy tartalékos főhadnagy. Az összejövetelen résztvettek: vitéz Tóthvárad-Asboth

István altábornagy, BIRTHA Sándor, vitéz Parniczky Jenő, vitéz Eölbey-Thyll Sándor, vitéz Czikely István, vitéz Rátvay Imre tábornokok, Szakál Pál, Marton László, Mayer András, Szilágyi Anrás, Szilágyi István, Zsiros István ezredesek, Nagy Bertalan, vitéz Tesar Frigyes, Horváth József, Kossaczky Árpád alezredesek, vitéz Mihály Jenő őrnagy, vitéz Grosschmid István, Nitsch Mátyás, vitéz Sályi Géza, vitéz Lázár Károly, Szilárd Béla, vitéz Bakay Zsigmond, Vági Zoltán századosok, vitéz Perley Lajos, Draganits Ferenc főhadnagyok.

Hazafias ünnep Pestszentlőrincen.

A Kormányzó Ur jubileuma alkalmából szép ünnepség volt Pestszentlőrincen március 2-án. Délután négy órakor a község közönsége a Szemere-féle lövölde dísztermében ünnepelt. Az ünnepélyen Kuszenda Lajos főjegyző és Wimmerth Béla dr. prépostplébános tartott szép beszédet, az Iparos Dalkör hazafias dalokat énekelt, Csaba Nándor verset szavalt. Öt órakor a Wlassics-utcai állami elemi iskola tanítótöbbsége által rendezett ünnepély kezdődött meg. Ünnepi ének, beszéd, szavaltat mellett a növendékek előadták a János vitézt. A nagysikerű, szép előadás rendezése Csincsek Mária, özv. Höge Józsefné tanítónők, Göndör Gyula tanító érdeme.

Zsebeháza ünnepe a Kormányzó ur jubileuma alkalmából.

Megható lelkesedéssel és melegséggel ünnepelte a Rábaköz legkisebb községe, Zsebeháza, a Kormányzó Ur jubileumát. A község hazafias lakossága, élén az előljárósággal, vitéz Gerencsér Ferencel és a leventékkel, az evangélikus iskolában gyülekezett. A bevezető ének után Böjtös Pál tanító méltatta hatásos beszédben a nap jelentőségét, majd megindító ima és ének fejezte be a szép ünnepséget.

Hófuvás a Stureczen

Elbeszélés.

Irta: Komáromi János.

Egy hét óta elveszett a világ. Szél, hó sikoltozott odakint s hegyek, országutak kavargtak a viharban. Vak fehérség dühöngött a házak felett, a kémények visítottak s éjjelenként nem lehetett tudni, haldokló honvédek avagy éhes farkasok jajgatnak-e az erdők alól?

Éjszaka lett megint s a városka nem aludt. A lezárt, keskeny ablakok mögül bátortalan fények derengtek ki a hóbafujt utcára. De az is csak rémlett talán. Lehet, hogy árva holdvilág tetszett át valahol a sikongó felhőkön s beteg fénye ott rezgett a tenyérnyi ablakok tábláin.

Távoli ágyuszó vert át a hófúvason.

Egy héttel előbb kalmár-zsidók hozták a hirt, hogy a kormányelnök elbujdosott Pestről s az Isten tudná, hol hajtja le földönfutó fejét. A magyar vezér meg nekivágott a havasoknak. Alulról a német szoritotta. Kubin felől a német nyomult az útjába, Kassa felől szintén a német nyomult eléje lóhalálában.

Két nap óta tompa ágyuszó hallatszott már délfelől s az ágyuzás mindig közeledett a városka felé. Ezért nem aludt senkisé.

A városka szélső házában egyetlen ablak fénye sávosodott ki az itéletidőbe. Hárman virrasztottak odabent.

Nagyon öreg ember ült a kályha mellett, támlás karshékben. Kopasz fejét lebecsátotta a mellére s úgy látzott, mintha aludnék, vagy mintha meghalt volna. De aztán csak felriadt váratlanul s mankójával megkopogtatta a padlót.

— No, mi lesz már?

Fiatal leány valami kézimunkán dolgozott az asztalnál, amelyre széles fénykört hintett el a lámpa. Olyankor szeliden nézet fel:

— Csatáznak a hegyek közt, nagyapa.

Az öreg felsóhajtott:

— Haj... haj... Ilyen idő akkor sem volt, mikor Napoleon a Berezinának hajtott bennünket... Mert ott voltam... — s megingatta kopasz fejét.

A kályha másik oldalán egy asszony ült, szintén karshékben. Két kezét az ölébe ejtette s a szék támlájára hajtván vissza magát, aludt.

A szél végighuzott az utcán, hó seperte a falakat s feljajgattak a kémények. Itt-ott újabb ágyuszó rengett át a viharon. De már közelebből.

A leány szótlanul dolgoztatott. Keskeny ujjai szaporán játszottak a lámpa fényében s csöpp kontyos feje félig beleolvadt az ernyő árnyékába. Uralkodni akart magán, de minden ágyuszóra összeremegett.

Az öreg megmozdult:

— Kik csatáznak odakint?

— A mieink meg a németek, nagyapa.

— Osztán ki vezeti a magyarokat?

— Nem tudjuk, nagyapa, — mondta halkan a leány s elcsuklott. Mert az ágyuszó már megcsattant a vá-

roska tulsó házain is. De aztán — éppoly hirtelenül — elhalt minden. Csak a szél táncolt kurjongatva s amint összecsapta bokáit, toronymagasra porzott fel a hó s láng csapott ki a kályhából.

— A vőlegényed is velük van?

A leány lehajtotta az arcát:

— Nem tudom nagyapa... A Duna mellől irt utoljára...

— Haj... haj... — sóhajtott az öreg s mankóját a padlóhoz kocogtatta.

Távoli nesz közeledett az utca felől. A leány az ablakhoz lépett s óvatosan kémlelődött a csikorgó félhomályba. S az éjszakában egyszerre katonák merültek fel a hófúvásból. Nyomorult emberek vonszolták magukat odalent, füleik zsebkendővel, rongydarabokkal átkötözve. Húzták magukat elcsigázva, kar-ujjba dugott kezekkel. Soknak sapkája sem volt s szél lobogott a hajukban. Szuronyaik tompán csillogtak. Hótól befujva mentek, előre-bukott fejfel. Mint a tehetetlen állatok.

A leány elálló lélekzettel nézte őket, de egyszerre felsikoltott. Mert az utca hosszában váratlanul kék fény lobbant végig s ugyanakkor villám dörgött el a város felett. Megremegtek a házfalak, csörömpöltek az ablakok. Jobbról-balról, a városka minden oldalán, megmozdultak a hegyek.

Felsikoltott a leány, az asztalig hátrált, befogta a szemét s térdrebukott, mialatt könnyek patakzottak az arcán:

— Istenem segíts meg őket!

A földindulásra az asszony is ijedten ugrott fel a karshékából:

— Mi az? Mi történt?

— A várost lövik, édesanyám, — szepegett a leány.

Az öreg megkocogtatta a padlót:

— A hegyeket ágyuzzák csak... No, semmi az... Tudom, mert ott voltam Napoleonnal...

Az asszony az ablakhoz lépett s a függöny mögé bujva leselkedett a viharban mozgó utcára. A leány térdelpe sirdogált az asztal előtt.

Odalent új csapatok masíroztak: fehér-válszizjas ezredek. Döngve léptek az orkánban, mely éles havat vagdosott a szemükbe. Aztán ágyuk kongtak el a kéményrefagyott utközépen: izzószemű, lihegő tüzerek tolták a kerekeket, ha a vékony lovacsák megakadtak a hófúvásban. Tüzerek, lovacsák reszkettek... Az asszony sóhajtózva nézte őket.

És akkor újabb ágyuzás kezdődött a hókucsmás hegyekben s rengő torkaik megrázták a házakat és a völgyeket. Valahol fönt, magasabban a szélnél is, golyók sivítottak s távoli és kékes fények villództak. Aztán pus-kák roppantak meg a városka másik vége körül. Éles vezényszavak, nagy kiáltások recscentek át a viharon.

Aztán csönd lett. A szél orgonált s apró darával csapta végig a házak fedelét.

Már huszárok kocogtak az utcán. Lovaik meghajszolva lépkedtek, a lovasok csákóforgói himbálóztak a szélben. Lovakra, huszárokra fehér bundát huzott a fergeteg... Megint pus-kák csattogtak az erdő alól s ágyuszó rengett a tájon. Az udvar felől lábak nehéz topogása hallatszott.

Mire felneszeltek a szobában, két betegápoló katona véres tisztet vonszolt befelé, kezénél-lábánál. A leány ugrott fel elsőnek s a katonák elé sietett. Egy hó volt a két katona. Az egyik megszólalt:

— Lövés érte a hadnagy urat, kisaszony. Az Isten nevére fogadja be, mig utána jön a doktor ur...

— Ó hogyne, hogyne, — válaszolta a leány. — Hozzátok csak be... Ide ni, a heverőre...

A két katona belihgett a hadnaggal, akinek csá-

Hegedü, cselló, nagybőgő, fuvola, klarinet, tárogató, rézfúvók, jazz-hangszerek, harmonikák, gramofonok

lego'csöbb gyári beszerzési forrása!
Ingyen főárjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár
Budapest IX., 93. Üllői-ut 19.

kóttan feje élet nélkül csüngött hátra. Hótól volt fehér a hadnagy, a mellén vékony csikban huzott át a vére. Vérhab ütődött ki a száján.

Lefektették.

Ott feküdt a hadnagy dohányszínű attilában, szétvert hajjal. Kardja nagy csörömpöléssel csuszott le a heverőről.

A két katona lábujjhegyen sietett vissza, a leány meg az anyja tanácstalanul állt a sebeiben hörgő tiszt előtt. Kint zengett a vihar s hegyek dörömböltek a szilaj ágyúzásban.

A szomszéd szobából olykor át-átlengett a falióra ingája: tik... tak... De akkor felujjongott a fergeteg. Megint ágyuk csörömpöltek az ablak alatt... A leány térdre-ereszkedett a haldokló előtt s imádkozott.

Csönd volt, nagy csönd. Nagypó kocogott a mankóján:

— Ilyen időt Napoleon sem ért meg... Mi lehet most odakint?

A hadnagynak vonaglott a szája, de a szemét már nem bírta fölvetni. Eszméletlenül motyogott:

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

Tavaszi kalászosok műtrágyázása

Írta: dr. vitéz Bittera Miklós.

Az egyre erősödő tavaszi napsugár a gazdát már nem hagyja nyugodni. A meginduló élet belénk is mintha új erőt öntene. Biztosnak hiszi, hogy jobb esztendő következik a megpróbáltatások után. Így van ez rendjén. Csüggedni nem szabad. Bizni kell a Gondviselés jóságában — de nem szabad elfelejteni, hogy „Segits magadon — az Isten is megsegít!”

Jó erre gondolni így tavaszi vetés idején és mindent megtenni, amit emberi tudásunk megenged a jó termés biztosítására.

Közeledik a vetés ideje, ha nincs még egészen itt. A jó gazdának mind akad gondja, dolga bőven.

Az első dolog a vetőmag biztosítása. De sok gazda van sajnos, aki még ma sem tudja, hogy mit fog vetni és akkor lótfut fűhöz-fához „kölcsön” magért, amikor annak már a földben kellene lennie. Olyan gazda is akad elég, aki azt hiszi, hogy van elég vetőmagja és akkor látja, hogy nincs, amikor már késő van. Az utolsó percben jó magot már nem lehet kapni. Erre gondolni kell!

Aki az eddig termesztett fajtával meg van elégedve és van is magja szép is, jó is, annak legkönnyebb a dolga, mert csak az igen alapos kitisztítással kell törődnie. Ezt nem lehet eléggé ajánlani. Megpróbáltam már egy ízben és azt tapasztaltam, hogy ugyanabból a magból vetve, de gondosan kitisztítva 140 kg. árpával volt több termésem. Ne sajnáljuk kivenni azt a 15—20 kg. ocsut, aprószemet, gyommagot. A gazdaságban az sem vész kárba, megesszik a tyukok. A termés pedig tisztább is, több is, jobb is lesz.

Ha valaki úgy találja, hogy az ő fajtája nem jó — keressen jobbat. Igen sok embernek meg van az a hibája, hogy azt hiszi, hogy minden ami az övé — az a legjobb is. Legyünk önmagunk szigorú bírái. Járjunk nyitott szemmel és nézzük meg, hogy nincs-e csakugyan szebb tavaszi gabona a vidéken. A Földmívelésügyi Minisztérium a kiskazdát segíti, juttat neki kedvezményes vetőmagot, jó fajtát, hazai nemesítettet. Nem nagyon szeretem, ha a gazdák egymás között csereberélnek. Igen sokszor láttam már, hogy rosszért még rosszabbat kaptak. Iparkodni kell növénynemesítőtől szerezni. Szívesen utbaigazítja a törekvő gazdát minden gazdasági felügyelő, gazdasági egyesület, gazdakamara, szakiskola stb. Csak általában mondok annyit, hogy a hatvani, meg a Mesterházy-féle árpák, a Székács-féle zabok nálam sokszor még a legdrágább külföldi fajtánál is többet termettek.

A drága állatnak jó istálló kell — a nemes vető-

magnak jól előkészített föld. No, aki elmúlt ősszel nem bírta elvégezni a talaj előkészítését, annak a gazdasága körül ugyancsak hiba van! Amelyik földet pedig ősszel mélyen megszántották, annak tavasszal csak egy fogas kell és mehet rá a vetőgép. Különösen fontos ez a tavaszi kalászosoknál. Nemcsak azért helytelen a tavaszi szántás, mert száritja a földet, hanem azért is, mert sok vadrepce magot hoz fel. (Ezért van az árpa és a zab között mindig több vadrepce, mint az ősziekben.)

A jól tejelő tehenet nem lehet kukoricaszáron tartani, a bőven termő, nemes vetőmag után is csak akkor számíthatunk dús aratásra, ha gondoskodunk elegendő növényi tápláléanyagról.

Még itt, ahol én gazdálkodom, ahol az országban a műtrágya fogy, akad egy-egy ember, aki azt mondja, hogy ilyen alacsony gabonaárak mellett nem érdemes műtrágyázni. Ez veszedelmes gondolkodás, melynek csak a gazda vallja kárát! Magam is tapasztaltam, a gazdasági szakújságok is egyre írják, hogy milyen eredményeket értek el a mult — egyébként rossz esztendőben is műtrágyával. Nincsen a műtrágyánál jobb befektetés, mert 50—100% kamatot még a mult esztendőben is meghozott!

A tavasziak műtrágyázása meg különösen nehezen bír terjedni. Még olyan gazdák is ritkábban fognak bele, akiknek eszükbe se jutna búzát vetni műtrágya nélkül. Ennek az az oka, hogy a tavasziak műtrágyázása valamivel nehezebb, mint az őszié. Aki azonban kitanulta a módját, hogy miként lehet az ilyen rövid életű növényt is nagyobb termésre serkenteni — az nem fogja abba hagyni.

Tavasziak alá minden műtrágyát igen korán kell elszórni. Aki ősszel, télen meg nem tette — siessen vele. Csak így lehet elérni, hogy a csirázó növények gyökerei bármerre menjenek a talajba — mindenhol találjon táplálóanyagot. Igen jó dolog a sorbátrágyázás olyan vetőgéppel, amelyik a műtrágyát is a maghoz juttatja. Vanak már ilyenek, könnyűek, kiskazdáknak valók is. (Nálam szükségből egy igen erős ló is elhuzza!)

Az alkalmazandó műtrágyára csak általános tanácsot lehet adni, a próbának kell döntenie. Majdnem mindig emeli a termést 150—180 kg. szuperfoszfát kat. holdanként kiszórva, vagy 75—80 kg. sorba vteve. Olyan földeken, amelyek csak kissé is soványak, 75—100 kg. mésznitrogén igen jól szokott hatni (ezt azonban nem szabad sorbavetni, hanem a vetés előtt 8—10 nappal kell kiszórni). Könnyű homokon a kálisót is érdemes kipróbálni, 80—100 kg-t egy hat. holdra.

Aki ezt megpróbálja, jó földbe jó magot vet, azt táplálóanyaggal is ellátja, elmondhatja, hogy mindent megtett, a többi a jó Isten dolga!

Időszerű állattenyésztési teendők.

Irta: Dr. Wellmann Oszkár, állatorvosi főiskolai tanár.

A háziállatok nemzeti vagyonunknak jelentékeny hányadát teszik ki, ennek folytán megvédésük és jóvelmezőségük fokozása igen fontos feladat. Az okszerű takarmányozás csak akkor hatásos, ha gondos tartással és ápolással párosul. A téli tartás közben az istállónak nagy a jelentősége, mert az állatok egészségét és termelőképességét nagy mértékben befolyásolja. Az istálló rendeltetése, hogy házi állatainknak védelmet nyújtson az idő viszontagságai ellen, azonban törekedni kell arra, hogy a lehetőséghez képest állatainknak azokat az előnyöket is nyújtsa, melyeket a szabad, friss levegőn való tartózkodás közben feltalálhatnak. Evégből legyen az istálló száraz, jó levegőjű és könnyen tisztítható. Legyen világos, de a napfény ne érje közvetlenül az állatok szemét. Az istállóztatás szükségyszerűen megkívánja, az állatok rendszeres tisztogatását. A tisztogatás a bőrt élénk működésre serkenti és fokozza az állatok termelőképességét. Nagy gondot kell fordítani az istállózott állatok köröm-ápolására. Nagy figyelmet érdemel az istálló padozata. A cementburkolatnál, mely tulságosan hideg, sokkal egészségesebb a fa, vagy téglaburkolat.

A szarvasmarhatenyésztésben ne feledkezzünk meg a fiatal választott borjuk bőséges takarmányozásáról. Ha erre elég széna nem áll rendelkezésünkre, a szénát elsősorban fiatal borjakkal, csikókkal, továbbá vemhes és szoptatós kancákkal és tehenekkel etessük. Az idősebb növendékállatok széna nélkül, kevés abrakkal és tavaszi szalmával is etethetők.

A szoptatós kocáknak annyi fél kilogramm abrakot kell adni, ahány malacot a koca felnevel.

Mivel a márciusi csirke fejlődik legjobban, időszerű a kotlósok megültetése is.

A fagykarsújtotta kisemberek kedvezményes áru búzát és rozsot kapnak.

A fagykarsújtotta vidékek felsegélyezésére a kormány, mint ismeretes adókönyvitéseket engedélyezett s holdanként 40 pengő hitelt biztosított. Az aratás és cséplés nélkül maradt 10 holdon aluli kisgazdák és mezőgazdasági munkások téli kenyérszükségletének biztosítására a kormány most 50 ezer métermázsa búzát és rozsot vásárolt és azt a károsultak és családtagjaik ellátására kedvezményes áron kiosztja. Az igényjogosultakat a községi elöljáróságok állapítják meg. Személyenként és családtagonként havonként 25 kg-ot lehet igényelni. A buza kedvezményes kiosztási ára 19 pengő, a rozsé pedig 10 pengő.

Vitéz sikere a győri baromfikiállításon.

A februárban Győrött rendezett baromfikiállításon vitéz Tihanyi Ferenc telkes vitéz Rode Island fajbaromfiával a II. és III. díjat nyerte el, a vitéz baromfitenyésztők dicsőségére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

vitéz Szentgyörgyi György. A lapot megindítottuk. A házjelyényt a vármegyei vitézi szék utján kell kérni. — vitéz Fodor István. Az örökbefogadás lehetséges. A kérést terjessze be a vármegyei vitézi szék utján, mellékelve az illető kereszt-

levelét, anyakönyvikivonatát, valamint egyéb személyes okmányait (ugyanazokat, mint a várományosok, továbbá esetleges házassági bizonyítványt). — Telek Ilona. Közlöttük, tekintettel az ünnepi alkalomra. — Boros Antal. Szándéka nem, de mértékünket még nem üti meg. — Balatonfüredi Varga Jenő. Későn kaptuk, sajnos nem adhattunk helyet. Talán valamelyik helyi lapban közölhetné ismét. — vitéz Gólya Elemér. Sorait továbbítottuk vitéz Párdy urnak, aki majd megadja a szükséges felvilágosításokat. — vitéz Potó István. Egyenesen a műhely vezetőséghez kell fordulnia. Érdeklődjék esetleg a vármegyei vitézi széknél s kérjen utbaigazítást, milyen hasonló helyeken helyezhetné el fiát. — vitéz Vérmezei János. A német hadiemlékérmet katonaruhás nem, vitéz ruhás azonban viselheti. — vitéz Herczeg János. Fásításhoz adnak facsemetét. Gyümölcsfacsemetét is lehet kapni, de azért fizetnie kell. Forduljon a legközelebbi mezőgazdasági kamarához (Miskolc). — vitéz Sárosi István. Forduljon tájékoztatóért a jutasi (Veszprém vm.) m. kir. altisztképző és nevelőintézet parancsnokságához. A kérvényeket legkésőbb július 31-ig kell a H. M. IX. osztályához felterjeszteni. Életkor 15–17 évig. Képesítés hat elemi és sikeres felvételi vizsga. — Mouzsnay Zoltán. Betegség nem jogosít a sebesülési érem viselésére. — vitéz Székely Sándor. Díjtalanul közöljük. — vitéz Góczán János. Ha az illető kihágásért volt elítélve, akkor választható, ha azonban „nyereségvágyból elkövetett tejhamisítás büntette” miatt elzárást szenvedett, akkor nem. Ez esetben, de csak akkor, megfellebbezhető a választás a megyei törvényhatóságához. — vitéz Radi István. A folyamórség állományába 17–25 éves korig vesznek fel április és október hóban. Felvétel nőtlenység, négy elemi iskolai végzettség, alkalmasság. A földet illető kérdésben forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyészhez. — Szigeti Sándor. Egyelőre nem vesznek át vitézi kérvényt. Régebben kellett volna folyamodni. — vitéz Büki Mihály. Részvételt olvastuk nehéz sorsáról szóló sorait. 1923 óta nincs állása és dolgozni szeretne, apja mellett megtanulta a gazdasági teendőket. Sajnos nem áll módunkban, hogy valakit elhelyezzünk. Figyelje a munkaalkalmakról szóló hirdetményeket. Érdeklődhet a vármegyei vitézi széknél is. A hiányzó számokat megküldjük. — vitéz Pátó Tivadar. A vers alapgondolata szép: „Ti szerte-szórta pácinyke kis tüzek s kik velünk érezték, derék, hős vitézek, a kárörvendők, tapsolók fölött, egyet akarva fogjátok kezét! Tekintsetek a könnyes égre fel, egy csillag ott Erdély felé mutat. Az a csillag a bosszu csillaga.” Sajnos a vers hosszú és nem üti meg mértékünket. — vitéz Nagy László. Talán folyamodhatna a közigazgatási bírósághoz. Mindenestre ajánljuk, hogy forduljon a vitézek jogvédelmével megbízott legközelebbi ügyvédhez. Bizony az adók után idejében kell érdeklődni, mert ha valakit pillanatnyilag nem is keresnek vagy szolgígnak fel, az összegyűlt terhek a kamatokkal együtt megeszik a gazdát. Talán méltányos részletfizetési kedvezménnyel, hosszabb idő alatt törleszteni tudna. — vitéz Parajdi István. Hetvenöt százalékos rokkant, hat elemi végzett, földmives ember. A Kormányzó ur jubileuma alkalmával irt verse igen derék gondolkozásra vall: „De elküldte a Magyarok Istene fővezérünket, Horthy Miklóst, Szeged csillagát, ki ti zéven át védi szent hazánk minden oltalmát.” Sajnos azonban a verset nem közölhetjük, mert nem üti meg magas mértékünket. — vitéz Hosszu Ferenc. Arra a vezércikkre igen sok levelet kaptunk, amelyben a vitézek különböző sérelmeiket és kívánságaikat sorolják fel. Szomorú, hogyha a vitéz, mint ön is nem tud boldogulni és nem tudja elérni, hogy kérelmét a hatóságok kedvezően intézzék el. Ajánljuk, hogy terveivel és panaszaival forduljon a Vitézek Gazdasági Szövetségéhez. — vitéz Bogyay. Részvételt olvastuk nehéz helyzetéről beszámoló sorait. Bizony a mai sulyos gazdasági viszonyok között fokozott elővigyázatossággal kell eljárni. Ha az ügy Budapesten kerül tárgyalásra, ajánljuk, forduljon vitéz Kossuth Ferenc dr. ügyvéd urhoz, Budapest, IV. Veres Pálné-utca 26. — vitéz Vass István. A honvédelmi miniszter ur mellé nem vitéz Vass Albert, hanem vitéz Vass Elek miniszteri titkár van. — vitéz Tihanyi Ferenc. Közlöttük. — vitéz Gerencsér Ferenc. Közlöttük. — vitéz Sallay Ferenc. Lapunkban közlöttünk egy a székhelyhadosztályban szolgáltakhoz szóló felhívást. Forduljon az illető urhoz nemzetességed. — vitéz Szalay Mihály. Közlöttük. — vitéz Csetényi Sándor. Közlöttük. — Dániel Miklós. Díjtalanul közöljük. — vitéz Papp István. A Kormányzó ur képe nagyobb papírkereskedésekben is kapható, jó felvételek: Koller tanár utóda Szenes, Budapest, V. Harmincad-utca 4., Brunhuber Béla Schmidt E. utóda VIII. Baross-utca 61, Strelicky V. Dorottya-utca 1. stb. Megrendelhető Szénásy Bélánál is Budapest, IV. Ferenciek-tere 9. — vitéz Négyessi Kálmán. Bocskay István reáliskolai nevelőintézet Budapest, I. Hídegkúti-ut 23. Érdeklődjék az igazgatóságnál. A negyedik elemiből Köszegrevesznek fel. Tessék talán érdeklődni a vármegyei vitézi széknél is és támogatást vagy ajánlást kérni.

ÁLLÁST KERESŐ VITÉZEK, MUNKAALKALOM, HIRDETÉMÉNYEK

Felhívás a vitéz dohánykisárusokhoz!

Minden vitéz dohánykisárus, valamint a dohánykisárus vitéz özvegye, címét levelezőlapon vagy telefonon (J. 378-81) haladéktalanul velem közölni sziveskedjék. vitéz Horváth János, VII., Murányi-u. 57, dohánykisárus.

Állást kereső vitézek.

Április elsejére bármilyen gazdasági állást keresek. Juhásznak, magtárosnak, éjjeliőrnek, vadőrnek, fejősnek vagy egyébnek is elszegődnék. Cim: vitéz Szalay Mihály, Drégelypalánk.

Gazdaságban, vagy vállalatnál 19 éves, önálló gyakorlattal bíró okleveles gazda, ki állását bérbeadás miatt veszítette el, elhelyezkedést keres. Cim: vitéz Székely Sándor, Nyírháza, Debreceni-u. 17.

Társat keres.

Technológiát végzett vitész, szobafestő- és mázoló-mester, tíz éve fennálló szobafestő- és mázolóüzemének fenntartására, illetve fejlesztésére társat keres. Cím: vitész *Tótféji József*, Budapest, II., Corvin-tér 10. Telefon Aut. 535-85.

Házmesteri és viceházmesteri

állás betöltendő május 1-ével, Budán, nagyobb társasházban. Szerelési munkában járatos vitézek, okmányokkal felszerelve, jelentkezzenek az Országos Vitézi Szék pénzügyi osztályánál.

Vitéz mérnök urak figvelmébe.

Utépítéssel foglalkozó urak figyelembe ajánlom munkámat. Elfogadok szerződésileg úgy kubikmunkát, mint alapkavicsterítést és törést. Megbízható munkásokkal dolgozok. Kérem vitéz bajtársaim szíves pártfogását. Cím: vitéz *Csetényi Sándor*, Abony (Pest megye).

Álláskeresés.

Vitéz fia állást keres. Földmives-iskolát végzett, egyévi gyakorlattal, huszonnyolc éves, nőtlen, r. kath. válásu, elfogadna gazdaságban bármilyen állást, bármikori belépésre. Szíves megkeresést kér *Dániel* Miklós, Mihályi (Sopron megye).

Állást kereső vitéz.

Mesterségemben a legnagyobb tapasztalatokkal bíró, 37 éves téglamester vagyok, egy 17 éves fiugyermekkel. Oly helyet szeretnék, ahol legalább egymilliónál több téglát készítek a téglakiadással, gyár kezelésével is megbíznának. Kérem vitéz téglagyáros városoknál vezető előljárómat, hogy sziveskedjenek ilyenféle álláshoz juttatni. Cím a kiadóban. (93.023. szám.)

Munkaalkalom.

Kiscsaládu vitéz, ki a kerti munkát szereti, ló, tehén, sertés gondozását vállalja, főző feleségével együtt azonnal alkalmazást nyerhet teljes ellátással és javadalmazással. Cim: becskeházi Becske Zoltán igazgató, Zirc. (Veszprém megye.)

Nvári gvermekcsere.

Tíz éves, negyedik osztályos lányomat a nyári szünidőre német nyelvre cserébe adnám vitézi családhoz. Vitéz Gyümölcs Imre, Csabrendek, Zala-megye.

Betöltendő állás.

Sajátkezelésű 80 kat. holdas tisztai vitézi telekre folyó év április hó 1-i szolgálatbalépéssel minden es bérés-ként egy családós vitéz éves alkalmazást nyerhet felnőtt fiával együtt, esetleg még egy kisebb fia is, mint kanász. Elsősorban békésvármegyei vitéz jöhet figyelembe. Sürgös értesítés vitéz *Szabó J.* székkapitány címére, Szarvas, Józsefszállás-pusztá küldendő.

Munkát kereső vitéz.

vitéz *Kecskeméthy József* (Debrecen, Tud. Egy. Klinikák gépháza), képesített kőművesmester, elvállalja házak építését, javítását és átalakítását.

Uradalmi főgépész munkát vállal!

Uradalmi főgépész vállalja az összes gazdasági gépek (gőzeke, traktor, cséplő-, villanyesztergagép stb.) szakszerű javítását és kezelését. Állást keres akár malomban vagy gazdaságban, illetve mezőgazdasági iparvállalatnál. Jelenleg egy nagy uradalomban teljesít szolgálatot. Cím: vitéz Koma József főgépész, Törökszentmiklós, Labda-u. 16.

VITÉZI GYÜRÜK BEMUTATÁSA

tárgyában tisztelettel értesítjük a nagytek. Székkapitány-ságokat és járási Hadnagy urakat, hogy vitézi összejöve-telek alkalmára készséggel küldünk a vitézi gyűrűkből mintagyűjteményt, valamint a cimeres névjegyekből, bélyegzőkről stb. mintákat.

A vitézi nemzetes aszonyokat, vitéz urakat pedig arra kérjük, hogy húsvéti ajándéknak szánt gyűrüket már most sziveskedjenek megrendelni, nehogy az ünnep előtt ismét torlódás és így késedelem álljon be. — Ha a gyűrű formájára nézve nem tud határozni, írja meg, mennyit szánt a gyűrűre és bizza a munkát a mi izlésünkre. Ha nem tetszene, szivesen mást készítünk helyette.

Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

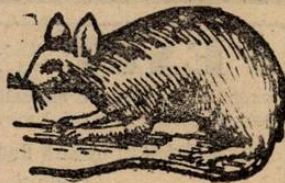
„Rafinol“

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„Russin“

írt gyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen. Napjárban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 36. sz.

Vásár és piac

Terménypiac. A világgiazi árak folytatólagos lanyhasága a budapesti terménypiacon is éreztette hatását és ennek következtében a buza ára további 60—80 fillérrel esett vissza. Rozsban evel szemben barátságosabb az irányzat, mult héthez viszonyítva 35 filléres árjavulásra tett szert, az áremelkedés azonban nem a helyzet javulásával, hanem a határidős rozsbán történt erős fedezési vásárlások és az ezek nyomán járó szilárdabb irányzatal van összefüggésben. A takarmánycikkek piacán is lanyhább tendencia érvényesül. Árpa, köles, zab, korpa lényegesen olcsóbbodtak. Legjelentősebb azonban a tengeri áresése, melyben a melegebbre forduló időjárás a keresletet csaknem teljesen megszüntette. A piac forgalma sem élénkült meg, változatlanul tartózkodó ugy a kereslet, mint a kínálat. Hivatalos árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 23.00—23.30, felsőtiszai 21.00—21.15, egyéb 19.85—20.30, buza 78 kg-os tiszavidéki 23.35—23.55, felsőtiszai 21.20—21.35, egyéb 20.10—20.50, buza 79 kg-os tiszavidéki 23.65—23.90, felsőtiszai 21.40—21.60, egyéb 20.35—20.75, buza 80 kg-os tiszavidéki 23.80—24.00, felsőtiszai 21.55—21.70, egyéb 20.45—20.90, rozs pestvidéki és más származásu 11.35—11.45, takarmányárpa elsőrendű 14.75—15.25, középminőségű 13.75—14.25, sörárpa felsőmagyarországi 17.40—20.00, egyéb származásu 16.50—18.50, köles 9.00—10.00, zab elsőrendű 13.20—13.50, középminőségű 12.20—12.60, tengeri tiszántuli 11.10—11.20, egyéb 11.30—11.60, buzakorpa 8.00—8.20, lucerna magyar 125.00—145.00, lóhere nagygarankás 80.00—95.00 pengő métermázsánként budapesti paritásban.

Takarmányvásár. Elegendő felhozatal mellett az árak alig változtak. Árak: rétiszéna Ia 7.50—8.00, IIa 6—7, IIIa 4.50—5.75, muharszéna 9.60, lucernaszéna 9.50—11.00, zabosbüköny széna 7—8 pengő métermázsánként.

Vágómarhavásár. Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok. Felhajtás 313 darab nagy vágómarha, eladatlan maradt 39 darab. Árak: bika magyar IIIa 40, tarka Ia 92—102, IIa 80—90, IIIa 70—78, ökör magyar IIa 70—98, IIIa 56—67, tarka Ia 102—118, IIa 72—96, IIIa 56—70, tehén magyar IIa 76—92, IIIa 60—74, tarka Ia 93—110, IIa 60—88, IIIa 47—58, bivaly magyar 44, növendékmarha 64—80, kicsontoznivaló 40—47 fillér kg-ként élősúlyban.

MAGPIACI JELENTÉS

a Mauthner Ödön magtermelő- és magkereskedelmi rt. heti jelentése.

Az egész vonalon nagy élénkség észlelhető, a forgalom majd az összes gazdasági magokra kiterjed. A répmag készletek nagyon megcsappantak. Lucerna és lóheremag iránt a belföldi érdeklődés határozottan nagy, lucernamagból külföldre nagyobb tételek kerültek eladásra. Tavaszai bükkönynek ára némileg csökkent. Baltacimmag ugy hámozatlan, mint hámozott keresett, vetőlenese szintén. Nagy tételek keltek el lenmagból, ezen cikk iránt oly kereslet mutatkozik, mely minden várakozást felülmul. A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilónként nyersáruért, budapesti paritásban: lóheremag 80—95, lucerna 125—145, fehérhere 130—170, nyulzapuka 60—65, baltacim 48—50, Viktória borsó 18—20, express borsó 16—18, tavaszai bükköny 23—24, szőszösbükköny 45—50, lenmag nagyszemű 70—75, lenmag kisszemű 70—75, kendermag 29—30, napraforgó fehér 23—25, mák 125—130, köles vörös 10.50—11, köles fehér 20—21, muharmag 18—19, seprőcirok 9—10, csillagfürt fehér 14—15, mustár fehér 50—54 pengő.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Igaz Sándor

Budapest IV, Kossuth Lajos-u. 20
(Astoria szállodával szemben)

**ékszer, ezüstmű és
svájci órarakára**

10% engedmény
Cégalapítás Aradon 1902-ben
Kedvező fizetési feltételek

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

vitéz Hárs Károly

kiállítás aranyéremmel kitüntetett szabómester.

Elsőrendű szabással és izléses kivitelben készítek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előírt vitézi diszruhákat. Hathavi fizetési kedvezmény.

BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 5. II. 10. — Telefonhívó: J. 321—19.

A vadászat minden ágát felölelő szakmunka a VAD és VADÁSZAT

Írják: **N. Rácz Lajos** és **B. Nagy László**

Illusztrálja: vitéz **Rozvány György**

—•—

A füzetekben megjelenő, kb. 1000 oldal terjedelmű 300 képpel és ábrával illusztrált mű **előfizetési ára** diszes egész vászon bekötési táblával együtt **P 40.—**

—•—

Megrendelhető a: „**Vad és Vadászat**” kiadó-hivatalában, Budapest, VIII, Mátyás-tér 12. I/14. Tel. J. 310-18

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojásáhozama, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) |
Amerikai fehér Leghorn

Fehér Wyandotte
Óriás pekingi kacsa

törzseiből tenyésztőjasok, naposcsibék, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan elő díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyésztéskiallításra a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

Vitézek hivatalos biztosító intézete a Gazdák Biztosító Szövetkezete Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-
ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvár IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Scitovasky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 3. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 3. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK
BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

JEROUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készít:

Tűzzemáncos jelvényeket, érmeket, plaketteket,
éremjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.

Telefon: Teréz 204-37

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít vitéz Siposs Sándor

Budapest,
Hajó-utca 12—14 (Belváros)
Telefon: Ant. 812—40.

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönök évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít
vitéz BARADLAI ORBÁN Budapest I, Horváth Miklós-út 6. II. em. 4.
Telefon: Lágymányos 14-37

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 12. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNP

1930 MÁRCIUS 23

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455-10. — Postacseksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A sötétség harca

A Kormányzó Ur az előtte megjelent egyik hódoló küldöttségnek adott válaszában bölcs szavakkal mutatott rá arra, hogy az emberi haladás és társadalmi berendezés módozatainak irányát nem az „utca napidijasai“, vagyis a nyugtalan, vörös pénzen megvásárolt elemek hivatottak kijelölni s kemény szavakkal jelentette ki azt is, hogy „itt nincs kommunizmus, aki kommunista akar lenni, az menjen oda, ahol ezzel kísérleteznek“. Ezek a megszivlelendő szavak ismét ráirányítják a figyelmet arra a pokoli munkára, amelyet egyrészt a szovjet ügynökei a világ minden országában kifejtene, másrészt arra a borzalomra, amelynek részesei a nagy Oroszország szegény, szenvedő lakosai.

Nincs nap, hogy valami hír ne érkezne az orosz

kommunizmus brutális cselekedeteiről. Az egész művelt világ felháborodással értesül a szovjet vérlázító ténykedéseiről. Nemrégiben rabolták el a szovjet ügynökei Kutjepov tábornokot Párizsból, mert a képzett és energikus orosz szervező tevékenysége kényelmetlenné vált a szovjet számára. A nagy világvárosokban állandóan vörös tüntetésekkel próbálják a rendet megzavarni s nálunk is állandóan újabb és újabb ügynöksapatokat tartóztat le a rendőrség. A nehéz gazdasági viszonyok és munkanélküliség folytán elkeseredett emberek sokszor hitelt adnak a vörös pénzen bérelt ügynökök beszédeinek, holott, ha ismernék az oroszországi viszonyokat, tudnák, hogy a munkanélküliség ott állandóan növekedőben van, a termelés csökken s csak egynéhány politikai befentes

Március tizenötödike. A társadalmi egyesületek a Petőfi-szobor előtt.

él bőséggel a tömegek nyomorából. Felháborodva tiltakoznak a világ minden országában a szovjet kül- és belföldi aknamunkája ellen, mindez azonban gerinc és egységes fellépés híján nem sokat ér.

A szovjet most a vallás teljes letörését tűzte ki célul, valósággal dühödten támadja az egyházat, lerombolja a régi templomokat, elkótyavetyéli az ereklyéket, propagandát szervez a husvét ellen és pályadíjakat tűz ki a husvét hatásos kiirtására vonatkozó tervekre. Az elvetemült gonoszszágnak micsoda vak-sága kell ahhoz, hogy valaki azt higgye, sikert ér el a vallás ellen. Évezredek át üldözéssel sohasem lehetett a vallásos meggyőződést kiirtani, a kereszténység vértanúinak példája mutatja, hogy az üldözés következtében a hit mindig megerősödött, mert ha akadtak megtántorodó gyengék, az erősebbje mindig el-lentállt és végül diadalmaskodott.

Rendkívül érdekesek az elfogulatlan szemlélők leírásai, akik, meglátogatva a vörös paradicsomot, Moszkvát, szinte csodálkoznak a lesüllyedés akkora fokán, melyet a szegény orosz nép ezalatt a tizenkét esztendő alatt elért. Nem látni az utcákon egy tisztességesen öltözött embert, minduntalan munkanélküliek és koldusok kérnek az idegentől pénzt, az üzletek legtöbbszörre propagandával s nem kereskedéssel foglalkoznak, mindenütt propaganda, hivatalban, színházban, utcán és vendéglőben. Szegénységi bizonyítvány ez egy uralom számára, ha tizenkét esztendő után

még mindig a propaganda-felírások és nyomtatványok beszélnek a konszolidált közállapotok, az általános békesség és megelégedettség helyett.

Sajnos azonban, azok között, akik csak a csábító szövegeket hallják és a szomorú valóságot nem ismerik s az orosz rubel iránt fogékony, megvásárolható lelkek között, mindig akadnak, akik ostobaságból, vagy érdekből hitelt adnak a hazugságnak. Ezek valóságos pestisbacilushordozó, mérgező patkányai a világ nemzeteinek. Minden épeszü embernek kötelessége arra törekedni, hogy ezek ártalmatlanná téessenek. Hogy az emberiség mikor eszmél már arra, hogy elég volt ebből a borzalomból, az nagy kérdés. A hatalmak önzését és rövidlátását mutatja, hogy bojkott, vagy erélyes beavatkozás helyett még mindig a gazdasági és külügyi kapcsolatok fenntartásával támogatják a szovjetet fennmaradásában.

Egy bizonyos. Minél erőszakosabb, minél türelmetlenebb, mohóbb és elbirhatatlanabb egy rémuralom, annál közelebb a veszte. A Lengyelországba menekülő parasztok jajkiáltása, a kifosztott és meggyilkolt kisgazdák vére, a kegyetlenkedés, a vallásüldözés bűne égre kiált. Egyszer csak aláfűrészelte maga alatt a fát a szovjetvezérek tehetetlensége, türelmetlensége, embertelen, istenkáromló kegyetlensége is.

Nekünk az a feladatunk, hogy a magunk földjét, népét ezektől a bacillusoktól megvédjük.

vitéz F. J.

Egy kis magyar fiúhoz

Apró öcsikém, ülj az ölemben
s dobd a sarokba a játéklóvat.
Magyarországon most más játék járja...
(Ránkborult barna fellegek sátra,
Magyarországon most nem süt a Nap...)

Dobd a sarokba, félre a bábut!
Nézd csak: a bácsi mit ad tenéked,
jaj, csecse játék! Nézd hogyan villan!
Csontnyele sima... szép hegye is van...
Tied öcsikém, kis csöppnyi gyerek!

Szorítsd marokra. Így kicsi lelkem.
Ugye, hogy tetszik? No mondd, hát beszélj!
Pillanat sem kell s tiz szívet átszur...
S hallod öcsikém? — Messze Kassáról
bus, magyar jajdulást kerget a szél...

Apró öcsikém, kis magyar bimbó,
hát ez a másik kell-e vajon?
Fényes csövében hat bogár szunnyad...
Csitt!... ott délen most szívekbe szurnak
s vérrózsa nyílik a fehér havon!

Hát ez a játék, amit most látsz itt,
kell-e öcsikém — te hazátlan árva?
Kristályüvegben fehér halálpor...
De hallga!... Csönd most!... Erdélyországból
metsző sikoltás száll a világba!

Apró öcsikém, néked adom mind
csak dobd a sutba a lovat, babát!
S ha sohse nyílik az ajkad imára
s kezéd se téved soha virágra:
ott fönn az Isten mindig megbocsát.

De ha nem tudod, mi a gyűlölet
— mit most szívedbe belemartam én —
ha csak egy percre is elfelejtet:
akkor én fojtom beléd a lelket
árva magyar-bimbó, kis öcsikém...!

Március.

GYULA DIÁK.

Fegyverkovácsok műhelyében

Üssed! Szikrázzon, csattanjon a vas,
forró, bosszuló penge készül.
Kormos, lihegő fegyverkovácsok,
zengessétek a dal-kalapácsot:
Erdélyben párák szállnak a vérből.
Üssed! Szikrázzon, csattanjon a vas.

Üssed! Hogy szálljon esőként a tűz.
Szörnyű, kegyetlen legyen a kard,
— csupasz, izzadó fegyverkovácsok,
zengessétek a dal-kalapácsot:
deresre huzzák délen a magyart.
Üssed! Hogy szálljon esőként a tűz.

Üssed! Verd belé keserűséged,
haragodat, a könnyet, a vért,
— áldott, robotos, magyar kovácsok,
zengessétek a dal-kalapácsot:
készmárki hörgés a szívekig ért.
Üssed! Verd belé keserűséged...

Március.

GYULA DIÁK.

A MOVE frontharcosok szövetsége képviselőtagjainak értekezlete. Középen vitéz Borbély-Maczkó Emil.

A főváros és a vármegyék átnyújtották hódoló felirataikat a Kormányzónak

A Kormányzó tizéves jubileumának napján a székesfőváros és az ország valamennyi többi törvényhatósága is, diszkozyuléseket tartott s elhatározta, hogy az államfőt hálájáról, ragaszkodásáról biztosítja. A törvényhatóságok hódoló feliratait és határozatait diszes albumokba gyűjtötték össze. A hódoló feliratokat pergamentre írták, pompás iniciálékkal diszítették, az albumokat fekete szattyánbőrbe kötötték s mindegyik albumot külön, gyönyörű intarziákkal diszített, diófagyókérből faragott, magyaros ízlésű ládikákba helyezték el.

A Kormányzó március 15-én fogadta a főváros és az ország törvényhatóságainak küldöttségeit. A küldöttségek felvonulása, a fogadtatás festőien színes és szép látványt nyújtott.

A főváros küldöttségét Ripka Ferenc főpolgármester vezette, aki üdvözlő beszédében felsorolta azokat az intézményeket, amelyeknek létesítését a jubileum alkalmából a főváros közgyűlése elhatározta. A főpolgármester ezután felajánlotta a Kormányzónak a hódoló feliratot tartalmazó albumot. A küldöttség tagjai lelkesen megéljenztek a Kormányzót, aki válaszában többek között ezeket mondta:

— Jól esett hallanom azt, hogy a főváros népe egynek érzi magát az egész magyar társadalommal a nemzeti eszme szolgálatában. Kérem ápolják szívükben továbbra is a nemzeti egységet, az egymáshoz tartozás nagy gondolatát. Különösen ne engedjenek válaszfalakat emelni a város és a falu közé. A fővárosnak nemcsak az a feladata, hogy a magasabb művelődés eredményeit közvetítse a falu felé. Hogy ezzel csakugyan áthassa az egész társadalmat, az is szükséges, hogy megértse a falut, felkutassa a magyar faji tehetség csodálatos kincseit s ilykép kitermelje minél belterjesebben az igazi magyar kulturát és azt sugározza vissza a falu népéhez, kielégítve ezzel ennek az országnak sajátos kulturigényeit.

A vármegyék.

Mialatt a Kormányzó a főváros küldöttségét fogadta, gyülekezett az ország vármegyéinek és törvényhatósági városainak küldöttsége. A küldöttség a Dunára néző márványteremben gyűlt össze. A terem közepén egy asztalka állott, erre helyezték el a vármegyei és városi törvényhatóságok hódoló feliratait.

Báró Prónay Dezső üdvözlötte a törvényhatóságok nevében a Kormányzót, lelkes, emelkedett szellemű beszéd-

ben. Vitéz Horthy Miklós kormányzó válaszában ezeket mondotta:

— Minden magyar ember szíve megdobban, ha az ezeréves nemzet legősibb intézményére, a vármegyére gondol. A vármegye, évszázadok során át kifejlődött ősi erejével, most is egyik legfontosabb tényezője annak a másik nagy küzdelemnek, amely ma egy erős, romboló hatalom: az önzés, az önérdéket bálványozó anyagi szellem ellen folyik. Az önkormányzat után a vármegye van hivatva bevezetni a közeletbe a szélesebb néprétegeket, felkelteni azokban a közügyek iránti érdeklődést és ránevelni őket a közérdek szolgálatára. Ez az intézmény őrizte meg a legélelenebb összekötő szálakat a múlt hagyományaihoz. A benne megtestesülő konzervatív gondolat azonban természetesen nem hagyhatja figyelmen kívül a korszerű haladás követelményeit. Bonyolultak az emberiség fejlődésének nagy kérdései és a célkitűzések s a haladás irányára természetesen megvitátást igényelnek, de erre csak a társadalomban tudásukkal kiemelkedő elemek lehetnek hivatottak, nem az utca napidíjasai. Az utcán rendnek kell lennie. Itt nincs kommunizmus, aki kommunista akar lenni, az menjen oda, ahol ezzel kísérleteznek.

Gróf Batthyány Lajos, az első felelős miniszterelnök és Kossuth Lajos.

Régi hittel és lelkesedéssel ünnepelte a magyar nép március 15-ikét

Kegyelettel ünnepelték meg országsszerte március idusát. Ünnepeltek mindenütt, ahol magyarok élnek. A főváros lobogódiszt öltött erre az alkalomra. Az ünnepségek már a kora délelőtti órákban megkezdődtek és a hazafias társadalmi egyesületek sorra a negyvennyolcas idők nagyjainak szobrai elé járultak.

Az egyetemi ifjuság ünnepe.

Az egyetemi és főiskolai ifjuság az Egyetem-téren gyülekezett és innen indult el katonás rendben, zárt sorokban a Szabadság-tér felé. Hatalmas zászló alatt a Verbőczy Bajtársi Egyesület diszszázada menetelt, majd a technológusok Zrínyi Bajtársi Egyesületének tagjai, az állatorvostanhallgatók Lehel Bajtársi Egyesületének diszszázada, a Hungária Magyar Technikusok Egyesületének tagjai következtek. Résztvettek a menetben: a Szent Imrerek, az orvosok Csaba Bajtársi Egyesületének tagjai, a Képzőművészeti Főiskola növendékei és a Budapesten elhelyezett főiskolák tagjai teljes számmal. A menet eleje már a Szabadság-térre ért, amikor az utolsó csapatok az Egyetem-térről elindultak. A bajtársi egyesületek csoportjai között zenekarok haladtak.

A Szabadság-téren oszlopokban sorakozott föl az ifjuság és a Himnusz hangjai mellett a küldöttségek sorra megkoszorúzták a Nyugat, Észak, Kelet és Dél irrendenta szobrait. Nyugat szobránál Bodroghy Lajos mondott beszédet, Észak szobra előtt dr. Komlóssy István tartott rövid beszédet. Kelet szobra előtt Vermes Gyula beszélt. Dél szobra előtt pedig ifj. Sárkány Ferenc szólt az ifjusághoz.

Az ifjuság ezután néma tisztelegéssel vonult el katonás menetté fejlődve, a Batthyány-örökmécses előtt, majd az országháztéri Kossuth Lajos-szoborhoz ment. A Kossuth-szobrot az ifjuság képviselőiben Csiky Árpád, a Foederation Americana vezetőtagja koszorúzza meg. Az ifjuság egy része innen felvonult a Várba, ahol megkoszorúzták a Honvéd-szobrot. Az ünnepi beszédet itt Rohringer Endre mondotta. Az ifjak nagyobbik része pedig a Vigadóba vonult.

A Vigadó nagytermét zsufolásig töltötte meg az előkelő és ünneplő közönség. Az ünnepséget a magyar Hízek egy eléneklésével az Egyetemi Énekkarak vezették be,

majd Gedényi Mihály a Talpra magyart szavaltta el, ami után Farkas Jenő cigányzenekara adta elő Kéler: Rákóczi-nyitányát. Ezután az Egyetemi Énekkarak Liszt: Csata előtt című dalát énekelték el, majd vitéz Borbély-Maczkó Emil országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet:

— Három előfeltétele van annak, hogy nagy nemzeti céljainkat rövid idő alatt elérhessük: vissza kell térnünk a tiszta családi életre, a hitéletre, mindennapi munkánkat Isten nevében kell kezdeni és végezni, s mindannyiunk egyéni érdekeit alá kell rendelni a haza érdekeinek. Az ifjuságnak kell bátrabbnak, kitartóbbnak és eszeesebbnek lenni, hogy minél előbb visszaszerezze a hazát.

Ezután vitéz Benkőné Jakab Irén, a Városi Színház operaénekesnője énekelt magyar dalokat, Laurisin Miklós zongorakisérére mellett, nagy tetszést aratva. A záróbeszédet Gál Dénes műegyetemi hallgató mondotta, végül az Egyetemi Énekkarak énekelték el a Nem, nem sohát.

A TESz felvonulása.

ATársadalmi Egyesületek Szövetségének kötelékébe tartozó egyletek a Baross-szobor környékén gyülekeztek s a Rákóczi-ut zászlókkal diszitett utvonalan haladtak végig a Petőfi-szobor felé. Huszezer ember vett részt ebben a hatalmasarányú felvonulásban. A Petőfi-szobor környékén zászlóerdőt lengetett a tavaszi szél. Amerre a szem el látott, sűrű embertömeg lepte el a Dunapartot.

A Dalosszövetség énekkara énekelt előbb a Hízek-egyet, azután Lendvai István, a ceglédiek lángszavu volt képviselője beszélt:

— Zrínyi Miklós mondása — mondotta beszéde során —, hogy „ne bánts d a magyart!”, mégis mindenki a magyart bántja. Ezért jóvátétellel tartozunk, de nem Párizsnak vagy Hágának, hanem a márciusi nemzedéknek, a világháború magyar halottainak s az önmagunk becsületének. Feltámadásunk titka egyetlen programpontra megvalósításában rejlik: „legyen testvér minden magyar”. Akkor idekerül Petőfi szobrára az a koszoru, amely most oly nagyon hiányzik: a Kárpátok zöld koszoruja.

Viharos éljenzésben tört ki a hallgatók lelkesedése a beszéd során, melyet hangszórók továbbítottak a távolabb állókhoz. Pataky József, a Nemzeti Színház tagja, szavaltta el a Talpra magyart-t, aztán huszezer torokból hangzott fel a Himnusz örökszép dallama.

Ünnepel az ország.

A magyar szabadság ünnepnapját, március 15-ét, méltó módon megünnepelte az egész ország. Minden város és minden község leróta a kegyelet adóját a nemzeti gondolat hősei iránt. Lélekemelően szép márciusi ünnepek hírért küldték Szegedről, Debrecenből, Sopronból, Szombathelyről, Egerből, Hódmezővásárhelyről, Miskolcra, Győr-ből, Esztergomból, tanuságot adva a magyar népet eltöltő hazafias érzés erejéről.

A megszállott területeken természetesen mindenütt tilos a magyar nemzet nagy napját megünnepelni. A rabmagyarok csak lelkükben ünnepelhetek. Annál meglepőbb az a hír, hogy a pozsonyi magyar egyetemi ifjuság méltó keretek között ünnepelte meg március 15-ét.

Arról is meg kell emlékeznünk, hogy a Prágai Magyar Hírlapot, Durányi László főszerkesztőnek a magyar márciusról írott cikke miatt, a csehek elkobozták.

Sáncépítés a Gellért-hegyen. A pestbudai polgárság önzetlen munkája 1848-ban.

Gandhi szembeszáll az angol uralommal

Anglia nagy árat fog még fizetni azért, hogy beavatozott a világháborúba. Az angolok féltékenyen nézték a németek tengerentúlra irányuló kereskedelmének terjedését és azt hitték, hogy a háború majd megszabadítja őket veszélyes versenytársaiktól. A németek alulmaradtak a nagy küzdelemben, hajóik túlnyomórészt valóban elvesztették, de a más világrészekbe irányuló tengeri kereskedelmük a háború után csodálatos gyorsasággal újraéledt s ma már megint azon az úton van, hogy számottevő versenytársa legyen ezen a téren is az angoloknak s a többi kereskedő államnak.

Anglia, elvakulva a német konkurens elleni gyűlölettől, nem gondolta meg eléggé, hogy mit kockáztat azáltal, ha egy európai állam ellen fegyverhez nyúl. Chamberlain, a híres angol politikus ismert mondása szerint Anglia helyzete hasonló az állatszeliidőéhez. Ha az állatszeliidő a vadállatok ketrecében összevevőzik társával, az állatok darabokra tépik. Az angol politikus a ketrecbe zárt vadállatok alatt az angol gyarmatok színes népeit értette és — ugylátszik igaza volt. A világháború meglazította az angolok tekintélyét a gyarmatokon és megindult a mozgólódás mindenütt, hogy az angol uralmat lerázzák a nyakukról. A franciaországi harctérre és a török harcterekre az angolok számos gyarmati ezredet szállítottak. Ezek a gyarmati csapatok aztán nemcsak a modern harcfegyverek kezelését tanulták meg, hanem észrevették azt is, hogy az addig felsőbbrendű embereknek tartott angolok sem legyőzhetetlenek. Megszűnt az a mélységes tisztelet, mellyel az angolok iránt viseltettek s a hazatérő hadviselt gyarmati katonák magukkal vitték hazájukba a felszabadulás gondolatát.

De nemcsak a gyarmatokon, hanem a dominiumokon is erőre kapott a világháború után az a törekvés, mely az anyaországhoz fűződő szálak meglazítását tűzte ki céljául. Kanada, Délafrika, Ausztrália mindjobban eltávolodik politikailag Angliától és a dominiumok kormányai egyre nyomatékosabban hangsúlyozzák országaik függetlenségét. A londoni leszerelési konferencia megnyitására MacDonal angol miniszterelnök után külön felszólaltak a dominiumok képviselői is. Egymásután állt fel szólásra Kanada, Ausztrália, Délafrika és Írország kiküldöttje. Ezzel is a világ elé tárták azt a már nyilvánvaló vált tény, hogy a dominiumok nem rendelkeznek magukat többé alá a külpolitikában sem Angliának, hanem saját sorsuk felett maguk határozhatnak.

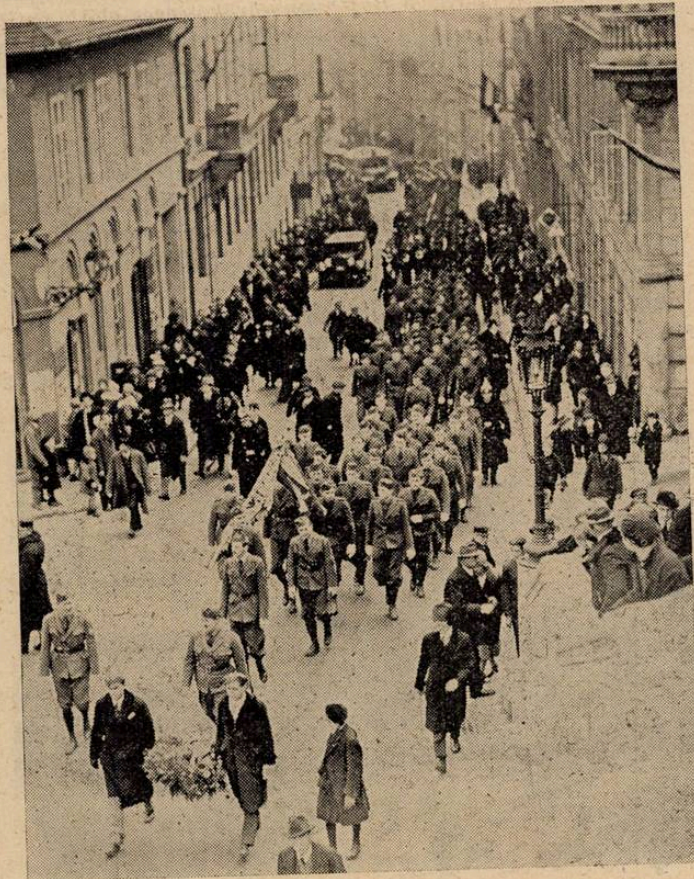
A háború óta Angliát több súlyos csapás érte, első sorban a kínai kiváltságok, a kínai kereskedelem elvesztése. Csang-Kai-Sek uralomra jutása után megszüntetett minden angol privilégiumot Kínában és Anglia, mely jövedelmének egyharmadát köszönhetette a kínai kereskedelemnek, alig felbecsülhető károkat szenvedett. Súlyos veszedelmet jelent Angliára nézve az egyiptomi nacionalisták kormányra jutása is, akiket MacDonal egyelőre azzal csendesített le, hogy az angol katonaság jórészt kivonta Egyiptomból s a határokon helyezte el. De legsúlyosabb az a veszély, mely az angol hatalmat és gazdaságot Indiában fenyegeti.

A 300 millió lakosú Indiának az angolok a háború alatt alkotmányt ígértek és az indiai népet sorsának jobbrafordulásával kecsegtették. Az indiai ezredek kitűnően verekedtek: a Boszporus sziklái ellen intézett kétségbeesett támadásokban nagyon sok indiai katona hagyta ott a fogát. A francia fronton az Északindióból származó ghurkák a legveszedelmesebb támadócsapatok

hírében állottak, akik fogaik között szorított késsel, zajtalanul csuszva közelítették meg a német árkokat. A háború után India kapott is valamiféle parlamentet, ezt a parlamentet azonban igen kevésbé lehet az alkotmányos berendezkedésnek tekinteni, mert abban kizárólag az angolok s az ő általuk irányított elemek akarata érvényesül. India népe és főleg az az utóbbi évtizedekben támadt intelligencia ezzel nem elégedett meg. A dominiumokhoz hasonló helyzetet és alkotmányos berendezkedést kezdtek követelni, majd amikor ennek a kívánságnak teljesítése késett, kipattant a jelszó: „Független Indiát”.

Az angolok aránylag kevés emberrel tartják uralmuk alatt India 300 milliónyi lakosságát. Helyzetüket megkönnyíti, hogy a 300 millió indus számtalan tartományra, fajra, társadalmi rétegre tagozódik és egységes megmozdulásra, egyöntetű akaratra már azért sem képes, mert Indiában a nép országrészenként más nyelvet beszél, egységes indusnyelv nincs s az India különböző részein lakó törzsek egymás nyelvét nem értik. Az utolsó évtizedek alatt azonban Indiának európai műveltségű intelligenciája keletkezett, mely Londonban, Párisban, Berlinben járt iskolába. Valamennyien tudnak angolul és az angol nyelv lett az az összekötő kapocs, amely az érintkezést a különböző indiai törzsek között lehetővé tette. Az angol nyelv ismerete lett az angolelles indiai mozgalom legfontosabb eszköze.

Az angolok észrevették az egyre fokozódó függetlenségi mozgólódást és szokott módszerükkel akarták azt levezetni. Azt ígérték Indiának, hogy a hevenyészve készült jelenlegi alkotmányt ki fogják bővíteni és a dominiumok mintájára India széleskörű autonómiát fog

Március tizenötödike. Az egyetemi ifjúság felvonul a Várba, a honvédszobor megkoszorúzására.

kapni. Ki is küldték az angol parlament egyik vezető-politikusát, Simson Indiába, tanulmányutra. Simson mostanában fog elkészülni alkotmánytervezetével és annak megvitatására Londonba invitálták az indiai nemzeti pártok vezéreit. Az indiai nacionalisták vezetői a meghívásra az összes indiai népek gyűlésének, a „pánindiai kongresszusnak“ összehívásával válaszoltak. Ez a pánindiai kongresszus aztán nagy többséggel visszautasította az angolokkal való egyezkedést és kimondotta, hogy most már a dominiümok alkotmányával sem elégszik meg, hanem teljes függetlenséget követel s annak kivívása érdekében az angolok ellen harcot indít. A küzdelem vezérévé India prófétáját, a szentéletű Mahatma Gandhit tették meg, aki két hónapig készülődött és tervezgetett, mielőtt első lépésére elhatározta magát.

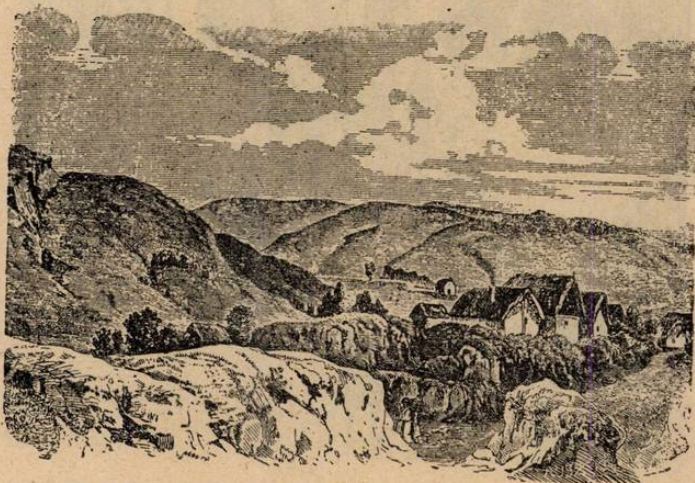
Az angolok tisztában voltak vele, hogy a Gandhi vezetése alá került mozgalom milyen veszélyeket rejt magában. Nem maradtak tehát tétlenül. Először is börtönre vetették az indiai munkásszervezetek vezérét, aki Gandhi hívei közzé tartozott. Azután letartóztatták az indiai parlament elnökének öccsét, aki Gandhi vezérkari főnökének számított s aki nemcsak nagy intelligenciájú ember, hanem kisebb kérdésekben már eddig is ismételt eredményesen szembe tudott szállni az angolokkal. Elfogták Kalkutta fiatal polgármesterét, aki a nemzeti mozgalomnak legértékesebb egyéniségének tekintenek. Nem mulasztották el az angolok a tőlük függő maharadszákat, az egyes indiai tartományok uralkodóit, sorompóba állítani maguk mellett. Ezeknek az apró indiai fejedelmeknek léte és uralkodása az angolok kényekedvétől függ: a trónjukat és gazdagságukat féltő maharadszák tehát majdnem valamennyien engedelmes szolgálói az angoloknak. Végül sikerült az angoloknak India

kisebbségét, a mohamedánokat a budhista indusok ellen fordítani. India 300 millió főnyi lakósa közül 60 millió mohamedán és a mohamedánok, akik a pánindiai kongresszuson még Anglia ellen szavaztak, azóta kimondották, hogy nem támogatják Gandhi mozgalmát.

Gandhi egy ultimátummal, melyet Irwing alkirályhoz intézett, indította meg a harcot. Az ultimátumra az alkirály kitérő választ adott, mire Gandhi Ahmedabad városból 40 hívével megindult a tenger felé. A tengerhez vezető tüntető ut célja a következő: Indiában só-monopólium van, ezt a fontos tápszerzt az angolok más világ-részekből importálják és jó drágán árúsítják a benzülötteknek. Gandhi tehát azt hirdeti, hogy senki se vegyen sót az angoloktól, hanem szerezze meg a lakósság a szükséges sómennyiséget az India földjét övező tengerből. A sólepárolás azonban természetesen tilos. Egy hete már, hogy Gandhi uton van a tenger felé, ahol sajátkezüleg akarja a sólepárolást megkezdeni és ezzel a sómonopólium törvényét megszegni. Forradalmi tüntetés tehát Gandhi útja, aki az útjába eső községekben mindenütt felszólítja a benzülött rendőröket és tisztviselőket, hogy tagadják meg az engedelmességet az angoloknak. Felhívásának meg is van a foganatja, de azt, hogy útja tényleg felgyújtja-e egész Indiában az ellenállás, a forradalom, függetlenségi harc lángját, nem lehet előre látni. Gandhit, aki egy fehérkendővel övezve halad mezitláb hívei élén, az angolok egyelőre nem akadályozák útjában. Csak annyit tettek meg, hogy minden tisztviselőt és rendőrt felhatalmaztak a „sómonopólium megvédésére“. Ha azonban a mozgalom veszélyessé válik és komolyan fenyegeti az angol uralom fennállását, nagyon valószínű, hogy az indiai alkirály sem fog habozni a brit birodalom érdekeit fegyverrel is megvédeni.

Primo di Rivera halála

Primo di Rivera tábornok, a néhány hét előtt lemondott spanyol diktátor, vasárnap Párizsban szívszélhűdéiben meghalt. Primo di Rivera már közel járt hatvanadik évéhez, amikor hat év előtt Spanyolország vezetését magához ragadta. A nagyvagyonu, ősi családból származó spanyol grand nagy feladatot vállalt: a züllés és felfordulás szélére került hazáját akarta megmenteni. A spanyol közéletben a romboló irányzatú elemek kerültek felül, a marokkói háboruban vereség vereséget követett, az

Az isaszegi csata tere.

elégedetlenség egyre nőtt s a dinasztia is veszélybe került. Primo di Rivera diktatúrája hamarosan rendett te-remtett. A háborút befejezte, az ország anyagi ügyeit rendbehozta s a barcelónai kiállítás idején Spanyolországban járt magyarok meglepő jólétről és fellendülésről hoztak hírt. Természetes, hogy azok az elemek, melyektől Primo di Rivera a hatalmat elragadta, nem adták fel a harcot. Külföldi szövetségeseik, az a minden országban jól ismert réteg, melynek a bomlasztás, zavarkeltés az élet-eleme és érdeke s amely gyűlöl minden nemzeti megerősödést, a külföldi sajtóban valóságos rágalomhadjáratot indított ellene.

Bukását azonban nem ezeknek az ellenfeleinek köszönhetette. Primo di Rivera távozását az angolok s az amerikai politikai nyomása okozta. Az angolok nem látták szívesen a spanyol hadsereg reorganizálását és a flotta-építést, melybe a diktátor belekezdett. Az amerikaiak pedig a petróleum- és benzin-monopólium miatt haragudtak, amely sértette az amerikai petróleumtrösztök érdekeit. Az angol befolyás alatt álló spanyol udvar ejtette el Primo di Riverát, aki halálosan megbántva, ment külföldre, ahol régi betegségére gyógyulást keresett. Még azt is megtették vele ellenfelei, hogy távozása után a róla elnevezett madridi utcát legvéresebb száju ellenfeléről, Blasco Ibañezről nevezték el. Halálát bizonyára lelki keserősége is siettetette. Távozása óta Spanyolországban újra fellángolt a dinasztia-ellenes mozgalom s még megeshetik, hogy szomorú igazolást fog szolgáltatni Primo di Rivera politikájának.

Somogy vármegye tiszti vitézeihez!

Értesitem a tiszti vitézeket, hogy az OFB Inke község határában 57 kat. hold 1428 négyszögöl területet itélt meg vitézi telek alakítása céljából.

A birtok homokos talaju, 20 hold vizenyős területtel. Vagyonváltás-föld, mely 52 éven át fizetendő. A birtokbalépés nyomban történik.

Felhívom azon vitézek figyelmét, kik a telket átvenni óhajtják, hogy eziránti kérelmüket hivatalomnak haladéktalanul terjesszék be.

Székkapitány.

Somogy vármegye vitézeihez!

A balatonszemesi csendőrör s lemondott hét kat. hold és 800 négyszögöl területű vagyonváltási földről. Az OFB ezen vagyonváltási földet a Vitézi Széknek juttatta vitézi telek alakítása céljára. Felhívom a vármegye telekkel nem bíró vitézeit — elsősorban a közelben lakókat —, hogy ezen vitézi telek iránti kérelmüket hivatalomban haladéktalanul terjesszék elő.

Székkapitány.

Pest megye déli részeinek vitézi járási hadnagy uraihoz és vitézeihez!

Örömmel közlöm a vitézi járási hadnagy urakkal és megyebeli vitézeimmel, hogy a vitézi zászló-alap javára a dunavecsei járás vitézei Dunapatajon vitéz Radvány Károly ny. százados, a kiskunfélegyházi járásból pedig az ujkécskei és alpári vitézek vitéz Kovács Ernő járási hadnagy urak vezetése mellett úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen jól sikerült műsoros táncestélyt rendeztek, amelyeknek tiszta jövedelmével nagyban hozzájárultak nemes célunknak, a vitézi zászlónak megvalósításához. Midőn ezért a fentnevezett járási hadnagy uraknak és mindazon vitézeknek, akik a siker érdekében fáradságot nem ismerő munkásságot fejtettek ki, követendő példának állítva, köszönetet mondok, egyben nekik megyebeli vitézeim előtt ez uton fejezem ki dicséretemet és elismerésemet. (ad 821—19299. msz. szám.) *Székkapitány.*

Csanád-Arad-Torontál vármegye vitézeihez!

E hó 25-én, kedden, 10 órakor vitézi értekezlet lesz Makón, a városi Gazdasági Egyesület Széchenyi-téri székháza külön termében. Az összes makói vitézek megjelenése kötelező. Távol maradni csak a székkapitányság előzetes engedélyével lehet. A

szomszédos falvak vitézei lehetőséghez képest jelenjenek meg. A Makón kívül élő tiszti vitézek megjelenése kívánatos. *Székkapitány.*

Március tizenötödike a második kerületben.

Szombaton este 7 órai kezdettel a „Budai Kath. Legényegyesület” (II. ker., Fő-utca 68) helyiségében „Március 15-iki” ünnepélyt rendeztek a II. kerület vitézei, a II. ker. Csaba lövészegyesület, a Budai Kath. Legényegyesület és a Foederatio Americana Panonia korporációja.

A zsufolásig megtelt disztermet a „Budai Typographia Dalkör” a „Hírszkegy”-gyel nyitotta meg az ünnepélyt, melyért, valamint az ez után következő két hazafias énekszámaért a közönség jól megérdemelt tapsban fejezte ki elismerését.

Ezután vitéz Fehér Xavér, a II. ker. vitézi hadnagya méltatta a nap jelentőségét. Beszéde során rámutatva a mai súlyos viszonyokra, Trianon gyászos jelentőségére, buzdító szavakkal szította fel a hazaszeretet és honfiúi kötelesség izzó szikráit a lelkes hallgatóságban.

Rövid szünet után a „Budai Kath. Legényegyesület” tagjai az est fényesen sikerült meglepetéseként a „Tüzek az éjszakában” című irredenta-drámát adták elő. E kis műkedvelő társaság valamennyi tagja igaz ambícióval, legjobb tehetsége szerint, oldotta meg feladatát. Ezek közül legelsősorban kell kiemelnünk a sugót megismerő Garami Istvánt, ki fejlett tudású szép játékaival, komoly tehetségével magas nivóra emelte az előadást. Ugyanitt külön elismeréssel adózunk Garami Istvánnak a lelkiismeretes betanítás és kifogástalan rendezésért is. Szép játékaival kitűntek még: Ibolya — Stadkievics Ilonka; Irén — Szabados Ilus; Gálffy — Fülöp István; Becsó — Gasztony G.; igazgató — Palotás János; rendőrfőnök — Jakobszen Vilmos; tábornok — Stadkievics József s ezeken kívül a többi szereplők is igazán rászolgáltak a hosszús, meleg tapsra.

A felvonás közötti szünetekben Bánvölgyi Klárka, korát megcáfoló tudású szavalatokkal, szórakoztatta a közönséget.

Vitézi értekezlet Kispesten!

A járási hadnagy folyó hó 27-én, este 8 órakor, a kispesti vitézek részére értekezletet tart az Ipartestület (Fő-utca) székházában. Megjelenés kötelező. *Székkapitány.*

Szabolcs vármegye vitézeihez!

Dr. Sényi Pál (Budapest, VI. ker., Rózsa-utca 111. szám) felkérésére felszólítom mindazokat a vitézeket, kik a Vitézek Évkönyvét Kövér József nevű egyén utján rendelték meg, arra elő is fizettek, de a könyvet mai napig sem kapták meg, hogy forduljanak panaszukkal haladéktalanul dr. Sényi urhoz. *Székkapitány.*

Adományok nyugtázása.

(Folytatás.)

Néhai vitéz Siménfalvy Tihamér tábornok, törzskapitány siremlékére a következő adományok folytak be, melyeket Bács-Bodrog vm. székkapitánysága közönnel nyugtáz:

vitéz Olajos György földm. 1.50; vitéz Kada Mátyás földm. 1.50; vitéz Harkai Tamás földműves 1.50; vitéz Kazinczi Mátyás földműves 1.50; vitéz Bodrogvári János földműves 1.50; vitéz Huszti Péter földműves 1.50; vitéz Kumbajai Mihály földműves 1.50; vitéz Ferenczi Pál földműves 1.50; vitéz Kürtös János földműves 1.50; vitéz Dudás Lajos földműves 1.50; vitéz Barta György földműves 1.50; vitéz Ábrahám Mátyás földműves 1.50; vitéz Molnár István földműves 1.50; vitéz Bádos Pál földműves 1.50; vitéz Boros János földműves 1.50; vitéz Suhajda Mihály földműves 1.50; vitéz Lajdi János földműves 1.50; vitéz Versényi Imre földműves 1.50; vitéz Orosz János földműves 1.50; vitéz Korda József földműves 1; vitéz Valkai Gergely földműves 1; vitéz Alföldi Mihály földműves 1.50; vitéz Nagy József földműves 1.50; vitéz Esztergomi Imre földműves 1.50; vitéz Karmó János földműves 1.50; vitéz Karmó Ferenc földműves 1.50; vitéz Ribányi Pál földműves 3; vitéz Jávor József földműves 3; vitéz Gáti Ferenc földműves 1.50; vitéz Fabó József földműves 1.50; vitéz Pál Antal földműves 1.50; vitéz Szabó Dániel földműves 1.50; vitéz Szilágyi József földműves 1.50; vitéz Petres Miksa földműves 1.50; vitéz Nagy József földműves 1.50; vitéz Pataki Mihály földműves 1.50; vitéz Konta István földműves 1.50; vitéz Répcei Ferenc földműves 1.50; vitéz Epress Lipót földműves 2.50; vitéz Kulai Pál földműves 1.50; vitéz Berki Mátyás földműves 1.50; vitéz Major István földműves 1.50; vitéz Biró Lukács földműves 1.50; vitéz Jávorka Sándor földműves 5; vitéz Zsebei Mihály földműves 1.50; vitéz Sándor Pál földműves 1.50; vitéz Ádám Antal földműves 1.50; vitéz Zobor György földműves 1.50; vitéz Bokor Péter földműves 1.50.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Március	Róm. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
24 Hétfő	Gábor főa. ††	Gábor	A hét elején a nap 5 óra 59 perckor kel és 18 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 45 perckor kel és 18 óra 25 perckor nyugszik.
25 Kedd	*Gyo. B.-A.	Gyo. B.-A.	
26 Szerda	Manó ††	Manó	
27 Csütörtök	Dam. Ján. ††	Hajnalka	
28 Péntek	Kap. Ján. ††	Gedeon	
29 Szombat	Auguszt. ††	Cyryll	
30 Vasárnap	E. 4. Laet. V.	E. 4. Izidor	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Március 19. 1637. Pázmány Péter halála.
A nagy magyar szónok, író, bíboros hercegprímás hatvanhét éves korában Pozsonyban halt meg.

Március 21. 1849. Bem sikere. Bem seregének egyik csapata Szabó Nándor alezredes vezetésével kiverte a tömösi szorosból az ellenséget. Ugyanaznap a képviselőház Nyáry Pál indítványára az érdemkereszt nagykeresztjét adományozta Bemnek, akit Mészáros Lázár indítványára altábornaggyá neveztek ki.

Március 22. 1915. Przemysl eleste.

Március 24. 1676. II. Rákóczi Ferenc születése. I. Rákóczi Ferenc és Zrinyi Ilona fia e napon született a zemplénmegyei borsii kastélyban.

Rendelet a rokkantak tiszteletéről.

A kultuszminiszter elrendelte, hogy az iskolák különös gondot fordítsanak a rokkant hősök iránti tisztelet és megbecsülés ápolására. A rendelet kötelességévé teszi az oktató személyzetnek, hogy a tanítás keretében ragadjon meg minden eszközt, amely alkalmas arra, hogy az ifjúságban a rokkant hősök iránt való megkülönböztetett és tiszteletet és megbecsülést ébrentartsa.

A szovjet a husvét megünneplése ellen.

A vallásellenes mozgalommal kapcsolatban akció indult meg a husvét megünneplése ellen. A kommunista szakszervezetek moszkvai szakosztálya tervezetet dolgozott ki, hogyan kell lehetetlenné tenni már az idén is a husvét megünneplését. A szakszervezetek az egész országban már most megkezdik az agitációt s a moszkvai szakszervezetek tervezete értelmében mindenütt keresztülviszik, hogy az idén Szovjetország egyik városában se üljék meg a feltámadás ünnepét. Minden munkásklubban, gyárban és laktanyában vallásellenes előadásokat fognak tartani. A szakszervezetek sportünnepségein is minden alkalommal tüntetni fognak a husvét ellen. A munkásszervezetek díjakat fognak kitűzni, amelyeket olyan pályázók kapnak, akik a legjobb tervek nyújtják be a husvétellenes harc gyakorlati megvalósításáról. Április 19-én nagy husvétellenes kongresszus lesz Moszkvában, amelyen az ország valamennyi munkásszervezete küldöttségekkel vesz részt.

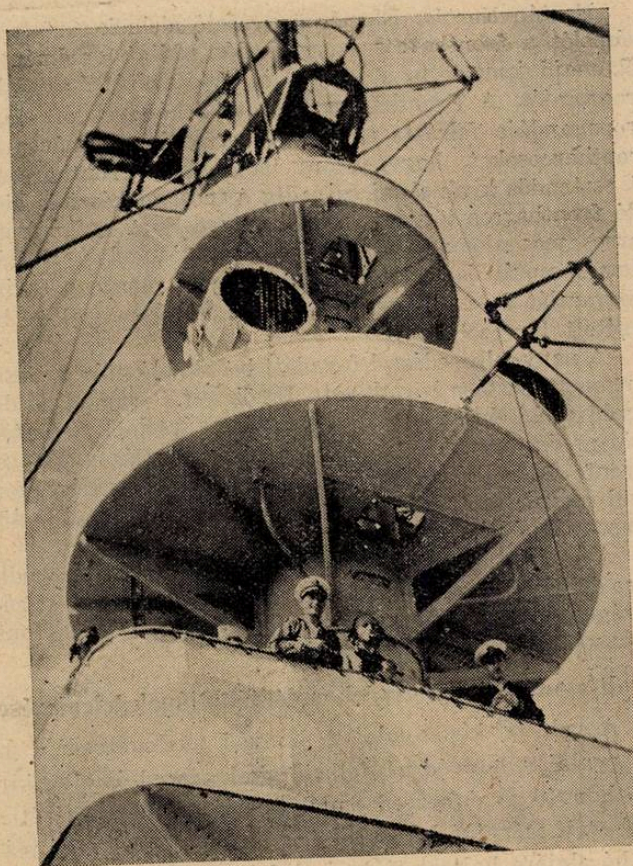
A miniszterelnök Kisfaludy-Stróblhoz.

Bethlen István gróf miniszterelnök Kisfaludy-Stróbl Zsigmond szobrászművészhez abból az alkalomból, hogy a Kormányzó által alapított hadiemlékérem mintáját minden tiszteletdíj nélkül készítette el, a következő levelet intézte:

Méltóságos uram! Méltóságod felkérésére szíves volt a Kormányzó Ur Ófölméltósága által alapított hadiemlékérem mintáját minden tiszteletdíj nélkül elkészíteni. Fogadja Méltóságod kiváló művészi munkájáért és hazafias áldozatkészségének ez újabb megnyilatkozásáért őszinte köszönetemet. Méltóságod igaz tisztelő hive: Bethlen s. k.

Vitéz Veszprémy Dezső kitüntetése.

A kultuszminiszter vitéz Veszprémy Dezső egri leánygimnáziumi igazgatót az V. fizetési osztályba léptette elő. Vitéz Veszprémy rendkívül képzett és szorgos munkása a közoktatásügynek. A legnehezebb körülmények között kezdte meg 1916-ban az Angolkisasszonyok egri leánynevelőintézetében a régi felsőleányiskolának egri leánygimnáziummá való átszervezését. 1917-ben egy Egerben egész új iskolatípust hozott be: a női felsőkereskedelmi iskolát, amelynek azóta szintén igazgatója. 1921-ben a fiufelsőkereskedelmi iskola szervezésével bízták meg, amelynek egy évig szintén igazgatója volt. Igazgatói működésén kívül kiveszi részét minden irodalmi, szociális és közéleti akcióból. A különböző iskolai és társadalmi ünnepségeknek mindig szint és értéket ad ódáival, ünnepi beszédeivel és tartalmas felolvasásaival. Önállóan megjelent munkái is vannak: „Szabadság harcunk költészete“, Eger, 1920. „Thaly Kálmán életrajza“ a Vutkich-díjjal jutalmazott pályamű, Budapest, 1928. A második kötetet rendezti sajtó alá.

Uszó erőd. „Pittsburg“ amerikai csatahajó páncéltornya
Csifundál, a kínai vizeken, tengeri hadgyakorlaton.

1.50; vitéz Mikó István földműves 1.50; vitéz Magyar István földműves 1.50; vitéz Illés Pál földműves 1.50; vitéz Szabolcs Ádám földműves 25.50; vitéz Végvári Ferenc földműves 1.50; vitéz Dara Ferenc földműves 1.50; vitéz Solymosi András földműves 9; vitéz Koppándy József földműves 18; vitéz Varga Lajos földműves 1.50; vitéz Turi István földműves 1.50; vitéz Besnyei György földműves 1.50; vitéz Ókéri István földműves 1.50; vitéz Várnagy Győző földműves 1.50; vitéz Palotai József földműves 1.50; vitéz Juhász Ferenc földműves 1.50; vitéz Kadvány Fábán földműves 1.50; vitéz Kara János lakatos 1.50; vitéz Füredi Ferenc tisztviselő 1.50; vitéz Hódi György kertész 1.50; vitéz Kárpáti István kádár 1.50; vitéz Gabányi István földműves 1.50; vitéz Zombola István földműves 1.50; vitéz Marosy Ferenc földműves 1.50; vitéz Meleg Sándor földműves 1.50; vitéz Rizsá-nyi István földműves 1.50; vitéz Kol-
tai Péter földműves 1.50; vitéz Bács-
kai János földműves 1.50; vitéz Major
Mihály földműves 1.50; vitéz Szabó
István földműves 1.50; vitéz Bácskai
Jakab földműves 1.50; vitéz Déri Ist-
ván földműves 1.50; vitéz Csávoly
Antal földműves 1.50; vitéz Katonai
István földműves 1.50; vitéz Kiss
Torma József földműves 1.50; vitéz
Bánáti Miklós földműves 1.50; vitéz
Somló József földműves 1.50; vitéz
Peterdi József földműves 1 pengő.
A befolyt összeg összesen 396 pengő.

A pomázi járás vitézeinek értekez- lete.

Vitéz Fabényi Ede ny. tábornok, Észak-Pest vármegye székkapitánya, a pomázi járás vitézeivel március hó 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Csillaghegyen járási értekezletet tar-
tott.

A székkapitány a Kormányzó Ur
Őfőméltósága tízéves jubileuma al-
kalmából részletesen ismertette az
egybegyűlt vitézek előtt Őfőméltó-
sága érdemeit, amelyeket az elmúlt
tiz év alatt országunk talpraállítása
körüli szerzett.

Az egész művelt világ sajtója a
messze Amerikáig, legnagyobb elis-
meréssel irt Magyarországot kormány-
zójáról. Alig van példa a történelem-
ben, hogy valaki politikai mult, poli-
tikai küzdelem nélkül, soha hata-
lomra nem törekedve, csupán a
Gondviselés által kiemelve jusson
egy nemzet élére.

Vitéz Benkő József reálgimn. ta-
nár, a járási vitézek hadnagya, a ma-
gas kitüntetésekéről beszélt, amely a
vitézeket háboruban szerzett érde-
meik jutalmazásával érte. Gondolja-
nak tehát a vitézek arra, mit fog je-
lenteni ez a kitüntetés, ez a cím majd
az utódoknak, ha az idő patinája
fogja bevonni. Neveljék gyermekei-
ket olyan szellemben, hogy méltó
örökösei legyenek az apáknak életük
kockáztatásával és vérük hullásával
szerzett kitüntetésére.

Fabényi Ede ny. tábornok, székkapitány, az esedékes vitézi ügyeket az egybegyűlt vitézekkel letárgyalva, őket összetartásra, a bajtársi szellem ápolására, a Vitézi Rendhez méltó magaviseletre buzdította és a Hisekeggyel befejezte az értekezletet.

Betöltendő állás.

Sajátkezelésű 80 kat. holdas tisztí vitézi telekre folyó év április hó 1-i szolgálatbalépéssel minden bérés-ként egy családos vitéz éves alkalmazást nyerhet felnőtt fiával együtt, esetleg még egy kisebb fia is, mint kánász. Elsősorban békésvármegyei vitéz jöhet figyelembe. Sürgős értesítés vitéz Szabó J. székkapitány címére, Szarvas, Józsefszállás-pusztá küldendő.

Ingyen! Készíték Vitézi Rend tár-
sainak építési terveket. *Jutányosan*
vállalom családi házak felépítését. Hi-
vásra házhoz jövök. Cim: vitéz Vályi
Antal, építési vállalkozó, Pesterzsébet,
Szobor-utca 16.

Állást kereső vitéz.

36 éves, evangélikus, családos vitéz pályázna ipartelepi portás, ház-
mesteri, raktárnoki vagy jobb irodai
szolgálatra. Vitéz Oltvölgyi Pál,
Szentés, Jókai-utca 2. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A magyar lovassportirodalom fejlesztése érdekében az
alábbi feltételek mellett pályázatot hirdetek.

I.

Tárgy: „A lovaglás művészete a lovasmérkőzések kere-
tei között: 1. idomítottági vizsgáknál, 2. ugrómérkőzésekénél,
3. militárynál.”

A dolgozat terjedjen ki a lovaglás művészete forgalmá-
nak rövid meghatározására; alapelveinek kimerítő tárgyalá-
sára a lovat és lovat illetőleg. Jelentősége jusson világosan
kifejezésre az egyes ágazatokon belül, mint díjlovaglás, díj-
ugratás és militáry. Ezen keretek határai a fejtegetésben meg-
indokolandók.

Összdíjazás 800 pengő, ebből I. díj 500 pengő, II. díj
200 pengő és III. díj 100 pengő.

II.

Tárgy: „A lovas kiskatéja.”

A dolgozat a gyalogos fegyvernembeli tisztelnél szük-
séges mérvben a következőkre terjedjen ki:

1. Általános loismereti fogalmak (fajta, vér, kondíció,
vérmérséklet). 2. A ló külleme (külső testalkata). 3. A ló
magasságának mérése. 4. A ló életkorának meghatározása.
5. A lovak színei, jegyei és bélyegei. 6. A ló mozgása. 7. A lo-
vak rossz szokásai. 8. A háta, a hámos és a málhás ló kül-
lemének következményei és lényegesebb hibái. 9. A lóvásárlás
és szavatosság. 10. a lovak ápolása és gondozása: a) az istálló
és berendezése, b) az almozás, c) a lóápolás, d) a lovak járta-
tása, e) a lovak kimélése. 11. A lovak takarmányozása: a)
a szemes takarmányok, b) a szálas takarmányok, c) a pót-
takarmányok. 12. A használat közben leggyakrabban fellépő
közönséges betegségek. A legfontosabb fertőző betegségek.
A patkolás. 13. Szerszámzat felállítás és nyergelés. 14. A
lovak öltözködése különféle alkalmakkor. 15. A nyers ló be-
tanítása. 16. A ló előkészítése a militáry A) kategóriára.
A lovas kiskatéjának terjedelme kb. 50-60 gépirásos
oldal legyen, beleszámítva az 5 cm-es margót is.

Összdíjazás: 1200 pengő. Ebből I. díj 700 pengő, II. díj
300 pengő, III. díj 200 pengő.

III.

Tárgy: „A magyar lovassport története.”

A dolgozat terjedjen ki: 1. az Árpádok korára, 2. a Ve-
gyesházi királyok és erdélyi fejedelmek korára, 3. a Habsbur-
gok korára, 4. a legújabb korra.

Tárgyalandók a lovagitornák, lovasvadászatok, agará-
szat, versenylovaglás fejlődése, lovasmérkőzések. Hirneves
lovakok névszerint megemlítendő és szereplésük részlete-
zendő.

Összdíjazás 1000 pengő, ebből I. díj 600 pengő, II. díj
300 pengő és III. díj 100 pengő.

IV.

1. A jelíges pályamunkák lezárt borítékban és géppel írva
folyó évi október hó 1-ig újfaluusi vitéz Újfalu Gábor tá-
bornokhoz, lovassági szemlélő (Budapest, I, Tárnok-utca 2),
mint az intéző bizottság elnökéhez — küldendő be.

2. A díjnyertes munkák kiadási joga a Honvédelmi Mi-
niszternek illeti.

Könyvalakban való kiadás esetén szerzőt a tiszta ha-
szon 50%-a illeti meg.

3. Díjnyertes dolgozatokat az intéző bizottságnak joga
van a Szent György lapnak közlés végett rendelkezésre bo-
csátani. Szerző ezért külön díjazást nem igényelhet.

4. A bírálat eredménye folyó évi december 31-ig köz-
hírré fog tétetni.

Budapest, 1930 február hó 19-én.

vitéz Gömbös Gyula s. k., honvédelmi miniszter.

Hegedü,

harmonikák, gramofonok

cselló, nagybőgő, fuvola,
klarinét, tárogató, réz-
fúvók, jazz-hangszerek,

lego'csóbb gyári beszerzési forrása!
Ingyen főárjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár
Budapest IX./93. Üllői-ut 19.

A frontharcosok szolnoki csoportjának megalakulása.

Vasárnap, március hó 9-én volt Szolnokon a MOVE Országos Frontharcos Szövetség városi csoportjának alakulása. Az országos központ képviselőjében megjelentek vitéz Borbély-Maczkó Emil elnök, Takács Tolvay József gróf társelnök, Kertész Elemér ügyvezető alelnök, Lázár Emil főtitkár, valamint a képviselőház frontharcos csoport tagjaiból Brandt Vilmos, Görgey József, Vojnits Miklós báró és Vértess Vilmos országgyűlési képviselők, a MOVE lövészszervezetek képviselőjében pedig Ratkovits Bódog ny. ezredes. A fővárosi vendégeket a pályaudvaron levante és MOVE lövész-diszszakaszok élén a város előkelőségének társaságában Schefftsik György dr., tb. főszolgabíró, a frontharcos mozgalom szolnoki szervezőtiszte fogadta és üdvözölte.

Az üdvözlés után vitéz Borbély-Maczkó Emil országos elnök, Alexander Imre dr., Szolnok vármegye alispánja és Tóth Tamás dr., Szolnok város polgármestere kíséretében megtekintette a szolnoki MOVE sporttelepét s szemlét tartott a lövészcsapatok felett. Ezután a Tisza-szállóban társasbéd következett, majd kezdetét vette a vármegye-ház nagytermében a frontharcosok alakuló gyűlése.

Schefftsik György dr. üdvözölte a megjelenteket, majd az Acélhang dalárda énekszámai után vitéz Borbély-Maczkó Emil, országos elnök hatalmas beszédében vázolta a frontharcos szervezkedést.

— Mi, frontharcosok a multban is megdönthetetlen pillérei voltunk a magyar nemzeti gondolatnak és államiságnak — folytatta vitéz Borbély-Maczkó Emil beszédét — és a jövőben is minden mellékkörülménytől mentesen, szervezeti fegyelmezettségünkkel ennek a célnak akarunk élni.

Vitéz Borbély-Maczkó Emil beszédét hatalmas lelkesedéssel fogadta és percekig ünnepelték a frontharcos mozgalom megindítóját.

Ezután Kertész Elemér ügyvezető alelnök tartott beszámolót a frontharcos szervezkedés eddigi eredményeiről, majd ismertette a mozgalom célkitűzését és munkaprogramját. A Frontharcos Szövetség hónapok óta tartó propagandája felrázta az ország területén szétszórva élő frontharcosokat, hogy valóra váljanak a frontharcosok 11 esztendő kívánságai és pedig a most előkészítés alatt álló frontharcos törvény keretében, amely az egész frontharcos mozgalomnak a tulajdonképeni tengelye. Kertész Elemér ezután ismertette a Szövetség tiz pontban foglalt programját és a vitézségi érdemek megváltása ügyében benyújtott tervezeteket.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszámoló után a tisztikar megválasztása következett. Elnök lett Fuchs Gyula dr., törvényszéki elnök, volt tart. százados, társelnök Schefftsik György dr., ügyvéd, tb. főszolgabíró, pénztáros Magyar Levente dr., titkár Rácz Sándor. Az alakulógyűlés ezenkívül megalakította a vármegyei csoport 16 tagból álló választmányát is.

A gyűlés végeztével a központ képviselőit Alexander Imre dr. látta vendégül, akinek vitéz Borbély-Maczkó Emil országos elnök meleg szavakkal mondott köszönetet a frontharcos mozgalom támogatásáért.

A volt gyulai gyalogezredek emléktáblájának leleplezése.

A volt m. kir. gyulai 2. honvéd gyalogezred, a m. kir. gyulai 2. honvéd népfelkelő gyalogezred és a m. kir. 305. honvéd gyalogezred emléktáblájának leleplezését a tervbevett március hó 19-ről április hó végére vagy május hó elejére halasztották el. A leleplezés pontos idejét az emléktábla-bizottság meghívók és hírlapok útján idejében jó előre közölni fogja az érdeklődőkkel.

A lengyel ügyvivő teaestje a márciusi ünnep tiszteletére.

Lazarski Ottmár lengyel ügyvivő március 15-én a magyar nemzeti ünnep alkalmából a követségen teaestélyt adott, amelyen megjelent József Ferenc kir. herceg és felesége, Anna királyi hercegnő, Walkó Lajos külügyminiszter és felesége, a magyar társadalmi élet számos előkelősége és a budapesti diplomáciai testület csaknem valamennyi tagja. Palló Imre, a magyar kir. Operaház tagja, régi magyar dalokat énekelt. A vendégek szórakoztatásáról cigányzenekar gondoskodott. A háziasszony tisztét de Vienne francia követ felesége látta el. Az estély résztvevői fesztelen jó hangulatban a reggeli órákig maradtak együtt.

Eljegyzés.

Báró uzsoki Szurmay Editet eljegyezte vitéz udvardi és kossuti Kossuth Ferenc dr., Budapest székesfőváros vitézeinek jogvédelmével megbízott ügyvéd.

A budapesti rádió műsora.

Március 23-tól 29-ig.

Vasárnap. 9: ujsághírek, kozmetika; 10: róm. kath. egyházi ének a Bazilikából; 11.15: ev. istentisztelet a Deák-téri templomból; 3.30: földmívelésügyi minisztérium rádió előadás-sorozata: Jeszenszky Árpád dr. felolvasása: „A selyemtenyészés mai módja hazánkban“; 4: Rádió Szabadegyetem 1. gyermekkar, előadja a székesfővárosi Hernád-utcai polgári iskola énekkara, 2. Horn József dr. felolvasása: „Küzdelem a fogyasztópiacokért“; 5.15: másfél óra könnyűzene; 6.45: részleges sporteredmények; 7: Cselényi József magyar nótákat énekel Bura Sándor cigányzenekarának kíséretével; 8.15: vigjáték előadás a Studióból: „A bajusz“; 10.20: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5: tót-magyar nyelvoktatás; 5.25: Lukinich Imre dr. felolvasása: „Magyarország történelme életrajzokban“; 6: a m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye; 7.10: német nyelvoktatás; 7.40: rádió amatőrposta; 8.30: közép-európai műsorcsere-sorozatban a belgrádi rádióállomás műsorának közvetítése; utána debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye.

Kedd. 3.30: Manchen Mariska rádiódélutánj; 4.45: Zilahy Lajos előadása; 5.15: gramofonhangverseny; 5.40: Országos Magyar Dalos Szövetség budapesti kerületének hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; 7.30: m. kir. Operaház előadása: „Hugenották“; utána cigányzene.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: szalacsi Rácz Imre novellái; 1. A munkási hősök, 2. Letörtött a zászló; 5: vitéz Berkó István alezredes felolvasása: „A szabadságharc Háy Jánosai“; 5.30: olasz nyelvoktatás; 7.10: gyorsírási tanfolyam; 7.45: magyar nóták, előadják Sándor Mária és Szedő Miklós, kíséri Magyar Imre és cigányzenekara; 9: hangverseny, közreműködnek Thomán István és Zsámboky Miklós, a Zeneművészeti Főiskola tanárai; 10.30: Magyar Külügyi Társaság előadássorozata, majd Fejes szalonzenekar hangversenye.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1. Weiner: vonós-négyes, előadja a Waldbauer vonósnégyes, 2. Milleker Rezső dr. felolvasása: „A Nyírvidék“, 3. Gárdos Kornélia Petőfi-költeményeket szaval; 5: földmívelésügyi minisztérium rádió előadássorozata: Marschall Ferenc dr. felolvasása: „Becsüljük meg a magyar föld terményeit“; 5.25: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye; 6.30: angol nyelvoktatás; 7.10: dr. Ernst Häckl németnyelvű előadása; 7.45: gramofonhangverseny; 8.30: Sebestyén Ede felolvasása: „Történetek Mikszáth Kálmánról“, 8.40: Hammerschlag János orgonahangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből, Falus Margit közreműködésével; 10.30: katonazene.

Péntek. Baloghné Hajós Terézia állatmeséi; 5: Maderspach Viktor előadása: „Stojánovtól Biskráig“; 5.25: Mándits szalonzenekar hangversenye, Weygand Tibor közreműködésével; 6.25: francia nyelvoktatás; 7: Drasche-Lázár Alfréd felolvasása: „Jövendőmondás“; 7.30: m. kir. Operaház előadása: „Nyugat leánya“; utána cigányzene.

Szombat. 4: Turáni Társaság előadássorozata: Toroczky-Wiegand Ede építőművész felolvasása: „Turáni hagyományok a nép-építésünkben“; 5: Hell István áll. titkár felolvasása: „Konstantinápolyi képek“; 5.30: Fejes szalonzenekar hangversenye; 6.30: mit üzen a rádió? 7.10: Basilides Mária az Operaház tagjának dalestje; 7.45: színműelőadás a Studióból: „Róbert és Marienne“; utána cigányzene; 10.30: gramofonhangverseny.

Hófuvás a Stureczen

Elbeszélés.

Irtá: Komáromi János.

(Befejezés.)

— Görgei jár... a hegyek közt...

— Mi az? Mi az? — sürgette az öreg.

— Azt mondja, — suttogott a leány, — hogy valami

Görgei jár a hegyek közt...

— Érttem, érttem, — bólogatott nagyapa. — A' lesz a vezér biztosan.

Az előszobában sarkantyú pendült meg. A leány megfordult, de nem állt fel a haldokló mellől. Az orvos akkor már az ajtóban állt. Idősebb körszakállas tiszt.

— Bocsánatot kérek, hölgyeim, az éjjeli háborgatásért, de úgy hallom, ide hozták be Karos hadnagyot.

Meghajtotta magát, bemutatkozott. Az asszony és a leány egyszerre kérdezte:

— Megmarad?

— Nem tudom, — válaszolta az orvos. — Az erdő alól hozták idáig. Jó barátom szegény.

Lehajolt a beteg fölé. A hadnagy sárgán feküdt a heverőn, a hó olvadni kezdett rajta, de a vérzése mintha elállt volna. Lélekzetüket visszafojtva figyeltek valamennyien. Az orvos fölhajolt:

— Menthetetlen... Belülről vérzik...

Tisztelegve állt meg:

— Asszonyom, temetessék el, ha meghal... Gondoljanak harcoló hazánkra...

Megcsuklott.

— Istenem, hogyne tennők meg! — sóhajtott az asszony. A leány ugyanekkor sirni kezdett a kiskendőjébe. Az orvos ránézett:

— Valami baja van a kisasszonynak?

Az anyja felelt:

— Oda-van a vőlegénye... Négy hét óta semmi híre...

— Milyen csapattestben szolgál?

— A feldunai hatestnél. Komáromból irt utoljára.

— Éppen ez a sereg vonul át a városon...

Megkérdezte a vőlegény nevét, de kiderült, hogy nem ismeri. Nem is hallotta soha.

A kályha mellett megmozdult most az öreg s mankójával megkopogtatta a padlót:

— Honnét és merre öcsém-uram, e rut időben?

— A Duna mellől jövőnk, bátyám, — felelte az orvos. — Három hete jövőnk, mindig csaták közt, mert háromfelől szorongatnak, mint a kutyákat.

Csönd lett. A hadnagy egy sóhaj nélkül feküdt a heverőn. Az utcán tót ének hangzott fel, de mintha visszafelé meneteltek volna a katonák. Az orvos maga elé dűnyögött:

— Nyitrai zászlóaljak... Most mennek a német elé...

Az öreg bólogatott:

— Ugy, ugy... S mi ujság a nagyvilágban?

— Az Isten tudná, — sóhajtott az orvos. — Három hét óta, hogy belevesztünk ebbe a hófúvásba, nincs tudomásunk semmiről. Ujesztendőkör, amikor Pest körül csatáztunk, a kormány elmenekült a Tiszának. Semmit nem tudunk azóta s rólunk sem tudnak semmit. Csak vereksznünk előre-hátra, mert minden ellenség ránkvetette magát...

— És most merre igyekezzenek öcsémuramék?

Az orvos nekitámaszkodott az ajtófélfának s az ernyő árnya alatt lebecsátott fejjel beszélt:

— Ma éjjel a Stureczen vonulunk át, mely itt van a város fölött...

— A Stureczen?! — riadtak fel mindhárman.

— Igenis, a Stureczen, — bókolt az orvos. — Tudjuk, hogy felhőkig ér a teteje, de arra visz az egyetlen ut. Hátulról most is ágyuval zavarnak, a Sturecz tetején talán a Kubin felé betört német vár, de muszáj... Muszáj! Tavaszra talán átverjük magunkat Kassáig, ahol Schlick generális leselkedik reánk... Nem tudom... De Görgei megmondta: vagy át a havasokon vagy megdöglenni!!

A leány és az anyja kerekrenyilt szemmel nézte a zuzmarás szakállu orvost. Társzekerek dörögtek az utcán. Az ágyuszó erősödött. A zengő vihart túlszárnyalva hömpölyögtek a hegyek. Olykor kékes fények villogtak a messzi ágyuk torkaiból.

Az öreg a fejét csóválta:

— Ki ez a Görgei?

— A vezérünk, — mondta tompán az orvos és miatt körszakállára árnyékot vont a lámpa ernyője, a feje lecsuklott.

— A vezérünk ő... Harminc esztendő csak, de acél-szeme előtt megremegnek a legvénebb tábornokok... Kurta gubában jár s gyalogosan verekszik... Hat nappal ezelőtt a csákóját lötték át, mikor a hódricsi hegyoldalban egyesegyedül védte az ágyuit...

Elhallgatott. A szomszéd szobából élesen áthallott a tik-tak... Aztán újabb rohamba tornyosult a szél, hogy megrázta a ház tetejét. Az utcán sulyos ágyuk dögtek el. Az orvos feleszmélt:

— Igen... A vezérünk ő...

Megnézte óráját s összezecskentette a sarkantyút:

— Bocsánatot kérek, időm lejárt...

A haldoklóra pillantott:

— Ne feledkezzenek meg a hazáért meghalt katonáról... Még egyszer pardon, hogy ilyen időben voltam alkalmatlan...

Meghajtotta magát s csöndben távozott. Szótlanul és sokáig néztek utána... Az asszony felsóhajtott:

— Istenem, mi lesz velük?

A leány akkor már az ablak mellett állt, a függöny mögé takarózva. Egyszerre hátrafordult:

— Édesanyám... Édesanyám...! Itt jön a vezér!

Édesanyja az ablakhoz sietett s előre feszülve leskelődtek kifelé.

Az ágyuszó gyengült már s mintha a Sturecz irányának távolodott volna. A vihar felujjongott.

S az utca közepén tisztieszoport bukkant föl ekkor a fehérségtől vak éjszakában. Néhai diszeikből csak rongyok maradtak már a köpenyeiken. Gyalog jöttek s fülükre-huzott gallérral mentek neki a hófúvásnak.

A közepén egy szikár alak lépdelt, kurta gubában. Keményen, elszántan tört előre. Térden felül erő csizmái, magas csákója körül csattogott a hó. Keskeny, sovány arca, apró szakáll a zuzmarával tele. Pápaszeme hálógyszinben villant meg az éjszaka fehérlésében.

A ház előtt hirtelen megfordult, hátramutatott a kezével, majd a Sturecz felé tartotta ki a karját.

Aztán tovább ment, összevont gubájában, előre-hajolva, de keményen. A második háznál félig már elmerült a hóvihárban. Hegyormok, kémények visítottak.

A leány térdre bocsátkozott, összekulcsolt kézzel:

— Istenem segítsd meg őket!

De fölneszelt, mert a heverő felől mély sóhajtas jött. Odanéztek mind a hárman. A hadnagy egyet nyujtozott és nem mozdult meg többet. A lámpa világa ráterült viasz-arcára. A leány és az anyja imádkozni kezdett. Nagyapa megrázkódott a sarokban:

— Hej... haj... Kutya világ...

Csönd volt, halottak csöndje. Az ágyuszó már a Sturecz felől jött, de mindig bágyadtan. Már vir-

radni kellett volna, de erre az éjszakára késett a virradat. A leány egyszer még odalépett az ablakhoz s abba az irányba tekintet el, hol a Sturecznek kellett volna feloromlania a hideg sötétből. S a kuszált fehérségen át látta ekkor, hogy csillag-magasságból kékes lángok lobbanak fel itt is, ott is, aztán messzerengő ágyuszó jön a magasságból. Gondolta, hogy ágyucsata van a Sturecz átkelőin. Három irányba villogtak az ágyu torkai. Ott kellett kapaszkodnia valahol a szikár vezérnek is, mialatt háromféle viaskodott az ellenséggel.

Az ágyuszó is halkult. Csak a szél dörömbölt s a hó csattogott tovább.

Nagyapa megmozdult a sarokban s mankóját a padlóhoz koccantotta:

— Amikor Moszkva alól jöttünk vissza, farkascördök üvöltöztek utánunk... De ilyen idő akkor sem volt...

Eltűnődött maga elé:

— Hogy is hívják ezt a vezért?

— Görgei — felelte halkan a leány.

A »Fort Verle« védelme — ágyuk nélkül

Háborus emlék. Irta: O. M.

Vártüzér voltam a háboru alatt, Déltirol erődítvényeiben szolgáltam. A vártüzérek a katonáknak ahhoz a különös fajtájához tartoznak, akiknek mindenféle fegyvernemhez érteniök kell. Erre nagy szükség is volt ott a tirol erődökben, különösen amikor már erődeink tüzéséget, sőt magukat a páncélkupolákat is az olaszok tönkrelőtték s más védelmi eszközökhöz kellett nyulnunk.

Három hónappal az olasz hadüzenet után, 1915 nyarán, a mi erődünk, a „Fort Verle“, melyben szolgálatot teljesítettem, már nagyon szomorúan nézett ki. A két páncélozott előtorony teljesen szét volt löve, másik két páncéltoronyból az ágyuk már le voltak szerelve és az ágyucsöveket — a támadó gyalogság rémét — fából készült, ijesztésre szánt hengerekkel helyettesítettük. Ezek az utánzott ágyucsövek nem nyújthattak valami borzalmas látványt s igen kevésbé voltak alkalmasak az ellenség megtévesztésére, noha néha puskaporos gyutacsokat lobbantottunk el bennük, hogy a tüzelő ágyu látszatát keltsük. Az olaszok alig négyszáz méternyire voltak tőlünk s rohamárkaikból mindent megfigyelhettek, ami az erődben történt. Helyzetünkkel tehát nagyon is tisztában voltak. Éppen olyan jól tudták, mint mi, hogy az olyan erőd, melynek már nincsen ágyuja, tehát leghatásosabb védekező eszközét elvesztette, nyomorék ronc csupán s olyan óriás, amelyik nem tudja karját már emelni. Az erőd hatalmas betonépítménye sem volt már más, mint céltábla a 28 centiméteres és nagyobb olasz ágyuk számára.

Az ilyen erőd valóságos csemege a támadók részére. Az erőd bevételeivel nagyszerűen el lehet dicsekedni s ha egyik-másik tönkrelőtt „fortezza“ az olaszok kezére került, az olasz hadijelentések büszkébbek voltak rá, mintha kilométerszámba foglaltak volna el gyalogsági állásokat. Az olasz lapok nem tudtak betelni egy-egy elfoglalt erőd fontosságának vázolásával. Kaptunk néhanapján parancsnokságunk útján szemelvényeket az olasz lapokból, melyek Svájcban keresztül érkeztek. Egyszer az egyik olasz lapban azt olvassuk, hogy a *Lavarone*- és a *Folgaria*-erődök „Trient védőgyűrűjének legfontosabb pontjai“. Hát ez nem volt igaz, mert még ha ez a két erőd az olaszok kezére kerül is, Trientig az olaszok útja még nagyon hosszúnak és nagyon is fáradságosnak ígérkezett. Mi azonban rögtön tisztában voltunk vele, hogy mi rejlik az olasz lap tulzása mögött. Az olaszok kétségtelenül ennek a két erődnek elfoglalására készülnek és már előre kiszinezik az eredmény fontosságát. Nagy feladatnak tüntetik fel a két erőd elfoglalását, hogy azután mint páratlan hadisikeréről, dicsőségről beszélhessenek róla. A mi szempontunkból meglehetősen mindegy volt, hogy mivel dicsekednek az olaszok, csak az volt a fontos, hogy előreláthatólag a közeljövőben megindul ellenünk a támadás, tehát újra néhány vonatrakomány nehéz gránátot fognak árva, össze-

tört erődünkre kilőni s utána pedig szerencsénk lesz megismerkedhetni az olasz hadsereg legvitézesebb katonáinak, az alpiniknek szuronyaival.

A haláltáblák.

Ágyuink már nem voltak, nagyobb távolságra már nem tudtunk löni. De azért nem voltunk egészen védtelemek. Volt még huszonkét géppuskánk s miután az előtűnk fekvő, az erőd megközelítésére egyedül alkalmas terület mindössze száz méter széles volt, ez a huszonkét géppuska hallatlanul erős védelmet jelentett. Minden gépfegyver percenként ötszáz lövést adhat le, tehát minden percben tízezer gépfegyvergolyó pásztázhatta azt a száz lépés széles és négyszáz méter mély területet, amely bennünket az olasz rohamárkóktól elválasztott. Azonfelül az előterep nagyszerűen be volt rendezve. Az olaszok oldaláról nem látható pontokon táblák voltak elhelyezve, messze látszó, éjjel is látható ábrákkal, körökkel, háromszögekkel, négyszögekkel. Ezek a táblák jelezték a távolságokat. Aki a tábla közelében megjelent, tudtán kívül elárulta, hogy háromszáz, kétszáz vagy százméternyire van a géppuska előtt és a géppuskák ütemes, lüktető tüzelése úgy leseperhette az erőd előteréről a támadásra induló rajvonalat, mint az ólomkatonákat az asztal lapjáról.

A mesterlövészek.

A géppuskák — az erődök részére készült különleges gépfegyverek — csavarmenettel mozgatható, szilárd támasszal voltak ellátva, ami hallatlanul pontosá tette a célzást. Az éjjeli sötétségre számítva, a célzóberendezés világító, foszforos anyaggal volt bekenve. A töltényövek részére külön állvány volt a géppuskára szerelve. Elakadások, amelyek a tábori géppuskáknál oly sűrűn előfordulnak, a mi gépfegyvereinknél majdnem teljesen ki voltak zárva.

Augusztus első napjaiban vettem át az erőd közelharc-védelmi berendezésének parancsnokságát. Azok az apró, ügyesen elrejtett, alig látható páncélkupolák, melyekbe a géppuskák kettősével voltak szétosztva, az ellenséges tüzéség tüzétől keveset szenvedtek. Ugy látszik, az olaszok ezekre a jelentéktelennek látszó, kis építményekre nem fordítottak figyelmet. Ezekből a kis páncélkupolákból soha egyetlen lövés sem esett. A géppuskákat titokban kellett tartani — ez volt a szigorú parancs — és azokat a döntő pillanatokra tartogatni. Gépfegyvereink tehát hallgattak, noha azokat a kis hegyiágyukat, melyeket az olaszok közvetlenül a rohamárkok mögött állítottak fel, könnyedén el tudtuk volna hallgattatni. De természetesen sokkal fontosabb volt, hogy az ellenség a támadáskor beleszaladjon váratlanul megszólaló géppuskáink tüzébe.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

A korai dinnye termesztése

Irta: *vitész Szabó István*, a Kertészeti Tanintézet zöldségtermesztési tanára.

Minden magvetésnél szem előtt tartandó szabály az, hogy túl korán elvetett mag csirázás és kikelés nélkül a rothadás veszélyének van kitéve, tehát ezt kerülni kell még a dinnyénél is. Vannak azonban egyes zöldségfélék, amelyeknek magvait igen korán tavasszal, sőt késő ősszel is elvethetjük, ilyenek pl.: a *gyökérfélék*. A dinnyét rendes időjárás mellett a talaj és levegő felmelegedése után április közepe felé vetjük; azonban pontos időt megállapítani nem lehetséges, mert sokszor a korábbi máskor a későbbi vetés jár sikerrel. A késői utófagyok ellen ajánlatos lesz védelemről is gondoskodni. Lehetőség szerint 2—3 éves magot vessünk, amely biztosan fajtiszta, mert rossz elkorcsosodott magból csak rossz termésre számíthatunk. Az idősebb magból pedig termőképesebb növényeket kapunk. Ha csere vagy vásárlás útján szereztük be a magot, akkor ajánlatos lesz csirázási százalékát megállapítani, ami igen egyszerű eljárással lehetséges. Ujság vagy itatóspapír között, szaporítóládában moha között, fűrészpör, homok, tőzegpor között, tőzeglapon, különböző csirázató készülékben vagy egyszerű vetés útján. Ezen munkálatnál feltétlen ügyelni kell arra, hogy a magvakat ne válogassuk, hanem ahogyan következnek sorrendben egymás mellé, ne egymásra rálva helyezzük el, még pedig kerek számban 50—100 szemet. A csirázottakat kiolvastva, megkapjuk a csirázási esélyt, melyet minden termesztőnek igen fontos tudni a vetőmagmennyiség kiszámítása céljából. A sárgadinnye magjából 2×2 m fészkek távolságban kat. holdanként egy kg-ra van szükségünk, ha pótvetést is végzünk.

Vetéskor a fészkekbe 5—6 szem magot két ujjunkkal cca 3 cm mélyre dugunk le s utána a földet lenyomkodjuk, a nehéz kötött cserepesedésre hajlamos talajoknál a lenyomkodást kerüljük, hanem helyesen cselekszünk, ha a fészket apró, érett földszerű trágyával leárnyékoljuk. Rendes időjárás mellett 10—12 nap múlva kikelnek, ha hiányokat veszünk észre, akkor pótvetésről is gondoskodunk. Kikelés után ajánlatos lesz a fészkeket gyakran porhanyítani, miáltal a növények fejlődését elősegítjük. Tekintve azt, hogy a dinnye gyökerei sekélyen hatolnak a földbe, mély porhanyítást kerüljük. Ha bármi okból kifolyólag elkéstünk a vetéssel, akkor csiráztatott magot vessünk, ilyenkor azonban ügyelni kell arra, hogy a csira le ne törjön, mert még a megsérült csira is elpusztul, vetés után ajánlatos lesz öntözésről is gondoskodni, ha télen száraz az időjárás. Ezeknek a szem előtt tartásával vetjük el tehát a dinnyemagot állandó helyére. Főtőrekvésünk és célunk az legyen, hogy a termést minél előbb hozzassuk a piacra, mert az első termésnek, amikor az az újdonság ingerével hat, az ára is jóval magasabb.

Ha korai termesztés a főcélunk, akkor palántát kell nevelnünk s az idő elérkeztevel, amikor már erősebb lehüléstől sem kell tartani, mint kész növényeket ültetjük ki az elkészített fészkekbe. Gazdaságban-kertészetben, ahol megfelelő berendezkedés és felszerelés van, ott nem okoz gondot a dinnyepalánták nevelése. Palántát nevelhetünk cserépben, gyepkockában, kisebb deszkaedényben, sőt lehet tojáshejben is; az utóbbi esetben ajánlatos lesz a fejlődésben levő palántákat marhatrágyaléval hetenként egyszer megöntözni. Palántanevelés céljára március közepére friss istállótrágyából langyoságyat készítünk, mely ágyakra deszkakeretet és ablakokat készítünk, mikor a trágya be-

gyulladt, összelepedett, letaposuk és 10—15 cm vastagon kertiföldet helyezünk az ágyakra. Ez időközben előkészítünk már 8—10 cm-es nagyságu cserepeket, melyeket kétharmad részig tápdús kertifölddel töltünk meg s ebbe vetjük a magot; a cserepeket sűrűn egymás mellé az ágyakra rakjuk s megfelelő gondos ápolásban részesítjük, majd a növények fejlődésekor a cserepet feltöltjük. Ha nincs cserepünk, az esetben gyepkockákat vágunk, melynek nagysága 8×8 cm legyen. Gyepes részével lefelé fordítjuk s földes részének közepén fél tojásnagyságu lyukat furunk, melyet tápdús kerti földdel megtöltünk s ebbe vetjük a magot. Ugy cserépben, mint gyepkockába 3—4 szem magot vessünk, kikelés után a két legerősebbet hagyjuk meg s a többiit vágjuk ki. A bevetett gyepkockákat sűrűn egymás mellé az ágyakra rakjuk s langyos vízzel megöntözzük, ablakot helyezünk rá és betakarjuk. Zártan, sötétben tartjuk mindaddig, míg a magvak ki nem keltek, kikelés után világossághoz és levegőhöz szoktatjuk. Egyelőre még csak a déli órákban rövid ideig levegőzhetünk s erős napsütéskor árnyékolásról is gondoskodunk. — Árnyékolásra használhatunk szalmás trágyát, rőzsét, gallyat stb. Éjszakai lehüléstől, takarással védjük az érzékeny palántákat. A palánták fejlődésével fokozatosan nagyobb és nagyobb levegőt adunk, míg végre enyhe szélmentes napokon egészen eltávolítjuk az ablakokat. Mindenkor ügyeljünk azonban a levegőzésre, mert a dinnye a hideggel szemben érzékeny s megfázik, meg is sárgul. A palántákat, amikor már teljesen megerősödtek, megedződtek, éjszakára is takaratlanul hagyjuk, ezáltal a kiültetést nem sanylik meg. A palánták gondos kezelése a levegőzés és takarásán kívül a langyosvízzel való öntözés, gyomtól való tisztántartás, talajporhanyításból áll. Ha a palánták az ágyakban kihozták harmadik levelüket, akkor két levél feletti visszavágását már ott is elvégezhetjük. Kiültetésre borus napot válasszunk, a palántákat jól beöntözzük, cserépből kiütve vagy gyepkockával együtt ültetjük ki a fészkekbe, melyet jól beöntözzünk s talaját beárnyékoljuk.

Aki kellő időben, jó palántát ültet ki, annak korábban lesz piacképes áruja, ha pedig korábban viszi a piacra, akkor nagyobb jövedelemre is számíthat. Ha dinnyeérés idején végigjárjuk a nagyvárosok piacait, azt tapasztaljuk, hogy igen sok olyan fajta dinnyét árusítanak, melyek nem érdemlik meg a vele való foglalkozást s nehezen is értékesíthetők; ki kellene küszöbölni s helyettük elismert, közismert, fogyasztásra alkalmas külföldi piacon közkeveltségnek örvendő fajtákat kellene termesztetni. Ezáltal a külföld is jobban megszeretné, nagyobb mennyiségben hozatná s fogyasztaná a magyar dinnyét. Ezek után nem érné keserves csalódás a gazdát, mert biztosan megtalálná számításait s nem kellene az egész kocsai áruját visszavinni vagy pár garasért odaadni. Termesszünk tehát pár jó, de közismert fajtát, pl.: „Togó“, „Belle garde cantalup“, „Tiszagyöngye“, „Párizsi piaci cantalup“, „Fekete carmelita“.

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

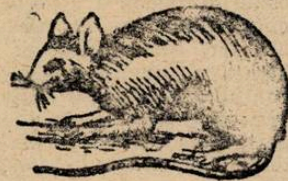
„Rafinol“

svábbogarat, csótányt, rusznit, hangyát

„Russin“

irtgyökeresen! Másalatra, emberre veszélytelen. Napiárban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 36. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

A m. kir. honvéd és közr. eu. anyagszertár nyilvános versenytárgyalást hirdet:

1. Orvosi műszerek, laboratoriumi cikkek. 2. Kötszerek. 3. Röntgencikkek. 4. Kórházi szerelések. 5. Konyhaeszközök. 6. Kórházi fehérneműek és papucskok. 7. Tisztogató eszközök. 8. Gyógyszer. 9. Gyógyszertári eszközök szállítására.

A megrendelt cikkek a megrendelés vételétől számított 4 (Négy) illetve a gyógyszerek 3 (Három) héten belül a szer-tárba díjtalanul beszállítandók.

Csak szabályszerűen kiállított, aláírt pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta út-ján, határidőn belül beadott ajánlatok vétetnek tárgyalás alá. Az ajánlat „A m. kir. honv. és közr. eu. anyagszertár Igaz-gatóságának, Budapest, VI, Hungária-körút 44. sz.” címezendő és „Áranylat az 5/Ig.—1930. számú versenytárgyalási hırde-tésben kiirt cikkek szállítására” felirattal látandó el.

Az áranylatokat a fenti Igazgatóságánál folyó évi április hó 2-án délelőtt 8 óráig kell benyújtani.

Az ajánlatok az eu. anyagszertár gyógyszerosztályán folyó évi április hó 2-án 9 órakor és az anyagosztályán 10 órakor fognak felbontatni, amikor az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A szállítási feltételek, minták és az áranylati minta naponta 9—14 óra között megtekinthető, illetve megszerez-hető és pedig gyógyszerrek és gyógyszerári eszközkre vonat-kozálag a gyógyszerosztálynál (I. em.) a többi eu. anyagra nézve pedig az anyagosztálynál (II. em.).

Az ajánlattevők a végleges döntés megtörténtéig köte-lezettségben maradnak.

A szállítás tárgyát képező iparcikkek, amennyiben azok a hazai iparban előállítatnak, kizárólag ilyenek lehetnek. Textilárúkban feltétlen azok a cikkek ajánlandók, melyek a hazai iparban előállított fonálból készítettnek, mely körülmény igazolandó.

A hazai származás tekintetében vállalt kötelezettségek bármelyikének kijátszása vagy a szállítás, illetve munkátat alkalmával elkövetett és beigazolt egyéb rosszhiszemű vagy vétkes gondatlanságból eredő visszaélés, illetve mulasztás ese-tén a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter a vállalkozót a kizárási jogkörébe eső szállításokból és munkálatokból vég-leg vagy meghatározott időre kizárja.

Áranylatot részmennyiség szállítására is lehet tenni.

Azok az ajánlattevők, kik az eu. anyagszertárral üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeret-lenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és parkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A szállított cikkek az eu. anyagszertár bizottságilag veszi át, minek megtörténtéig a vállalkozó szavatosságban marad.

Az eu. anyagszertár fenntartja azt a jogát, hogy a beér-kezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül szaba-don választhasson.

Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a szállítás vagy munkátat egészben vagy részben neki ítéltessek oda és a köz-szállítási szabályzatnak akár az eljárásra, akár az odaitelésre vonatkozó határozványai megsértéséből netán előállott kár megtérítését azajánlattevők sem az eu. anyagszertártól, sem annak közgeitől nem követelhetik.

A kikötött határidő be nem tartása esetén a cég kötbér-rel lesz sújtva.

Budapest, 1930. évi március hó 4-én.

Dr. Kovács István, főtörzsorvos-igazgató.

Vásár és piac

Terménypiac. A gabonaneműek nagyarányú áresése még a mult hét elején is folytatódott. A mélypontot néhány nap előtt érte el a piac. Az utolsó napokban azonban határozott és általános javulás indult meg, mely nemcsak lokális jelentő-ségű, hanem az egész világpiacon észlelhető. A szilárdulás okául külföldön a kevésbé kedvező terméskilátásokat említik, míg nálunk az exportfelesleg csökkenése és a tulhajtottan alacsony árak indították meg a javulást. A buza ára mult héthez viszonyítva csupán 20 fillérrel emelkedett, de mély-pontjához képest 80 fillér a drágulása. Rozsban az alacsony árak még nem emelkedtek a multheti nivóra. Szilárd a ten-geri, mely elég élénk kereslet mellett 70 fillérrel drágult. A többi cikkeknel is barátságosabb a hangulat. Forgalom szem-pontjából azonban a szilárd irányzat dacára sem javult a helyzet, a malmok tartózkodása nem enyhült, de a kínálat is változatlanul csekély. Hivatalos árfolyamok: buza, 77 kg-os,

tiszavidéki 23.20—23.40, felsőtiszai 21.10—21.30, egyéb 19.75—20.20; buza, 78 kg-os, tiszavidéki 23.55—23.65, felsőtiszai 21.30—21.50, egyéb 20.00—20.40; buza, 79 kg-os, 23.85—24.00, felső-tiszai 21.50—21.60, egyéb 20.25—20.60; buza, 80 kg-os, tiszá-vidéki 24.00—24.10, felsőtiszai 21.65—21.75, egyéb 20.35—20.80. Rozs, pestvidéki és más származású 11.20—11.35. Ta-karmányárpa, Ia 14.00—14.50, középmínőségű 13.00—13.50. Sörárpa, felsőmagyarországi 17.25—19.25, egyéb 16.00—17.50, köles 9.00—10.00. Zab, elsőrendű 13.00—13.50, középmínőségű 12.25—12.60. Tengeri, tiszántuli állomásokról 11.70—11.85, egyéb állomásokról 11.80—12.00. Buzakorpa 7.90—8.10. Lu-cerna 125.00—145.00. Lóhere, nagyaránkás 80.00—95.00 pengő métermázsánként, budapesti paritásban.

MAGPIACI JELENTÉS

a Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi részvény-társaság heti jelentése: A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: lóheremag 80—95, lucerna 125—145, fehérhere 130—170, nyulszapuka 70—75, baltacim 48—50, Viktória borsó 18—20, express borsó 16—18, tavaszi búkköny 22—23, szőszösbúkköny 45—50, lenmag nagyszemű 70—75, lenmag aprószemű 45—50, kendermag 29—30, napraforgó fe-hér 23—25, mák 125—130, köles vörös 10.50—11, köles fehér 19—20, köles vegyes 9.50—10, muhar 18—19, seprőcirok 9—10, csillagfürt fehér 14—15, mustár fehér 48—52 pengő.

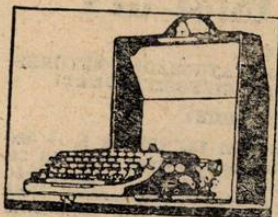
SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szives türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással írni.

Többeknek. A m. kir. Légügyi Hivatal most hirdet pályázatot a hatósága alá tartozó Székesfehérvár-sóstói repülőgép és motorszerelő szakiskola 1930 október 3-án kezdődő tanfolya-mára. (Budapesti Közlöny 63. szám. március 18.) A szakis-kolát megfelelő eredménnyel végzett növendékek a minden-kor szokásos díjazás mellett, 12 évet a m. kir. Légügyi Hiva-tal üzeménél, mint szerelők tartoznak eltölteni, a m. kir. Légügyi Hivatalnál érvényes szolgálati szabályok mellett. A meg nem felelők nem kapnak alkalmazást. Az iskola tartama négy év. A növendékeknek az iskola tartalma alatt díjtalan oktatás, ellátás és munkaruha jár. Felvételi feltételek: Olyan 14 évet betöltött, de 17 évet túl nem haladott, négy középisko-lát (polgárit) végzett ifjak vétetnek fel, akik magyar állam-polgárok, repülő-szakorvosilag alkalmasnak találhatnak és feddhetetlen előéletűek. A kérvényeket július folyamán kell a Légügyi Hivatalhoz (Budapest, II, Pó-u. 6) benyújtani. Mel-lékelni kell: 1. születési bizonyítványt, 2. állampolgári bizo-nyítványt, 3. hatósági orvosi bizonyítványt, 4. erkölcsi bizo-nyítványt, 5. négy középiskola elvégzéséről szóló bizonyít-ványt, 6. kötelezvényt, melyben a pályázó apja, vagy gyámja kötelezi magát arra, hogy a növendék a szakiskola elvégzése után 12 esztendőig a m. kir. Légügyi Hivatal által megjelölt üzemnél szolgál. Előnyben részesülnek: 1. hadiárvak, 2. hadi-rokkantak gyermekei, 3. hadviseltek vagy állami alkalmazot-tak fiai. — **vitéz Potó István.** Fenti üzenet Nemzetiségednek is szól. — **vitéz Sallay Ferenc.** Forduljon vitéz Kubay Lajos ny. tábornok urhoz, Budapest, VII, Vörösmarty-utca 25a. — **Lukács Józsefné.** A vers hazafias érzésű, de sajnos nem kö-zölhetjük. — **vitéz Ékes János.** Előjegyzésbe kerül, ha akad valami, értesítést kap. — **vitéz Tóth Gyula.** Előjegyzésbe vet-tük. — **vitéz Rónaszéki Gyula.** Bizony nagyon szomorú, hogy mint kitünően képzett szerszámlakatos, gépjavító csupán három napon át hetenként van munkája. Sajnos magának kel-lene körülnéznie és valami megfelelő helyet keresnie. Min-denestre próbálja meg, forduljon a Vitézek Gazdasági Szö-vetségéhez, talán akad valami elhelyezkedés. — **vitéz Szücs József.** Sorait átadtuk vitéz Párdy urnak, aki majd részletes felvilágosítást nyújt. Azt hisszük bekapcsolódhat a tojás-kereskedelemben. — **vitéz Ujlaki Károly.** „Kisüt még a nap, kitesztul a lég is, kipusztul a szu, mely fánkat rágia, kihajt még a nemzet ezeréves fája, a vihar hiába tépi, hiába cibálja, egy újabb ezerév viharát, a fa szilárdul állja”. Egészen ügyes és hazafias a verse, talán kisebb helyi lapban helyt kapna, mi sajnos csak nagy válogatással közölhetünk verseket, elhal-moznak irásokkal s lehetőleg csak teljes művészi értékűt adunk. — **vitéz Megyei Mátyás.** A városi autbuszvállalathoz bejutni, akár gépjárművezetőnek, akár kalauznak, igen nehéz.

15

Sohasem fog kevesebb lenni az irodai munkája, amíg kézzel ír, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni! Hasonlítsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet írógépen írni, mint kézzel! Mennyi időt takarít meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre írhatja meg! Írógépen nincs csunya írás: mindenki gyorsan, de amellett rendszeren és jól olvashatóan ír rajta s ezért azt ma a magáncélokra is.

REMINGTON PORTABLE

Ugy hivatali, mint magáncélokra a
írógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ír és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltós és billentyűbeosztása révén azt az előnyt is nyújtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerű írógépen is azonnal tud írni. Terjedelme és súlya csekély s így bárhová kézben könnyen szállítható.

Lehetővé akarom tenni, hogy a Remington Portable írógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerőltetés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron is szállítom a Rendtársaknak és hozzátartozóiknak.

18 havi részletfizetésre
Érdeklődőknek díjtalanul küld ismertetést és ajánlatot rendtársi készségről

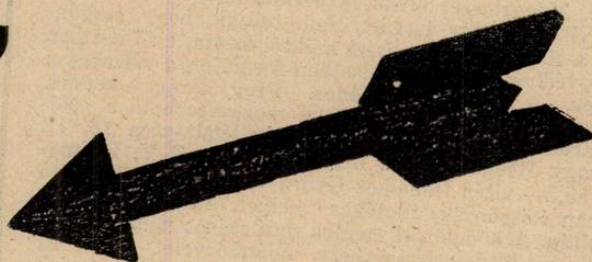
Vitéz Olaszteleky Károly

Remington Írógép Rt., Budapest VI, Andrásy-ut 12

Vitézeknek megbízható, hűséges
pajtása a

Magyar anyagból,
Magyar gépeken.
Magyar munkaerővel készül!

„CSEPEL” KERÉKPÁR

A vitézi rend tagjainak **12 havi kamatmentes,**
kedvezményes részletárban.

A kerékpár ára prima gumikkal. P **165.-**
1 db Bosch-dynamós világítás **20.-**
1 „ Karbid-lámpa **7.-**
1 „ lapos csomagtartó **2.50**

forgalmi adó már bennfoglaltatik, a szállítási
költség külön fizetendő.

Ne csak szóval, hanem tettel is pártoljuk a
hazai ipart! — Ne adjunk ki pénzt külföldre olyan
áruért, amely hazánkban is készül!

Közelebbi megtudható a vitézi szerveknél.

GYÁRTJA:

WEISS MANFRÉD R.-T.

BUDAPEST V., MÁRIA VALERIA-U. 17. - GYÁR: CSEPEL

Ki mint vet, úgy arat,

Mauthner magnál

jobbat sehol

sem kaphat!

MAUTNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Központ:

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-u'ca 33. szám.

Ujonnán átalakított és megnagyobbított belvárosi el-
adási helyisége a Ferencrendiek templomával szemben:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda rt. nyomdájában, Budapest, VIII, Fhg Sándor-u. 7. Felelős nyomdavezető: Merdán M.

ITT AZ ALKALOM

ragadja meg,
 hogy gondjai megszűnjenek!

Rendeljen még ma osztálysorsjegyet, hogy az alant felsorolt
 főbb nyeremények egyikét megnyerhesse:

84.000
 sorsjegy

42.000
 nyeremény

62	2.0000P
24	3.0000P
12	4.0000P
10	5.0000P
8	10.0000P
5	15.0000P
2	20.0000P
1	25.0000P
2	30.0000P
1	40.0000P
1	50.0000P
1	100.0000P
1	200.0000P
1	300.0000P

Sorsjegyárak, amelyek minden osztályban egyformák:

$\frac{1}{1}$
24 pengő

$\frac{1}{2}$
12 pengő

$\frac{1}{4}$
6 pengő

$\frac{1}{8}$
3 pengő

Itt levágandó!

LEVELEZŐ-LAP

T.

Ujhelyi és Társa

a magyar kir. osztálysorsjáték főelárusítója

Vidékről
 8 fillér.
 Budapestről
 4 fillér
 bélyeg
 ragasztandó

Budapest,

IV., Ferenciek-tere 2.

FELHIVÁS

a XXIV. m. kir. osztálysorsjátékok való részvételre, amely-
nek huzása már

április hó 16-án

kezdődik.

Köztudomásu, hogy a m. kir. osztálysorsjáték — mely felett a Pénztárszervezeti Központ gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést — nagy közkezdveltségnek örvend, mert a kis és középnyeremények tömege mellett 10.000, 15.000, 20.000, 25.000, 30.000, 40.000, 50.000, 100.000, 200.000 és 300.000 pengős nyeremények kerülnek kisorsolásra körülbelül

NYOLCZ MILLIO PENGŐ

összértékben
és már egyetlen sorsjeggyel
szerencsés esetben

500,000

pengőt nyerhet.

Az osztálysorsjátéknak hónapról-hónapra ismétlődő huzásai alatt minden sorsjegytulajdonos **joggal** reménykedhetik, mert bizonyos tény, hogy a kibocsájtott 84.000 darab sors-
jegyből 42.000 darabot huznak ki a szerencsekerékből, vagyis

minden második sorsjegy okvetlen nyer!

Külföldön is vannak a miénkhez hasonló sorsjátékok és ott minden takarékos család költségvetésében állandó tételként van beiktatva egy ilyen sorsjegy ára és álig fordul elő olyan család, amely valamely főnyereményt idővel meg ne nyer. Midőn még megjegyezzük, hogy a nyereményeket a **leg-szigorubb titoktartás** mellett szoktuk folyósítani, vagyunk b. rendelése elvartában teljes fízstelettel

**UJHELYI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA.**

Huzás április

16. és 17-én.

Megrendelő-lap.

Tekintettel az órási keresletre,

kérjük b. rendelését lehetőleg
postafordultával.

A XXIV. sorsjáték I. osztályára sziveskedjenek:

-----egész sorsjegyet à 24.— P -----negyed sorsjegyet à 6.— P

-----fél " à 12.— P -----nyolcad " à 3.— P

a hiv. tervezettel és postatakarékpénztári csekkklappal együtt beküldeni.

Az I. osztályu betét Pengő

a beküldendő postatakarékpénztári csekkklapon fogom befizetni.

Név és foglalkozás:-----

Lakhely:-----

Utolsó posta, utca, házszám:-----

Minden második sorsjegy nyer!

Minden második sorsjegy nyer!

VITEZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

VIII. ÉVFOLYAM. 13. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

1930 MÁRCIUS 30

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 7., I. em. 124. — Tel.: J. 455—10. — Postacsekksz. 35.785
ELŐFIZETÉSI ÁRA A „VITEZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL: EGY ÉVRE 10 P, EGY ÓRA 85 FILL., EGYES SZÁM ÁRA 30 FILL.

A helyes termelés irányai

Az idei tavaszi tenyészállat- és terménykiállítás gyönyörű anyaga arra mutat, hogy állattenyésztésünk és mezőgazdaságunk ma is a kellő nivón áll. A kiállításra nagyon sok volt az üzletkötés, a szép forgalom tanulsága, hogy a kitűnő minőség mindig vérvőre talál, még pedig elfogadható áron. A többtermelés hangoztatása mellett tehát sohasem szabad megfeledkeznünk a „jobb termelés“ elvéről, amely lehetővé teszi azt, hogy a gazda a maga számítását megtalálja. Mert hiába termelünk sokat, ha a minőség silány. A magyar közgazdaság nagy krízisének számtalan rajtunk kívül fekvő oka van, mint a mezőgazdasági termelés világkrízise, az ország megcsönkítettisége, az egységes, nagy vámterület szétszabdalt-

sága, a súlyos háborús és békeszerződési terhek. Amin változtatni egyelőre módunkban nem áll, azt számításba kell vennünk, de ahol a magunk mérlegén javíthatunk, ott céltudatosan kell eljárunk.

Ma a gazda drága hitellel dolgozik, ha tehát nagyobb hitelt vesz igénybe és nem várhatja meg az értékesítés legalkalmasabb időpontját, akkor gazdálkodása nem hasznot hajtó. Ezért is megy annyi jó gazda tönkre. Minél kevesebb kockázat, minél több szakértelem, fáradozás és körültekintés kell a sikerhez! Figyelemmel kell kísérni a keresletet, tudni kell, hogy milyen árut vagy termelvényt vesz át a külföld korlátlan mennyiségben, kedvező áron, mit keres, milyen minőséget, csomagolást, milyen módja az el-

Fiume város területét az olasz király rendeletével szabaddá nyilvánította. Képünkön a kikötő látható.

készítésnek a legalkalmasabb a kivitelre. Ezenkívül a belföldi piac is sok terményt keres elég jó áron. Mint ahogy a sertéshizlalás a múlt évben nem volt kifizető a termények magas ára folytán, úgy most a sertéshizlalás és kivitel egyik emelkedő rentabilitású tétele lett kiviteli mérlegünknek. A selyem, a dohány, a baromfitenyésztés megfelelő szakértelemmel irányítva szép jövedelmet biztosít.

Valóságos tudomány ma kiismernie magát abban egy gazdának a nehéz gazdasági viszonyok között, hogy mit érdemes termelnie. Ha közel van a városokhoz mást, mintha rossz közlekedési viszonyok között él. A föld minősége, a vidék fekvése, a gazdasági kereslet, a rendelkezésre álló tőke, vagy olcsóbb munkaerő szabják meg azt, hogy a gazda milyen tenyésztési vagy termelési ágra fektessen nagyobb sulyt. Aki maga nehezen tud eligazodni, az megfelelő helyre fordulhat tanácsért. Bizonyos, hogy a vitézekre általában az a szempont irányadó, hogy melyik termelési ághoz kell aránylag kevesebb befektetés, munkát tudnak adni, de nagy befektetést nem eszközölhetnek, tekintettel kell arra is lenniük, hogy egy bizonyos eredményt minden körülmények között el kell érniük, olyasmivel aminek eredménye nagyon bizonytalan vagy kockázatos, egyelőre kísérletezniük nem szabad.

Az állami költségvetés számadatait vizsgálva, látjuk, hogy a költségvetés számoszlopai nem emelkedtek, ami előnyös, viszont azonban sajnos nagyon nagy összegek jelentenek improduktív kiadást. Ropant súlyos a személyi fizetések, a nyugdíjak terhe,

vérlezítő a békeszerződési terhek tekintélyes összege (negyedrésze a földművelésügyi vagy kereskedelmi tárcá kiadási összegének), igen nagy a kultúrtárcá összege is (majd annyi, mint együttvéve a földművelésügyi, kereskedelem, külügy, igazságügyi és miniszterelnöki tárcák költsége), ha arányba állítjuk az ország egyéb fontos szükségleteivel. A külkereskedelmi mérleg az utolsó évben előnyösen javult, úgy hogy deficitünk alig volt, a régebbi nagy behozatali többlettel szemben. Viszont sokkal olcsóbban, tehát több búzát és lisztet vittünk ki aránylag kisebb áron, mint azelőtt. A követendő elv itt az volna, hogy ott, ahol a külföldi árut megfelelő minőségű magyar áruval pótolni tudjuk, ne adjunk ki pénzt idegen árucikkért. Így a gépek, szövetek, piperecikkek rovatában meglehetősen kiszoríthatnánk a külföldi produktiót. Ott ahol viszont a hazai ipar támogatása egyéb téren jelentene nagy áldozatot, (a magas vámtarifa mesterséges védelme folytán) ott el kellene ejteni a nagy tömegben, olcsóbban gyártó külföldi termeléssel szemben a jelentéktlenebb, versenyezni képtelen, hazai ipart (így az autók, motorok rovatában).

Ha az egyesek, mint az állam megfelelő termeléspolitikát folytat, mindenki többet, jobbat igyekszik termelni s igényeit bizonyos fokig mérsékelni, akkor valahogy egyensúlyba juthat ma még sajnos kedvezőtlen gazdasági helyzetünk. Nagyfokú józanság, mérséklet, tudás és szorgalom kell ehhez, ne sajnálja senki a fáradságot és tanulmányozást, mert létérdeke fűződik hozzá.

vitéz F. J.

Szemelvények a »Hitel«-ből

Széchenyi 1830-ban megjelent művéből

Száz év előtt adta ki gróf Széchenyi István, a magyar nemzet gondolkozását átalakító műveinek első kötetét, a »Hitel«-t. Az alábbi szemelvények mutatják, hogy a lángész bölcs megállapításai örökéletűek és száz év után is hervadhatatlanul üdék és erőteljesek maradtak.

A ki nyilván tudja, hogy az elme három főtehetsége: képzelet, emlékezet s ítélet tökéletes arányban nincsenek benne egyesülve, nem fog felemelkedésre vágyani, nem fogja munkássági körének tágulását kívánni, mert világosan látja maga előtt: hogy annál kárhózatosabb elbizottság és vakság nincs, mint másoknak tanácsolni vagy másokat vezetni akarni ahhoz kívántató talentum nélkül s hogy azok, kik ezen hiányokat nem érezvén, magokat kolomposokká s vezérekké tétetik, több kárt okoznak, mint hasznot és sok fáradozásikért, ha még oly tiszta szándékból folytak is, dicséret s hála helyett gunyt s gyűlölséget aratnak — sőt némelykor áldás helyett felebarátaikat könnyekbe borítják.

*

Tagadni nem lehet, hogy csak azt művelhetjük tökéletes ügyességgel, amit mesterség s nem időtöltésként üzünk. Ismerje meg tehát kiki, mi az ő mestersége s tisztje, ha valamiben felsőbbiséget vágy elérni, fejtse ki azt tehetsége szerint, foglalatoskodjon azzal mindennap s tegye azt s csak azt minden vizsgálati s tanulási főtárgyává; minden egyebet melleleg folytasson, az legyen dolga, egyebek nyugalmi, pihenési. Így mi magyar birtokosok a tör-

vény, ország védelme, gazdaság s kereskedelem körül foglalatoskodjunk, mert ezeket ismerni tisztünk s kötelességünk; nem csak úgy, ahogyan azok hazánkban vannak s voltak, hanem amint külföldön is vitetnek, nehogy egyoldalúakká váljunk. Ezek legyenek főfoglalatosságaink, minden egyéb szép és kellemes pedig mellékes időtöltés.

*

Egy ismeretes francia író azt mondja: „Az oppositio olyan, mint az epe, kell a test épségéhez egy kevés, de csak igen sok ne s az a kevés is ugyan egészséges legyen.“ Ne kárhóztassuk az ellenzést tehát általában minden kivétel nélkül, hanem halljuk a más részt is, az ellenben ne fadjon el rendetlen s makacs fejességre s ne gondoljon az által mutatni characteret, hogy mindég azt mondja: fekete, mert már egyszer — minden világ nélkül lévén — azt állítá, habár most azt nyilván látja is, hogy fehér.

*

Összehasonlítások által legjózanabb elmélkedni. S így az egészséges ítéletű hazafi nemzete elsőbbségein örül s azokat mind jobban-jobban kifejti. Ott pedig kettőzteti fáradozását s halad, hol hátramaradást sejdíthetne s minkeletette jobb s boldogabb hazát keresne, még inkább szereti s nagyobb szorgalommal ápolgatja édes anyaföldét, mint ügyefogyott agg szüleit vagy sebbe esett pajtásait se tudná segedelem nélkül hagyni, hanem még drágábbak lennének szívének! Tanul ő bölcseséget, de nem egyedül könyvekből, katedrákról; hallgatja inkább a természet szent szavát, mely minden ember erkölcséhez mágusi erővel szól s felemelni iparkodik hazáját nagyobb méltóságra, nagyobb dízre.

Az osztrák szövetségi hadsereg tizéves fennállásának ünnepe. Képünk a bécsi hősök terén lefolyt diszszemlééről készült.

A Kormányzó úr megnyitotta a nagyszabású tenyészállatkiállítást

Horthy Miklós kormányzó pénteken délelőtt a budapesti diplomáciai kar és a főváros notabilitásainak jelenlétében ünnepélyes külsőségek között megnyitotta az Országos Mezőgazdasági Kiállítást és Vásárt. A bírálóbizottságok előző nap a legnagyobb lelkesedéssel végezték munkájukat, hogy reggelre már az eredményeket is bemutathassák a Kormányzónak, aki nemcsak első embere, hanem első gazdája is az országnak. Minden a legteljesebb rendben és felkészültségben várta a Pongrác-uti hatalmas telepen a legnagyobb tisztességet, amely a kiállítást érthette: a Kormányzó megjelenését.

Tíz óra előtt néhány perccel érkezett meg Mayer János földművelésügyi miniszter, aki a tribün páholyában helyezkedett el kíséretével együtt.

Kürtszó jelezte a Kormányzó érkezését, aki felesége és Koós Miklós alezredes, szárnysegéd kíséretében autón jött ki a megnyitóra. A tribün előtt Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Jeszenszky Pál, a kiállítás rendezőbizottság igazgatója és Konkoly-Thege Sándor főtítkárr fogadták és kalauzolták fel a tribünre.

A drapériákkal bevont diszpáholy mellett helyezkedett el a budapesti diplomáciai kar számos tagja, Calice gróf osztrák követ és Kienast svájci konzul vezetésével. A megnyitási ünnepségen a diplomáciai kar számára fenntartott páholyban jelen volt Viscount Ghilson angol, Pedro de Moraes Barros brazil, Radomir M. Lukovic szerb követ, Felix Brenzler, a német követség tanácsosa és különböző külképviseletek egy-egy képviselője.

Tőlük balra idegen szótól volt hangos a tribün. Ott gyülekeztek ugyanis a vásár külföldi látogatói. Résztvett a megnyitáson a Budapestre érkezett olasz csoport élén Mario Ascione, az olasz földművelésügyi fasiszta szindikátus igazgatója, Alcieri, a szindikátus egyesületének főtítkárra, Fehr dr. bajor közgazdasági miniszter, Plaasa dr., a D. L. G. igazgatója; csoportosan sorakoztak a lengyelek, osztrákok, a jugoszlávok, a románok, a görögök, a svájciak, ugyancsak itt foglalt helyet az erdélyi gazdák

csoportja, amely Török Bálintnak, az Erdélyi Gazdasági Egyesület igazgatójának vezetésével jött a vásárra.

Megjelent többek között: Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány, vitéz Igmándi-Hegyessy Géza ezredes, a testőrség parancsnoka, Sztranyavszky Sándor államtitkár, Hetényi Imre főkapitányhelyettes, Samarjay Lajos, a Máv. elnökgazgatója, Tóth Jenő földművelésügyi államtitkár, Staub Elemér, a Mezőgazdasági Exportintézet igazgatója, Sipőcz Jenő polgármester, Bittner János, a Kereskedelmi Kamara alelnöke, Wlassics Gyula báró felsőházi elnök, Teleki Tibor gróf, Matta Árpád, Prónay György báró földművelésügyi államtitkár, Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár, Karafiáth Jenő, Putnoky Móric, Hoyos Miksa gróf, a Mezőgazdasági Kamara elnöke, Koós Mihály, a kamara igazgatója, Meskó Zoltán országgyűlési képviselő, Teleki József gróf, Ferjencsik Ottó tábornok, Zichy Aladár gróf, Krudy Ferenc képviselő, Mayer Károly földművelésügyi államtitkár, később megjött Kállay Miklós kereskedelemügyi miniszteri államtitkár és Petri Pál államtitkár is, Plósz Béla államtitkár, Lickl Károly földművelésügyi h. államtitkár, Békessy Jenő, Gerecsér Jenő, Grabovszky Miklós, Tolnay Pál és Ujhelyi Andor dr. miniszteri tanácsos és Uray István, a Kormányzó kabinetirodájának helyettes vezetője, továbbá Beliczay Géza és Döry Hugó, az OMGE alelnökei, Mutschenbacher Emil dr., az OMGE igazgatója.

Amikor a Kormányzó megérkezett, a rendőrszolgálat eljátszotta a Himnusz, majd a tribün nagypáholyában Mayer János földművelésügyi miniszter felkérte a Kormányzót a vásár megnyitására.

Az ünnepélyes aktus után a rendőrszolgálat hangverseny mellett megkezdődött a díjazott állatok bemutatása, felvezetése. Először libériás kocsikok hajtották körbe a különböző kétfogatu, négyfogatu fogatokat, valamint a kiállításon résztvevő ötösfogatokat. Legnagyobb feltűnést a Ludovika ötösfogata, valamint a mezőhegyesi négyesfogat s a tatai gróf Esterházy-uradalom ötösfogata aratta s mindegyiket hangos tapssal fogadta a nagytribün előkelő közönsége. A fogatok elővezetése után lovászok mutatták

be a bírálóbizottság által megjutalmazott lovakat, amelyeknek bemutatója után a kitüntetett bikákat és szarvasmarhákat vezették el a tribün elé.

Ezután a Kormányzó különböző pavillonok megtekintésére indult. Legelőször a lóistállót nézte meg, majd a kíséretével együtt a háziipari kiállítás pavillonjába ment s onnan a magyar fajta szarvasmarhák istállója felé indult. Közben megindultak a vásárváros területén a kiállított gépek, kattogni kezdtek a traktorok, zakatoltak az arató- és cséplőkészülékek, hatalmas szivattyúk ontották az öntözés bemutatására szolgáló kutak vizét. Az istállókban cifraszűrös, karikásostoros gulyások álltak a kiállított állatok mellett s kalaplevéve üdvözölték a Kormányzót és kíséretét. A Kormányzó ezután a mangalica ólba ment, majd a yorkshirei állatokat nézte végig.

A sertéskiállításon vitéz Kenyeres János nagydömösi gazdasága által kiállított „Large-White“-fajtájú sertései vitték el az I/a. díjat, valamint az OMGE tiszteletdíját. E pompás sertések iránt nemcsak a hazai gazdák, hanem a külföldi látogatók is melegen érdeklődnek, melynek következtében megtörtént az a rendkívüli eset, hogy a gazdaság által kiállított sertések már az első napon vevőre találtak. De maga a Kormányzó Ur Öfömméltóságának is feltűntek vitéz Kenyeres János nagyszerű hozzáértéssel tenyésztett sertései, aki hosszasan időzve e csoportnál, melegen érdeklődött a tenyésztés problémái iránt és egyben elismerését fejezte ki a kiállítónak az elért eredmények fölött.

A juhok istállója után a telivér szimmenthali kiállításon haladt végig, külön megállott a Friburg nevű 800 kilós tehén mellett, amely a tavalyi esztendőben 10.905 liter tejet produkált. Ugyancsak megtekintette a Kormányzó a nagy értéket képviselő kiállítási díjakat is.

Végezetül a borászati és szőlészeti pavillont, az élelmiszerkiállítást, a gépkiállítást, a Mezőgazdasági Exportintézet kiállítását és a halászati pavillont tekintette meg a Kormányzó. A Főméltóságú Asszony még külön időt szentelt a tejgazdasági kiállítás megtekintésére.

A kiállítást még az első nap folyamán alaposan tanulmányozta Fehr bajor földmívelésügyi miniszter, akit Tolnay Pál miniszteri tanácsos, Wellmann Oszkár tanár ka-lauzoltak.

Délután meglátogatta a kiállítást Albrecht királyi herceg is, aki Batta Pál OMGE titkár vezetésével különösen nagy érdeklődéssel nézte végig a gyönyörű szarvasmarha- és sertéskiállítást.

Az idő kiderültével délután félnégykor a megtelt tribünök előtt megkezdődtek a lovasmutatványok. Óriási közönség gyönyörködött a tatai kiscsorda- és lovaglóiskola karusszelében, a „Budapesti Lovasegyesület“ főiskolai lovasosztálya által bemutatott szakaszgyakorlatokban, a tatai Eszterházy Dénes gróf remek szép vadász-ugratásában, végül a szebbnél-szebb ötös-, négyes- és kettesfogatok elő-hajtásában.

Magyar asszony írja . . .

. . . Aldja meg az Isten a madara szárnyát,
Ki levelét hozta százezer muszkán át,
Százezer muszkán át, halál záporába
Hogy mégis ideszállt
Én édes uramnak szerelmes postája . . .

Tíz év előtt volt Berlinben a Kapp-puccs. A nemzeti csapatok katonái igazoltatják a járőreket az elbarrikádózott utcán.

Aldja meg az Isten áldott hír hozóját,
Sebesen vihesse a válaszom hozzád;
Szombat este írom a kis asztal mellett.
Kicsi csemetéink,
Isten báránykái, ágyukban pihennek.

. . . Mióta elmentél véres hadak utján,
Sűrű gond esője záporosan hullt rám,
Fehér özvegyiségnek nincsen vasárnapja,
De velünk az Isten
És rendben a jószág és rendben a pajta.

. . . Nagy tüzes csatákból vitézek ha jönnek,
Hősi sebek láttán nem hullatunk könnyet.
Sebüket bekötjük fehér patyolattal,
Sebesült vitéznek
Minden magyar portán terítve az asztal.

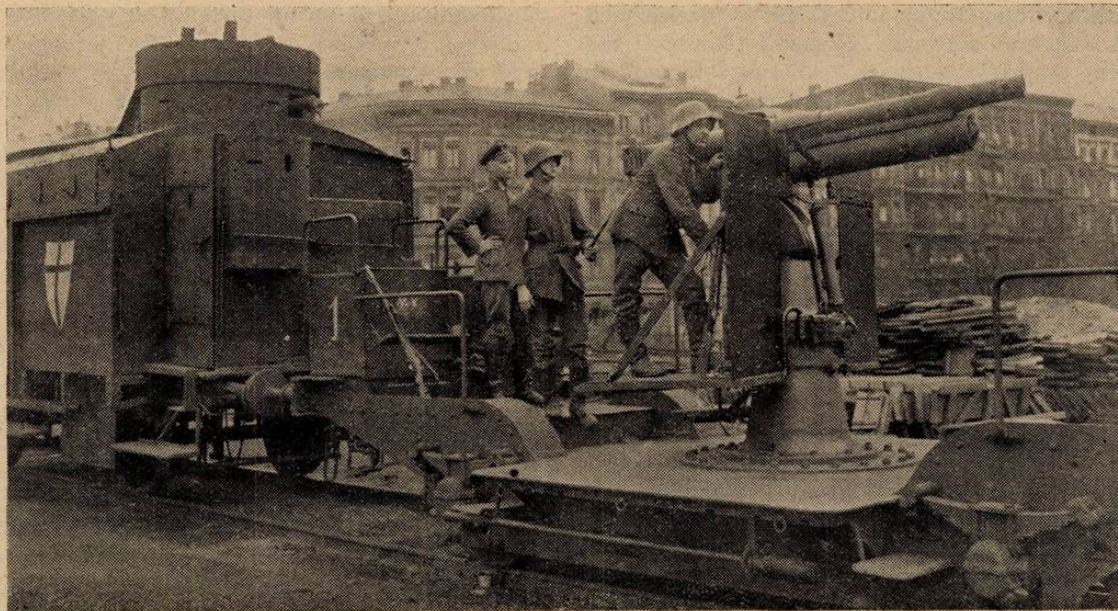
. . . Mióta elmentél, hosszú őszre tél lett,
De minden úgy van itt, mintha ma jönnél meg;
Délben az asztalfő friss itallal vár rád,
Este meg, este meg
Fölvetve puhára patyolatos párnád.

Télben is rózsát hajt a küszöbünk fája
Én édes vitézem, hogyha te lépsz rája;
Hogyha sebesülten, hogyha lerongyoltan,
Győztes szép katonám,
Csak tartsalak újra ölelő karomban.

. . . Kis ágyban mozdulnak a kicsi fiókák;
Kövér kis kezüket imára kulcsolják,
Rája az estében nagy fényesség támad —
Ahogy eluttagják:
Jó Istenünk, véd meg az édes apánkat!

Téli fagyos vártán, tudom, hogy megérzed:
Kicsi fiókáink fohászkodnak érted.
Féltő érzelemmel most borulok rájok:
Én kicsi árvám
Visszatér győztesen az édes apátok!

GYÓNI GÉZA.

A Kapp-puccs idején. Páncélvonat a berlini villamossíneken.

A »Fort Verle« védelme — ágyuk nélkül

Háborus emlék. Írta: O. M.

(Folytatás.)

Gyakorlatozni, a kiszolgáló legénységet a géppuskák kezelésébe begyakorolni egyáltalán nem volt szükséges. Valamennyi emberem öreg császárvadász, vagy vártüzér volt. Tökéletesen ismerte valamennyi a kezelésére bízott fegyvert, majdnem azt mondhatnám, hogy jobban értették annak kezelését, mint én magam, annál is inkább, mert én vártüzér létemre még sohasem állottam géppuskaharcban. A gépfegyverek legénysége maga osztotta el egymás közt a szerepeket. A legjobb lövész került a fogantyúhoz, tekintet nélkül arra, hogy volt-e csillag a gallérján, vagy sem. És volt közöttük nem egy, aki képes volt a gyakorló céltáblán lövéseinek ötven százalékát a célpontba küldeni és lövéseinek csak a másik fele jutott a célpontnál háromszorta nagyobb körökbe. Ezek a lövészek kapásból céloztak a géppuskával, ami olyan bravurja az idegeknek és a szemnek, amit csak az tud méltányolni, aki maga is próbálta már ezt a mesterséget.

Az erőd halottnak tettei magát.

Tíz napon és éjszakán át zuhogtak az erődre a nehéz gránátok. A tizedik napon az olasz ütegek tüzüket egyszerre messzebre, a hátunk mögé kezdték löni s a tartalékállásokra és az utakra. Nyilvánvaló volt, hogy a támadás pillanata közeledik. Amikor a riadójel elhangzott, mi már a géppuskák mellett állottunk. A páncélkupolák mélyén sötét volt, de azért minden mozdulat a gyakorlottság teljes biztonságával ment végbe. Nem volt világítás, nem hangzott el egyetlen vezényszó sem, mégis kísérteties gyorsasággal került mindenki a helyére és tett meg minden előkészületet. Vártunk.

Künn, az éjszakában, a hold világított. Az előttünk fekvő, erdővel borított magaslat fái mögött sűrű egymásutánban villantak fel az olasz ágyuk tüze. Sivitva, nyávogva repültek el felettünk a gránátok s dübörögve robantak a hátunk mögött, az utakon, a völgyekben és az erdőkben.

Az erőd halottnak tettei magát. Egyetlen jel sem árulta el, hogy élő emberek vannak benne. Jobbról, nem messze tőlünk, fegyvertűz ropogott: ott tehát már megindult a támadás. A mi erődünknek két oldalazó

ágyuja volt az erődön kívül, az összekötő árkok mögött. Ezek az ágyuk is hallgattak. Parancsnokságunk tehát be akarja az olaszokat csalogatni géppuskáink tüzébe. Mellettem csendesen, majdnem suttogva beszélgetett a legénység. Két katona — láthatólag földműves — apró, otthoni bajait beszélte meg. Az otthonmaradt asszonyokról, gyerekekről, vetésről, időjárásról beszéltek. Az izgalom legkisebb jelét sem árulta el a hangjuk. Kivülről az ágyuk fel-felsattanó dörgésének szüneteiben millió cikáda zizegése hallatszott az éjben. Vártunk. A legénység kezét a géppuskán tartva, nyugodtan pipázott. Az egyik katona, aki nemrég szabadságon volt, beteg kislányáról beszélt. Lemondott aratási szabadságáról, mert a gyerek látni akarta. Elment hát mostan s mesélte, hogy a kis beteg leány mennyire örült, mikor ő hazaérkezett.

Megindul a támadás.

Egyszerre — tíz perc mult el talán a riadó jel óta — az erdőszélen néhány árnyék vált láthatóvá. Erős távcsövemmel pontosan kivettem alakjukat. Olasz tisztak voltak. Megismertem galléros köpenyegükről, melyet abban az időben még viseltek s amely annyi olasz tisztnak került az életébe. A tisztak teljes alakot mutatva, haladtak előre a holdfényben, mint valami eleven céltáblák. Nyilvánvalóan rá akarták birni példájukkal legénységüket, hogy előjójjenek fedezékükből. Ezt a csodálatos bátorságot később is igen sokszor megfigyelhettem az olasz tisztaknál. Egyik árnyék magasra emelte karját. Futó emberek hulláma jelent meg az olasz rohamármok fölött és szaladt le az előttük levő kis mélységbe. Mi csak vártunk. Szívünk a torkunkban lüktetett. Észrevettem, hogy szempillám rángatózik az izgalomtól. Most az volt a legfontosabb, hogy megtartsuk önuralmunkat s egyetlen ujjunkat se mozdítsuk addig, amíg a parancsszó el nem hangzik. Szemünket meresztve, néztük a második, a harmadik emberhullámot, amint a mélyedésben gyülekezve s készülődött a rohamra. Szuronyaik megvillantak a holdfényben. Megindult felénk az első rajvonul. Elérte és elhagyta a háromszázaz jelzőtáblát. Most már legfeljebb másodpercek vannak hátra és megszólalnak a villanyoscsengők, melyekkel a forgótorony-

ból parancsnokunk meg fogja adni a jelt a tüzelés megkezdésére. A közeledő rajvonal egyszerre földreveti magát, sárga fény csap fel a puskacsövekből és a támadó vonal heves ropogással tüzelni kezd. Még sem akarnak tehát vakon belerohanni a pusztulásba. Tudni akarják, lesz-e ellenállás. Várják, hogy mi is tüzeljünk. A bizonytalanság, az erőd teljes némasága s az erőd összekötő árkaikban elhelyezett gyalogság hallgatása idegessé teszi őket. A puskatüz, melyet megindítottak, egyébként teljesen céltalan lenne. Ekkor váratlanul hátunk mögött, jobbról és balról, megdörögnek az ágyuk. Hat srappell villan előttünk a magasban. Egyik mögöttünk álló tábori üteg zárótüzet lőtt az erőd elé.

Avanti!

A következő pillanatban talpra ugrik mind a három emberhullám és rohan, amennyire csak bír, a mélyedésből felfelé a lejtőn, az erőd előtt álló drótakadályok felé. Ezek a drótakadályok már régen nem voltak akadályoknak nevezhetők: a tüzérségi tűz szétszaggatta őket és tágas kapukat vágott rajtuk. Még kétszáz méter... még száz... a kezek a sötétségben csavarják a géppuska irányzékát, kemény öklök szorítják görcsösen a fogantyút s a nagyujj a gépfegyver billentyűjén fekszik.

Még egy srappell-össztűz, amely azonban már a rohanó rajvonal mögött csattan el. Sok száz torokból felharsan a kiáltás: „Avanti Savoia!”

A villamoscsengők éles berregése vág a fülünkbe: „Tűz!” A páncélkupolákból egyszerre villan ki a géppuskák tüze. Minden irányból ropognak a gépfegyverek: a megfigyelőállások réseiből, a mozsarak összetört kupoláiból, az erőd fedélzetéről, a betonoszlopok mögül, a gránátlyukakból. Szünet nélkül, pontosan, egyenletes csattogással, idegekbe markolóan. Huszonkét géppuska küld percenként tízezer golyót a rohamozó olasz csapatra. A világosságnál, mely a tüzelő géppuska csövéből kivillan, látom az irányzó arcát. Az örülten dolgozó géppuska-dugattyú olajjal fecskendezte tele. Szemeit összeszorítja, hallatlan keménységgel harapja össze ajkát. Nehéz ökle bámulatos ügyességgel kezeli a haláltosztó gépezetet s néha nyögésszerű hang hagyja el a nagy erőlködésben ajkát.

Szemem igyekszik keresztüllátni a géppuska felett és

megállapítani, hogy mi történik az előterepen. A rohamhullámok összetörve, egymásra torlódva igyekeznek visszafelé, de csoportonként buknak el s hemperegnek le a lejtőn. Egyes alakok lélekvesztve szaladgálnak, fedezéket keresve, míg végre egy golyó eltalálja őket. A lejtős, sima sziklaterepen jóformán egy sem tud visszajutni, a menekülést jelentő fedezékbe.

A géppuskatüzelés hirtelen elhallgat.

Az erőd fölött a tüzérség lövedékei szállnak, robbanó gránátok lángja csap fel, kergetve és megsemmisítve azokat, akiket a géppuskák megkíméltek.

A drótok előtt.

Hajnalhasadáskor újra megszólaltak a riadócsengők. A jelzőlámpák piros fénye imbolyog a mély, betonfalu erőd-kazamáta falán. Lerázzuk magunkról a mély álmot, melyből a csengők felkeltettek s futunk fel a páncélkupolába, a géppuskákhoz. Az előterepet vastag, szürke köd borítja. Nem lát a szem tovább, mint a legközelebbi drótakadályig. De: — a drótakadályoknál történik valami. Apró csattanások és zizegések. Vágják a drótakadályt.

Az egyik gépfegyver azonnal tüzelni kezd. Rögtön rá a másik is. Csavarunk egyet a géppuska irányító kerekén, csöve mélyebbre irányul. Éles kiáltás a válasz, de nem látunk semmit. Itt vannak előttünk és ollókkal akarják átvágni magukat a drótakadályon.

Katonák szaladnak az első árokba, egész csomó kézi-gránátot cipelnek magukkal. Az első kézigránát kirepül az árok falai közül és halvány villanással robban szét.

— Rövid! — kiáltunk mi — sokkal lejjebb vannak.

Az árokban nem lehet mozogni, annyira tele van bele-sodort dróttal. De katonáink átvérgődnek rajta, maguk alá tiporják és átdobják gránátjaikat a nyolcméter mély árok falán. Srappenek csattannak: hátulról zárótüzet küldenek. Ekkor meglátjuk az első támadókat a ködben. Alpinik. Tanácstalanul állanak az átvágott akadályok között, az új, legyőzhetetlen akadály, az árok láttára. Az egyik kiált valamit társainak, int s — a következő pillanatban már halálra találva esik hanyatt. Egy másik beleakad az akadályokba. A géppuskák újra megszólalnak s mire a köd felszakad, már nincs előttünk semmi más, mint egy kopár, halottakkal és sebesültekkel borított sziklamező.

Német hegyi gyakorlat. A 7. tüzérezred Langgriesnél, a bajor Alpokban. Kitűnő rádióállomás.

VITÉZI ÉLET

Kitüntetés.

A Kormányzó Ur Öföméltósága elrendelni kegyeskedett, hogy vitéz *Lozas Ferenc* nyugállományu őrnagy Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyék vitézi széktartójának *legfelsőbb dicsérő elismerése* tudtul adassék, illetőleg részére a bronz érdemérmét a piros-fehér keskenyszegélyű sötétzöld szalagon adományozta. (295/Biz. I. 1930.) O. V. Szék.

Dicséret.

A nemzeti munkavédelem felügyelője vitéz *Somogyi Dezső* áll. elemi isk. igazgató-tanítót és vitéz *Pokol János* községi bírót a N. M. V. intézmény szervezése és továbbfejlesztése körül eredményes propaganda-tevékenységükért, továbbá önzetlen és izzó hazafias érzéssel párosult, kitűnő munkásságukért dicsérő elismerésben részesítette.

*

vitéz *Nyéki István* (4628), makói lakos, a leventeintézmény fejlesztése érdekében kifejtett értékes és buzgó szolgálataiért a törvényhatósági testnevelési bizottság elnökétől dicsérő elismerésben részesült.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája által március hó 1-én rendezett műsoros estélyel kapcsolatosan meghívó megváltás címén a Gazda- és Dalkör részére adományokat voltak szívesek küldeni, e helyen mond hálás köszönetet az iskola. *Igazgatóság.*

Telek megítélések Somogy megyében.

Az Országos Földbirtokrendező Bizottság a csendőrörök lemondása folytán Toponár községben 7, Fonyódon 8, Mesztegnyőn 7, Somogyszentmiklóson 7 kat. hold vagyonváltás földet ítél meg vitézi teleknek.

Felszólítom mindazon vitézeket, kik ezen földre igényt tartanak, hogy kérelmüket 14 napon belül hivatalomnál terjesszék be. (208, 121, 182/m. sz. 1930. szám.) *Székkapitány.*

Budapest VIII. ker. tiszti és legénységi vitézeihez!

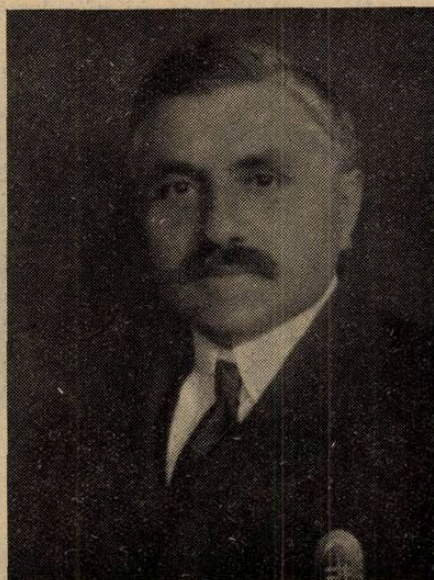
A VIII. kerületi Polgári Lövész-Egylet folyó évi március hó 30-án, vasárnap, d. e. 1/211 órakor, József-körut 70, I. em. 1. szám alatt alakuló közgyűlést tart. Felsőbb elgondolásnak megfelelően, minden kerületi vitéz köteles támogatni és tagul jelentkezni a megalakítandó Polgári Lövész-Egyletbe. Megjelenés tehát kötelező. *Székkapitány.*

Budapest I. kerület legénységi vitézeihez!

A kerületi vitézi hadnagy április 5-én, szombaton, este 1/29 órakor, az I. ker. Fehérvári-ut 64. szám alatt levő Szilágyi-féle (volt Pándy) vendéglőben hivatalos legénységi összejövetelt tart. Megjelenés kötelező. *Székkapitány.*

Budapest VI. ker. legénységi vitézeihez!

A VI. ker. hadnagy a kerület legénységi vitézeivel f. évi április hó

vitéz *Somogyi Dezső* áll. elemi isk. igazgató, akit a nemzeti munkavédelem felügyelője dicsérő elismerésben részesített.

5-én este 8 órakor a VI. ker. Mohács-utca 6. szám alatt levő keresztény kasszinó helyiségében a családtagok részvételével bajtársi összejövetelt tart. Megjelenés kívánatos. *Székkapitány.*

Budapest IX. ker. tiszti vitézeihez!

A IX. kerületi hadnagy folyó évi április hó 4-én, pénteken, este 8 és fél órakor tiszti bajtársi összejövetelt tart a Medikus-étterem különtermében (Üllői-ut és Mária-utca sarkok). Megjelenés kívánatos. *Székkapitány.*

Budapest IX. ker. legénységi vitézeihez!

A IX. ker. hadnagy folyó évi április hó 5-én, szombaton, este 8 és fél órakor legénységi bajtársi összejövetelt tart vitéz *Miskolczy Károly* különtermében (VIII., Rökk Szilárd-u. 10.). Megjelenés kívánatos. *Székkapitány.*

Nyugtázás.

A vitézi zászlóalapra a kiskunfélegyházai vitézek köréből a következő önkéntes adományok folytak be: vitéz *Kovács Ernő* 16, vitéz *Szentmihály Lajos* 10, vitéz *Pintér József* 6, vitéz *Fricska Gábor* 5, vitéz *Nagy Vida Mihály* 5, vitéz *Almási Illés* 5, vitéz *Kőrösi Fehér János* 4, vitéz *Kardos József* 4, vitéz *id. Bondor Antal* 3, vitéz *Hódsági Márton* 3, vitéz *ifj. Bondor Antal* 2, vitéz *ifj. Hódsági Elemér* 2, vitéz *id. Héver Gáspár* 2, vitéz *Kalocsai Mihály* 2, vitéz *Gálfi Lajos* 3, vitéz *id. Mészáros László* 3, vitéz *ifj. Mészáros László* 2, vitéz *Görög János* 2, vitéz *Dobák Ferenc* 2, vitéz *Kecskés József* 2, vitéz *Urbán Albert* 2, vitéz *Pelyva Gábor* 2 pengőt. Az adományokat köszönetem és elismerésem kifejezése mellett ez uton nyugtázok. (ad. 821/msz. 1929.) *Székkapitány.*

Baranyai és pécsi vitézekhez!

Felkérem azon pécsi vitézeket, akik a megszerkesztendő évkönyvhöz szükséges adatokat a kiadott felhívási iven még nem közölték, küldjék be a Vitézi Széknél mielőbb. Ugyszintén felhívom azon pécsi vitézeket, akik a pécsi értekezleten nem jelentek meg s a felhívási ivet nem vették át, azt a Vitézi Széknél mielőbb vegyék át. 100/msz. 1930. *Székkapitány.*

Bácsbodrog vármegyei vitézek figyelmébe.

A m. kir. Légügyi Hivatal Székesfehérvárt repülőgép-és motorszerelő szakiskola 1930. évi október hó 3-án kezdődő tanfolyamára pályázatot hirdet.

Felhívom a vitézek figyelmét a Budapesti Közlöny 1930. évi március hó 18-án kelt 63. számára. *Székkapitány.*

Betöltendő állás.

Felvonnék május elsejétől hat hónapra nőtlen, állás nélküli földműves vitézt ellátással és megegyezés szerinti, szerény fizetéssel. A hat hónap alatt megismertetem őt a fajbaromfitenyéztéssel s ideje letelte után módot nyujtok neki arra, hogy otthonában a fajbaromfitenyéztést folytathassa. Családtagnak fogom tekinteni. Bővebbet levélben. Cimem: vitéz *Kepe Viktor*, Mesztegnyő, Somogy megye.

Állástkeresés.

Tiszti vitéz *huga* állást keres, bármikori belépésre. Kereskedelmit végzett, 10 évi gyakorlattal bir, folyószámla, kartoték, irattárkezelésben, osztálysorsjegy-vezetés, gyors- és gépírásban. Némétül tud, szép írása van, komoly munkaerő. Cim a kiadóban.

A váci járás vitézeinek ünnepélyes értekezlete Dunakeszin.

A váci járás vitézei folyó hó 16-án Dunakeszi községben hazafias ünnepélyvel egybekötött járási értekezletet tartottak, melyen a járás képviselőiben megjelent dr. Hazay Gyula főszolgabíró és a község előjárósága. Az értekezletet vitéz Kásás Árpád járási vitézi hadnagy nyitotta meg a dunakeszii máv. műhelytelep kulturházában. Hódolattal emlékezett meg a Kormányzó Ur Őfőméltósága tiz éves országlásának évfordulójáról s további működéséhez Isten segítségét és áldását kérte. Egyidejűleg közölte, hogy Őfőméltóságát, mint a vitézek Főkapitányát jubileuma alkalmából üdvözlő távirattal köszöntötte. Utána vitézi ügyek tárgyalattak. Majd pedig a műhelytelepi legényotthon dísztermében református istentisztelet tartott.

talapzatára és nagyhatású ünnepi beszédet mondott.

Vázolta beszédében március 15-ike jelentőségét, a negyvennyolcas idők történetét, a szabadságharc heroikus erőfeszítéseit s a Világost körítő sötét idők szenvedéseit. Majd így folytatta beszédét:

— Mi volt ami a gyászos sötét korszakban fel-felvillant a nagy magyar éjszakában? Mi volt, ami a magyar vértanuknak azt a hőroszi erőt adta, mi volt, ami a magyar igazságot a világ nagy nemzeteivel megismertette és rokonszenvesse tette? A nemzet igazában való hite és a törhetetlen magyar akarat voltak azok a tényezők, melyek végül is diadalmaskodtak.

— Ma itt állunk szétépett drága magyar hazánk egy foszlányán és ünnepelünk. Ünnepeljük nagyjainkat — ünnepeljük halhatatlan tetteiket. Ünnepelhetünk-e mi ma kevés

gyenteljes haláltól. Igaz, hogy ma a magyar szigetet a megáradt tenger szennyes hullámai nyaldossák körül, de elborítani nem fogják soha. A magyar anyák fiainak teste és acélos karja elégséges ahhoz, hogy nemcsak gátat emeljen e hullámoknak, hanem azokat az ezeréves szent határokra szorítja vissza. Erre kötelez minket az 1848-as márciusi ifjuság és a világháborúban hősi halált halt sok százezer magyar hős emléke.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után vitéz Lipcsey Márton ezredes Törzskapitány kegyeletes szavak kíséretében helyezte el a vitézek nemzeti színű szalagos koszorúját a hősi szobor talapzatára. Az ünnepély a Himnusszal végződött. Ünnepély után a vitézek, cserkészek, dalárda stb. a cserkészek zenekarának hangjai mellett a megjelent előkelőségek előtt díszmenetben vonultak el.

Az örkényi gazdaképző jól sikerült műsoros estjének szereplői.

Tíz órakor érkezett a községbe vitéz Lipcsey Márton ny. ezr., törzskapitány, vitéz Molnár ny. százados székértéket. A vendégeket a pályaudvaron vitéz Kásás Árpád járási vitézi hadnagy, dr. Hazay Gyula főszolgabíró és Bohunka Lajos községi főjegyző rövid üdvözlő beszéddel fogadták. Fogadás után a vendégek a római katolikus templomban tartott misén vettek részt.

Tizenegy órakor vette kezdetét a községi hősi emlékszobornál tartott március 15-iki emlékünnepély, melyen hazafias lakosság nagyszámban vett részt. Az egyesületek zászlóik alatt zart egységben vonultak fel. Vitéz Lipcsey Márton ny. ezr., törzskapitány az ünnepély előtt a vitézeket megsejmelte. Az ünnepélyt Bohunka Lajos községi főjegyző magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg. A községi dalárda hazafias dalai és több szavaltat után vitéz Kásás Árpád járási vitézi hadnagy lépett a szobor

magyarok? Ünnepelnünk kell, mert a multak tanulsága, nagyjaink dicső emléke, — szívünkben lobogó lángra gyújtja a hazafiui kötelesség szunyádó tüzet és sziklaszilárdá keményíti a megalkudni készülő sziveket. A hazafiui kötelesség még nincs teljesítve azért, hogy magunk hiszünk igazságunkban; vallani kell azt — vallani nyíltan, uton útfélen hirdetni kell a magyar igazság szent ígését. Minden magyarnak a hazafiasság felszentelt napjának kell lennie s hirdetni kell országSZerte és világSZerte a magyar igazság, a magyar hit és a magyar akarat szent evangéliumát.

— Csak egyszer történhetett meg hogy a világháború orkánya által alapjaiban megrázott, ezredéves tölgyóriást porba dönthettek. Az iszonyatos robajjal alázuhanó tölgy lombkoronáját egy nemzet szemfedőjének szánták. De a magyarok nagy Istene e nemzettel másként rendelkezett s megkímélte a magyar nemzetet a szé-

Délben a községi kulturház dísztermében a vitézek tiszteletére 200 terítékes ebéd volt, melyen az első felköszöntőt a Kormányzóra vitéz Lipcsey Márton ny. ezr., törzskapitány mondotta. Dr. Hazay Gyula főszolgabíró a járás, dr. Lakatos Gyula kanonok a község nevében köszöntötte a vitézeket, akiknek nevében azt a kitüntető szeretetet, mellyel a vitézeket elhalmozták vitéz Kásás Árpád járási vitézi hadnagy köszönte meg. Az ebédén még nagyszámu lelkes köszöntő hangzott el.

A nagyhatású ünnepély az esti órákban ért véget.

Állást kereső vitéz.

42 éves, ref. vallású, nős, nyolc gyermek apja, nyugállományú honvédtiszt helyettes vitéz, elvállalna szőlőkezelői, erdőőri, vadőri vagy gazdai állást azonnal, bárhol is. Alázatosan kérem vitézi előjáróim pártfogását. Cim: vitéz Sztáray Károly, nyugáll. tiszth. Biharkeresztes.

H I R E K

HETI NAPTÁR

Márc.-Ápril	Rom. kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte és nyugta
31 Hétfő	Guidó ap. ††	Árpád	A hét elején a nap 5 óra 43 perckor kel és 18 óra 27 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 31 perckor kel és 18 óra 35 perckor nyugszik.
1 Kedd	Hugó pk. ††	Hugó	
2 Szerda	Paul. Fer. ††	Áron	
3 Csütörtök	Rikárd pk. ††	Keresztély	
4 Péntek	Izidor pk. ††	Izidor	
5 Szombat	Fer. Vince ††	Vince	
6 Vasárnap	E. 5. Jusica	E. 5. Coel.	

Nevezetes dátumok a magyar történelemben

Április 2. 1819. Gróf Festetich György halála. A keszthelyi Georgikon megalapítója 64 éves korában halt meg Keszthelyen.

— **1849. Hatvani ütközet.** A küzdelem folyt már Schlick és Gáspár között, Schlick eleinte fölényben volt, amikor a magyar segédc csapatok, a Schwarzenberg és a 9. zászlóalj, a Ferdinánd huszárok s a lengyel légió a csataterre érkezett. Schlicket a magyar csapatok Hatvanba vetették vissza s onnan is kiűzték makacs utcai harcok árán.

Április 3. 1849. Szenttamási roham. A magyarok heves küzdelem után nagy győzelmet arattak a rácokkal szemben.

Április 4. 1849. Tápió-bicskei csata. Jella-sich Klappát elvágta hadtestétől. A segítségül megérkező Damjanich és Görgei vörös sipkásai szuronysegezve tisztították meg a keskeny töltést és hidat, az ellenséget Bicskére s onnan Ság felé üzték.

A Kormányzó Ur életrajza.

A Kormányzó Ur Öföméltósága jubileuma alkalmából az Athenaeum új kiadásban bocsájtotta közre Öföméltóságának Pilch Jenő ny. ezredes szakavatott tollából már megjelent kitűnő életrajzát. Az életrajzot az első kiadás megjelenésekor már bőven méltattuk, sőt szemelvényt is közöltünk belőle. A most megjelent, népszerű kiadás mindenki számára hozzáférhető, ára csupán négy pengő. Ajánlatos, hogy ezt a könyvet mindenki, akinek anyagi helyzete megengedi, beszerezze, hiszen a legelső magyar ember és vitéz gyönyörű ivelésű életpályájának mindenkit érdeklő leírását tartalmazza.

A külföldön élő magyar és idegen honosok, valamint a Magyarországon élő külföldiek háborus emlékérmé.

A legújabb rendelkezések szerint a külföldön élő magyar és idegen honosok, valamint a Magyarországon élő külföldiek már folyamodhatnak a háborus emlékérméért. A folyamodványokat a m. kir. külképviseleti hatóságoknál lehet beadni. Az idegen nyelvű kérvényürlapok a m. kir. követségnél igényelhetők. Magyarországon élő külföldi honosok ugyanugy folyamodhatnak, mint a magyar honosok. A külföldön élő magyarok zöld és fehér kérvényürlapon, a külföldön élő külföldiek piros és kék ürlapon folyamodhatnak. Részletekről a kérvényürlapok részletes utasítást tartalmaznak.

A magyar szent korona nevében ítélkeznek a jövőben a bíróságok.

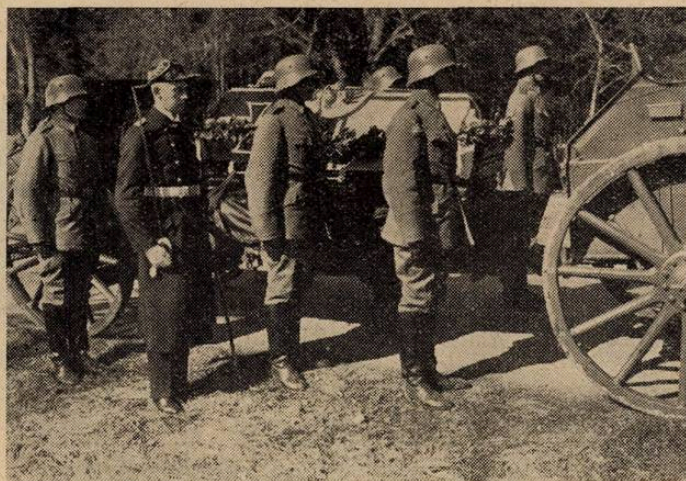
A minisztertanács Zsitvay Tibor igazságügyminiszter előadásában letárgyalta és elfogadta a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot, amely legközelebb a parlament elé kerül. A törvényjavaslat egyik nagyjelentőségű rendelkezése az, hogy az ítélőbíróságok ítéleteiket ezentul nem a „magyar állam“, hanem a „magyar szent korona“ nevében fogják meghozni és kihirdetni. A javaslat ezenkívül a polgári bírói eljárásra, a végrehajtási és telekkönyvi jogra és a bűnvádi eljárásra vonatkozó reformszabályokat öleli fel.

Vitézek előléptetése a bíróságnál.

A Kormányzó a múlt héten közzétett bírósági előléptetések során az igazságügyminiszter előterjesztésére vitéz Moritz Ernő dr. budapesti ítélőtáblai bírónak a királyi ítélőtáblák és ügyészek részére megállapított III. fizetési csoport jellegét, vitéz Litvay Sándor budapesti büntető-törvényszéki és vitéz Selyebý Béla dr. budapesti törvényszéki bírónak, vitéz Vály László balassagyarmati járás-bírónak, vitéz Horváth Bertalan dr. zalaegerszegi járás-bírónak, vitéz Szentkuthy István dr. budapesti ítélőtáblai elnöki titkárnak, vitéz Bakay Kálmán dr. budapesti központi járásbírónak, vitéz Zsakó Gyula dr. budapesti törvényszéki bírónak, vitéz Vass Lajos dr. budapesti büntető-törvényszéki bírónak, vitéz Haviár Ferenc dr. budapesti törvényszéki bírónak, vitéz Gárdonyi Gyula dr. békéscsaba-i járásbírónak, vitéz Kovách Elemér dr. debreceni törvényszéki bírónak, vitéz Dobos Lajos dr. pécsi ítélőtáblai elnöki titkárnak a királyi ítélőbírák és királyi ügyészek részére megállapított II. fizetési csoport jellegét adományozta.

A repülőgép a jövő tengeri háborújában.

Thwaites alezredes, az angol birodalmi repülő liga főtitkára, egyik londoni előadásában kijelentette, hogy a jövő háborújában a repülőgépek a legnagyobb csatahajókat is el fogják süllyeszteni. Óriási magasságból füstfátyolt fognak a hajókra bocsátani s mialatt ezek teljes vak-sággal fognak küzdeni, nyugodtan és teljes biztonsággal dobhatják le majd bombájukat. Különösen elkeserítő, ugy-mond, hogy Anglia, mely a háboruban egyes országokat valósággal a semmiből teremtet meg, ma a levegőben oly gyenge. A jövő kereskedelmi repülőgépe az utasokat, árukat és tüzelőanyagot egy hatalmas üreges szárnyban fogja vinni, a gép törzsét pedig csak egyensúlyozásra fogják használni.

Tirpitz vezértengernagy temetése. A koporsó az ágyutalpon a temetőbe érkezik.

Balfour lord meghalt.

Balfour lord, Anglia volt miniszterelnöke, Wokingban, fivérének vidéki kastélyában meghalt. Halálának híre az egész angol közvéleményben mély részvétet keltett; Snowden kincstári kancellár a hír hallatára így szólt:

— Vele sirba szállt az előző nemzedék utolsó nagy államférfia.

Balfour lord 1848-ban született, mint a Salisbury-családnak, Anglia egyik legelőkelőbb arisztokrata családjának sarja. Huszonhatéves korában választották meg először képviselőnek. 1902-ben miniszterelnök lett, három esztendőig ő vezette az angol világbirodalom kormányzását. A háború alatt tengerészeti miniszter volt. A háború után résztvett a béketárgyalásokon.

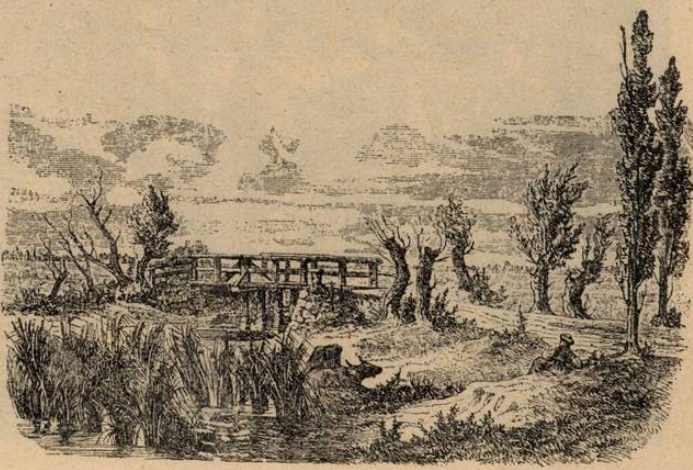
Balfour lord évtizedek hosszú során át olyan hatalom volt Angliában, mint talán senki más. A nagyjáték az ő elgondolásai alapján jött létre, ugyancsak ő szerkesztette meg öt esztendővel ezelőtt azt a memorandumot, amely véget vetett a régi nagyjátéknak. Politikai szereplése mellett érdekesek filozófiai munkái.

Emléklapos katonák egyenruha viselése.

Emléklappal ellátott katonák a tényleges szolgálatuk idején részükre rendszeresített egyenruhát és rendfokozati jelvényeket — diszféveg és szolgálati jelvények nélkül — vagy pedig a jelenlegi honvédség tisztjei és hasonállású egyénei részére rendszeresített ruhát és rendfokozati jelvényeket külön engedély nélkül csak oly ünnepélyes alkalmakkor viselhetik, midőn a tiszti egyenruhának, mint társadalmi megkülönböztetésnek és kitüntetésnek illő helye van. (Az államfő születés- és névnapján. Szent István napján, hazafias és egyházi ünnepélyek alkalmával megtartott istentiszteleteken, megfelelő társadalmi állású egyének seküvőjén, előkelő, zártkörű táncestélyeken, harctéri események megünneplése alkalmával, hősi halottak emlékünnepelein stb.)

A hadviselt vasutasok zászlajának szentelése.

A MÁV hadviseltek egyesülete vasárnap tartotta zászlószentelő ünnepségét. Reggel 9 óra tájban zsufolásig megtelt a Vasúti és Hajózási Club nagyterme hadviselt vasutasokkal, akik előtt vitéz Krasznahorkay János elnök mondott ünnepi beszédet. A diszülés után közel 1500 főnyi vasutas vonult a Bazilikába, ahol Hász István tábori püspök mondott misét és szentelte meg a zászlót. Ezután a vasutasok a hősök emlékéhez vonultak, amelyet megkoszorúztak. Az ünnepségen résztvett vitéz József Ferenc kir. herceg, Anna kir. hercegnő és Samarijaj Lajos, a MÁV elnökgazdátja is.

A tápióbecsiek csatatér.

Kisgazdák Dunántúli távlovaglása.

Az Országos Testnevelési Tanács május végén kisgazdák részére a Dunántúlon távlovaglást és tanulmányutakat rendez, amelynek vezetője Rudnyánszky Ferenc huszárszázados lesz. Részt vesznek többek között vitéz Horthy István ny. lov. tábornok, Plósz Béla államtitkár és vitéz Endre László főszolgabíró, továbbá olasz, német, holland, bolgár és finn urlovasok is. Az utirány Székesfehérvár, Dunaföldvár, Simontornya, Hőgyész, Dombóvár, Kaposvár, Fonyód és Keszthely.

A budapesti rádió műsora.

Március 30-tól április 5-ig.

Vasárnap. 9: újsághírek, kozmetika; 10: ref. istentisztelet a Kálvin-téri templomból; 1: róm. kath. istentisztelet a Jézus Szent Szíve templomból; 12.20: a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; 3.30: Földmívelésügyi Minisztérium rádió előadássorozata: dr. Kelemen Imre felolvasása „A mezőgazdasági termelés megszervezése”; 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar népdalok, előadja Bárdos Lajos népdalegyüttese, 2. dr. Gesztelyi Nagy László felolvasása: „A tanyai közigazgatás”; 5.15: a harminc éves jubileumát ünneplő Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye; 6.15: részleges sporteredmények; 6.30: három egyfelvonásos előadás a Stúdióban: 1. „A góbé”, 2. „A papa nem örül”, 3. „Napos délelőtt”; 8.30: gróf Klebelsberg Kunó, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter védnöksége alatt, a Zeneművészeti Főiskola igazgatósága által a sokgyermekes szegény magyar anyák jutalmazására rendezett hangverseny közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; utána Magyar Imre cigányzenéje.

Hétfő. 4: asszonyok tanácsadója; 5.10: tót-magyar nyelvoktatás; 5.40: keringők és operettrészletek, zenekari hangverseny; 6.45: német nyelvoktatás; 7.40: Budapesti Ének- és Zenekaregyesület előadásában, a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből Händel „Saul” oratoriuma, magánének, vegyeskar és zenekarral; utána Farkas Jenő és cigányzenéje; 10.20: Somogyi Gyula francianyelvű előadása: „La musique hongroise” (A magyar zene), majd újra Farkas Jenő cigányzenéje.

Kedd. 3.30: Tündérvásár meseórája; 5: Szádeczky-Kardos Lajos előadása: „A székeleyek történetéről”; 5.25: Mándits szalonzenekar hangversenye; 6.25: francia nyelvoktatás; 7: Lukinich Imre dr. előadása: „Magyarország történelme életrajzokban”; 7.30: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye; 8.30: vidám est; 10.40: gramofonhangverseny.

Szerda. 3.30: Morse-tanfolyam; 4.10: Török Sándor novelái: 1. „No azért”, 2. „Katica”, 3. „Ábris megmenti a becsületet”; 5: Korniss Gyula dr. államtitkár felolvasása: „A nyári nagy vakáció”; 5.25: m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye; 6.25: olasz nyelvoktatás; 6.55: rádióamatőr posta; 7.40: gyorsírási tanfolyam; 8.15: színmű előadás a Stúdióban; utána Bachmann-jazz.

Csütörtök. 4: Rádió Szabadegyetem: 1. magyar dalok, előadja a Palesztrina-kórus, 2. dr. Nizsalovszky Endre min. osztálytanácsos felolvasása: „A telekkönyv”; 5.10: Földmívelésügyi Minisztérium rádió előadássorozata, Székács Elemér felolvasása: „Időszerű gazdasági tanácsadó”; 5.40: hangverseny közreműködik: Nedelkovits Anna (ének) és Seregély Irma (hárfa); 6.40: angol nyelvoktatás; 7.30: a m. kir. Operaház „Turandot” előadása; majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Péntek. 4: Pista bácsi „Virágokert” délutánja; 5.10: Pongrácz Jenő szalonzenekranak hangversenye; 6.30: Császár Elemér egy. ny. r. tanár előadása; 7: dr. Bárány László előadása: „Eger”; 7.30: hangverseny, közreműködik: Albert Vorsänger angol hegedűművész és Székely Mihály, a m. kir. Operaház tagja; 8.40: Egyetemi Énekkarok hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; 10.10: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Sombat. 4: a Magyar Cserkész-Szövetség előadása; 5: Szociális Misszió Társulat előadássorozata, Farkas Edith alapítófőnökasszony: „Missziós üzenetek”; 5.30: szórakoztató zene; 6.30: mit üzen a rádió; 7.40: elhalt magyar írók noveláiból olvas fel Köpeczy-Boócz Lajos; 8.20: Fall Leó és Strauss Oszkár hangverseny, közreműködik Szabó Lujza a m. kir. Operaház művésznője és Szedő Miklós a Városi Színház operaéneke, továbbá a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar; 10: Fejes szalonzenekar.

Bálinkó királysága

Álom a harcmezőn

Irtá: *Majthényi György.*

I.

Már tizedik napja ülték meg a Pancsova előtti dunai szigeteket. Az eső mindennap megeredt. Kitartó, kegyetlen őszi eső volt, mindent föláztatott, még az emberek lelkét is. Dagadtlábu betegeket, lázas, köhögő kórháztelelékeket szállítottak vissza a városba napról-napra. Bálinkó Mihály, káplár, szakállasan, sápadtan öndöngölt sártól kemény mundérjában. A lelket benne is csak a chinin tartotta, amivel a kadétorvos sorra tömte őket.

Bálinkó egy vastag cserfa mögött hasalt. Az a boldog hét, amit idejövetele előtt Pancsován élt át, folyton visszatérő álmoként ködlött a lelkében. Gyeténére gondolt, a fiatal özvegyre, aki ugyanabban a házban lakott, ahol ők el voltak szállásolva. Az utolsó napon már Annusnak merte szólítani és az asszony nem ellenezte. Könnyed, finom alakja most is ott imbolygott előtte és ha emlékei gomolygó szövetéből egy-egy még tapintható szálat elkapott, gondolataival hozzája kapcsolódott. A láz jó segítőtársa volt. Valami roppant kellemes ernyedtség nyomta tagjait a földre. Mozdulni sem akarózott és úgy érezte, hogy itéletnapig is itt tudna heverni. Annuska — képzeletében — ott motozott most előtte néhány lépésnyire, Schmidt néni, a háziasszony, meg a konyhában zörömbölt. De veszett lármát csinált azzal a mozsárral. Annus kis fia, kétéves pocok, szintén kiabált.

Egyszerre különös, kellemetlen érzése támadt. Schmidt néni konyhájából kemény puffogások hallatszottak és Annuskát nem látta sehol. Hiába erőlködött, kinlódott: a képek elhagyták, az álmovizek fölborzolódtak és vad sötétségbe zuhantak.

Bálinkó föltápázkodott. Most már megértette a puffanásokat: egyik srappell a másikat érte. Egyszerre retentő fájdalmat érzett és fölördített:

— A karom! ... A karom!

Pajtásai föltámogatták, a szanitécek vetköztetni keztek.

— Állj talpra, testvér, — biztatta Juhász szakaszvezető.

Minden erejét összeszedte, de nem tudott megállani.

— Szüz ... Mária ... — motyogta és eldőlt.

II.

A kórházban volt és lázasan álmodott.

Gyermekkorában otthon nagyon elszaporodtak volt a házinyulak és sok kárt tettek. Olyan mély lyukat furtak az istálló és a kocsiszin alá, hogy némelyik a kertbe toroklott. Most aztán egyszerre bejutott egy ilyen alagutba. Semmi csodálatos nem volt abban, hogy sikerült.

Ott állott mellette Örzi huga, de fekete ruhában, aranyos hajkoszorúval a fején. És egészen rendjénvalónak találta, hogy Örzi most Annuska volt.

— Gyere, — mondta neki — odale van egy királyság, zöldaranyból vannak a füvek, virágos ezüstműből a virágok, gyémánt a folyóvíz s te meg én ott fogunk uralkodni.

Megfogta Annus kezét s elindultak. Nagy hajó állt eléjük, olajzöldtestű, a matrózok feszesen tisztelegtek, Annus elől ment s huzta őt jobbkezénél, mert ő nem tudott járni: kezelába csupa vér volt. Az egyik matróz odaborult rája és zokogva kiáltotta: Miskám! Egyetlen fiam! ... Csak még egyszer nézzél rám!

Olyan ismerős volt előtte a hang, hogy erősen megnézte a matrózt. De megint nem látott semmit: vaksötét volt a szeme előtt.

Ekkor megint hallotta az ismerős hangot: Édes, egyetlen magzatom! Jaj, mit tettek veled! ... Még anyádat se ismered meg ...

Ugy tetszett neki, mintha csakugyan az anyját látta volna. Mellette fehérköpönyeges nő állott, az is szörnyen ismerős volt.

— Kedves néni, ne busuljon, ne keseregjen. A jó Isten majd megsegíti, — mondta a fehérköpönyeges.

— Az Isten majd meg, lányom, — rebegte az öregasszony.

— Azért irtam én a néninek, mert első nap magam se tudtam, hogy mi is lesz vele ... Majd hogy rá se ösmertem, olyan szakállas volt és úgy megvékonyodott az arca ... Pedig hát ott volt kvártélyon a mi udvarunkon ... elégyszer láttam ...

Bálinkó szeme elé megint fekete fátyolok ereszkedtek.

Egyszer aztán mind elhussantak a képek és jóízű nyújtózkodás közben vetette föl a szemét.

— Éhes vagyok, — mondta.

A két asszony sirva nevetett az ágya mellett. Hosszan elhúzte őket.

— Annuska, — mondta nagysokára — a maga áldásával voltam.

Aztán nedves lett a szeme, a könny lecsorgott a szakállára, ép karját anyja felé nyújtotta és felzokogott:

— Édesanyám ... élek!

III.

Orgonák lilásan ködlöttek a kerítés mentén, mint valami hosszan elnyúló fátyol. Bálinkó az Annus kis fiát nézte, amint a célnakarikákra barkácsolt kis kocsival játszott.

Annus kilépett az ajtón.

— Gyere gyémántom, — hívta kis fiát — vár a papi.

Pisti azonban nagy munkában volt, megrázta szőszí fejét.

— Szénáél köll menni.

Bálinkó elnevette magát a székben.

— Ez mán teszi, — mondta. Magyar ember nem eszik, amíg a munkáját be nem végezte.

Annus megfenyegette az urát.

— Miért rontja maga mindig a fiamat? A végén majd senkinek se fog szót fogadni ...

— Gyere. Hadd még egy kicsit játszan.

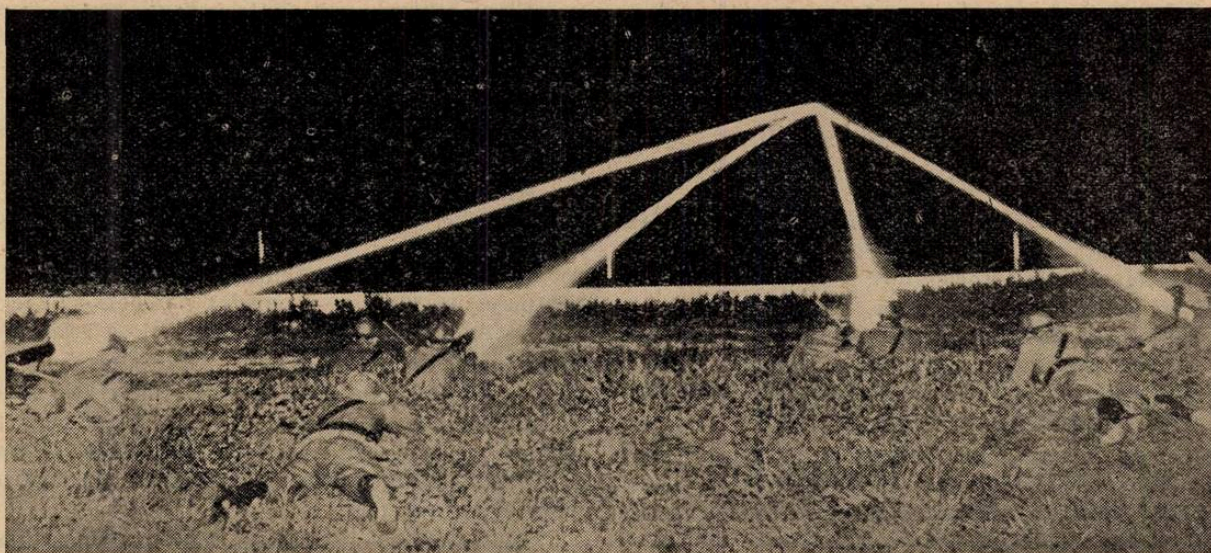
— De elhül az étele, — felelte az asszony, ám engedett a hívásnak s ment a szék felé. De ahogy ott megfordult, szoknyájával elütötte a falhoz támasztott mankót s az nagyot koppanva esett a földre.

— Látod, — mondta Bálinkó kisvártatva — én egyszer azt álmodtam, hogy elviszlek egy királyságba, ahol a fű aranyból, a virágok ezüstműből, a víz folyós gyémántból van és mink leszünk ott a király, királyné ... Most meg nyomorék vagyok és a kert végibe is nehezen topogok el ...

Bálinkó anyja kijött most a konyhából, hogy megnézze, hol marad Annus a gyerekekkel, de ahogy együtt látta a fiatalokat, rögtön visszahúzódott. Nyomában azonban ott állt Örzi a sajtárral.

— No, jó, — mondta Annus — ha te nyomorék vagy, én meg koldus vagyok, tudod-e? Így hát szépen összepászolunk ... De azért azt mondom neked, szebb királyság ez nekem, mint a mesebeli, mert ...

Többet Örzi se hallott, mert a két száj egészen összeért.

Világító munició. Az északamerikai Egyesült Államok gyalogsága Missouriban, éjjeli gyakorlaton próbálja ki az új töltényeket. Ugyanakkor az új gépgyűk is a világító lövedékkel lőnek.

Acerbo olasz földmivelésügyi miniszter Budapesten

A tenyészállatvásár megtekintésére Budapestre érkezett Acerbo báró olasz földmivelésügyi miniszter is. A fiatal fasiszta miniszter a kiváló olasz mezőgazdasági szakértők egész sorát hozta magával. Nyilatkozatai szerint utazásának célja a magyar mezőgazdaság fejlődésének tanulmányozása és a mezőgazdasági termékek forgalma tekintetében az olasz-magyar kapcsolatok megerősítése. Acerbo báró látogatása újabb jele annak a barátságnak, melyet Olaszország és a Mussolini vezetése alatt álló fasiszták irántunk mindig tanusítanak. A fiatal miniszter mögött az értékes alkotások egész sora áll. Az ő nevéhez fűződik az olasz *gabonacsata*, a „Battaglia del grano” diadalmas sikere. Olaszország ennek a nagyszabású közgazdasági kísérletnek megindí-

tása előtt 25 millió métermázsa gabonaimportra szorult. Ma már csak 5—10 millió métermázsa a külföldről bevitt gabona mennyisége, ami a „Battaglia del Grano”-nak, a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló erőfeszítésnek eredménye. A gazdasági kultúra modernizálásával, a legújabb tudományos és technikai eszközök felhasználásával, a talajjavítás tökéletesítésével érték el a fasiszták azt, hogy Olaszország gabonatermését az eddiginek háromszorosára fokozták, de főrésze volt az eredményben annak a munkakedvnek és lelkesedésnek, melyet a fasiszták az olasz földmivelőkbe beoltottak. Acerbo bárót többnapos budapesti tartózkodása alatt a Kormányzó is hosszas kihallgatáson fogadta.

Új összeírást rendelnek el a világháború eltűntjeiről

Tíz éve immár, hogy a nagy világháború elmúlt, a katonák otthonaikba tértek vissza. Fájdalmas kérdés maradt azonban tíz év után is, hogy mi lett azokkal, akiket a világháború folyamán eltűnteknek nyilvánítottak s mind a mai napig nem adtak életjelt magukról. A belügyminisztérium III. osztályán a háborús veszteségeket és hadisírokat nyilvántartó csoport elhatározta, hogy a nyilvánosságnak felvilágosítást ad ezekben az ügyekben.

A meghívottak előtt *vitéz Holényi János* vezértan.-nok, *Posch Rezső* tanácsnok és *Kovács Árpád* altanácsnok részletesen ismertették a magyar háborús veszteséget. Leszögezték azt, hogy a bécsi háborús veszteségi és hadisíryanagnak Magyarországra vonatkozó része teljesen megvan, *nincs tehát semmi értelme annak, hogy a hozzátartozók — akár élők, akár holtak után tudakozódnak — Bécsbe forduljanak.* A *Falk Miksa-utca* 9. szám alatt lévő régi *Károly-laktanya* második emeletén három nagy teremben állnak *összegyűjtve az eltűntekre vonatkozó adatok.* Az első teremben a Vörös Keresztől kapott nyilvántartást őrzik a hadifoglyokról, a halottakról és az eltűntekről, a másodikban a Nagymagyarországhoz tartozó halottak neveit, míg a harmadik teremben az összes ezredek és a magyarországi kórházak katonai anyakönyveit őrzik.

Bővül még a veszteségi kimutatás az ugynevezett moszkvai anyaggal is. Az orosz Vöröskereszt Egyesület ugyanis 1928. év végén a volt hadifoglyok kartoték-nyilvántartásának megszüntetését, likvidálását határozta el s ezt az anyagot Bécsbe le is küldte. Ez a magyarok közül körülbelül *másfél millió* kartotéket és *negyvenezer halotti* levelet foglal magában. Ezeknek a halotti leveleknek körülbelül hetven százaléka Bécsben, illetve Budapesten már rendelkezésre áll, a többi huszonöt százalékból a magyar hősi halottak halotti leveleinek kiválogatása és magyarra fordítása már a múlt év augusztus havában megkezdődött és ezeknek *nagyobb része itt is van már.*

Az orosz nyilvántartás megérkezése után a törvényhatóságokat felszólították, hogy a területükre illetékes katonákról, akik Oroszországban *eltűntek*, terjesszenek be *névjegyzéket.* A beérkezett névjegyzékekben összesen 1613 eltűnt egyén szerepelt, kik közül azonban 300 a hivatalos akció során, 82 pedig egyenként hazaérkezett. A többiek hollétének megállapítása nem sikerült, mert a hozzátartozók az eltűnésre vonatkozólag semmiféle pontos adatokat nem szolgáltathattak. *A közeljövőben el fogják rendelni a törvényhatóságokban a világháborúból eddig vissza nem érkezettek összeírását, hogy ennek alapján új kutatásokat*

kezdjenek. Az összeírás alapján először a saját és a bécsi nyilvántartásból, azután a moszkvai anyagból ki fogják az összeírásban szereplők adatait kutatni s ha nem sikerül, diplomáciai úton tesznek lépéseket a tényállás megállapítása érdekében. Valószínű, hogy az Oroszországban maradt magyarok száma jóval meghaladja az 1200-at. A legutóbbi orosz statisztika mintegy kilencezerről számol be, tudnunk kell azonban, hogy azok nem szerepelnek ebben a statisztikában, akik orosz állampolgárokká lettek.

Ezután az előadók a magyar háborús vérvesztéseket ismertették. Eszerint Nagymagyarországról bevonult 3.500.000 ember. Ebből meghalt: 380.774, sebesült: 743.359, eltűnt 399.555 és fogoly lett: 614.808. Mivel azonban az eltűntek nagy hányadát is halottnak kell venni, valamint, különösen ragályok folytán, a hadifoglyok közül is rengetegen meghaltak, Magyarország háborús vérvesztése kerekszámban 660.000 ember. Ezek közül eddig csak 215.000 embert lehetett anyakönyveztetni, remélik azonban,

Vitézek kitüntetése.

A Kormányzó Ur Ófőméltósága adományozni méltóztatott:

„Magyar érdemkereszt V. osztályát“ legmagasabb biztonsági szolgálatban, hazafias buzgalommal kifejtett, kiválóan eredményes és különösen értékes tevékenységért: *vitéz Vámos Gáspár* tiszthelyettesnek a testőrségek parancsnoksága, *vitéz Éliás István* tiszthelyettesnek a lovas-testőrparancsnokság, *vitéz Szánthó Antal* tiszthelyettesnek a darabont testőrparancsnokság állományában.

„Magyar ezüst érdemérmét“ zöld szalagon, a legmagasabb biztonsági szolgálatban, hazafias buzgalommal kifejtett, kiválóan eredményes és különösen hasznos tevékenységért: *vitéz Orosz János* tiszthelyettesnek a lovas-testőr parancsnokság, *vitéz Görgényi Sándor*, *vitéz Egyed József*, *vitéz Csuthy Mihály*, *vitéz Rugó Dániel* tiszthelyetteseknek a darabont testőrség állományában.

„Magyar ezüst érdemérmét“ zöld szalagon, a csapatkiképzés terén elért kiválóan eredményes és különösen hasznos teljesítményekért: *vitéz Pordány Gyula* alhadnagynak, a „Béla király“ 8. honvéd gyalogezred állományában.

„Magyar bronz érdemérmét“ zöld szalagon, a csapatkiképzés terén elért eredményes és különösen hasznos teljesítményekért: *vitéz Harsányi László* alhadnagynak, a „Kinizsi Pál“ honvéd altisztképző- és nevelőintézet, *vitéz Simon Péter* alhadnagyoknak és *vitéz Hollósi József* tiszthelyetteseknek, a „Nagy Lajos király“ 6. honvéd gyalogezred, *vitéz Ós István* alhadnagynak, a „Zrínyi Miklós“ 7. honvéd gyalogezred, *vitéz Széplaki János*, *vitéz Pataki János* alhadnagyoknak és *vitéz Kárpáti Lajos* tiszthelyettesnek, a „Görgey Artur“ 13. honvéd gyalogezred, *vitéz Szabó Bálint* alhadnagynak, a „Dobó István“ 14. honvéd gyalogezred, *vitéz Soós János* tiszthelyettesnek, a „Balog Ádám“ 2. honvéd kerékpáros zászlóalj, *vitéz Karácsony György* alhadnagynak és *vitéz Istvánffy Elek* törzsőrmesternek, a „Hadik András“ 4. honvéd huszárezred, *vitéz Berényi József* főtüzemesternek, a „Losonczy István“ 5-ik honvéd tüzérsztály, *vitéz Nagymajtényi János* tiszthelyettesnek, a „Szondi György“ 7. honvéd tüzérsztály állományában.

Honvéd főparancsnoksági dicséretetek:

A m. kir. honvéd főparancsnok okirati elismerésben részesítette: a csapatkiképzés terén elért eredményes és hasznos teljesítményekért: *vitéz Papp Antal* alhadnagyot, a „Béla király“ 8. honvéd gyalogezred, *vitéz Balassay József* tiszthelyettes, a „Görgey Artur“ 13. honvéd gyalogezred állományában.

hogy a mostani anyag végleges feldolgozásával ez a szám annyira emelkedik, hogy kiteszi majd a veszteségek felrészét, tehát több mint 300.000-et.

Hogy mennél bővebb anyag álljon rendelkezésre, feldolgozzák a tömegsirokra vonatkozó adatokat is. Romániában, Szerbiában, Lengyelországban egy-egy magyar kiküldött vezetése alatt már meg is indultak a munkálatok. Ezenkívül feladatául tűzte még a hadisírokat nyilvántartó csoport, hogy a világháború egyes nagyobb harcterein, így elsősorban az Isonzo völgyében, magyar temetőket létesít.

A belügyi nyilvántartó csoport felszólítja azokat, akik a világháborúban eltűnt hozzátartozóikat keresik, hogy minden ilyen ügyben (kutatások, adatszolgáltatás holtá-nyilvánításokhoz, halotti anyakönyvezés, hősi sírok gondozása) kérvényeiket a belügyminisztérium III. osztályának háborús veszteségi és hadisírcsoportjához (V., Falk Miksa-utca 9, II.) intézzék. Más hatóságokhoz intézett kérvények is idekerülnek elintézés végett.

Honvéd- és volt közösezredek emlékművei.

A volt magyar királyi szatmári 12. honvéd- (tábori, menet- és népfőlkelő) gyalogezred tagjai ezredüknek és hősi halált halt több ezer bajtársuknak emlékét megörökítő emléktábla felállítását határozták el. Az emlékbizottság felkéri az összes volt ezredtársakat, hogy bármely csekély összeggel járuljanak hozzá az előállítási költségekhez. A gyűjtést a belügyminiszter a 26.107/1929. VIII. számú rendeletével engedélyezte. Az adományokat a legcélszerűbb a bármely postahivatalban kapható bianco-csekkklapon a „Szatmári 12-es emlékbizottság“ 22.212. sz. csekkszámára befizetni. — Székesfehérvárról jelentik: A volt Hindenburg-bakák, a 69. közös gyalogezred, ezredbizottsága elhatározta, hogy Székesfehérvárott szobrot állít elesett hősei emlékének a Városház-téren. Bory Jenő szobrászművész készítette el a tervet. Ez év szeptember 20-án tartják az ünnepélyes leleplezést, amelyre Hindenburg tábornagyot is meghívják. Székesfehérvárott ez lesz a hetedik hősi emlékmű. — Kaposvárról jelentik: A kaposvári volt 44. gyalogezred bajtársi csoportja elhatározta, hogy még ez évben felállítja Kaposváron a híres 44-es ezred emlékművét. Az emlékműalapra 24.000 pengő gyűlt össze.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő hirdeteménye.

Özv. Wolf Zsigmondné Mohács, egy okl. vincellért keres nagyobb gyakorlattal.

Weisz Antal Budapest, Vilmos császár-ut 20. sz., III. em. 14. nőtlen kertmunkást gyümölcsös és szőlőhöz ellátás és havi 25—30 pengő. (Rokkant is lehet 25%-os.)

Ifj. gróf Erdődi Rudolf intézősége Kastélyosdombó (Somogy vm.) egy nős kertész gyümölcsös-, virág- és konyhakertbe március 24-re és homoki szőlőbe mielőbb egy vincellért fizetési igényeket levélben kell bejelenteni.

Nemes Antal Budapest, IX, Cucor-u. 4. II. em. 12) kis családu kerti munkást lakás és alku szerinti havibérre.

Lichtenstein Pál gazdasága Balatonarács három tehenest fejéshez.

Majzler Pál gazdasága Tibolddaróc (Borsod vm.) egy gépészt, kovács-traktorvezetőt, egy kocsist, egy tehenest, szolgálatképes nagy fiúval, lehetőleg Heves vármegyéből.

Patkányt, egeret, mezei egeret csak

„Rafinol“

svábbogarát, csótányt, rusznit, hangyát

„Russin“

irtgyökeresen! Más állatra, emberre veszélytelen. Napiárban szállítja:

Rafinol Laboratorium, Murányi-utca 36. sz.

MEZŐGAZDASÁG

A ló életkorának meghatározása

Irta: Wessely Mihály.

A ló életkorát főleg metszőfogainak megjelenése, ki-váltása és kopása mutatja. A lónak összesen 36 foga van (mégnek 40). Ezek közül a felső és alsó állkapocsban van 6—6 metszőfog, melyek váltásnak vannak alávetve.

A metszőfogakat páronként fogó-, közép- és szeglet-fogoknak nevezzük.

A csikó már születéskor magával hoz rendszeren 4 tej-metszőfogot, a fogófogakat. Nyolchetes korig megjelen-nek a középmettszőfogak és tizhónapos korban már a szeg-let fogakat is megtaláljuk.

Egyéves korban a legelsőbben megjelent fogó- és középmettszőfogak már megkoptak és 1½ éves korban a kupá, vagyis a fogkorona közepén látható sötétszínű mé-lyedés a fogófogakon lekopott. 1¾ éves korban lekopik a kupa a középmettszőfogokról, 2 éves korban pedig a szeglet-fogokról is. Ilyenkor össze lehet tévesztetni a kétéves csikó fogazatát a 8 éves lóéval. Csakhogy a csikófogakat kissé gyakorlott szem azonnal felismeri. A csikófog fehérszínű, míg a lófog sárga; a csikófog nyakalt, a lófog menetele-sen keskenyedő.

2½ éves korban kezdődik a fogváltás a fogófogakon.

3 éves korban a fogófogak kifejlődtek.

3½ éves korban váltatnak a közép-fogak.

4 éves korban kifejlődnek a közép-fogak.

4½ éves korban váltanak a szeglet-fogak.

5 éves korra kifejlődnek a szeglet-fogak.

Ötéves koron túl felismerjük a ló korát a fogak ko-pásából.

6 éves lónak a fogófogairól lekopott a kupa.

7 éves lónak a közép-fogairól lekopott a kupa.

8 éves lónak a szeglet-fogairól lekopott a kupa.

9—11 éves korban már nem találunk kupát, hanem a fogak alakja még többé-kevésbé haránt tojásdadalakú, mindinkább közeledik a kerekded alakhoz, úgy, hogy: 12 éves korban a fogófogak már kerek alakúak. A kerekded alaku rágólap tart 20 éves korig. 20—24 éves korban kez-dődik a visszás tojásdadalakú rágólap időszaka.

Szomjas fák.

Ha a gyümölcsfák kellő tápanyagszükségleteiről gondoskodtunk, még távolról sem tettünk eleget a bő termés elérésére, mert a fák — azon kívül, hogy éhe-sek, — még szomjasak is. Fogalmat alkothatunk ma-gunknak a fák vízszükségletéről, ha elgondoljuk, hogy egy katasztrális hold nagysága magas bükkerdő egyet-len nyári napon közel 150.000 vizet párologtat el tisztán a gyökerek által felvett talajvizből. Gyümölcsösnek természetesen ennyi vízre szüksége nincsen, de nedves-ség igénye elég jelentékeny, különösen virágzás idejé-ben. Ebben az időben ugyanis a gyümölcsfák rendkívül sok nedvességet igényelnek és ha ez kimarad, annyira

megsínylik, hogy úgy néznek ki, mintha pusztulófélben volnának. Kellő nedvesség híján nem tudják a levelek és képződő gyümölcsök nedvességszükségletét fedezni, ezért a gyümölcsök lehullanak. Ezért virágzaskor és közvetlen utána a hiányzó nedvességről kellő öntözés-sel gondoskodni kell. Ennek magyarázata abban van, hogy az oltás folytán az alsó alany és felső oltott rész között az oltás helyén egy forradás képződik. Ez a for-radás a nedvek szállításában bizonyos akadályt képez. Olyan szerepet tölt be, mint a gyűrűzés vagy termésöv a gyümölcsfák törzsén. A gyökérből felszivódó nedvek a forradás helyén megakadnak, illetve a levelek által feldolgozott táplálék a forradáson át nem tud olyan rohamosan lehuzódni a gyökerekhez, s így táplálékfel-halmozódás áll elő, minek folytán a termés megnöve-kedik. Az oltás egy erőszakos beavatkozás és a növény szervezetében elváltozást okoz. Általában mondhatjuk azonban, hogy az oltott növény mindig rövidebb életű, mint ugyanazon fajta magról kelt növény.

Vásár és piac

Terménypiac. A szilárdabb tendencia és a javult hangu-lat e héten is érvényben maradt. Az áremelkedések üteme azonban mérsékeltebb, sőt helyenként kisebb visszaesés is észlelhető. Az érdeklődés buzánál főleg dunántúli származású áru felé fordult, melynek ára ennek következtében nagyobb mértékben javult, mint a többi minőségeké. Átlag 20—30 filléres drágulás mutatkozik buzánál. Rozs 15 fillérrel drágult. Igen jó a kereslet tengeriben, melyben a javulást részben az alacsony árak, részben pedig az export tevékenység okozta, ára 20—30 fillérrel emelkedett. Forgalom tekintetében e hét sem hozott javulást, mert a vásárló kedv változatlanul gyenge, viszont a kínálat készletek hiányában tartózkodó. Hivata-los árfolyamok: buza 77 kg-os tiszavidéki 23.25—23.45, felső-tiszai 21.30—21.60, egyéb 20.10—20.55, 78-as tiszavidéki 23.60—23.70, felsőtiszai 21.50—21.80, egyéb 20.35—20.75, 79-es tiszavidéki 23.90—24.05, felsőtiszai 21.70—21.90, egyéb 20.60—21.00, 80-as tiszavidéki 24.05—24.15, felsőtiszai 21.85—22.05, egyéb 20.70—21.15, rozs pestvidéki és más származású 11.35—11.55, takarmányárpa Ia 14.00—14.25, IIa 13.00—13.50, sörárpa felsőmagyarországi 17.25—19.25, egyéb 16.00—17.50, köles 9.00—10.00, zab Ia 13.10—13.60, IIa 12.35—12.60, ten-geri tiszántúli 11.90—12.10, egyéb 12.10—12.30, buza korpá 7.80—8.00, lucerna magyar 125.00—145.00, lóhere magyar-an-kás 80.00—95.00 pengő q-ként budapesti paritásban.

Magpiac. (A Magyar Magkereskedők Országos Egyesüle-tének hivatalos árjegyzése.) A heremagvak irányzata tartott, olajmagvaké változatlan. Árak: lóhere magyarankás 80—95 lucerna 125—140, nyulszapuka 70—75, baltacim 46—48, Vik-tóriaborsó 15—30, expressborsó 15—32, tavaszi bükköny 22—23, kendermag 27—29, tökmag 32—33, apró 29—31, napra-forgó fehér 22—24, külföldi mák 120—128, köles vörös 9—10, fehér 16—20, vegyes 8.75—9.50, muhar 16—17, seprőcirok 9—10, csillagfürt fehér 14, mustár fehér 48—52, fehérbab szokv. min. 33—34, gyöngybab 38—40, fűrjbab gömbölyű 32—33, hosszú 28—29, tarkabab 23 pengő q-ként nyersáruért bu-dapesti paritásban.

Sertésvásár. (Ferencvárosi.) Irányzat változatlan. Felhaj-tás 280 darab, eladatlan 189 darab. Árak: prima uradalmi nehézsértés 1.62—1.54, közép 1.56—1.62, szedett közép 1.54—1.63, kiv. 1.65, könnyű 1.50—1.58, kiv. 1.62, silány szedett 1.36—1.48, prima öreg nehéz 1.50—1.52, szedett öreg IIa 144—148, angol sonkasüldő 1.80—1.96, IIa 1.60—1.76, könnyű angol süldő 1.60—1.76 pengő kg-ként élősúlyban, vágotsértés 1.90—2.04 pengő kg-ként.

Hegedü, celló, nagybőgő, fuvola, klarinet, tárogató, réz-fuvók, jazz-hangszerek, harmonikák, gramofonok

legelőbb gyári beszerzési forrása!
Ingyen főárjegyzék!

Meinel és Herold hangszergyár
Budapest IX, 93. Üllői-ut 19.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen levelekre nem válaszolunk. — Kéziratokat vissza nem adunk. — Levélben nem válaszolunk. — Mindazon kedves olvasóink szíves türelmét kérjük, akiknek helyszüke miatt nem válaszolhattunk. — Kérjük a hozzánk intézett kérdéseket röviden, világosan megfogalmazni és olvasható írással irni.

Vitéz Nagyfűgedi József. Sorait átadtuk vitéz Párdy urnak. — vitéz Ötvölgyi Pál. Közöltük. — vitéz Csávolyi Antal. Ebben a kérdésben a Vitézek Gazdasági Szövetsége utba fogja igazítani. — vitéz Kovács Károly. Mi ebben sajnos nem lehetünk a segítségére. Érdeklődjék az igazgatóságnál. Ezenkívül megtudhatják, nincs-e ott a vezetőségnek vitéz vagy kérje a járási vitézi hadnagy ur közbenjárását. — 1600. A nemesség-igazolást a belügyminisztérium folytatja le. Keresztlevelekkel be kell bizonyítani, hogy egyik olyan férfiú egyenes le származottja, akinek nemességét kihirdették. Erre vonatkozólag a közigazgatási hatóságoknál kaphat felvilágosítást. — vitéz Kepe Viktor. Díjtalanul közöltük. — vitéz Csapó Oszkár. Kivánsága szerint jegyezzük elő a törlesztést. Lapunk előállítása tizenkétezer példányban igen sokba kerül, egy szám előállítása több mint három mázsa papírt fogyaszt, ha közlőnyel együtt jelenik meg, négyet, egy évben ez legalább tizenhét ezer kilogramm. A lap postai expedálása egy évben eléri a tízezer pengőt. Ha ezzel szemben előfizetőink nem tesznek eleget pontosan előfizetői kötelességüknek, az természetesen igen nagy nehézségeket okoz. Mi, akik egy fillér állami vagy egyéb támogatást nem élvezünk, a magunk részéről mindent megteszünk, hogy hivatásunkat a lehetőséghez képest, jól betöltsük. De ebben minden egyes olvasónk szeretetteljes támogatására, megértésére is szükségünk van. — vitéz Csonka István. Elolvastuk Véteskőhely község főjegyzőjének, Kerner Alajosnak szép beszédét, melyet a márciusi ünnepélyen mondott. Sajnos azonban a helyszűke miatt beszédek nem közlünk. — vitéz Takács Rezső. Hogy a vitézek kezelésére vállalkozó orvos milyen összegű tiszteletdíjat kérhet, nincs megállapítva. Függ ez attól, hogy a kezelés milyen munkát, mennyi időt vesz igénybe, továbbá, hogy a kezelt vagy megvizsgált vitéz milyen anyagi körülmények között él. Azt, hogy az orvos valakit, aki fizetni tud, ingyen kezeljen, nem lehet kívánni, hisz az orvos, mint az ügyvéd a munkájából él, éppen úgy, mint akár az iparos, kereskedő vagy egyéb szabad foglalkozású egyén. Természetes viszont, hogy az ilyen orvosok és ügyvédek méltányos igényekkel léphetnek csak fel és minden valószínűség szerint kevesebbet kérnek a munkájukért, mint más, nem bajtárs orvos vagy ügyvéd.

Főszerkesztő: vitéz Farkass Jenő dr.

Felelős szerkesztő és kiadó: vitéz Domsa Sándor dr.

Ismét itt az alkalom!

Ezer meg ezer ember nyert már a

magy. kir. osztálysorsjátékon.

Ma majdnem mindenki vesz osztálysorsjegyet, mert kis összeggel egyszerre nagy vagyont nyerhet!

Április 16-án kezdődik

az új sorsjáték; nagyon ajánlatos, hogy

még ma rendeljen

egy sorsjegyet

bármely főárusítónál,

mert akkor reménye biztosan lesz, sőt várakozhat meg is gazdagodhat!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000

Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

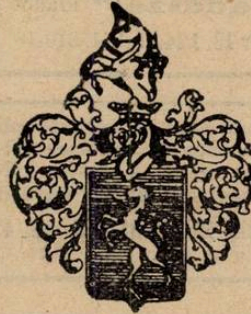
stb. stb. pengő, összesen közel 8 millió pengő, mely összeget azonnal kifizetik.

A sorsjegyek fele nyer!

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24 P	12 P	6 P	3 P

Nagy érdeklődés az osztálysorsjáték iránt. Április 16-án kezdődik az új osztálysorsjáték, melynek játéktérve, a nyerési esélye és a sorsjegyek ára maradt a régi. Sorsjegyek mennyisége 84.000, amelyek közül 42.000 számot biztosan kisorsolnak, tehát minden második sorsjegy nyer! A sorsjegyek ára egy-egy osztályra: egész 24 pengő, fél 12 pengő, negyed 6 pengő. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, úgyhogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő. Kisorsolás alá kerül azonkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 pengő stb. Összesen közel 8 millió pengő készpénzben. A sorsjegy iránt óriási az érdeklődés, mert a hirtelen meggazdagodás reményét mindenki felkelti.

Igaz Sándor

Budapest IV, Kossuth Lajos-u. 20
(Astoria szállodával szemben)

ékszer, ezüstmű és
svájci órarakta

10% engedmény
Cégalapítás Aradon 1902-ben
Kedvező fizetési feltételek

Árpádházi Szt. Erzsébet Gyermekotthon fajbaromfi telepe. Pécel, Pestmegye

Államilag ellenőrzött törzstenyészet

Magas tojás hozamra, színre, alakra gondosan kiválogatott, elsőrendű, edzett, egészséges és teljesítőképes

Rhode Island Red (vörös islandi) | Fehér Wyandotte
Amerikai fehér Leghorn | Óriás pekingi kacsa

törzseiből tenyésztőtojások, naposcsibák, növendékállatok megrendelhetők.

Vérvizsgálat. Törzskönyvezés.

Kérjen árjegyzéket.

Telepünk számtalan első díj mellett, megnyerte az 1929 évi tenyésztéskiallításra a földművelésügyi minisztérium tenyésztői nagy díját.

CIMERES NÉVJEGYEK:

domboru vitézi címerrel, férfi vagy női, 100 darab

A) Domboru betűkkel, két sor 4.50, további sor 1.—, hozzávaló rézkilisé (elküldjük) 4.— pengő.

B) Kövön litografált, két sor 5.50, további sor 1.— pengő.

C) Rendes nyomtatott, két sor 4 pengő, további sor 50 fillér.

CIMERES BÉLYEGZŐK:

25—30 milliméteres, kör, téglány vagy tojásdad alakban, elsőrendű gumiból 3.50 pengő.

Szállítási díj: 60 fillér, utánvét 40 fillérrel több. — A zöld igazolvány száma okvetlen megirandó!

A megrendelést közvetíti:

Szent György Iparművészeti Műhely.
Budapest, I, Döbrentei-utca 2. szám.

A tavaszi levegő minden ártalmától megóvjá, elhanyagolt archórét megtisztítja, fehéren, üdén, bársonysimán tartja a

Diadal krém ára 1.20 P
szappan „ 0.70 „
puder „ 0.50 „

A „Diadal“ szépitőszerek közös használata biztosítja a sikeres bőrápolást és minden eddigi eredményt felülmul.

Postai megrendeléseket azonnal utánvétellel eszközöl

vitéz Hortobágyi József
Diadal gyógyszeriára
SASHALOM

A vadászat minden ágát felölelő szakmunka a
VAD ÉS VADÁSZAT

Írják: **N. Rácz Lajos** és **B. Nagy László**

Illusztrálja: vitéz **Rozvány György**

—●—

A füzetekben megjelenő, kb. 1000 oldal terjedelmű 300 képpel és ábrával illusztrált mű **előfizetési ára** diszes egész vászon bekötési táblával együtt **P 40.—**

—●—

Megrendelhető a: „**Vad és Vadászat**” kiadó-hivatalában, Budapest, VIII, Mátyás-tér 12. I/14. Tel. J. 310-18

PÉNZT földbirtokra, budapesti és környékbeli házakra, 20—35 éves törlesztéses kölcsönökben, évi 8.8 százalékos annuitás mellett, 1—5 éves kölcsönöket évi 9%-os kamat mellett legelőnyösebben folyósít vitéz **BARADLAI ORBÁN** Budapest I, Horthy Miklós-út 6. II. em. 4. Telefon: Lágymányos 14-37

Vitézek hivatalos biztosító intézete a
Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest IX, Üllői-ut 1

ELFOGAD:

TÜZ-, JÉG-, ÉLET-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI-, BETÖRÉS-ELLENI-, GÉPJÁRMŰ- ÉS ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT!

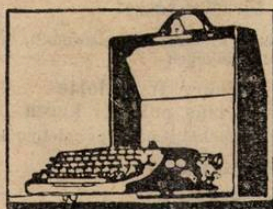
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGEK:

Székesfehérvár IX. Üllői-ut 1. — Pestvidéki IX. Üllői-ut 1. — Balassagyarmat, Seltovszky-u. 10/b. — Debrecen, Ferenc József-ut 26. — Győr, Deák Ferenc-u. 12. — Kaposvár, Fő-u. 31. — Kecskemét, Rákóczi-ut 5. — Miskolc, Széchenyi-u. 37. — Nagykanizsa, Deák Ferenc-tér 2. — Pécs, Rákóczi-u. 11. — Szeged, Tisza Lajos-körút 38. — Szekszárd, Garay-tér 6. — Székesfehérvár, Ferenc József-tér 2. — Szolnok, Gróf Apponyi-u. 6. — Szombathely, Széll Kálmán-u. 7.

VITÉZEK MINDEN BIZTOSÍTÁSI KÉRDÉSBEN FORDULJANAK BIZALOMMAL A FÖLDRAJZILAG LEGKÖZELEBB FEKVŐ VEZÉRKÉPVISELŐSÉGHEZ!

Szépen, olcsón és gyorsan fest, tisztít
vitéz **Siposs Sándor** Budapest, Hajó-utca 12—14 (Belváros) Telefon: Aut. 812—40.

Sohasem fog kevesebb lenni az irodai munkája, amíg kézzel ír, mert kisebb fáradsággal több munkát csak géppel lehet elérni! Hasonlítsa össze, hogy mennyivel gyorsabban lehet írógépen írni, mint kézzel! Mennyi időt takarít meg csak azzal is, hogy a tisztázatot a fogalmazvánnyal egyszerre írhatja meg! Írógépen nincs csunya írás: mindenki gyorsan, de amellett rendszeren és jól olvashatóan ír rajta s ezért azt ma a magánember sem nélkülözheti.

Ugy hivatali, mint magáncélokra a

REMINGTON PORTABLE

írógép a legalkalmasabb, mert olcsó, mert szépen, tisztán ír és mert azzal a legnagyobb gyorsaságot lehet elérni. Egyváltás és billentyűbeosztása révén azt az előnyt is nyújtja, hogy aki ezen a gépen tanulja meg a gépirást, az bármilyen másrendszerű írógépen is azonnal tud írni. Terjedelme és súlya csekély s így bárhová kézben könnyen szállítható.

Lehetővé akarom tenni, hogy a Remington Portable írógépet a Vitézi Rend minden tagja nagyobb anyagi megerősítés nélkül is beszerezhesse, ezért azt a legolcsóbban megszabott áron

18 havl részletfizetésre is szállítom a Rendtársaknak és hozzátartozóiknak. Érdeklődőknek díjtalanul küld ismertetést és ajánlatot rendtársi készséggel

vitéz **Olaszteleky Károly**

Remington Írógép Rt., Budapest VI, Andrássy-ut 12

vitéz Hárs Károly

kiállításon aranyéremmel kitüntetett szabómester.

Elsőrendű szabással és izléses kivitelben készítek polgári, katonai és diszmagyar ruhákat, a székkapitányságok által előírt vitézi diszruhákat. **Hathavi fizetési kedvezmény.**

BUDAPEST, IX., Ránolder-u. 5. II. 10. — Telefonszám: J. 321—19.

JERUSCHEK K.

Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 7. szám

Készít:

Tűzzománcos jelvényeket, érmeket, plaketteket, érdemjeleket. — Vállal érdemjelek javítását.

Telefon: Teréz 204-37

Ki mint vet, úgy arat,

**Mauthner magnál
jobbat sehol
sem kaphat!**

MAUTNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Központ:

Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 33. szám.

Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a Ferencrendiek templomával szemben:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.